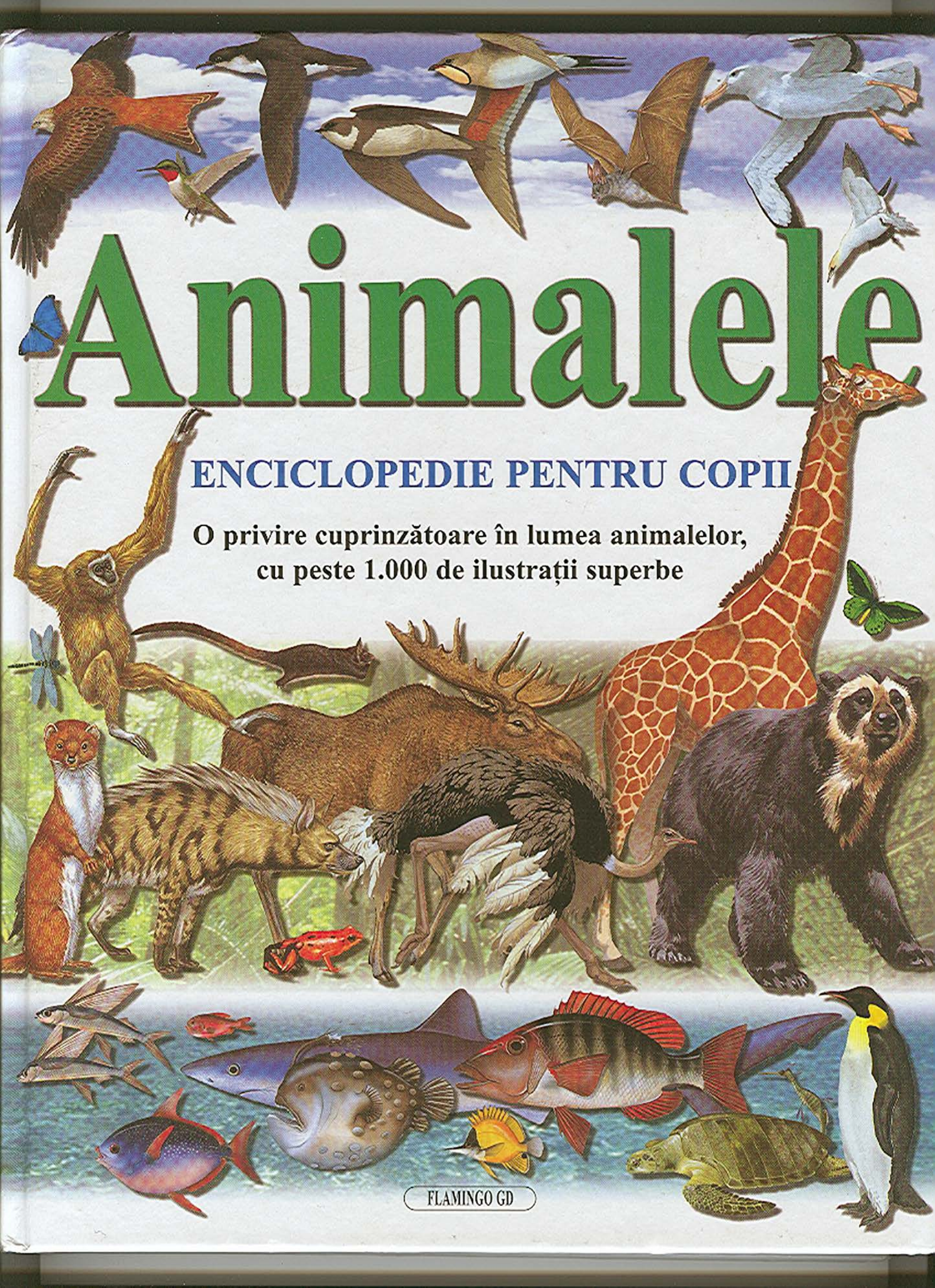

Animalele

ENCICLOPEDIE PENTRU COPII

O privire cuprinzătoare în lumea animalelor, cu peste 1.000 de ilustrații superbe

FLAMINGO GD

Animalele

ENCICLOPEDIE PENTRU COPII

CONSULTANT: PROFESOR PHILIP WHITFIELD

FLAMINGO GD • BUCUREȘTI

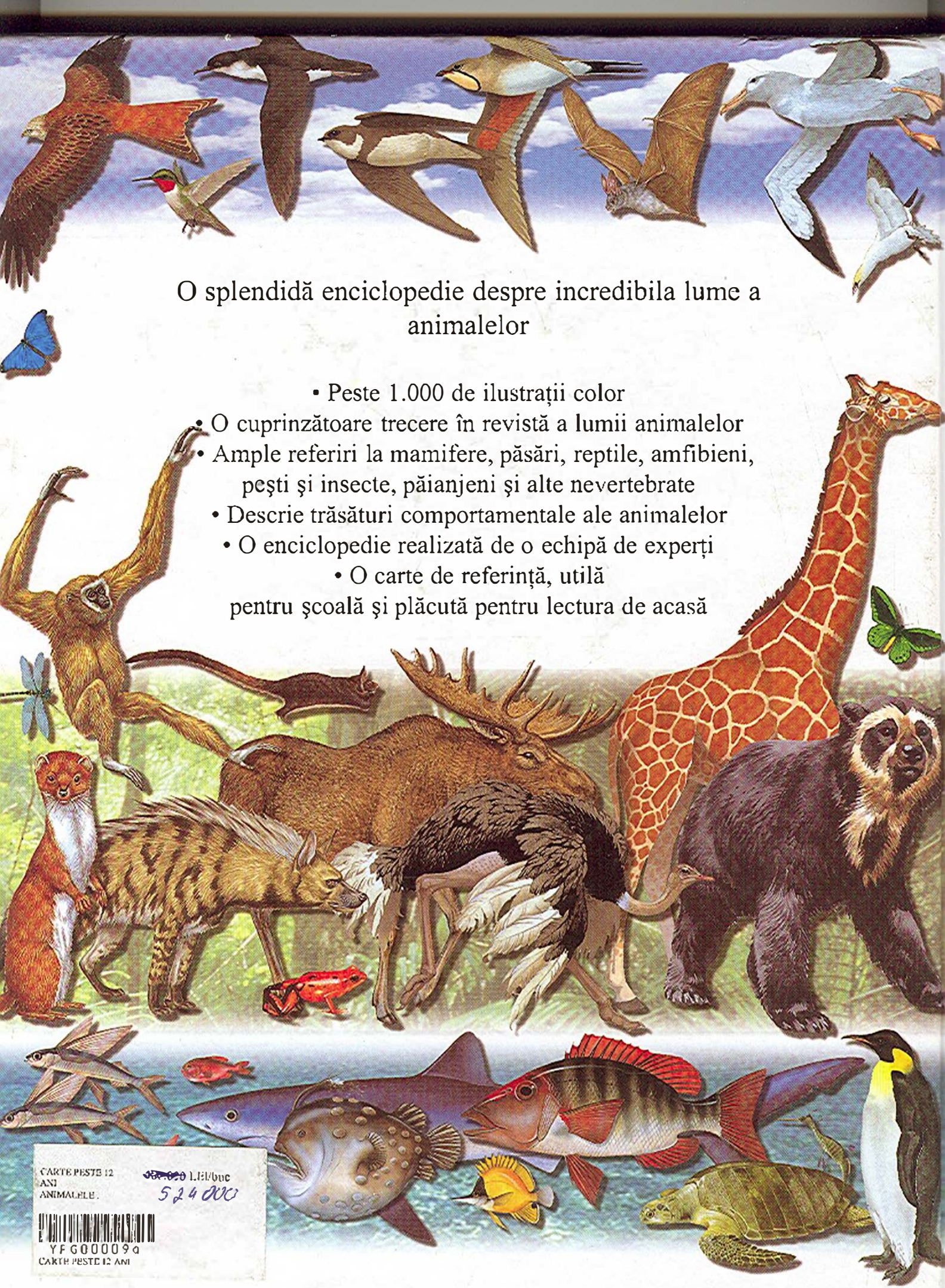

O splendidă enciclopedie despre incredibila lume a animalelor

- Peste 1.000 de ilustrații color
- O cuprinzătoare trecere în revistă a lumii animalelor
- Ample referiri la mamifere, păsări, reptile, amfibieni, peşti şi insecte, păianjeni şi alte nevertebrate
- Descrie trăsături comportamentale ale animalelor
- O enciclopedie realizată de o echipă de experți
- O carte de referință, utilă pentru şcoală şi plăcută pentru lectura de acasă

CARTE PESTE 12 ANI
ANIMALELE
~~[illegible]~~ LEI/buc
524000
YFG00009a
CARTE PESTE 12 ANI

A Marshall Edition
Copyright © 1999 Marshall Editions
Developments Ltd
All rights reserved

Copyright © 1999, 2003 Editura FLAMINGO GD

Lucrarea în întregime sau părți ale acesteia nu vor putea fi reproduse prin nici un fel de mijloc tehnic fără acordul scris al editurii FLAMINGO GD

ISBN 973-9371-45-0

Traducere: Liviu Matecscu
Tehnoredactare: Vetuța Lungu
Coordonator ediție: D. Gavrilă

Îndrumător: Jinny Johnson
Alte participări: Steve Setford, Roger Few, Profesor Philip Whitfield
Consultanți: *Mamifere:* Dr Sara Churchfield, King's College, Universitatea din Londra
Păsări: Dr Malcolm Ogilvie, fost membru al Fundației de Ornitologie și Studiul Ecosistemelor Umede
Reptile și Amfibieni: Profesor Barry Cox, cadru universitar la King's College, Universitatea din Londra
Pești: Profesor Philip Whitfield, șeful Departamentului de Științe ale Naturii, King's College, Universitatea din Londra
Insecte, păianjeni și alte nevertebrate: Dr Bryan Turner, King's College, Universitatea din Londra

Cuprins

Introducere și cum se folosește cartea de față 4-5

Mamifere 6–65

Ce este un mamifer? 8-9
Monotreme și marsupiale 10-13
Insectivorele, lenecșii și lemurienii 14-17
Liliecii 18-21
În prim - plan – liliecii vampiri 20-21
Primatele 22-27
Carnivorele 28-37
În prim - plan – tigrii 30-31
Foci, balene și delfini 38-45
În prim - plan – focile Antarctice 40-41
Mamifere copitate 46-57
În prim - plan – elefanții 48-49
Rozătoare și iepuri 58-65
De ce au zebrele dungi? 66-67

Păsări 68–113

Ce este o pasăre? 70-71
Păsări de vânătoare și păsări terestre 72-77
Păsări din apropierea apelor, păsări acvatice, cocori, păsări marine 78-89
În prim - plan – pinguinii 86-87
Bufnițe și păsări de pradă 90-95
În prim - plan – vulturii 94-95
Păsări de copaci și stăpânii aerului 96-103
În prim - plan – păsările colibri 100-101
Păsări cântătoare 104-113
În prim - plan – păsările paradisului 108-109

Cum comunică animalele? 114-115

Reptile 116–137

Ce este o reptilă? 118–119
Crocodili, aligatori și broaște țestoase 120–127
În prim - plan – crocodilii de Nil 122–123
Șopârle și șerpi 128–137
În prim - plan – cameleonii 132–133

Amfibieni 138–153

Ce este un amfibian? 140–141
Tritoni și salamandre 142–145
Broaște 146–153
În prim-plan–broaștele otrăvitoare 150–151

De ce sunt otrăvitoare unele animale? 154–155

Pești 156–197

Ce este un pește? 158–159
Țiparii, „nouă-ochi”, rechinii și calcanii 160–163
În prim - plan – calcanii, pisicile de mare și rechinii de fund 162–163
Sturionii, știucile și speciile înrudite 164–165
Țipari, tarpuni și heringi 166–167
Crapul, plătica, piranha 168–169
Somnul și rudele sale 170–171
Țiparul electric, somonul, peștele toporișcă și știuca 172–173
Codul, peștii-pescari și țiparii-cod 174–175
Familia bibanului 176–185
În prim - plan – tonul 180–181
Pești zburători, pești lanternă, pești-șopârlă 186–187
Gupii, grunionii și rudele lor 188–189
Peștii șarpe, peștele vrabie 190–191
Căluții de mare, peștii-scorpion și rudele acestora 192–193
Peștii plați 194–195
Latimeria, peștii cu plămâni, peștii-balon și speciile înrudite 196–197

De ce conlucrează unele animale? 198–199

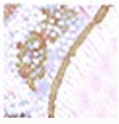

Insecte, păianjeni și alte nevertebrate 200–255

Ce este un animal nevertebrat? 202–203
Gândaci moi, urechelnițe, greieri, lăcuste și specii înrudite 204–207
Călugărițele, libelulele și speciile înrudite 208–211
Gâze, păduchi, purici și coleoptere 212–219
În prim - plan – rădaștele 216–217
Muște, molii și fluturi 220–227
În prim - plan – moliile sfinx 224–225
Albine, viespi, furnici și termite 228–235
În prim - plan – albinele 232–233
Păianjeni și scorpioni 236–243
În prim - plan – păianjenii țesători 240–241
Melcul, limaxul și alte nevertebrate de uscat 244–245
Creaturi marine 246–255
În prim - plan – vietățile aderente la stânci 252–253

De ce își construiesc animalele cuiburi? 256–257

INDEX 258–263

LISTĂ DE ABREVIERI 263

ACREDITĂRI 264

Introducere

Pământul, aerul şi apele lumii noastre sunt pline de o uimitoare varietate a vieţii. Până acum au fost denumite peste 1,5 milioane de feluri - sau specii - de animale. Toate aceste animale pot fi împărţite în două grupuri principale: vertebratele şi nevertebratele.

Peştii, amfibienii, reptilele, păsările şi mamiferele sunt toate vertebrate, ceea ce înseamnă că au în corpul lor o coloană vertebrală. Animalele nevertebrate, cum ar fi insectele, păianjenii şi melcii, nu au coloană vertebrală. Oamenii de ştiinţă cred că cele mai multe dintre speciile de vertebrate, cum sunt mamiferele şi păsările, sunt deja cunoscute, dar că pot exista încă milioane de specii de insecte şi alte nevertebrate mici care încă aşteaptă să fie descoperite. Această enciclopedie ilustrată ne oferă un nepreţuit catalog al tuturor tipurilor importante de animale, de la balene la purici.

Pământul are un număr de zone naturale, sau habitate, împărţite în funcţie de climat şi de plantele şi animalele care trăiesc în ele. Habitatele sunt prezentate în harta de mai jos. Culorile sunt aceleaşi cu cele pentru simbolurile habitatelor (vezi pag. 5).

Legenda hărţii (Vezi pag. 5 pentru legenda explicată pe larg)

- Păşuni temperate (preerii)
- Zone înalte
- Recife de coral
- Păşuni tropicale (savana)
- Deşert, semideşert, tufişuri
- Pădurea tropicală veşnic verde
- Pădurile nordice
- Păduri de foioase şi sezoniere
- Coaste
- Tundra şi zona polară

Hartă a principalelor habitate naturale ale lumii

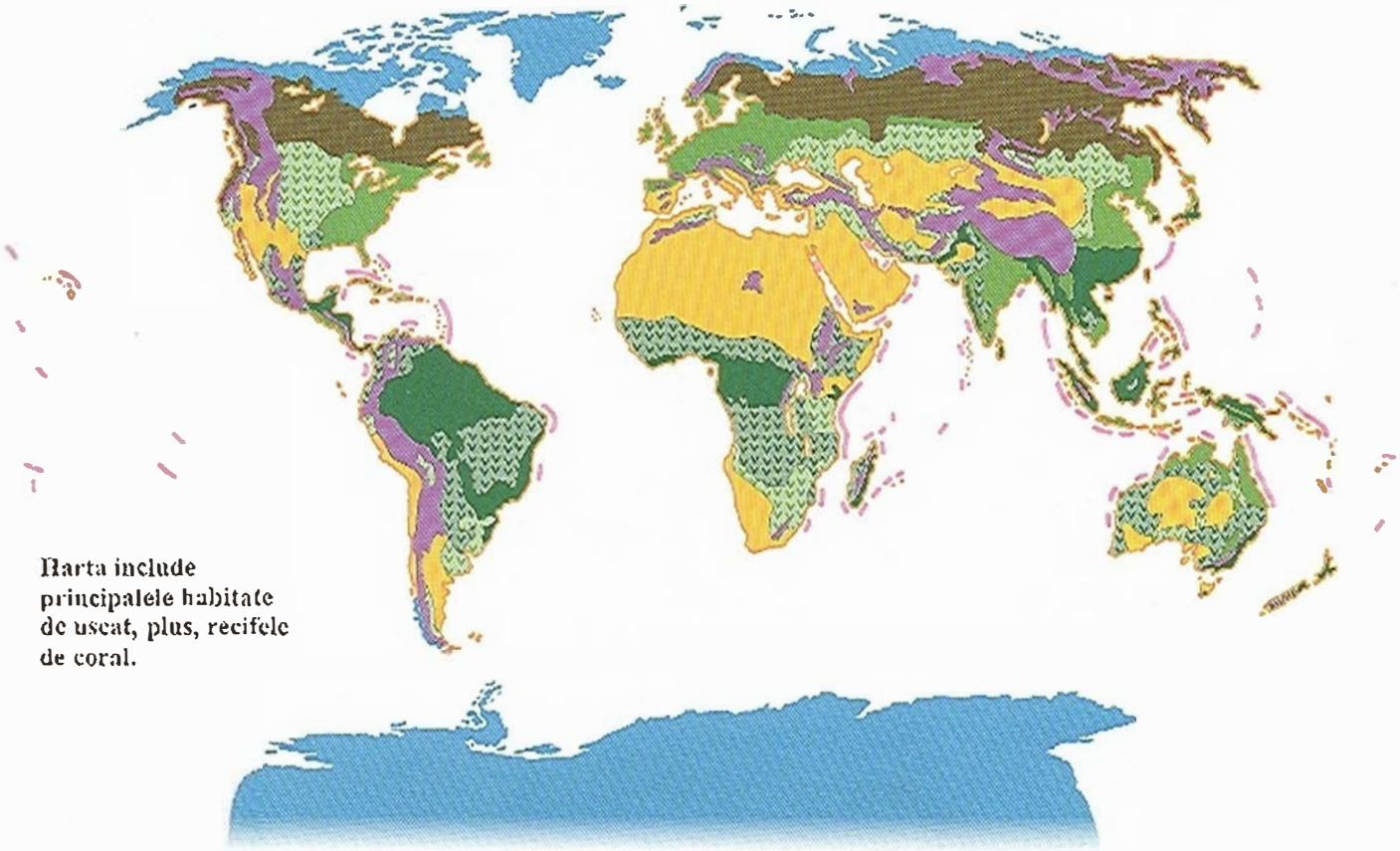

Harta include principalele habitate de uscat, plus, recifele de coral.

Cum se foloseşte cartea de faţă

Prezenta enciclopedie a animalelor este împărţită în şase capitole: mamifere, păsări, reptile, amfibieni, peşti şi insecte, păianjeni şi alte nevertebrate. Fiecare capitol conţine o introducere, în care sunt descrise caracteristicile fiecărui tip de animale (cum ar fi mamiferele), pagini-catalog care ilustrează şi prezintă fapte despre multe specii diferite şi pagini de concentrare, care abordează mai în amănunt anumite animale. Există şi cinci pagini duble, care se referă la informaţii despre adaptarea şi comportamentul animalelor.

Habitat
Simbolurile arată habitatele în care trăiesc speciile sau familia de insecte.

Mărimea
Mărimea aproximativă a animalelor, dată în sistemul de măsură metric. Vezi pagina 263 pentru o listă de abrevieri folosite în carte.

Răspândirea
Prezintă zonele din lume în care se găseşte specia.

Numele ştiinţific
Cele mai multe specii au un nume obişnuit, cum ar fi oposumul de Virginia, care poate să varieze de la o zonă la alta. Toate speciile au un nume ştiinţific, care se bazează pe limba latină şi care este întotdeauna acelaşi. Acesta este prezentat în litere *înclinate*. La insecte şi păianjeni, în locul numelui ştiinţific este prezentat numele familiei. **Numărul speciei** este numărul din acea familie.

Cheile simbolurilor pentru habitate

Oceanic
Include largul mărilor şi oceanelor, straturile superioare şi medii ale apelor.

Recifele de coral

Păşuni temperate
Includ stepele, preeriile, pampa, zonele cu tufişuri, câmpiile, terenurile mlăştinoase, bărăganurile, depresiunile.

Păşunile tropicale
Numite şi savane

Ape de coastă
Includ estuarele şi fundul mării

Deşertul
Include zonele stâncoase, zonele cu nisip, semideşerturile, tufărişurile, pământurile aride şi semiaride

Zonele înalte
Includ munţii, dealurile, platourile, vulcanii.

Pădurea tropicală veşnic verde
Include junglele tropicale şi subtropicale, pădurile de bambuşi şi mangrove

În toată lumea
Se foloseşte doar pentru insecte şi păianjeni

Temperat
folosit doar pentru insecte şi păianjeni

Tropical
folosit doar pentru insecte şi păianjeni

Zone locuite şi terenuri agricole
includ grădini, livezi, parcuri, câmpuri, pământ cultivat, plantaţii, păşuni, oraşe, sate, terenuri împrejmuite, drumuri

Ape dulci
includ râuri, lacuri, eleştee, lagune, torenţi, mlaştini, fântâni, lacuri de acumulare, malurile râurilor, apele subterane din peşteri

Păduri nordice
includ taigaua, pădurile din nord (boreale) şi pădurile de conifere

Pădurile de foioase şi sezoniere
includ pădurile temperate şi pădurile tropicale sezoniere

Adâncimile marine

Zonele de coastă
includ zonele inundabile, ţărmurile, insulele

Tundra şi zona polară
include regiunile arctice şi antarctice, calota glaciară şi gheţurile plutitoare

Mamiferele

Fiinţele umane sunt una din cele aproximativ 4.000 de specii de mamifere. Mamiferele există în toate formele şi mărimile şi se găsesc în toate părţile lumii, de la îngheţata Arctică la cele mai fierbinţi deşerturi, de la pădurile cele mai dese la cele mai mari oceane. Există multe tipuri diferite de mamifere, fiecare cu felul lui de viaţă. De exemplu, tigrul vânează în adâncul pădurii, în vreme ce delfinii înoată în mare, cârtiţele sapă în pământ, liliecii zboară prin aer, caii galopează pe pământ, iar maimuţele se agaţă de crengile copacilor.

Fosilele ne arată că primele mamifere au apărut cu mai mult de 200 de milioane de ani în urmă, dintr-un grup de reptile cu aspect de mamifere, pe când dinozaurii încă străbăteau Pământul. Primele mamifere erau nişte animale mici, de mărimea unui şoarece, care se hrăneau cu insecte şi ouă de dinozaur. Acum 65 de milioane de ani, când dinozaurii au început să dispară, locul lor dominant a fost ocupat de mamifere. Capacitatea lor de a se adapta la habitate foarte diferite a ajutat mamiferele să se răspândească pe tot globul.

O femelă de urs polar a aţipit la soare pe gheaţa arctică, împreună cu puiul ei. Una din cauzele pentru care mamiferele au avut succes este aceea că au mai multă grijă de pui decât alte animale, protejându-i până când sunt suficient de mari ca să se hrănească singuri.

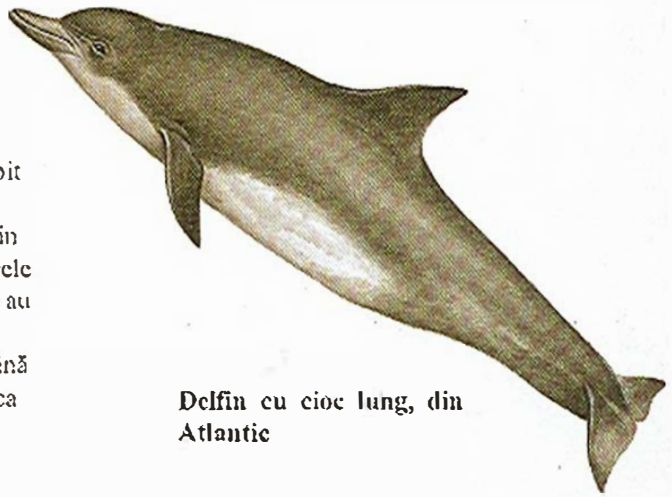

Delfin cu cioc lung, din Atlantic

Ce este un mamifer?

Mamiferele sunt un grup de animale foarte divers, dar au un număr de caracteristici comune. Ele sunt animale cu sânge cald, au plămâni cu care respiră aer şi un ansamblu de oase numite schelet, care le susţine corpul şi le protejează organele interne. Cele mai multe au şi un creier relativ mare, simţuri ascuţite şi păr sau blană.

Elefantul indian

Mamiferele sunt animale cu sânge cald, adică pot s㠖-şi păstreze constantă temperatura corpului, oricare ar fi temperatura mediului. Dacă le este prea cald, mamiferele transpiră, pentru răcire. Elefanţii nu pot transpira, de aceea stau la umbră pentru a nu se încălzi, sau fac baie, sau radiază căldura prin urechile lor uriaşe.

Simţurile

În general, mamiferele au foarte dezvoltate simţurile văzului, auzului, mirosului, gustului şi pipăitului. Aceste simţuri le ajută să găsească hrana, să se ferească de prădători, să-şi găsească perechea şi multe altele. Organele simţului se găsesc adesea în cap, în apropierca creierului.

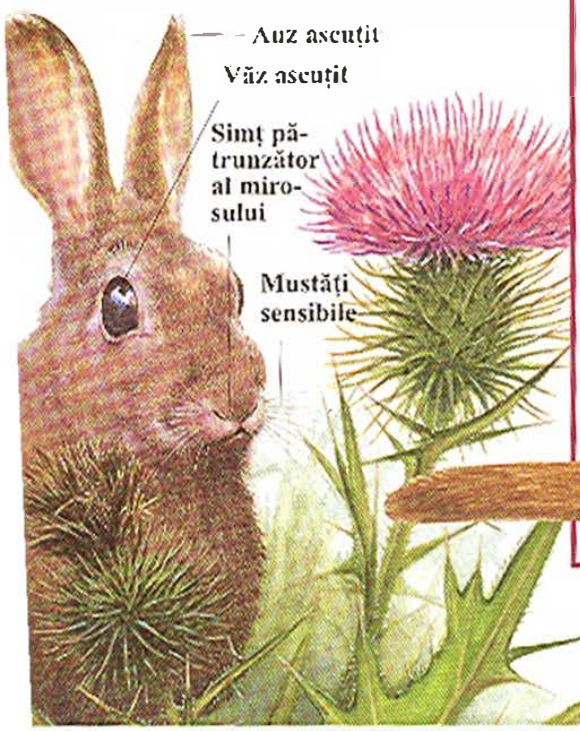

Tipuri de mamifere

Cele mai multe mamifere dau naştere unor pui vii. În majoritatea lor, mamiferele sunt euteriene, adică puii cresc în pântecul mamei. Ei sunt alimentaţi cu oxigen şi hrană printr-un organ special, numit placentă, şi la naştere sunt bine dezvoltaţi. Puii unor mamifere, numite marsupiale, sunt la naştere foarte subdezvoltaţi şi se târăsc până într-o pungă specială, unde pot să crească în siguranţă. Mamiferele monotreme sunt neobişnuite, pentru că depun ouă, nu nasc pui.

MONOTREMĂ

ECHIDNA CU CIOC SCURT

Echidna nu are mameloane. Laptele iese prin porii din piele

MARSUPIAL

CANGURUL CU COADA INELATĂ

PUI DE CANGUR CARE SE HRĂNEŞTE ÎN MARSUPIU

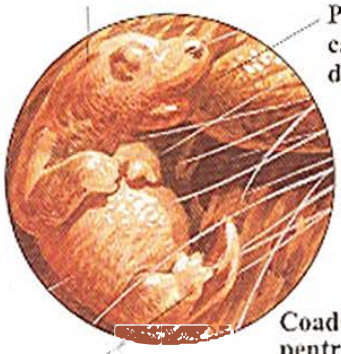

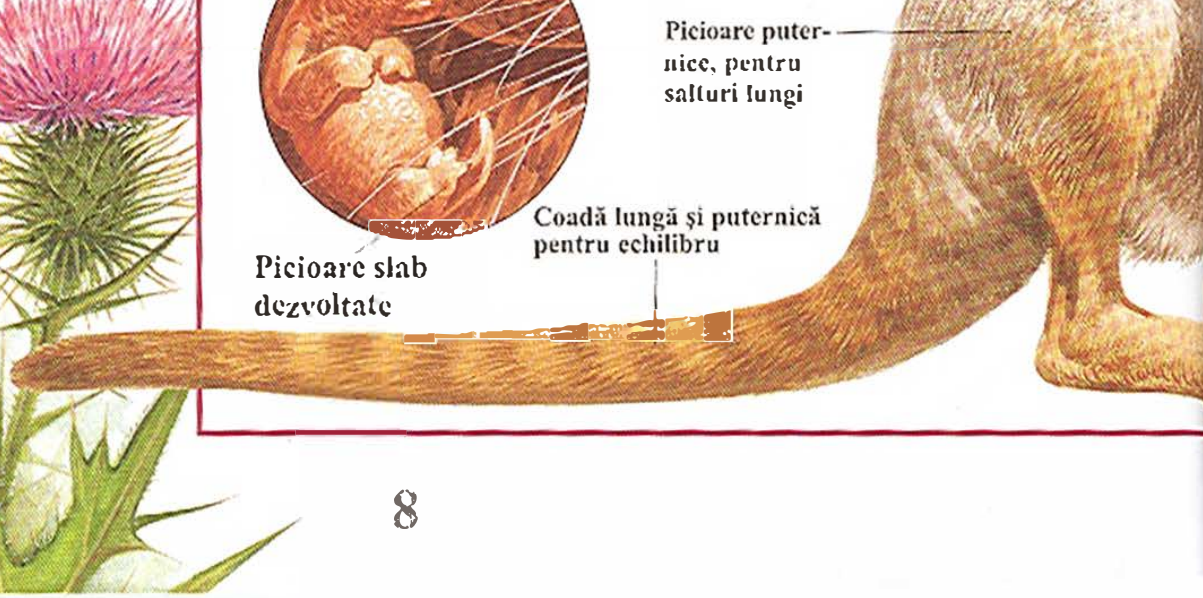

Alăptatul

În loc să fie nevoite să adune hrană pentru copii, ca alte animale, femelele mamiferelor pot să producă propria hrană pentru pui. Ele au glande speciale, mamare (numite şi sâni sau ugere), care produc laptele, pe care puii îl sug prin sfârcuri. Aceasta este alăptatul. Laptele conţine zahăr, grăsimi, proteine şi vitamine, de care puii au nevoie pentru a creşte şi a rămâne sănătoşi.

Femelă mistreţ cu pui

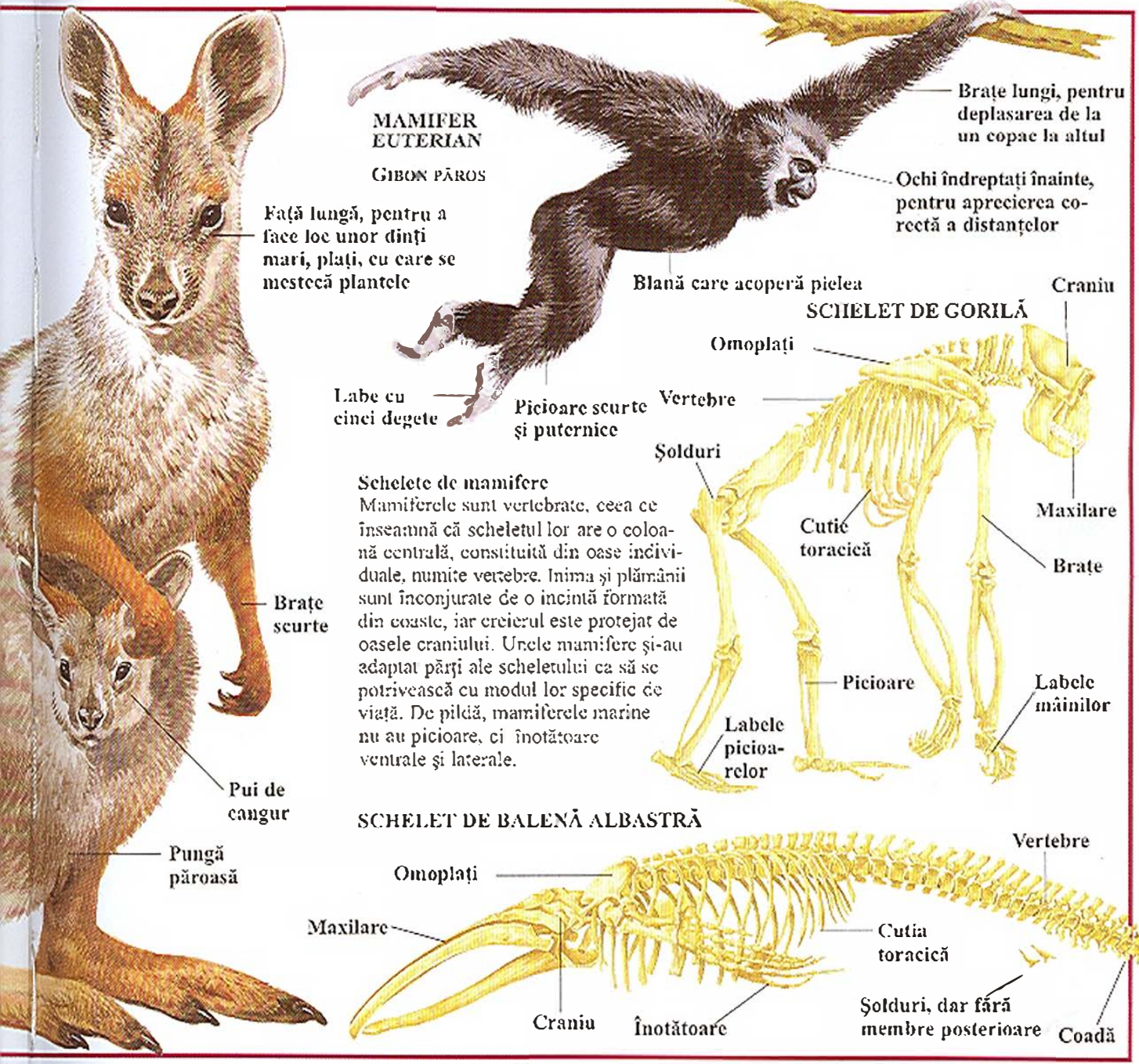

Schelete de mamifere

Mamiferele sunt vertebrate, ceea ce înseamnă că scheletul lor are o coloană centrală, constituită din oase individuale, numite vertebre. Inima şi plămânii sunt înconjurate de o incintă formată din coaste, iar creierul este protejat de oasele craniului. Unele mamifere şi-au adaptat părţi ale scheletului ca să se potrivească cu modul lor specific de viaţă. De pildă, mamiferele marine nu au picioare, ci înotătoare ventrale şi laterale.

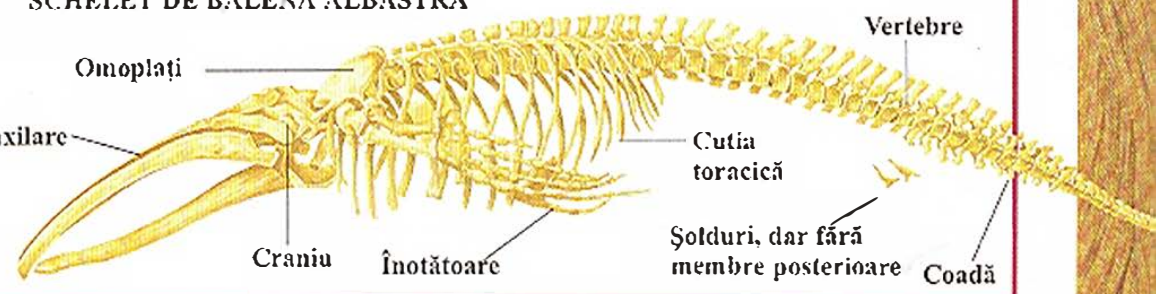

Monotreme şi marsupiale

La cele mai multe specii de mamifere, puiul se dezvoltă mul timp în interiorul corpului mamei, înainte de naştere. Dar monotremele şi marsupialele sunt deosebite. Ca şi strămoşii lor reptilieni, monotremele depun ouă. Totuşi, atunci când ies din ou, puii se hrănesc cu laptele matern, ca şi ceilalţi pui de mamifere. Laptele izvorăşte din nişte pori mai mari din piele, pentru că femelele nu au mameloane. Marsupialele dau naştere unor pui subdezvoltaţi: unii nu sunt mai mari decât un bob de orez şi sunt orbi şi lipsiţi de păr. O dată născut, un pui de marsupial se dezvoltă într-o pungă păroasă, aflată în partea de jos a abdomenului mamei.

Monotremele

Monotremele sunt echidnele (numite şi furnicarii cu spini) şi ornitorincii. O femelă de echidna depune un singur ou cu coaja moale, pe care-l pune apoi într-un şanţ special de pe abdomen. Oul este acoperit cu o substanţă lipicioasă şi după 7-10 zile din el iese puiul. Ornitorincul este unul dintre puţinele mamifere: masculii au la fiecare dintre picioarele din spate un pinten ascuţit, cu care injectează otravă în inamic. Femela ornitorinc depune două sau trei ouă la capătul unui tunel lung. După cel mult două săptămâni, din ouă ies puii.

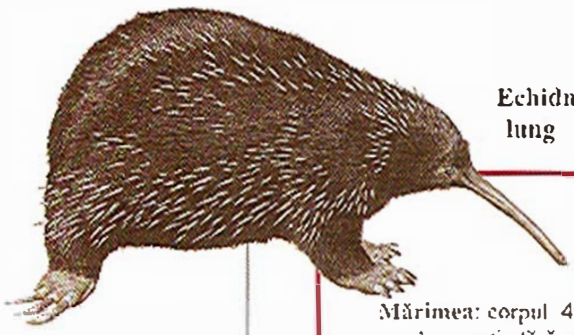

Echidna cu cioc lung

Mărimea: corpul 45-77 cm; coada: practic fără coadă
Răspândirea: Noua Guinee
Denumirea ştiinţifică: *Zaglossus bruijni*

Echidna cu cioc lung

Echidnele au boturi lungi, subţiri. Nu au dinţi, iar maxilarele lor sunt slabe. De aceea, ele prind cu limba lor lipicioasă furnici, termite şi alte fiinţe mici, pe care le zdrobesc de tavanul gurii.

Ornitorincul

Ornitorincul îşi petrece cea mai mare parte a zilei într-o vizuină de pe malul râului, folosindu-se de ciocul lui sensibil pentru a căuta în albia râului insecte, viermi, crustacei şi broaşte. Ciocul lui constă dintr-un ansamblu de oase acoperite cu piele.

Ornitorinc

Mărimea: corpul 46 cm; coada 18 cm
Răspândirea: Australia, Tasmania
Denumirea ştiinţifică: *Ornithorhynchus anatius*

Mărimea: corpul 35-50 cm; coada 9 cm
Răspândirea: Australia, Tasmania, sud-estul Noii Guinee
Denumirea ştiinţifică: *Tachyglossus aculeatus*

Echidna cu cioc scurt

Blana ţepoasă a echidnei o protejează de atacatori, ameninţată, fie se ghemuieşte, fie, dacă este pe sol moale, sapă o groapă şi lasă la vedere doar ţepii. Astfel, figura şi abdomenul, părţi moi, sunt protejate.

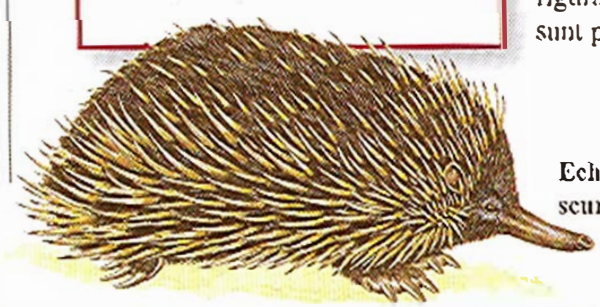

Echidna cu cioc scurt

Marsupialele

Cuvântul „marsupial" înseamnă „mamifer cu pungă". Micul pui de marsupial este nevoit să se cațere prin blana mamei pentru a ajunge la punga păroasă. O dată ajuns înăuntru, se agață de mamelon și bea lapte. Mamelonul se umflă în gura puiului și-i oferă laptele necesar. Punga este pentru pui un loc sigur, în care poate crește și se poate dezvolta până când va fi gata să facă față lumii exterioare. Există mai mult de 250 de specii de marsupiale, cele mai multe trăind în Australia și în insulele învecinate, dar câteva specii se găsesc și în cele două Americi.

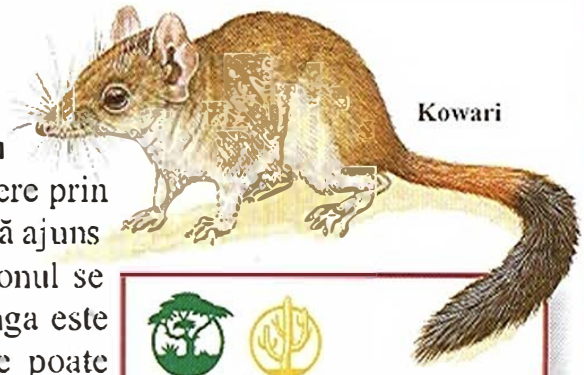

Kowari

Mărimea: corpul 16,5-18 cm; coada 13-14 cm
Răspândirea: Australia Centrală
Denumirea științifică: *Dasyuroides byrnei*

Oposumul de apă

Oposumul de apă este singurul marsupial care trăiește în apă. El iese din cuibul aflat în malul apei și înoată în căutare de pești, crustacei și alte animale acvatice mici, pe care le cară la mal, pentru a le mânca. El înoată cu ajutorul picioarelor din spate, care au degetele unite prin piele, conducându-se cu ajutorul cozii lungi. Deoarece pielea lui ulcioasă respinge apa, el rămâne mereu uscat.

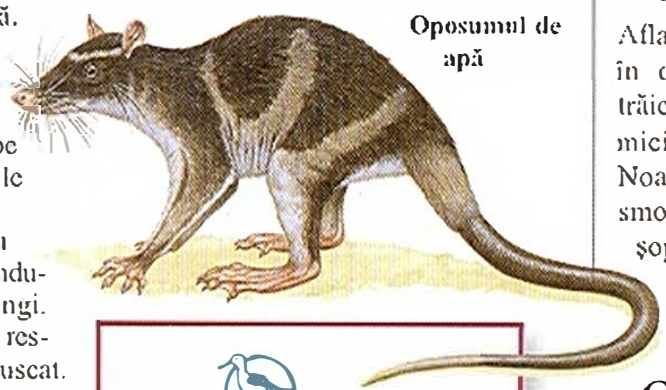

Oposumul de apă

Mărimea: corpul 27-33 cm; coada 36-40 cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală și de Sud
Denumirea științifică: *Chironectes minimus*

Kowari

Aflate la ele acasă între ierburi și în deșerturi, aceste marsupiale trăiesc singure sau în grupuri mici într-o vizuină subterană. Noaptea, ele vânează prin smocurile de iarbă insecte, șopârle sau păsărele. Kowari dau naștere puilor iarna; ei produc cinci sau șase pui.

Oposumul de Virginia

Este singurul marsupial nord-american. Scormonește adesea prin coșurile sau gropile de gunoi. Pentru a scăpa de animale de pradă ca râșii, câinii, vulturii sau nurcile, oposumul „face pe mortul", culcându-se pe o parte, cu limba scoasă și cu ochii închiși sau ațintiți într-o direcție. Crezând că este deja mort, animalul de pradă își poate pierde interesul, iar oposumul are câteva secunde vitale, în care poate să scape.

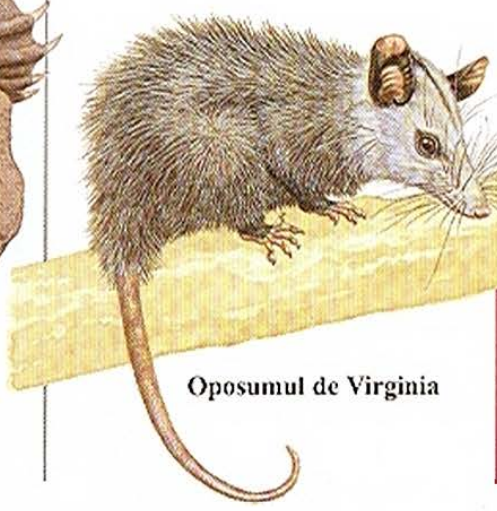

Oposumul de Virginia

Mărimea: corpul 32,5 cm; coada 25,5-53,5 cm
Răspândirea: sud-estul Canadei, SUA, America Centrală
Denumirea științifică: *Didelphis virginiana*

Koala

Mărimea: corpul 60-85 cm; coada: practic, nu are
Răspândirea: Estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Phasacolarctos cinereus*

Koala

Koala îşi petrece peste 18 ore din zi dormind. Restul timpului se hrăneşte cu frunze de eucalipt. Are un intestin lung, care îi permite să digere frunzele tari şi să scape de substanţele chimice otrăvitoare din frunze. Pungi speciale din obraji păstrează frunzele până când are nevoie de hrană.

Oposumul cu coada-perie

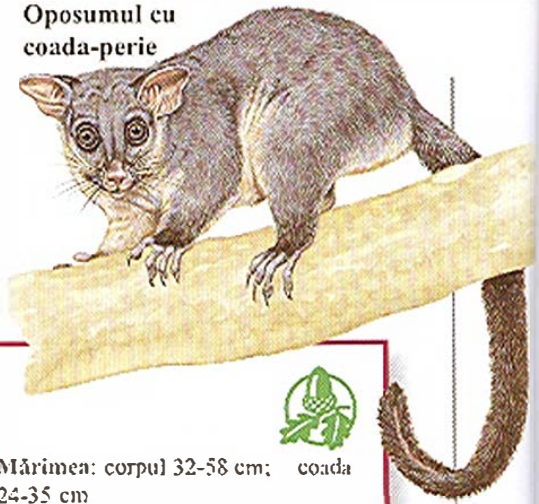

Mărimea: corpul 32-58 cm; coada 24-35 cm
Răspândirea: Australia, Tasmania; introdus şi în Noua Zeelandă
Denumirea ştiinţifică: *Trichosurus vulpecula*

Oposumul cu coada-perie

În mediul lui natural, din pădure, oposumul cu coadă-perie se hrăneşte cu flori, frunze, fructe, insecte şi pui de pasăre. În zonele locuite de oameni îşi face cuib în clădiri şi se hrăneşte cu resturi menajere. Dă naştere unui pui o dată sau de două ori pe an.

Mărimea: corpul 70-120cm
Răspândirea: estul Australiei, Tasmania
Denumirea ştiinţifică: *Vombatus ursinus*

Wombat

Wombat se hrăneşte cu iarba din păduri şi tufişuri şi poate să trăiască fără apă luni întregi. În miezul verii, acest animal dolofan îşi petrece ziua adăpostindu-se de căldură într-o vizuină lungă şi adâncă. Femela dă naştere unui singur pui, care stă în marsupiu trei luni. O dată ieşit din pungă, el stă împreună cu mama alte câteva luni, după care va trăi independent.

Wombat

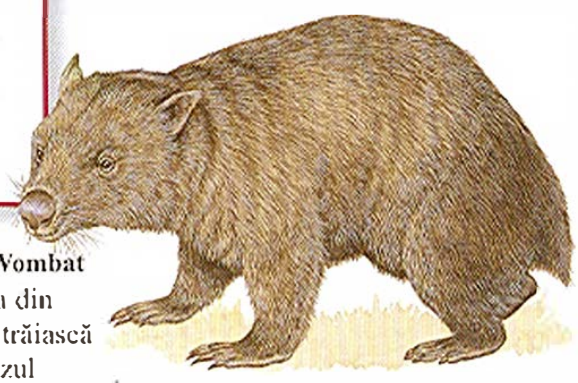

Diavolul tasmanian

Având aproximativ mărimea unui câine mic, diavolul tasmanian are maxilare puternice, capabile să zdrobească oasele prăzii. Acest marsupial îndesat se deplasează încet, dar este foarte isteţ. Mirosul lui foarte ascuţit foloseşte la localizarea prăzii în întuneric şi la surprinderea ei. Se hrăneşte cu reptile, peşti şi mamifere mici.

Şobolanul marsupial maroniu

Şobolanul maroniu vânează ghidându-se după mirosul lăsat de pradă. Trăieşte în zone cu vegetaţie deasă, unde se poate ascunde de prădătorii mai mari, cum ar fi vulturii şi vulpile. Se hrăneşte cu viermi, larve de insecte şi ciuperci subterane. Poate să mănânce şi scorpioni, după ce le va tăia cu dinţii coada otrăvitoare.

Diavolul tasmanian

Mărimea: corpul 53-80 cm; coada 23-30 cm
Răspândirea: Tasmania
Denumirea ştiinţifică: *Sarcophilus harrisii*

Mărimea: corpul 30-33 cm; coada 7,5-18 cm
Răspândirea: sudul şi estul Australiei, Tasmania
Denumirea ştiinţifică: *Isoodon obesulus*

Cangurul roşu

Cangurul roşu este cel mai mare marsupial. De obicei, se deplasează în salturi uriaşe, doar pe picioarele din spate, ajungând la viteze de 56 km/h. Trăieşte în deşerturile fierbinţi şi uscate şi în câmpiile de ierburi din Australia. Femela dă naştere unui singur pui, care iese din pungă după două luni. Oricând apare un pericol, puiul se va refugia înapoi în marsupiu, la adăpost.

Mărimea: corpul 1-1,6 m; coada 90-110 cm
Răspândirea: centrul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Macropus rufus*

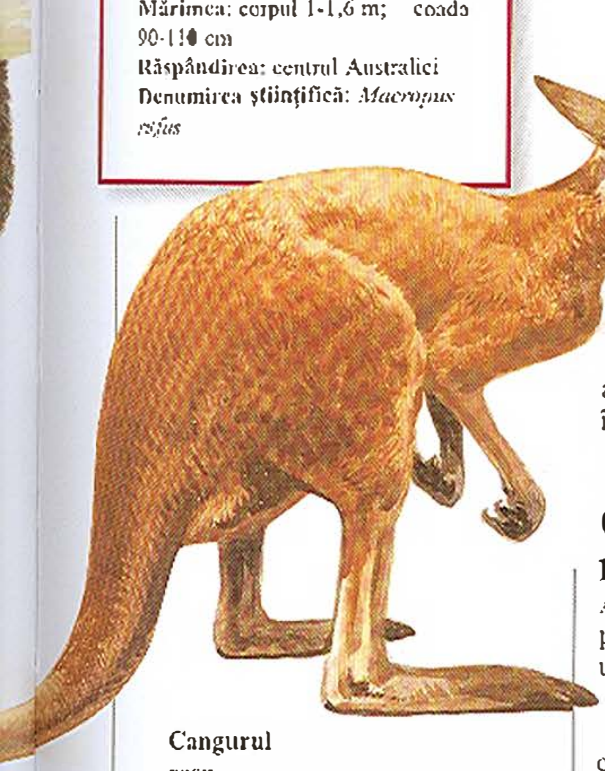

Cangurul roşu

Cangurul-şobolan moscat

Acest mic cangur este neobişnuit pentru că dă naştere cu regularitate unor gemeni. Spre deosebire de alţi canguri, el preferă să se deplaseze pe toate cele patru picioare, ca un iepure. Şi masculii şi femelele produc un miros pătrunzător de mosc. Nimeni nu ştie la ce serveşte acest miros.

Cangurul-şobolan moscat

Mărimea: corpul 23-34cm
Răspândirea: nord-estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Hypsiprymnodon moschatus*

Cangurul cu unghie în coadă

Unghie-în-coadă îşi datorează numele unei mici unghii, asemănătoare cu cele ale degetelor, ascunsă în părul din vârful cozii. El are un mod straniu de a sări, deplasându-şi braţele în cerc în timpul salturilor. Păşunatul oilor şi al vitelor a distrus o mare parte din ţinutul tufişurilor în care trăia şi se hrănea el, iar acum acest cangur este în curs de dispariţie.

Mărimea: corpul 45-67 cm; coada 33-66 cm
Răspândirea: estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Onychogalea fraenata*

Cangurul cu unghie în coadă

Veverița zburătoare uriașă

Mărimea: corpul 30-48 cm; coada 45-55 cm
Răspândirea: estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Petauroides volans*

Veverița zburătoare uriașă

Veverița zburătoare uriașă are o porțiune de piele care se întinde între încheieturile labelor din față și din spate. Pentru a se deplasa din copac în copac, în pădurile de eucalipt în care trăiește, se aruncă în aer și-și întinde membrele din față și din spate. Pielea acționează ca un fel de parașută, permițându-i să planeze până la destinație.

Cangurul de copaci (cangurul lui Lumholtz)

Cangurul de copaci își petrece majoritatea timpului în ramurile superioare ale copacilor din pădure, unde mănâncă frunze și fructe. Poate chiar să doarmă acolo, agățat de crengile groase. Este o specie pe cale de dispariție, din cauza tăierii masive a copacilor din junglă.

Cangurul de copaci (Lumholtz)

Mărimea: corpul 52-80 cm; coada 42-93 cm
Răspândirea: nord-estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Dendrolagus lumholtzi*

Insectivore, leneşi şi lemurieni

Deşi aceste animale nu se înrudesc unele cu altele, cele mai multe dintre ele se hrănesc exclusiv cu insecte şi sunt probabil cele mai ciudate dintre toate mamiferele. Mamiferele consumatoare de insecte includ tatu-ul, furnicarii, pangolinii, furnicarul african, cârtiţele, tenrecii, chiţcanii şi aricii. Leneşii şi lemurii sunt mâncători de plante şi îşi petrec cea mai mare parte a vieţii în copaci.

Leneşul cu trei degete

Mărimea: corpul 50-60 cm; coada 6,5-7 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Bradypus tridactylus*

Furnicarul, tatu-ul, pangolinii, furnicarul african şi leneşii

Furnicarii şi tatu-ul sunt animale edentate. Cuvântul „edentat" înseamnă „fără dinţi", termen înşelător, deoarece numai furnicarii sunt lipsiţi cu adevărat de dinţi. Unii tatu au chiar şi 100 de dinţi, deşi aceştia sunt foarte mici şi ca nişte cuişoare. Aceste mamifere nu au nevoie de dinţi mari, cu care să muşte, pentru că ei se hrănesc cu furnici şi termite, pe care le prind cu limba. Şi leneşii sunt animale edentate, dar ei se hrănesc cu frunze pe care le mestecă încet, nu cu insecte. Ei mănâncă, dorm, se împerechează şi chiar nasc atârnaţi cu capul în jos de crengi. Pangolinii şi furnicarii africani au un stil de viaţă asemănător cu al furnicarilor şi tatu-ului, deşi nu sunt îndeaproape înrudiţi.

Leneşul cu trei degete

Leneşul cu trei degete este cel mai lent mamifer din câte există, atingând o viteză maximă de 2 m pe minut la sol. Perii din blana lui au mici şanţuri, în care cresc plante minuscule, numite alge. Aceste plante dau leneşului o nuanţă verde, care ascunde animalul de prădători ca vulturii şi jaguarii.

Furnicarul gigant

Acest furnicar miroase cuiburile furnicilor şi muşuroaiele termitelor, le distruge cu ajutorul ghearelor şi îşi introduce în ele limba lungă şi lipicioasă. Furnicile şi termitele se lipesc de limba acoperită cu mici ace. El are întotdeauna grijă să nu distrugă cuibul şi nici să nu mănânce toate furnicile, pentru a se putea întoarce să se hrănească şi altă dată.

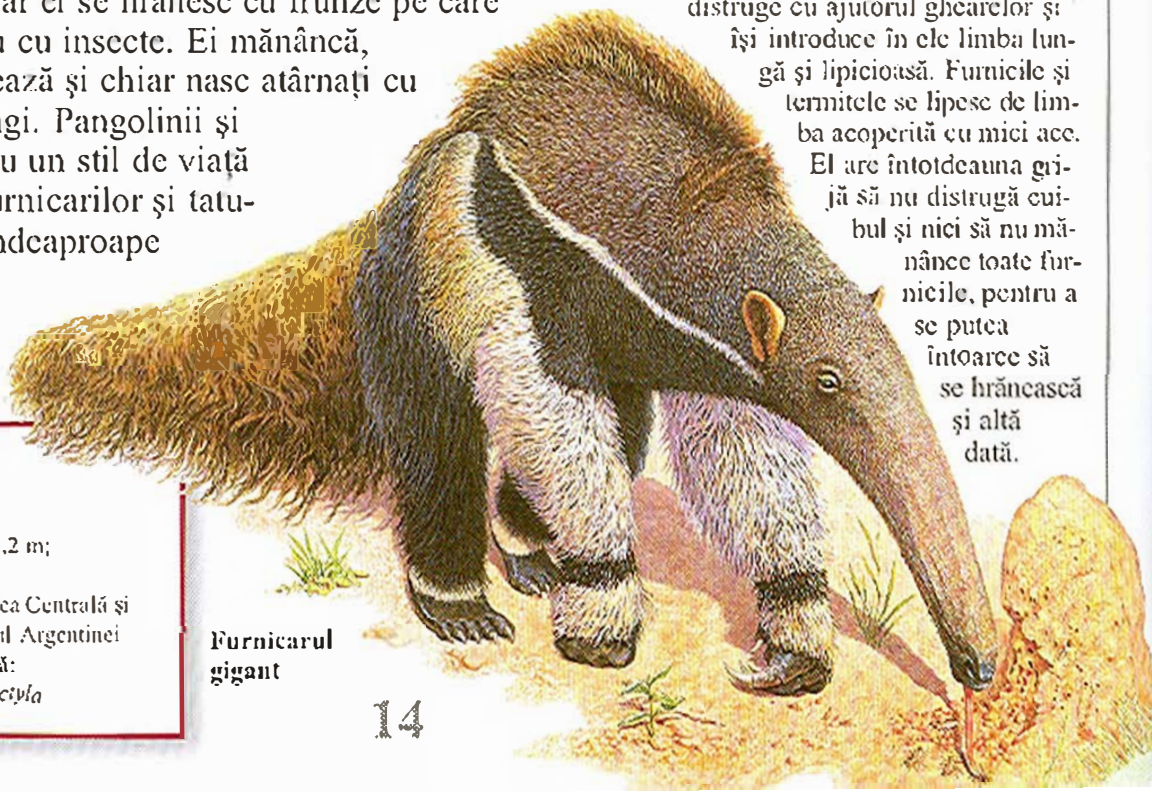

Mărimea: corpul 1-1,2 m; coada 65-90 cm
Răspândirea: America Centrală şi de Sud, până în nordul Argentinei
Denumirea ştiinţifică: *Myrmecophaga tridactyla*

Furnicarul gigant

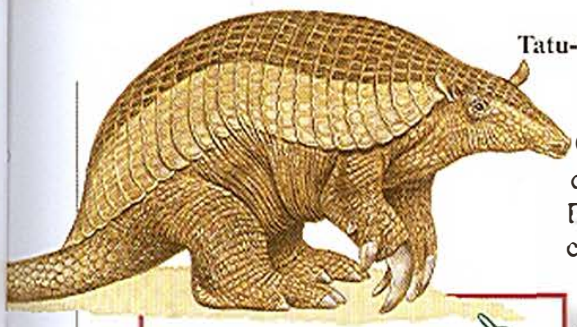

Tatu-ul gigant

Tatu-ul gigant

Ca şi alţi tatu, tatu-ul uriaş are corpul acoperit cu plăci cornoase. El cântăreşte până la 60 kg şi este foarte puternic, putând să sape în cuiburile de furnici sau să deschidă muşuroaiele termitelor cu labele din faţă. Spre deosebire de tatu-ul cu nouă benzi, el se poate ghemui doar parţial. De obicei, fuge în caz de pericol.

Mărimea: corpul 75-100 cm; coada 50 cm
Răspândirea: America de Sud, din Venezuela până în nordul Argentinei
Denumirea ştiinţifică: *Priodontes maximus*

Tatu-ul cu nouă benzi

Atunci când este ameninţat, acest tatu se ghemuieşte şi devine o minge, astfel încât abdomenul moale este protejat, fiind expus doar spatele protejat de o armură. Îşi petrece cea mai mare parte a zilei dormind la adăpost, în cuibul pe care şi-l sapă folosindu-se de ghearele puternice ale labelor din faţă, aruncând în urmă pământul cu picioarele din spate.

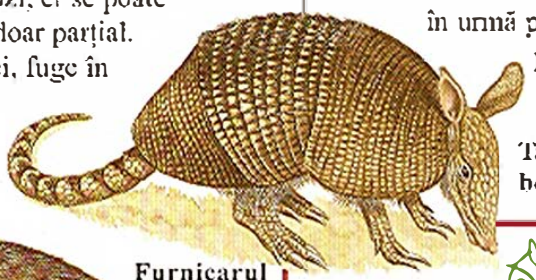

Tatu-ul cu nouă benzi

Mărimea: corpul 45-50 cm; coada 25-40 cm
Răspândirea: sudul Statelor Unite, America Centrală şi de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Dasypus novemcinctus*

Furnicarul african

Furnicarul african arată de parcă ar fi făcut din părţi ale altor animale, cu coada ca de cangur, corpul ca de porc şi urechile ca de iepure. Furnicarul african se hrăneşte cu termite, noaptea. În timpul zilei, doarme în cuibul pe care şi-l sapă cu picioarele lui puternice. Cuibul poate fi foarte lung şi complex, având numeroase ieşiri.

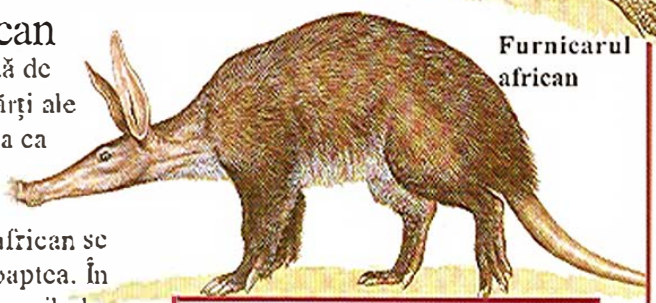

Furnicarul african

Mărimea: corpul 1-1,6 m; coada 44,5-60 cm
Răspândirea: africa, în sudul Saharei
Denumirea ştiinţifică: *Orycteropus afer*

Tamandua din nord

Tamandua este un furnicar care se caţără în copaci. La sol, el se mişcă stângaci, încet, dar în copacii din pădure este un căţărător agil, folosindu-se de coadă ca de un al cincilea membru, pentru prindere. Dacă este atacat, ripostează cu ghearele ascuţite, puternice. Femela de tamandua dă naştere unui singur pui, care călătoreşte prin junglă pe spatele mamei.

Pangolinul uriaş

Acesta este singurul mamifer acoperit cu solzi. Atunci când se hrăneşte într-un cuib de furnici, pleoapele groase îi protejează ochii de muşcături, iar nişte muşchi speciali închid nările, pentru a împiedica intrarea furnicilor. Ameninţat, se poate ghemui, sau poate să se apere cu coada, care este plină de solzi ascuţiţi ca o lamă.

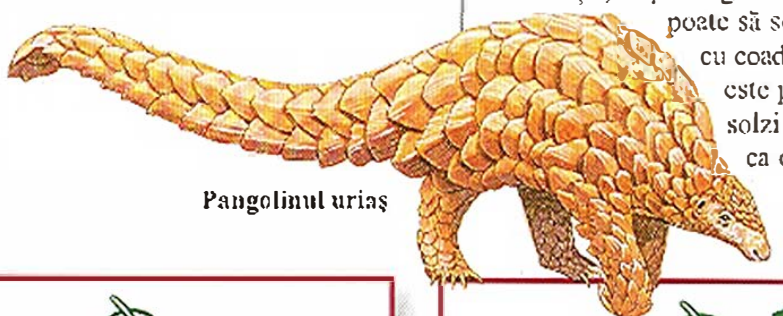

Pangolinul uriaş

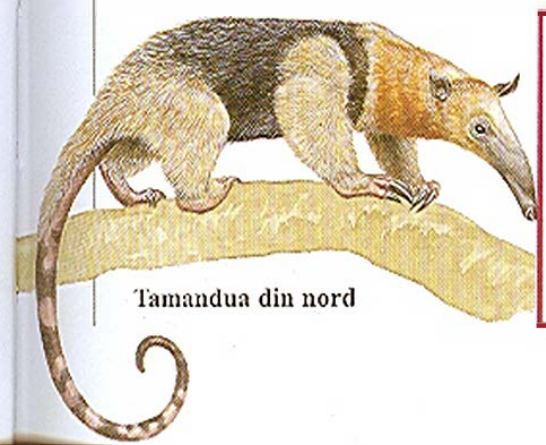

Tamandua din nord

Mărimea: corpul 54-58 cm; coada 54,5-55,5 cm
Răspândirea: din sudul Mexicului, în America Centrală şi nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Tamandua mexicana*

Mărimea: corpul 75-80 cm; coada 50-65 cm
Răspândirea: centrul şi estul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Manis gigantea*

Cârtițele, tenrecii, chițcanii, aricii, solenodonii și lemurii

Cârtițele, tenrecii, chițcanii și aricii se hrănesc aproape exclusiv cu insecte și cu mici animale ca viermi, miriapozi, melci și păianjeni. Multe din aceste mamifere au botul lung și îngust, pentru a putea să ajungă în locurile în care se găsesc insectele. Ei pot avea și dinți și gheare ascuțite. Văzul lor este slab, dar mirosul este excelent. Lemurii zburători și solenodonii nu sunt înrudiți, dar sunt niște mamifere neobișnuite. Lemurii zburători pot plana între copaci, folosindu-se de pielea lor întinsă. Solenodonii au o mușcătură veninoasă - lucru foarte rar la mamifere.

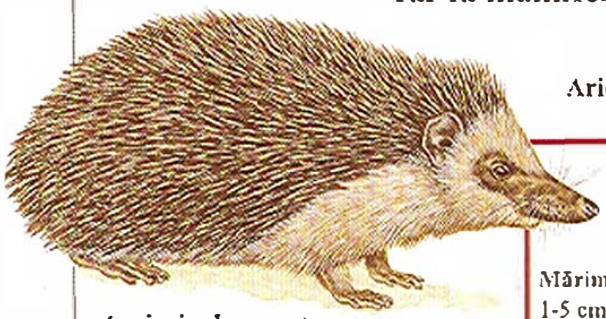

Ariciul vest-european

Mărimea: corpul 13,5-27 cm; coada 1-5 cm
Răspândirea: Europa de Vest, introdus și în Noua Zeelandă
Denumirea științifică: *Erinaceus europaeus*

Ariciul vest-european

Ariciul sapă la rădăcina tufișurilor în căutarea unor mici animale. În timp ce caută, scoate niște mici grohăituri ca de porc. Dacă este atacat, ariciul se ghemuiește, astfel încât haina lui țepoasă descurajează animalele de pradă. În climatul rece, el hibernează pe timpul iernii.

Cârtița uriașă aurie

Mărimea: corpul 20-24 cm; coada: nu are coadă
Răspândirea: Africa de Sud
Denumirea științifică: *Chrysospalax trevelyani*

Cârtița uriașă aurie

Cârtița uriașă aurie vânează la suprafața solului gândaci, mici șopârle, limacși și viermi. Când este deranjată, se aruncă direct în cuib, la adăpost - deși este oarbă, știe întotdeauna exact unde este intrarea. Nimeni nu știe cu precizie cum face acest lucru.

Tenrecul dungat (chițcanul de Madagascar)

Tenrecul dungat este acoperit cu țepi protectori. Femela produce 7 până la 11 pui. Dacă se simte amenințată, ea își ridică țepii de pe spate, care vor vibra rapid. Această vibrație va produce un sunet care va avertiza puii de apropierea pericolului.

Tenrecul dungat

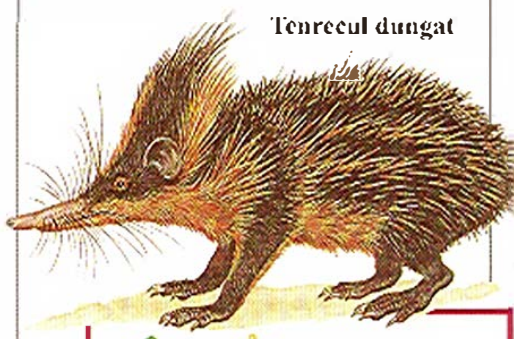

Mărimea: corpul 16-19 cm; coada: practic nu există
Răspândirea: Madagascar
Denumirea științifică: *Hemicentetes semispinosus*

Cârtița europeană

Acest mic mamifer își petrece aproape întreaga viață sub pământ, săpând tunele cu ajutorul picioarelor din față, late, ca niște lopeți. Vederea îi este slabă, dar are un auz foarte bun. Simte drumul spre insectele și viermii pe care-i mănâncă prin detectarea vibrațiilor din pământ generate de mișcările lor.

Mărimea: corpul 9-16,5 cm; coada 3-4 cm
Răspândirea: Europa, estul Asiei
Denumirea științifică: *Talpa europaea*

Cârtița europeană

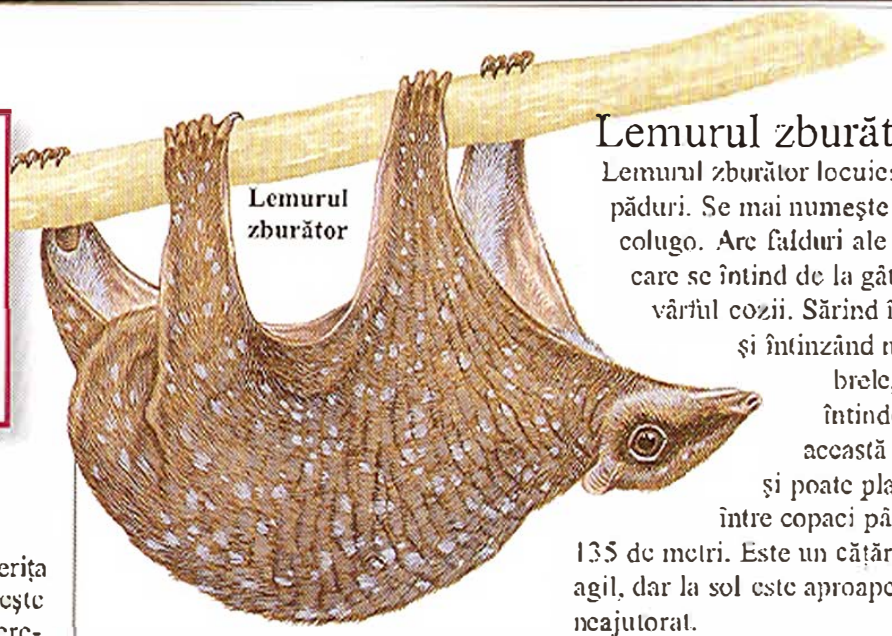

Lemurul zburător

Mărimea: corpul 38-42 cm; coada 22-27 cm
Răspândirea: Filipine
Denumirea științifică: *Cynocephalus volans*

Lemurul zburător

Lemurul zburător locuiește în păduri. Se mai numește și colugo. Are falduri ale pielii care se întind de la gât la vârful cozii. Sărind în aer și întinzând membrele, el întinde această piele și poate plana între copaci până la 135 de metri. Este un cățărător agil, dar la sol este aproape neajutorat.

Chițcanul obișnuit de copac

Acest animal asemănător cu veverița este un excelent cățărător. El trăiește în mod obișnuit singur sau cu perechea lui și se hrănește cu furnici, păianjeni, semințe, muguri și probabil și mici păsări și șoricei. Are cuibul în scorburile copacilor sau printre rădăcini. Acolo femela dă naștere la 1 până la 3 pui.

Chițcanul obișnuit de copac

Mărimea: corpul 14-23 cm; coada 12-21 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Tupaia glis*

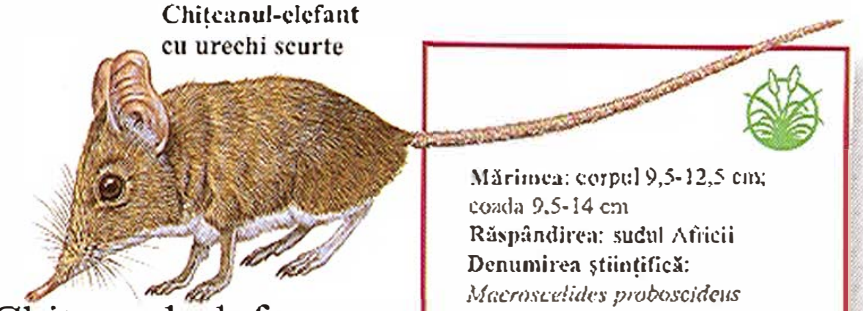

Chițcanul-elefant cu urechi scurte

Mărimea: corpul 9,5-12,5 cm; coada 9,5-14 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea științifică: *Macroscelides proboscideus*

Chițcanul-elefant cu urechi scurte

Chițcanii-elefant și-au căpătat numele de la extraordinarul lor nas, cu aspect de trompă. Ei merg pe toate cele patru labe, dar atunci când vor să se deplaseze rapid, ei sar pe picioarele din spate, ca niște canguri miniaturali. Ei trăiesc în câmp deschis. Se hrănesc în timpul zilei cu termite, semințe și fructe, dar se adăpostesc în vizuini de soarele amiezii.

Chițcanul cu platoșă

Chițcanul cu platoșă are o coloană vertebrală incredibil de tare. Se spune că este capabil să suporte greutatea unui om adult, fără a fi zdrobit! Trăiește în păduri, unde se hrănește cu insecte și alte animale mici.

Mărimea: corpul 28-32 cm; coada 17-25 cm
Răspândirea: Cuba
Denumirea științifică: *Solenodon cubanus*

Solenodonul cubanez

Solenodonul sondează solul pădurii, în căutarea hranei, cum ar fi insecte, ciuperci și rădăcini. El poate să urce și în copaci, pentru a ajunge la fructe și muguri. Omoară șopârle, broaște și păsările cu mușcătura lui veninoasă. Veninul este produs de glande aflate în maxilarul inferior.

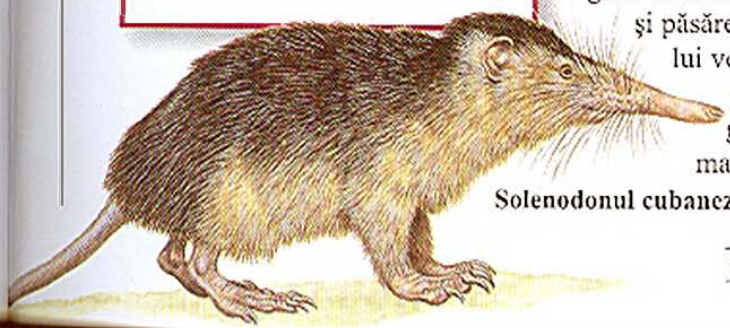

Solenodonul cubanez

Mărimea: corpul 12-15 cm; coada 7-9,5 cm
Răspândirea: Africa Centrală
Denumirea științifică: *Scutisorex somereni*

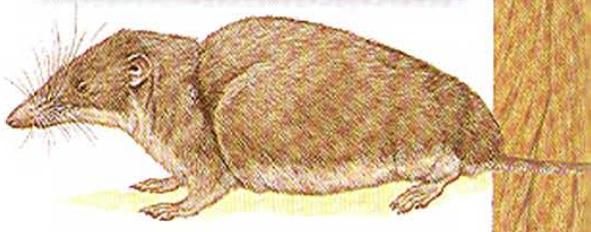

Chițcanul cu platoșă

Liliecii

Liliecii sunt singurele mamifere zburătoare. Ei se propulsează prin aer cu ajutorul unor aripi fine de piele, făcând viraje bruşte şi răsuciri spectaculoase în plin zbor. Cei mai mulţi lilieci îşi petrec ziua dormind agăţaţi cu capul în jos, la adăpost de animalele de pradă. Noaptea, ei sunt gata să se lanseze în zbor, pentru a începe vânătoarea. Unii lilieci îşi găsesc hrana navigând în întuneric cu ajutorul ecolocaţiei. Ei scot sunete ascuţite care se întorc, adică se reflectă de obiectele apropiate şi sunt prinse de urechile liliacului. Liliecii folosesc ecourile pentru a-şi localiza prada şi a evita obstacolele.

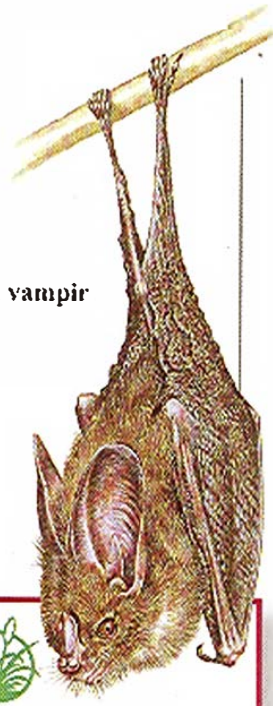

Falsul vampir uriaş

Liliacul cu nas ascuţit

Liliacul cu nas ascuţit

Liliacul cu nas ascuţit mănâncă insecte şi fructe, dar preferă carnea şoarecilor, a păsărilor şi a liliecilor mici. La rândul lui, liliacul cu nas ascuţit este prada liliacului vampir-fals. Are un nas lat, pe care se află o excrescenţă de piele în formă de vârf de lance. Uriaşe stoluri din aceşti lilieci se adăpostesc în clădiri şi peşteri. La lăsarea serii, stolurile ies spre locurile de hrănire. Femela dă naştere unui singur pui, o dată sau de două ori pe an.

Mărimea: corpul 10-13 cm; coada 2,5 cm; anvergura aripilor 44-47 cm
Răspândirea: America Centrală şi nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Phyllostomus hastatus*

Mărimea: corp 6,5 - 8,5 cm; nu are coadă; anvergura de 23-30 cm
Răspândirea: din India până în Myanmar, sudul Chinei, Malaiezia
Denumirea ştiinţifică: *Megaderma lyra*

Falsul vampir uriaş

Falsul vampir uriaş este unul dintre cei mai mari lilieci. Se hrăneşte în special cu insecte şi păianjeni, dar vânează şi rozătoare, broaşte, peşti şi chiar şi alţi lilieci. Locuieşte în caverne, în grupuri de 3-50 indivizi. Spre deosebire de adevăraţii vampiri, falşii vampiri nu se hrănesc cu sânge.

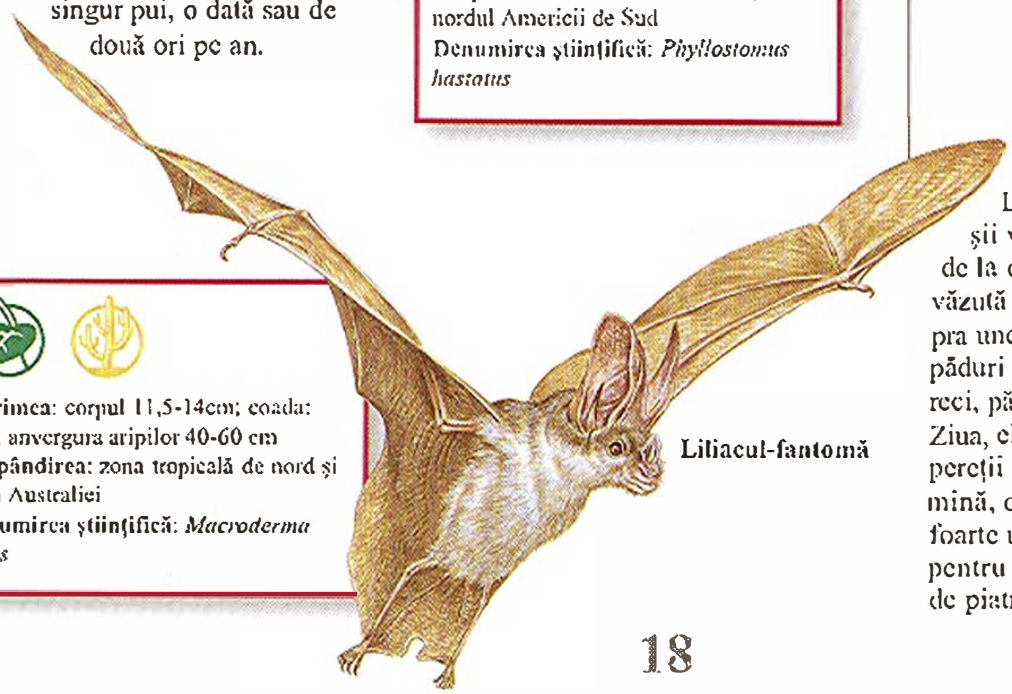

Liliacul-fantomă

Liliacul-fantomă

Liliacul-fantomă, unul din falşii vampiri, şi-a căpătat numele de la culoarea palidă a pielii lui văzută în noapte. El zboară deasupra unei varietăţi de terenuri, de la păduri la deşert, hrănindu-se cu şoareci, păsări, reptile geko şi alţi lilieci. Ziua, el locuieşte în peşteri, fisuri din pereţii stâncoşi şi vechi galerii de mină, dar oamenii îl deranjează foarte uşor. Acum este foarte rar, pentru că oamenii, prin carierele lor de piatră, i-au distrus cuiburile.

Mărimea: corpul 11,5-14cm; coada: fără; anvergura aripilor 40-60 cm
Răspândirea: zona tropicală de nord şi est a Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Macroderma gigas*

Liliacul uriaş mâncător de fructe

Cele mai mari aripi din lumea liliecilor le are liliacul uriaş mâncător de fructe. Ziua, aceşti lilieci se adună în copaci, în stoluri de mii de exemplare. Noaptea îşi iau zborul, căutând fructe zemoase, sau nectar dulce. Copacii cu fructe se pot înmulţi datorită faptului că polenul lor, lipit de pielea liliecilor, este deplasat de la o floare la alta. Seminţele de fructe scuipate de ei sau aflate în fecale vor rodi şi vor deveni alţi arbori cu fructe.

Mărimea: corpul 35-40 cm; coada: fără; anvergura aripilor 1,5 m
Răspândirea: sudul şi sud-estul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Pteropus giganteus*

Liliacul uriaş mâncător de fructe

Liliacul-potcoavă

Liliacul-potcoavă se hrăneşte cu cărăbuşi, plonjând pentru a-i lua de la sol cu o precizie fără cusur. Stau atârnaţi în peşteri, copaci şi de tavanele clădirilor vechi. Dar peşterile sunt explorate, copacii sunt doborâţi, iar clădirile sunt demolate, iar liliacul găseşte tot mai greu adăpost. Acum este aproape dispărut din Europa de Nord.

Mărimea: corpul 11-13 cm; coada 2,5-4 cm; anvergura aripilor 33-35 cm
Răspândirea: Europa, Asia, nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Rhinolophus ferrumequinum*

Liliacul-potcoavă

Liliacul mâncător de fructe cu nas tubular

Nările în formă de sul ale acestui liliac se întind de o parte şi de alta a capului ca nişte ţevi. Probabil că ele îl ajută pe liliac să detecteze fructele căzute, cum ar fi guavele, smochinele, sau chiar nuci de cocos puţin dezvoltate. Folosindu-şi dinţii ascuţiţi, liliacul mestecă fructul pentru a-i extrage sucul. Partea fibroasă a fructului, nedorită, este scuipată.

Liliacul uriaş mâncător de fructe

Mărimea: corpul 7-12 cm; coada 1,5-2,5 cm; anvergura aripilor 20-28 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est, Noua Guinee, nordul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Nyctimene major*

Liliacul comun cu urechi lungi

Urechile acestui liliac sunt la fel de lungi cu capul şi corpul, combinate. Liliacul foloseşte aceste urechi sensibile pentru a detecta sunetele şi mişcările insectelor cu care se hrăneşte, ca şi pentru a-şi găsi drumul, prin ecolocaţie. Liliacul cu urechi lungi hibernează în timpul iernii în peşteri. Vara, se adună în colonii de 50-100 exemplare, în clădiri şi copaci, hrănindu-se noaptea, mai ales cu molii.

Mărimea: corpul 4-5 cm; coada 3-4,5 cm; anvergura aripilor 23-28 cm
Răspândirea: nordul Europei
Denumirea ştiinţifică: *Plecotus auritus*

Liliacul comun cu urechi lungi

Liliecii-vampir de peşteră

Liliacul comun locuieşte în peşteri, agăţat de tavan, în întuneric, în colonii de până la 1.000 de exemplare, dar de obicei de 100. Este un liliac foarte precaut. Iese mai ales în nopţile foarte întunecoase, fără lună.

Corpul **liliacului-vampir comun** are o lungime de 9 cm şi o anvergură de 18 cm. Nu are coadă, nasul este cârn, iar urechile ascuţite. Are mai puţini dinţi decât cei mai mulţi lilieci, deoarece nu trebuie să-şi mestece sau să-şi sfâşie hrana.

Liliecii-vampir

Singurele mamifere care se hrănesc exclusiv cu sânge sunt vampirii, lilieci care trăiesc în ţările tropicale ale Americii Centrale şi de Sud. Vampirul comun, *Desmodus rotundus*, atacă animale care dorm, de obicei vite sau cai - uneori chiar oameni. Celelalte două specii de vampiri, *Diademus youngi* şi *Diphylla ecuadata*, se hrănesc cu sângele păsărilor mari, cum ar fi găinile. Vampirul comun se hrăneşte din sângele victimei timp de aproximativ 30 de minute. Victima nu pierde o cantitate de sânge care să-i pună viaţa în pericol, dar muşcătura vampirului poate să răspândească boli şi să producă infecţii. În timpul unui an, o colonie de 100 de lilieci beau un volum de sânge echivalent cu tot sângele a 25 de vaci sau a 14.000 de găini.

Puii de vampir

La naștere, puii de vampir sunt neajutorați, dar se țin de mama lor cu ajutorul ghearelor și al dinților de lapte, chiar și când mama zboară. Inițial, tânărul liliac se hrănește doar cu lapte. După aproximativ trei săptămâni, mama introduce treptat în alimentație sângele, dându-i câteva picături la fiecare masă.

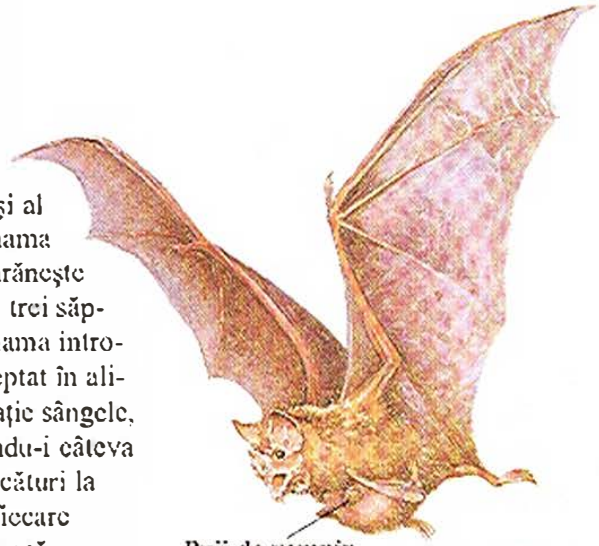

Puii de vampir

Hrănirea

Un vampir va ateriza la sol, în apropierea victimei, apoi se deplasează spre ea pe toate cele patru membre. Un senzor de căldură aflat în vârful nasului îl ajută să descopere zona de pe piele în care sângele circulă mai aproape de suprafață. Liliacul își mușcă victima cu dinții lui ascuțiți ca lama și se folosește de limbă pentru a linge sângele care curge din rană. Saliva liliacului împiedică sângele să se coaguleze.

Falșii lilieci-vampiri

Acești lilieci s-au specializat în hrănirea cu alți lilieci, mai mici. Un vampir fals se va năpusti la victimă și o va mânca. În trecut, oamenii care vedeau un liliac făcând acest lucru credeau, greșit, că ei se hrănesc cu sânge, presupunând că sunt vampiri. Zoologii știu acum că acest lucru nu e adevărat și de aceea i-au denumit „pseudo-vampiri".

Pseudo-vampir australian

Primatele

Oamenii, maimuțele mici, maimuțele antropoide, lori, maki și lemurienii aparțin cu toții unui grup de aproximativ 200 de specii, primatele. Aceste mamifere au creiere relativ mari, care le fac inteligente și capabile să învețe rapid lucruri noi. Multe primate au degete opozabile, care pot să preseze peste celelalte degete, permițând prinderea fermă a lucrurilor. Unele au și degete opozabile la picioarele din spate. Cele mai multe primate trăiesc în copaci și au ochii îndreptați înainte, pentru a putea să aprecieze corect distanțele dintre crengi.

Marmosetul pigmeu (Maim mătăsoasă pitică)

Mărimea: corpul 14-16 cm; coada 15-20 cm
Răspândirea: America de Sud: cursul superior al Amazonului
Denumirea științifică: *Cebuella pygmaea*

Marmosetul pigmeu

Fiind una din cele mai mici primate, este adesea atacat de păsările mari, astfel încât încearcă să se țină departe de vedere și deci de pericol. Se deplasează fie în salturi mici, fie târându-se foarte încet, uneori stând mult timp nemișcat, ca să nu fie reperat.

Lemurienii, aye-aye, maki, copiii tufișurilor, lori, marmosetele și tamarinii

Lemurienii, aye-aye, „copiii tufișurilor", lori și maki se găsesc în unele regiuni ale Africii și în sudul Asiei. Aceste animale au creierul mai mic decât maimuțele mici și cele antropoide, iar scheletele lor seamănă cu cele ale animalelor mici care locuiesc în copaci, asemănătoare cu chițcanii, din care probabil au și evoluat primele primate. Marmosetele iuți și tamarinii din junglele sud-americane sunt printre cele mai arătoase primate și adesea au o blană colorată și „coafuri" neobișnuite.

Lori subțirel

Degetele opozabile de la toate labele îi permit să se țină bine de ramuri, în timp ce se deplasează încet și cu grijă prin copaci, pe picioarele lui lungi și subțiri. Se hrănește cu insecte, șopârle, păsări și ouă, furișându-se până lângă pradă, pe care o înhață cu mâinile.

Mărimea: corpul 18-26 cm; coada: practic nu există
Răspândirea: sudul Indiei, Sri Lanka
Denumirea științifică: *Loris tardigradus*

Lori subțire

Mărimea: corpul 45 cm; coada 55 cm
Răspândirea: Madagascar
Denumirea științifică: *Lemur catta*

Lemurul cu coada inelată

Lemurul cu coadă inelată se cațără pe cele mai înalte crengi ale copacilor, ca să se încălzească la soarele dimineții, după o noapte răcoroasă. El își marchează teritoriul cu secreții mirositoare ale unor glande. În sezonul de împerechere, doi masculi rivali se vor lupta „în mirosuri", prin cozile frecate cu substanța mirositoare, pe care le vor flutura în aer.

Lemurul cu coada inelată

Leul tamarin auriu

Numele acestei frumoase primate vine de la coama mătăsoasă, ca de leu, care-i acoperă capul şi umerii. Trăieşte în grupuri familiale, iar noaptea se adăposteşte în scorburile din copacii bătrâni. Este un animal agil, care sare de la o creangă la alta, în căutare de insecte, şopârle şi păsări pe care le mănâncă.

Leul tamarin auriu

Mărimea: corpul 19-22 cm; coada 26-34 cm
Răspândirea: sud-estul Braziliei
Denumirea ştiinţifică: *Leontopithecus rosalia*

Tamarinul imperial

Tamarinul imperial este uşor de recunoscut, datorită mustăţii sale pleoştite. Mici grupuri pot fi văzute sărind agil prin copaci, în căutare de insecte, fructe, frunze fragede şi chiar flori. De asemenea, vor urma curgerile de sevă din părţile găurite ale copacilor, pentru a fura ouă din cuiburile păsărilor.

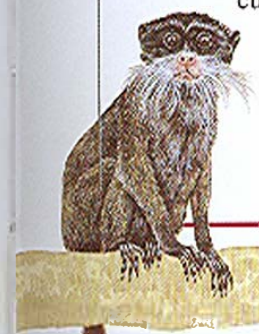

Tamarinul imperial

Mărimea: corpul 18-21 cm; coada 25-32 cm
Răspândirea: vestul Braziliei, Peru, Bolivia
Denumirea ştiinţifică: *Saguinus imperator*

Copilul de tufişuri

Numele îi vine de la sunetele pe care le scoate, care seamănă cu plânsul unui copil. Mănâncă plante, dar atacă şi reptile şi păsări, pe care le atacă brusc, omorându-le cu o muşcătură. Fiind vânător de noapte, ochii acestui animal se pot ţinti asupra prăzii în lumina slabă a Lunii sau a stelelor.

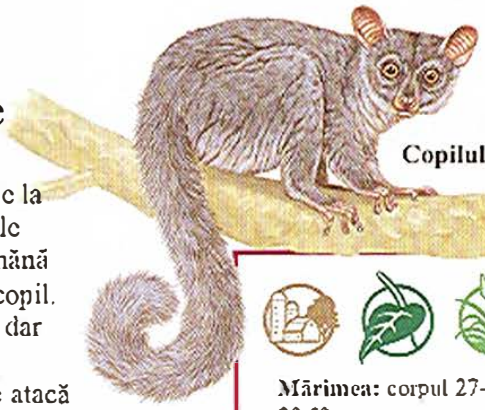

Copilul de tufişuri

Mărimea: corpul 27-47 cm; coada 33.52 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Otolemur crassicaudatus*

Maki-ul de vest

Ochii uriaşi ai maki-ului fac din el un vânător de noapte redutabil, dar globii oculari sunt atât de mari, încât nu-i poate mişca în orbite. În compensaţie maki-ul îşi poate întoarce capul în orice direcţie. De asemenea, are urechi mari, ca de liliac, cu care detectează zgomotele făcute de micile animale.

Maki-ul de vest

Mărimea: corpul 8,5-16 cm; coada 13,5-27 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est; Sumatra, Borneo
Denumirea ştiinţifică: *Tarsuis bancanus*

Mărimea: corpul 36-44 cm; coada 50-60 cm
Răspândirea: Madagascar
Denumirea ştiinţifică: *Daubentonia madagascariensis*

Aye-Aye

Aye-Aye bate în copaci cu degetul lui mijlociu lung, ascultând apoi sunetele insectelor care se mişcă pe sub coajă. Apoi foloseşte acelaşi deget pentru a scoate insectele. Tradiţia locală spune că dacă vezi acest animal straniu, vei avea ghinion. Din nefericire, adesea este ucis.

Aye-aye

Maimuțele din Lumea Veche

În Asia şi Africa există cam 80 de specii de maimuțe mici. Aceste maimuțe sunt cunoscute sub numele de maimuțele Lumii Vechi. Ele au nările îndreptate în jos. Pe fese au petice de piele groasă, care le permit să stea în fund fără probleme atunci când dorm. Ele sunt mai mari decât maimuțele din Lumea Nouă, adică din cele două Americi. Spre deosebire de acestea din urmă, ele nu au cozi prehensile (cu care să se agațe). Cele mai multe dintre maimuțele Lumii Vechi sunt active în timpul zilei şi dorm noaptea. Simțurile văzului, auzului şi mirosului sunt excelente.

Mărimea: corpul 40-57 cm; coada 50-75 cm
Răspândirea: vestul Africii
Denumirea ştiințifică: *Cercopithecus Diana*

Maimuța Diana

Maimuța Diana

Această maimuță în culori elegante este o excelentă cățărătoare şi îşi petrece majoritatea timpului în vârfurile copacilor din junglă. Trăieşte în grupuri de până la 30 de exemplare, conduse de câte un mascul în vârstă. Se hrăneşte în special cu plante, dar mănâncă şi insecte şi ouă şi pui de pasăre.

Mandrilul

Mandrilul, locuitor al pădurii, nu poate fi confundat, datorită nasului roşu şi obrajilor albaştri. O femelă de mandril dă naştere unui singur pui, pe care-l poartă cu ea fie în spate, fie agățat de burta ei. Adulții sunt certăreți şi agresivi şi atacă şi oamenii.

Mărimea: corpul 55-95 cm; coada 7-10 cm
Răspândirea: vestul Africii Centrale
Denumirea ştiințifică: *Mandrillus sphinx*

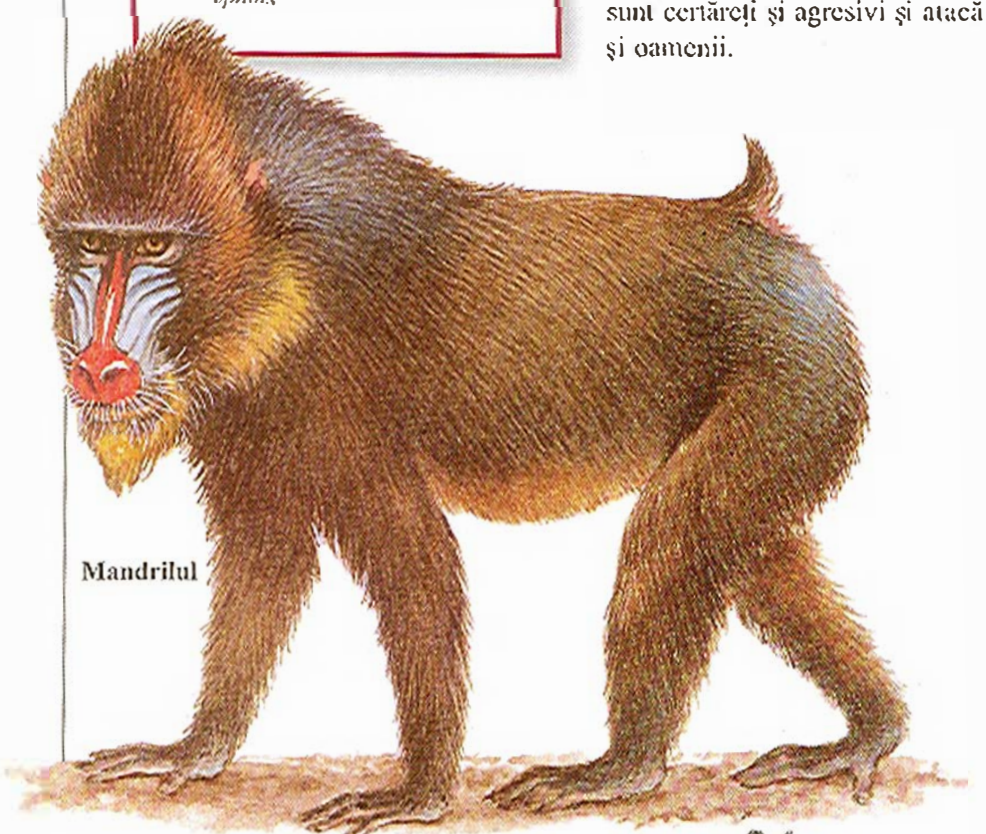

Mandrilul

Macacul japonez

Pădurile montane din Japonia găzduiesc macacii. În iernile reci, aceste maimuțe se încălzesc în izvoarele calde, în care apa încălzită în adâncuri iese la suprafață în lacuri fierbinți. Mănâncă fructe, frunze, insecte şi animale mici.

Macacul japonez

Mărimea: corpul 50-75 cm; coada 7-12 cm
Răspândirea: Japonia
Denumirea ştiințifică: *Macaca fuscata*

Maimuța năsoasă

Masculul are un nas lung, cărnos, care se îngustează atunci când scoate grohăitul lui puternic. Probabil că nasul acționează ca un difuzor, amplificând semnalele care avertizează celelalte maimuțe de pericol. De asemenea, când este furios sau îi e frică, nasul se înroșește și se umflă. Femela are un nas mult mai mic și e mai puțin zgomotoasă. Maimuța năsoasă trăiește în mlaștinile de mangrove din junglă, unde se cațără cu agilitate, folosindu-se de degetele lungi de la cele patru membre pentru a se prinde de crengi.

Maimuța năsoasă

Mărimea: corpul 53-76 cm; coada 55-76 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est: Borneo
Denumirea științifică: *Nasalis larvatus*

Babuinul măsliniu

Grupuri ordonate de până la 150 de babuini măslinii străbat savana africană, mâncând frunze, lăstari, semințe, rădăcini, coajă de copaci, insecte, ouă și șopârle. Acești babuini robuști vânează și mamifere mici, cum ar fi puii de antilopă. Ei își petrec mare parte a timpului curățindu-și reciproc blana, îndepărtând murdăriile, paraziții și pielea moartă, pentru a păstra blana curată. Trăiesc în principal la sol, dar noaptea dorm în copaci sau pe stânci. Se mai numește și pavianul verde.

Mărimea: corpul până la 1 m; coada 45-75 cm
Răspândirea: vestul, centrul și estul Africii
Denumirea științifică: *Papio anubis*

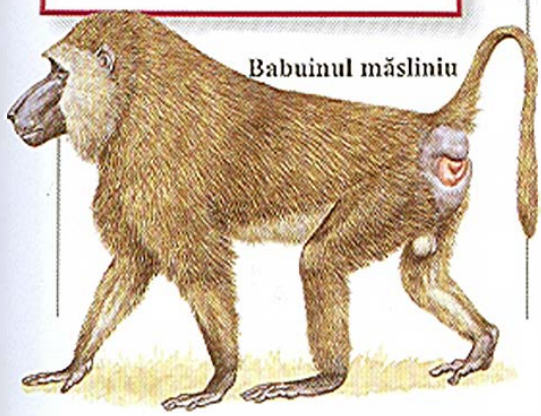

Babuinul măsliniu

Mărimea: corpul 46-70 cm; coada 42-80 cm
Răspândirea: vestul, centrul și estul Africii
Denumirea științifică: *Procolobus badius*

Maimuța roșie cu colți

Această maimuță trăiește în grupuri de 50-100 de exemplare. Grupul conține mai multe mici familii, formate dintr-un mascul și mai multe femele cu puii lor. Maimuța roșie cu colți, numită și colobus, face salturi spectaculoase între crengi, în căutare de fructe, frunze și flori comestibile. Uneori, cimpanzeii organizează vânători în grup ale acestor maimuțe.

Maimuța roșie cu colți

Maimuța de mlaștină Allen

Această maimuță puțin cunoscută trăiește în apropierea râurilor și în mlaștini. Deși mănâncă în principal frunze și fructe, poate și să intre în apă, pescuind crabi și chiar pești. La rândul ei, este vânată de băștinași pentru carnea ei și pentru că fură uneori din recoltele fermierilor. Este o specie pe cale de dispariție.

Mărimea: corpul 40-50 cm; coada 45-55 cm
Răspândirea: Congo și Zair
Denumirea științifică: *Allenopithecs nigroviridis*

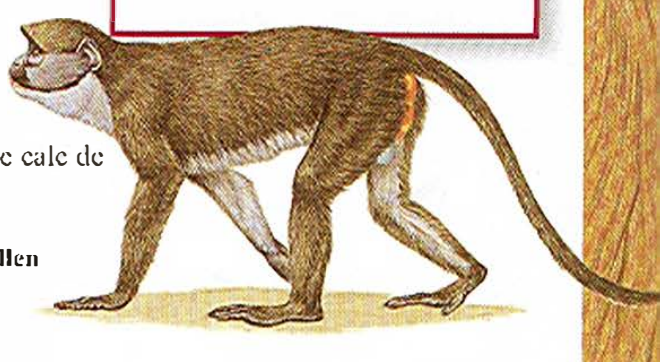

Maimuța de mlaștină Allen

Maimuțele din Lumea Nouă

Maimuțele care trăiesc în junglele luxuriante din America Centrală și de Sud sunt cunoscute ca maimuțele Lumii Noi. Cozile lor lungi le ajută să-și păstreze echilibrul deasupra solului. Multe din ele - cum ar fi capucinul, maimuța urlătoare, sau maimuța păianjen, au cozi prehensile (agățătoare), pe care le pot înfășura de crengi, folosindu-le ca pe un membru suplimentar. Au degete lungi, picioare puternice care prind bine și sunt excelente alergătoare și săritoare. Spre deosebire de rudele lor din Lumea Veche, nările lor largi sunt deschise în lateral și nu au peticele de piele tare de pe fese.

Maimuța-păianjen lânoasă

Această maimuță se deplasează prin pădurea tropicală folosindu-se de membrele lungi și de coada prehensilă pentru a trece de la o creangă la alta. Numărul lor scade tot mai mult, deoarece căminul lor, jungla, este distrus tot mai mult și nu le mai poate oferi adăpost în fața vânătorilor, care le omoară pentru carne.

Maimuța-păianjen lânoasă

Mărimea: corpul 61 cm; coada aproximativ 67 cm
Răspândirea: sud-estul Braziliei
Denumirea științifică: *Brachyteles arachnoides*

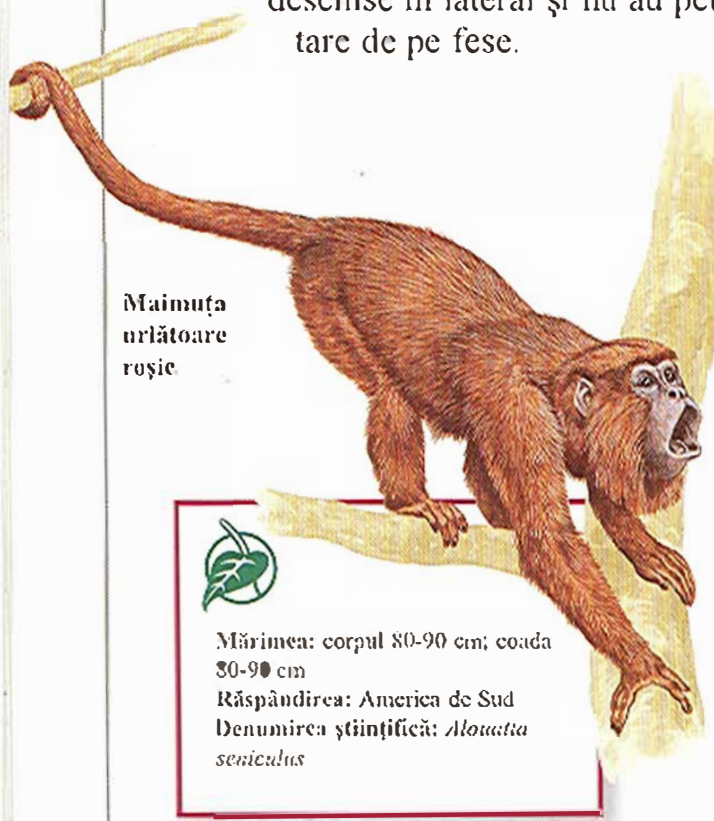

Maimuța urlătoare roșie

Mărimea: corpul 80-90 cm; coada 80-90 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Alouatta seniculus*

Maimuța urlătoare roșie

Maimuța urlătoare roșie trăiește în junglă, în grupuri de până la 30 de exemplare. Uneori, toți masculii din grup se adună în zori și încep să urle, fiind auziți de la 3 km. Urletele le spun altor maimuțe să se țină departe de teritoriul lor. Masculul are un gât gros, prevăzut cu o cameră specială care amplifică strigătul.

Capucinul cu frunte albă

Această maimuță inteligentă culege toate lucrurile întâlnite, în speranța că sunt de mâncat. Se hrănește cu lăstari, fructe, insecte, pui și ouă de pasăre. Își freacă mâinile și picioarele cu urină și le folosește pentru a marca teritoriul cu mirosul lui, în timp ce se deplasează prin copaci.

Capucinul cu frunte albă

Mărimea: corpul 30-38 cm; coada 38-50 cm
Răspândirea: America de Sud: bazinul superior al Amazonului
Denumirea științifică: *Cebus albifrons*

Saki-ul călugăr

Saki-ul călugăr are păr lung și zburlit în jurul feței și pe gât, ca și o coadă groasă, stufoasă. Această maimuță sfioasă și prudentă trăiește în copaci și nu se aventurează niciodată la sol. De obicei se deplasează pe toate cele patru labe, dar poate uneori să păşească în două picioare, pe o creangă mare. Poate să facă salturi uriașe între crengi. Aceste maimuțe își petrec timpul în perechi sau în grupuri mici.

Saki-ul călugăr

Mărimea: corpul 35-48 cm; coada 31-51 cm
Răspândirea: America de Sud, bazinul superior al Amazonului
Denumirea științifică: *Pithecia monachus*

Gibonii şi maimuţele mari

Gorilele, cimpanzeii şi urangutanii sunt numite maimuţe mari. Ele sunt cele mai apropiate rude ale omului care încă există. După oameni, sunt cele mai inteligente dintre primate şi pot chiar să fie antrenate să folosească un limbaj simplu al semnelor. Gibonii sunt maimuţe care trăiesc în copacii din sudul Asiei. Sunt mai mici decât maimuţele mari. Se mai numesc şi maimuţe antropoide mici. Maimuţele antropoide trăiesc în grupuri familiale. De obicei, se deplasează pe toate cele patru membre, folosindu-se de încheieturile „mâinilor", nu de palme, dar pot să meargă şi vertical, sprijinindu-se pe picioarele din spate.

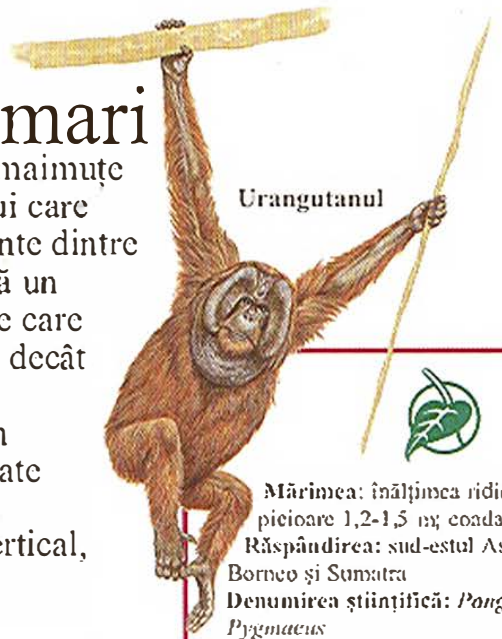

Urangutanul

Mărimea: înălţimea ridicat în picioare 1,2-1,5 m; coada: nu are
Răspândirea: sud-estul Asiei: Borneo şi Sumatra
Denumirea ştiinţifică: *Pongo Pygmaeus*

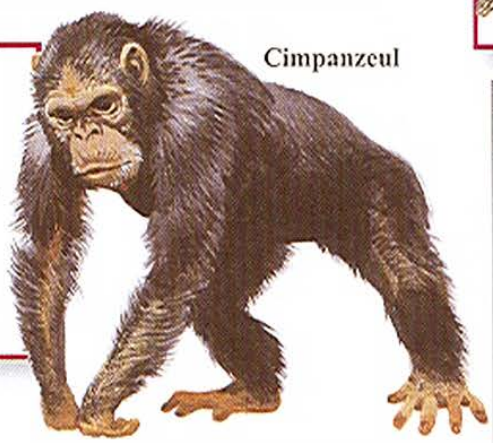

Cimpanzeul

Mărimea: corpul 64-94 cm; înălţimea, în picioare: 1,2-1,7 m; coada: nu are
Răspândirea: vestul, centrul şi estul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Pan troglodites*

Urangutanul

Este cea mai mare primată după gorilă. Îşi construieşte în copaci drept cuib o platformă din beţe, în care doarme, dar care poate fi alta în fiecare noapte. Femela urangutan dă naştere unui singur pui, care se ţine agăţat de blana ei în timp ce ea se caţără în copaci.

Larul

Larul face parte din familia gibonilor. Trăieşte în copaci şi rareori coboară pe pământ. În timp ce se deplasează prin copaci şi aleargă pe crengi, trebuie să se ferească de crengile moarte sau slăbite, pentru că o eă-dere de la acea înălţime i-ar fi fatală. Trăieşte în mici grupuri familiale.

Larul

Cimpanzeul

Cimpanzeul mănâncă în principal plante, dar ocazional consumă şi insecte şi carne. Face mult zgomot, gesticulează şi are expresii faciale. A învăţat să folosească obiecte ca unelte de zi cu zi. De exemplu, pietrele sunt folosite pentru a deschide nucile, ghemotoace de frunze pentru strângerea apei şi beţele pentru a scurma în lemnul putrezit şi a scoate furnicile şi termitele din cuiburi.

Gorila

Gorilele îşi petrec cel mai mult timp la sol. Se hrănesc cu frunze, muguri, tulpini, bobiţe, coajă de copaci şi ferigi. Trăiesc în grupuri de până la 30 de animale, formate dintr-un adult matur dominant, câţiva masculi tineri şi câteva femele cu puii lor. Puii de gorilă călătoresc pe spatele mamelor lor până la vârsta de doi sau trei ani.

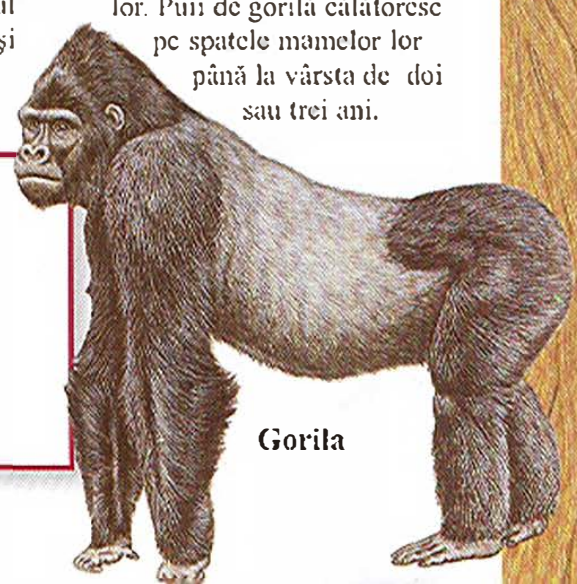

Gorila

Mărimea: înălţimea ridicat în picioare 1,4-1,8m; coadă nu are
Răspândirea: vestul Africii Centrale
Denumirea ştiinţifică: *Gorilla gorilla*

Mărimea: corpul 42-58 cm; coada - nu are
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Hylobates lar*

Carnivorele

Acest grup de mamifere mâncătoare de carne include câinii, urşii, ratonii, mustelidele, mangustele, civetele, hienele şi felinele. Cele mai multe carnivore au foarte bine dezvoltate simţul văzului, auzului şi cel al mirosului, astfel încât pot să-şi găsească prada înainte de a o detecta. Corpurile lor agile le permit să-şi prindă prada fără a cheltui multă energie. Dar deosebirea majoră între carnivore şi alte mamifere este că ele au dinţi specializaţi, care pot să desprindă carnea de oase, aşa cum foarfecele taie hârtia. Unele carnivore şi-au adaptat regimul alimentar, consumând şi fructe, rădăcini şi insecte.

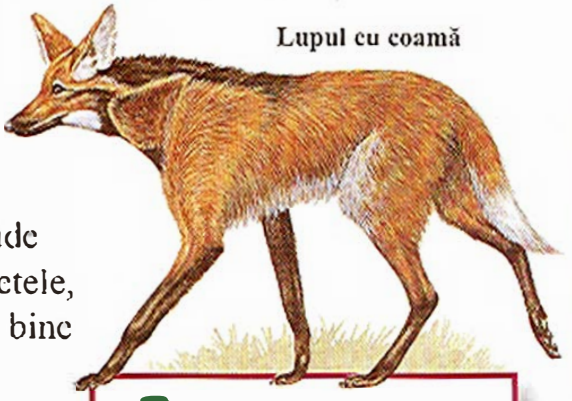

Lupul cu coamă

Mărimea: corpul 1,2 m; coada aproximativ 30 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Chrysocyon brachyurus*

Lupul cu coamă

Lupul cu coamă seamănă cu vulpea roşie, dar are picioare mai lungi şi bot mai lung. Creatură singuratică, lupul cu coamă trăieşte în zone izolate şi vânează mai ales noaptea. Se hrăneşte cu rozătoare mari, păsări, reptile şi broaşte.

Câinele de pădure

Cu picioarele lui scurte, cu coada mică, cu corpul îndesat şi faţa lată, câinele de pădure seamănă mai mult cu un urs mic decât cu un câine. El trăieşte în ţinuturile cu ierburi şi păduri rare, vânând rozătoare în haită. Petrece cea mai mare parte a zilei sub pământ, într-o vizuină pe care s-ar putea s-o fi furat de la un alt animal, cum ar fi tatuul.

Câinii

Toţi câinii domestici sunt descendenţii lupilor. Lupii şi alţi câini sălbatici au picioare lungi pentru urmărirea prăzii şi dinţi ascuţiţi pentru omorârea ei. Cel mai important organ senzorial al unui câine este nasul, pe care-l foloseşte pentru mirosirea prăzii, găsirea perechii, identificarea altor animale. Prin miros, el poate spune şi dacă alte animale sunt înfricoşate sau liniştite. Câinii sălbatici vânează animale de la mărimea unui şoarece la cea a unui elan. Unii câini sălbatici, cum ar fi vulpile, trăiesc solitar, în timp ce alţii, ca lupii şi câinii sălbatici africani, trăiesc, călătoresc şi vânează în grupuri familiale, numite haite. Membrii haitei îşi împart hrana şi se apără unii pe alţii.

Mărimea: corpul 80-110 cm; coada 30-40 cm
Răspândirea: Africa, de la sudul Saharei până în Africa de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Lycaon pictus*

Câinele sălbatic african

Câinii sălbatici vânează împreună în haită. Haita atacă o turmă, izolează un animal de turma care fuge şi îl omoară. Pe vremuri, cutreierau toată savana africană, dar din cauză că au fost împuşcaţi în număr mare de fermierii care se temeau că le vor ataca vitele, acum se găsesc doar în câteva locuri izolate.

Câinele sălbatic african

Mărimea: corpul 57,5-75 cm; coada 12,5-15 cm
Răspândirea: America Centrală şi de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Speothos venaticus*

Câine de pădure

Vulpea polară

Vulpea polară

Vulpea polară poate rezista temperaturilor de -50°C din tundra înghețată, bătută de vânturi. Se hrănește cu păsări care au cuibul la sol, cu lemingi și alte rozătoare mici și cu resturi de la masa urșilor polari. Iarna, blana ei albă funcționează ca un camuflaj pe fondul alb al zăpezii și gheții, astfel încât se poate apropia nevăzută de pradă. La topirea zăpezii, blana devine maronie sau cenușie și se confundă cu pietrele și plantele.

Mărimea: corpul 46-68 cm; coada până la 35 cm
Răspândirea: zonele arctice ale Europei, Asiei și Americii de Nord
Denumirea științifică: *Alopex lagopus*

Fenecul

Fenecul este cea mai mică dintre vulpi. Urechile lui mari, lungi de până la 15 cm, permit eliberarea căldurii corpului, iar vulpea poate să se răcorească chiar și în deșertul fierbinte în care trăiește. Vânează noaptea mici rozătoare, păsări, insecte și șopârle. În timpul zilei, se adăpostește în vizuini săpate în nisip.

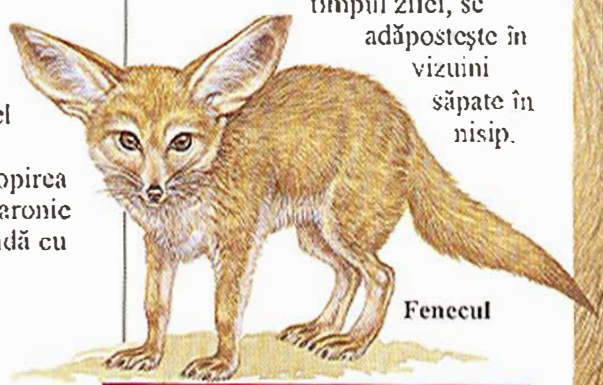

Fenecul

Mărimea: corpul 37-41 cm; coada 19-21 cm
Răspândirea: nordul Africii, Orientul Mijlociu
Denumirea științifică: *Vulpes zerda*

Vulpea roșie

Mărimea: corpul 46-48 cm; coada 30,5-55,5 cm
Răspândirea: America de Nord, Europa, nordul Africii, nordul Asiei
Denumirea științifică: *Vulpes vulpes*

Vulpea roșie

Vulpea roșie s-a adaptat la multe medii diferite: păduri, câmpii, munți, deșerturi, chiar și orașe. Vulpile roșii trăiesc și vânează singure. Excepție fac împerecherea și creșterea puilor. De obicei, vânează mici rozătoare, iepuri și alte animale mici, dar pot mânca și fructe, plante, râme și pești.

Lupul cenușiu

Cel mai mare dintre toți câinii sălbatici, lupul cenușiu vânează mamifere copitate, cum ar fi bizonul, clanul și boul moscat. Haitele variază între 5 și 20 de exemplare, conduse de cel mai puternic mascul. Fiecare haită își are propriul teren de vânătoare, în suprafață de cam 1.000 km². Lupii urlă tare, pentru a avertiza alte haite să se ferească de teritoriul lor.

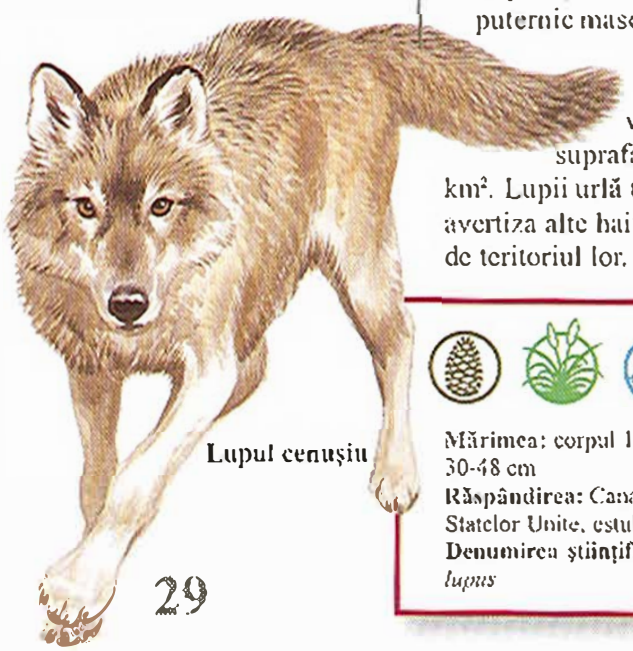

Lupul cenușiu

Mărimea: corpul 1-1,4 m; coada 30-48 cm
Răspândirea: Canada, nordul Statelor Unite, estul Europei, Asia
Denumirea științifică: *Canis lupus*

Tigrii

Tigrul este cel mai mare şi mai puternic din toate felinele sălbatice. La începutul secolului 20, se găseau sute de mii de tigri în pădurile Asiei. Vânătoarea şi distrugerea pădurilor au avut un efect devastator asupra numărului lor, iar astăzi se află în libertate 6.000 până la 9.000 de tigri, cei mai mulţi în unele părţi ale Indiei, Chinei, Indoneziei şi Siberiei.

Tigrii duc o viaţă singuratică, scoţând urlete puternice, pentru a ţine departe alţi tigri de teritoriul lor, pe care şi-l marchează cu excreţii şi prin zgârierea trunchiurilor copacilor. Ei vânează mamifere mari, de obicei noaptea, iar uneori călătoresc până la 20 de kilometri în căutarea hranei. Deoarece doar o vânătoare din zece este reuşită, atunci când omoară un animal, ei înghit cât de multă carne pot. În ciuda poveştilor despre tigrii mâncători de oameni, ei rareori atacă oamenii.

Tigrul siberian

Tigrul caspic

Tigrul indo-chinez

Tigrul de Sumatra

Tipurile de tigru

Coloraţia şi mărimea acestor animale variază în funcţie de locul în care trăiesc. Tigrii din zonele nordice, cum ar fi Siberia, sunt mai mari şi mai deschişi la culoare decât cei din zonele tropicale, cum ar fi Sumatra. Cel mai mare tigru este cel din Siberia. Multe tipuri de tigru sunt acum pe cale de dispariţie, inclusiv cei din Siberia, din India şi China şi cel din Sumatra, iar unii, cum ar fi cel caspic, nu au mai fost văzuţi de mulţi ani.

Vânătoarea

La apus, tigrii pornesc la vânătoare de bivoli, căprioare, porci mistreţi şi alte animale ale pădurii. Ei pot alerga rapid doar pe distanţe scurte, de aceea se bazează pe viclenie şi pe camuflaj pentru a-şi prinde victimele. Dungile îi camuflează pe fondul copacilor şi ierburilor înalte şi permit furişarea pe nesimţite până în apropierea victimei. Când au ajuns suficient de aproape, se reped şi se aruncă asupra animalului care nu bănuieşte nimic.

Puii de tigru

Tigrii se pot naşte în orice parte a anului, în număr de doi până la şase. În primele zece zile de viaţă, ei sunt orbi, iar mama îşi alăpteazăă puii până la opt săptămâni. Nu vânează singuri înainte de a împlini aproximativ 18 luni şi stau cu mama lor doi sau trei ani. Tatăl nu ia parte la creşterea lor. Puii sunt uneori ucişi, atunci când un alt mascul preia teritoriul tatălui lor. Dacă puii sunt ucişi, femela se va împerechea din nou.

Spre deosebire de pisicile domestice, tigrilor le place apropierea apei, iar în zilele fierbinţi se şi scufundă în apă, ca să se răcorească. Sunt buni înotători şi pot să traverseze râuri sau să înoate între insule, în căutarea hranei. Ocazional, tigrii pot fi văzuţi căţărându-se în copaci.

Ratonii, urşii şi panda

Familiile urşilor şi ratonilor au evoluat din strămoşi cu aspect canin, cu milioane de ani în urmă. Urşii sunt cele mai mari animale carnivore terestre, dar ei pot să mănânce aproape orice, inclusiv plante şi insecte. Ratonii - şi rudele lor coati şi olingo - sunt carnivore cu cozi lungi, cărora le place să-şi petreacă mult timp în copaci. Există două tipuri diferite de panda: panda uriaş este clasificat printre urşi, iar panda roşu printre ratoni. Unii zoologi consideră că panda ar trebui clasificaţi ca o familie separată.

Olingo

Mărimea: corpul 35-48 cm; coada 40-48
Răspândirea: America Centrală şi nord-vestul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Bassaricyon gabbii*

Olingo

Olingo trăieşte cel mai mult în copaci, folosindu-se de coada lui lungă pentru păstrarea echilibrului în timpul salturilor dintre copaci. Trăieşte singuri sau în perechi, dar pot să se alăture altor olingo, în căutarea hranei. Mănâncă mai ales fructe, dar şi insecte, mici mamifere şi păsări.

Ratonul

Ratonul este un bun alergător şi cățărător, iar la nevoie poate şi să înoate. Cel mai activ este noaptea. Pe lângă vânătoarea la care prinde broaşte, peşti, şoareci şi păsări, face dese raiduri la pubelele de gunoi, în care caută lucruri comestibile cu ajutorul degetelor lui lungi şi sensibile. Are ciudatul obicei de a-şi spăla hrana înainte de a o consuma. Blana groasă îi ţine de cald în timpul iernii.

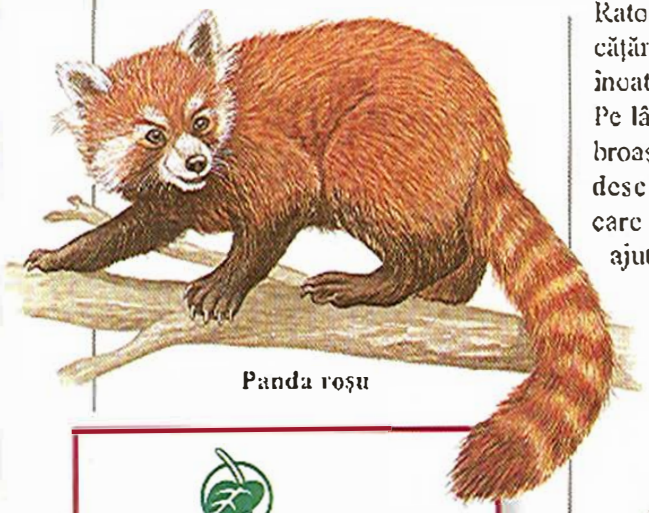

Panda roşu

Mărimea: corpul 51-63 cm; coada 28-48 cm
Răspândirea: Himalaia, din Nepal în Myanmar, sud-vestul Chinei
Denumirea ştiinţifică: *Ailurus fulgens*

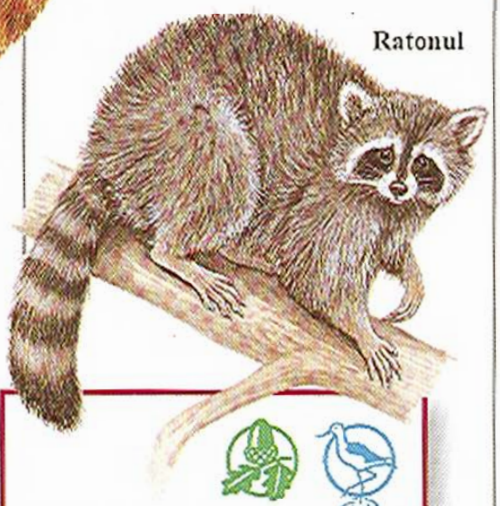

Ratonul

Mărimea: corpul 41-60 cm; coada 20-40 cm
Răspândirea: sudul Canadei, Statele Unite, America Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Procyon lotor*

Panda roşu

Panda roşu seamănă mai mult cu un raton decât cu panda uriaş. El doarme în timpul zilei, ghemuit pe o creangă, cu ochii acoperiţi cu coada, sau cu capul în piept. Se hrăneşte noaptea, în principal cu lăstari de bambus, deşi poate să mănânce şi iarbă, rădăcini, fructe, ghindă, şoareci, păsări şi ouă de păsări.

Coati

Cu nasul lui lung, coati verifică toate găurile şi crăpăturile din pământ, căutând insecte, păianjeni şi mici animale. Grupuri de până la 40 de coati vânează şi ziua şi noaptea, odihnindu-se în partea cea mai caldă a zilei. După împerechere, femela se izolează şi dă naştere la doi până la şapte pui, într-o peşteră sau într-un cuib dintr-un copac.

Mărimea: corpul 43-67 cm; coada 43-68 cm
Răspândirea: sud-estul Statelor Unite, America Centrală şi de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Nasua nasua*

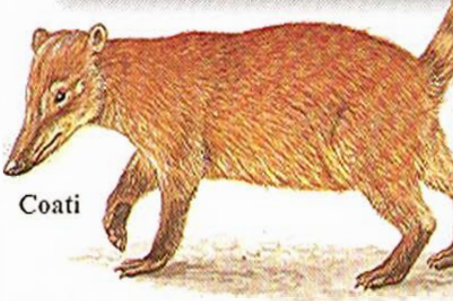

Coati

Ursul polar

Ursul polar

Cu stratul gros de grăsime de sub piele, care-i ține de cald, ursul polar se simte foarte bine atunci când cutreieră gheţurile, la temperaturi mici. Puii se nasc într-un adăpost săpat adânc în zăpadă. Ei stau cu mama lor timp de 28 de luni, învăţând să se lupte şi să vâneze foci.

Mărimea: corpul 2,2-2,5 m; coada 7,5-12,5 cm
Răspândirea: banchizele şi apele de coastă ale Oceanului Arctic
Denumirea ştiinţifică: *Ursus maritimus*

Ursul malaiezian

Ursul malaiezian îşi petrece ziua dormind şi încălzindu-se la soare. El îşi caută hrana noaptea, folosindu-se de limba lor lungă pentru a linge mierea din stupii albinelor şi termitele din muşuroaie. Cu ghearele lui curbate, el prinde fructele de pe ramuri şi jupoaie coaja copacilor, pentru a ajunge la viermii gustoşi.

Ursul malaiezian

Mărimea: corpul 1,1-1,4 m; coada: nu are
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Helarctos malayanus*

Ursul brun

Cunoscut şi sub numele de „grizzly", ursul brun mănâncă în principal frunze, fructe, nuci şi rădăcini, iar uneori insecte, rozătoare şi peşti. De asemenea, poate să vâneze şi mamifere mari, cum ar fi elanul sau boul moscat. Ursul îşi poate ascunde prada omorâtă sub crengi şi frunze, până când îi va veni rândul să o consume.

Ursul brun

Mărimea: corpul 1,5-2,5 m; coada: mică
Răspândirea: Europa, Asia, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Ursus arctos*

Panda uriaş

Panda uriaş

Pentru a supravieţui, panda uriaş trebuie să se hrănească în fiecare zi timp de 15 ore, consumând 20 kg de bambus. La labe are un os asemănător unui deget opozabil, care-i permite să prindă hrana. Din nefericire, în libertate au mai rămas doar aproximativ 1.000 de panda uriaşi.

Mărimea: corpul 1,2-1,5 m; coada 12,5 cm
Răspândirea: regiunile muntoase izolate din centrul Chinei
Denumirea ştiinţifică: *Ailuropoda melanoleuca*

Ursul cu ochelari

Acest urs de munte are în jurul ochilor inele de culoare deschisă care se întind până la bot dându-i un aspect de ochelarist. Îşi face cuibul sub forma unei platforme de ramuri. Caută hrana noaptea, iar ziua se odihneşte în cuib.

Ursul cu ochelari

Mărimea: corpul 1,5-1,8; coada 7 cm
Răspândirea: Munţii Anzi din vestul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Tremarctos ornatus*

Mustelide, civete şi manguste

Toate aceste mamifere sunt carnivore mici sau medii. Cele mai multe mustelide, care includ hermelinele, bursucii, vidrele, sconcşii şi polifagul american, au un corp suplu şi lung, picioare scurte şi coadă lungă. Există aproximativ 65 de specii de mustelide care trăiesc în aproape toată lumea, cu excepţia Australiei şi Madagascarului. Cele cam 34 de specii de civete sunt vânători care locuiesc în copaci şi sunt active noaptea. Ele trăiesc în sudul Europei, în Africa şi Asia. Cele 37 de specii de manguste sunt vânători rapizi, locuind la sol. Trăiesc în Africa şi Asia.

Vidra eurasiatică

Mărimea: corpul 55-80 cm; coada 30-50 cm
Răspândirea: Europa, nordul Africii, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Lutra lutra*

Vidra eurasiatică

Vidra cea zveltă se deplasează rapid atât pe uscat, cât şi în apă. Ea se foloseşte de coada ei puternică pentru a înainte în apă, iar blana scurtă şi deasă îi păstrează pielea uscată şi caldă. Vidra trăieşte într-o vizuină săpată în malul râului. Rareori văzută ziua, ea iese noaptea să prindă peşti, broaşte, şoareci de câmp şi alte animale acvatice.

Hermelina

Hermelina

Agila hermelină este un vânător agil. Omoară cu o muşcătură energică în ceafa victimei. Principalele ei victime sunt rozătoarele şi iepurii, dar poate omorî şi alte mamifere, ca şi păsări, peşti şi insecte. În partea nordică a arealului ei, hermelina îşi pierde blana întunecată la începutul iernii, crescându-i una de un alb imaculat. Nu mai rămâne de culoare închisă decât vârful cozii.

Mărimea: corpul 23-28 cm; coada 8-12 cm
Răspândirea: Europa, Asia, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Mustela erminea*

Bursucul eurasiatic

Familiile de bursuci locuiesc în vizuini uriaşe, care au câteva intrări şi o întreagă reţea de tunele şi camere subterane. Bursucii sunt în general activi noaptea, ieşind din vizuină la apusul soarelui. Ei mănâncă mari cantităţi de râme, ca şi alte animale mici, plante, fructe şi nuci.

Polifagul american (Wolverine)

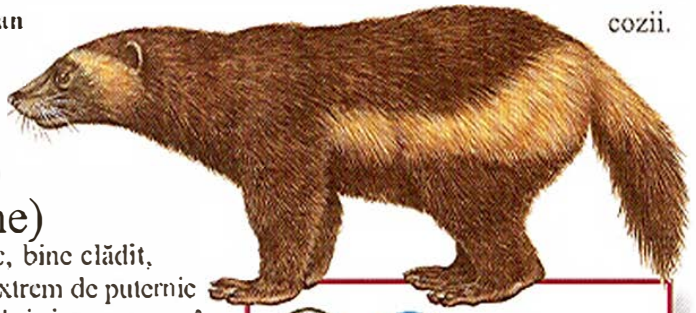

Polifagul american (Wolverine)

Animal puternic, bine clădit, wolverine este extrem de puternic pentru mărimea lui şi poate omorî animale mai mari decât el. Îşi petrece cea mai mare parte a vieţii la sol, dar poate să urce în copaci, în căutarea fructelor şi a ouălor de pasăre. Puii se nasc primăvara, ei sunt alăptaţi cam două luni şi rămân cu mama lor până când împlinesc doi ani. Atunci ea îi goneşte, pentru a-şi găsi propriul teritoriu.

Mărimea: corpul 65-86 cm; coada 17-26 cm
Răspândirea: Siberia, Scandinavia, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Gulo gulo*

Mărimea: corpul 56-81 cm; coada 11-20 cm
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Meles meles*

Bursucul eurasiatic

Vidra de mare

Acest tip de vidră se hrăneşte cu scoici şi foloseşte pietre drept unelte pentru deschiderea cochiliilor tari. Vidra pluteşte pe apă pe spate şi îşi pune pe piept o piatră. Loveşte scoica de piatră, până când cochilia se sparge, dând la iveală partea cărnoasă dinăuntru.

Vidra de mare

Mărimea: corpul 1-1,2 m; coada 25-37 cm
Răspândirea: Marea Bering, coasta californiană a Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Enhydra lutra*

Civeta africană palmată

Această civetă are picioare scurte şi o coadă lungă. Este un bun cățărător şi îşi petrece o mare parte din viaţă în copaci, unde se odihneşte în timpul zilei. De obicei vânează noaptea, prinzând insecte şi mici animale ca şopârle şi păsărele. De asemenea, mănâncă multe tipuri de fructe şi de frunze. Femela dă naştere la doi sau trei pui, în orice parte a anului.

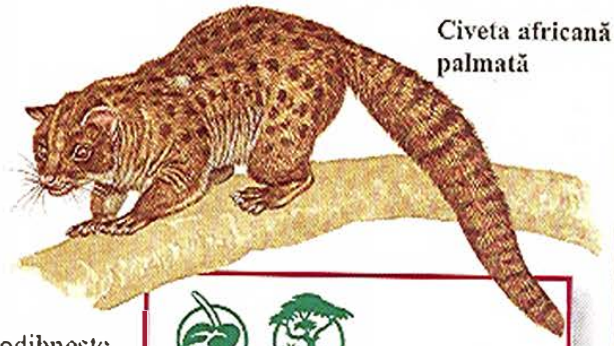

Civeta africană palmată

Mărimea: corpul 43-60 cm; coada 48-62 cm
Răspândirea: centrul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Nandinia binotata*

Mangusta indiană

Mangusta mănâncă aproape orice animal poate prinde, inclusiv şerpi, scorpioni şi insecte. Oamenii o iubesc, pentru că vânează dăunători, cum ar fi şobolanii şi şoarecii. Drept rezultat, mangusta a fost introdusă în multe zone din afara habitatului ei natural.

Mangusta indiană

Mărimea: corpul 35 cm; coada 25 cm
Răspândirea: Orientul Apropiat, Asia; introdusă în Indiile de Vest, Hawaii, Fiji
Denumirea ştiinţifică: *Herpestes auropunctatus*

Suricata

Suricatele sunt un tip de mangustă. Sunt animale sociale. Mai multe familii pot să locuiască împreună. În timpul zilei, în timp ce majoritatea membrilor grupului caută hrană, cum ar fi insecte, şopârle, păsări şi fructe, unele suricate stau de veghe împotriva păsărilor de pradă. Ele scot un sunet ascuţit, pentru a le alerta pe celelalte în caz de pericol.

Suricata

Mărimea: corpul 25-30 cm; coada 19-24 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Suricata suricatta*

Sconcsul dungat

Sconcşii sunt binecunoscuţi pentru fluidul urât mirositor pe care-l împroaşcă atunci când sunt ameninţaţi. Fluidul provine din nişte glande aflate lângă coadă. Mirosul puternic îl împiedică pe inamic să respire şi îi irită ochii. Sconcsul dungat este activ noaptea, când caută hrana.

Sconcsul dungat

Mărimea: corpul 28-38 cm; coada 18-25 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Mephitis mephitis*

Feline şi hiene

Felinele sunt vânători nemiloşi. Picioarele lor mari le permit să-şi prindă victimele după o vânătoare scurtă şi rapidă sau cu o lovitură puternică, fulgerătoare. Au o coloană vertebrală foarte elastică, ceea ce le permite să se întoarcă şi să se răsucească cu uşurinţă atunci când vânează. Când atacă, scot ghearele, care intră în carnea victimei, dar atunci când felina merge sau aleargă ghearele se retrag în degete, pentru a nu se rupe. Cele mai multe feline au blana cu pete sau cu dungi de camuflaj, utile atunci când stau la pândă. Există 36 de specii de feline sălbatice, de la pisicile mari, ca leul şi tigrul, la cele mici, cum ar fi râsul.

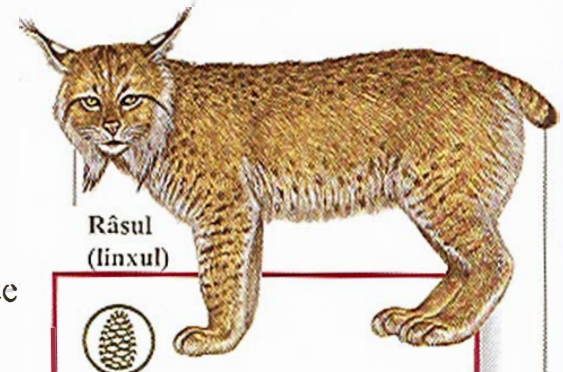

Râsul (linxul)

Mărimea: corpul 80-130 cm; coada 4-8 cm
Răspândirea: estul Europei, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Lynx lynx*

Linxul (Râsul)

Linxul (Râsul) duce o viaţă solitară în păduri şi ţinuturi păduroase, vânând iepuri, rozătoare, căprioare mici şi păsări cum ar fi cocoşul de munte. Smocul de păr de la urechi îl ajută să audă în pădure, loc în care sunetele nu se propagă bine. Linxul are o vedere excelentă, putând vedea un şoarece de la distanţa de 75 m.

Hiena dungată

Mărimea: corpul 1-1,2 m; coada 25-35 cm
Răspândirea: nordul şi estul Africii, Orientul Apropiat şi India
Denumirea ştiinţifică: *Hyaena hyaena*

Hiena dungată

Deşi hienele au aspect de câine, ele sunt de fapt rude ale pisicii. Ele s-au specializat în mâncarea de hoituri (animale moarte), mai ales resturi ale animalelor omorâte de felinele mari, cum ar fi leul. Hienele dungate vânează mici şi iezi, mamifere mici, păsări, şopârle, şerpi şi insecte.

Puma

Principala pradă a acestui vânător nevăzut este căprioara. După ce s-a furişat până lângă victimă, leul de munte atacă fulgerător şi o omoară cu o muşcătură precisă la gât. Trăieşte în terenuri mlăştinoase, în păduri sau câmpuri cu ierburi, ca şi pe pantele munţilor, până la o înălţime de 4.500 m.

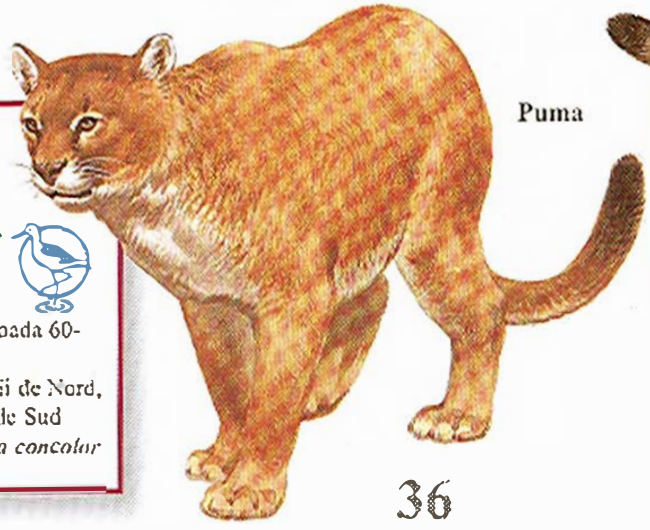

Puma

Mărimea: corpul 1-1,6 m; coada 60-85 cm
Răspândirea: vestul Americii de Nord, Mexic, America Centrală şi de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Puma concolor*

Pisica sălbatică

Pisica sălbatică seamănă cu cea domestică, dar este mai mare şi are o coadă mai scurtă şi mai groasă. Este un bun cătărător, dar cea mai mare parte a prăzii o prinde la sol, unde vânează mici rozătoare şi păsări care-şi fac cuibul pe pământ. În perioada de împerechere, masculii urlă şi scot sunete stridente, pentru a atrage femelele.

Pisica sălbatică

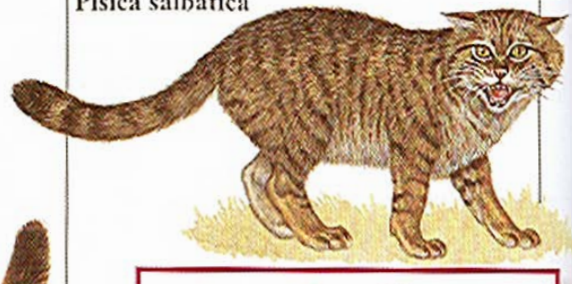

Mărimea: corpul 50-65 cm; coada 25-38 cm
Răspândirea: Europa, Africa, Orientul Apropiat, India
Denumirea ştiinţifică: *Felis silvestris*

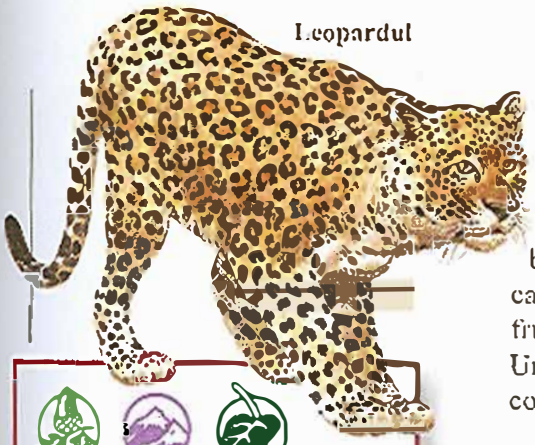

Leopardul

Leopardul

Leopardul ridică leşurile animalelor mari în copaci, la adăpost de hiene şi şacali. Uimitoarea lui blană este presărată cu pete de camuflaj, care-l fac nevăzut printre frunzele copacilor şi ierburile lungi. Uneori sare asupra prăzii direct din copac.

Mărimea: corpul 1,3-1,9 m; coada 1,1-1,4 m
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara, Orientul Apropiat, sudul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Panthera pardus*

Leopardul zăpezilor

Solitarul leopard al zăpezilor se hrăneşte în principal cu oi şi capre sălbatice. Picioarele late, îmblănite, îl împiedică să se scufunde în zăpada de pe pantele munţilor înalţi. Poate să facă salturi uriaşe între stânci, folosindu-se de coadă pentru păstrarea echilibrului.

Mărimea: corpul 1,2-1,5 m; coada 91 cm
Răspândirea: Munţii Himalaia din centrul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Uncia uncia*

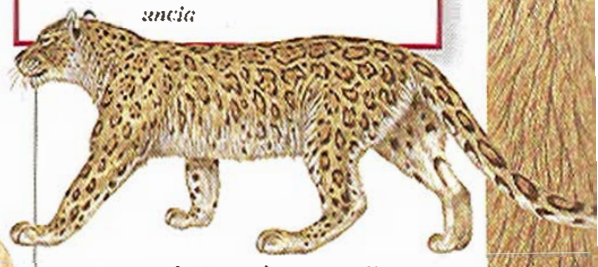

Leopardul zăpezilor

Mărimea: corpul 1,4-2 m; coada 67-100 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Panthera leo*

Leul

Leii trăiesc în savană sau în zonele tufişurilor, în grupuri familiale. Un asemenea grup conţine în mod normal trei masculi, 15 femele şi puii acestora. Vânătoarea este efectuată în cea mai mare parte de femele, care pândesc antilope şi zebre câte două sau mai multe. Rolul masculilor este acela de a apăra teritoriul grupului.

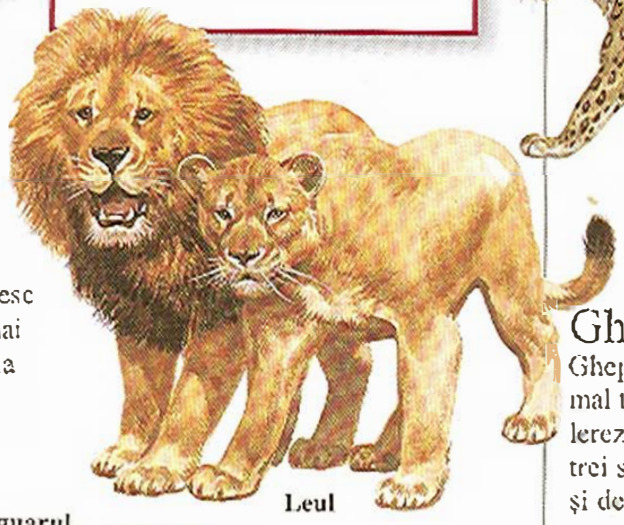

Leul

Ghepardul

Ghepardul este cel mai rapid animal terestru, fiind capabil să accelereze de la 0 la 96 km/h în doar trei secunde. Are puţină energie şi de aceea va încerca să se plaseze cât mai aproape de pradă, pentru a o prinde într-o izbucnire de viteză. Dacă această tentativă eşuează, de obicei renunţă.

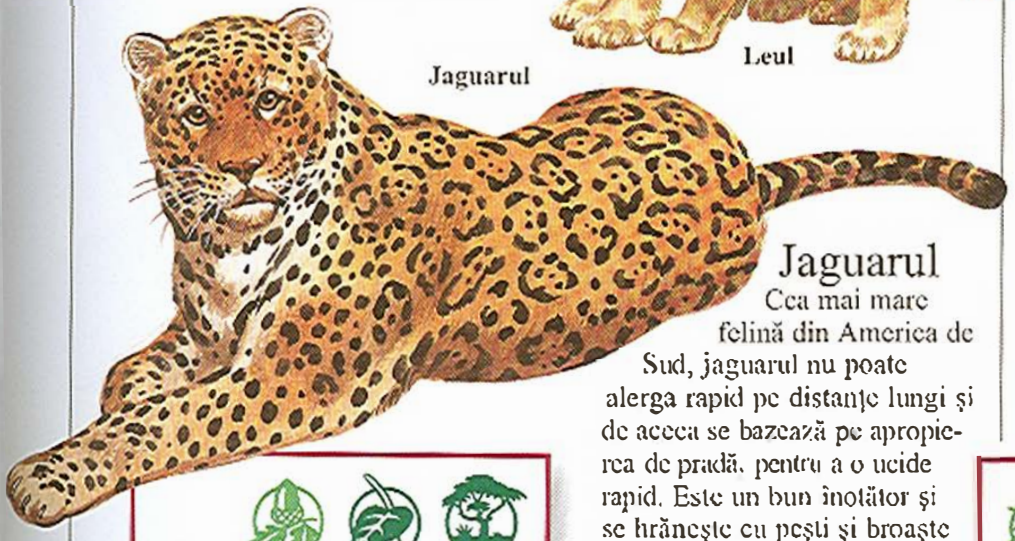

Jaguarul

Jaguarul

Cea mai mare felină din America de Sud, jaguarul nu poate alerga rapid pe distanţe lungi şi de aceea se bazează pe apropierea de pradă, pentru a o ucide rapid. Este un bun înotător şi se hrăneşte cu peşti şi broaşte ţestoase, ca şi cu căprioare şi alte animale de uscat. Femela fată unul până la patru pui şi îi apără de orice intrus - inclusiv de tatăl lor.

Mărimea: corpul 1,5-1,8 cm; coada 70-91 cm
Răspândirea: sudul Statelor Unite, America de Sud şi Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Panthera onca*

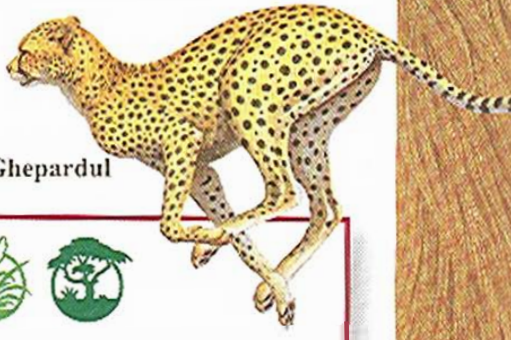

Ghepardul

Mărimea: corpul 1,1-1,4 m; coada 65-80 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara, Orientul Apropiat până în estul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Acinonyx jubatus*

Foci, balene şi delfini

Cu milioane de ani în urmă, strămoşii focilor, balenelor şi delfinilor au părăsit uscatul, pentru a trăi în mare. Corpurile lor s-au adaptat la viaţa acvatică, devenind netede şi hidrodinamice, în vreme ce membrele lor au devenit înotătoare. Sub piele, aceste mamifere marine au un strat gros de grăsime numită untură, pentru a-şi păstra căldura corporală. Ele îşi petrec mare parte a timpului sub apă, scufundându-se adesea la adâncimi mari, pentru a găsi hrana. Dar ele au plămâni şi nu branhii, ca peştii şi de aceea trebuie să se întoarcă cu regularitate la suprafaţă, pentru a respira.

Leul de mare californian

Este cel mai rapid înotător din toate focile şi leii de mare, capabil de viteze de 40 km/h. Se poate deplasa rapid şi pe uscat, strângându-şi sub corp înotătoarele din faţă. În sezonul de împerechere, se adună în colonii uriaşe pe ţărmurile stâncoase ale sud-vestului Statelor Unite.

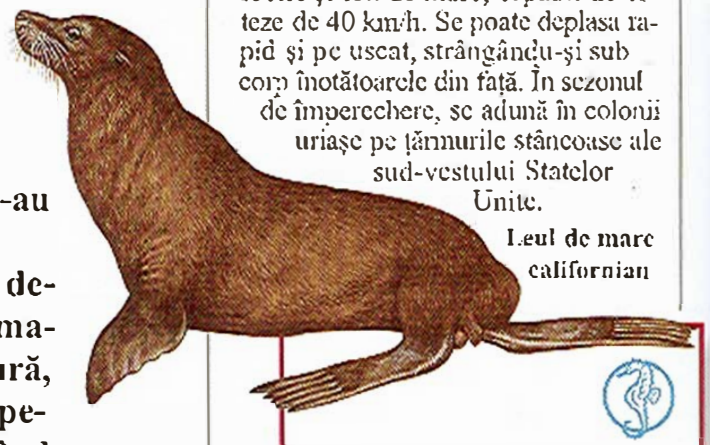

Leul de mare californian

Mărimea: corpul 1,7-2,2 m
Răspândirea: coasta Pacificului, din Canada până în Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Zalophus californianus*

Foci, lei de mare şi morse

Cu corpurile lor ca nişte torpile, aceste mamifere marine sunt nişte înotătoare şi scufundătoare foarte îndemânatice. Ele pot să-şi încetinească ritmul bătăilor inimii în timpul scufundărilor, pentru a putea sta sub apă perioade lungi. Spre deosebire de balene şi delfini, care nasc în apă, focile, leii de mare şi focile vin la ţărm pentru a naşte puii. Focile şi morsele înoată împingându-se în apă cu ajutorul înotătoarelor din spate, cu aspect de coadă, în vreme ce leii de mare se folosesc de lungile lor înotătoare din faţă.

Mărimea: corpul 1,4-1,8 m
Răspândirea: sudul oceanelor Atlantic şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Arctocephalus australis*

Foca cu blană sud-americană

Foca cu blană sud-americană

Această focă mănâncă peşte, pinguini şi alte mici animale marine. Femela naşte un singur pui. Ea stă cu el 12 zile, apoi se duce în mare ca să se hrănească, întorcându-se cu regularitate la el, pentru a-l alăpta.

Morsele

Morsele trăiesc în Arctica, unde se hrănesc cu moluşte şi crustacei. Au colţi ascuţiţi, pe care-i folosesc pentru a se trage din apă şi pentru a se lupta. Cele patru înotătoare plate fac din ele excelenţi înotători. Pe uscat, morsele de deplasează cu mare dificultate. Ele îşi petrec mare parte a timpului dormind pe banchiză în grupuri mari.

Mărimea: corpul 2,2-3,5 m;
Răspândirea: Oceanul Arctic, ocazional nordul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Odobenus rosmarus*

Morsa

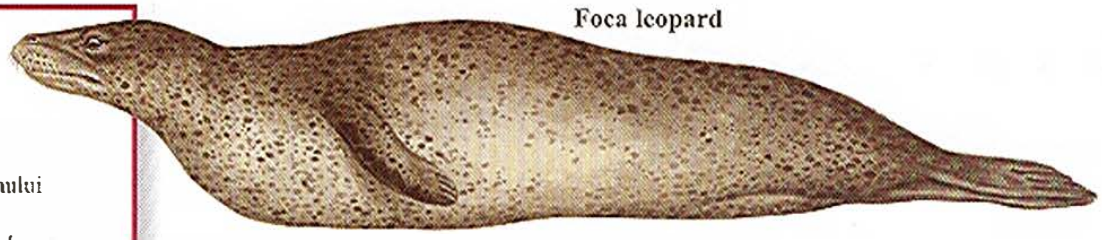

Foca leopard

Mărimea: corpul 3-3,5 m
Răspândirea: sudul Oceanului Planetar
Denumirea ştiinţifică: *Hydrurga leptonyx*

Foca leopard

Foca leopard este cel mai crud vânător al mărilor, având maxilare mari, pline cu dinţi, pentru prinderea şi sfâşierea prăzii. Foca leopard vânează pinguini, pe care-i prinde sub apă, în momentul când aceştia se lansează de pe banchiză. De asemenea, vânează şi foci mici, ca şi peşti, sepii şi moluşte.

Foca de Groenlanda

Foca de Groenlanda are corpul cenuşiu şi capul negru. Pe spate are o dungă neagră. În sezonul de împerechere, masculii rivali se luptă pentru femele, folosindu-se de dinţi şi înotătoare. După împerechere, femelele formează grupuri pe banchiza pe care vor naşte. Puii cresc rapid, pentru că se hrănesc cu laptele matern, foarte bogat în grăsimi.

Mărimea: corpul 1,6-1,9 m
Răspândirea: nordul Oceanului Atlantic şi Oceanul Arctic
Denumirea ştiinţifică: *Pagophilus groenlandica*

Foca de Groenlanda

Mărimea: corpul 2,4-2,8 m
Răspândirea: nordul Oceanului Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Eumetopias jubatus*

Leul de mare Steller

Acesta este cel mai mare dintre leii de mare. Prinde peşti, sepii şi caracatiţe. Un mascul mare poate chiar să mănânce foci mai mici, cum ar fi cele cu blană. Plajele pe care se înmulţesc leii de mare Steller sunt uneori atât de aglomerate, încât puii sunt zdrobiţi de masculii grăbiţi să se împerecheze cu femelele. Mamele au dese intrări în mare, pentru a găsi hrană pentru ele şi pentru pui. La întoarcere, mama scoate un sunet ascuţit, pentru a atrage puii din apropiere, pe care apoi îi miroase şi-i atinge, până ce îl va găsi pe al ei.

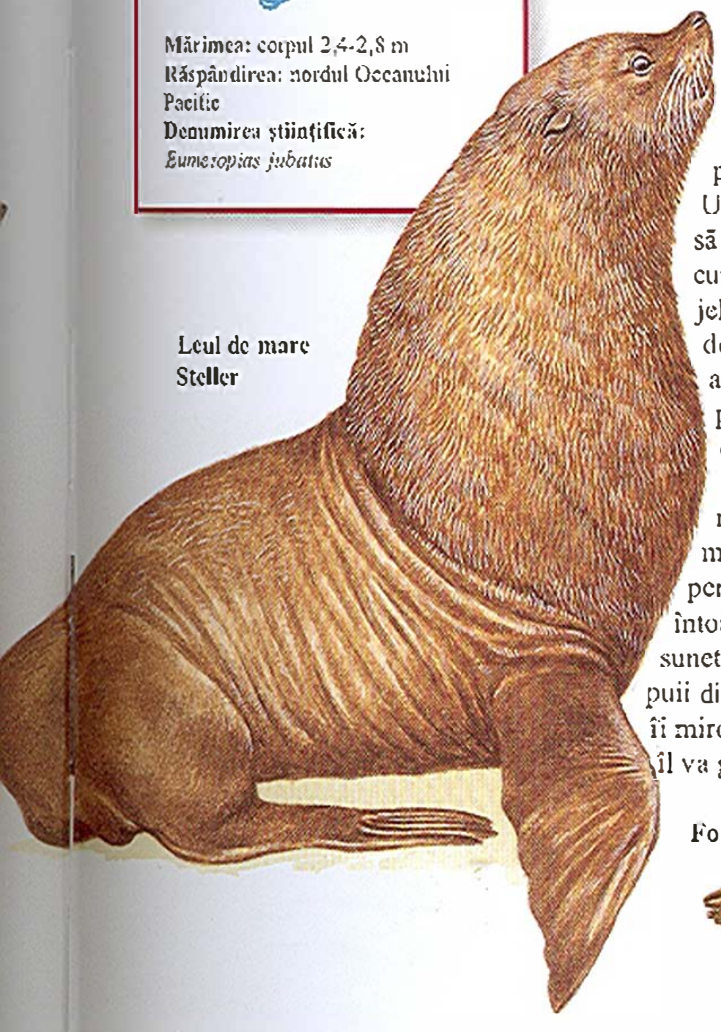

Leul de mare Steller

Foca de port

Ca toate focile, şi foca de port îşi petrece cea mai mare parte a vieţii în apă, venind pe uscat doar ca să se împerecheze şi să dea naştere puilor. Puii focii de port sunt bine dezvoltaţi încă de la naştere. Ei pot să înoate chiar de la naştere şi pot să se scufunde timp de două minute de la vârsta de două-trei zile. Foca de port se hrăneşte cu peşte şi sepii.

Mărimea: corpul 1,4-1,8 m
Răspândirea: nordul oceanelor Atlantic şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Phoca vitulina*

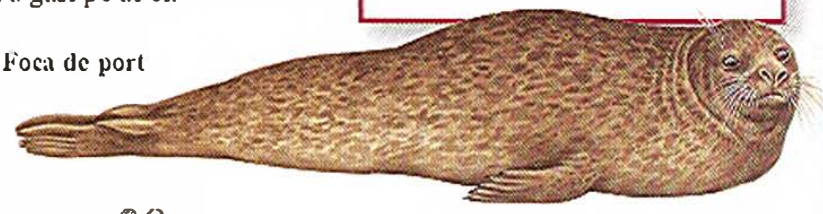

Foca de port

Focile antarctice

Cel mai rece şi mai izolat continent este Antarctica. Cea mai mare parte a lui este acoperită permanent cu un strat gros de gheaţă. Cu vânturi care uneori depăşesc 320 km/h şi cu temperaturi care scad până la -89°C, este foarte inospitalier şi foarte puţine animale pot să trăiască acolo. Chiar şi marea îngheaţă în jurul Antarcticii. Dar marea este bogată în hrană şi poate să susţină viaţa multor animale, inclusiv a focilor. Există şase specii de foci antarctice: elefantul de mare sudic, foca Ross, foca-leopard, foca mâncătoare de crabi, foca Weddell şi foca sudică cu blană. Elefantul de mare este cea mai mare focă din lume, masculul ajungând la 4.000 kg. De obicei, focile nasc spre sfârşitul iernii. La sfârşitul primăverii, puii de focă sunt destul de puternici ca să-şi găsească singuri hrana în apele antarctice. Timp de multe sute de ani, focile au fost omorâte pentru pielea şi grăsimea lor, iar unele specii sunt acum aproape dispărute.

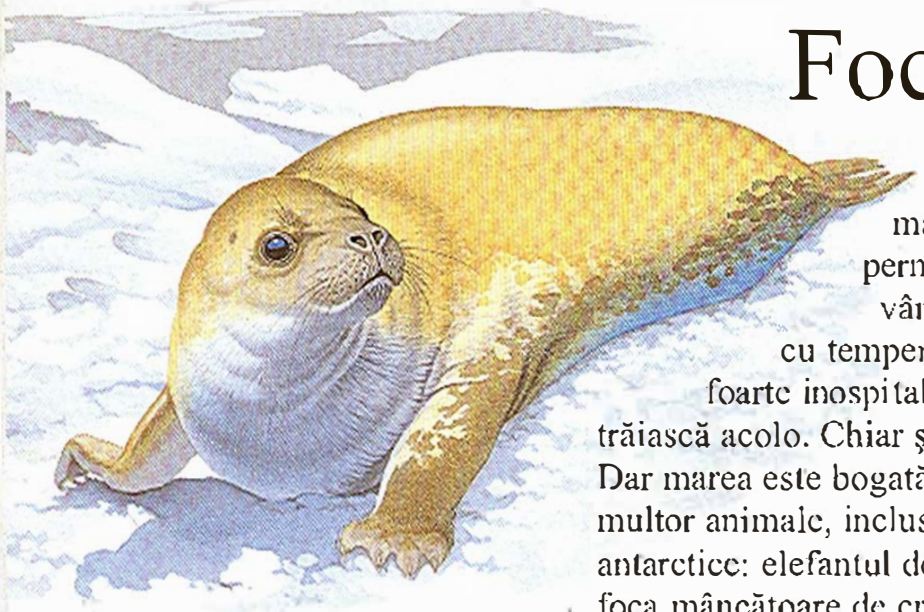

Foca mâncătoare de crabi

Surprinzător, foca mâncătoare de crabi nu mănâncă crabi. Ea se hrăneşte cu mici creaturi cu aspect de creveţi, numite krill, pe care le filtrează trecând apa printre dinţi. Foca detectează krill-ul din apropiere cu mustăţile ei lungi, curbate în jos. Balenele ucigaşe atacă adesea focile mâncătoare de crabi. Multele cicatrice de pe corpurile acestora arată că ele uneori scapă. Focile mâncătoare de crabi pot ajunge pe uscat la viteze de 25 km/h.

Foca elefant (elefantul de mare)

În sezonul de înmulţire, un elefant de mare mascul păzeşte un grup de 40-50 de femele, cu care se împerechează. Dacă un mascul rival îl provoacă, el ia o atitudine ameninţătoare şi urlă cu putere. Punga de piele de pe nas se umflă, pentru a amplifica sunetul. Dacă rivalul nu se retrage, are loc o luptă sângeroasă. O femelă dă naştere unui singur puf, care va fi alăptat aproximativ o lună. În această perioadă, ea nu mănâncă nimic, trăind din rezervele de energie stocate în grăsime.

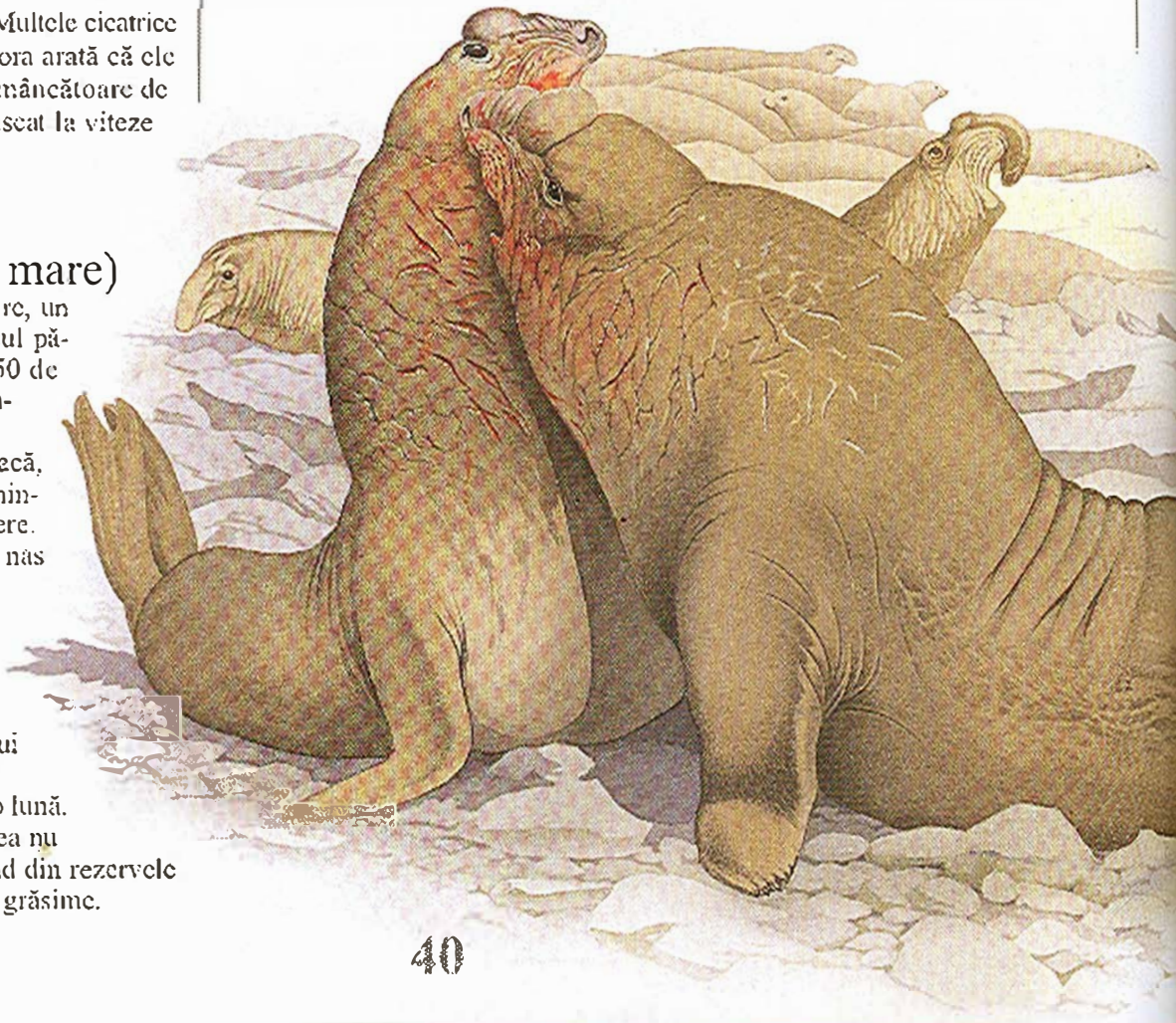

Puii focii Weddell se nasc pe gheață, în timpul primăverii antarctice. La naștere, un pui cântărește aproximativ 25 kg, dar crește rapid, datorită laptelui hrănitor al mamei. În cam 10 zile își dublează greutatea, iar la cam șase săptămâni intră în apă și încep să învețe să-și găsească singuri hrana.

Foca Ross

Foca Ross este cea mai rară focă antarctică. Populația mondială este de doar 50.000 de exemplare. Foca Ross este cea mai mică dintre focile antarctice. Are o culoare cenușie uniformă pe spate și pe lateral și cenușiu-argintie până la albă pe abdomen. Are un cap mic, dinți ascuțiți, aciculari și înotătoare lungi. Se hrănește cu sepii, pești și krill.

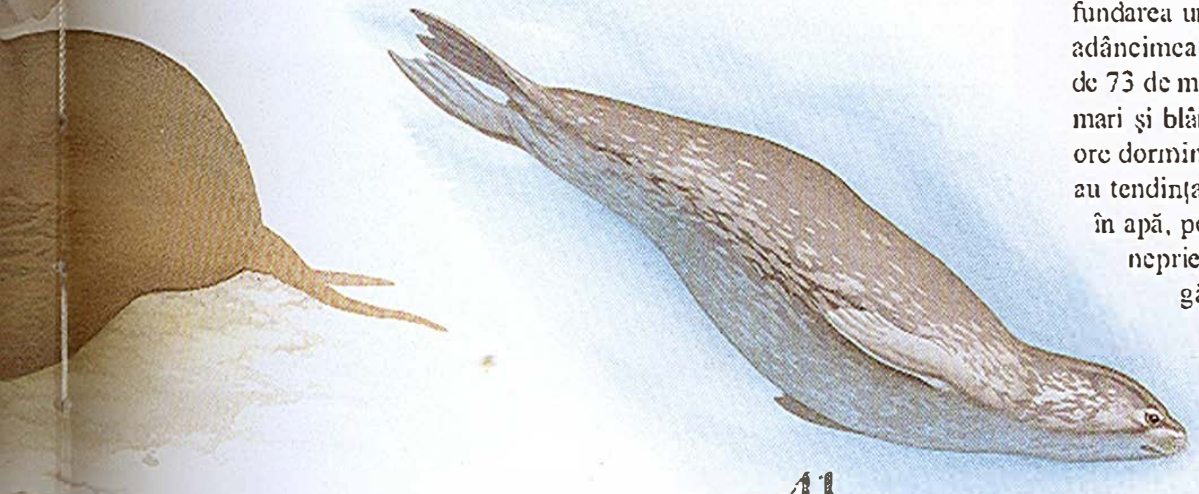

Foca Weddell

Foca Weddell face scufundări mai lungi și mai adânci decât oricare altă focă, ajungând în mod obișnuit la 300-400 m, pentru a ajunge la bancurile de cod antarctic. A fost înregistrată scufundarea unei foci Weddell la adâncimea de 600 de metri, timp de 73 de minute. Vara, aceste foci mari și blânde își petrec multe ore dormind pe gheață. Iarna, ele au tendința de a sta cât mai mult în apă, pentru a evita condițiile neprielnice, respirând prin găuri din gheață, pe care le păstrează cu ajutorul dinților.

Balene, delfini şi porci de mare

Balenele sunt cele mai mari mamifere ale mării. Există două tipuri de balene: cele cu dinţi şi cele cu fanoane. Delfinii şi porcii de mare sunt balene mici, cu dinţi. Balenele cu fanoane au în gură în loc de dinţi nişte lame late. Când se hrănesc, ele iau înghiţituri mari de apă. Fanoanele se comportă ca nişte filtre. Apa va ieşi printre ele, dar peştii, krill-ul şi planctonul vor rămâne în gura balenei. Balenele cu dinţi pot localiza alte vietăţi marine cu ajutorul ecolocaţiei. Ele trimit sunete ascuţite şi detectează ecourile date de obiectele întâlnite. Balenele se propulsează prin mişcări sus-jos ale cozii şi se orientează cu aripioarele.

Porcul de mare Dall

Aceşti porci de mare sunt mai mari şi mai grei decât ceilalţi porci de mari şi locuiesc în ape mai adânci. Trăiesc în grupuri de până la 15 indivizi. Se pot aduna şi în turme de 100, pentru migraţia de vară, spre nord, şi pentru cea de iarnă, spre sud. Mamele îşi alăptează puii timp de doi ani.

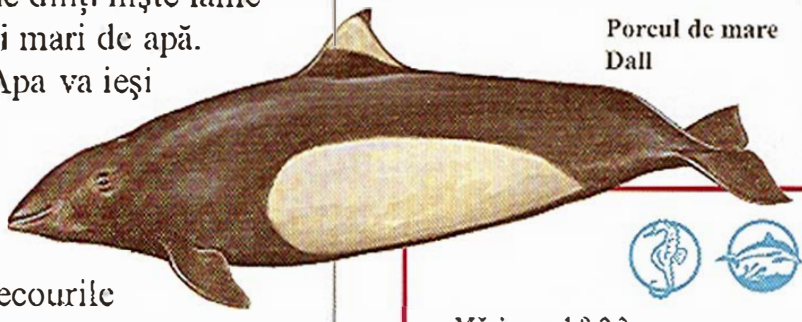

Porcul de mare Dall

Mărimea: 1,8-2,3
Răspândirea: apele calde ale Pacificului de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Phocoenides dalli*

Balena ucigaşă

Fiind de fapt cel mai mare delfin, balena ucigaşă este un vânător feroce, care se hrăneşte cu peşte, sepii, lei de mare, păsări şi chiar alte balene. Uneori, răpeşte foci de la mal, sau le ia de pe gheaţa plutitoare. Trăieşte şi vânează în familii nomade de până la 40 de exemplare.

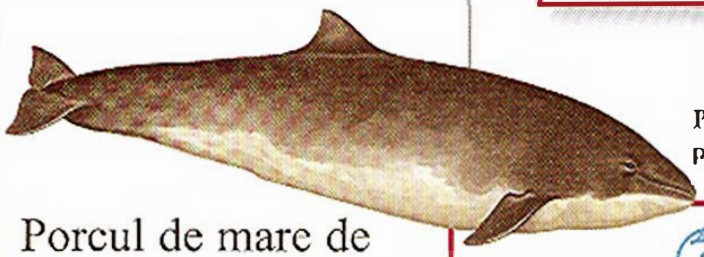

Porcul de mare de port

Porcul de mare de port

Aceşti porci de mare se hrănesc cu peşti cum ar fi heringul şi macroul. Când vânează, se scufundă timp de şase minute. Prada este descoperită cu ajutorul impulsului de ecolocaţie. Înainte de împerechere, ei au lungi ritualuri, masculul şi femela mângâindu-se şi înotând împreună. Puii se nasc la 10-11 săptămâni după împerechere. În timp ce îşi alăptează puiul, mama stă culcată lateral, pentru ca acesta să poată respira uşor.

Mărimea: corpul 1,4-1,8
Răspândirea: nordul Atlanticului şi Pacificului Marea Neagră, Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Phocoena phocoena*

Mărimea: corpul 7-9,7 m
Răspândirea: în toată lumea, mai ales în mările mai reci
Denumirea ştiinţifică: *Orcinus orca*

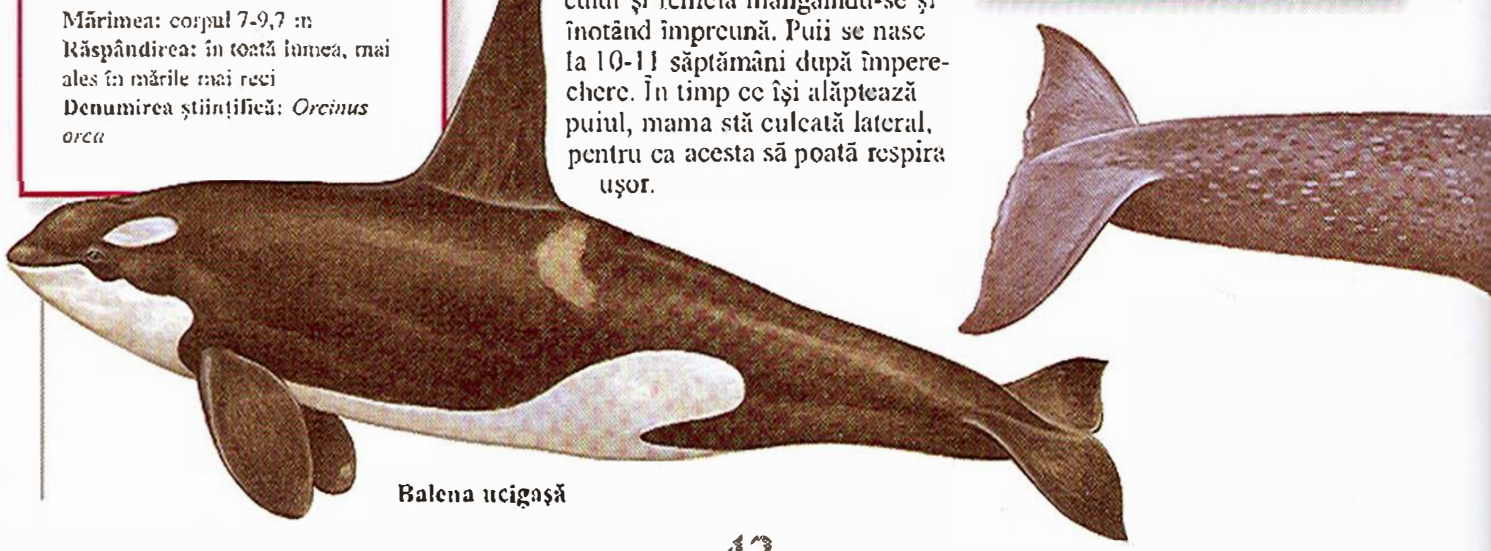

Balena ucigaşă

Delfinul comun

Delfinii, minunat colorați, au înotătoarele ascuțite, dorsala curbată și un cioc lung. Trăiesc în grupuri de 20-100 de exemplare. Delfinii răniți sunt întotdeauna înconjurați de alți câțiva, care îi vor ajuta. Aceste mamifere marine curioase și jucăușe sunt văzute înotând alături de vase, sărind și rostogolindu-se în apă. Se hrănesc cu pești și sepii.

Delfinul comun

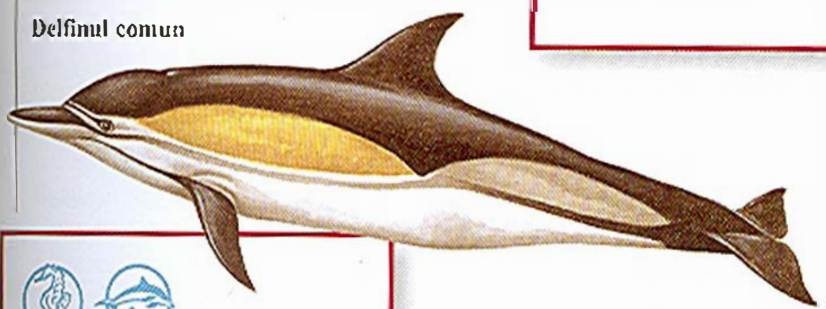

Mărimea: 2,1-2,6 m
Răspândirea: apele calde din toate oceanele lumii
Denumirea științifică: *Delphinus delphis*

Delfinul de Gange

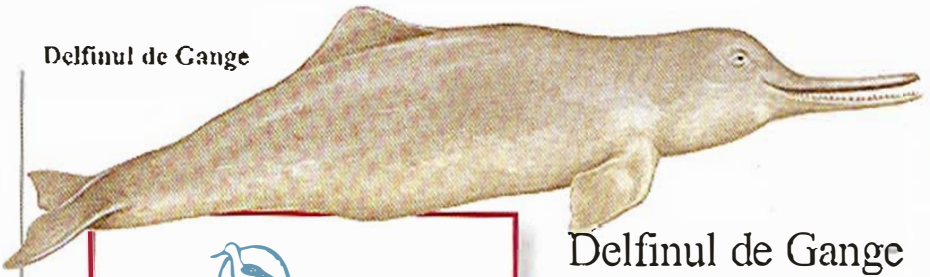

Mărimea: 1,5-2,4 m
Răspândirea: India: sistemul de fluvii Gange-Brahmaputra
Denumirea științifică: *Platanista gangetica*

Delfinul de Gange

Este una din cele doar cinci specii de delfini de apă dulce. Delfinul de Gange trăiește în apele tulburi ale Indiei. Este orb - ochii lui sunt lipsiți de cristalin - și se folosește de semnale de ecolocație similare cu cele radar pentru a-și găsi prada, formată din pești și creveți.

Delfinul de Atlantic

Linia curbată a gurii acestui delfin face să pară că zâmbește în permanență. Se hrănește în principal cu pești de fund, fiind un bun ecolocator, producând până la 1.000 de impulsuri de ecolocație pe secundă. Delfinul de Atlantic este adesea dresat pentru numerele din grădinile zoologice.

Mărimea: 3-4,2 m
Răspândirea: apele calde din toată lumea
Denumirea științifică: *Tursiops truncatus*

Delfinul de Atlantic

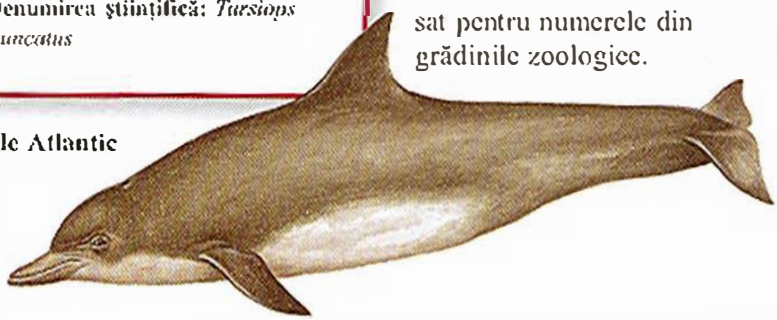

Balena albastră

Balena albastră, cel mai mare mamifer terestru, cântărește 145 tone și măsoară 32 m. Acest gigant se hrănește cu cantități uriașe de creaturi minuscule, asemănătoare cu creveții, numite krill, consumând în fiecare zi a verii până la 4 tone. Balena albastră este în pericol de dispariție, în toate oceanele lumii mai existând doar câteva mii de exemplare.

Balena albastră

Mărimea: 25-32 m
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea științifică: *Balaenoptera musculus*

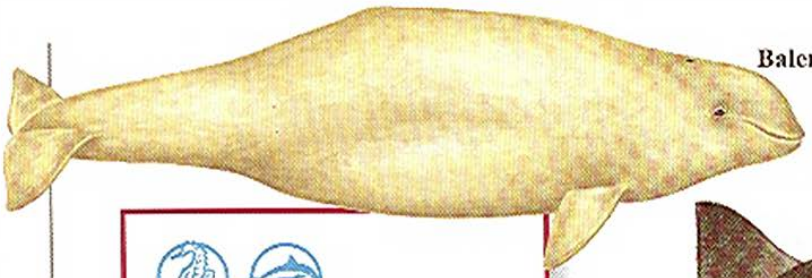

Balena albă

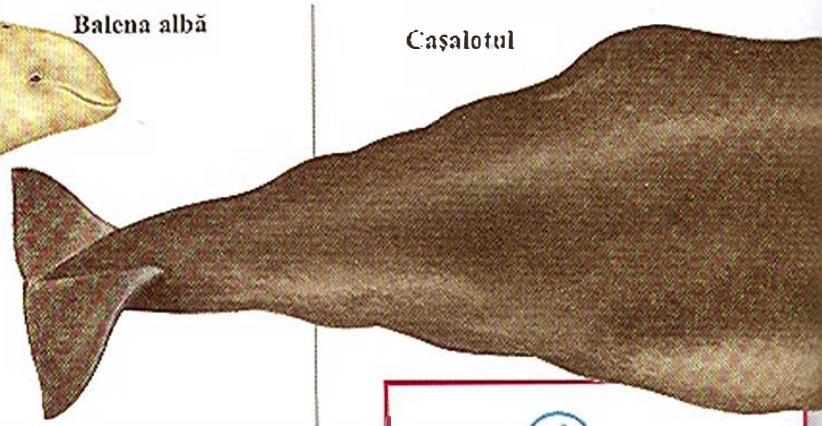

Cașalotul

Mărimea: 4-6,1 m
Răspândirea: Oceanul Arctic și apele subarctice
Denumirea științifică: *Delphinapterus leucas*

Balena albă

Balena albă, numită și beluga, trăiește adesea în mici grupuri, numite cârduri. Comunică printr-o varietate de sunete, cum ar fi fluierături, pocnete, mugete, ciripituri. Urșii polari vânează belugile prinse între ghețurile arctice. Iarna, grupuri mari de belugi migrează spre sud.

Balena cu cioc a lui Cuvier

E una dintre cele 18 specii de balene cu un cioc distinctiv. Are un corp plin de cicatrice, marcat de locurile ovale în care s-au hrănit țiparii paraziți. Se scufundă timp de 30 de minute, ca să se hrănească cu sepii și pești de mare adâncime.

Mărimea: 11-20 m
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea științifică: *Physeter catodon*

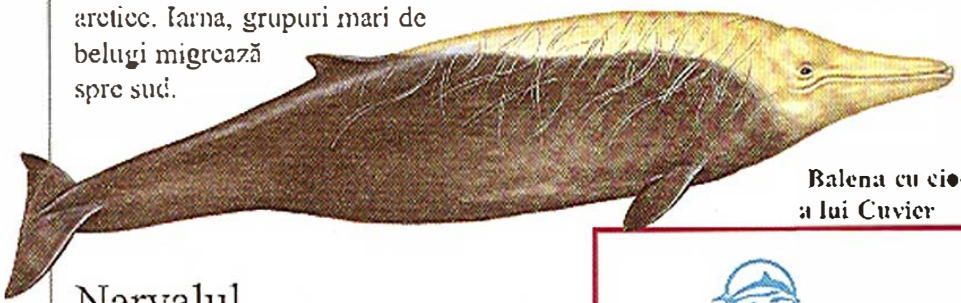

Balena cu cioc a lui Cuvier

Balena cenușie

Această balenă agită nisipul de pe fundul mării cu botul și se folosește de fanoane pentru a filtra micile animale marine. Face o călătorie dus-întors de 20.000 km între apele din Alaska, unde se hrănește vara, și apele mai calde și mai puțin adânci de coastă ale Mexicului, unde se înmulțește, în timpul verii.

Mărimea: 6,4-7 m
Răspândirea: toate oceanele, apele temperate și tropicale
Denumirea științifică: *Ziphius cavirostris*

Mărimea: 12,2-15,3 m
Răspândirea: nord-estul și nord-vestul Pacificului
Denumirea științifică: *Eschrichtius robustus*

Narvalul

Narvalul este înrudit cu balena albă, dar are doar doi dinți. Unul dintre dinții masculului se transformă într-un adevărat fildeș spiralat, lung de până la 2,7 m, care-i străpunge buza superioară. Acest colț este probabil folosit pentru impresionarea femelelor și pentru lupta cu rivalii în sezonul de împerechere. Unele femele au și ele un colț scurt.

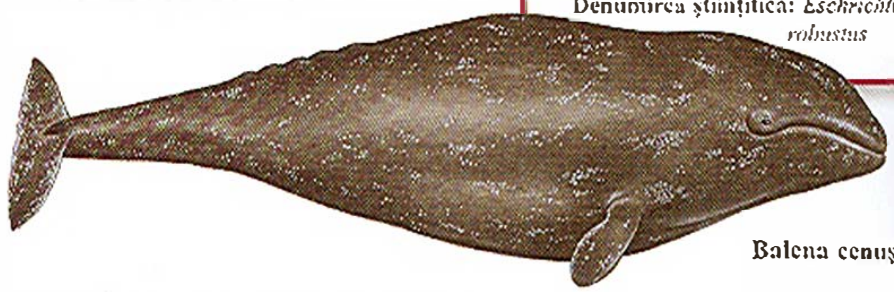

Balena cenușie

Mărimea: 4-6,1 m
Răspândirea: Oceanul Antarctic
Denumirea științifică: *Monodon monoceros*

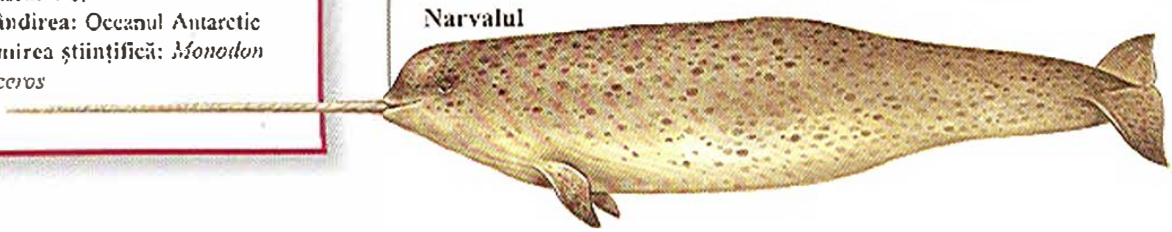

Narvalul

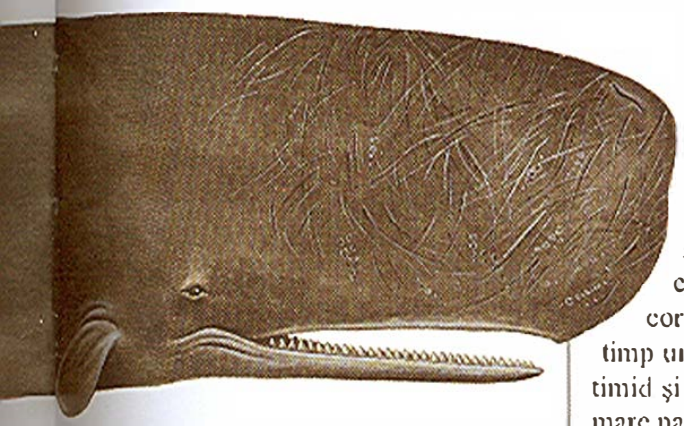

Caşalotul

Caşalotul are un cap uriaş, plin cu o substanţă ceroasă, numit spermanţet. Spermanţetul îi îmbunătăţeşte flotabilitatea - capacitatea de a pluti. Astfel, el poate să ajungă la adâncimi mai mari de 1.000 m, în căutarea unei sepii.

Dugongul

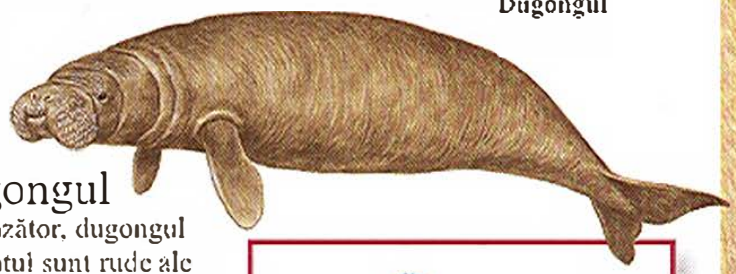

Dugongul

Surprinzător, dugongul şi manatul sunt rude ale elefantului. Dugongul este corpolent şi are în acelaşi timp un profil hidrodinamic. Este timid şi solitar, petrecându-şi mare parte a vieţii pe fundul apei, hrănindu-se cu ierburi acvatice. O femelă de dugong dă naştere unui singur pui, în apă, ajutându-l să iasă la suprafaţă.

Mărimea: până la 3 m
Răspândirea: apele de coastă ale Africii, Oceanul Indian, Marea Roşie, Australia de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Dugong dugong*

Manatul american

Manatul american

Manatul trăieşte în golfuri, estuare de râuri şi apele de coastă puţin adânci. Este un bun înotător şi poate prinde viteze de 25 km/h. Se foloseşte de coada plată pentru propulsie, iar uneori merge cu ajutorul înotătoarelor pe fund, unde paşte ierburi acvatice.

Mărimea: până la 3 m
Răspândirea: Oceanul Atlantic, din Florida până în Guyana
Denumirea ştiinţifică: *Trichechus manatus*

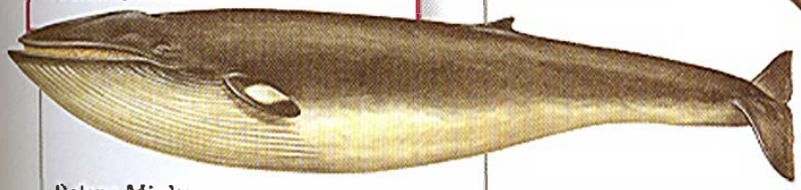

Balena Minke

Balena Minke

Balena Minke este o rudă miniaturală a megapterei şi a balenei albastre. Ca şi acestea, are de-a lungul gâtului linii dungate. În regiunile polare, balena Minke se hrăneşte în principal cu planeton, dar în apele calde mănâncă şi peşti şi sepii.

Mărimea: 8-10 m
Răspândirea: toate oceanele, apele temperate şi polare
Denumirea ştiinţifică: *Balaenoptera acutorostrata*

Megaptera

Femela megapteră este faimoasă pentru uimitoarea complexitate a cântecelor pe care le cântă pentru a păstra legătura cu celelalte balene şi pentru a atrage masculii. Adesea, ea cântă ore în şir, făcând pauză doar pentru a respira. Aceste cântece parcurg distanţe mari prin apă.

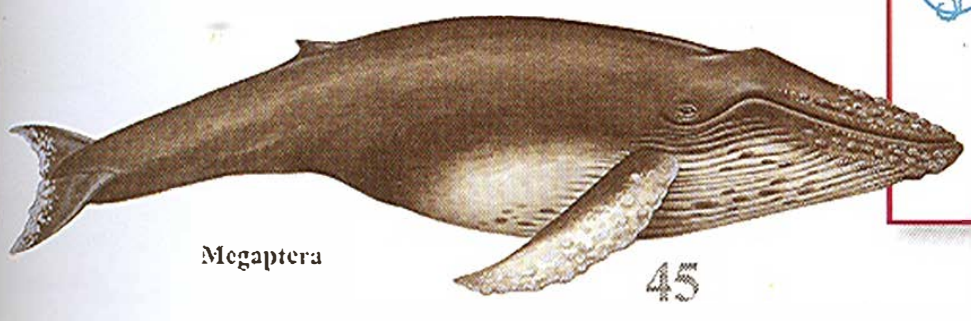

Megaptera

Mărimea: 14,6-19 m
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea ştiinţifică: *Megaptera novaeangliae*

Mamifere copitate

Unele mamifere au degete care se termină cu învelişuri tari, numite copite. Copitele sunt formate din keratină - aceeaşi substanţă din care sunt formate şi unghiile şi ghearele. Cu multă vreme în urmă, toate mamiferele cu copite aveau cinci degete. În cursul evoluţiei, ele şi-au pierdut o parte din aceste degete, pentru a putea alerga mai repede. Mamiferele cu copite sunt clasificate după numărul degetelor funcţionale: pare (cu două sau patru degete) sau impare (unul sau trei degete). Singurul mamifer cu copite care calcă şi astăzi pe cele cinci degete este elefantul.

Porcul mistreţ

Porcul mistreţ

Porcul mistreţ este strămoşul porcului domestic. Cu râtul lui lung, el mătură solul în căutare de plante şi insecte de mâncat. De asemenea, sapă după bulbi şi tuberculi. Puii de porc mistreţ au o blană dungată, greu de văzut printre copaci, care-i ascunde faţă de prădători.

Mărimea: corpul 1,1-1,3 m; coada 15-20 cm
Răspândirea: centrul şi sudul Europei, nordul Africii, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Sus scrofa*

Porci, pecari şi hipopotami

Un porc este uşor recunoscut prin râtul lui musculos şi lung, care se termină cu un disc rotund, plat. Pecari, asemănători cu porcii, trăiesc doar în cele două Americi, în vreme ce hipopotamul, vărul mai mare al porcilor şi pecarilor, trăieşte în Africa. Porcii, pecari şi hipopotamii sunt mamifere cu copite pare, cu patru degete (pecari au doar trei degete la picioarele din spate). Au stomacuri mai simple decât alte mamifere cu copite pare.

Mărimea: corpul 2,8-4,2 m; coada 35-50 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Hippopotamus amphibius*

Facocerul

Facocerul nu este deloc frumos. Are picioare lungi, colţi curbaţi şi un cap lung şi turtit, cu două protuberanţe mari, asemănătoare cu nişte negi. Trăieşte în savana africană şi în platourile lipsite de copaci, în mici grupuri familiale, hrănindu-se cu ierburi cu firul scurt şi cu buruieni. În partea cea mai caldă a zilei, se adăposteşte în vizuina lui, care adesea este vizuina abandonată de un furnicar african. Principalii inamici sunt leii şi leoparzii.

Mărimea: corpul 1,1-1,4 m; coada 35-50 cm
Răspândirea: centrul şi sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Phacochoerus aethiopicus*

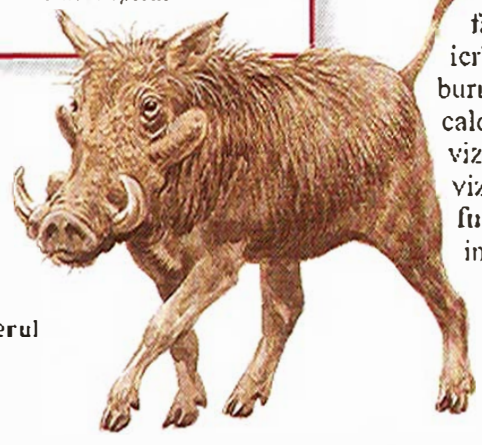

Facocerul

Hipopotamul pigmeu

Mărimea: corpul 1,7-1,9 m; coada 15-21 cm
Răspândirea: vestul Africii, din Guineea în Nigeria
Denumirea științifică: *Hexaprotodon liberiensis*

Hipopotamul pigmeu

Acest hipopotam pitic trăiește în jurul mlaștinilor, dar își petrece cea mai mare parte a timpului pe uscat. Hipopotamul pigmeu este în mare pericol de dispariție, din cauza tăierii pădurilor. De asemenea, este periclitat și din cauza vânării lui pentru carne.

Porcul cu barbă

Porcul cu barbă are un corp lung și un cap îngust. Numele îi vine de la smocul de păr de pe bărbie. Trăiește în jungle, lăstărișuri și mlaștinile de mangrove. Mănâncă în principal fructe căzute, șobolani și larve de insecte. Adesea urmărește maimuțele, ca să mănânce fructele căzute de la acestea. Femela dă naștere la doi sau trei pui.

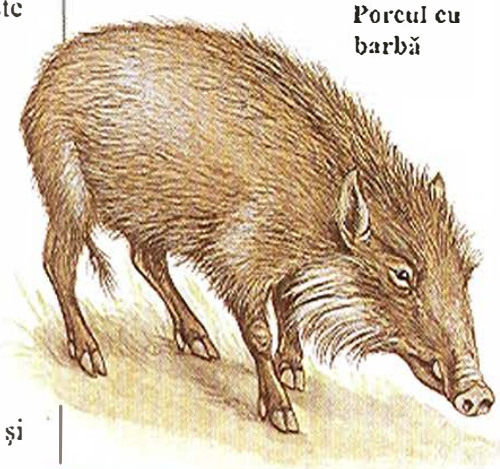

Porcul cu barbă

Mărimea: corpul 1,6-1,8 m; coada 20-30 cm
Răspândirea: Malaiezia, Sumatra, Borneo
Denumirea științifică: *Sus barbatus*

Pecari cu guler

Mărimea: corpul 75-90 cm; coada 1,5-3 cm
Răspândirea: sud-vestul Statelor Unite, Mexic, America Centrală și de Sud
Denumirea științifică: *Tayassu tajacu*

Pecari cu guler

Numele îi vine de la o dungă din jurul gâtului. Trăiește în grupuri de până la 15 animale, care-și marchează teritoriul cu un miros produs de glandele moscate de la spate. Mănâncă rădăcini, ierburi, buruieni, fructe, viermi și larve de insecte. Poate să alerge destul de repede ca să scape de prădători ca jaguarii sau pumele.

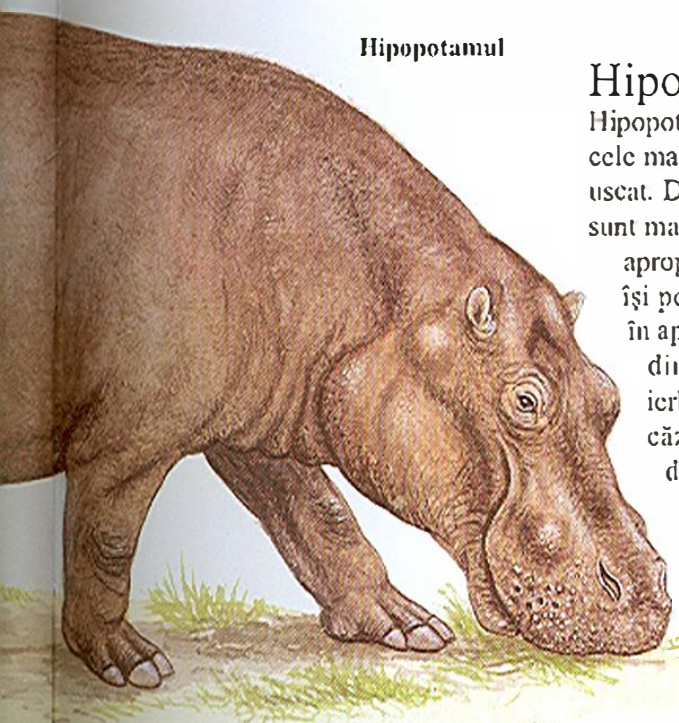

Hipopotamul

Hipopotamul

Hipopotamul este unul dintre cele mai mari mamifere de uscat. Doar rinocerul și elefantul sunt mai grei. Trăiește în apropierea râurilor și lacurilor și își petrece până la 16 ore pe zi în apă, ca să se răcorească. Iese din apă la apus, ca să pască ierburile de la mal și fructele căzute. Este un bun înotător, dar adesea preferă să meargă pe fundul apei. Un hipopotam își poate ține răsuflarea sub apă până la cinci minute.

Elefanții

Cântărind până la 5.900 kg şi cu o înălțime de până la 4 m la nivelul umărului, elefantul este cel mai mare mamifer de uscat. Există două specii de elefant. Una trăieşte în Africa, iar cealaltă în India şi Asia de Sud-Est. Trompa flexibilă a elefantului - un nas lung, fixat de buza superioară - conține până la 100.000 de mușchi şi este folosită pentru miros, pipăit, respirație, hrănire şi pentru a scoate sunete puternice ca de trompetă. Elefantul îşi foloseşte fildeşii pentru luptă, pentru răzuirea cojii de pe copaci şi pentru a săpa în căutarea apei. Elefanții trăiesc în savanele cu ierburi şi în zonele cu tufişuri uscate, ca şi în văile râurilor şi în mlaştini. Pot să ajungă până la 78 de ani. Femelele şi puii trăiesc în turme familiale, în vreme ce masculii sunt rătăcitori.

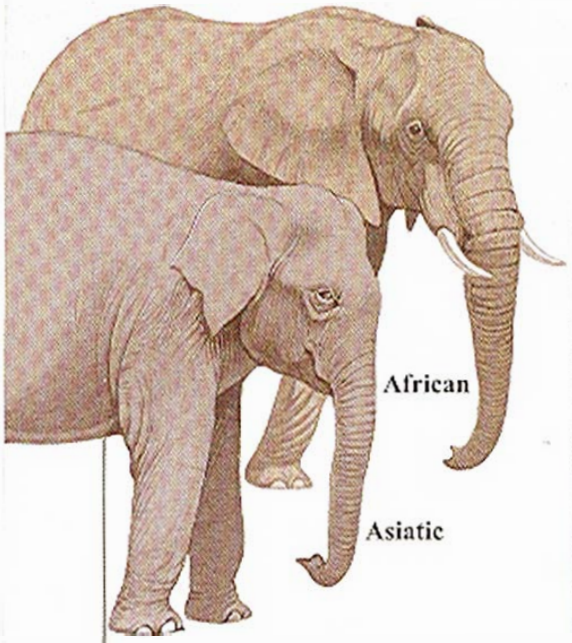

Două specii

Elefantul african este mai mare şi mai greu decât vărul lui din Asia şi are urechi mai mari şi mai rotunjite. Are la capătul trompei două excrescențe ca două degete, în timp ce cel asiatic are doar una. La elefantul african, şi masculul şi femela au fildeşi, în timp ce la cel asiatic doar masculii au.

Elefanții la lucru

Oamenii antrenează de mii de ani elefanții pentru ridicarea, împingerea şi tragerea obiectelor grele. În exploatările forestiere, elefanții sunt uneori învățați să se folosească de colți pentru a ridica buşteni grei, ca o maşină modernă cu colți.

Poftă mare de mâncare

Un elefant african mănâncă în fiecare zi cam 150 kg de ierburi, frunze, crenguțe, coajă de copac, rădăcini şi fructe. Pentru a consuma o asemenea cantitate, el trebuie să-şi petreacă trei sferturi din timp hrănindu-se.

Un pui de elefant nu are nevoie să-şi caute hrana, pentru că el este alăptat de mama lui timp de cel puţin doi ani. Uneori, îl alăptează şi alte femele din turmă.

Duşuri şi băi de nămol

Pentru a elibera căldura, elefanţii au uriaşele lor urechi, dar se răcesc şi făcând duş. Ei absorb apa cu trompa şi o aruncă pe corp. Dacă exersează, un elefant poate să ajungă cu apa la orice parte a corpului, prin curbarea trompei şi aruncarea la momentul potrivit a apei. Uneori, elefanţii se tăvălesc în noroi, sau aruncă pe corp praf, pentru a-şi acoperi pielea şi a o proteja de insecte şi de soare. De asemenea, se împiedică şi evaporarea apei de pe piele.

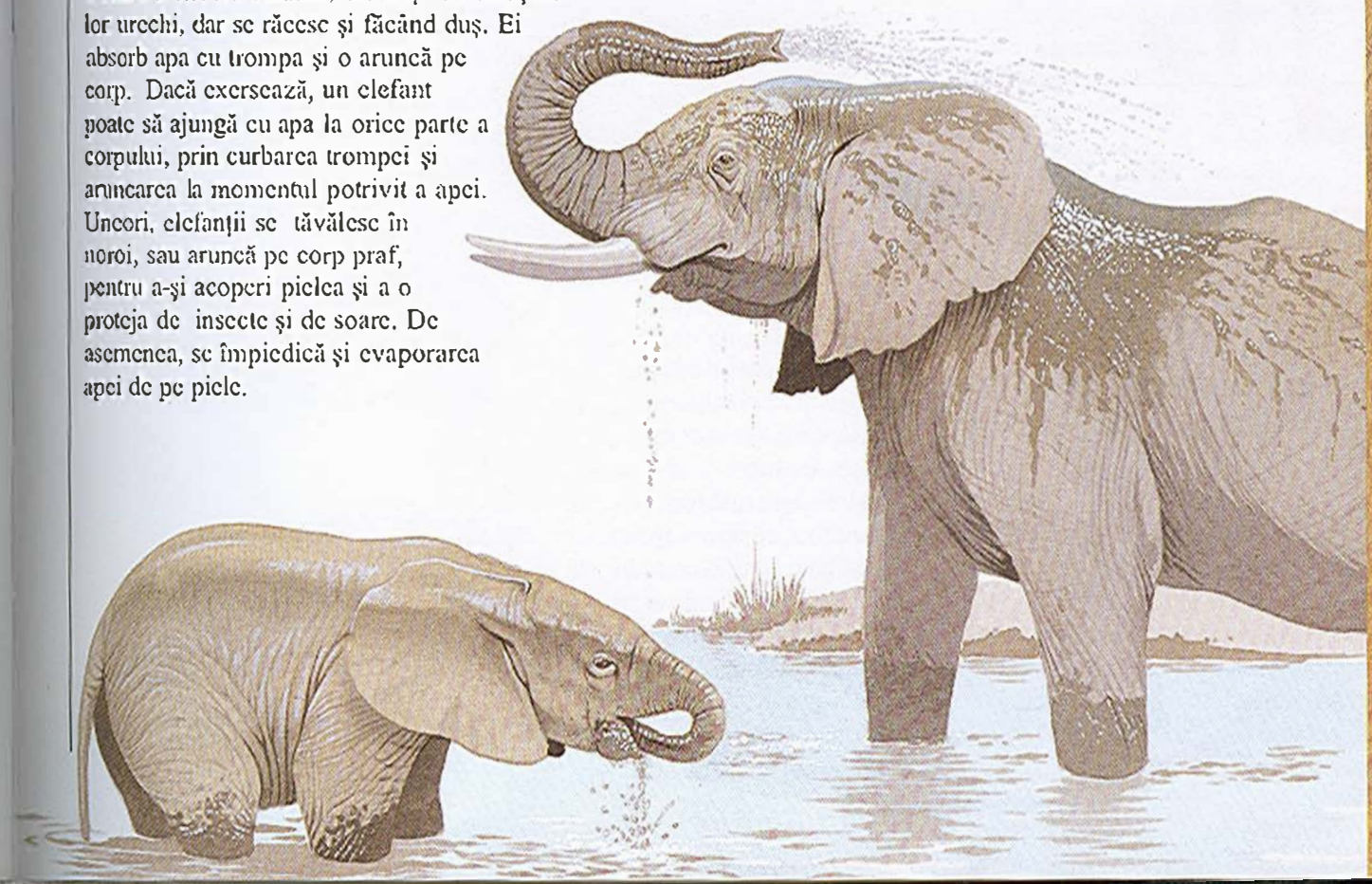

Cămile

Familia cămilelor constă în dromader, cămila bactriană, vicuna şi guanaco. Cămilele sunt animale rumegătoare, iar picioarele lor au doar două degete fiecare. Dromaderul şi cămila bactriană trăiesc în deşert şi au la fiecare picior copite late, pentru a putea să calce pe solul nisipos. Vicuna şi guanaco (numit şi *lama*) pot să respire aerul rarefiat al podişurilor înalte, iar blana lor groasă le permite să reziste la frigurile altitudinilor mari.

Vicuńa

Vicuńa

Vicuńa sunt camile fără cocoaşa. Ele trăiesc în mici turme familiale, în Munţii Anzi din America de Sud, unde se hrănesc cu iarbă şi alte plante mici. Fiecare turmă este păzită de un mascul adult. Acesta avertizează restul turmei de pericole prin fluierături puternice.

Mărimea: corpul 1,4-1,6 m; coada 15 cm
Răspândirea: Munţii Anzi, din Peru până în nordul statului Chile
Denumirea ştiinţifică: *Vicugna vicugna*

Dromaderul

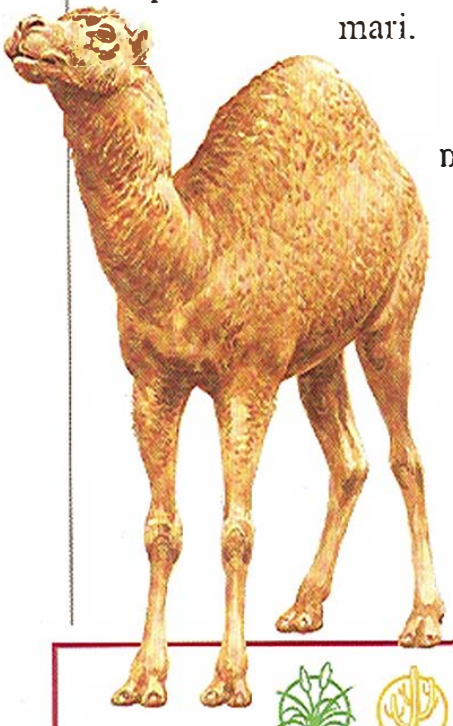

Mărimea: corpul 2,2-3,4 m; coada 50 cm
Răspândirea: nordul Africii, Orientul Apropiat; introdus în Australia
Denumirea ştiinţifică: *Camelus dromedarius*

Dromaderul

Dromaderii sunt foarte bine adaptaţi la viaţa în deşert. Urechile şi nările lor se pot închide, pentru a nu intra nisipul, în vreme ce buzele dure le permit să mănânce plantele ţepoase ale deşertului fără a se răni. Îşi folosesc cocoaşa pentru a stoca grăsime, care se transformă în apă şi energie când nu mai au ce bea şi să mănânce.

Cervide, girafe şi bovide

Acest grup de copitate cu degete pare este format din rumegătoare, ceea ce înseamnă că au stomacuri complexe. Când mănâncă, ele mestecă doar puţin frunzele şi ierburile, după care le înghit. Apoi, animalul aduce hrana parţial digerată înapoi în gură şi o mestecă bine. Girafele, caprele şi bovidele (vitele, antilopele, oile şi caprele) au pe cap coarne ascuţite, iar cerbidele au coarne ramificate. Coarnele ascuţite cresc permanent, în vreme ce cele ramificate cad şi cresc din nou în fiecare an.

Căprioara de apă

Căprioara de apă

Micuţa căprioară de apă are aproximativ mărimea unui iepure. Are spatele cocoşat, un cap mic şi picioare subţiri. Trăieşte în păduri, în apropierea apelor. În timpul zilei se odihneşte în tufişurile dese. Noaptea, iese să caute ierburi, frunze şi fructe. De asemenea, mănâncă şi crabi, viermi, insecte, peşti şi alte mici mamifere. Dacă este ameninţată, se scufundă în apă.

Mărimea: corpul 75-85 cm; coada 10-15 cm
Răspândirea: vestul şi centrul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Hyemoschus aquaticus*

Căprioara moscată de pădure

Mărimea: corpul aproximativ 1 m; coada 4-5 cm
Răspândirea: Himalaia şi centrul Chinei
Denumirea ştiinţifică: *Moschus chrysogaster*

Căprioara moscată de pădure

Masculul are în partea de jos a corpului o glandă de mosc. Aceasta produce un lichid cu miros puternic, numit mosc, pe care masculii îl folosesc pentru a trimite semnale femelelor în perioada de împerechere. Căprioara moscată are o blană cu peri lungi şi tare şi doi dinţi ca nişte colţi pe maxilarul superior. se hrăneşte cu licheni, muguri, lăstari, iarbă, muşchi şi crenguţe.

Cerbul roşu

Masculii şi femelele trăiesc în turme separate. Coarnele masculului cad în fiecare primăvară, fiind înlocuite de altele, mai mari. În sezonul de împerechere, masculii luptă unii cu alţii, cu ajutorul coarnelor, pentru dreptul de a se împerechea cu femelele. De obicei, masculii mai vârstnici înving.

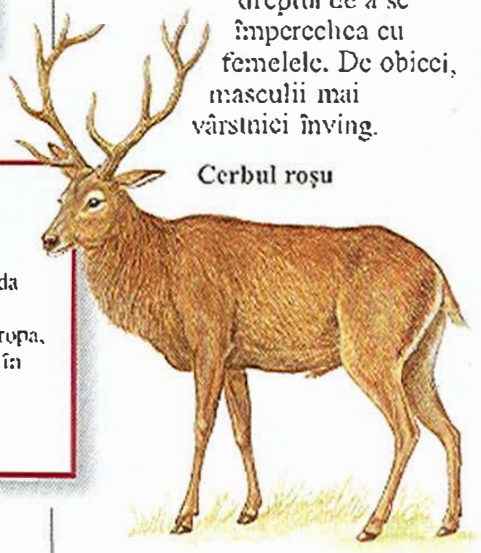

Cerbul roşu

Mărimea: corpul 1,6-2,5 m; coada 12-25 cm
Răspândirea: nordul Africii, Europa, Asia, America de Nord; introdus în Noua Zeelandă
Denumirea ştiinţifică: *Cervus elaphus*

Elanul

Mascul

Elanul

Elanul este cel mai mare animal din familia cervidelor. Are coarne masive, un bot mare, curbat în jos şi o porţiune de piele care-i atârnă de gât. Iarna, elanul mănâncă conuri de pin şi sapă în zăpadă după licheni şi muşchi. Înoată bine, iar vara intră în râuri şi lacuri, pentru a paşte ierburile acvatice. Masculii atrag femelele prin mugete.

Mărimea: corpul 2,5-3 m; coada 5-12 cm
Răspândirea: zonele cele mai nordice ale Europei, Asiei şi Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Alces alces*

Caribu (renul)

Caribu sau renul este singura specie de cervide la care au coarne şi masculii şi femelele. La celelalte specii, doar masculii au. Renul se hrăneşte iarna de obicei cu licheni. Vara, călătoreşte spre nord, pentru a se hrăni cu ierburile abundente şi cu plantele tundrei. Femelele şi puii trăiesc în turme, dar masculii maturi trăiesc adesea singuri.

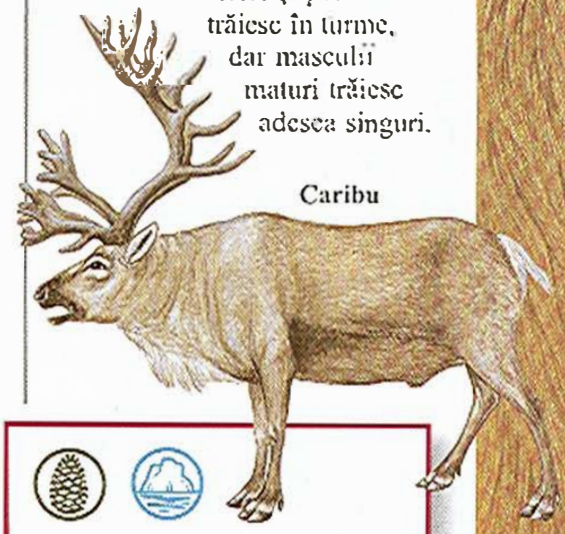

Caribu

Mărimea: corpul 1,2-2,2 m; coada 10-21 cm
Răspândirea: nordul Europei, nordul Asiei, Groenlanda, nordul Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Rangifer tarandus*

Mărimea: corpul 3-4 m; coada 90-110 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Giraffa camelopardalis*

Girafa

Okapi

Girafa

Girafa trăieşte în savana africană. Cu picioarele şi gâtul ei uimitor de lungi, ea se înalţă la aproape 6 m, fiind cel mai înalt animal existent. Marea înălţime îi permite să se hrănească cu frunzele şi mugurii de pe crengile superioare ale copacilor şi să detecteze pericolele.

Mărimea: corpul 1,2-2 m; coada 30-40 cm
Răspândirea: Zair
Denumirea ştiinţifică: *Okapia johnstoni*

Okapi

Okapi se hrăneşte cu frunze şi lăstari ai copacilor din junglă. Îi rupe de pe crengi cu limba, care este atât de lungă, încât animalul poate să-şi cureţe cu ea ochii şi pleoapele. Dungile de pe picioare sunt un bun camuflaj. Trăieşte singuratic şi se întâlneşte cu alţi okapi doar în perioada de împerechere. Masculii au coarne scurte, asemănătoare cu cele ale girafei.

Mărimea: corpul 1,1-1,3 m; coada 10-15 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Ozotoceros bezoaticus*

Căprioara de pampa

Căprioara de pampa

Căprioara aceasta locuia înainte doar în ierburile înalte din pampa, dar astăzi se găseşte şi în păduri, pentru că zonele de câmpie sunt tot mai folosite pentru agricultură. În timpul zilei se odihneşte, iar seara se hrăneşte. Nu mai există decât câteva sute de căprioare de pampa. De aceea, animalul este protejat de lege.

Antilopa americană

Unul dintre cele mai rapide mamifere din America, antilopa americană poate ajunge la o viteză de 65 km/h. Şi masculii şi femelele au coarne cu nişte scurte prelungiri în faţă, ca nişte furci. Este rară, din cauza vânării şi a distrugerii habitatului ei.

Antilopa americană

Mărimea: corpul 1-1,5m; coada 7,5-10cm
Răspândirea: Centrul Canadei, vestul Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Antilocapra americana*

Antilopa gnu

În sezonul secetos, turme uriașe din aceste antilope cu aspect de bovine străbat distanțe mari prin savana africană, în căutare de iarbă proaspătă și surse de apă. Puii se nasc în sezonul umed, când hrana este abundentă, iar turmele se descompun.

Mărimea: corpul 1,7-2,4 m; coada 60-100 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea științifică: *Connochaetes taurinus*

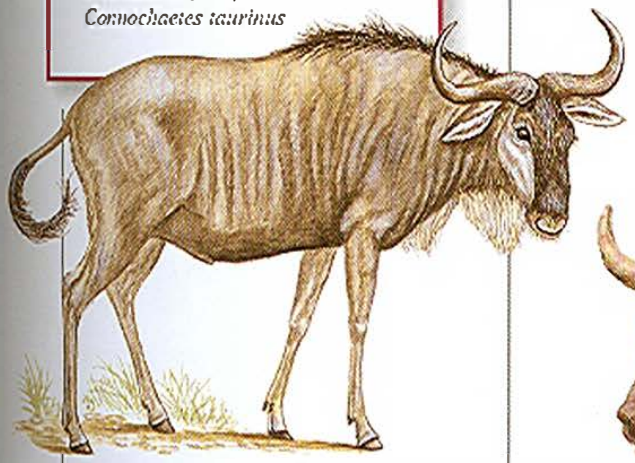

Antilopa gnu

Bivolul de apă asiatic

Bivolul de apă se hrănește la începutul și la sfârșitul zilei cu iarba și altă vegetație care crește pe malul lacurilor sau râurilor. Își petrece cea mai mare parte a restului timpului tăvălindu-se în nămol sau scufundat în apă, scoțând afară doar nasul. Se folosește de coarnele lungi și curbate pentru a se apăra de tigri.

Bivolul de apă asiatic

Mărimea: corpul 2,5-3 m; coada 60-100 cm
Răspândirea: India, Asia de Sud-Est; introdus în alte locuri
Denumirea științifică: *Bubalus arnee*

Yakul

Mărimea: corpul până la 3,25 m; coada 50-80 cm
Răspândirea: Munții Himalaia, în centrul Asiei
Denumirea științifică: *Bos grunniens*

Bongo

Bongo trăiește în pădure. Este un animal foarte timid, care în timpul zilei se ascunde între tufișuri și copaci. În zori și la asfințit, iese să se hrănească cu frunze, coajă de copac și fructe. Când aleargă, bongo își înclină capul spre spate, pentru a nu-și încurca coarnele în crengi.

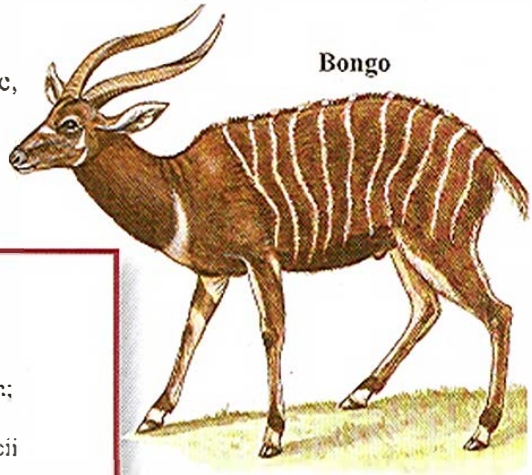

Bongo

Mărimea: corpul 1,7-2,5 m; coada 45-65 cm
Răspândirea: centrul Africii
Denumirea științifică: *Tragelaphus eurycerus*

Yakul sălbatic

În ciuda mărimii lui, yakul are o mare stabilitate pe picioare, în timp ce paște pe pantele izolate ale munților. Părul lui lung și zdrențuit ajunge aproape de pământ. De asemenea, are sub acest păr o blană lânoasă, care-l ajută să reziste la frigul pătrunzător.

Mărimea: corpul 1-1,2 m; coada 10-20 cm
Răspândirea: Africa de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Pelea capreolus*

Rhebok

Rhebok

Rhebok este o mică antilopă graţioasă, cu o blană moale, lânoasă. Trăieşte pe dealurile înverzite şi pe podişurile înalte cu tufişuri scunde şi copaci izolaţi. Dacă este tulburat, fuge în salturi mari. În sezonul de împerechere, masculii duc înverşunate lupte simulate, fără a se răni unii pe alţii.

Mărimea: corpul 2,1-3,5 m; coada 50-60
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Bison bison*

Bizonul american

Bizonul american

Odinioară, 60 de milioane de bizoni străbăteau marile preerii ale Americii de Nord, dar au fost omorâţi atât de mulţi în secolul 19 de către coloniştii europeni, încât au mai rămas doar în jur de 20.000. Aceste animale magnifice se pot vedea astăzi doar în parcurile naţionale şi în rezervaţii. Trăiesc în turme şi se hrănesc cu iarbă.

Bizonul european

Mărimea: corpul 2,1-3,5 m; coada 50-60 cm
Răspândirea: Europa de Est
Denumirea ştiinţifică: *Bison bonasus*

Bizonul european

Bizonul european, numit şi zimbru, se hrăneşte cu frunze, ferigi, crengi, coajă de copac şi ghindă, găsite în pădure. În 1919, specia a dispărut în stare de libertate, datorită vânătorii şi despăduririi. Şase bizoni europeni captivi au fost lăsaţi în libertate, unde s-au înmulţit. Astăzi există în lume aproximativ 300 de bizoni europeni.

Lechwe

Lechwe trăieşte în jurul lacurilor, mlaştinilor şi în câmpiile inundabile. Îşi petrece cea mai mare parte a timpului mergând prin apa puţin adâncă, hrănindu-se cu ierburi şi alte plante acvatice. Copitele lungi şi largi sunt ideale pentru răscolit în nămol, dar împiedică animalul să se deplaseze rapid pe teren uscat. Ameninţat de lei, hiene sau alte animale de pradă, se ascunde sub apă, scoţând la suprafaţă doar nările.

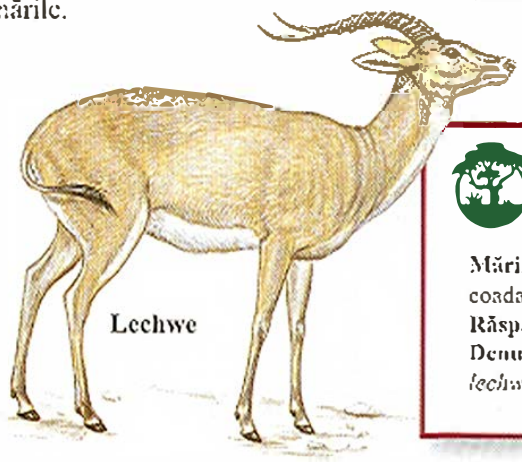

Lechwe

Mărimea: corpul 1,3-1,7 m; coada 30-45 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Kobus lechwe*

Antilopa orix

Orixul trăieşte în deşert şi poate să reziste perioade lungi de timp fără apă. Îşi dobândeşte apa necesară din ierburile şi arbuştii mâncaţi.

Antilopa orix

Mărimea: corpul 1,6 m; coada 45 cm
Răspândirea: Arabia Saudită
Denumirea ştiinţifică: *Oryx leucoryx*

Impala

Aflată la ea acasă în pădurile rare sau în savana africană, antilopa cu pielea lucioasă impala are elegante coarne răsucite. În fugă, poate să facă salturi de până la 10 m, ca să scape de prădători. De asemenea, poate să sară şi pentru distracţie.

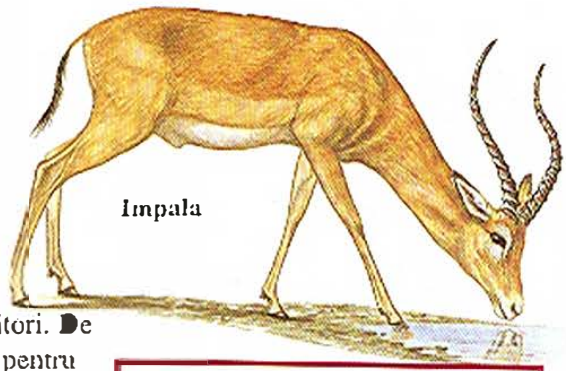

Impala

Saiga

Saiga trăieşte în câmpiile înalte cu ierburi, numite stepe. Nasul asemănător cu o trompă are peri şi glande speciale pentru filtrarea nisipului şi prafului din aer. Iarna îi creşte o blană lânoasă, pentru a-l proteja de vânturile îngheţate ale stepei.

Saiga

Mărimea: corpul 1,2-1,6 m; coada 30-45 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Aepyceros melampus*

Capra neagră

Vara, vioaia capră neagră paşte pe vârful munţilor, adesea sărind de la o stâncă la alta în căutarea hranei. Are picioare solide, cu copite cu o substanţă poroasă specială, care o ajută să nu alunece pe suprafeţele înclinate. Iarna, coboară pe versanţi şi se hrăneşte cu licheni, muşchi şi lăstari.

Mărimea: corpul 90-130 cm; coada 3-4 cm
Răspândirea: din Europa până în Orientul Apropiat
Denumirea ştiinţifică: *Rupicapra rupicapra*

Antilopa Mendes

Antilopa Mendes este unul dintre puţinele animale mari care trăiesc în regiunea Deşertului Sahara, în care se hrăneşte cu plante cum ar fi cactusul. Copitele largi împiedică îngroparea picioarelor în nisip. Astăzi este extrem de rar, pentru că a fost vânat pentru distracţie şi pentru lungile lui coarne, ca şi pentru piele.

Antilopa Mendes

Mărimea: corpul 1,2-1,7 ; coada 7,5-10
Răspândirea: centrul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Saiga tatarica*

Mărimea: corpul 1,3 m; coada 25-35 m
Răspândirea: nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Addax nasomaculatus*

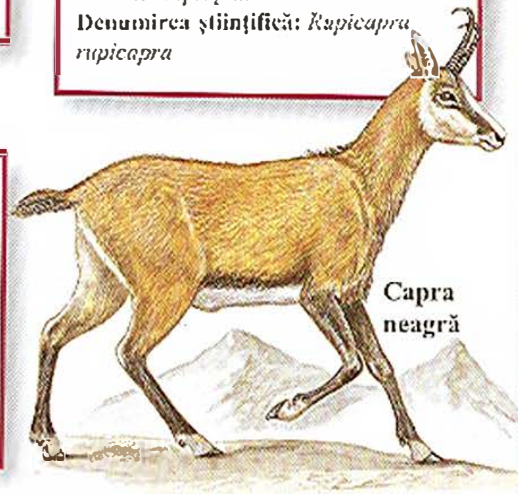

Capra neagră

Boul moscat

Mărimea: corpul 1,9-2,3 m; coada 9-10 cm
Răspândirea: nordul Canadei, Groenlanda
Denumirea ştiinţifică: *Ovibus moschatus*

Boul moscat

În peisajul îngheţat al tundrei antarctice, boii moscaţi sapă cu copitele în zăpadă şi gheaţă după muşchi, licheni şi rădăcini. Dacă sunt atacaţi de lupi, ei formează un cerc defensiv în jurul puilor, cu coarnele îndreptate spre exterior.

Caii şi tapirii

Împreună cu rinocerii, caii şi tapirii formează un grup de mamifere copitate impare. Animalele din familia calului, inclusiv zebrele şi măgarii, trăiesc în grupuri şi se hrănesc în principal cu iarbă. Picioarele au un singur deget cu o copită. Aceasta le permite să alerge repede. Tapirii sunt fiinţe greoaie, scurte, cu patru degete la picioarele din faţă şi trei la cele din spate. Rinocerii au trei degete la fiecare dintre picioare, picioare scurte, capete mari şi coarne.

Mărimea: corpul 1,2 m; coada 7 cm
Răspândirea: sudul Europei, centrul şi sudul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Ovis orientalis*

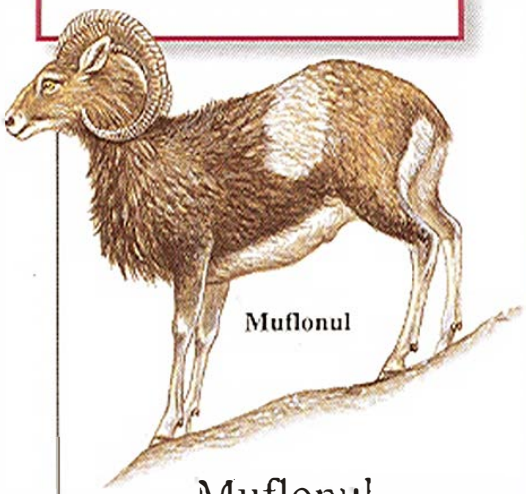

Muflonul

Muflonul

Muflonul are coarne lungi, întoarse. Pentru a supravieţui în munţii sălbatici, el mănâncă practic orice vegetaţie întâlneşte, inclusiv plante otrăvitoare, cum ar fi măselarniţa.

Mărimea: corpul 2,6 m; coada 70-75 cm
Răspândirea: estul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Equus grevyi*

Zebra Grevy

Turme de asemenea zebre străbat savana africană. Zebrele au des nevoie de apă şi de aceea îşi petrec cel mai mult timp lângă sursele de apă. Blana lor este dungată, pentru a încurca prădătorii.

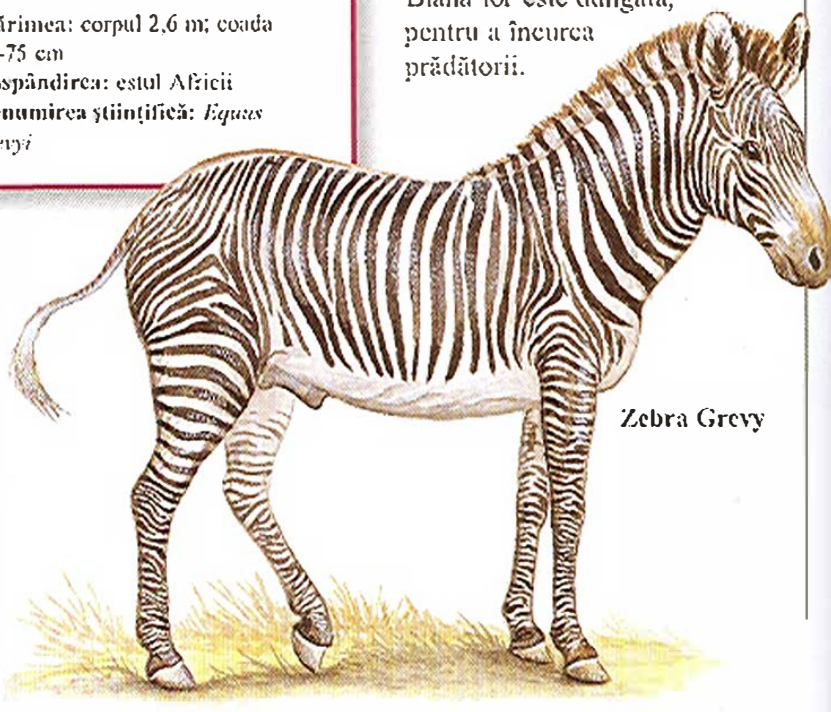

Zebra Grevy

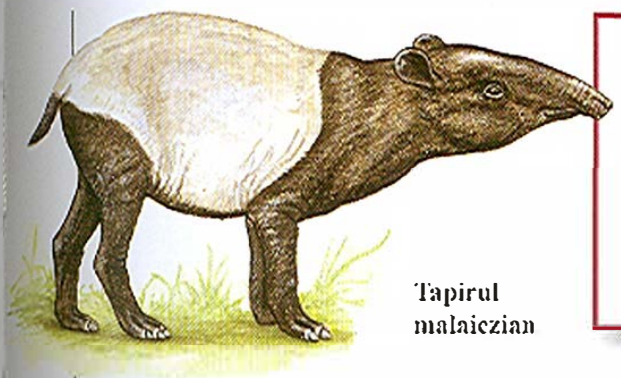

Tapirul malaiezian

Mărimea: corpul 2,5 m; coada 5-10 cm
Răspândirea: Asia de sud-est
Denumirea ştiinţifică: *Tapirus indicus*

Tapirul malaiezian

Tapirul malaiezian este un animal timid şi solitar şi trăieşte în pădurile mlăştinoase umede. Înoată bine, iar dacă se simte ameninţat fuge în apă. Tapirul malaiezian preferă să se hrănească cu vegetaţia acvatică, dar poate să mănânce şi frunze, muguri şi fructe ale plantelor de uscat.

Calul lui Przewalski

Acest cal solid şi scund este strămoşul tuturor cailor moderni actuali. Pe vremuri era foarte răspândit pe câmpiile uscate ale Mongoliei, unde mânca iarbă şi frunze. Nu a mai fost văzut în libertate din 1968. Se mai găseşte doar în grădinile zoologice.

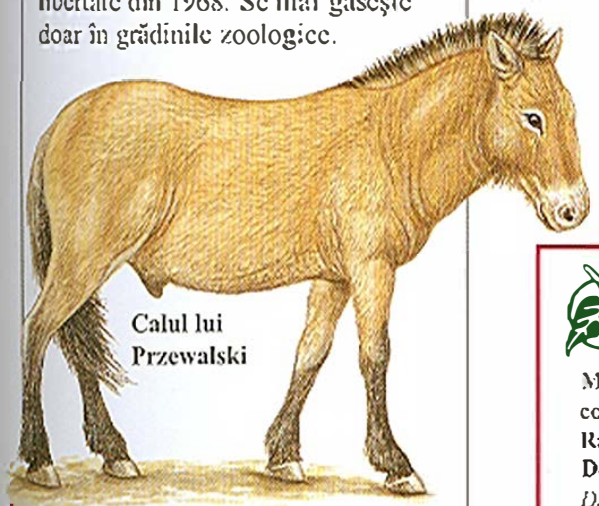

Calul lui Przewalski

Mărimea: corpul 1,8-2 m; coada 90 cm
Răspândirea: Mongolia, vestul Chinei
Denumirea ştiinţifică: *Equus przewalski*

Rinocerul negru

Buza superioară, în formă de cârlig, a rinocerului negru, ajută la prinderea frunzelor, mugurilor şi lăstarilor micilor copaci şi ale tufişurilor. Compensează văzul foarte slab cu un auz şi un miros foarte ascuţite. Dacă se simte ameninţat, va ataca. În ciuda mărimii lui, poate să ajungă la viteze de 48 km/h.

Rinocerul negru

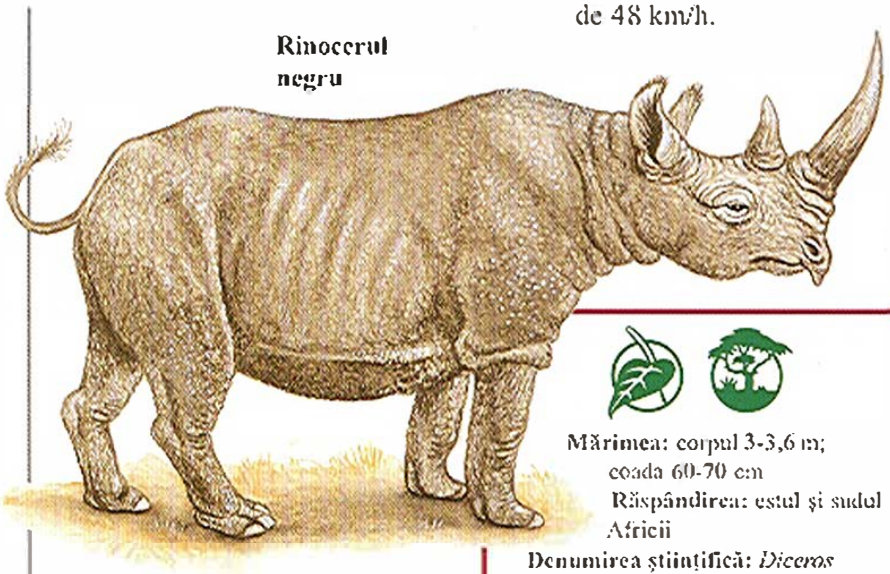

Mărimea: corpul 3-3,6 m; coada 60-70 cm
Răspândirea: estul şi sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Diceros bicornis*

Rinocerul de Sumatra

Este cel mai mic şi mai păros membru al familiei rinocerilor. Există doar câteva sute de rinoceri de Sumatra sălbatici. Este vânat pentru cornul lui, folosit în medicina tradiţională, iar pădurile în care trăieşte sunt tăiate.

Mărimea: corpul 2,5-2,8 m; coada 60 cm
Răspândirea: Asia de sud-est
Denumirea ştiinţifică: *Dicerorhinus sumatrensis*

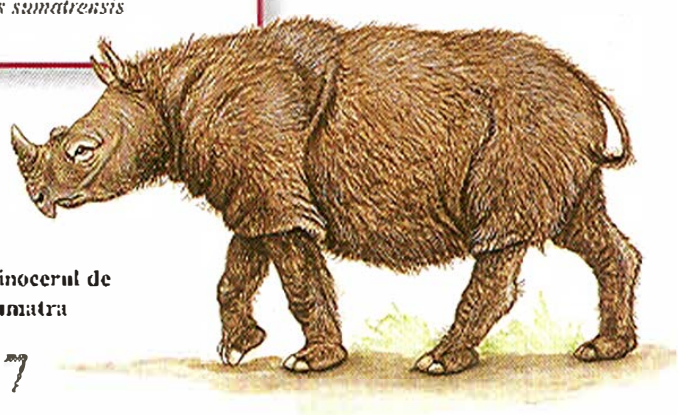

Rinocerul de Sumatra

Rozătoare şi iepuri

Rozătoarele sunt un grup mare de mamifere mici şi medii, incluzând grupuri ca veveriţele, şobolanii şi castorii. Există cel puţin 1.800 de specii de rozătoare, care se găsesc în toată lumea, în toate tipurile de habitat. Cele mai multe se hrănesc cu plante, având o singură pereche de dinţi incisivi, care le permite să mestece cea mai tare hrană. Pika şi iepurii sunt un alt grup de mamifere ierbivore de succes, numite lagomorfe. Şi acestea au incisivi ascuţiţi, pentru a putea roade plantele.

Pika nordic

Pika trăiesc în grupuri familiale, care se adăpostesc printre stânci sau între rădăcinile copacilor. Principala lor hrană sunt ierburile şi tulpinile zemoase ale plantelor. Vara, adună mai multă hrană, pe care o depozitează în mici cămări, pentru lunile de iarnă. Pika sapă în zăpadă ca să ajungă la micile lor depozite de hrană.

Pika nordic

Mărimea: corpul 20-25 cm
Răspândirea: nordul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Ochotona alpina*

Pika şi iepurii

Pika sunt mai mici decât iepurii şi au urechi scurte şi rotunde, fiind lipsiţi de coadă. Există 21 de specii diferite, cele mai multe trăind în nordul şi centrul Asiei, deşi există şi două specii în America de Nord. Iepurii sunt foarte comuni în cele două Americi, Europa, Asia şi Africa şi au fost introduşi cu succes în Australia şi Noua Zeelandă - în total, aproximativ 47 de specii. Cei mai mulţi iepuri sunt rapizi, au urechi lungi şi înguste, cozi mici şi pufoase şi picioare posterioare bine dezvoltate.

Iepurele european

Iepurii trăiesc în vizuini pe care le sapă una lângă alta. Într-o colonie pot să trăiască câteva sute de iepuri. Principala lor hrană sunt iarba şi frunzele, dar pot mânca şi boabe de grâu şi pot face pagube copacilor tineri. Femelele nasc de câteva ori pe an.

Iepurele european

Mărimea: corpul 36-46 cm; coada 4-7 cm
Răspândirea: Europa, nord-vestul Africii, introdus în Australia, Noua Zeelandă, Chile
Denumirea ştiinţifică: *Oryctolagus cuniculus*

Iepurele polar

Vara, iepurele polar are blana de culoarea maroniu închis, dar iarna aceasta devine albă. Doar vârfurile urechilor rămân închise la culoare. Blana albă îi permite să se ascundă de inamici în zăpadă. De obicei este activ noaptea şi dimineaţa devreme, consumând iarbă vara şi crenguţe şi muguri iarna.

Iepurele polar

Mărimea: corpul 36-52 cm; coada 2,5-5 cm
Răspândirea: Canada, Alaska, nordul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Lepus americanus*

Veverițe, castori, popândăi şi şoareci cu pungă şi iepuri-cangur

Aceste animale sunt toate rozătoare. Familia veveriţelor include animale ca marmota şi câinii de preerie. Şoarecii cu pungă trăiesc în America de Nord şi de Sud. Unii au aspect de şoarece şi trăiesc în păduri dense. Alţii străbat câmpiile aride pe lungile lor picioare din spate. Singura specie de iepure săritor sare ca un cangur. Cele două specii de castor îşi petrec cea mai mare parte a timpului în apă.

Mărimea: corpul 11,5-18 cm; coada 11,5-18
Răspândirea: India, Sri Lanka
Denumirea ştiinţifică: *Funambulus palmarum*

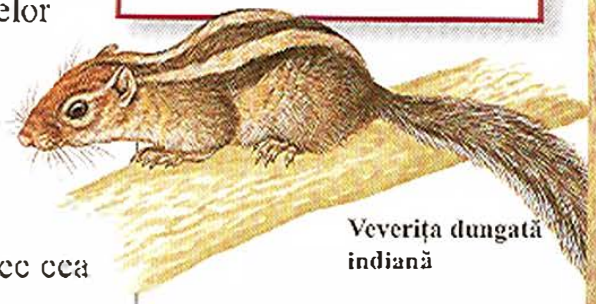

Veverița dungată indiană

Veverița dungată indiană

Aceste mici veverițe sar prin palmieri toată ziua, hrănindu-se cu nuci de cocos, flori şi muguri. Masculii rivali se luptă pentru femele, dar după împerechere nu mai au nimic în comun cu ele sau cu puii. În mod normal, femelele nasc de trei ori pe an, câte trei pui.

Marmota

Marmota mănâncă vara foarte mult şi se îngraşă. La primul semn de îngheţ, intră în vizuină şi doarme toată iarna, trăind din rezervele corporale de grăsime.

Marmota

Mărimea: corpul 45-61 cm; coada 18-25
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Marmota monax*

Câinele de preerie cu coadă neagră

Mărimea: corpul 28-33 cm; coada 7,5-10 cm
Răspândirea: centrul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Cynomys ludovicianus*

Câinele de preerie cu coadă neagră

Câinii de preerie trăiesc în uriaşe adăposturi subterane, numite „oraşe". Un oraş poate adăposti câteva mii de animale. Ies din cuib în timpul zilei, ca să se hrănească cu ierburi şi alte plante, şi se avertizează unii pe alţii de pericole, cu lătrături ascuţite ca de câine.

Mărimea: corpul 20-24 cm; coada 15-20 cm
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Sciurus vulgaris*

Veverița roşie europeană

Veverița roşie europeană

Veverițele roşii îşi folosesc dinţii ascuţiţi pentru a se hrăni cu conuri de conifere în timpul iernii, dar vara mănâncă ciuperci şi fructe. Acolo unde hrana este abundentă, femelele pot să nască de două ori pe an câte trei pui. Puii se nasc într-un cuib, în scorbura unui copac.

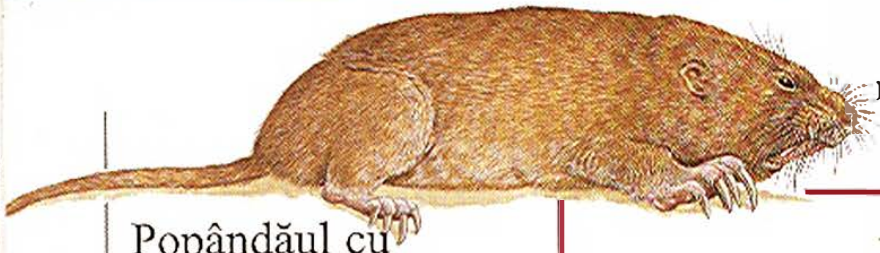

Popândăul cu pungă

Popândăul cu pungă

Numele acestuia vine de la cele două pungi de sub blană, care pornesc din obraji. Acestea pot fi umplute cu hrană - mai ales rădăcini - care poate fi transportată la cuib. Popândăii își petrec cea mai mare parte a vieții sub pământ, în vizuini pe care le sapă cu dinții ascuțiți din față și cu labele lui puternice.

Mărimea: corpul 18-24 cm; coada 10-12,5 cm
Răspândirea: centrul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Geomys bursarius*

Chipmunk

Chipmunk aparține familiei veverițelor. Se adăpostește în vizuini pe care le sapă sub bușteni și bolovani, din care iese dimineața, pornind în căutare de nuci, fructe și semințe. Nu hibernează, dar iarna devine mult mai puțin activ.

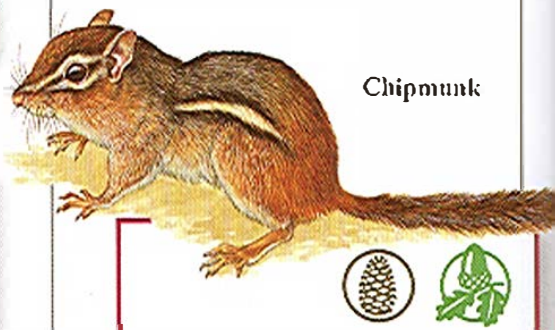

Chipmunk

Mărimea: corpul 13,5-20 cm; coada 7,5-11,5 cm
Răspândirea: estul Americii de Nord
Denumirea științifică: *Tamias striatus*

Șobolanul-cangur de deșert

Acesta face parte din familia rozătoarelor cu pungă. Speciile din deșert își petrec ziua în vizuină și noaptea ies să caute hrană, cum ar fi semințe. Este foarte bine adaptat la zonele uscate și poate să nu bea deloc apă în cursul vieții. Își poate cără hrana în pungile din obraji.

Mărimea: corpul 12-16,5 cm; coada 18-20 cm
Răspândirea: vestul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Dipodomys deserti*

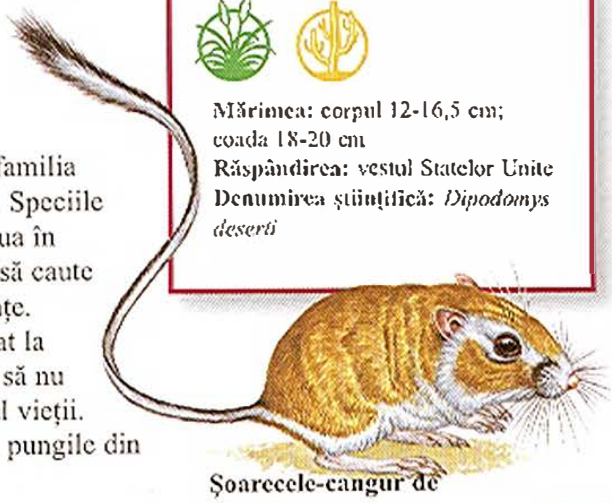

Șoarecele-cangur de deșert

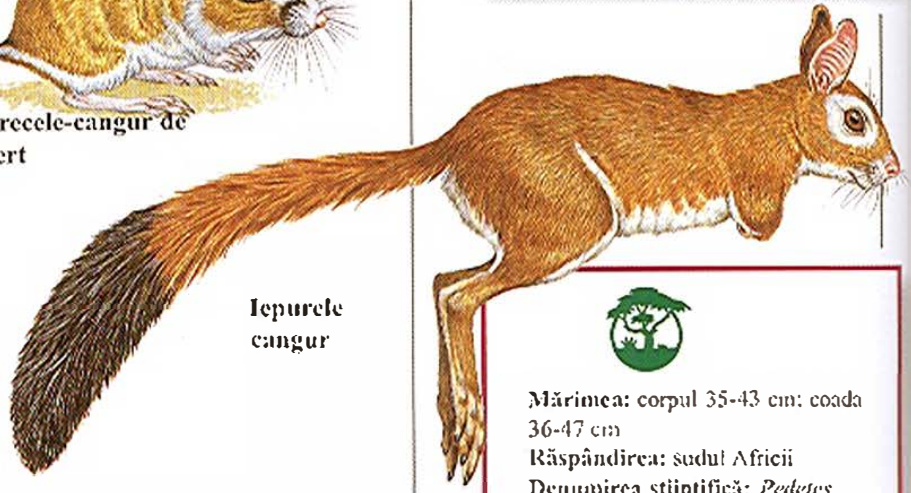

Iepurele cangur

Mărimea: corpul 35-43 cm; coada 36-47 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea științifică: *Pedetes capensis*

Iepurele cangur

Când este alarmat sau călătorește pe distanțe lungi, șoarecele cangur sare pe lungile lui picioare din spate, ca un cangur. Când se hrănește, se deplasează pe patru picioare. Își petrece mare parte a zilei în vizuină, din care iese noaptea, ca să caute bulbi, rădăcini sau grăunțe, dar și insecte.

Mărimea: corpul 73-130 cm; coada 20-30,5
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Castor canadensis*

Castorul american

Castorul american

Fiind printre cele mai mari rozătoare, castorul american cântărește până la 27 kg. Castorii mănâncă frunze, coajă și crenguțe și trăiesc întotdeauna în apropierea apei. Ei construiesc pe râuri stăvilare din crengi și pământ, care creează un lac. Și adăpostul și-l fac tot din crengi și pământ. Acolo depozitează și hrana.

Şobolanii şi şoarecii din Lumea Nouă

Acest grup de rozătoare conţine cel puţin 400 de specii, găsite în toate tipurile de habitat, de la pădurile nordice din Canada până în deşerturile şi pădurile Americii de Sud. Ei s-au adaptat la condiţii diferite - şobolanii pescari, care trăiesc lângă râuri şi lacuri, chiar au degetele prinse parţial printr-o pieliţă. Cei mai mulţi din şobolanii şi şoarecii din Lumea Nouă sunt mici. Cel mai mare, şobolanul uriaş de apă, măsoară 30 cm. Principala lor hrană sunt plantele, deşi unii se hrănesc şi cu insecte

Mărimea: corpul 12-22 cm; coada 8-18 cm
Răspândirea: din Canada în Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Peromyscus maniculatus*

Şoarecele-căprioară

Şoarecele-căprioară

Mici şi agili, şoarecii-căprioară aleargă şi sar prin iarbă şi vegetaţia deasă. Ei îşi construiesc adăposturi subterane sau în copaci şi se hrănesc cu insecte, dar şi cu seminţe, nuci şi ghinde. Puii încep să se înmulţească de la vârsta de doar şapte săptămâni. Femelele pot naşte de câteva ori pe an până la nouă pui odată.

Şobolanul de bumbac de Arizona

Şobolanul de bumbac de Arizona

Şobolanii de bumbac apar uneori în număr uriaş şi sunt consideraţi o adevărată pacoste. Ei se hrănesc cu plante şi mici insecte, dar pot să fure şi ouă şi chiar şi prepeliţe şi pot să pescuiască creveţi şi crabi. Femela poate să dea naştere primilor 12 pui la vârsta de doar 10 săptămâni.

Mărimea: corpul 12,5-20 cm; coada 7,5-12,5 cm
Răspândirea: Statele Unite
Denumirea ştiinţifică: *Sigmodon arizonae*

Hamsteri şi şobolanii-cârtiţă

Hamsterii şi şobolanii-cârtiţă sunt rozătoare care îşi sapă vizuine. Hamsterii se găsesc în Europa, Orientul Mijlociu, până în Asia Centrală. Ei au la obraji pungi mari, în care îşi pot cără hrana la vizuină. Există două grupuri de şobolani-cârtiţă: un grup include două specii africane şi patru specii de şobolani de bambus din Asia de Sud-Est. Toţi sunt mâncători de plante. Celălalt grup include opt specii, toate din Africa. Cel mai neobişnuit dintre ei este şobolanul-cârtiţă practic lipsit de păr.

Hamsterul comun

Hamsterul trăieşte într-un adăpost în care are locuri separate pentru somn şi pentru provizii. Se hrăneşte în principal cu seminţe, grăunţe, rădăcini, plante verzi şi larve de insecte. La sfârşitul verii, strânge mai multă hrană, pentru a o depozita pentru iarnă. Din octombrie şi până în martie-aprilie, hamsterul hibernează, trezindu-se din timp în timp pentru a se hrăni din rezervele adunate.

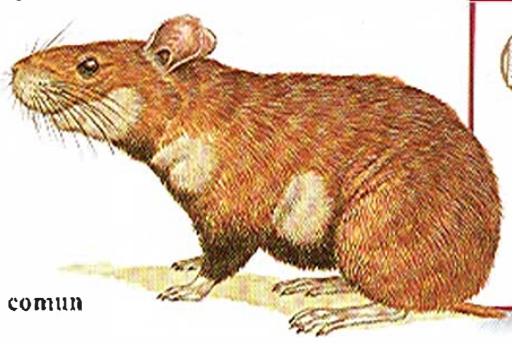

Hamsterul comun

Mărimea: corpul 22-30 cm; coada 3-6 cm
Răspândirea: vestul Europei, centrul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Cricetus cricetus*

Şobolani de mlaştină, gerbiline, lemingi şi şoareci de câmp

Există 11 specii de şobolani de mlaştină în Africa. Aceştia nu trăiesc întotdeauna în apropierea apei sau în zone mlăştinoase, dar sunt toţi buni înotători. Lemingii şi şoarecii de câmp sunt rozătoare corpolente, care trăiesc în America de Nord şi în nordul Europei şi al Asiei. Toţi se hrănesc în principal cu plante şi trăiesc de obicei în grupuri mari, numite colonii. Există aproximativ 120 de specii. Gerbilidele trăiesc în Africa şi în centrul şi vestul Asiei. Toate sunt adaptate bine la condiţiile de deşert şi pot să trăiască cu foarte puţină apă. Picioarele lor lungi din spate ţin corpul departe de nisipul încins.

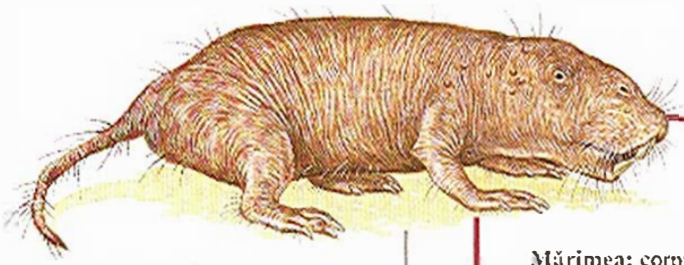

Şobolanul-cârtiţă golaş

Şobolanul de bambus

Şobolanul de bambus

Acest şobolan are un corp greu, picioare scurte şi o coadă scurtă şi aproape fără păr. Dinţii din faţă sunt mari şi puternici şi sunt folosiţi, împreună cu ghearele, la săpat. Îşi face vizuina în apropiere de pâlcurile de bambuşi. Rădăcina de bambus este principala lui hrană. Poate să mănânce şi alte plante, seminţe şi fructe.

Mărimea: corpul 36-48 cm; coada 10-15 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Rhizomys sumatrensis*

Şobolanul-cârtiţă golaş

Acest mic rozător are un mod de viaţă mai apropiat de al insectelor decât de al mamiferelor. Trăieşte în colonii de până la 200 de animale, conduse de o femelă, numită şi regină. Aceasta este singura care va naşte pui. Lucrătorii construiesc vizuini şi adună hrană pentru restul coloniei, cum ar fi rădăcini. Câţiva neluerători au grijă de regină.

Mărimea: corpul 8-9 cm; coada 4 cm
Răspândirea: estul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Heterocephalus glaber*

Lemingul norvegian

Lemingul norvegian este ocupat zi şi noapte, hrănindu-se cu iarbă, frunze şi muşchi. Iarna îşi sapă tuneluri prin zăpadă, pentru a ajunge la locurile cu hrană. Lemingii încep sezonul de înmulţire primăvara, sub zăpadă şi pot produce în timpul verii până la opt generaţii de câte şase pui.

Lemingul norvegian

Mărimea: corpul 13-15 cm; coada 2 cm
Răspândirea: Peninsula Scandinavică
Denumirea ştiinţifică: *Lemmus lemmus*

Şobolanul de mlaştină

Şobolanul de mlaştină

Acest şobolan grăsuţ şi activ se hrăneşte cu seminţe, boabe, lăstari şi ierburi. Intră adesea în apă şi chiar se scufundă, ca să scape de inamici - multe animale mari se hrănesc cu aceşti şobolani. De obicei, îşi face un cuib din frunze şi crenguţe deasupra solului, dar uneori se adăposteşte într-o vizuină abandonată de un alt animal.

Mărimea: corpul 13-20 cm; coada 5-17 cm
Răspândirea: sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Otomys irroratus*

Gerbilul mare

Face parte din familia gerbilidelor, reuşind să trăiască chiar şi în Deşertul Gobi, care vara este torid, iar iarna este îngheţat. În timpul verii, adună în vizuină 60 kg sau mai multe de provizii constând în plante, pentru lunile de iarnă.

Şoarecele de poiană

Mărimea: corpul 9-12,5 cm; coada 3,5-6,5 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Microtus pennsylvanicus*

Mărimea: corpul 16-20 cm; coada 13-16 cm
Răspândirea: Orientul Apropiat şi Asia
Denumirea ştiinţifică: *Rhombomys optimus*

Gerbilul mare

Şoarecele de poiană

Şoarecele de poiană poate să trăiască în diverse habitate. Hrana lui principală constă în iarbă, seminţe, rădăcini şi coajă de copac. Îşi creează propriile poteci printre ierburi, pe care le întreţine. Cuibul şi-l face la suprafaţă sau într-o vizuină de sub potecile proprii.

Şobolani şi şoareci din Lumea Veche

Acest grup mare de aproape 500 de specii conţine unele dintre cele mai cunoscute şi mai răspândite mamifere. Rozătoare cum ar fi şobolanul cenuşiu sau şoarecele de casă s-au adaptat la multe tipuri de condiţii de viaţă şi se hrănesc cu o mare varietate de hrană. Mulţi din această familie sunt consideraţi foarte dăunători de către oameni, pentru că aduc pagube grânelor de pe câmp, dar consumă şi din depozitele de hrană. Unii, cum ar fi şobolanul cenuşiu, sunt şi purtători de boli, cum ar fi salmonella.

Mărimea: corpul 25-30 cm; coada 25-32 cm
Răspândirea: toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Rattus norvegicus*

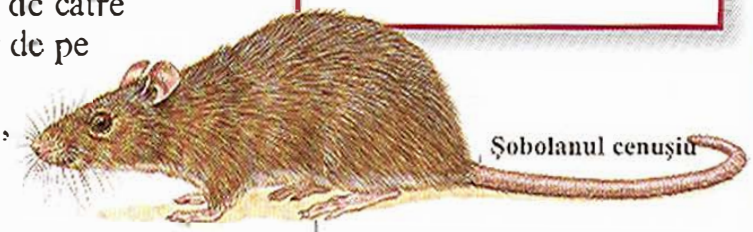

Şobolanul cenuşiu

Mărimea: corpul 8-13 cm; coada 7-9,5 cm
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Apodemus sylvaticus*

Şoarecele de pădure

Şoarecele de pădure este una dintre cele mai obişnuite rozătoare din Europa. Iese seara din cuibul lui de sub rădăcinile copacilor pentru a căuta seminţe, insecte şi bobiţe. Femela produce pui de obicei între aprilie şi noiembrie, dar poate să fete şi iarna, dacă există hrană din abundenţă.

Şobolanul cenuşiu

Acest şobolan este o foarte serioasă ameninţare. I-a urmat pe oameni oriunde s-au dus în lume şi trăieşte oriunde se aşează aceştia. Animal extrem de adaptabil, mănâncă orice fel de resturi de mâncare. Se înmulţeşte tot timpul anului şi produce cam opt generaţii pe an, fiecare de 8-10 pui.

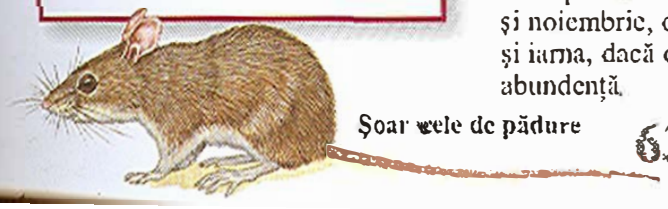

Şoarecele de pădure

Hârciogi şi jerboa

Există aproximativ 21 de specii de hârciogi, care trăiesc în Africa, Europa şi nordul Asiei. Toamna, cei mai mulţi hârciogi mănâncă mai mult, pentru a avea rezerve corporale de grăsime. Hibernează - adică iarna dorm - şi trăiesc din rezervele de grăsime, trezindu-se totuşi din când în când, pentru a se hrăni din hrana depozitată. Jerboa sunt rozătoare mici, cu membre posterioare lungi, folosite pentru sărituri. Există 49 de specii de jerboa, în America de Nord, estul Europei şi Asia.

Hârciogul de deşert

Acest hârciog este activ noaptea, când prinde insecte. De asemenea, se hrăneşte cu plante şi face provizii de plante pentru lunile de iarnă. Îşi sapă o vizuină în care se adăposteşte ziua şi în care poate şi să hiberneze. Acest rozător a fost descoperit în 1938.

Mărimea: corpul 7-8,5 cm; coada 7-9,5 cm
Răspândirea: Asia Centrală: Kazahstan
Denumirea ştiinţifică: *Selevinia betpakdalensis*

Hârciogul de deşert

Marele jerboa

Acest rozător vioi se deplasează prin deşert prin salturi pe picioarele din spate. Noaptea, el caută seminţe şi insecte, pe care le găseşte trecând prin nisip ghearele lui moi de la picioarele din faţă. În timpul zilei, se adăposteşte într-o vizuină.

Marele jerboa

Mărimea: corpul 9-15 cm; coada 16-22 cm
Răspândirea: nordul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Allactaga major*

Porci ţepoşi, chinchilla, cobai, capibara şi hutia

Aceste animale foarte diferite aparţin toate mici familii a rozătoarelor medii şi mari. Porcii spinoşi sunt recunoscuţi imediat prin spinii ascuţiţi care le acoperă o parte din corp şi coada. Există două familii: una în Africa şi Asia, iar cealaltă în America de Nord şi de Sud. Chinchilla şi cobaii sunt rozătoare care trăiesc la suprafaţa solului, în America de Sud. Capibara trăieşte de asemenea în America de Sud şi este singura specie a familiei sale. Cele 12 specii de hutia trăiesc în insulele numite Indiile de Vest.

Chinchilla

Mărimea: corpul 22-38 cm; coada 7,5-15 cm
Răspândirea: nordul statului Chile
Denumirea ştiinţifică: *Chinchilla laniger*

Chinchilla

Cu ochii lui mari, urechile lungi şi coada stufoasă, chinchilla este un animal frumos. Trăieşte în colonii de peste 100 de indivizi şi se hrăneşte cu plante. De obicei, mănâncă ridicat pe picioarele din spate, ţinând hrana cu labele. Femelele sunt mai mari decât bărbaţii. Se înmulţesc iarna, când produc două generaţii de până la şase pui fiecare.

Porcul țepos cu creastă

Mărimea: corpul 71-84 cm; coada până la 2,5 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea științifică: *Hystrix africaeaustralis*

Porcul țepos cu creastă

Țepii de pe spatele porcului țepos cu creastă ajung până la 30 cm lungime. Dacă este amenințat, atacă cu spatele, înțepând inamicul cu acești țepi, care se pot desprinde. Acest porc țepos se adăpostește ziua într-o vizuină, din care iese noaptea, pentru a se hrăni.

Porcul țepos de copaci

Corpul acestui porc țepos este acoperit cu spini scurți și groși. Are o coadă prehensilă, care are mușchi speciali și poate să prindă lucrurile, acționând ca un membru suplimentar. De obicei se hrănesc noaptea cu frunze, tulpini de plante și fructe.

Mărimea: corpul 30-61 cm; coada 33-45 cm
Răspândirea: Bolivia, Brazilia, Venezuela
Denumirea științifică: *Coendou prehensilis*

Porcul țepos de copaci

Hutia

Hutia se hrănește în principal cu fructe și frunze, dar mănâncă și insecte și mici reptile. Este un bun cățărător și poate să caute hrana și în copaci. Este activ ziua, iar noaptea se adăpostește într-o vizuină sau într-o crăpătură în stânci. Din nefericire, azi un animal rar, pentru că este vânat de mangustele și câinii introduși în Indiile de Vest de către om.

Hutia

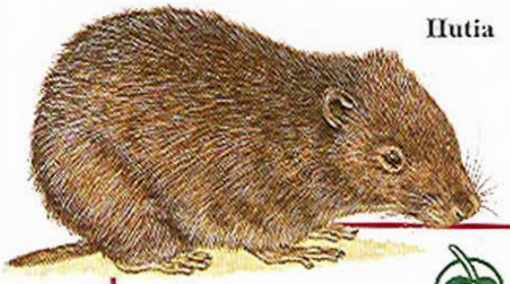

Mărimea: corpul 30-50 cm; coada 15-30 cm
Răspândirea: Caraibe: Bahamas
Denumirea științifică: *Geocapromys ingrahami*

Cobaiul

Mărimea: corpul 20-40 cm; coada nu se vede
Răspândirea: din Peru până în Argentina
Denumirea științifică: *Cavia tschudii*

Cobaiul

Cobaiul sălbatic are un corp îndesat, picioare scurte și urechi mici. Trăiește în grupuri familiale, care se pot uni pentru a produce o colonie de până la 40 de familii. În zori și la apus, ies din adăposturi pentru a se hrăni cu iarbă și frunze.

Capibara

Este cel mai mare rozător existent. Are un corp puternic și un cap mare. Își petrece mare parte a timpului în apă, fiind expert în înot și scufundări. Are degetele picioarelor parțial unite, iar când înoată la suprafața apei ies doar urechile, ochii și nările. Mănâncă în principal plante, inclusiv acvatice, și este de obicei activ în zori și în amurg.

Capibara

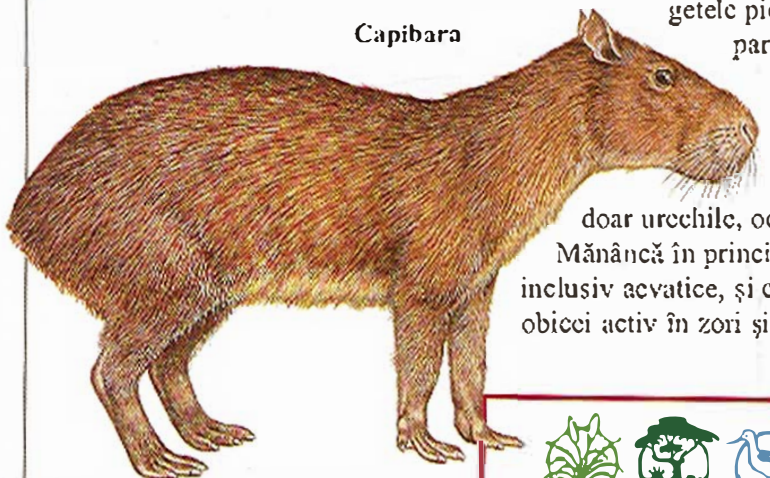

Mărimea: corpul 1-1,3 m; coada nu are
Răspândirea: din Panama până în estul Argentinei
Denumirea științifică: *Hydrochoerus hydrochaeris*

De ce au zebrele dungi?

Dungile zebrei, cocoaşa cămilei, „undiţa" de pe capul peştelui pescar numit „dracul de mare" şi aripile ca nişte frunze ale unei insecte par să fie nişte trăsături extraordinare, dar toate acestea fac ca animalele să poată supravieţui mai bine în mediul lor. Aceste trăsături se numesc „de adaptare" şi includ desene şi culori specifice, cunoscute sub numele de camuflaj, care permit animalelor să se ascundă de prădători sau de prada lor. Alte trăsături ajută animalele să trăiască în condiţii extreme, cum ar fi deşerturi fierbinţi sau ţinuturile polare îngheţate.

Unele insecte seamănă foarte mult cu frunzele copacilor şi tufişurilor în care trăiesc, iar inamicii le pot foarte greu descoperi. Aripile de un verde strălucitor ale **insectei frunză** au forma unei frunze şi prezintă chiar şi nervurile acesteia. Chiar şi marginile arată de parcă ar fi fost roase de alte insecte.

Cămila bactriană este unul dintre cele mai mari animale din deşert. Trăsăturile ei speciale o ajută să supravieţuiască acolo. Picioarele late şi plate o ajută să nu se scufunde în nisipul fin. Cocoaşele mari acumulează grăsime pentru perioadele în care nu există hrană. Când are ocazia, cămila bea dintr-o dată o cantitate uriaşă de apă.

Dungile țipătoare albe și negre ale zebrei nu sunt pentru camuflaj, deoarece animalul se vede foarte ușor prin savana africană. Deoarece modelul acestor dungi este diferit de la un animal la altul, experții cred că ele ajută zebrele să-și recunoască propria familie. Aceasta face să se adune împreună și să fie în siguranță față de animalele de pradă.

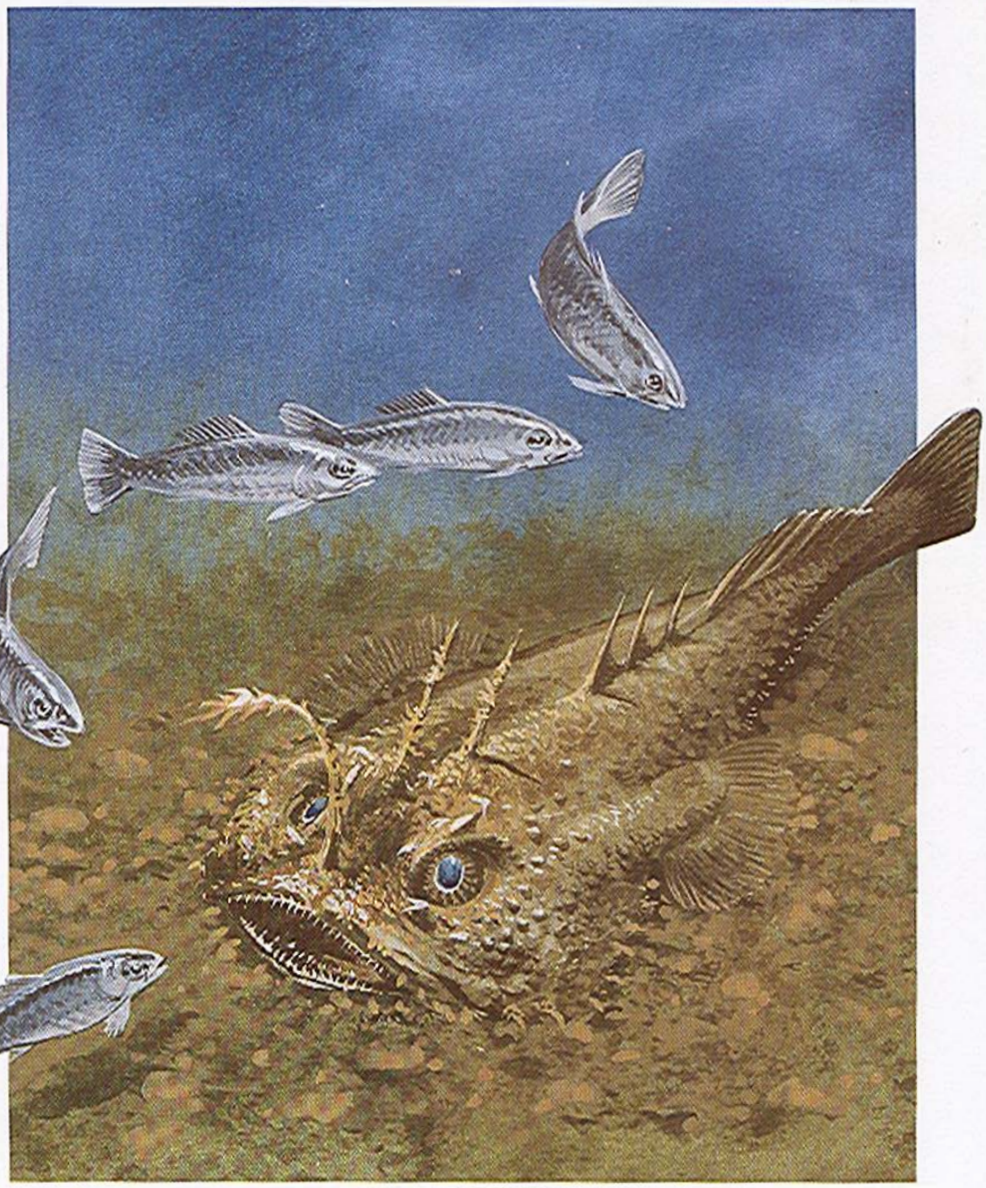

Ridicătura de piele care seamănă cu un fir de undiță de pe capul **dracului** de mare este o structură specială pentru prinderea prăzii. Alți pești vin să cerceteze dacă este cumva de mâncat. Dracul de mare își deschide gura uriașă și își înghite prada.

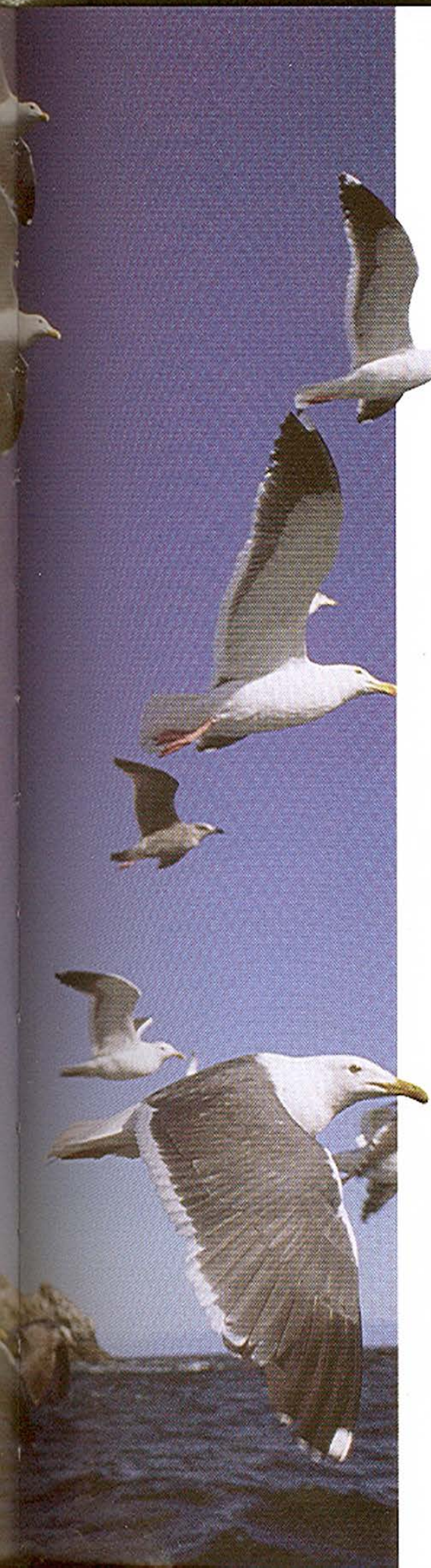

Păsările

Păsările sunt printre cele mai de succes viețuitoare din lumea animală. Ele au cucerit aerul, pământul și apa. Se găsesc peste tot pe Pământ, inclusiv pe pământul înghețat al Antarcticii și pe cele mai îndepărtate insule. Trăiesc la altitudini mai mari de 8.000 m în Himalaia și la 40 m sub nivelul mării, în jurul Mării Moarte.

Există aproximativ 9.000 de specii diferite de păsări, de la minusculele păsări colibri, în greutate de doar câteva grame, până la uriașii vulturi și la rapizii struți. În ciuda deosebirilor dintre ele, toate depun ouă. Le-ar fi imposibil să-și care puiul în corpul lor, ca mamiferele, pentru că ar deveni prea grele ca să mai zboare. Puii păsărilor sunt protejați mai întâi de coaja tare a oului, care este de obicei ținută caldă - sau incubată - de către părinți, într-un cuib. Perioada de incubație - adică timpul în care puiul crește în ou, până când îi sparge coaja - variază de la 10-12 zile pentru păsările mici, cum ar fi pănțărușii, până la 84 de zile la albatroși.

Acești **pescăruși** zboară în largul insulelor din Canalul Mânecii. Păsările de coastă, ca pescărușul, nu stau prea mult timp în apă, dar depind de mare pentru cea mai mare parte a hranei lor. Pescărușii sunt gunoierii țărmurilor. Ei mănâncă resturile de la vasele de pescuit și își iau hrana și din grupile de gunoi, pe lângă faptul că prind pește.

Muscarul regal

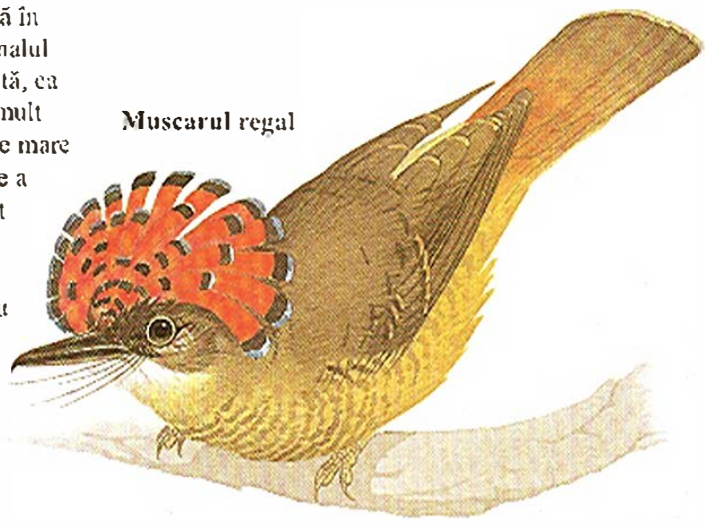

Ce este o pasăre?

O pasăre obişnuită are un corp puternic, dar uşor, două picioare şi o pereche de aripi. Aripile sunt, de fapt, picioarele din faţă, modificate. Toate păsările sunt acoperite cu pene. Sunt singurele animale care au pene. Penele sunt făcute din keratină, o proteină din care sunt făcuţi şi solzii reptilelor şi părul şi unghiile oamenilor şi ale altor mamifere.

Nu toate păsările zboară. Cea mai mare pasăre din lume, **struţul**, este prea grea ca să-şi ia zborul. În schimb, el aleargă rapid.

Aripile unei păsări au forme diferite, pentru diferite feluri de zbor. Aripile lungi şi largi ale şoimilor şi vulturilor le permit acestor păsări să planeze ore întregi pe curenţii de aer ascendenţi de deasupra uscatului. Aripile lungi ale albatrosului sunt potrivite pentru condiţii de vânt diferite, de deasupra oceanelor. Păsările agile şi iuţi ca rândunicile şi lăstunii au aripi suple, ascuţite. Aripile păsărilor colibri se pot mişca în aproape orice direcţie, în timp ce ale fazanului sunt pentru un zbor mai lent, cu multe fâlfâiri din aripă.

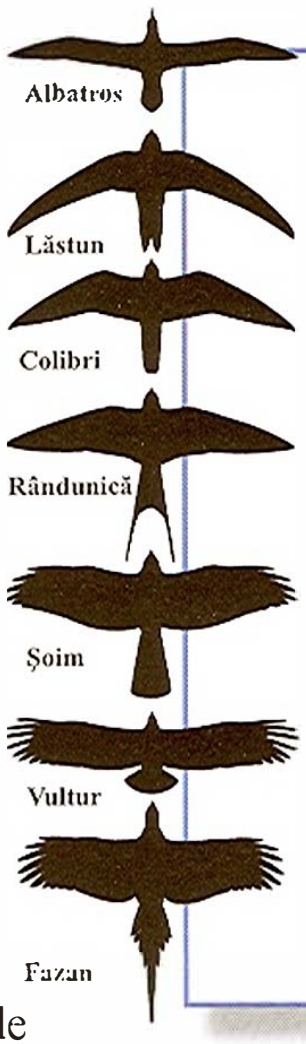

Anatomia păsărilor

Iată un puternic vultur, gata să înhaţe prada. Puternicele aripi ţin corpul în aer, iar penele cozii îl ajută să vireze în timpul zborului. Ghearele puternice sunt întinse, gata să prindă prada, pe care apoi o va rupe în bucăţi cu ciocul încovoiat. Toate păsările au aripi, ciocuri şi gheare, în forme potrivite cu tipul lor de viaţă.

Toate tipurile de picioare

Păsările care stau pe crengi, cum ar fi ciorile, au cu toate picioare cu patru degete, trei în faţă şi unul în spate. Păsările marine, cum ar fi cormoranii, au picioare cu degetele unite. Piciorul cu două degete al struţului este potrivit pentru alergare, iar degetele şi ghearele puternice ale vulturului sunt folosite la omorârea prăzii.

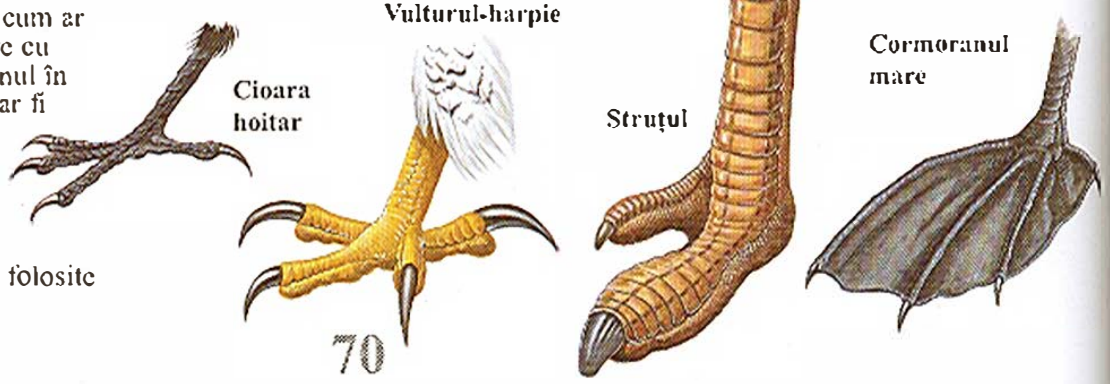

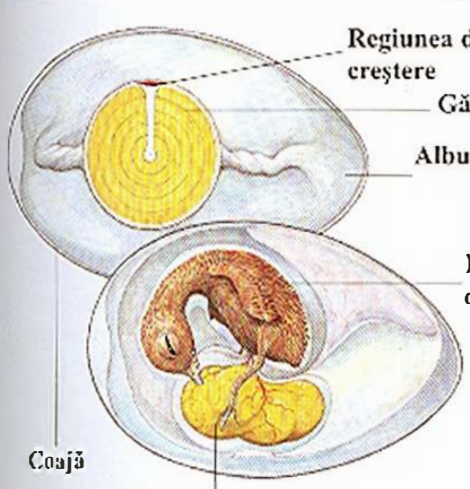

Un pui de pasăre crește în interiorul unui ou. Gălbenușul este sursa lui de hrană, iar straturile de albuș îl protejează de mișcările bruște și de schimbările de temperatură. Coaja tare protejează întreaga structură

Pene

Penele păstrează căldura și forma aerodinamică a păsărilor. Ele sunt bune izolatoare împotriva vântului și uneori și a apei. La multe păsări, penele colorate sau de forme speciale, cum ar fi filoplumele sau puful, ajută la atragerea perechii. Cele mai mari și mai puternice pene sunt de obicei cele de zbor și cele ale cozii. Corpul este acoperit cu pene de contur, iar penele inferioare sunt mai călduroase.

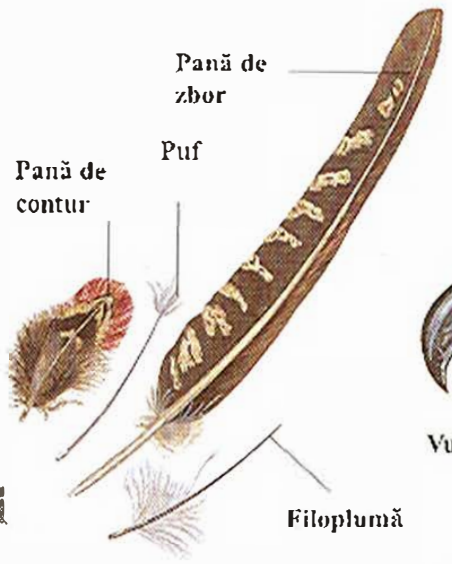

Ciocurile

Toate păsările au un cioc, cu care culeg hrana, sparg nuci și semințe tari și sfâșie carnea. Ciocurile au forme diferite, în funcție de hrana păsării. Ciocurile ascuțite ca acul ale muscarilor sunt ideale pentru prinderea insectelor, în timp ce păsările de pradă, cum ar fi vulturii, au ciocuri mari și încovoiate. Papagalii au ciocuri puternice, pentru spargerea nucilor tari. Păsările la malul apei, cum ar fi fluierarul de râu, își folosesc ciocurile lungi pentru a sonda nisipul în căutarea de mici vietăți. Ciocul tucanului îi permite să ajungă la bobițele de la marginea ramurilor slabe, care nu i-ar suporta greutatea. Cele mai multe rațe folosesc ciocurile lor late pentru culegerea ierburilor de la malurile apelor, ca și pentru a mătura mâlul după semințe, în vreme ce ciocul lung al cufundarilor este adaptat pentru prinderea peștilor. Păsările colibri își cufundă ciocurile lungi și subțiri în flori, ca să ajungă la nectarul dulce dinăuntru. Iar ciocul mic și puternic al cintezelor este perfect proiectat pentru consumarea semințelor tari.

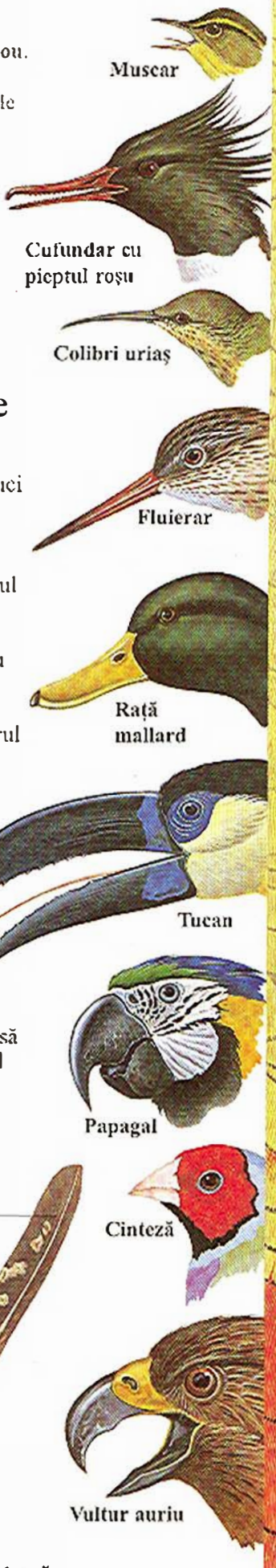

Păsări de vânătoare şi păsări terestre

Nu toate păsările sunt bune zburătoare. Multe îşi petrec cea mai mare parte a timpului la sol, unde scormonesc după hrană. Unele dintre cele mai interesante păsări terestre sunt păsările alergătoare, un grup care include struţii, nandu şi emu. Nici una dintre aceste păsări nu poate zbura. Au aripi, sar sunt prea mici pentru a fi folosite la zbor. Păsările alergătoare sunt paşnice, se hrănesc cu seminţe, frunze şi tulpini de plante. Şi păsările de vânătoare îşi petrec cea mai mare parte a timpului la sol, dar la nevoie pot să zboare şi noaptea urcă adesea în copaci.

Păsări de vânătoare

Acest grup mare şi variat are mai mult de 260 de specii, care includ fazanii, cocoşul de munte, păunii. Cele mai multe au corpuri rotunde şi picioare scurte şi puternice. Exemplul tipic este păunul domestic. Se numesc „de vânătoare" pentru că anumite specii, cum ar fi cocoşul de munte şi fazanii, au fost mult timp vânate în unele părţi ale lumii, atât pentru distracţie, cât şi pentru hrană. Fazanii şi alte păsări scurmă cu ghearele picioarelor lor puternice după seminţe şi bobiţe. De obicei îşi fac pe pământ cuiburi simple.

Ptarmigan

Vara, ptarmiganul are pene bălţate, maronii şi cenuşii. Iarna, ptarmiganul năpârleşte şi îi cresc pene de un alb pur, cu excepţia celor de la coadă. Această haină albă de iarnă îl ajută să se ascundă de inamici în ţinuturile lui arctice.

Ptarmigan

Mărimea: 33-39 cm
Răspândirea: Arctica
Denumirea ştiinţifică: *Lagopus mutus*

Păunul indian

Mărimea: masculul 2,2 m cu coada; femela 86 cm
Răspândirea: India, Sri Lanka
Denumirea ştiinţifică: *Pavo cristatus*

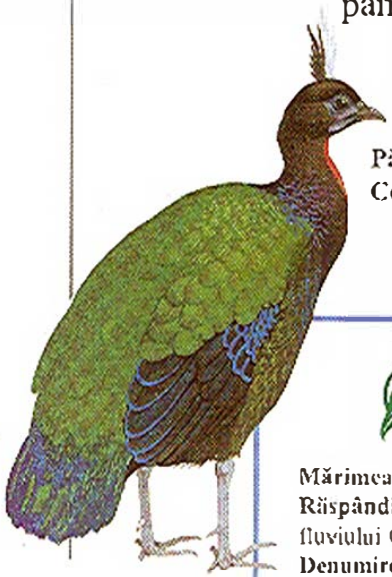

Păunul de Congo

Păunul de Congo

Această pasăre timidă şi rară trăieşte atât de ascunsă în adâncurile junglei, încât oamenii de ştiinţă au descoperit-o abia în 1936. Chiar şi acum se cunosc foarte puţine despre ea. Se crede că are cuibul în copaci şi că se hrăneşte în principal cu grăunţe şi fructe.

Mărimea: corpul 60-70 cm
Răspândirea: Africa: bazinul fluviului Congo
Denumirea ştiinţifică: *Afiopavo congensis*

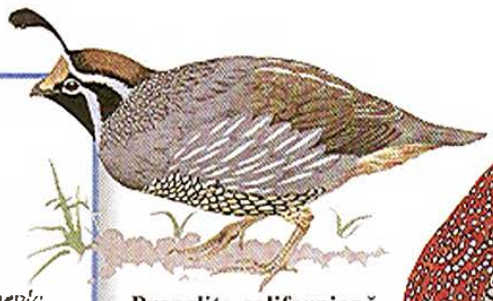

Prepelița californiană

Mărimea: 24-28 cm
Răspândirea: vestul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Callipepla californica*

Prepelița californiană

Prepelița californiană se deplasează și se hrănește în grupuri. Mănâncă frunze, bobițe, semințe și unele insecte. Și masculul și femela au o pană neobișnuită la cap, dar doar masculul are pe față marcaje alb-negru.

Găina roșie

Mărimea: 64 cm
Răspândirea: China, Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Tragopan Temminckii*

Fazanul

Fazanii sunt originari din Asia, dar acum au fost introduși în multe alte locuri. Femela este mai puțin spectaculoasă decât masculul, având un penaj maroniu. Fazanii sălbatici mănâncă semințe, muguri și fructe.

Fazanul

Găina roșie

Habitatul favorit al acestei frumoase păsări este pădurea răcoroasă de munte. Masculul iese în evidență și este foarte colorat, în timp ce femela are pene maronii. La începutul sezonului de împerechere, masculul face curte femelei prin penajul lui strălucitor. Ea depune trei până la șase ouă. Găina roșie mănâncă semințe, muguri, frunze, fructe și insecte.

Păunul indian

Masculul păunului indian (păunul obișnuit) este una dintre cele mai magnifice păsări. Are pene colorate, iar trena lui strălucitoare, presărată cu „ochi" se poate răsfira prin ridicarea cozii de sub ea. Cu această trenă ridicată, masculul caută să atragă femelele, care sunt mult mai puțin spectaculoase. Acestea au pene maronii și verzi și o creastă mică. În sălbăticie, păunul se hrănește cu semințe, boabe, frunze și insecte. Au fost introduși în parcuri și grădini zoologice din întreaga lume.

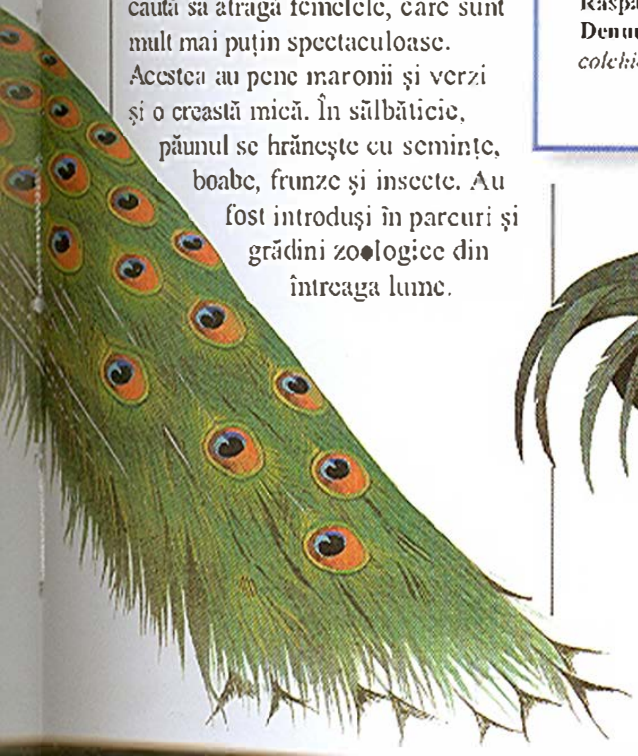

Mărimea: masculul 76-89 cm
Răspândirea: Asia
Denumirea științifică: *Phasianus colchicus*

Cocoșul de junglă

Este strămoșul găinilor domestice. Femela este mai mică decât masculul, care este colorat. Ea are pene maronii și bej. Se deplasează în grupuri de cam 50 de păsări, căutând grăunțe, semințe și insecte. În sezonul de împerechere, femela își sapă un cuib puțin adânc, pe care-l înconjoară cu frunze. Ea depune cinci până la șase ouă.

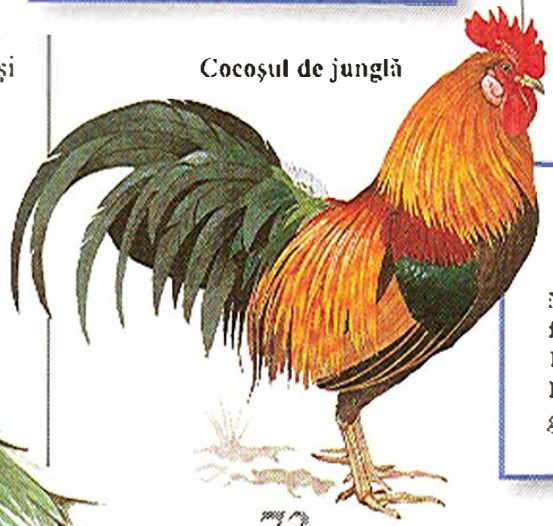

Cocoșul de junglă

Mărimea: masculul 63-75 cm; femela 40-45 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Gallus gallus*

Găina mare de preerie

Găinile de prerie se hrănesc în principal cu frunze, fructe și grăunțe. Vara prind și insecte, în special lăcuste. În sezonul de împerechere, masculii atrag femelele prin umflarea gușilor lor portocalii și ridicarea crestelor. În timpul ritualului, au strigăte pătrunzătoare și bat din picioare. Femelele depun 10-12 ouă.

Găina mare de preerie

Mărimea: 42-46 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Tympanuchus cupido*

Cocoșul negru de munte

Primăvara, masculii execută un dans în grup, pentru a atrage femelele. În fiecare dimineață, ei se adună într-un loc special și dansează, strigă și își etalează frumoasele cozi în fața audienței formate din femele. Femelele se împerechează cu cei mai buni dansatori și depun 6-11 ouă.

Cocoșul negru de munte

Mărimea: 41-51 cm
Răspândirea: Nordul Europei, nordul Asiei
Denumirea științifică: *Tetrao tetrix*

Curcanul

Curcanul sălbatic are un corp mai ușor, mai suplu, iar picioarele mai lungi decât ale curcanului domestic. Pielea de pe cap și de pe gât e lipsită de pene. Poate zbura pe distanțe scurte, dar cea mai mare parte a hranei și-o găsește la sol. Mănâncă semințe, alune și fructe și prinde și mici vietăți, ca insectele și șopârlele.

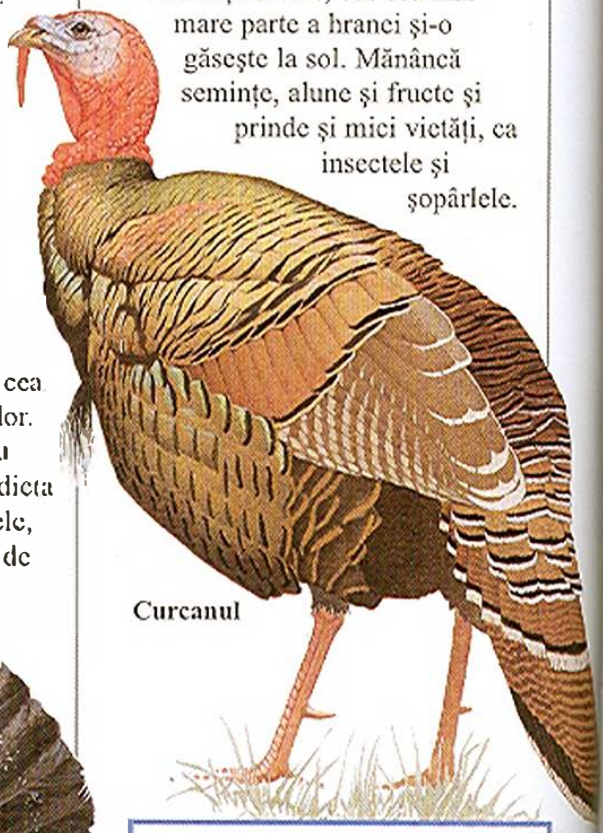

Curcanul

Mărimea: 91-122 cm
Răspândirea: Statele Unite, Mexic
Denumirea științifică: *Meleagris gallopavo*

Cocoșul de munte vestic

Această pasăre magnifică, asemănătoare cu curcanul, este cea mai mare din familia galinaceelor. Iarna se hrănește în principal cu ace și cu semințe de pin. Vara, dieta lui se schimbă. Mănâncă frunzele, tulpinile și fructele unor plante de pădure, cum ar fi merișorul și afinele.

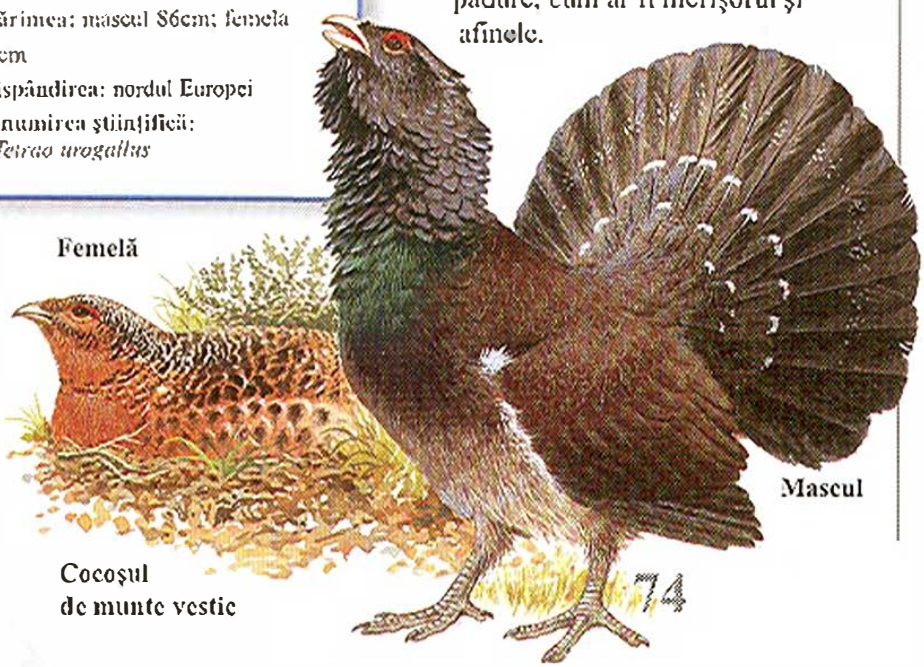

Femelă

Mascul

Cocoșul de munte vestic

Mărimea: mascul 86cm; femela 58cm
Răspândirea: nordul Europei
Denumirea științifică: *Tetrao urogallus*

Păsări care trăiesc la sol

Păsările cu picioare lungi, bune alergătoare, ca struţii, casuarii şi emu, trăiesc în savane uscate sau în deşerturi. Ele nu pot zbura şi adesea trebuie să călătorească mult pentru a-şi găsi hrana. De aceea, pentru ele viteza de alergare este importantă. Şi pentru a scăpa de ameninţări se bazează pe alergare. Pe lângă că nu pot să zboare, kiwi au picioare mai scurte şi merg mai încet la sol. În acelaşi grup sunt incluse şi păsări care trăiesc la nivelul solului din alte familii, cum ar fi curcanul brazilian, tinamou, dropia, găina de nisip. Toate aceste păsări pot zbura, dar îşi petrec cel mai mare timp la nivelul solului.

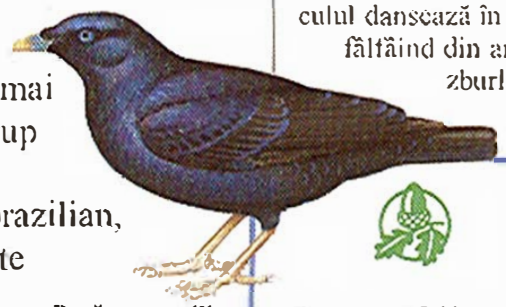

Pasărea-pavilion violet

Pasărea-pavilion violet

Masculul păsării-pavilion construieşte un „pavilion" în care îşi atrage femela. Pavilionul este construit din beţişoare şi decorat cu fructe şi bobiţe viu colorate. Dacă o femelă se apropie, masculul dansează în „pavilion", fâlfâind din aripi şi zburlindu-şi penele.

Mărimea: 27-33 cm
Răspândirea: estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Ptilonorhynchus violaceus*

Curcanul brazilian mare (curaçao)

Curcanul brazilian mare

Marele curaçao găseşte hrana, cum ar fi fructe şi frunze, la sol, dar cuibul îl are în copaci. Dacă este în pericol, mai mult fuge decât zboară. Masculul are un strigăt puternic, bubuitor.

Mărimea: 94 cm
Răspândirea: Din Mexic până în Ecuador
Denumirea ştiinţifică: *Crax rubra*

Kiwi maroniu

Cu ajutorul ciocului ei sensibil, pasărea kiwi maronie sondează solul după insecte, viermi şi fructe căzute. Mirosul şi auzul foarte bune o ajută să-şi găsească hrana. Ca şi alte păsări kiwi, şi aceasta are păsări minuscule, ascunse sub penajul asemănător cu o blană.

Kiwi maroniu

Mărimea: 70 cm
Răspândirea: Noua Zeelandă
Denumirea ştiinţifică: *Apteryx australis*

Tinamou mare

Trăieşte în junglele dese. Această pasăre poate zbura, dar în aer este stângace şi înceată. Dacă este în pericol, rămâne în general nemişcat, bazându-se pe culoarea maronie pentru ascundere. Îşi petrece cea mai mare parte a timpului la sol, unde mănâncă fructe, seminţe şi insecte. Femelele depun până la 12 ouă de culoare verde-albastru sau violet. Sunt unele dintre cele mai frumoase ouă din lumea păsărilor.

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Tinamus major*

Tinamou mare

Găinuşa de nisip Pallas

Masculul zboară adesea pe distanţe lungi pentru a găsi apă pentru puii lui. El are pe abdomen pene speciale, care absorb apa ca nişte bureţi. O dată ce a găsit apa, el îşi va cufunda în ea penele, după care zboară la cuib, unde puii îl aşteaptă nerăbdători.

Mărimea: 35-40 cm
Răspândirea: Asia Centrală: China şi Mongolia
Denumirea ştiinţifică: *syrrhaptes paradoxus*

Găinuşa de nisip Pallas

Casuarul comun

Casuarul comun trăieşte în pădurile tropicale. Nu poate zbura, iar oamenii de ştiinţă cred că îşi poate folosi marea cască osoasă de pe vârful capului, pentru a-şi tăia drum prin tufişuri, în căutarea fructelor căzute. Masculii şi femelele arată la fel, dar femelele sunt puţin mai mari şi au un penaj mai viu colorat. Au picioare extrem de puternice, cu degete foarte ascuţite, care pot fi folosite şi ca armă, dacă este atacat.

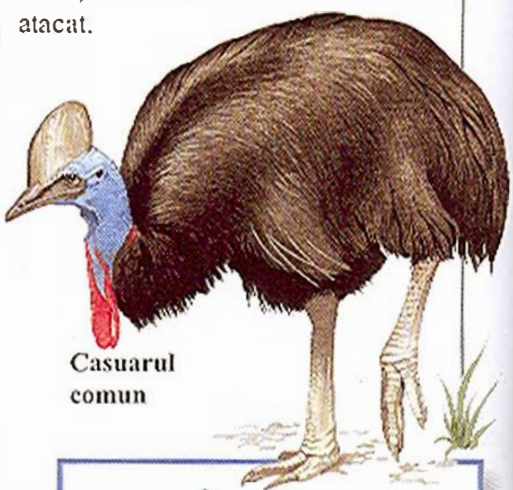

Casuarul comun

Mărimea: 1,5m
Răspândirea: Noua Guinee, nordul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Casuarius casuarius*

Dropia mare

Dropia mare este una dintre cele mai grele păsări zburătoare din lume. Un mascul mare poate să ajungă la 18 kg, dar tot poate zbura. Femelele sunt mult mai mici - până la 5 kg - şi nu au favoriţi. Dropiile se deplasează în cârduri, căutând plante, seminţe şi insecte. Au picioare puternice şi pot alerga repede.

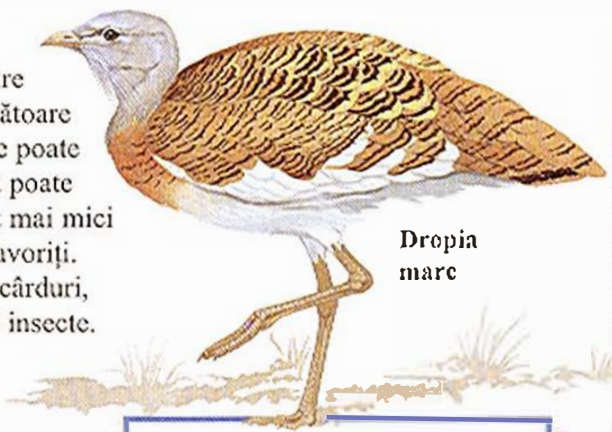

Dropia mare

Mărimea: masculul până la 104 cm; femela 75cm
Răspândirea: părţi ale Europei de Est şi Centrale, Asia, până în Japonia
Denumirea ştiinţifică: *Otis tarda*

Emu

Emu este cea de-a doua pasăre ca mărime din lume. Ca şi struţul, nu poate zbura. Fuge cu viteze de până la 48 km/h pe picioarele lui lungi şi caută hrana prin ţinutul tufişurilor din Australia. Hrana principală constă din fructe, boabe şi insecte, dar poate mânca şi ierburi şi alte plante. Femela depune 7-10 ouă, pe care le clocește masculul.

Mărimea: 2 m înălţime
Răspândirea: Australia
Denumirea ştiinţifică: *Dromaius novaehollandiae*

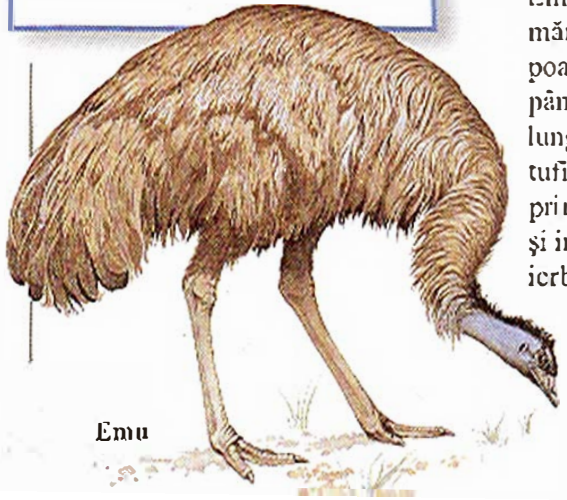

Emu

Mărimea: 107 cm
Răspândirea: diverse părţi ale Africii, la sud de Ecuator
Denumirea ştiinţifică: *Bucorvus cafer*

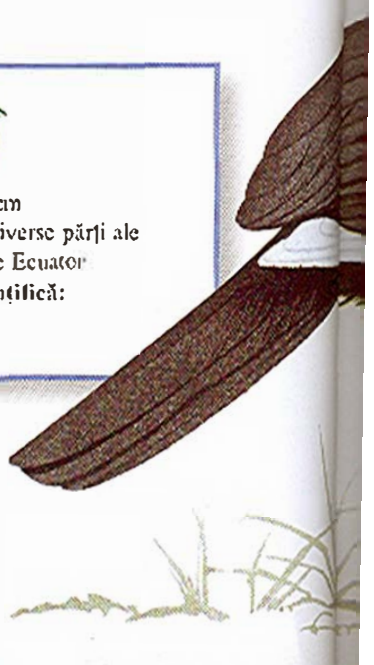

Marele alergător

Marele alergător

Respectându-și numele, această pasăre aleargă la viteze de până la 20 km/h pe picioarele lui mari și puternice. Poate zbura, dar nu o face des. Această pasăre iute mănâncă insecte de la suprafața soluhui, ca și ouăle altor păsări, șopârle și chiar șerpi.

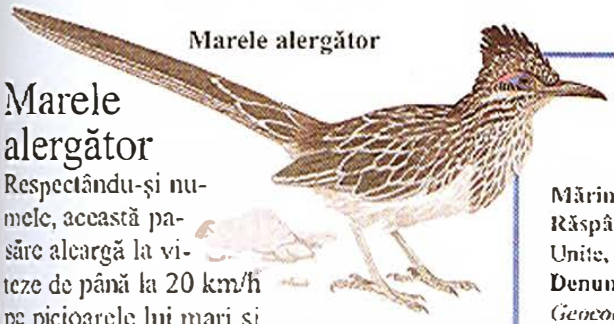

Mărimea: 50-60 cm
Răspândirea: sud-vestul Statelor Unite, Mexic
Denumirea științifică: *Geococcyx californianus*

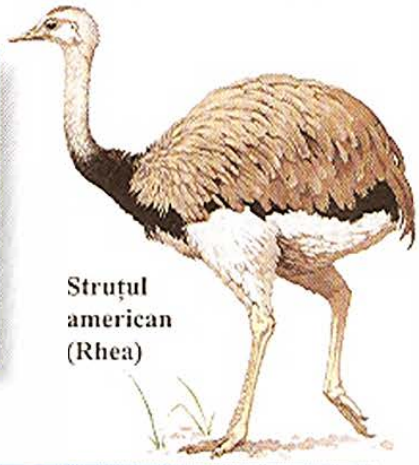

Struțul american (Rhea)

Seriema cu picioare roșii

Seriema cu picioare roșii

Grațioasa seriema zboară foarte rar, dar fuge repede ca să scape de pericole. Omoară șopârle și șerpi cu ciocul ei ascuțit. Se hrănește și cu semințe, frunze și insecte. Cuibul, fabricat din bețișoare, se găsește într-un copac. Femela depune două sau trei ouă, pe care perechea le clocește pe rând.

Mărimea: 70 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Cariama cristata*

Mărimea: 1,5 m înălțime
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Rhea americana*

Struțul american

Cea mai mare pasăre din America de Sud, rhea aleargă repede, dar nu poate zbura. De obicei, trăiește în grupuri de până la 30 de păsări. În perioada de reproducție, masculii se împerechează cu mai multe femele. Masculul construiește un cuib puțin adânc în pământ. Ouăle sunt clocite pe rând.

Pasărea-rinocer de sud

Cele mai multe păsări-rinocer trăiesc în copaci, dar își petrec mare parte a vieții la sol. Se deplasează în perechi sau în cârduri familiale, căutând insecte, reptile și alte animale mici.

Pasărea-rinocer de sud

Struțul

Struțul, cea mai mare pasăre actuală, este prea mare și greu ca să zboare. În schimb, el aleargă repede și poate să ajungă la viteze de 70 km/h. Struții se hrănesc cu plante și semințe, dar prind și mici reptile. Ouăle de struț sunt cele mai mari din lume, unul cântărind cam 1,5 kg.

Struțul

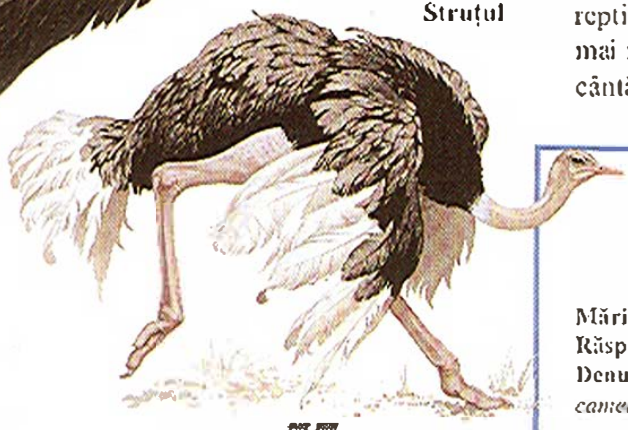

Mărimea: 1.75-2.75 m înălțime
Răspândirea: Africa
Denumirea științifică: *Strathio camelus*

Păsări din apropierea apelor, păsări acvatice, cocori, păsări marine

În şi în jurul apelor trăiesc o uriaşă varietate de păsări. Păsările de pe lângă ape, cum ar fi fluierarii, ploierii şi jaçana, îşi petrec timpul vieţile pe coastele mărilor, sau pe malul lacurilor şi râurilor. Păsările acvatice, cum ar fi bâtlanii, flamingo şi raţele, stau mai mult în apă şi multe dintre ele sunt excelente înotătoare. Lacurile, bălţile, râurile şi mlaştinile furnizează din plin plante şi animale, iar păsările pot să cuibărească în vegetaţia de pe mal. Păsările marine depind de ocean pentru a se hrăni. Multe dintre ele pot să înoate şi să se scufunde perfect.

Fluierarul roşu

Această pasăre comună trăieşte aproape de orice tip de apă. Se înmulţeşte în zone mlăştinoase, zone inundabile, estuare. Insectele sunt principala lui hrană, dar mănâncă şi alte vieţuitoare mici, cum ar fi crabii şi melcii. Depune ouăle într-un cuib de pe pământ, marcat cu iarbă.

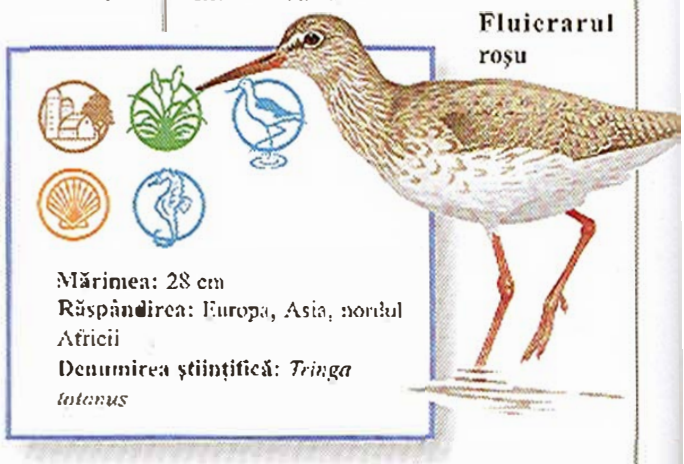

Fluierarul roşu

Mărimea: 28 cm
Răspândirea: Europa, Asia, nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Tringa totanus*

Păsări din apropierea apelor

Cele mai multe păsări de ţărm sunt mici sau medii, de la cei mai mici ploieri, de doar 15 cm, până la ploierii mari, care măsoară aproape 60 cm în lungime. De obicei, păsările din preajma apelor se hrănesc pe uscat şi cele mai multe sunt bune alergătoare. Ciocurile lor au diverse lungimi, pentru sondarea la diferite adâncimi a mâlului, în căutarea hranei. Toate sunt bune zburătoare şi multe migrează în fiecare an între locurile în care se hrănesc iarna şi locurile de înmulţire din timpul primăverii şi verii.

Culicul (Cioc întors)

Culicul are un cioc neobişnuit, curbat în sus. El prinde insecte şi mici vieţuitoare acvatice, ţinând ciocul puţin deschis şi plimbându-l stânga-dreapta la suprafaţa mâlului, sau în apele puţin adânci. În ape mai adânci, pentru a găsi hrana îşi scufundă capul sub apă.

Culicul

Mărimea: 42 cm
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Recurvirostra avosetta*

Ploierul auriu american

Ploierul auriu este campion la migraţia pe distanţă mare. Se înmulţeşte în tundra arctică a Americii de Nord. După aceea, zboară aproximativ 13.000 km şi petrece lunile de iarnă nordică în America de Sud. Se hrăneşte în principal cu insecte şi alte mici animale, cum ar fi melcii.

Ploierul auriu american

Mărimea: 23-28 cm
Răspândirea: Nordul Americii de Nord (vara); America de Sud (vara)
Denumirea ştiinţifică: *Pluvialis dominica*

Jaçana

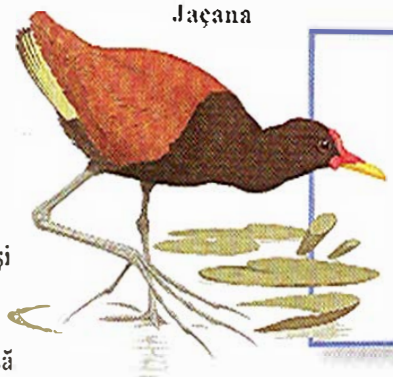

Jaçana

Cea mai izbitoare caracteristică sunt uimitoarele picioare ale păsării. Degetele şi ghearele sunt foarte lungi, iar pasărea va putea să acopere cu ele o arie mare. Aceasta îi permite să calce pe suprafeţe instabile, cum ar fi frunze plutitoare, în vreme ce caută hrană.

Mărimea: 25 cm
Răspândirea: sudul Statelor Unite, America Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Jacana spinosa*

Nagâţul

În timpul luptelor din sezonul de împerechere, nagâţul scoate sunete stridente. Pasăre obişnuită pe terenurile agricole şi în alte zone deschise, nagâţul mănâncă insecte, viermi, melci şi unele seminţe.

Nagâţul

Pescuitorul de stridii

Pescuitorul de stridii are un cioc lung şi plat, pe care-l foloseşte pentru aduce la ţărm scoicile dintre stânci şi pentru a deschide cochiliile tari ale acestora. Mănâncă şi insecte şi viermi de pe terenurile agricole.

Pescuitorul de stridii comun

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: aproape în toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Haematopus ostralegus*

Cocoşul de pădure american

Deşi este de fapt un tip de fluierar, cocoşul american îşi petrece mai mult timp în interiorul uscatului decât alte păsări din apropierea apelor. Se hrăneşte în principal cu râme, pe care le găseşte prin sondarea solului cu ciocul lui lung. Femelele îşi fac cuiburile sub copaci sau tufişuri şi depun până la patru ouă.

Cocoşul de munte american

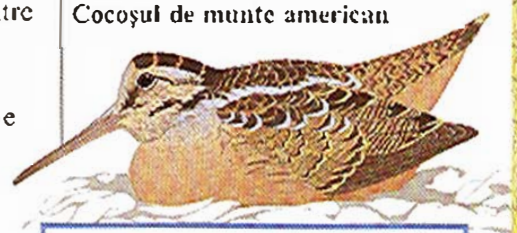

Mărimea: 28 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Scolopax minor*

Ploierul mare eschimos

Pe vremuri, în fiecare an stoluri imense de ploieri mari migrau din tundra nordică până în America de Sud, loc în care îşi petreceau lunile de iarnă. Astăzi, specia este aproape dispărută, din cauza vânătorii. Mai există puţine exemplare, iar vânarea lor este interzisă, dar este probabil prea târziu pentru salvarea ploierului mare eschimos.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: Europa, Asia, vestul şi nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Vanellus vanellus*

Ploierul mare eschimos

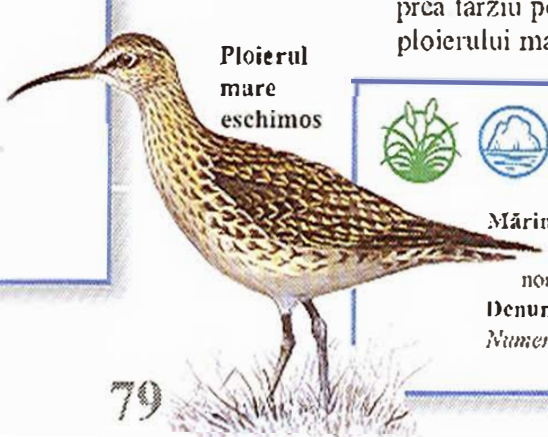

Mărimea: 28-33 cm
Răspândirea: nordul Canadei, Alaska
Denumirea ştiinţifică: *Numenius borealis*

Păsări acvatice şi cocori

Păsările acvatice ca egretele, stârcii şi flamingo sunt toate păsări mari, cu gâturi şi picioare lungi. Când se hrănesc, ele stau în picioare în apă, luându-şi hrana cu ciocurile. Gâştele, raţele şi lebedele înoată în apă în căutarea hranei, iar unele chiar se scufundă sub apă. Cele mai multe au picioare puternice şi cu degetele unite, pentru a putea înota bine. Alte păsări care se găsesc în apele dulci sunt cocorii, corcodeii şi cufundarii. Cocorii sunt păsări cu picioare lungi, care se plimbă prin apa puţin adâncă, în căutarea hranei. Cufundarii şi corcodeii, care înoată rapid, se hrănesc în principal cu peşte, pe care-l urmăresc şi-l prind sub apă cu ciocurile lor ascuţite.

Lebăda de tundră

Această lebădă depune ouăle şi îşi creşte puii în tundra arctică. Toamna, zboară spre sud, întorcându-se de obicei în acelaşi loc în fiecare an. Lebăda de tundră se hrăneşte cu plantele din apele puţin adânci.

Lebăda de tundră

Mărimea: 1,1-1,4 m
Răspândirea: America de Nord, nordul Europei, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Cygnus columbianus*

Gâsca de Canada

Această gâscă se înmulţeşte în nord, iar toamna migrează spre sud. Păsările folosesc în fiecare an aceeaşi rută şi au tendinţa să se întoarcă pentru reproducere în locul în care s-au născut. Femela depune cam cinci ouă într-un cuib puţin adânc săpat în pământ. Perechea ei stă lângă ea, în vreme ce ea clocește ouăle, timp de 25-30 de zile. Gâsca de Canada se hrăneşte cu plante acvatice şi terestre.

Gâsca de Canada

Mărimea: 56-110 cm
Răspândirea: America de Nord; introdusă în Europa şi Noua Zeelandă
Denumirea ştiinţifică: *Branta canadensis*

Ibisul lucios

Frumosul ibis lucios este cel mai răspândit membru al familiei sale. Trăieşte în jurul lacurilor şi al zonelor mlăştinoase, consumând insecte şi vietăţi acvatice, pe care le culege din nămol cu lungul lui cioc. Ibisul lucios se înmulţeşte în colonii, care uneori au mii de păsări. Femela depune trei sau patru ouă, într-un cuib făcut într-un copac sau printre trestii. Ambii părinţi clocesc ouăle şi au grijă de puii ieşiţi din ele.

Mărimea: 55-65 cm
Răspândirea: America Centrală, Africa, Europa, Asia, Australasia
Denumirea ştiinţifică: *Plegadis falcinellus*

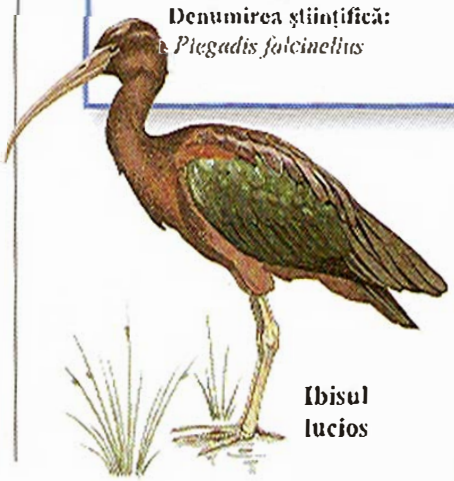

Ibisul lucios

Raţa Mallard

Raţa Mallard este strămoaşa celor mai multe raţe domestice. A fost introdusă în Australia şi Noua Zeelandă şi poate să trăiască şi în lacurile din zonele urbane. Mănâncă plante, ca şi insecte şi alte mici vietăţi şi adesea este văzută în apă cu coada în sus, în timp ce se hrăneşte.

Raţa Mallard

Mărimea: 41-66 cm
Răspândirea: emisfera nordică
Denumirea ştiinţifică: *Anas platyrhynchos*

Pasărea Soarelui

În perioada de împerechere, pasărea soarelui își desface aripile și evantaiul cozii și își prezintă penele viu colorate. Își petrece cea mai mare parte a vieții căutând în apele puțin adânci insecte și pești, pe care le prinde cu ciocul său ascuțit.

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: din sudul Mexicului până în Bolivia și Brazilia
Denumirea științifică: *Eurypyga helias*

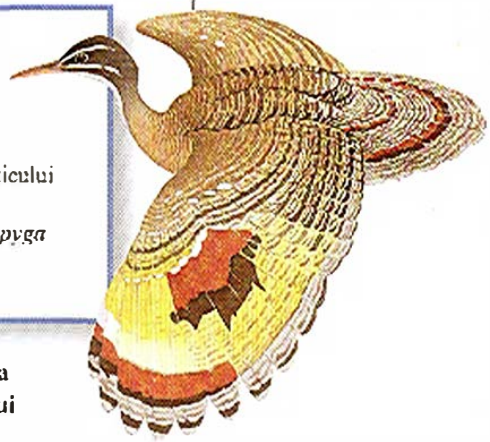

Pasărea Soarelui

Mărimea: 51 cm
Răspândirea: Europa, Asia, Africa, Australia, Noua Zeelandă
Denumirea științifică: *Podiceps cristatus*

Corcodelul mare cu creastă

Această pasăre frumoasă nu zboară prea adesea și rareori este văzută pe uscat, unde se mișcă stângaci. Înainte de împerechere păsările au un elegant dans nupțial pe apă. În timpul dansului își clatină capetele și își fac cadou unul altuia bucățele de lemn.

Corcodelul mare cu creastă

Rața-mandarin

Colorata rață-mandarin este cea mai activă în zori și la apus, când se hrănește cu semințe, ghindă și orez, ca și cu insecte, melci și peștișori. Perechile rămân împreună an după an. Au ritualuri nupțiale complexe, folosindu-se de penele laterale ca niște pânze.

Rața-mandarin

Cocorul comun

Mărimea: 43-51 cm
Răspândirea: estul Asiei, China, Japonia; introdus în toată lumea
Denumirea științifică: *Aix galericulata*

Cocorul comun

Cocorul comun este faimos pentru dansul său nupțial. Păsările merg în cerc, aplecându-se, făcând reverențe, aruncând peste cap mici obiecte. Cocorii au cuiburile la sol sau pe apele puțin adânci. După perioada de înmulțire, ei zboară spre sud, pentru a-și petrece iarna în nordul Africii, în India sau în Asia de Sud-Est.

Mărimea: 33 cm
Răspândirea: în toată lumea, cu excepția Australasiei
Denumirea științifică: *Gallinula chloropus*

Lișița

Lișița

Pasăre vioaie, lișița trăiește în apele dulci de aproape pretutindeni din lume, inclusiv parcurile municipale. Principala lui hrană sunt ierburile de baltă, fructele căzute, dar prinde și insecte. Își face cuibul în trestii sau în tufișurile de pe marginea apei.

Mărimea: 1,1-1,2
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea științifică: *Grus grus*

Cufundacul cu gât roşu

Această pasăre grațioasă are un cioc subțire şi o fâşie roşie pe gât. Zboară bine şi, spre deosebire de alți cufundari, poate să-şi ia cu uşurință de pe apă. Are diverse strigăte, inclusiv mârâieli şi țipete. Femela depune două ouă într-un cuib aflat la sol.

Cufundacul cu gât roşu

Mărimea: 71-91 cm
Răspândirea: Columbia, Venezuela
Denumirea ştiințifică: *Chauna chavaria*

Pasărea țipătoare nordică

Pasărea țipătoare nordică

Deşi este înrudită cu rațele şi gâştele, pasărea țipătoare nu are picioarele cu degetele lipite şi rareori înoată în ape adânci. Are un strigăt puternic, ca de trompetă, pe care îl foloseşte drept semnal pentru a avertiza alte păsări de pericol. Această pasăre zgomotoasă trăieşte lângă râurile şi mlaştinile dintr-o zonă restrânsă din nordul Americii de Sud. Ea păşeşte pe frunzele plutitoare, deoarece degetele lungi îi permit să-şi distribuie greutatea. Femelele depun patru până la şase ouă, într-un cuib făcut din plante.

Rața polară comună

Mărimea: 53-69 cm
Răspândirea: America de Nord, nordul Asiei, nordul Europei
Denumirea ştiințifică: *Gavia stellata*

Egreta mare

Egreta mare

Această egretă, cunoscută şi ca egreta americană, trăieşte în zone mlăştinoase, în care mănâncă peşte, insecte şi alte mici victăți. Îşi găseşte hrana fie aşteptând în apă până când descoperă ceva, fie urmărindu-şi încet prada. În sezonul de împerechere, adulții au ciocul negru aproape în întregime. În restul anului, ciocul este galben. Perechile îşi fac un cuib într-un copac sau într-un pâlc de trestii. Femela depune două până la cinci ouă, pe care ambii părinți le clocesc, pe rând.

Mărimea: 90-120 cm
Răspândirea: în toată lumea, cu excepția unei mari părți a Europei
Denumirea ştiințifică: *Egretta alba*

Mărimea: 56-71 cm
Răspândirea: Polul Nord
Denumirea ştiințifică: *Somateria mollissima*

Rața polară comună

Ca mai toate rațele, rața polară comună îți marchează cuibul cu pene smulse de la pieptul propriu. Penele de pe abdomenul ei sunt deosebit de călduroase şi de moi. A fost mult timp vânată de oameni, pentru producția de obiecte ca saltele sau saci de dormit. Se hrăneşte în principal cu crustacei şi alte mici victăți.

Curlanul (pasărea şchioapă)

Curlanul (pasărea şchioapă)

Această pasăre de apă cu picioare lungi îşi foloseşte ciocul curb pentru a sonda mâlul după melci şi moluşte. Poate mânca seminţe, insecte şi chiar reptile. Este numită „şchioapă" pentru că are un mers care seamănă cu un şchiopătat. Poate zbura, dar rareori o face şi îşi petrece cea mai mare parte a vieţii pe uscat.

Mărimea: 59-61
Răspândirea: Statele Unite, Mexic, Caraibe, America Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Aramus guarauna*

Ibisul-călugăr

Această pasăre ciudată, cheală, era mult mai răspândită, dar nu se adaptează uşor la schimbarea habitatului sau a hranei cauzate de agricultură. Aceste păsări se înmulţesc astăzi doar în Maroc, într-o zonă uscată, pietroasă, în care nu se prea practică agricultura.

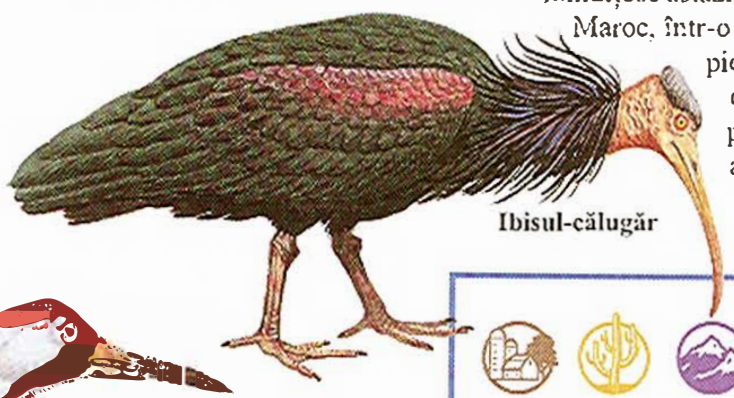

Ibisul-călugăr

Mărimea: 71-79 cm
Răspândirea: Maroc
Denumirea ştiinţifică: *Geronticus eremita*

Mărimea: 1,2-1,4 m
Răspândirea: nordul Canadei, sudul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Grus americana*

Cocorul strigător

Aceşti cocori sunt foarte rari în libertate, iar astăzi sunt sub o protecţie strictă. Pentru creşterea numărului lor, ei sunt crescuţi în captivitate şi apoi eliberaţi. Mănâncă grăunţe şi plante, ca şi insecte, broaşte şi alte vietăţi mici.

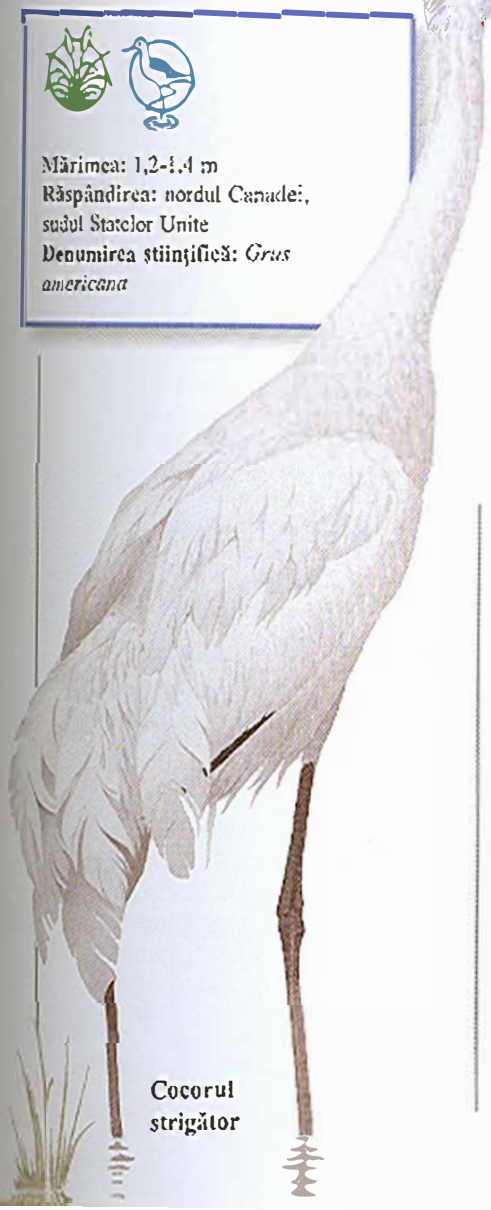

Cocorul strigător

Marele flamingo

Picioarele lungi ale păsării flamingo îi permit să caute hrana mergând prin ape mai adânci decât pot majoritatea celorlalte păsări. Se hrăneşte absorbind apa mocirloasă din faţa ciocului şi pompând-o afară prin părţile laterale ale ciocului, unde micile vieţuitoare sunt filtrate printre nişte peri deşi. Flamingo îşi construieşte un cuib din nămol şi depune unul sau două ouă.

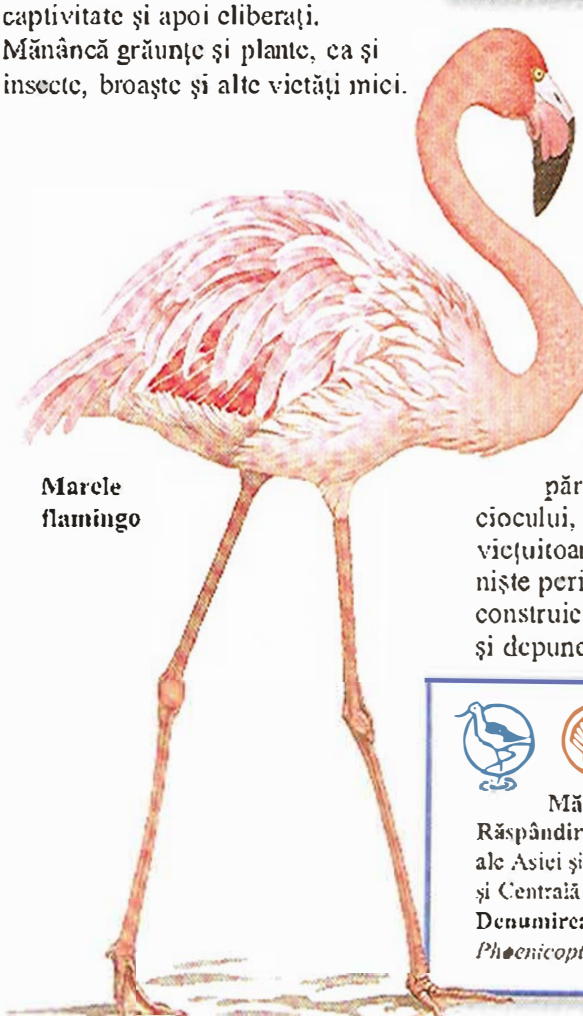

Marele flamingo

Mărimea: 1,25-1,45 m
Răspândirea: sudul Europei, părţi ale Asiei şi Africii, America de Sud şi Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Phoenicopterus ruber*

Păsări marine

Viața păsărilor marine este foarte solicitantă. Multe dintre aceste, cum ar fi albatroșii, rândunicile de mare și gâștele de mare, sunt zburătoare de forță. Ele acoperă distanțe mari deasupra întinderilor oceanice, în căutarea hranei. Unele își petrec aproape întregul an în aer, venind pe uscat doar pentru a se împerechea, a depune ouă și a-și crește puii. Cele mai bune exemple sunt pinguinii. Aceștia sunt înotători și scufundători experți.

Dovekie

Dovekie

Aceste păsări, cunoscute și sub numele de pinguini nordici, trăiesc în Arctica. Vara se strâng pentru înmulțire pe coastele și stâncile arctice în colonii de milioane de indivizi. Se hrănesc cu pești mici și cu alte vietăți mici, cum ar fi crustacei.

Mărimea: 20 cm
Răspândirea: oceanul Arctic și nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Alle alle*

Pasărea cu fața albă

Aceste păsări sunt niște gunoieri foarte lacomi, mâncând tot ce pot găsi. Ele bântuie coloniile de pinguini, pentru a fura ouă și pui și caută și prin coșurile de gunoi ale stațiilor de cercetare din Antarctica. Se hrănesc și cu pești și crustacei. Înoată bine și pot și să zboare, dar cel mai mult timp și-l petrec la sol.

Mărimea: 39 cm
Răspândirea: Coastele Antarcticii insulele din Atlanticul de Sud
Denumirea științifică: *Chionis alba*

Pasărea cu față albă

Cormoranul mare

Cormoranul înoată propulsându-se cu picioarele lui cu degete unite. Mănâncă în principal pește și își prinde prada în timpul scufundărilor subacvatice care pot să dureze peste un minut. De obicei, cormoranul aduce peștele la suprafață, după care îl aruncă în aer, ca să-l înghită cu capul înainte. Cormoranul își face cuibul într-un copac sau pe pământ. Femela depune trei sau patru ouă, iar puii sunt îngrijiți de ambii părinți.

Cormoranul mare

Mărimea: 71-79 cm
Răspândirea: coastele atlantice ale Americii de Nord și ale Europei
Denumirea științifică: *Larus marinus*

Pescărușul mare cu spate negru

Se numără printre cei mai mari pescăruși și este un vânător înverșunat. Petrece deasupra mării mai mult timp decât orice alt tip de pescăruș. Urmărește și omoară alte păsări marine, cum ar fi „pinguini nordici", cărora le fură și ouăle sau puii. De asemenea, mănâncă pește și caută și este și gunoier. Puii acestor pescărași au pene maronii pătate.

Pescărușul mare cu spate negru

Rândunica de mare comună

Pescărușul mare

Pasăre puternică, cu cioc curbat, pescărușul mare este un vânător feroce. Nu numai că atacă alte păsări pentru a le fura prada, dar și omoară și mănâncă pinguini și pescăruși mai mici, mâncându-le și ouăle și puii. De asemenea mănâncă și părțile de pește aruncate de pe pescadoare.

Pescărușul mare

Mărimea: 51-56 cm
Răspândirea: nordul Oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Catharacta skua*

Rândunica de mare comună

Pasăre de coastă, această rândunică de mare se hrănește cu creveți și alte mici vietăți marine. Își prinde hrana planând deasupra mării până ce zărește ceva, apoi plonjează rapid în apă, pentru a o prinde cu ciocul ei ascuțit. Rândunica de mare își face cuibul într-o colonie mare, așezată pe o insulă sau pe stânci. Femela depune două sau trei ouă într-un cuib săpat în pământ.

Mărimea: 33-41 cm
Răspândirea: estul Americii de Nord, nordul Europei
Denumirea științifică: *Sterna hirundo*

Pelicanul maroniu

Pelicanul maroniu este cel mai mic pelican, fiind diferit de restul familiei. Este pasăre marină, plonjând în apă cu viteză de la înălțimi mai mari de 9 m. Când se scufundă, își retrage aripile în spate și își curbează gâtul, chiar înainte de a intra în apă. O dată intrat, deschide gura și prinde peștele în punga de sub cioc. Se întoarce la suprafață pentru a mânca. Această pasăre depune două sau trei ouă într-un cuib construit pe pământ.

Mărimea: 80-100 cm
Răspândirea: coastele Americii de Nord, ale Europei, Africii, Asiei și Australiei
Denumirea științifică: *Phalacrocorax carbo*

Pelicanul maroniu

Mărimea: 1,3 m
Răspândirea: coastele de la Atlantic și Pacific ale Americii de Nord și de Sud
Denumirea științifică: *pelecanus occidentalis*

Pescărușul argintiu

Pescărușul argintiu este cel mai comun pescăruș al coastelor mărilor din America de Nord și Europa. El prinde mici pești, fură ouă și pui de la alte păsări și caută și prin gunoaie. De asemenea, zboară și în interiorul coastei, pentru a găsi viermi și alte vietăți de pe terenurile agricole. Pescărușii de heringi își fac cuiburile pe stânci, insule sau plaje. Ei își fac cuiburile din ierburi, într-o groapă din pământ sau în copaci. Femela depune două sau trei ouă, care sunt îngrijite de ambii părinți.

Pescărușul argintiu

Mărimea: 55-66 cm
Răspândirea: cea mai mare parte din emisfera nordică
Denumirea științifică: *Larus argentatus*

Pinguinii

Pinguinii sunt adaptați la viața din mare mai bine decât oricare altă pasăre. Înotători și scufundători experți, ei se folosesc de aripile lor puternice pentru a înainta în apă. Pe uscat, pinguinii merg pe două picioare și au un mers stângaci. Nu pot zbura.

Cei mai mulți pinguini trăiesc în Antarctica și în insulele din apropierea Antarcticii și trebuie să supraviețuiască unui frig puternic. Ei au un acoperământ des, format din pene impermeabile și lucioase, care le păstrează corpul uscat și cald. Sub pene există și un strat gros de grăsime, care și el îi ferește de frig.

Există cam 17 specii diferite de pinguini. Cel mai mic este pinguinul pitic, sau pinguinul spiriduș, care măsoară aproximativ 40 cm. Cel mai mare este pinguinul imperial, care are o înălțime de 1,15 m. Toți seamănă unii cu alții, având pe spate pene negre sau cenușii, iar pe abdomen pene albe.

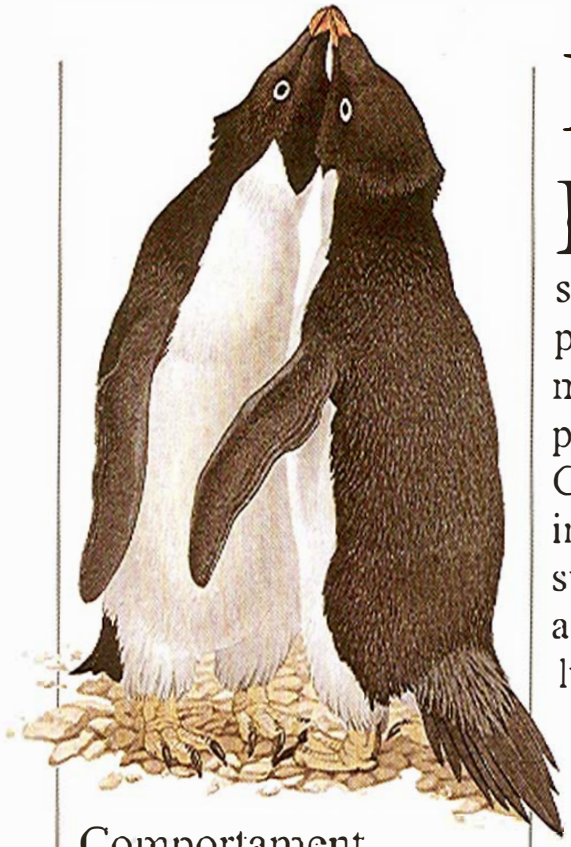

Comportament prietenos

Pinguinii sunt păsări prietenoase. De obicei, ei trăiesc în colonii uriașe, pe uscat și în mare. Pinguinii păstrează ani mulți aceeași pereche. Când cei doi viitori părinți se întâlnesc, ei se salută prin frecarea capetelor. De asemenea, își îngrijesc reciproc penajul.

Prada pinguinilor

Principala hrană a pinguinilor mari, cum ar fi cei regali sau cei imperiali, constă în sepii și pești. Pinguinii mai mici, cum ar fi pinguinul pitic sau cel de Galapagos, prind animale mult mai mici, de pildă krill.

Vânătoarea subacvatică

Pinguinul regal se scufundă după pradă și adesea ajunge la peste 45 m. Recordul de adâncime este de 250 m. Pinguinul se folosește de picioarele cu degete unite și de coadă pentru dirijarea în timpul scufundărilor.

Toboganul

Pinguinii nu se comportă firesc pe uscat, unde dorm şi se deplasează cu stângăcie. Adesea, păsările se lasă pe burtă şi alunecă pe gheaţă. Este o metodă mai uşoară de deplasare. O dată ajunşi în apă, cei mai mulţi pinguini înoată cu viteze mai mari de 5-10 km/h.

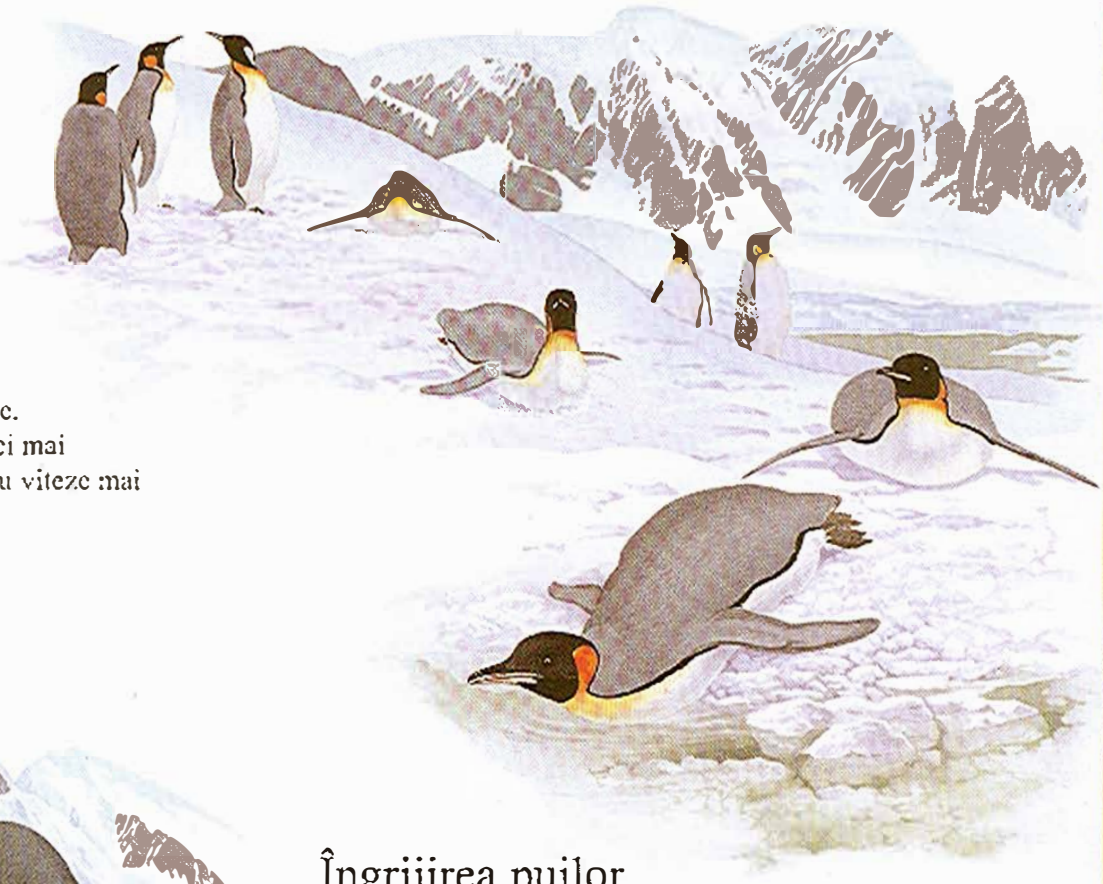

Îngrijirea puilor

La începutul iernii, femela de pinguin imperial depune direct pe sol un ou. Partenerul ei va cloci ouăle pe picioarele lui, timp de 64 de zile. Când apare puiul, masculul îl ţine pe labele lui, acoperit de o umflătură a pielii.

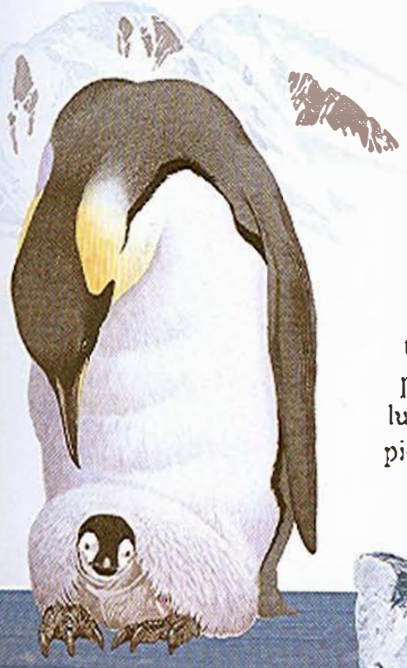

Pinguinii Adélie îşi fac cuiburile în mari colonii de pe coastele antarctice. Ouăle sunt depuse la sfârşitul lui noiembrie şi sunt clocite mai întâi de mascul şi apoi de femelă, timp de 35 de zile.

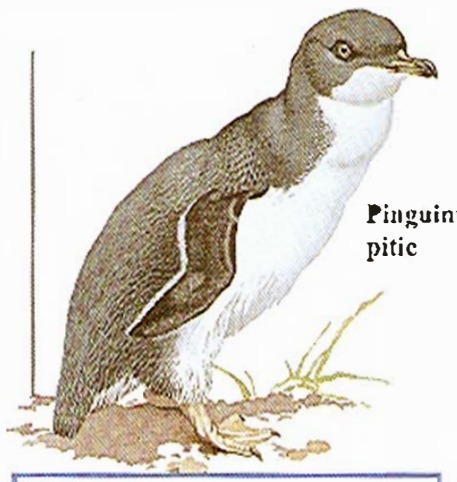

Pinguinul pitic

Mărimea: 40 cm înălțime
Răspândirea: Coastele Antarcticii
Denumirea științifică: *Eudyptula minor*

Pinguinul pitic

Este cel mai mic dintre pinguini. Trăiește lângă coaste și pe insule, căutând în apele puțin adânci pești mici și alte animale. Își face cuibul într-o crevasă sau într-o groapă. Femela depune două ouă, pe care părinții le clocesc pe rând, între 33 și 40 de zile.

Pinguinul cu ochelari

Pinguinul cu ochelari trăiește într-un climat mai cald decât restul pinguinilor. El vine pe uscat pentru împerechere, făcându-și cuibul într-o vizuină sau sub stânci, pentru a se feri de soarele fierbinte al Africii. Este activ pe uscat doar noaptea.

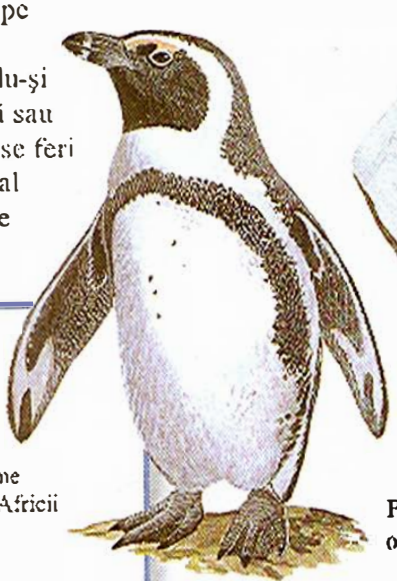

Pinguinul cu ochelari

Mărimea: 69 cm înălțime
Răspândirea: coastele Africii de Sud
Denumirea științifică: *Spheniscus demersus*

Pinguinul de Galápagos

Este singurul pinguin care trăiește în apropierea Ecuatorului. Insulele Galápagos se află în calea unui curent oceanic rece, care le face potrivite pentru pinguini, care iubesc răcoarea. Pinguinul de Galápagos se hrănește în principal cu pești mici. Cuibărește în grupuri mici. Femelele depun două ouă într-o peșteră sau într-o gaură din roca vulcanică.

Pinguinul de Galápagos

Mărimea: 50 cm înălțime
Răspândirea: Insulele Galápagos
Denumirea științifică: *Spheniscus mendiculus*

Pasărea tropicală cu coadă roșie

Pasărea tropicală cu coadă roșie

Este o excelentă zburătoare, dar pe uscat este foarte stângace. De obicei, își face cuibul pe faleze, sau pe stânci, pentru că astfel decolează mai ușor. Principala hrană constă în pești și sepii. Femela depune pe sol un singur ou. Ambii părinți clocesc oul și au grijă de pui.

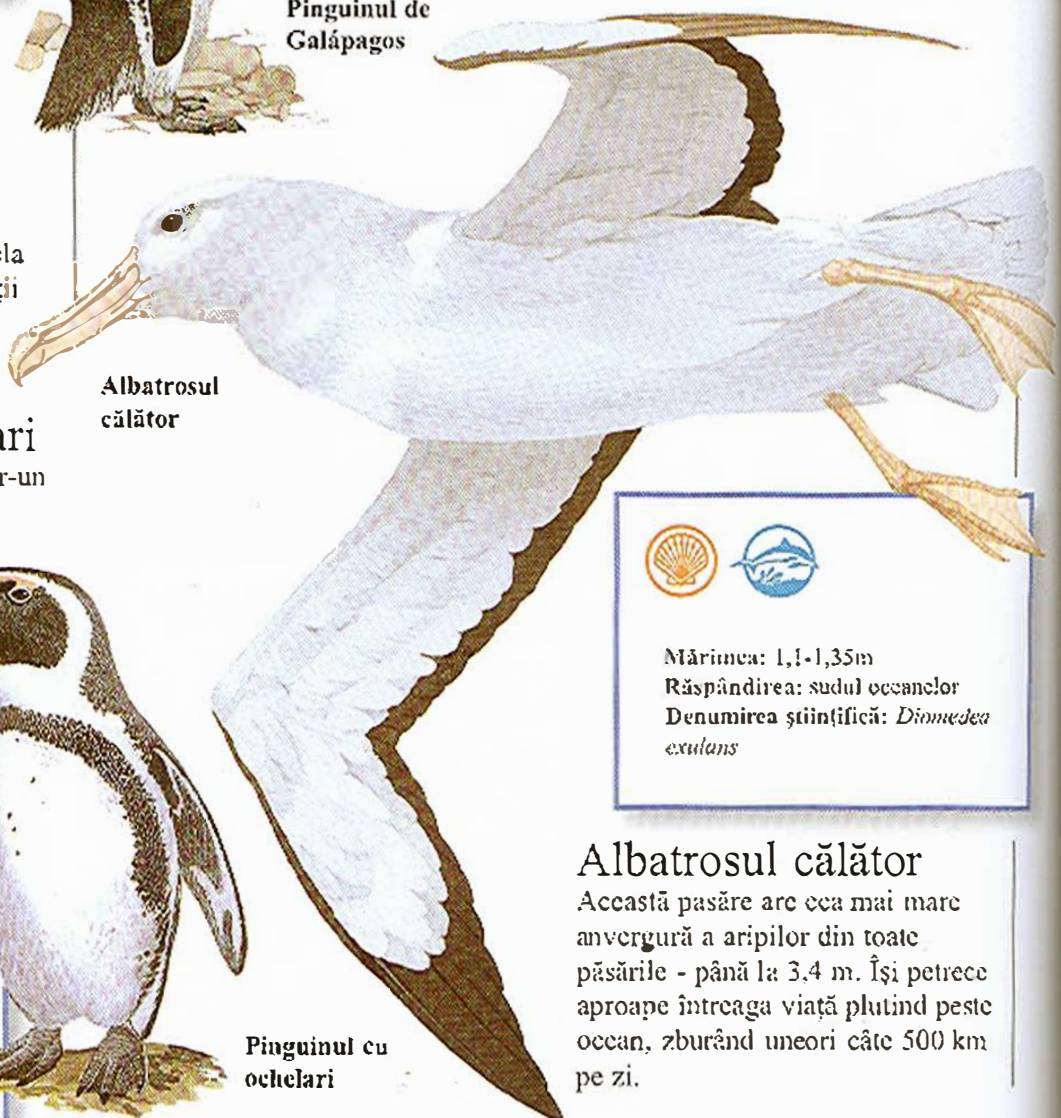

Albatrosul călător

Mărimea: 1,1-1,35m
Răspândirea: sudul oceanelor
Denumirea științifică: *Diomedea exulans*

Albatrosul călător

Această pasăre are cea mai mare anvergură a aripilor din toate păsările - până la 3,4 m. Își petrece aproape întreaga viață plutind peste ocean, zburând uneori câte 500 km pe zi.

Mărimea: 90-100 cm, inclusiv coada
Răspândirea: Oceanul Pacific și Oceanul Indian
Denumirea științifică: *Phaethon rubricauda*

Mărimea: 14-18 cm
Răspândirea: nord-estul Oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Hydrobates pelagicus*

Furtunarul negru

Această pasăre marină mănâncă pești și sepii, pe care le prinde după ce planează la mică înălțime deasupra apei, dar și cu resturi menajere din orașe. Își petrece cea mai mare parte a timpului pe mare, dar se întoarce pe uscat în sezonul de împerechere, pentru a cuibări într-o vizuină sau într-o crevasă din stâncă.

Furtunarul negru

Mărimea: 86-100 cm
Răspândirea: nordul Oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Fratercula arctica*

Pinguinul de Atlantic

Pinguinul de Atlantic

Nu este un pinguin propriu-zis. Se folosește de ciocul lui colorat pentru a prinde pește. Poate să păstreze douăzeci de pești deodată. Înotător și scufundător excelent, el știe și să zboare bine. Picioarele scurte sunt dispuse în spatele corpului, iar el se deplasează stângaci pe uscat. Femela depune un ou, uneori două, într-o scorbură părăsită sau într-o gaură pe care o sapă singură.

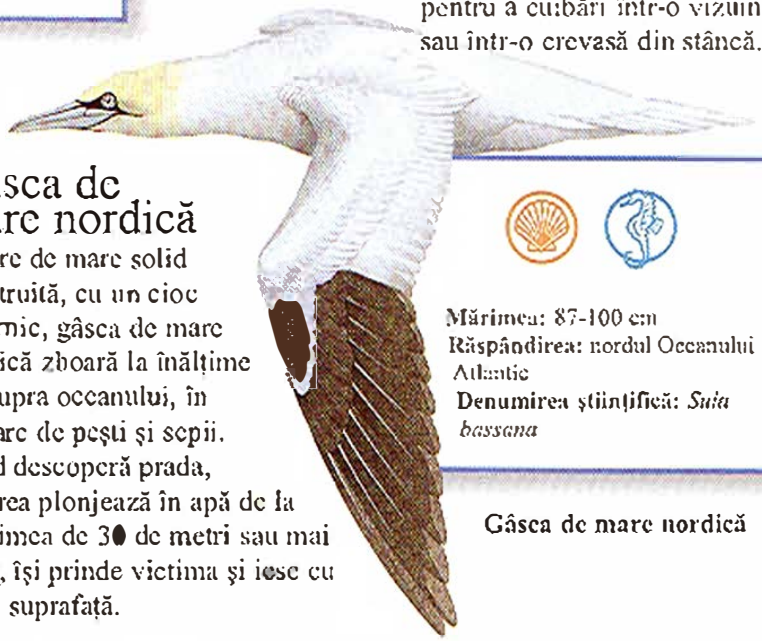

Mărimea: 87-100 cm
Răspândirea: nordul Oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Sula bassana*

Gânsca de mare nordică

Gânsca de mare nordică

Pasăre de mare solid construită, cu un cioc puternic, gânsca de mare nordică zboară la înălțime deasupra oceanului, în căutare de pești și sepii. Când descoperă prada, pasărea plonjează în apă de la înălțimea de 30 de metri sau mai mult, își prinde victima și iese cu ea la suprafață.

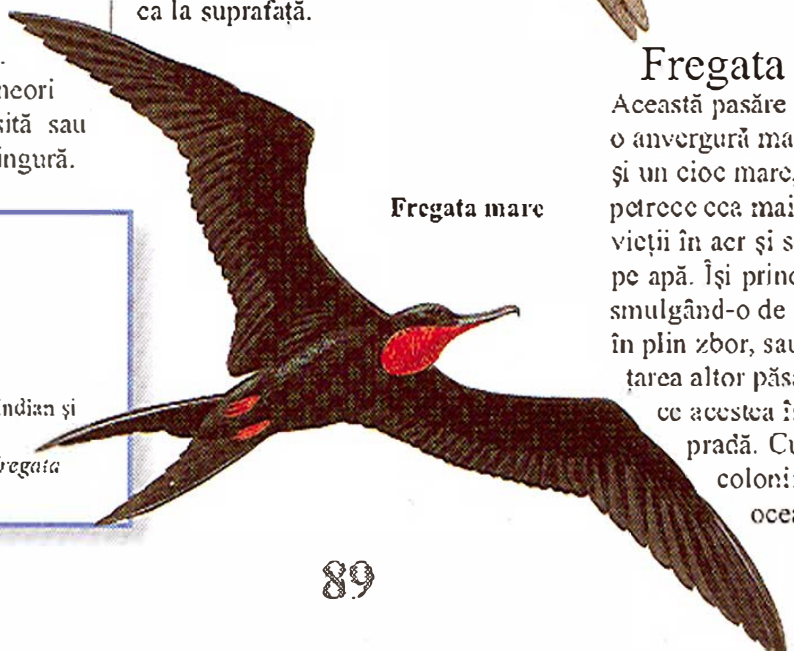

Fregata mare

Fregata mare

Această pasăre marină mare are o anvergură mai mare de 1,8 m și un cioc mare, încovoiat. Își petrece cea mai mare parte a vieții în aer și se pune prea des pe apă. Își prinde hrana smulgând-o de la suprafața apei, în plin zbor, sau prin amenințarea altor păsări marine, până ce acestea își lasă propria pradă. Cuibărește în mari colonii din insulele oceanice.

Mărimea: 86-100 cm
Răspândirea: Oceanele Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Fregata minor*

Bufnițe și păsări de pradă

Bufnița cu urechi lungi

Bufnița cu urechi lungi

Smocurile lungi de pe capul acestei bufnițe nu sunt urechi, ci niște pene. Dar pasărea are un auz excelent, care o ajută să prindă animale ca șoarecii de câmp sau de pădure. Această bufniță își depune ouăle într-un cuib abandonat de altă pasăre, cum ar fi cioara.

Mărimea: 33-40,5 cm
Răspândirea: America de Nord, Europa, nord-vestul Africii, Asia
Denumirea științifică: *Asio otus*

Pentru a se hrăni, cele mai multe păsări de pradă vânează alte viețăți. Deși este un grup de păsări foarte divers, de la șoimii pitici până la uriașii condori, aceste păsări au multe trăsături comune. Acestea includ o vedere foarte bună, pentru a descoperi hrana din aer, picioare puternice, cu gheare ascuțite, și un cioc încovoiat, cu care să sfâșie carnea. Vulturii, șoimii și condorii sunt cu toții păsări de pradă. Și bufnițele omoară animale pentru a le mânca, dar, spre deosebire de șoimi și vulturi, ele vânează de obicei noaptea.

Bufnițele

Există aproximativ 170 de specii de bufnițe, care trăiesc peste tot pe Pământ, cu excepția unor insule. Cele mai multe arată la fel, cu fețe rotunde și ochi uriași. De obicei, bufnița stă pe o creangă, așteptând să vadă sau să audă cea mai mică mișcare a prăzii. Când aude ceva, determină direcția cu ajutorul auzului extraordinar de ascuțit, după care zboară direct într-acolo. Marginile penelor de bufniță sunt moi și pufoase, nu tari, ca la cele mai multe păsări. De aceea ea nu face zgomot atunci când zboară în întuneric.

Mărimea: 52-65 cm
Răspândirea: Arctica
Denumirea științifică: *Nyctea scandiaca*

Bufnița polară

Bufnița polară

Bufnița polară vânează în timpul zilei, dar și noaptea, păsări și mamifere cum ar fi șoareci, iepuri și lemingi. Femela este cu 20% mai mare decât masculul și are pete închise pe penele majoritar albe. Ea depune 4 până la 15 ouă.

Bufnița de hambar

Bufnița de hambar

Bufnița de hambar se recunoaște ușor după fața ei albă, în formă de inimă. În timpul zilei, stă într-un loc adăpostit. La lăsarea serii, iese să vâneze viețăți mici, de obicei șobolani și șoareci.

Mărimea: 34 cm
Răspândirea: toată lumea, cu excepția zonelor temperate din Asia și a multor insule din Pacific
Denumirea științifică: *Tyto alba*

Păsări de pradă

Păsările de pradă vânează în mai multe feluri. Unele, cum ar fi ulii și creții, trăiesc în principal în păduri și ținuturi împădurite și vânează la adăpostul copacilor. Ei se deplasează de la o creangă la alta, gata să sară brusc asupra prăzii. Alții, cum ar fi condorii și vulturii, plutesc la înălțime și caută victimele. Nu toate păsările de pradă își ucid prada. Vulturii sunt gunoieri - ei mănâncă stârvuri, cadavrele altor vietăți.

Zmeul roșu

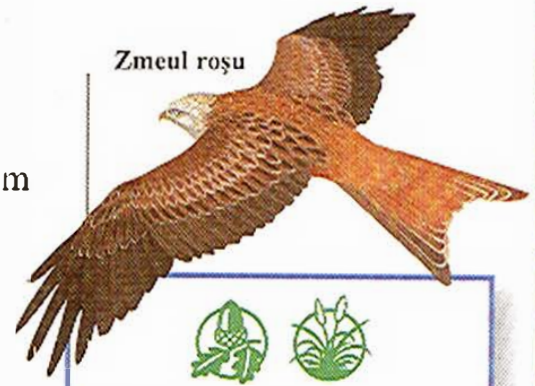

Mărimea: 61-66 cm
Răspândirea: Europa, Orientul Apropiat, nordul Africii
Denumirea științifică: *Milvus milvus*

Zmeul roșu

Această pasăre de pradă mare are aripi lungi și o coadă bifurcată. Vânează deasupra pădurilor și în câmp deschis și adesea se oprește în aer pentru scurt timp, scrutând după pradă, cum ar fi șobolani, păsări sau reptile. Ca și vulturii, se hrănește și cu stârvuri. Zmeul roșu își face cuibul într-un copac, iar femela depune până la cinci ouă.

Vulturul pleșuv

Ca toți vulturii, și această pasăre se hrănește mai ales cu stârvuri. Are aripi uriașe, cu ajutorul cărora planează pe distanțe mari în căutarea hranei, și un cioc puternic, care pătrunde cu ușurință în carnea animalelor moarte. Acest vultur depune un ou într-un cuib construit în vârful unui copac.

Mărimea: 1-1,15m
Răspândirea: Africa, Orientul Apropiat
Denumirea științifică: *Aegypius tracheliotus*

Vulturul pleșuv

Uliul nordic

Vânător puternic, rapid, uliul nordic vânează animale cum ar fi iepurii și fazanii. Zboară prin pădure, apărând brusc de după copaci. Își omoară victimele cu ghearele lui puternice și ascuțite și le mănâncă la sol.

Uliul nordic

Mărimea: 51-66 cm
Răspândirea: America de Nord, Europa, nordul Asiei
Denumirea științifică: *Accipiter gentilis*

Șoimul cu coada roșie

Pasăre puternică și agresivă, acest șoim poate trăi oriunde, de la pădure în deșert. Vânează în aer alte păsări sau se repede de la mare înălțime la iepuri, șerpi și șopârle. Își face un cuib din rămurele sus, într-un copac sau un cactus. Femela depune unu până la patru ouă. Ambii părinți clocesc pe rând ouăle.

Mărimea: 46-61 cm
Răspândirea: America de Nord și Centrală, Indiile de Vest
Denumirea științifică: *Buteo jamaicensis*

Șoimul cu coada roșie

Vulturul auriu

Magnificul vultur auriu are un cioc încovoiat, o vedere foarte bună și picioare puternice, cu gheare lungi, curbate. Când vânează, vulturul auriu planează deasupra solului, căutând hrană. O dată descoperită prada, se repede în picaj asupra ei, omorând-o la sol.

Mărimea: 76-89 cm
Răspândirea: America de Nord, Europa, nordul Asiei și Africa
Denumirea științifică: *Aquila chrysaetos*

Vulturul auriu

Pasărea-secretar

Această pasăre cu picioare lungi își petrece cea mai mare parte a vieții la sol, unde poate să meargă până la 30 km pe zi. Aleargă pentru a-și prinde prada, cum ar fi mici mamifere, păsări, insecte și reptile. Omoară animale mai mari cu ajutorul ghearelor. Perechile își fac cuiburile din rămurele, iarbă și frunze. Femela depune două sau trei ouă.

Mărimea: 1,5 m înălțime
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea științifică: *Sagittarius serpentarius*

Pasărea-secretar

Vulturul de mare

Această pasăre de pradă zboară deasupra apei, căutând pești. Când vede unul, plonjează cu picioarele în față, pentru a prinde prada. Tălpile lui sunt prevăzute cu mici țepi, pentru a prinde mai bine prăzile lunecoase.

Mărimea: 53-62 cm
Răspândirea: aproape în toată lumea
Denumirea științifică: *Pandion haliaetus*

Vulturul de mare

Vânturelul comun

Vânturelul aparține familiei șoimului. El vânează planând deasupra pământului pe aripile lui care bat rapid, căutându-și prada. Dacă descoperă ceva, cum ar fi un mic mamifer, vânturelul se repede asupra lui și îl înșfacă cu picioarele prevăzute cu gheare ascuțite.

Mărimea: 31-35 cm
Răspândirea: Europa, Asia, Africa
Denumirea științifică: *Falco tinnunculus*

Vânturelul comun

Șoimul peregrin

Este una dintre cele mai rapide zburătoare, vânător perfect, care se hrănește cu alte păsări. Face spectaculoase plonjoane la mare înălțime spre pradă, adesea un porumbel, pe care o prinde în aer. Își omoară prada cu puternicele gheare, după care o duce la sol, pentru a o mânca.

Mărimea: 38-51 cm
Răspândirea: aproape în întreaga lume
Denumirea științifică: *Falco peregrinus*

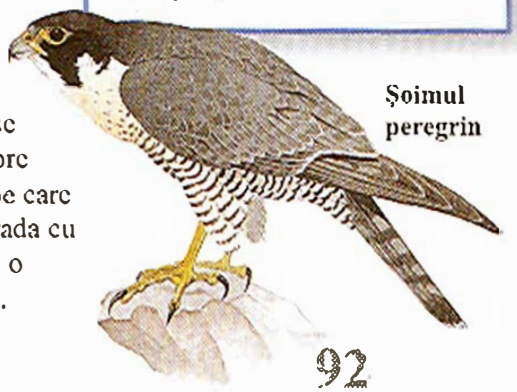

Șoimul peregrin

Vulturul pescar de Madagascar

Cu o populație totală de mai puțin de 100 de exemplare, acest vultur pescar este una dintre cele mai rare păsări. De obicei, vânează în apropierea estuarelor puțin adânci și a mlaștinilor de coastă, unde plonjează și prinde peștele cu picioarele lui puternice.

Vulturul pescar de Madagascar

Mărimea: 68-79 cm
Răspândirea: nord-vestul Madagascarului
Denumirea științifică: *Haliaeetus vociferoides*

Vulturul regal

Cu capul lipsit de pene și viu colorat, vulturul regal este una din cele mai colorate păsări de pradă. Deși ocazional poate să omoare prada, el se hrănește în principal cu hoituri - animale deja moarte. Vulturul regal este una din puținele păsări care se folosesc de simțul mirosului pentru găsirea hranei.

Vulturul regal

Mărimea: 79 cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală și de Sud
Denumirea științifică: *Sarcorhamphus papa*

Șorecarul cu picioare groase

Șorecarul cu picioare groase

Șorecarul cu picioare groase plutește deasupra tundrei, pândind apariția prăzii, cum ar fi lemingi și șoareci de câmp. Cuibărește în nord, depunând unul până la patru ouă, într-un cuib din rămurele, construit într-un copac, sau pe o faleză stâncoasă. După sezonul de împerechere, zboară spre sud, unde va ierna.

Vulturul codalb

Pasărea națională a Statelor Unite, vulturul codalb este acum rară deasupra multor părți ale țării. Principala lui hrană este peștele. Vulturii codalbi se adună la râurile din Alaska, pentru a prinde somonii epuizați de migrația în susul râului. Cuibul lui este făcut din ramuri și este unul din cele mai mari cuiburi din lumea păsărilor.

Vulturul codalb

Mărimea: 81–102 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Haliaeetus leucocephalus*

Mărimea: 50-60 cm
Răspândirea: America de Nord, nordul Europei și al Asiei
Denumirea științifică: *Buteo lagopus*

Vulturii

Vulturii sunt păsări de pradă mari, cu ciocuri puternice, încovoiate, cu gheare ascuțite și cu ochi aurii. Există aproximativ 60 de specii în toată lumea.

În mod normal, un vultur care vânează plutește deasupra solului mult timp, căutând prada. Cu vederea lui ascuțită, el o vede de la o mare distanță și apoi plonjează rapid spre sol, unde va prinde și apoi va omorî animalul cu ghearele. Vulturul-harpie își vânează prada printre copaci, iar vulturii de mare prind peștii din apă.

De obicei, vulturii își construiesc cuiburile în copaci sau pe stânci. Cuiburile sunt făcute din bețe și ramuri și pot fi folosite mai mulți ani la rând.

Un vânător de șerpi

Ca și alți vulturi vânători de șerpi, și șerparul cu creastă se hrănește în principal cu șerpi și alte reptile. Acest vultur vânează în general așteptând pe o ramură de copac să treacă prada, asupra căreia se repede la sol. Degetele scurte și puternice ale vulturului au o suprafață aspră, care-i permite să prindă bine prada care se zbate.

Vulturul din pădurea tropicală

Cel mai mare și mai puternic vultur vânător din lume, harpia, trăiește în jungla sud-americană. În loc să plutească la mare înălțime, acest vultur face zboruri scurte de la un copac la altul, în căutarea prăzii. Harpia vânează în special maimuțe, leneși și porci spinoși de copaci. Când își zărește victima, harpia o urmărește prin copaci cu mare viteză, până când este suficient de aproape ca să prindă maimuța cu ghearele lui puternice.

Vulturul mâncător de pește

Peștele este principala hrană a vulturului de mare. Pasărea plutește deasupra oceanului și se uită după pradă. Se repede spre suprafața apei, pentru a prinde peștele în gheare. Vulturii de mare prind și alte animale și jefuiesc păsările mai mici de prada lor. De asemenea, pot să plonjeze în mod repetat spre apă, la păsări înotătoare cum ar fi rațele, până ce acestea, obosite, vor fi ușor de prins. Există câteva tipuri de vulturi de mare. Cel mai mare este vulturul de mare al lui Steller, care trăiește pe coastele Siberiei.

Un **vultur codalb** își hrănește puii înfometați. Puii stau în cuib aproximativ zece săptămâni. Adesea se luptă între ei și uneori cel mai mic din generație este omorât.

Păsări de copaci şi stăpânii aerului

Unul din marile avantaje ale zborului este acela că le permite păsărilor să urce în copaci. Acolo, printre crengi, ele pot găsi adăpost în faţa vânătorilor de la sol, ca şi un loc sigur pentru dormit şi pentru construirea cuibului. Multe păsări găsesc în copaci şi hrana. Porumbeii şi papagalii se hrănesc în principal cu seminţe, alune şi fructe. Alte păsări, cum ar fi ciocănitoarele şi cucii, mănâncă insecte pe care le găsesc pe frunzele şi trunchiurile copacilor. Unele păsări sunt mai bune zburătoare decât altele. De pildă, păsările colibri sunt adevărate stăpâne ale aerului, efectuând acrobaţii aeriene extraordinare. Lăstunii trăiesc în aer şi rareori pun piciorul pe pământ, dacă o fac vreodată.

Lăstunul de copac cu creastă

Mărimea: 20,5 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Hemiprocne longipennis*

Lăstunul de copac cu creastă

Acest lăstun prinde insecte în aer. Îşi face un minuscul cuib în formă de cupă, din bucăţi de coajă, legate între ele cu salivă. Nu este loc decât pentru un ou, pe care părinţii îl clocesc pe rând.

Caprimulgul

Caprimulgul devine activ la apus, când se ridică în aer pentru a zbura după molii şi alte insecte zburătoare nocturne. Minusculul lui cioc se deschide, iar perii din gură permit prinderea în capcană a prăzii.

Mărimea: 26 cm
Răspândirea: Europa, Asia, nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Caprimulgus europaeus*

Caprimulgul

Potoo

Potoo se hrăneşte noaptea, zburând dintr-o creangă în alta pentru a prinde insecte cu ciocul lui mare. Ziua, el stă în picioare şi foarte liniştit pe o creangă sau rădăcină ruptă. Cu capul şi ciocul îndreptate în sus, potoo arată ca fiind parte din copac şi astfel este ascuns de inamici. Îşi depune unicul ou în vârful unui copac.

Potoo

Mărimea: 41 cm
Răspândirea: Indiile de Vest, America Centrală, America de Sud tropicală.
Denumirea ştiinţifică: *Nyctibius griseus*

Pasărea colibri cu piept rubiniu

Mărimea: 9 cm
Răspândirea: Canada, Statele Unite; iarna în America Centrală și Indiile de Vest
Denumirea științifică: *Archilochus colubris*

Pasărea colibri cu piept rubiniu

Ca toate păsările colibri, și cea cu piept rubiniu își introduce ciocul adânc în cupele florilor, pentru a culege nectarul. După sezonul de înmulțire din Canada și estul Statelor Unite, această uimitoare pasăre mică va călători 800 km pentru a ierna în America Centrală și Indiile de Vest.

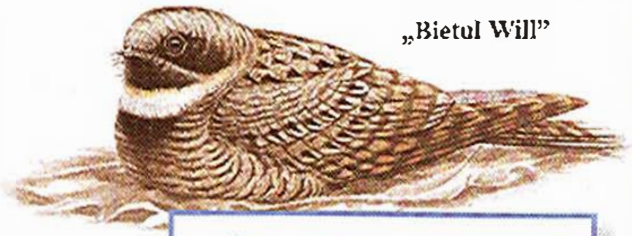

„Bietul Will"

Mărimea: 18-21,5 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Phalaenoptilus nuttallii*

„Bietul Will"

Este numit așa după strigătul lui, care sună aproximativ „poor will" (bietul Will). Această pasăre vânează insecte noaptea. Este singura pasăre despre care se știe că hibernează. Toamna își găsește o crăpătură în stâncă, în care își va petrece iarna. Temperatura corporală scade, iar ritmul inimii și cel al respirației încetinesc, astfel încât pasărea folosește cât mai puțină energie posibil.

Rândunica de casă

Rândunica de casă mănâncă insecte, pe care le prinde în aer sau le smulge de la suprafața apei. Masculul și femela construiesc împreună cuibul din pământ și iarbă, pe peretele unei clădiri. Femela depune patru sau cinci ouă.

Rândunica de casă

Mărimea: 19,5 cm
Răspândirea: aproape în întreaga lume
Denumirea științifică: *Hirundo rustica*

Rândunica de nisip

Este cunoscută și ca rândunica de bancă. Pasăre vioaie, ea săgetează aerul, vânând insecte în aer. Trăiește într-o scorbură pe care o sapă în bancurile de nisip de lângă apă, folosindu-se de cioc și de picioare. Depune până la opt ouă într-un cuib aflat la capătul scorburii.

Rândunica de nisip

Mărimea: 12-14 cm
Răspândirea: părți ale Europei, Asiei și Americii de Nord; iernează în America de Sud, Africa și Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Riparia riparia*

Lăstunul cu gât alb

Lăstunii sunt zburători experți. Ei prind insecte, mănâncă, beau și chiar se împerechează în zbor. Picioarele lor sunt minuscule, pentru că rareori merg pe ele. Lăstunul cu gât alb își face un cuib în formă de cupă din pene și iarbă, lipit cu salivă. Cuibul este construit într-o crăpătură de pe un versant stâncos. Femela depune patru sau cinci ouă.

Lăstunul cu gât alb

Mărimea: 15-18 cm
Răspândirea: vestul Statelor Unite, America Centrală
Denumirea științifică: *Aeronautes saxatilis*

Jacamarul cu coadă roşie

Mărimea: 23-28 cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală, America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Galbula ruficauda*

Jacamarul cu coadă roşie

Această pasăre cu pene viu colorate şi cioc lung stă pe o creangă, aşteptând insectele. Când zăreşte ceva, se repede la pradă şi o prinde în aer. Jacamarul zboară apoi pe o creangă şi loveşte insecta de lemn, pentru a o ucide înainte de a o mânca. Femela sapă în sol un tunel, în care va depune două până la patru ouă. Ambele păsări vor cloci ouăle timp de 19-23 zile. Părinţii hrănesc şi îngrijesc puii până ce aceştia vor putea zbura, la vârsta de cam trei săptămâni.

Pupăza

Această pasăre prinde insecte şi alte mici vietăţi în copaci şi la sol. Îşi face cuibul într-o scorbură de copac, sau într-o gaură dintr-un zid sau chiar din pământ. Femela depune două până la nouă ouă, iar masculul o hrăneşte în timpul celor 16-19 zile în care clocește.

Pupăza

Mărimea: 28 cm
Răspândirea: Europa, Asia, Africa
Denumirea ştiinţifică: *Upupa epops*

Pasărea Quetzal

Pasărea Quetzal

Frumosul mascul de quetzal are o trenă formată din pene lungi care flutură şi se unduiesc în timpul zborului nupţial. Aceste pene cad după sezonul de împerechere, după care cresc din nou. Pentru vechii mayaşi şi aztecii din America Centrală şi Mexic, quetzal era o pasăre sfântă, iar penele lui erau la mare preţ. Femela nu are nici piept roşu şi nici trenă lungă.

Mărimea: 35–40 cm; coada 6cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Pharomachrus mocinno*

Porumbelul evantai

Cel mai mare porumbel din lume, porumbelul evantai a fost intens vânat şi acum este rar. Această pasăre frumoasă se hrăneşte de obicei la sol, cu fructe căzute, seminţe şi bobiţe. Dacă este ameninţat, zboară pe o ramură de copac.

Porumbelul evantai

Mărimea: 58,5-73,5
Răspândirea: Noua Guinee, insulele Biak şi Yapen
Denumirea ştiinţifică: *Goura Victoria*

Momotul

Această pasăre are o coadă neobişnuită, cu două pene centrale lungi şi în formă de rachetă de tenis. Momotul stă pe o creangă, aşteptând prada, timp în care coada se leagănă. Se repede la pradă, care constă în insecte, păianjeni şi şopârle, după care se întoarce pe creangă, ca să o mănânce.

Momotul

Mărimea: 38-41 cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală, America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Momotus momota*

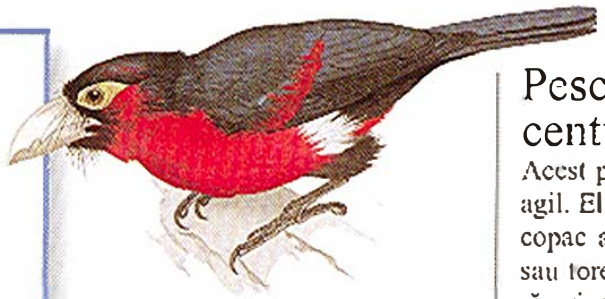

Mărimea: 23 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea ştiinţifică: *Lybuis bidentatus*

Barbeta cu doi dinţi

Barbeta cu doi dinţi

Această barbetă are la cioc două structuri ascuţite, asemănătoare cu doi dinţi. Stă în copaci sau tufişuri, hrănindu-se cu smochine, banane şi alte fructe, ţâşnind uneori ca să prindă termitele în zbor.

Pescăruşul cu centură

Acest pescăruş este un zburător agil. El îşi priveşte prada dintr-un copac aplecat asupra unui râu sau torent, apoi se scufundă ca să prindă un peşte sau o broască. Perechile îşi sapă un tunel în malul râului. Femela depune cinci până la opt ouă, într-un tunel din fundul tunelului.

Pescăruşul cu centură

Ciocănitoarea cu creastă

Hrana acestei ciocănitori constă în principal în furnici şi termite. Prinsă strâns de trunchiul copacului cu ghearele ei puternice, pasărea ciocăneşte cu ciocul în coajă, pentru a găsi prada. Se hrăneşte şi cu fructe. Femela depune patru ouă, într-un cuib dintr-o scorbură.

Mărimea: 38-48 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Dryocopus pileatus*

Ciocănitoarea cu creastă

Guguştiucul

Acest porumbel foarte comun trăieşte în apropierea oamenilor, atât la oraş, cât şi în sate. Se hrăneşte în principal cu seminţe, dar mănâncă şi fructe şi plante şi resturi aruncate de oameni.

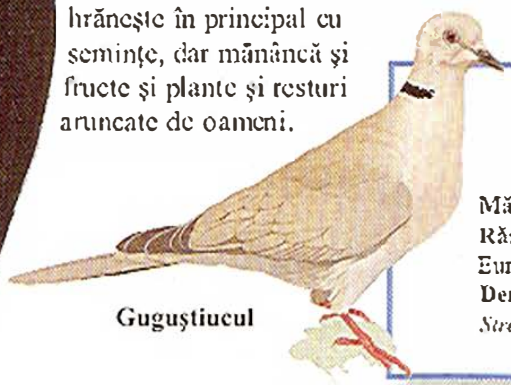

Mărimea: 31,5 cm
Răspândirea: Părţi ale Europei şi Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Streptopelia decaocto*

Guguştiucul

Mărimea: 28 cm
Răspândirea: Europa, Asia, Africa
Denumirea ştiinţifică: *Merops apiaster*

Prigoria europeană

După cum îi spune numele, această pasăre mănâncă albine, dar şi viespi. Ea freacă prada de o ramură, pentru a elimina veninul din ac, după care mănâncă insecta. Prigoriile îşi au cuibul în lungi tunele săpate adesea în malurile râurilor.

Prigoria europeană

Păsările colibri

Frumoasele colibri sunt grupul de păsări cu cel mai agil zbor. Când plutesc lângă florile din care se hrănesc, rapida mişcare a aripilor produce un bâzâit caracteristic. Aripile lor bat atât de rapid, încât sunt aproape invizibile. Colibri pot să zboare în sus, în lateral, în jos şi chiar şi înapoi. Colibri trăiesc doar în America de Nord, Centrală şi de Sud, în principal în clima caldă. Măsoară de la doar 5 cm la aproximativ 20 cm, dar penele cozii formează aproximativ jumătate din lungime. Multe au penaj viu colorat, creste şi cozi decorative. De obicei, penajul femelelor este mai puţin frumos decât al masculilor. Nectarul dulce al florilor este principala hrană a păsărilor colibri. Cele mai multe au ciocuri lungi, pe care le introduc în flori, pentru a ajunge la nectar.

Colibri-ul vultur

Ciocul lung şi foarte curbat al colibri-ului vultur este perfect pentru extragerea nectarului din florile cu cupe adânci, cum ar fi heliconiile.

Cea mai mică pasăre din lume

Colibri-ul albină este cea mai mică pasăre din lume. Masculul are doar cam 5 cm, cu tot cu ciocul şi cu coada. Femelele sunt cu aproximativ 0,5 cm mai lungi.

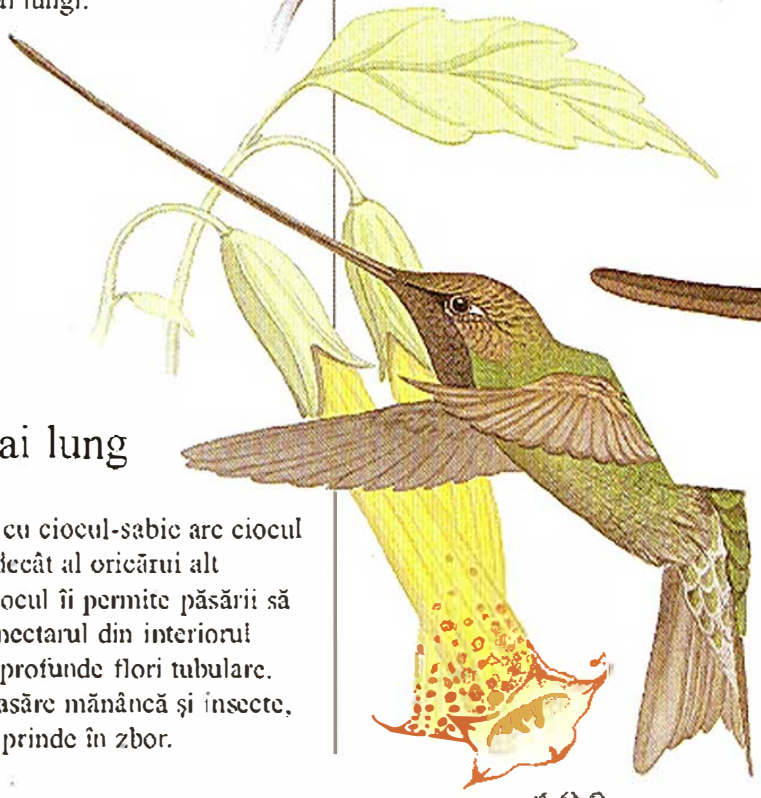

Cel mai lung cioc

Colibri-ul cu ciocul-sabie are ciocul mai lung decât al oricărui alt colibri. Ciocul îi permite păsării să ajungă la nectarul din interiorul celor mai profunde flori tubulare. Această pasăre mănâncă şi insecte, pe care le prinde în zbor.

O pasăre colibri colorată

Masculul colibri topaz-stacojiu este una dintre cele mai frumoase păsări, prin penajul colorat şi penele lungi şi curbate ale cozii. Consumă nectar de la mai multe tipuri de flori şi prinde şi insecte. Penele femelei sunt în principal verzi.

Ritual nupțial

Această pasăre colibri, cunoscută sub numele de silful minunat, are în coadă doar patru pene lungi, dintre care două se termină în formă de lopată. În timpul ritualului nupțial, masculul își etalează penele, zburând în jurul femelei.

Un mascul de colibri violet cu aripi în formă de sabie rămâne suspendat, bătând rapid din aripi în timp ce se hrănește cu nectarul unei flori de ghimbir. Ca multe păsări colibri, și aceasta are pene strălucitoare.

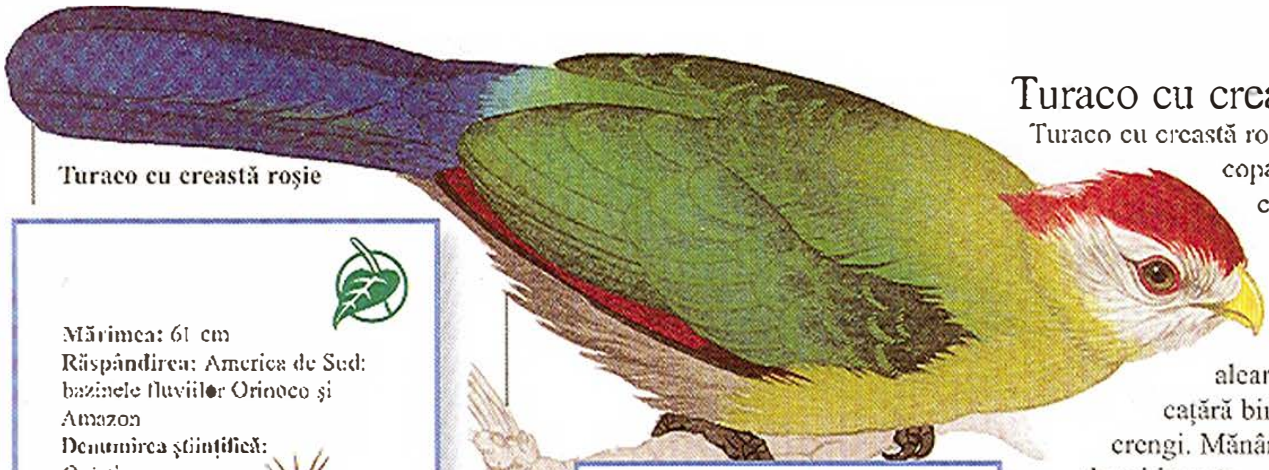

Turaco cu creastă roşie

Turaco cu creastă roşie

Turaco cu creastă roşie trăieşte în copaci şi nu coboară prea des pe pământ. Zboară greu, dar aleargă, sare şi se caţără bine printre crengi. Mănâncă fructe, dar şi insecte.

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: America de Sud: bazinele fluviilor Orinoco şi Amazon
Denumirea ştiinţifică: *Opisthocomus hoazin*

Hoaţinul

Hoaţinul

Deşi trăieşte în copaci, hoaţinul este un slab zburător. El se caţără pe crengi, hrănindu-se cu fructe, muguri şi frunze.

Mărimea: 40,5 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea ştiinţifică: *Turaco erythrolophus*

Cucul comun

Cucul nu îşi construieşte un cuib, ci îşi depune ouăle în cuiburile altor păsări. Femela depune de obicei 8-12 ouă, fiecare în alt cuib. Puii de cuc ies din ou în aproximativ 12 zile şi sunt mai mari şi mai puternici decât puii gazdei, pe care-i împing afară din cuib, pentru a obţine întreaga hrană.

Cucul comun

Mărimea: 33 cm
Răspândirea: Europa, nordul Africii, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Cuculus canorus*

Macaul stacojiu

Mărimea: 85 cm
Răspândirea: Mexic, America Centrală şi nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Ara macao*

Macaul stacojiu

Aceste păsări spectaculoase sunt văzute de obicei în perechi sau în grupuri de până la 20 de exemplare. La răsăritul soarelui, păsările îşi iau zborul spre locurile de hrănire, ţipând strident. Se delectează cu seminţe, fructe şi frunze aflate sus în copaci. La apus, se întorc pe ramurile în care au dormit.

Pasărea rinocer indiană

Această pasăre rinocer trăieşte în junglă, în copaci, hrănindu-se cu fructe şi prinzând mici animale. Femela este mai mică şi are ciocul mai mic decât masculul. În sezonul de împerechere, ea depune unul până la trei ouă într-o scorbură în copac. O dată depuse ouăle, masculul astupă intrarea în cuib, lăsând doar o mică deschidere. Femela va sta închisă acolo până când puii vor fi destul de mari ca să plece din cuib.

Pasărea rinocer indiană

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: India, Asia de Sud-Est, Sumatra
Denumirea ştiinţifică: *Buceros bicornis*

Tucanul Toco

Deşi ciocul colorat al tucanului este lung de până la 18 cm, el nu este solid şi nici atât de greu pe cât ar părea. În interiorul ciocului gol se întretaie segmente osoase, care-i asigură tăria. Tucanul se hrăneşte cu fructe. Îşi culege hrana cu vârful ciocului, apoi o aruncă în gură.

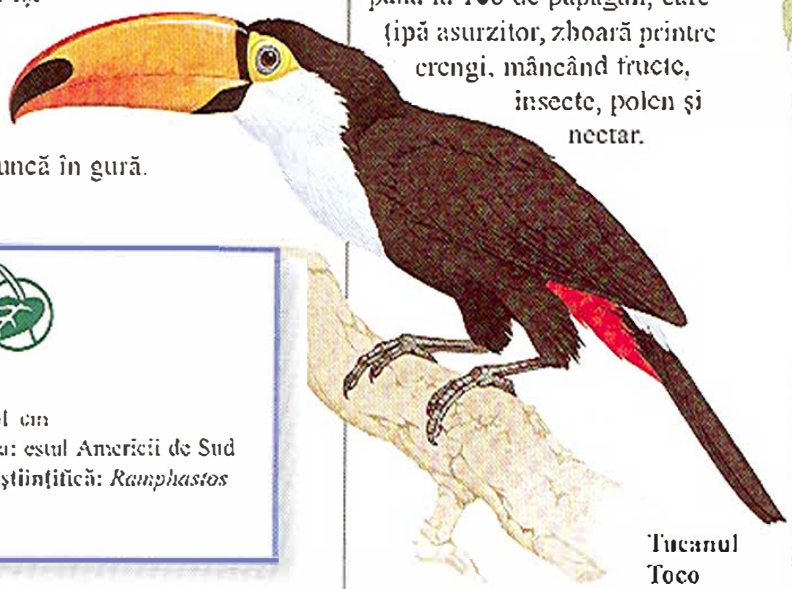

Tucanul Toco

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: estul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Ramphastos toco*

Papagalul-curcubeu

Modelul coloristic al penelor papagalului-curcubeu depinde uşor de la o pasăre la alta. Stoluri de până la 100 de papagali, care ţipă asurzitor, zboară printre crengi, mâncând fructe, insecte, polen şi nectar.

Papagal-curcubeu

Mărimea: 26 cm
Răspândirea: Indonezia, Noua Guinee, Australia
Denumirea ştiinţifică: *Trichoglossus haematodus*

Mărimea: 18 cm
Răspândirea: Australia; introdus în Statele Unite
Denumirea ştiinţifică: *Melopsittacus undulatus*

Papagal pitic

Papagalul cu creastă galbenă

Aceşti papagali zgomotoşi se adună în stoluri imense şi se hrănesc cu seminţe, fructe, miez de palmier şi insecte. În sezonul de împerechere, papagalii se separă în perechi sau grupuri familiale. O pereche îşi face un cuib într-un copac. Ambii părinţi clocesc cele două sau trei ouă.

Papagalul cu creastă galbenă

Papagalul pitic

Cel mai bine cunoscuţi ca păsări de colivie, cu multe variaţii coloristice, aceşti papagali mici şi iuţi au în natură pene predominant verzi. Cârduri de papagali pitici caută pe pământ seminţe.

Papagalul eclectic

Masculul are penele în cea mai mare parte verzi, în timp ce femela este de un roşu intens, cu abdomenul albastru. Ambii se hrănesc cu fructe, nuci, flori şi nectar. De obicei, îşi fac cuibul într-o scorbură de copac. Femela depune două ouă, pe care le clocește timp de aproximativ 26 de zile.

Femelă

Mascul

Papagali eclectici

Mărimea: 35 cm
Răspândirea: Noua Guinee, nord-estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Eclectus roratus*

Mărimea: 50 cm
Răspândirea: Melanezia, Noua Guinee, Australia
Denumirea ştiinţifică: *Cacatua galerita*

Păsări cântătoare

Aproximativ jumătate din speciile de păsări din lume sunt incluse în grupul cunoscut sub numele de păsări cântătoare. Există mai mult de 4.000 de tipuri diferite, care trăiesc în toată lumea, cu excepția polilor. Nu toate cântă la fel de frumos ca privighetoarea sau ciocârlia, dar masculii celor mai multe specii sunt în stare să cânte secvențe de note muzicale. Ei cântă atunci când le fac curte partenerelor sau când își apără teritoriul. Femelele cântătoare sunt mai rare, dar femelele unor specii ca vrabia și priorul cântă și ele uneori.

Păsările cântătoare se mai numesc și păsări de crenguțe, pentru că au obiceiul de a sta în copaci sau pe stâlpi. Picioarele lor au patru degete - trei îndreptate înainte, iar unul spre înapoi - ideale pentru menținerea pe crengi, trestii sau chiar fire electrice.

Pantăruşul nordic

Minusculul pantăruș are un corp rotofei și o coadă scurtă, pe care o ține aproape întotdeauna în sus. Hrana principală constă în insecte și păianjeni, găsiți între plantele scunde. Primăvara, pantărușul își face un cuib într-un butuc de copac, sau printre rădăcini. Femela depune cinci până la opt ouă, pe care le clocește.

Pantărușul nordic

Mărimea: 8 cm
Răspândirea: America de Nord, Europa, nordul Africii, Asia
Denumirea științifică: *Troglodytes troglodytes*

Mărimea: 16 cm
Răspândirea: Europa, Asia, nordul Africii; iarna în Africa tropicală
Denumirea științifică: *Luscinia megarhynchos*

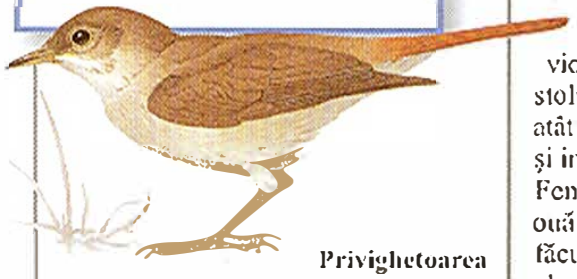

Privighetoarea

Privighetoarea

Este cel mai bine cunoscută pentru frumosul ei cântec. Cântă și noaptea și ziua. Mănâncă insecte, cum ar fi furnici și gândaci, pe care le găsește între plantele puțin înalte de la sol. Vara, mănâncă și fructe. Femela construiește un cuib din frunze, pe sau aproape de nivelul solului, în care depune patru-cinci ouă.

Privighetoarea cu favoriți roșii

Apare des în poeziile persane, fiind confundată cu privighetoarea. Numele îi vine de la penele roșii de o parte și de alta a capului. Masculul și femela arată la fel, dar puii au favoriții albi. Aceste păsări vioaie și zgomotoase se adună în stoluri și mănâncă împreună fructe, atât coapte cât și necoapte. Mănâncă și insecte care apar în apropiere. Femela depune două până la patru ouă într-un cuib în formă de cupă, făcut din iarbă, rădăcini și lujere de plante.

Mărimea: 20,5cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est, sudul Chinei, Nepal, India; introdusă în Statele Unite și Australia
Denumirea științifică: *Pycnonotus jocosus*

Privighetoarea cu favoriți roșii

Mărimea: 16,5-19 cm
Răspândirea: America de Nord și Centrală
Denumirea științifică: *Sialia sialis*

Prihorul european

În multe regiuni, prihorul este o pasăre retrasă, de pădure, dar în Marea Britanie și în unele părți ale Europei el trăiește în grădini și adesea este îmblânzit. Hrana principală constă din insecte, păianjeni, viermi și melci, dar mănâncă și fructe de pădure și hrană lăsată de oameni.

Pițigoiul negru

Mărimea: 12-15 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Parus atricapillus*

Sturzul estic

Sturzul estic

Sturzul estic se hrănește în principal cu insecte și fructe mici. Masculul efectuează zboruri spectaculoase, pentru a câștiga simpatia femelei. Ambele păsări construiesc apoi un cuib din iarbă și rămurele, într-o scorbură de copac. Femela depune trei până la șapte ouă. Ambii părinți hrănesc puii timp de douăzeci de zile după ieșirea din ou.

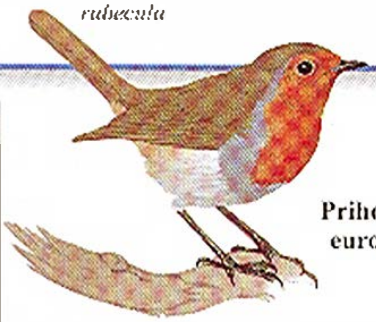

Mărimea: 14 cm
Răspândirea: Europa, nordul Africii, Asia
Denumirea științifică: *Erithacus rubecula*

Prihorul european

Pițigoiul negru

Această mică pasăre are un cântec care sună aproximativ: „chick-a-dee-dee-dee", de unde și numele de „chickadee" din limba engleză. Se hrănește cu omizi și alte insecte, ca și cu semințe și fructe mici. Pițigoiul negru își face cuibul în lemnul moale al unui copac mort și depune acolo 5 până la 10 ouă.

Pasărea zeflemitoare

Este una dintre cele mai cunoscute păsări cântătoare din Statele Unite. Cinci state au ales-o drept pasăre-emblemă. Masculul cântă noaptea și ziua, iar adesea imită alte păsări și sunete din natură. Pasărea zeflemitoare se hrănește în principal cu insecte, cum ar fi lăcuste și gândaci, dar mănâncă și păianjeni, melci, mici reptile și fructe. Depune trei până la șase ouă o dată.

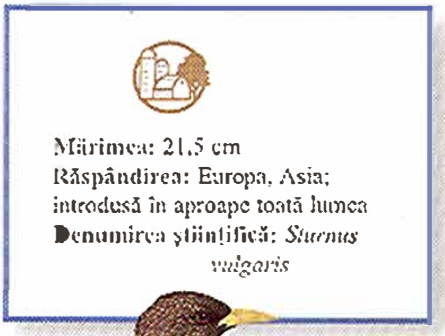

Mărimea: 21,5 cm
Răspândirea: Europa, Asia; introdusă în aproape toată lumea
Denumirea științifică: *Sturnus vulgaris*

Graurul

Pasărea de salcie

Sălcioara prinde insecte în aer sau le culege de pe frunze. Iarna, când în nord sunt mai puține insecte, zboară spre Africa. Își face cuibul pe pământ sau în tufișuri joase. Depune șase sau șapte ouă.

Pasărea de salcie

Graurul

Graurii trăiesc atât în mediul rural, cât și în cel urban. Au fost introduși și în țări în afara domeniului lor natural. Cu doar un secol în urmă, în New York au fost lăsați în libertate 60 de graurii. Astăzi, este una dintre cele mai comune păsări din America de Nord. Graurii mănâncă insecte, viermi, melci, fructe și semințe.

Mărimea: 23-28 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Mimus Polyglottos*

Pasărea zeflemitoare

Mărimea: 11 cm
Răspândirea: nordul Europei și al Asiei; iarna, în Africa de Nord și sudul Asiei
Denumirea științifică: *Phylloscopus trochilus*

Nectarina purpurie

Grupuri de nectarine purpurii se hrănesc cu fructe, mai ales banane, şi cu insectele din copaci. De asemenea, agăţate de flori, aceste păsări sug nectarul cu ciocul lor lung şi curbat. Femela construieşte la întretăierea a două crengi un cuib curat în formă de cupă, în care depune două ouă, pe care le clocește timp de 12-14 zile.

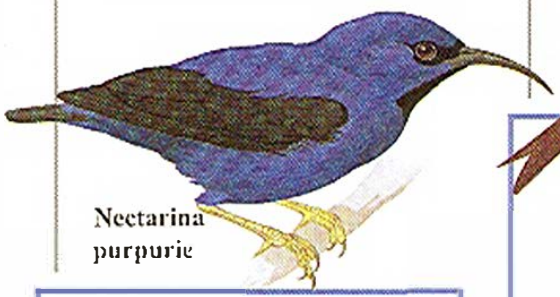

Nectarina purpurie

Mărimea: 10 cm
Răspândirea: Trinidad, America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Cyanerpes caeruleus*

Botgrosul

Este un tip de cinteză. Se foloseşte de ciocul lui greu pentru a sparge sâmburii unor fructe ca cireşele sau prunele. Mănâncă şi seminţe, muguri şi insecte. Perechile îşi fac cuiburile în copaci, iar femelele depun patru ouă.

Botgrosul

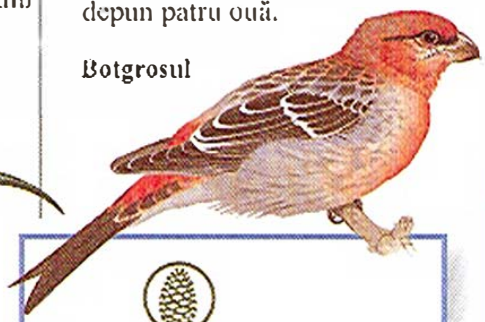

Mărimea: 20 cm
Răspândirea: nordul Europei, nordul Asiei, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Pinicola enucleator*

Pasărea cardinal

Numai masculul are penajul roşu strălucitor. Femela este maronie şi are doar ciocul roşu. Păsările cardinal mănâncă insecte, fructe, seminţe, muguri. De asemenea, vizitează şi dispozitivele de hrănire a păsărilor lăsate de oameni în grădini.

Mărimea: 20-23 cm
Răspândirea: America de Nord şi Centrală
Denumirea ştiinţifică: *Cardinalis cardinalis*

Pasărea cardinal

Presura arctică

Presura arctică

Este pasărea care-şi petrece perioada de înmulţire cel mai la nord. Pentru a se feri de frig, uneori sapă vizuine în zăpadă. După perioada de înmulţire, zboară spre sud, unde va ierna. Hrana principală constă în seminţe, insecte şi ierburi.

Mărimea: 16 cm
Răspândirea: Regiunea arctică, nordul Europei, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Plectrophenax nivalis*

Parula nordică

Această mică pasăre cântătoare se hrăneşte în principal cu omizi şi alte insecte pe care le găseşte în copaci. Se caţără pe crengi şi sare din una în alta pentru a căuta hrana. Îşi face cuibul din lichenii sau muşchii agăţaţi de copaci. Femela depune de obicei 4-5 ouă, pe care le clocește 12-14 zile. Ambii părinţi îşi hrănesc şi îşi îngrijesc puii.

Parula nordică

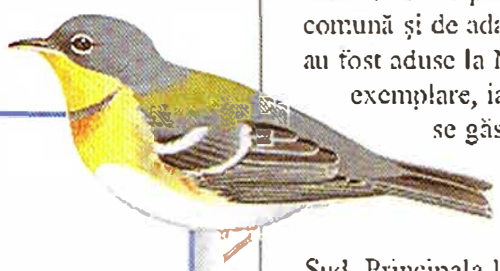

Mărimea: 11 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Parula americana*

Vrabia

Vrabia a fost introdusă în toată lumea. Este o pasăre extrem de comună şi de adaptabilă. În 1850 au fost aduse la New York câteva exemplare, iar acum vrăbiile se găsesc în toată America de Nord şi America de Sud. Principala hrană constă din seminţe, dar mănâncă şi insecte şi resturi alimentare de la oameni.

Vrabia

Mărimea: 14,5 cm
Răspândirea: Europa, Asia; introdusă în toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Passer domesticus*

Cinteza zebră

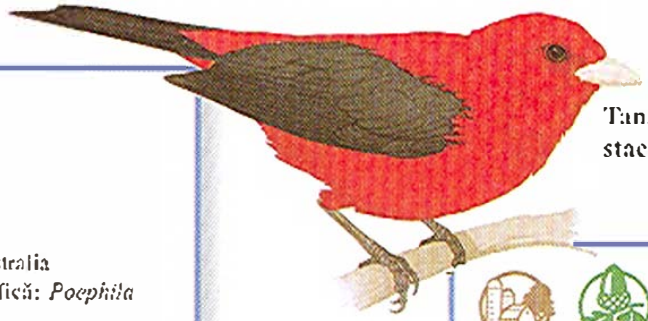

Tanagerul stacojiu

Cinteza zebră

Stoluri mari de cinteze zebră se hrănesc în copaci şi la sol cu seminţe şi insecte. În zonele secetoase, aceste păsări aşteaptă ploaia pentru a se înmulţi. Ele îşi fac un cuib cu cupolă într-un copac sau un tufiş, iar femela depune patru până la şase ouă.

Mărimea: 9 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea ştiinţifică: *Poephila guttata*

Mărimea: 19 cm
Răspândirea: estul Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Piranga olivacea*

Quelea

Tanagerul stacojiu

Tanagerul stacojiu îşi face de obicei cuibul în zonele împădurite, în care găseşte albine, viespi şi alte insecte şi larvele lor, ca şi fructe. După împerechere, masculii îşi pierd penele roşii, care devin de un verde-măsliniu, ca ale femelelor.

Mărimea: 12,5 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Quelea quelea*

Mierla de pârâu americană

Această pasăre mică trăieşte în preajma apelor repezi de munte. Poate să se scufunde sub apă şi chiar să meargă pe fundul râului, în căutare de insecte şi alte mici vietăţi. Femela construieşte un cuib în formă de cupolă din muşchi şi ierburi, într-o crăpătură din malul râului. Acolo depune trei până la şase ouă.

Grangurele auriu

Grangurele auriu îşi petrece cea mai mare parte a vieţii în copaci, hrănindu-se cu insecte şi fructe, cu ajutorul ciocului lui ascuţit. Cuibul lui seamănă cu un hamac minuscul şi este agăţat de furca formată de două crengi. Femela depune trei sau patru ouă.

Quelea

Uriaşe stoluri de quelea cu cioc roşu se văd pe cer ca nişte nori. Se hrănesc cu boabe de cereale şi pot distruge recolte întregi. Quelea se înmulţesc în colonii, depunând două sau trei ouă, într-un cuib în formă de rinichi, care atârnă de o creangă de copac şi are o intrare laterală.

Grangurele auriu

Mărimea: 24 cm
Răspândirea: Europa, Asia, nord-vestul Africii
Denumirea ştiinţifică: Oriolus oriolus

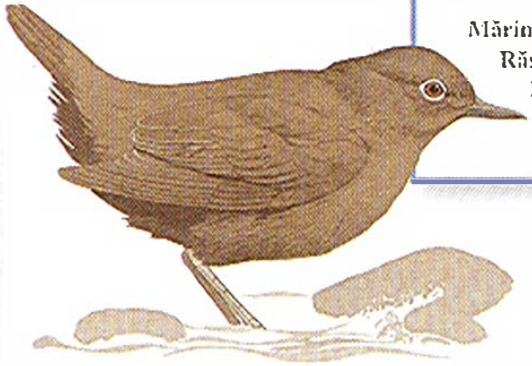

Mierla de Pârâu americană

Mărimea: 18-22 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Cinclus mexicanus*

Păsările paradisului

Păsările paradisului se numesc așa din cauza penajului lor frumos. Sunt printre cele mai spectaculoase păsări. În timp ce unele sunt dominant negre, cu pete strălucitoare, sclipitoare, altele sunt colorate intens în albastru, roșu și galben. Multe dintre ele au la cap sau la coadă pene lungi, de forme stranii.

Există mai mult de 40 de specii diferite, variind ca dimensiuni între 13 și 107 cm. Cele mai multe trăiesc în pădurea ecuatorială din Noua Guinee, dar câteva păsări ale paradisului se găsesc și în insulele Moluce, învecinate, și în pădurile din nord-estul Australiei. Hrana lor principală sunt fructele, dar pot să prindă și insecte și păianjeni și ocazional și broaște și șopârle. Doar masculii au penele colorate și decorative de la cap și de la coadă, pentru care sunt faimoase păsările paradisului. Femelele arată diferit, cu penajul lor monoton, în general maroniu.

Pasărea paradisului cu coadă-panglică

Masculul acestei specii are în jurul capului porțiuni de penaj verde strălucitor și pene ale cozii în formă de panglică, lungi de 1 m. El flutură aceste pene în stânga și în dreapta, pentru a atrage femelele.

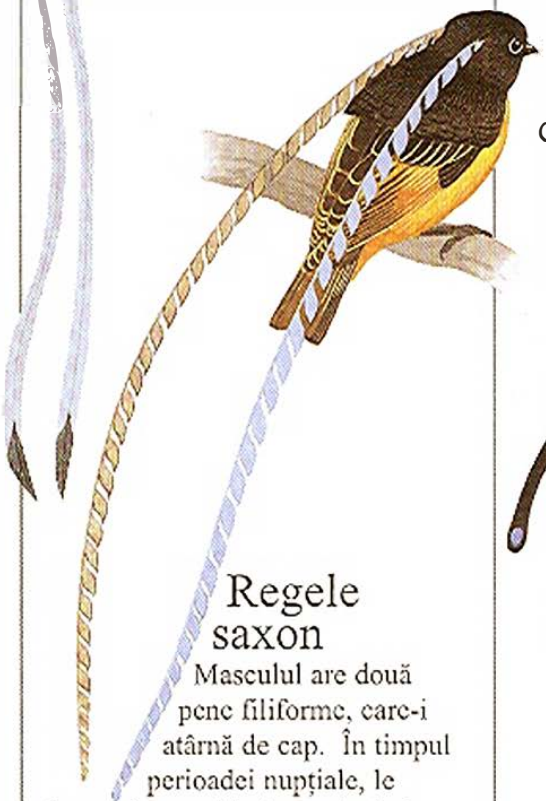

Regele saxon

Masculul are două pene filiforme, care-i atârnă de cap. În timpul perioadei nupțiale, le flutură în sus și în jos, șuierând puternic. La apropierea femelei, își apleacă spre ea penele. Apoi o urmează și are loc împerecherea.

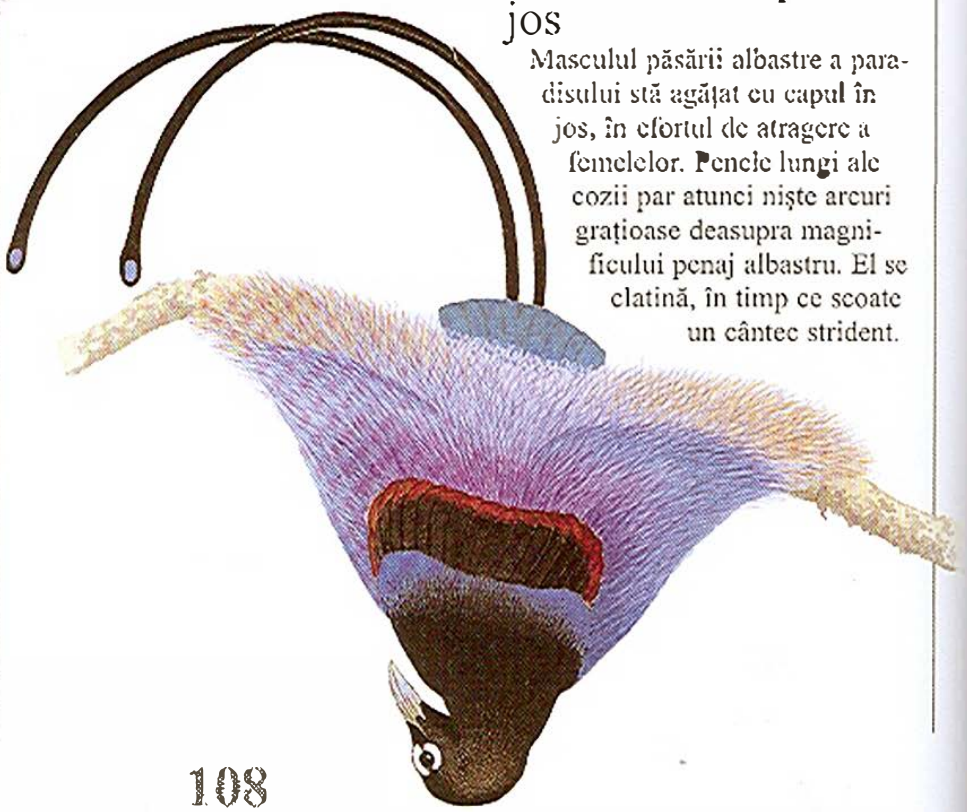

O etalare cu capul în jos

Masculul păsării albastre a paradisului stă agățat cu capul în jos, în efortul de atragere a femelelor. Penele lungi ale cozii par atunci niște arcuri grațioase deasupra magnificului penaj albastru. El se clatină, în timp ce scoate un cântec strident.

Etalare în grup

Multe păsări ale paradisului execută singure ritualul nupțial, dar ragianii se adună în grupuri. La apariția femelelor, masculii sar în sus, dând din aripi și scoțând chemări. Fiecare încearcă apoi să-i depășească pe ceilalți în etalarea frumosului penaj. La apogeul ceremoniei, păsările scot o serie de strigăte ascuțite.

Penele cozii

Pasărea paradisului numită Wilson are două pene ale cozii spiralate. Acestea se despart în unghi drept, atunci când masculul face curte femelei.

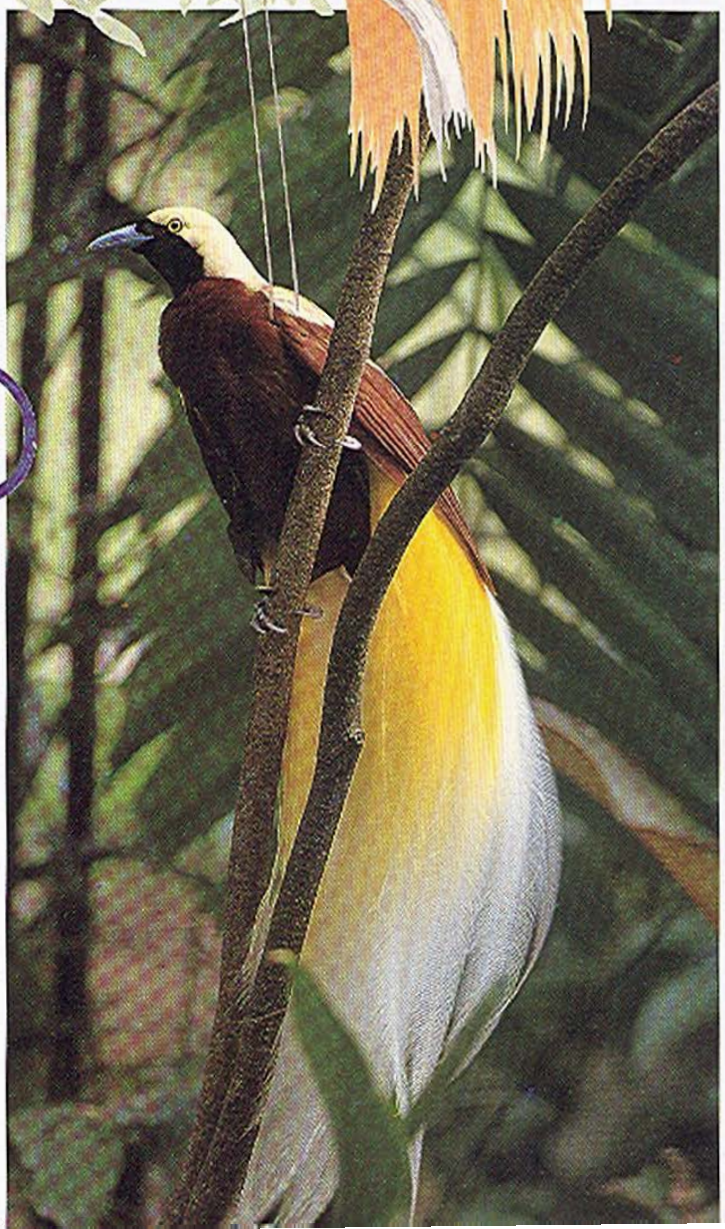

Culorile izbitoare și magnificele pene ale cozii ale **păsării paradis mari** sunt o priveliște remarcabilă, atunci când se zărește agățată de o creangă.

Muscarul regal

Această specie de muscar are o creastă neobișnuită, care nu stă ridicată decât în timpul ritualului de împerechere. Ca toate păsările de acest tip, se hrănește cu insecte pe care le prinde în aer.

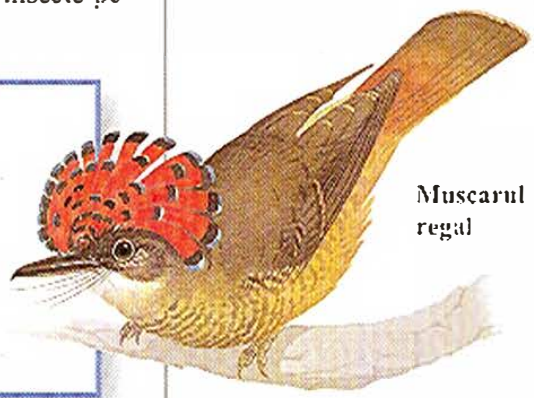

Muscarul regal

Mărimea: 16,5 cm
Răspândirea: America Centrală, America de Sud
Denumirea științifică: *Onychorhynchus coronatus*

Hornarul ruginiu

Mărimea: 19-20,5 cm
Răspândirea: estul Americii de Sud
Denumirea științifică: *Furnarius rufus*

Hornarul ruginiu

Hornarul ruginiu își caută hrana pe pământ, scotând cu ciocul lui ascuțit râme și insecte. Își face un cuib în formă de cupolă din pământ și paie, iar femela depune până la cinci ouă.

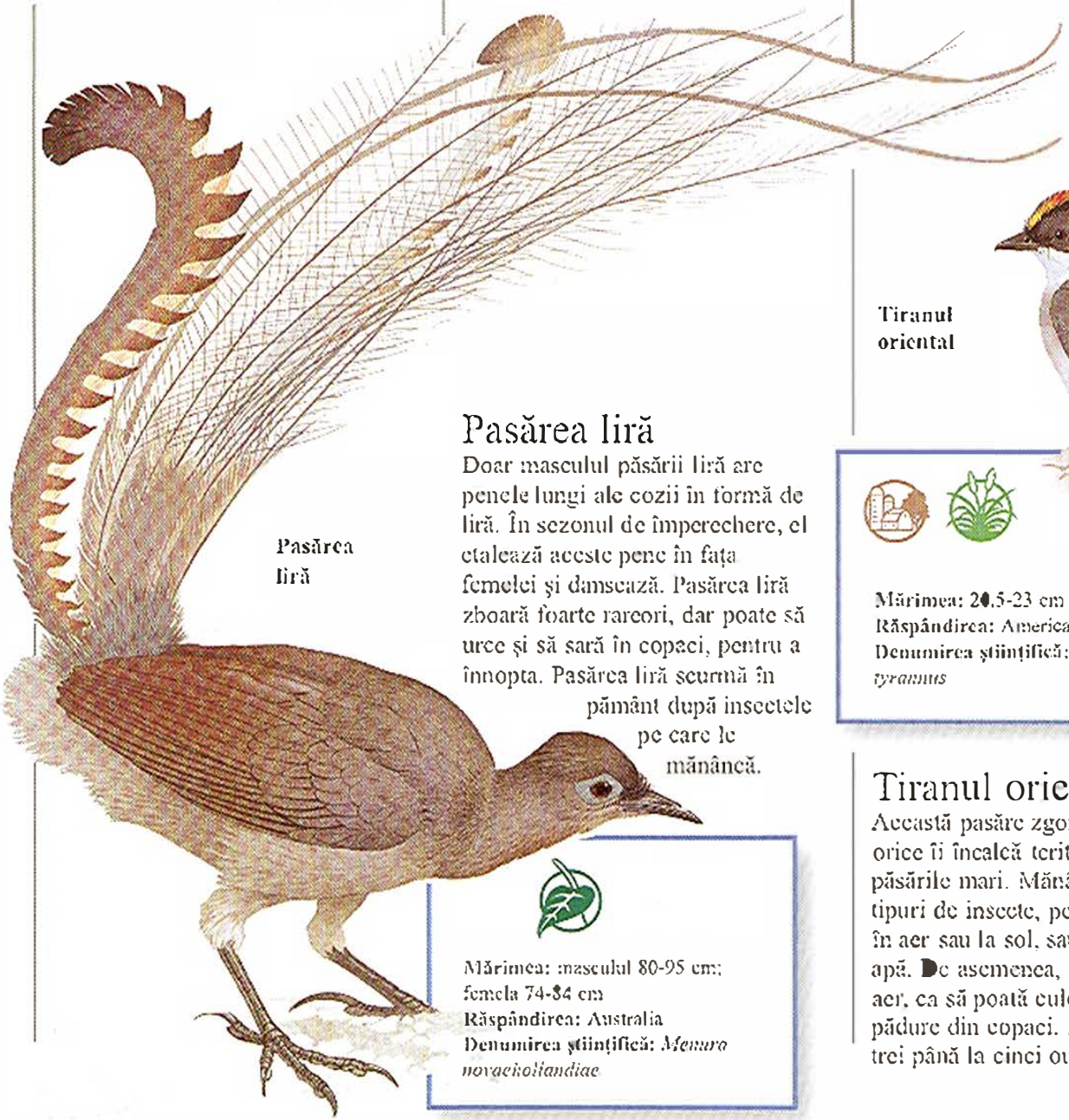

Pasărea liră

Pasărea liră

Doar masculul păsării liră are penele lungi ale cozii în formă de liră. În sezonul de împerechere, el etalează aceste pene în fața femelei și dansează. Pasărea liră zboară foarte rareori, dar poate să urce și să sară în copaci, pentru a înnopta. Pasărea liră scurmă în pământ după insectele pe care le mănâncă.

Mărimea: masculul 80-95 cm; femela 74-84 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea științifică: *Menura novaehollandiae*

Tiranul oriental

Mărimea: 20,5-23 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Tyrannus tyrannus*

Tiranul oriental

Această pasăre zgomotoasă atacă orice îi încalcă teritoriul, mai ales păsările mari. Mănâncă diverse tipuri de insecte, pe care le prinde în aer sau la sol, sau le scoate din apă. De asemenea, stă suspendat în aer, ca să poată culege fructele de pădure din copaci. Femela depune trei până la cinci ouă.

Pitulicea de granat

Pitulicea de granat

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: Malaiezia, Sumatra, Borneo
Denumirea științifică: *Pitta granatina*

Atât masculul, cât și femela au pene viu colorate, dar puii sunt maronii, șterși. Această pasăre își petrece mare parte a timpului la sol, unde prinde furnici, gândaci și alte insecte. De asemenea, mănâncă semințe. Poate să zboare pe distanțe scurte.

Pipra cu coadă sârmoasă (manacul sau manakinul)

Pipra cu coadă sârmoasă

Mărimea: 11,5 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Pipra filicauda*

Doar masculul are spectaculosul penaj negru-roșu-galben, dar și masculul și femela au la coadă pene lungi, sârmoase. În perioada de împerechere, masculul își etalează culorile vii. Aceste păsări se hrănesc de obicei în singurătate, căutând insecte și fructe în păduri și plantațiile de cacao.

Tiranul de torent

Această pasăre trăiește lângă torenții rapizi. Adesea culege insectele de pe bolovanii lunecoși înconjurați de ape spumegânde, udându-se cu această ocazie. O pereche își face un cuib cu aspect de cupă, care de obicei se află deasupra apei. Femela depune două ouă, pe care le clocește, în timp ce masculul stă lângă ea. Ambii părinți își hrănesc puii cu insecte.

Tiranul de torent

Mărimea: 10 cm
Răspândirea: America Centrală, America de Sud
Denumirea științifică: *Serpophaga cinerea*

Cocoșul de stâncă

În perioada de împerechere, masculii viu colorați dau un spectacol în comun, concurând pentru atenția femelelor, mult mai puțin spectaculoase. Ei sar în aer, scot chemări zgomotoase și își fâlfâie aripile. Aceste păsări se hrănesc în principal cu fructe.

Cocoșul de stâncă

Mărimea: 38cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea științifică: *Rupicola peruviana*

Cățărătorul cu cioc lung

Cățărătorul cu cioc-lung

Folosindu-se de lungul ei cioc, această pasăre de pădure caută printre frunzele din pădurea tropicală insecte și păianjeni. De asemenea, își găsește prada și sub coaja copacilor. Cățărătoare experță, se folosește de coada tare drept suport atunci când urcă pe coaja copacilor. Femela depune două ouă într-un cuib dintr-o scorbură de copac, clocindu-le timp de aproximativ 14 zile.

Mărimea: 35,5 cm, cu tot cu ciocul
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea științifică: *Nasica longirostris*

Cioara americană

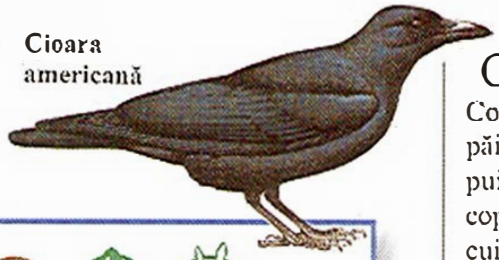

Mărimea: 43-53 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Corvus brachyrhynchos*

Cioara americană

Această pasăre mare mănâncă aproape orice găseşte, inclusiv insecte, păianjeni, broaşte, păsări şi ouăle acestora. Îşi face cuibul din beţişoare şi rămurele într-un copac sau într-un tufiş. Femela depune trei până la şase ouă.

Coţofana

Coţofana mănâncă insecte, păianjeni şi melci, dar mai fură şi pui de pasăre din cuiburile lor din copaci. Perechea construieşte un cuib mare într-un copac sau într-un tufiş. Femela depune cinci până la opt ouă şi le clocoteşte, în vreme ce masculul îi aduce hrană.

Coţofana

Mărimea: 44-57 cm
Răspândirea: Europa, nordul Africii, Asia, America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Pica pica*

Fluierarul de apă

Fluierarul de apă îşi face cuibul în zonele înalte montane, de obicei în apropierea râurilor. Iarna, vremea grea îl obligă să se refugieze în zonele umede de şes. Fluierarul de apă mănâncă viermi şi insecte de apă, pe care le prinde intrând în apele puţin adânci şi în bălţile clemere.

Fluierarul de apă

Mărimea: 15-18 cm
Răspândirea: Europa, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Anthus spinoletta*

Mărimea: 16 cm
Răspândirea: Europa, Asia, America de Nord, nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Eremophila alpestris*

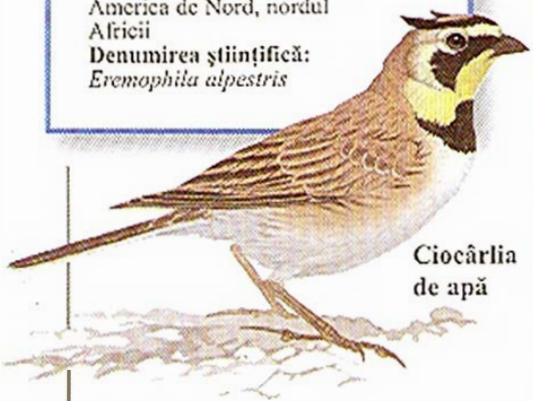

Ciocârlia de apă

Ciocârlia de apă

Doar masculul are cele două smocuri de pene pe cap, pe care le ridică în perioada nupţială sau când îşi apără teritoriul. Ciocârliile de apă mănâncă seminţe, muguri, insecte şi alte mici vietăţi. Cuibul este simplu, făcut direct pe sol din tulpini de plante şi înconjurat cu pietricele. Femela depune patru ouă.

Sfârciocul

Sfârciocul îşi supraveghează prada de pe o creangă şi face scurte zboruri pentru a prinde insecte. De asemenea, stă suspendat în aer, aşteptând să se lanseze asupra unor mici păsări sau mamifere. De obicei, îşi cară prada pe o creangă, unde o mănâncă, dar atunci când există belşug de hrană, îşi face o provizie de insecte, pe care le înfige într-un spin sau într-o crenguţă ascuţită.

Sfârciocul

Mărimea: 24 cm
Răspândirea: America de Nord, Asia, Europa, nordul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Lanius excubitor*

Pasărea Soarelui cu spate galben

Mărimea: 11,5 cm
Răspândirea: India, Sumatra, Borneo, Malaiezia
Denumirea ştiinţifică: *Aethopyga siparaja*

Pasărea Soarelui cu spate galben

Această pasăre a soarelui se hrăneşte cu nectarul florilor, ca şi cu insecte. Pluteşte în faţa florilor tubulare, în care îşi introduce limba cea lungă. Atunci când se hrăneşte din florile mari de hibiscus, perforează petalele, pentru a ajunge la nectarul de la baza florii.

Pasărea Soarelui cu smocuri roşii

Pasărea Soarelui cu smocuri roşii

Această pasăre a Soarelui trăieşte numai pe pantele munţilor înalţi, unde se hrăneşte cu nectarul unor flori de tipul uriaşelor lobelia şi protea. Dar principala ei hrană sunt insectele, în special muştele, pe care le prinde în aer. Şi masculul şi femela au de o parte şi de alta a pieptului nişte smocuri roşii, dar numai masculul are pene centrale lungi ale cozii. Cuibul este de formă ovală, fiind construit din firişoare vegetale şi tulpini uscate. Femela depune un ou sau două.

Nectarina cardinal

Mărimea: 13 cm
Răspândirea: insulele Vanuatu, Samoa, Santa Cruz şi Solomon
Denumirea ştiinţifică: *Myzomela cardinalis*

Nectarina cardinal

Este o pasăre care se hrăneşte sorbind nectarul florilor şi culegând insectele de pe frunze. Femela este mai închisă la culoare decât masculul. Ea are penele grimăslinii, cu pete roşii. Corpul în formă de cupă al acestei păsări atârnă de intersecţia a două ramuri. Femela depune două sau trei ouă.

Gaiţa albastră

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Cyanocitta crisiata*

Gaiţa albastră

Grupuri zgomotoase de gaiţe albastre sunt o privelişte familiară în grădini. Hrana lor principală constă din seminţe şi alune. Strâng rezerve pentru iarnă. Gaiţele albastre mănâncă şi insecte şi chiar fură ouă din cuiburile altor păsări. Perechile îşi construiesc cuiburile într-un copac sau într-un tufiş, iar femela depune două până la şase ouă.

Gheară-lungă cu gât galben

Această pasăre şi-a căpătat numele de la ghearele lungi din spate de la fiecare picior, de câte aproape 5 cm lungime. Este adesea văzută pe terenurile agricole, hrănindu-se cu insecte, pe care le găseşte de obicei în iarbă. În sezonul de împerechere, masculul execută un zbor nupţial special, răsfirându-şi coada şi cântând. Femela depune trei sau patru ouă, într-un cuib ascuns în ierburile înalte.

Gheară-lungă cu gât galben

Mărimea: 20,5 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Macronyx croceus*

Mărimea: masculul 25,5-30,5 cm; femela 14-15 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea ştiinţifică: *Nectarina johnstoni*

Cum comunică animalele?

Aproape toate animalele au o metodă de a păstra legătura cu cele asemenea lor. Multele, cum ar fi păsările, balenele, câinii şi maimuţele, au o mare varietate de sunete, fiecare cu semnificaţia lui. Alte animale comunică prin miros. Ele folosesc substanţe mirositoare pentru a le anunţa pe celelalte că sunt gata de împerechere sau că un anumit teritoriu le aparţine. Şi văzul este important. În perioada de împerechere, şopârlele îşi înclină capul într-un fel deosebit, iar poziţia urechilor unui animal cum ar fi câinele sau pisica arată că este fericit, furios sau înfricoşat.

Ca toţi câinii sălbatici, coioţii comunică prin lătrături şi urlete şi folosindu-şi coada şi urechile pentru a-şi arăta dispoziţia. Urletul coiotului este o metodă de a semnala că este posesorul unui anumit teritoriu, avertizând astfel animalele rivale.

Antenele unei molii mascul îi permit să detecteze mirosul emis de o femelă aflată la o distanţă mai mare de un kilometru. Această antenă păroasă a masculului de **molie de mătase** este deosebit de sensibilă.

Femelele licurici, lipsite de aripi, numite viermi **luminoşi**, trimit semnale masculilor printr-o serie de sclipiri. Fiecare specie are propria secvenţă luminoasă. Lumina este produsă de o combinaţie de substanţe din abdomenul licuriciului.

Păsările cântătoare sunt bine cunoscute pentru trilurile lor. Această **cisticola** cântă în timpul unui zbor special nupţial pentru a-şi atrage perechea. Poate să facă cercuri mari, la o înălţime de 30 m.

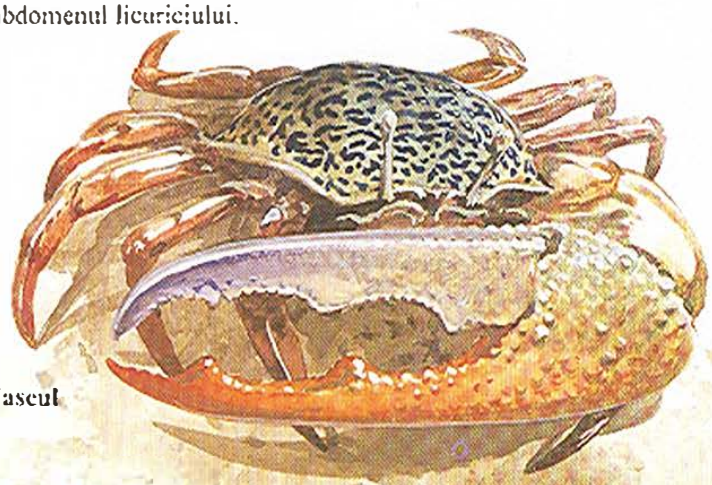

Masculă

Unul dintre cleştii din faţă ai **crabului scripcar** este mult mai mare şi mai viu colorat decât celălalt. Masculul iese din vizuina lui aflată la malul mării şi îşi mişcă cleştele, pentru a atrage femelele. Fiecare specie de crab scripcar are propriile mişcări de cleşte.

Femelă

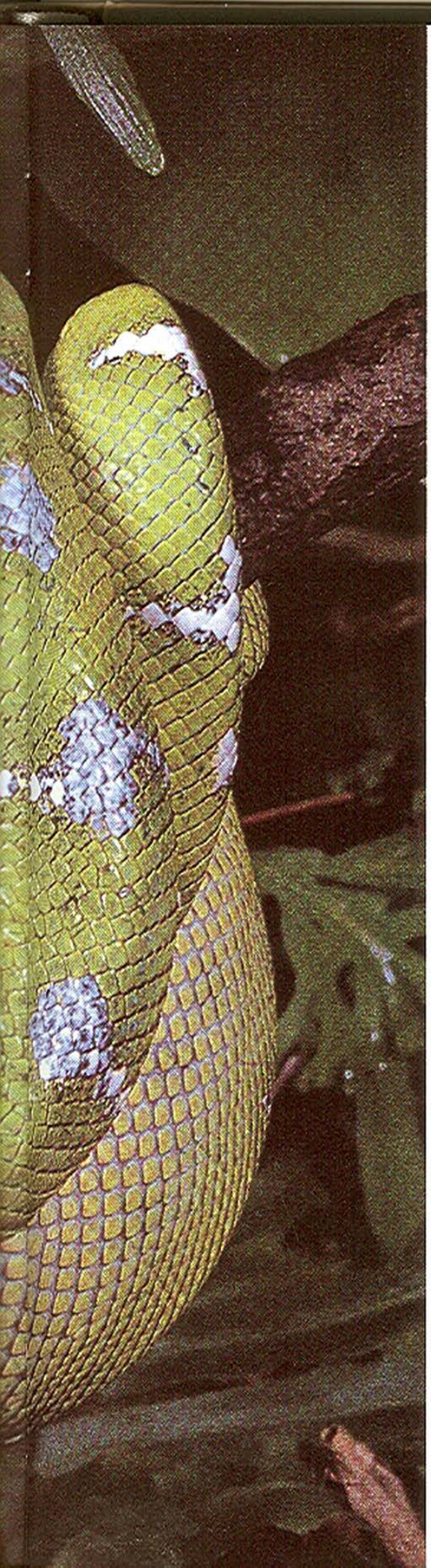

Reptilele

Primele reptile au evoluat din amfibieni acum aproximativ 300 de milioane de ani. Sub forma dinozaurilor, care au apărut începând cu 225 de milioane de ani în urmă, reptilele au dominat viața terestră timp de 140 de milioane de ani.

Astăzi există peste 6.500 de specii cunoscute de reptile, între care animale cum ar fi broaştele țestoase marine, prădătorii crocodili, şerpi otrăvitori şi şopârle iuți. Reptilele trăiesc pe toate continentele, cu excepția Antarcticii. Cele mai multe vânează alte animale pentru a se hrăni, dar există şi broaşte țestoase şi şopârle care se hrănesc cu plante.

Unul din marile avantaje ale reptilelor față de amfibieni este structura ouălor lor. Ouăle au o coajă tare, care protejează puiul de reptilă, şi o rezervă de hrană sub forma unei pungi cu gălbenuş, care să-i asigure hrănirea. Aceasta înseamnă că ouăle nu trebuie să fie lăsate în apă, unde există mulți duşmani. În mod normal, ouăle sunt depuse în sol, dar la unele specii ele sunt ținute în corpul femelei, astfel încât puii se nasc aidoma unor adulți în miniatură.

Şarpele boa de smarald este un şarpe verde deschis, care îşi petrece mare parte a vieții în copaci, în care se încolăceşte pe o creangă. Îşi aşteaptă prada, care constă în păsări şi lilieci, pe care o prinde şi o omoară cu colții săi ascuțiți. Este cel mai rapid în mişcări din toate speciile de boa şi este şi un bun înotător.

Broasca țestoasă cu cap mare

Ce este o reptilă?

Reptilele sunt animale vertebrate - ca și mamiferele și păsările - deci au o șiră a spinării formată din mici oase numite vertebre. Corpurile lor sunt acoperite cu solzi impermeabili la apă. Cele mai multe reptile trăiesc pe uscat, dar broaștele țestoase și unii șerpi trăiesc în apă, iar crocodilii sunt adaptați la viața în ambele medii.

Iguana

Reptilele au sânge rece și nu pot să-și controleze temperatura corpului. De aceea, cele mai multe trăiesc în climate calde și stau întinse la soare ca să se încălzească. De obicei, la miezul zilei se adăpostesc la umbră, pentru a evita supraîncălzirea.

Tipuri de reptile

În zilele noastre mai există patru grupuri de reptile. Broaștele țestoase au corpuri late, închise într-o carapace osoasă. Crocodilii și aligatorii sunt singurii supraviețuitori ai grupului din care au făcut parte și dinozaurii. Ei sunt animale de pradă și sunt cele mai mari reptile actuale. Al treilea grup include șopârlele și șerpii. Toți șerpii și cele mai multe șopârle sunt animale de pradă. Ultimul grup mai are doar două specii supraviețuitoare: tuatara din Noua Zeelandă.

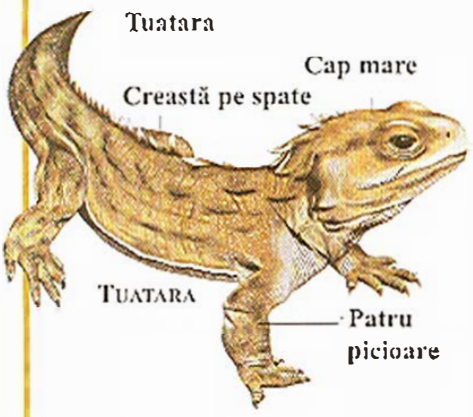

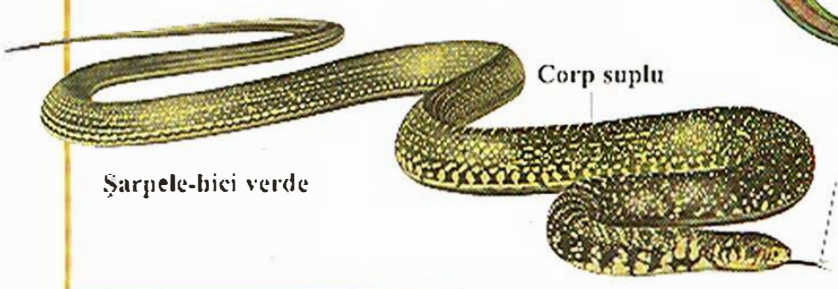

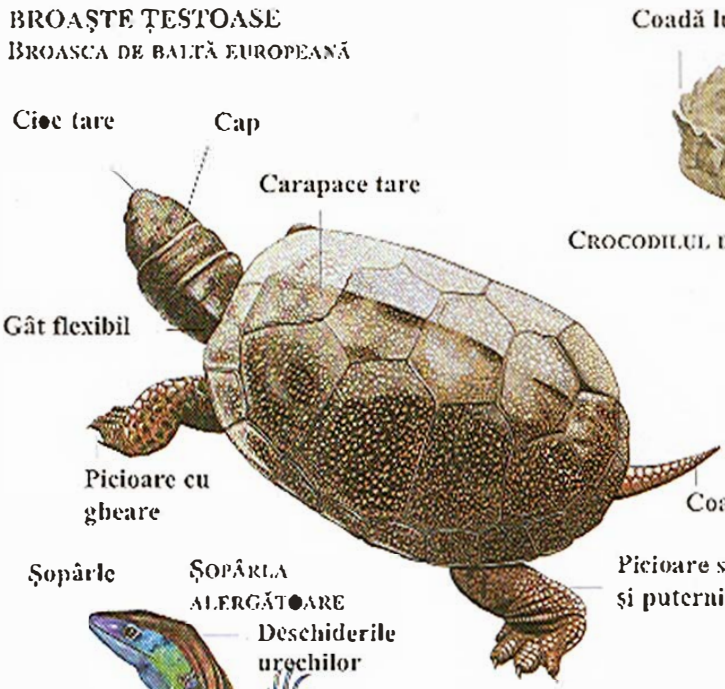

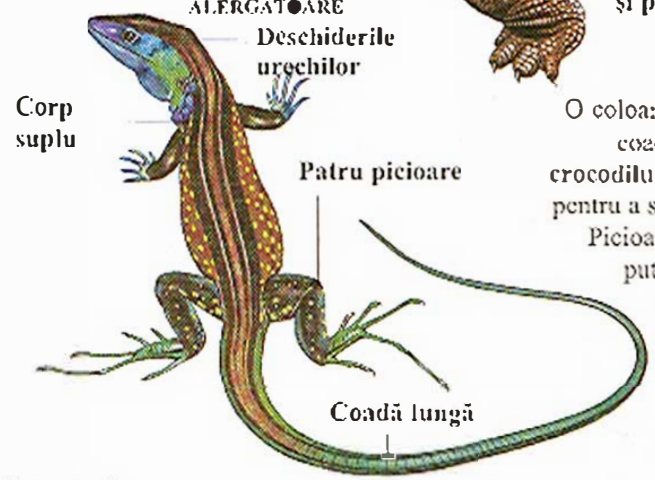

O coloană vertebrală lungă și o coadă puternică fac corpul crocodilului suficient de flexibil pentru a se putea deplasa în apă. Picioarele lui sunt scurte, dar puternice, iar fălcile lungi sunt presărate cu mulți dinți ascuțiți.

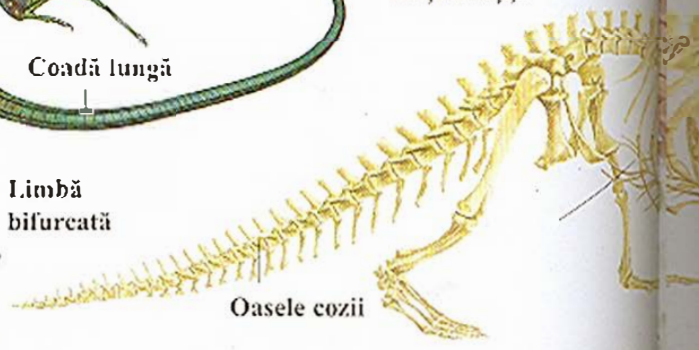

Reptilele depun ouă

Cele mai multe reptile depun ouă din care ies puii, deşi unele nasc direct pui vii. Oul este protejat de o coajă tare. În interiorul lui există un săculeţ de gălbenuş, care îi furnizează puiului în creştere hrana necesară. Puiul creşte în interiorul oului până când este în stare să iasă, sub forma unei versiuni mai mici a adultului, capabil să trăiască independent pe uscat.

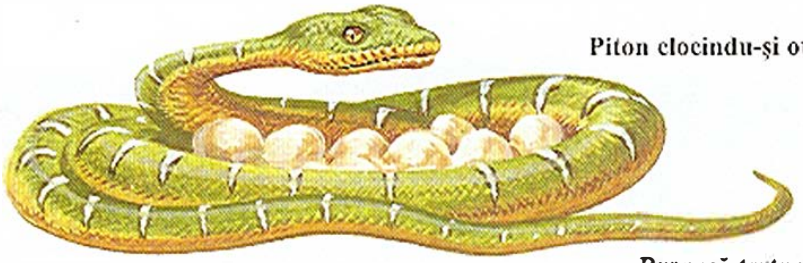

Piton clocindu-şi ouăle.

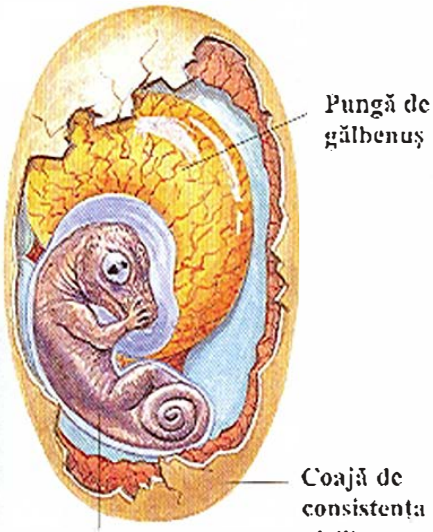

Broască ţestoasă depunându-şi ouăle

Cele mai multe reptile, cum ar fi **broaştele ţestoase**, îşi lasă pur şi simplu ouăle într-un loc ferit şi le lasă singure. Unii şerpi, cum ar fi **pitonii**, se înfăşoară în jurul ouălor, pentru a le ţine de cald.

CROCODILI ŞI ALIGATORI

SCHELET DE CROCODIL DE NIL

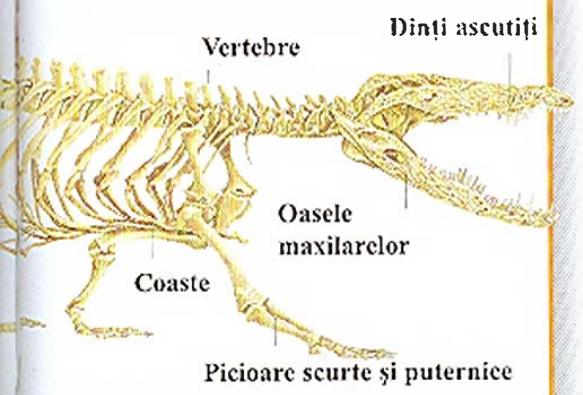

Reptilele preistorice

Primii dinozauri au apărut cu aproximativ 225 de milioane de ani în urmă. Au fost reptilele cu cel mai mare succes evoluţionar. Ca şi reptilele de astăzi, aveau piele tare şi depuneau ouă. Mulţi, cum ar fi *Lambeosaurus*, erau ierbivori. Alţii, ca *Tyrannosaurus rex*, erau vânători nemiloşi.

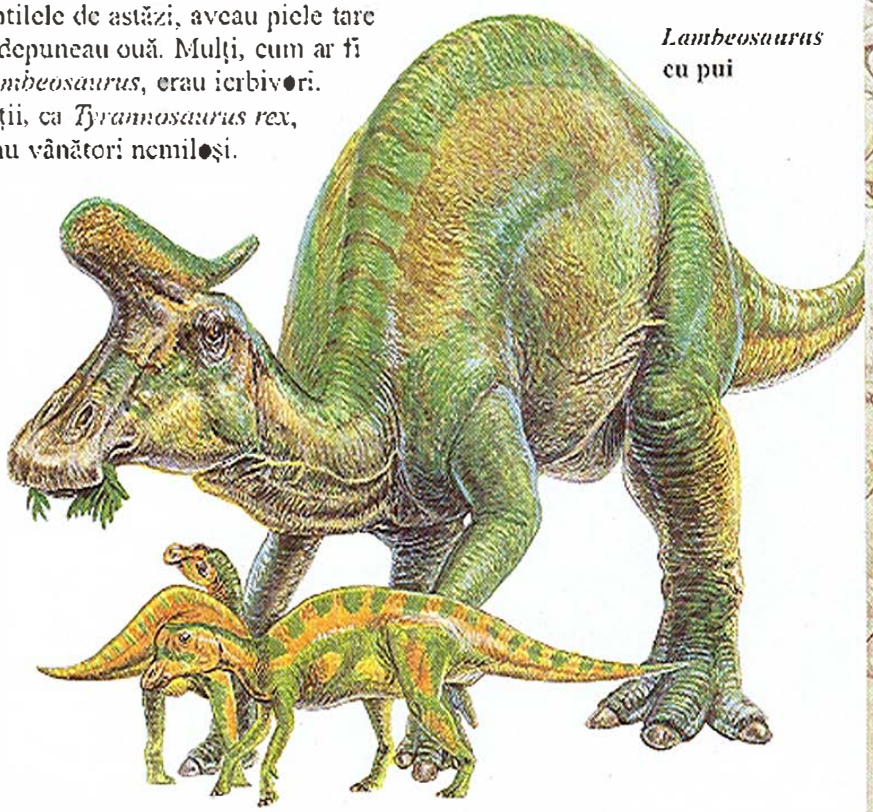

Lambeosaurus cu pui

Crocodili, aligatori, broaşte ţestoase

Ambele aceste grupuri sunt blindate, fiecare în felul lui. O broască ţestoasă tipică are o carapace tare, fabricată din plăci chitinoase şi osoase, care protejează corpul moale. Corpul unui crocodil este acoperit cu solzi tari şi cu plăci tari de piele pe spate, pentru o protecţie suplimentară. Grupul broaştelor ţestoase le include pe cele de apă dulce, pe cele de uscat şi pe cele de mare. Grupul crocodilienilor include trei familii: crocodilii, aligatorii şi caimanii şi un grup cu o singură specie: gavialul.

Mărimea: până la 5,5 m
Răspândirea: sud-estul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Alligator mississipiensis*

Aligatorul american

Crocodilii şi aligatorii

Există 14 specii de crocodili, 7 de aligatori şi caimani şi una de gavial. Toate sunt fiinţe puternice, care trăiesc pe uscat şi în apă şi vânează o mare varietate de animale. Trăiesc în apele tropicale şi subtropicale. Masculii şi femelele arată la fel, dar masculii cresc mai mari. Şi crocodilii şi aligatorii au o pereche de dinţi mari în apropierea botului, pe maxilarul inferior, pentru prinderea prăzii. La crocodili, acestor dinţi le corespund nişte adâncituri pe maxilarul superior, iar dinţii se pot vedea când gura e închisă. La aligatori şi caimani, dinţii mari se potrivesc cu două adâncituri de pe maxilarul superior şi nu se mai pot vedea când gura este închisă.

Aligatorul american

La un moment dat, aligatorul american devenise o specie ameninţată cu dispariţia, din cauză că a fost vânat pentru pielea lui. Eforturile de protejare a speciei au fost încununate de succes, iar numărul lor a crescut. Aceşti aligatori se înmulţesc de obicei primăvara. Femela depune cam 50 de ouă într-o grămadă de frunze şi din alte materiale vegetale şi păzeşte cuibul în timpul clocirii. Puii stau cu mama lor până la trei ani.

Mărimea: 7 m
Răspândirea: nordul Indiei
Denumirea ştiinţifică: *Gavialis gangeticus*

Gavialul

Gavialul

Gavialul are maxilare lungi, dotate cu aproximativ 100 de dinţi mici - echipament ideal pentru prinderea peştilor şi a broaştelor sub apă. Cel mai acvatic din toţi crocodilii, gavialul se deplasează stângaci pe uscat şi rareori părăseşte apa, cu excepţia depunerii ouălor. Femela depune 35-60 de ouă noaptea, într-o groapă săpată cu picioarele din spate la malul apei. Ea stă în apropiere cât timp ouăle sunt incubate, adică 60-80 de zile. Ca toţi crocodilii, şi gavialul a fost vânat pentru pielea lui, iar astăzi este o raritate.

Crocodilul indian

Crocodilul indian este un crocodil puternic, cu o gură largă și grea. Adulții pot prinde mamifere mari, cum ar fi antilope și bivoli, dar se hrănesc și cu broaște, șerpi și broaște țestoase. Puii mănâncă insecte și alte viețuitoare mici. În sezonul de împerechere, femela depune 25 până la 35 de ouă într-o groapă, pe malul râului. Ea poate să aibă și al doilea rând de pui în același sezon.

Caimanul cu ochelari

Mărimea: 1,5-2 m
Răspândirea: din Venezuela la sud de Amazon
Denumirea științifică: *Caiman crocodilus*

Caimanul cu ochelari

Acest caiman este extrem de adaptabil și se mută în habitatele acvatice create de oameni, cum ar fi lacuri de acumulare și iazuri. Caimanii mai mici se hrănesc în principal cu insecte, crabi și alte nevertebrate. Cei mai mari se hrănesc cu pești și melci acvatici. În sezonul de împerechere, femela construiește un cuib în pământ și depune în el până la 40 de ouă. Numărul acestor caimani a scăzut dramatic, deoarece sunt vânați pentru piele.

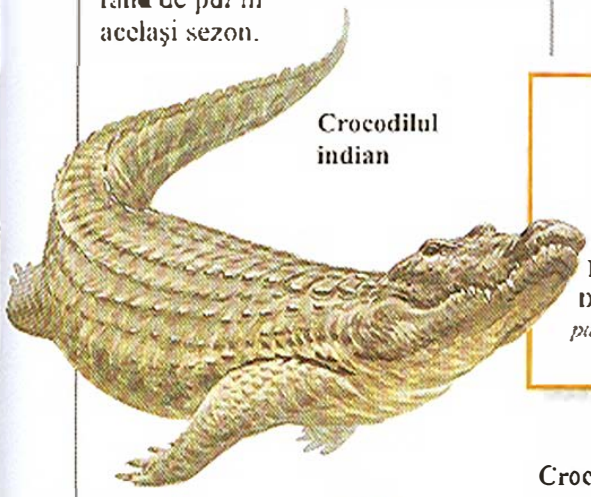

Crocodilul indian

Mărimea: până la 4 m
Răspândirea: India
Denumirea științifică: *Crocodylus palustris*

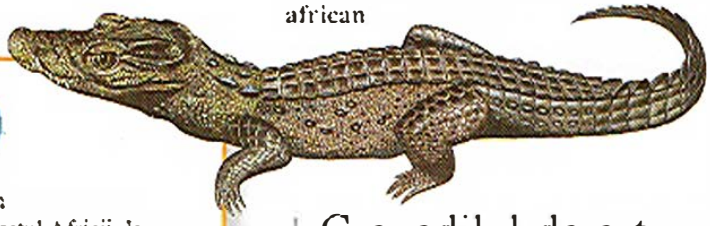

Crocodilul pitic vest-african

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: vestul Africii, la sud de Sahara
Denumirea științifică: *Osteolaemus tetraspis*

Crocodilul pitic vest-african (crocodilul de baltă)

Acest crocodil mic a devenit foarte rar în ultimii ani, din cauza schimbărilor suferite de râurile și lacurile în care trăiește și a vânării neîncetate. Animal lent și nepericulos, el este ușor de prins și de omorât. Se cunoaște puține despre viața lui, dar se crede că este activ noaptea, când se hrănește cu crabi, broaște și pești. Femela depune cam 20 de ouă într-o grămadă de frunze și din alte materiale vegetale.

Mărimea: până la 7 m
Răspândirea: sudul Indiei, Indonezia, sudul Australiei
Denumirea științifică: *Crocodylus porosus*

Crocodilul de estuar (Crocodilul oceanic)

Este unul din cei mai mari și mai periculoși crocodili. Se știe că atacă oamenii. Își petrece mare parte a vieții în mare, prinzând pești, dar poate să vâneze și animale de uscat, cum ar fi maimuțe, vite și bivoli. Femela iese pe uscat și depune până la 80 de ouă într-o movilă din materiale vegetale.

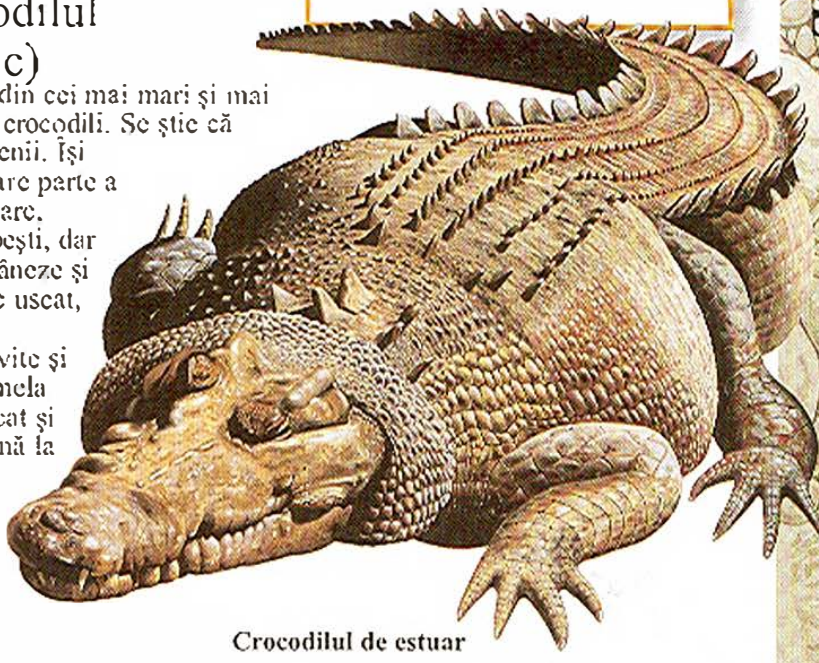

Crocodilul de estuar

Crocodilii de Nil

Spre deosebire de cele mai multe reptile, femela crocodilului de Nil este o mamă devotată puilor. După împerechere, masculul nu mai joacă nici un rol în întreținerea familiei. Rămasă singură, femela sapă cu picioarele din spate un puț în apropierea râului și depune în el până la 60 de ouă. Ea acoperă cuibul cu pământ și stă de pază timp de trei luni, cât se incubează ouăle. Când sunt pe cale să iasă din ou, puii de crocodil își cheamă mama din interiorul cojii. Ea descoperă cuibul, pentru ca puii să poată ieși. Mama continuă să aibă grijă de pui până ce aceștia împlinesc șase luni, vârstă la care au cam 45 cm lungime și pot să-și găsească singuri hrana.

Cuibul crocodilului

Cuibul este în general apropiat de apă, pe o plajă nisipoasă sau pe malul râului, având o adâncime de 20-45 cm. O dată ce a săpat groapa, femela se așează peste ea și depune ouăle înăuntru.

Începutul vieții

Când sunt gata să iasă din ou, puii sunt foarte atenți la orice vibrație de deasupra lor, când aud pașii mamei lor, ei o cheamă. O dată descoperit cuibul, puii se folosesc de dinții lor ascuțiți pentru a își tăia drum prin coajă. Mama îi va ajuta să iasă. După ce au ieșit din ou, puii trebuie să-și găsească un adăpost împotriva multelor animale de pradă care vor să-i prindă. Mama îi va lua și îi va duce, câțiva deodată, la locul în care vor crește. Nu își închide gura. Micii crocodili par niște prizonieri în spatele gratiilor. Mama își va lăsa puii într-o baltă liniștită și îi va apăra cu ferocitate.

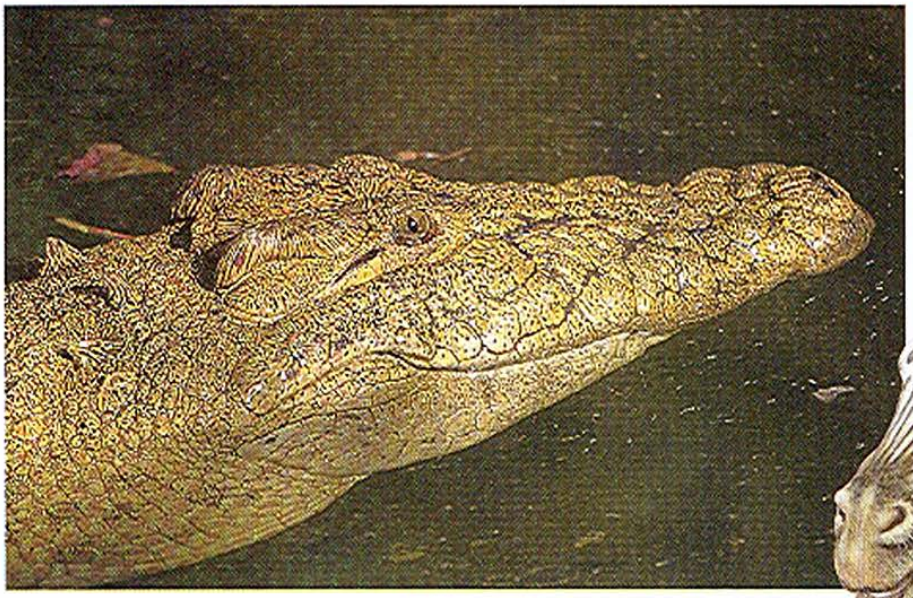

Crocodilul de Nil nu trăieşte doar în Nil. El se găseşte în râurile şi lacurile din toată Africa tropicală şi sudică. Adulţii pot să ajungă la lungimi mai mari de 5 m.

Vânător nemilos

Crocodilul de Nil este un vânător foarte tenace. El se ascunde în apă, aşteptând venirea prăzii la adăpat. Adesea îi ies la suprafaţă doar ochii şi urechile. Crocodilul îşi va prinde prada, o va trage în apă şi o va îneca.

Broaşte ţestoase

Există aproximativ 230 de specii de broaşte ţestoase. Ele au toate o armură tare, formată din substanţe chitinoase şi din oase, care le protejează corpul moale. Armura are două componente: o carapace pe spate şi un „plastron" pe abdomen. Coastele şi cea mai mare parte a vertebrelor sunt ataşate de carapacea de pe spate şi de placa de pe abdomen, iar cele mai multe ţestoase pot să-şi retragă capul sub carapace, ca să se protejeze. În locul dinţilor, broaştele ţestoase au ciocuri tari, chitinoase, cu care îşi mestecă mâncarea. Toate broaştele ţestoase depun ouă. Cele mai multe le îngroapă în nisip şi lasă puii să iasă singuri.

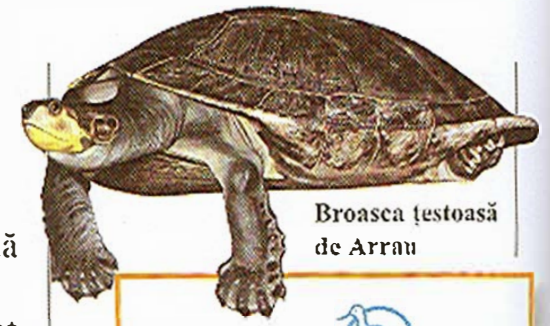

Broasca ţestoasă de Arrau

Mărimea: 61-76 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Podocnemis expansa*

Broasca ţestoasă de Aarau

Este cea mai mare dintre broaştele ţestoase care îşi retrag capul în lateral sub carapace. Femelele se adună în număr uriaş pe malurile nisipoase, pentru a-şi depune ouăle. Când puii ies din ouă, ei trebuie să ajungă singuri în apă.

Broasca ţestoasă de pădure

Această ţestoasă cu carapace zgrunţuroasă trăieşte în apropierea apei, dar îşi petrece cea mai mare parte a vieţii pe uscat. Este un bun cătărător şi se hrăneşte cu fructe, viermi şi insecte. În mai sau iunie, femela depune şase până la opt ouă. Puii pot să iasă înainte de venirea toamnei, dar de obicei ouăle ţestoaselor din teritoriile nordice nu vor eclozа decât în următoarea primăvară.

Mărimea: 12,5-23 cm
Răspândirea: Statele Unite
Denumirea ştiinţifică: *Clemmys insculpta*

Broasca ţestoasă de pădure

Terapinul de râu

Terapinul de râu

Numită şi batagur, aceasta este o broască ţestoasă de apă dulce, dar poate trăi şi în ape sărate. Îşi face cuibul în malurile nisipoase şi de aceea oamenilor le este uşor să o prindă şi să sape după ouăle ei. În Malaiezia, pentru salvarea terapinului de râu s-au înfiinţat crescătorii, în care puii trăiesc în siguranţă până când ating vârsta de doi ani.

Mărimea: 58 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Batagur baska*

Broasca ţestoasă de baltă

Mărimea: 13-30 cm
Răspândirea: Statele Unite şi din America Centrală până în Brazilia
Denumirea ştiinţifică: *Trachemys scripta*

Broasca ţestoasă de baltă

Broasca ţestoasă de baltă iese rareori din apă şi adesea se încălzeşte pe buştenii plutitori. Puii se hrănesc în principal cu insecte, mormoloci de broască şi alte mici animale nevertebrate, dar după ce cresc încep să se hrănească cu plante. Vara, femela poate să depună până la trei rânduri de ouă de 4-23 de bucăţi fiecare.

Țestoasa uriașă de Galápagos

Această țestoasă uriașă poate să cântărească peste 215 kg. Masculii sunt de obicei mai mari decât femelele. Trăiește pe uscat și se hrănește cu aproape orice fel de plantă găsește. Unele au o carapace care se curbează deasupra capului și care le permite să ajungă la plante mai înalte. Femela sapă o groapă cu picioarele din spate și va depune în ea până la 17 ouă. Ea acoperă ouăle cu pământ și le lasă la clocit. Puii care ies din ou trebuie să sape singuri ca să iasă din groapă.

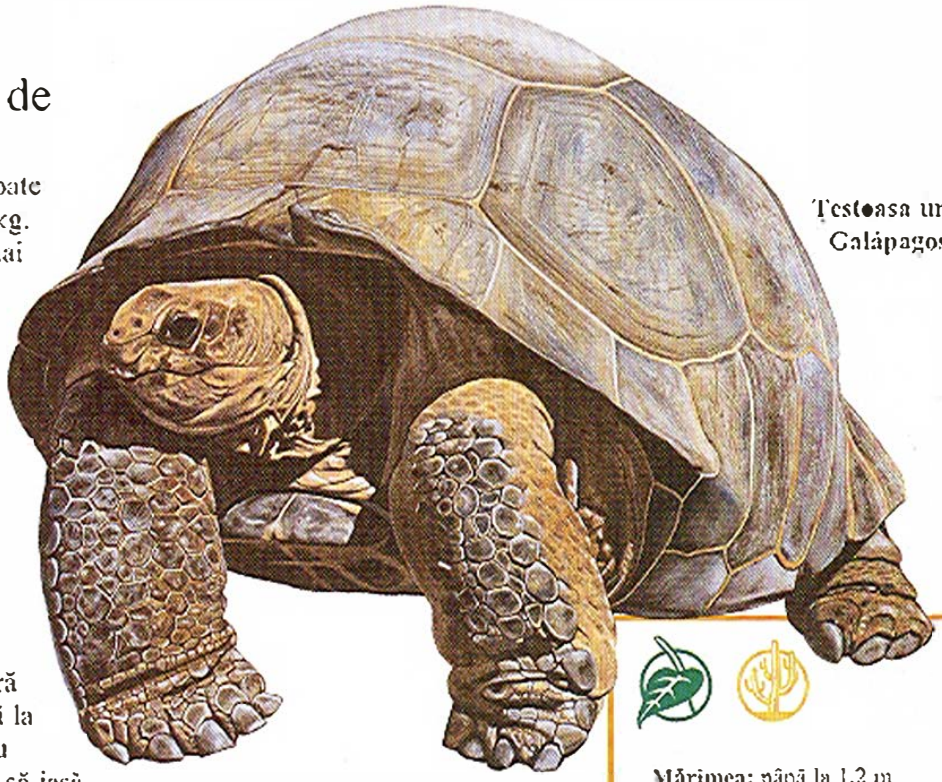

Țestoasa uriașă de Galápagos

Mărimea: până la 1,2 m
Răspândirea: Insulele Galapágos
Denumirea științifică: *Geochelone nigra*

Țestoasa-clătită

Țestoasa-clătită

Această remarcabilă țestoasă are o carapace moale, flexibilă. Dacă este în pericol, se ascunde într-o crăpătură din stâncă și inspiră mult aer. Astfel, ca se umflă și se va înțepeni, fiind foarte greu de scos de acolo. Dar această tehnică nu protejează animalul de oameni, care o prind în număr mare, pentru comerțul cu animale de casă.

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea științifică: *Malacochersus tornieri*

Broasca țestoasă păpușă

Este originară din zonele uscate, cu vegetație joasă din jurul Mării Mediterane, care acum sunt schimbate de activitatea agricolă și de construcția de case de agrement. Această țestoasă a devenit rară, pentru că milioane de exemplare au fost capturate și vândute ca animale de casă. Comerțul nu a încetat cu totul, dar în cele mai multe țări el a fost interzis.

Broasca țestoasă cu balamale (Schweigger)

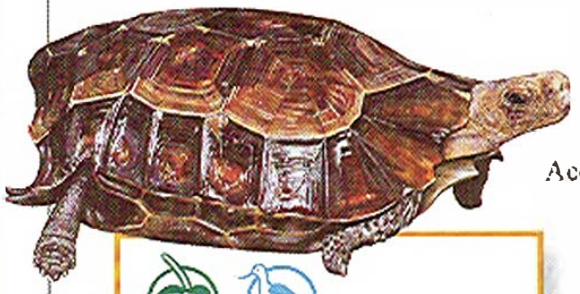

Mărimea: 33 cm
Răspândirea: vestul și centrul Africii
Denumirea științifică: *Kinixys erosa*

Broasca țestoasă cu balamale (Schweiger)

Această țestoasă prinde mici animale, dar se hrănește în principal cu plante și își petrece cea mai mare parte a vieții ascunzându-se între resturile vegetale. Are un blindaj unic: o „balama" permite părții din spate a carapacei să se lase pe spate, pentru a apăra zona cozii, în caz că animalul este atacat. Puii nu au această porțiune, care apare în cursul creșterii.

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: nordul Africii, sud-estul și sud-vestul Europei, Orientul Apropiat
Denumirea științifică: *Testudo graeca*

Broasca țestoasă păpușă

Matamata

Forma neregulată a acestei broaște țestoase o ajută să se ascundă printre frunze și alte resturi vegetale de pe fundul râului. Ieșiturile cărnoase aflate de o parte și de alta a capului unduiesc în apă și atrag peștii mici. Când un pește se apropie, țestoasa deschide mare sa gură, în care năvălește apa, care antrenează și peștișorul. Broasca țestoasă închide apoi gura, lăsând doar o ușoară deschidere, prin care va ieși apa.

Matamata

Mărimea: 41 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea științifică: *Chelus fimbriatus*

Țestoasa cioc de șoim

Atât frumoasa ei carapace, cât și ouăle au avut o mare căutare. Acum vânătoarea este strict controlată, dar încă se găsesc puține exemplare. Țestoasa cioc de șoim are o alimentație neobișnuită. Pe lângă moluște și crustacei, se hrănește și cu bureți. Mulți bureți conțin substanțe otrăvitoare, care însă par să nu deranjeze țestoasa.

Mărimea: 76-91 cm
Răspândirea: zonele tropicale ale oceanelor Atlantic, Pacific și Indian, marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Eretmochelys imbricata*

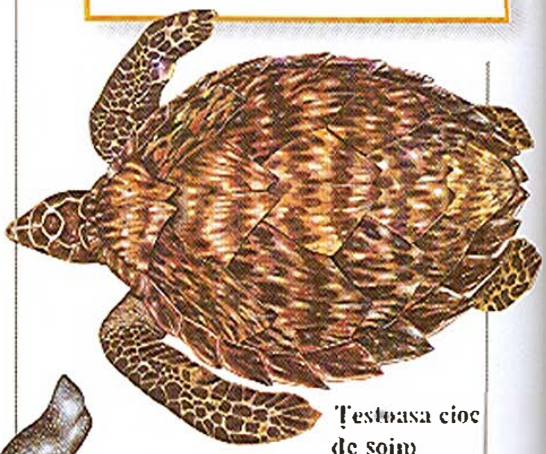

Țestoasa cioc de șoim

Țestoasa Murray

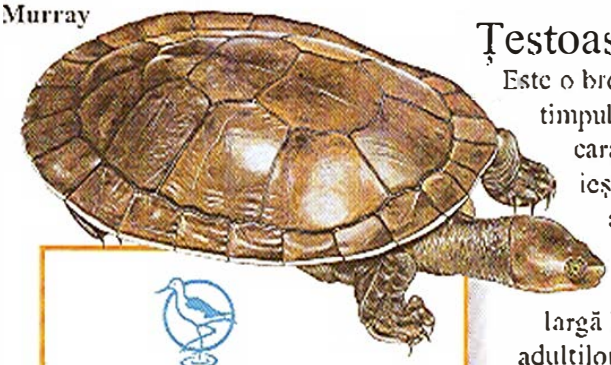

Țestoasa Murray

Este o broască țestoasă de râu. În timpul dezvoltării, își schimbă carapacea. Puii proaspăt ieșiți din ou au o carapace aproape circulară. Pe măsură ce cresc, carapacea devine mai largă la spate. Carapacele adulților sunt ovale. Această țestoasă activă se hrănește cu broaște, mormoloci și plante. Vara, femela depune între 10 și 15 ouă într-o groapă săpată pe malul râului. Puii vor ieși după 10-11 săptămâni.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: sud-estul Australiei
Denumirea științifică: *Emydura macquarri*

Broasca țestoasă cu țestul în piele

Este cea mai mare broască țestoasă din lume, ajungând la 360 kg. Armura nu constă în plăci tari, ca la celelalte țestoase, ci este formată dintr-un material gros, de consistența pielii. Are niște maxilare slabe, ca niște foarfeci și se hrănește în principal cu meduze. Călătorește distanțe mari între zonele de hrănire și cele de reproducere. Puii ieșiți din ou au pe carapace mici solzi, dar aceștia vor dispare curând.

Broasca țestoasă cu țestul în piele

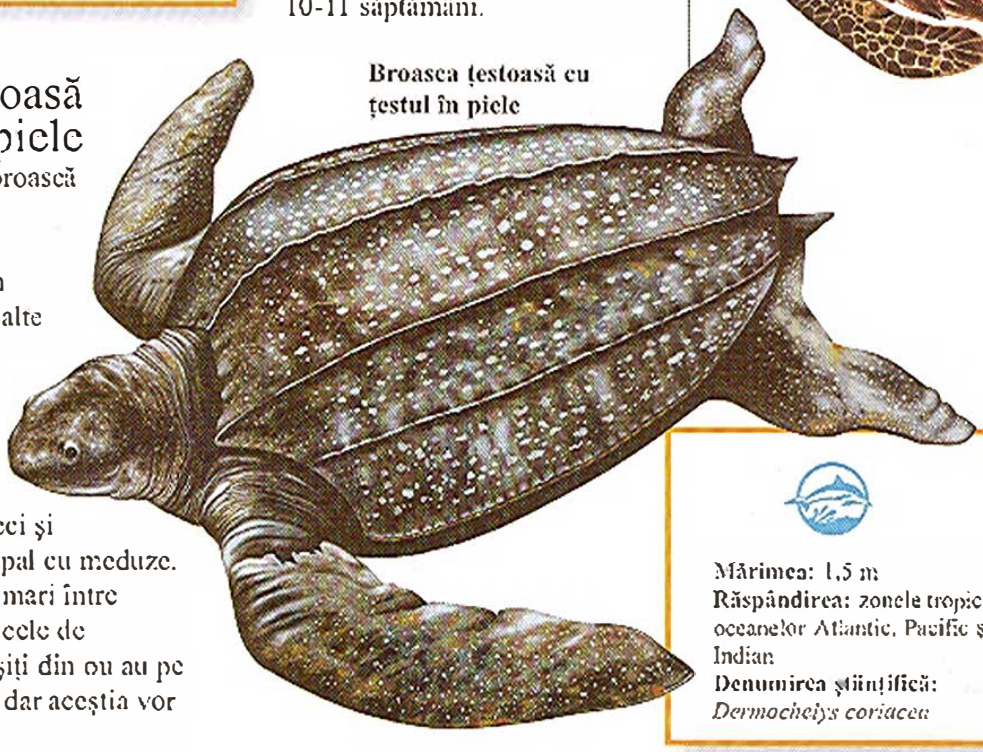

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: zonele tropicale ale oceanelor Atlantic, Pacific și Indian
Denumirea științifică: *Dermochelys coriacea*

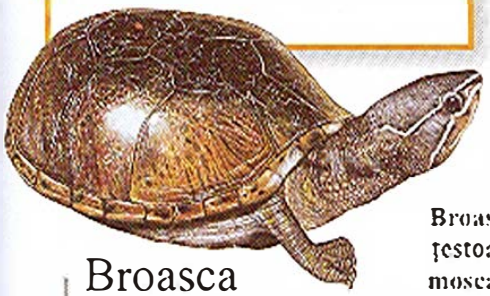

Broasca ţestoasă moscată comună

Mărimea: 8-13 cm
Răspândirea: Statele Unite
Denumirea ştiinţifică: *Sternotherus odoratus*

Broasca ţestoasă moscată comună

Broasca ţestoasă moscată comună este cunoscută şi sub numele de „borcan împuţit", datorită lichidului care se scurge din glandele ei speciale atunci când este atacată. Mănâncă insecte şi moluşte, dar se hrăneşte şi cu stârvuri (vieţuitoare deja moarte) şi cu mici cantităţi de peşte şi de plante. Rareori iese din apă.

Broasca ţestoasă moale cu ghimpi

Broaştele ţestoase moi au carapace rotunde, fără plăci dure. Ele se pot deplasa rapid pe uscat şi în apă, dar îşi petrec cea mai mare parte a vieţii în apă. Broasca ţestoasă moale cu ghimpi se hrăneşte cu insecte, creveţi şi mai puţin cu peşte şi plante. Se înmulţeşte vara, când femela depune aproximativ 20 de ouă.

Mărimea: 15-46 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Trionyx spiniferus*

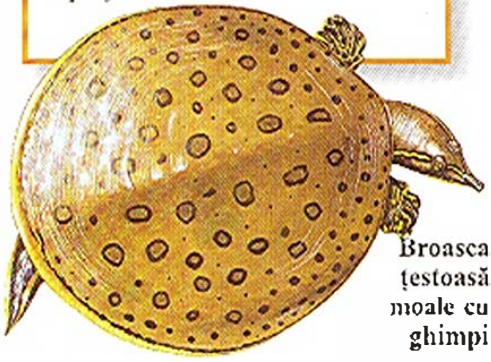

Broasca ţestoasă moale cu ghimpi

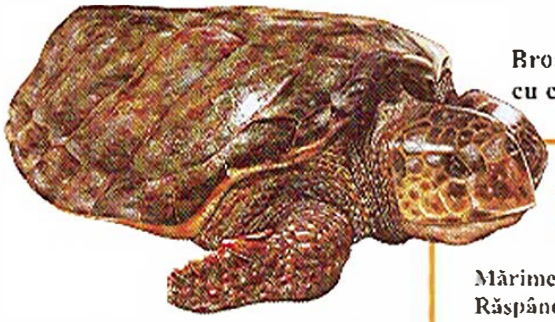

Broasca ţestoasă cu cap mare

Mărimea: 76-102 cm
Răspândirea: zonele temperate şi tropicale ale oceanelor Pacific, Indian şi Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Caretta caretta*

Broasca ţestoasă cu cap mare

Broasca ţestoasă cu cap mare are un cap uriaş, care poate să atingă o lăţime de 25 cm, şi fălci puternice. Poate să zdrobească chiar şi vieţăţi cu carapace tare, cum ar fi scoicile de râu, dar se hrăneşte şi cu plante şi meduze. Carapacea ei grea este foarte groasă la spate, pentru a o proteja de atacurile rechinilor. Broaştele ţestoase cu cap mare se înmulţesc de obicei din doi în doi ani, depunând câteva rânduri de cam 100 de ouă.

Mărimea: 1-1.25 m
Răspândirea: zonele tropicale ale oceanelor Atlantic, Pacific şi Indian
Denumirea ştiinţifică: *Chelonia mydas*

Broasca ţestoasă verde

Această broască ţestoasă îşi petrece în apă aproape întreaga viaţă, hrănindu-se cu alge şi ierburi marine. Poate să călătorească distanţe imense pentru a-şi depune ouăle pe plaja pe care s-a născut. Femela se târăşte pe nisip, sapă o groapă şi depune acolo mai mult de 100 de ouă. Le acoperă cu nisip şi se întoarce în mare. Când puii ies din ou, ei trebuie să se lupte să iasă din groapă şi să ajungă la mare.

Broasca ţestoasă verde

Mărimea: 36-66 cm
Răspândirea: centrul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Macroclemys temminckii*

Broasca ţestoasă aligator

Această ţestoasă cântăreşte până la 91 de kilograme. Are o carapace zgrunţuroasă, care o face greu de văzut atunci când stă pe fundul albiei râului, aşteptând prada. În timp ce aşteaptă, ţine gura deschisă, pentru a prezenta o mică excrescenţă cărnoasă de pe maxilarul inferior. Peştii care trec şi încearcă să muşte din „momeală" sunt rapid înghiţiţi sau tăiaţi în două de fălcile puternice ale ţestoasei aligator.

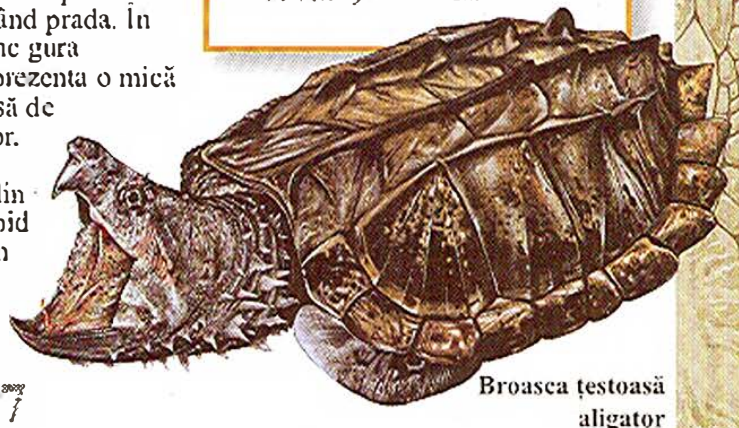

Broasca ţestoasă aligator

Şopârle şi şerpi

Şopârlele şi şerpii aparţin unui mare grup de reptile, care au corpul acoperit cu solzi. Există cel puţin 3.500 de specii de şopârle, care trăiesc în mai toată lumea, cu excepţia extremului nord şi a Antarcticii. Cele mai multe trăiesc la sol sau în copaci, dar iguana de mare îşi petrece mare parte a vieţii în apă. Există aproximativ 2.400 de tipuri de şerpi. Ca şi şopârlele, şi ei trăiesc în cele mai calde regiuni ale lumii. Nici unul nu se găseşte în nordul extrem sau în Antarctica. Cei mai mulţi şerpi trăiesc pe uscat, dar există şi specii de apă dulce şi specii marine.

Şopârle

Şopârlele sunt cel mai mare grup actual de reptile. Ele se întind pe toate dimensiunile, de la minusculii gecko, lungi de doar 7,5 cm, până la uriaşii dragoni de Komodo, care măsoară până la 3 m. O şopârlă tipică are patru picioare, dar există şi specii fără picioare, ca şi altele, cum ar fi scincidele, şi şopârlele-şarpe, care au membre extrem de mici. Cele mai multe au deschideri pentru urechi şi pleoape mobile. În general, şopârlele depun ouă într-o groapă sau într-un loc sigur de sub o piatră şi nu le mai acordă nici o atenţie. Dar există câteva specii la care femelele păstrează ouăle în corp până ce puii sunt destul de dezvoltaţi. Ei ies din ouă aproape imediat ce acestea au fost depuse.

Chuckwalla

Mărimea: 28-42 cm
Răspândirea: sudul Statelor Unite, Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Sauromalus obesus*

Chuckwalla

Această şopârlă dolofană stă noaptea adăpostită între stânci, iar dimineaţa iese să se încălzească la soare. Animal care se hrăneşte cu plante, ca îşi petrece toată ziua mâncând frunze, muguri şi flori. În caz de pericol, se ascunde într-o crăpătură din stâncă şi se umflă cu aer, fiind astfel imposibil de mişcat.

Mărimea: 12,5 cm
Răspândirea: sud-vestul Africii: deşertul Namib
Denumirea ştiinţifică: *Palmatogecko rangei*

Gecko cu degetele unite

Gecko cu degetele unite

Această rară şopârlă gecko de deşert are degetele picioarelor unite cu pieliţe, care acţionează ca rachetele de zăpadă, ajutând-o să alerge pe nisipul moale. De asemenea, se foloseşte de picioare pentru a se îngropa în nisip, ca să se ascundă de inamici sau de soarele arzător. Stă ascunsă în vizuină, cu capul spre ieşire, aşteptând să înhaţe insectele care trec, cum ar fi termite.

Gecko cu coada în formă de frunză

Mărimea: 20,5 cm
Răspândirea: Madagascar
Denumirea ştiinţifică: *Uroplatus fimbriatus*

Gecko cu coada în formă de frunză

Modelul petelor de pe corpul acestui gecko se confundă cu coaja copacilor şi îl ajută să se ascundă atunci când se lipeşte de trunchiul copacului. Este de obicei activ noaptea, când prinde insecte. După ce mănâncă, se curăţă, lingându-se pe tot corpul cu limba.

Agamidul arab cu cap de mormoloc

Şopârlă de vizuină, acest agamid se adăposteşte săpând tunele sau îngropându-se în nisip. Dacă se sperie, ia o poziţie ofensivă, pentru a-şi ameninţa inamicul. Îşi întinde în sus coada, şi-o rulează şi apoi o întinde din nou.

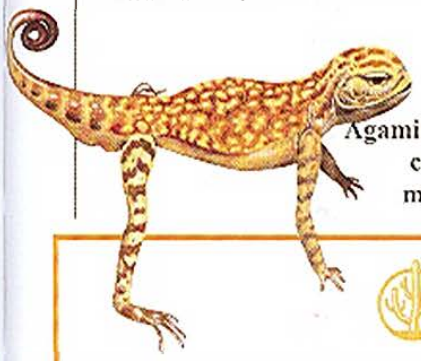

Agamidul arab cu cap de mormoloc

Mărimea: până la 12,5 cm
Răspândirea: sud-vestul Asiei
Denumirea ştiinţifică: *Phrynocephalus nejdensis*

Tuatara

Există doar două tipuri de tuatara, foarte asemănătoare cu animale înrudite cu ele, care au trăit cu 130 de milioane de ani în urmă şi sunt cunoscute din fosile. Tuatara trăiesc la nivelul solului şi se adăpostesc în vizuini. Se hrănesc cu insecte şi alte mici nevertebrate, dar şi cu păsări şi şopârle mici.

Tuatara

Mărimea: până la 65 cm
Răspândirea: Noua Zeelandă
Denumirea ştiinţifică: *Sphenodon punctatus*

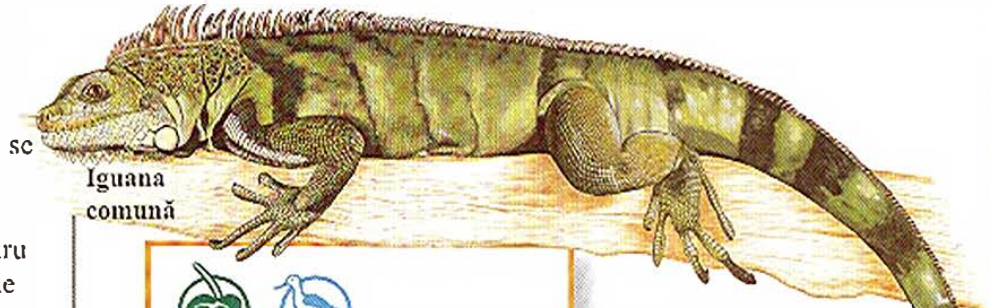

Iguana comună

Mărimea: 1-2 m
Răspândirea: nordul şi centrul Americii de Sud, introdusă în SUA
Denumirea ştiinţifică: *Iguana iguana*

Iguana comună

Şopârlă trăitoare în copaci, iguana este şi o bună înotătoare. Are dinţi şi gheare ascuţite şi se apără cu ferocitate dacă este atacată. Toamna, depune 28-40 de ouă într-o groapă din sol, în care acestea sunt incubate timp de trei luni. Puii ieşiţi din ou au o lungime de aproximativ 20 cm.

Iguana rinocer

Această şopârlă îşi ia numele de la solzii ascuţiţi de pe bot. Se găseşte doar pe insula Hispaniola şi pe mica insulă vecină Mona. Trăieşte printre tufişurile ţepoase şi cactuşi şi se hrăneşte în principal cu plante, viermi şi şoareci.
Specia este ameninţată de diverse animale, cum ar fi porcii, câinii, pisicile şi mangustele aduse de oameni în insule. Aceste animale mănâncă ouăle şi puii iguanei rinocer.

Iguana rinocer

Mărimea: până la 1,2 m
Răspândirea: Indiile de Vest
Denumirea ştiinţifică: *Cyclura cornuta*

Iguana de mare

Iguana de mare

Iguanele de mare sunt singura specie de şopârlă care-şi petrece majoritatea timpului în mare, înotând şi scufundându-se în căutare de alge, hrana ei principală. Când se află în apă, iguana îşi foloseşte coada puternică pentru a se propulsa. Iese la suprafaţă pentru a respira, dar când se scufundă pulsul îi scade, pentru ca organismul să folosească mai puţin oxigen.

Mărimea: 1,2–1,5 m
Răspândirea: Insulele Galapagos, Islanda
Denumirea ştiinţifică: *Ambiyrhynchus cristatus*

Anola verde

Picioarele cu degete lungi ale anolei o ajută să se cațere în copaci, în care caută insecte și păianjeni. Masculul are la gât o pungă de piele, pe care o agită pentru a atrage femelele. După împerechere, femela depune un ou pe pământ, printre frunze sau pietre, la fiecare două săptămâni, în tot timpul sezonului de împerechere. Puii ies în cinci până la șapte săptămâni.

Mărimea: 12-20 cm
Răspândirea: sudul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Anolis carolinensis*

Șopârla nocturnă de deșert

Această șopârlă trăiește printre plantele deșertului, cum ar fi yukka și agava și se hrănește cu termite, furnici, muște și gândaci. Nu depune ouă, ci dă naștere la unu până la trei pui vii, care se dezvoltă în corpul mamei și primesc de la ea hrana.

Mărimea: 9,5-12,5 cm
Răspândirea: sud-vestul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Xantusia vigilis*

Monstrul gila

Este una din cele doar două specii de șopârle veninoase. Otrava este produsă de glandele din maxilarul inferior. Când gila își mușcă prada, otrava curge în rană. Principalele prăzi sunt păsările, șoarecii și alte șopârle. Dacă nu se găsește hrană, gila trăiește din rezervele stocate în coadă.

Mărimea: 45-61 cm
Răspândirea: sud-vestul Statelor Unite, Mexic
Denumirea științifică: *Heloderma suspectum*

Alergătorul de junglă

Această șopârlă foarte activă vânează la nivelul solului. Are o limbă lungă, bifurcată, pe care o scoate în căutarea de insecte și alte nevertebrate. Femela este mai mică decât masculul, iar corpul ei este marcată nu cu pete, ci cu dungi.

Mărimea: 15-20 cm
Răspândirea: America Centrală, America de Sud, la est de Anzi; introdusă în Florida
Denumirea științifică: *Ameiva ameiva*

Scincida vestică cu limbă albastră

Această șopârlă corpolentă are un cap mare și picioare minuscule. Ziua se plimbă grăbită și caută insecte, melci și fructe de pădure. Uneori se adăpostește de soarele dogoritor într-o vizuină de iepure puii cresc în corpul mamei și se nasc complet dezvoltați.

Mărimea: 45 cm
Răspândirea: sudul Australiei
Denumirea științifică: *Tiliqua occipitalis*

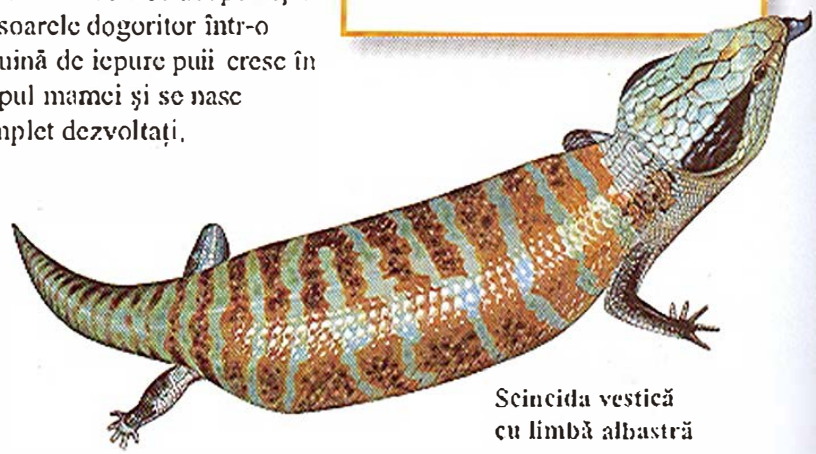

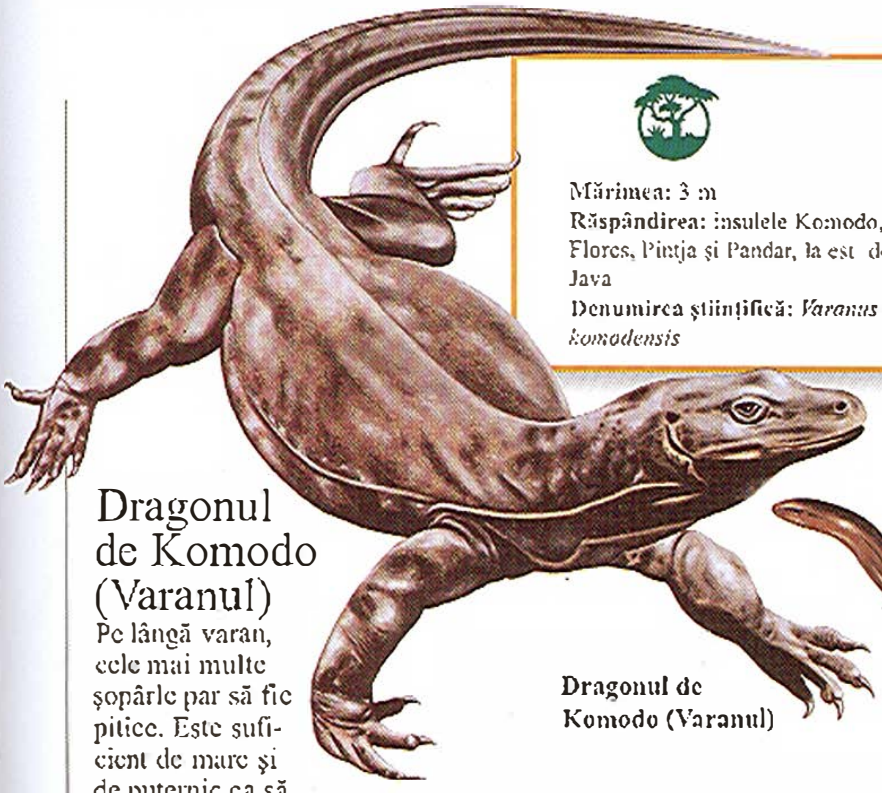

Mărimea: 3 m
Răspândirea: insulele Komodo, Flores, Pintja şi Pandar, la est de Java
Denumirea ştiinţifică: *Varanus komodensis*

Dragonul de Komodo (Varanul)

Pe lângă varan, cele mai multe şopârle par să fie pitice. Este suficient de mare şi de puternic ca să omoare căprioare, porci mistreţi şi porci domestici. Are un corp greu, o coadă lungă şi groasă şi picioare puternice, cu gheare mari. În ciuda mărimii lui, varanul este un bun cătărător şi se deplasează surprinzător de rapid. Înoată bine şi este adesea găsit în apropierea apei.

Dragonul de Komodo (Varanul)

Viermele lent

Viermele lent este o şopârlă cu corp lung şi fără picioare vizibile. Se deplasează ca un şarpe şi poate să-şi lase coada, dacă este prinsă de un inamic. După ce îşi petrece noaptea sub pietre sau buşteni, iese dimineaţa ca să vâneze melci fără cochilie, viermi şi insecte.

Viermele lent

Mărimea: 35-54 m
Răspândirea: regiuni din Europa şi Asia, nord-vestul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Anguis fragilis*

Şopârla cu guler

Această şopârlă are un guler de piele, care în mod normal stă înfăşurat în jurul gâtului. Dar dacă şopârla este tulburată, gulerul se ridică ameninţător, făcând animalul să pară mult mai mare şi mai înfricoşătoare decât este în realitate. Se hrăneşte cu insecte şi alte vietăţi pe care le găseşte în copaci sau la sol.

Şopârla cu guler

Mărimea: 66 cm
Răspândirea: Australia şi Noua Guinee
Denumirea ştiinţifică: *Chlamydosaurus kingii*

Scincida de preerie

Această şopârlă este neobişnuită prin faptul că femela îşi apără cu mare grijă ouăle în timp ce acestea sunt incubate, întorcându-le cu regularitate, ca să se încălzească uniform. De asemenea, ca îi ajută pe pui să scape de cojile de ou şi are grijă de ele timp de aproximativ 10 zile.

Mărimea: 40 cm
Răspândirea: Africa de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Chamaesaura aenea*

Şopârla-şarpe de Transvaal

Această şopârlă se strecoară prin iarbă cu mişcări de şarpe ale corpului şi cozii, căutând insecte şi păianjeni. Picioarele ei minuscule adesea nici nu ating pământul în timp ce se mişcă. Cele două până la patru ouă se dezvoltă în interiorul corpului femelei. Puii, pe deplin formaţi, sparg coaja oului îndată ce acestea au fost depuse.

Şopârla-şarpe de Transvaal

Mărimea: 16,5-35 cm
Răspândirea: Statele Unite, Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Eumeces obsoletus*

Scincida de preerie

Cameleonii

Uimitorul cameleon are o limbă care seamănă cu o hârtie de muşte mobilă, care prinde într-o clipă prada, de obicei o insectă. Există aproximativ 85 de specii din aceste şopârle care trăiesc în copaci. Cele mai multe se găsesc în Africa şi Madagascar, dar există şi câteva specii de cameleon în Asia şi una în Europa. Un cameleon tipic are un corp plat, ochi mari şi o coadă puternică, cu care se poate prinde strâns de crengi. Cei mai mulţi cameleoni au o lungime între 15 şi 30 cm, dar există în Madagascar o specie care ajunge până la 80 cm. Culoarea pielii lor se poate schimba, pentru a-i ajuta să se ascundă de pradă şi de prădători.

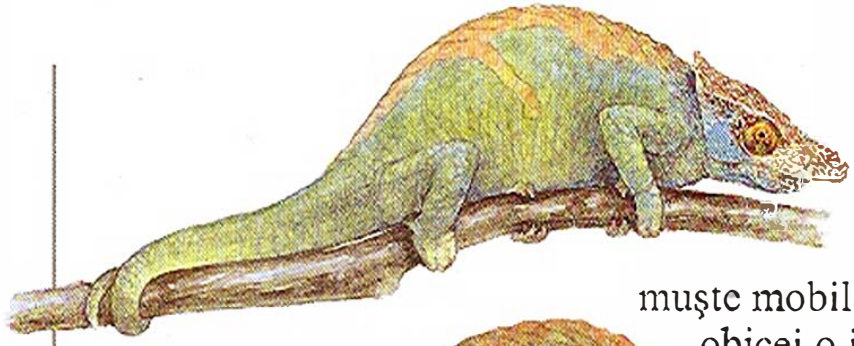

Schimbarea culorii

Un cameleon poate să îşi deschidă sau să închidă culoarea pielii aproape instantaneu, ceea ce îl ajută să se ascundă între frunzele înconjurătoare. Dar în sezonul de înmulţire schimbarea culorii poate avea alte înţelesuri. Când doi masculi se înfruntă pentru teritoriu sau pentru femele, cameleonul învingător va prezenta o coloraţie deschisă, în timp ce învinsul devine verde închis şi se ascunde.

Prinderea prăzii

Îndată ce ajunge suficient de aproape de pradă, îşi evaluează poziţia şi ţinteşte cu ochii lui superbi. Scoţându-şi fulgerător limba, cameleonul prinde insecta de vârful lipicios al limbii, după care îşi retrage limba. Totul se întâmplă foarte rapid: în mai puţin de cinci sutimi de secundă.

Cameleonul cu guler de piele

Această reptilă are pe ceafă bucăți de piele, pe care le poate întinde, pentru a-și amenința rivalii din propria specie. Își petrece aproape întreaga viață în copaci și nu coboară decât pentru a urca în alt copac sau pentru depunerea ouălor.

Cameleonul lui Jackson

Masculul acestei specii are pe cap trei coarne mari femelele au doar un corn mic pe nas și două coarne minuscule, deasupra ochilor. Verdele închis al pielii îl ajută să se confunde cu coaja acoperită de licheni a copacilor.

Cameleonul Meller

Modelul de culoare al acestui cameleon face să fie foarte greu de văzut atunci când stă nemișcat pe o creangă, așteptând sosirea prăzii. Cameleonul Meller ajunge până la lungimea de 58 cm.

Acest mic cameleon arată ca frunzele moarte de pe solul pădurii, printre care se ascunde. Chiar are linii care seamănă cu nervurile frunzelor. Spre deosebire de cei mai mulți cameleoni, **cameleonul pitic** își petrece viața la sol. Nu poate să prindă nimic cu coada.

Şerpii

Şerpii au corpuri lungi şi sunt lipsiţi de picioare. Chiar dacă nu au picioare, totuşi ei se pot deplasa rapid. Ei se târăsc cu mişcări unduitoare pe pământ, înfigându-şi în pământ solzii ascuţiţi de pe abdomen. Şerpii au lungimi cuprinse între 10 cm şi aproximativ 9 m. Toţi au limba bifurcată, dar nu au deschideri pentru urechi şi nici pleoape mobile. Pentru a se hrăni, toţi şerpii vânează animale. Unii, cum ar fi boa, se înfăşoară în jurul victimelor şi le strâng până ce acestea mor. Alţii, cum ar fi vipera, au o muşcătură otrăvitoare.

Şarpele orb din Vest

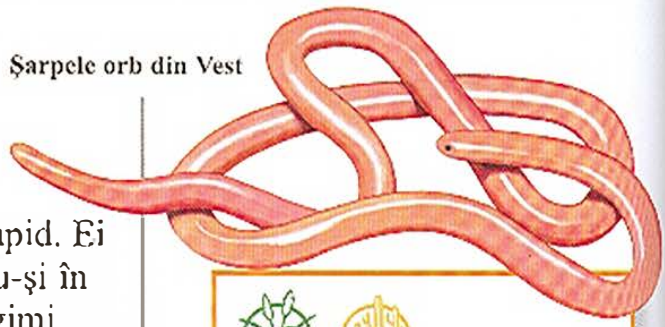

Mărimea: 18-38 cm
Răspândirea: sud-vestul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Leptotyphlops humilis*

Şarpele orb din Vest

Această reptilă are un corp cilindric neted şi un cap şi o coadă boante. Trăieşte peste tot unde se află un sol nisipos sau pietros şi îşi petrece cea mai mare parte a vieţii sub pământ. Se hrăneşte cu furnici şi termite, pe care le găseşte cu ajutorul mirosului. Are un corp atât de zvelt, încât poate să intre în cuiburile acestora.

Pitonul indian

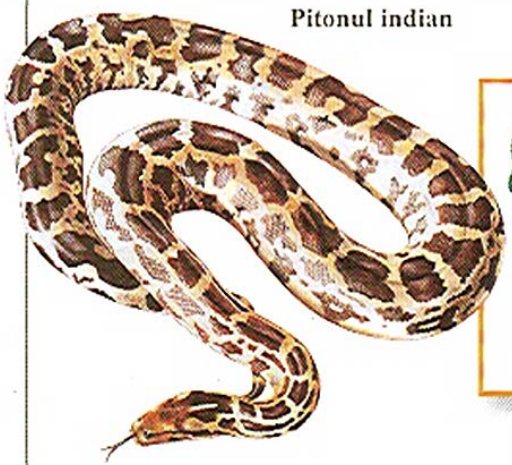

Mărimea: 5-6,1 m
Răspândirea: India, Asia de Sud-Est, Indonezia
Denumirea ştiinţifică: *Python molurus*

Pitonul indian

Unul dintre cei mai mari şerpi din lume, în timpul zilei pitonul indian se încălzeşte la soare sau se ascunde într-o peşteră sau în alt adăpost. Noaptea colindă pădurea, căutând pradă, cum ar fi păsările, căprioare mici sau mistreţi, sau aşteaptă lângă o sursă de apă la care vin să se adape animalele. Se apropie pe nesimţite de pradă, apoi îi prinde trupul în inelele lui şi o zdrobeşte până moare.

Anaconda

Este unul dintre cei mai lungi şerpi şi îşi petrece mare parte a vieţii în apele curgătoare lente, pândind apariţia prăzii. Când un animal se apropie de mal, pentru a bea apă, anaconda îşi prinde victima în inelele corpului. Femela de anaconda dă naştere la până la 40 de pui vii, fiecare în lungime de 70 cm.

Boa constrictor

Boa constrictor îşi omoară prada, cum ar fi păsări şi mamifere, înfăşurându-se în jurul victimei până ce aceasta se sufocă sau este zdrobită. Boa îşi petrece cea mai mare parte a vieţii la sol, dar urcă şi în copaci şi se poate prinde de crengi cu coada.

Boa constrictor

Mărimea: până la 5,6 m
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Boa constrictor*

Mărimea: 9 m
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Eunectes murinus*

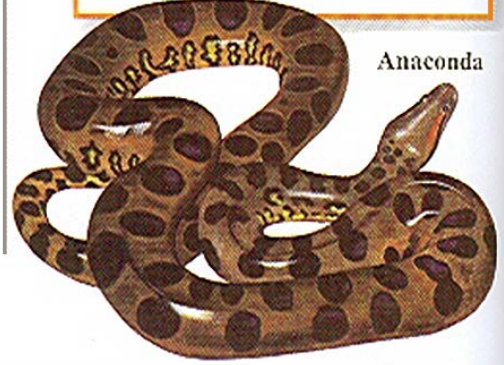

Anaconda

Şarpele de copaci

Şarpele de copaci, numit şi boomslang sau şarpele Boom, este unul dintre cei mai activi şi mai otrăvitori şerpi din Africa. Veninul produs de glandele speciale curge pe dinţii mari, zimţaţi din gură şi apoi intră în corpul victimei, atunci când şarpele muşcă. În mod normal, şarpele omoară cu ajutorul veninului animale ca şopârle, broaşte şi păsări, dar muşcătura lui e mortală şi pentru oameni. Rareori atacă dacă nu este provocat.

Mărimea: până la 2 m
Răspândirea: din Africa Centrală până în Africa de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Dispholidus typus*

Şarpele popândău

Şarpele popândău

Şarpele popândău se caţără cu uşurinţă în copaci şi intră în vizuini la fel de uşor. Se hrăneşte în principal cu şoareci şi mici păsări şi şopârle, pe care le ucide strângându-le în puternicele lui inele. Victima este strânsă până când se sufocă. Şerpii popândău se împerechează primăvara, iar femela va depune până la 24 de ouă într-o vizuină sau sub un buştean. Puii ies din ouă după 9-11 zile.

Mărimea: 1,2-2,5 m
Răspândirea: sud-vestul Canadei, Statele Unite, Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Pituophis melanoleucus*

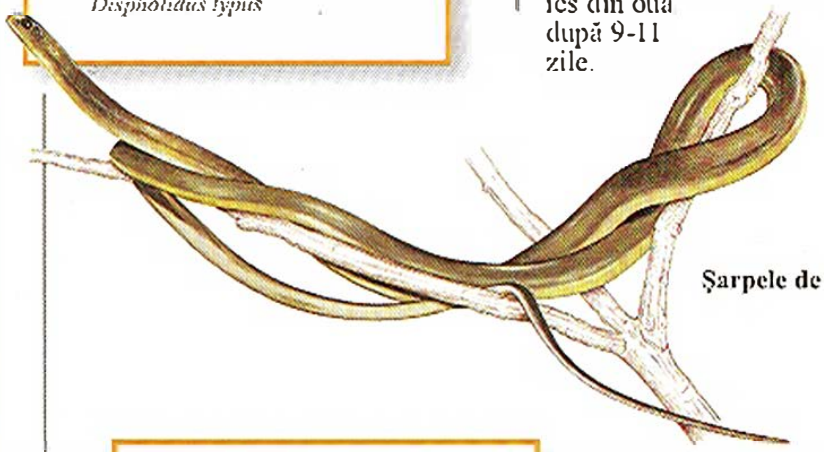

Şarpele de copaci

Mărimea: până la 1,2 m; ocazional, până la 2 m
Răspândirea: Europa, nord-vestul Africii, Asia - spre est, spre Rusia
Denumirea ştiinţifică: *Natrix natrix*

Şarpele de iarbă

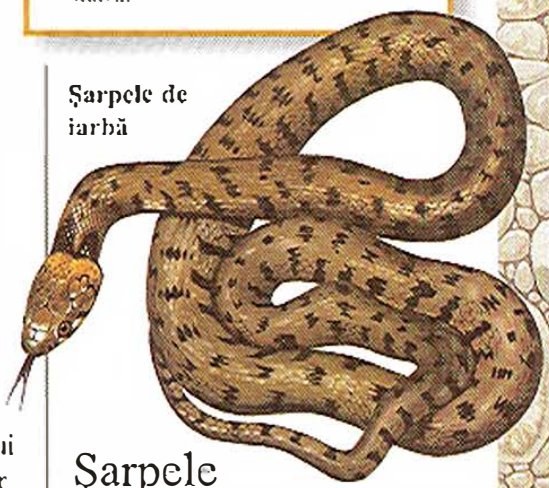

Şarpele de apă cu pete

Capabil să se deplaseze uşor atât în apă cât şi pe uscat, acest şarpe prinde victime cum ar fi peşti sau broaşte. Ochii lui mici sunt îndreptaţi înainte, iar nările se află pe partea de sus a capului. Când şarpele se scufundă, nările îi sunt acoperite. Are un venin de o putere medie.

Mărimea: 30-50 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea ştiinţifică: *Enhydris punctata*

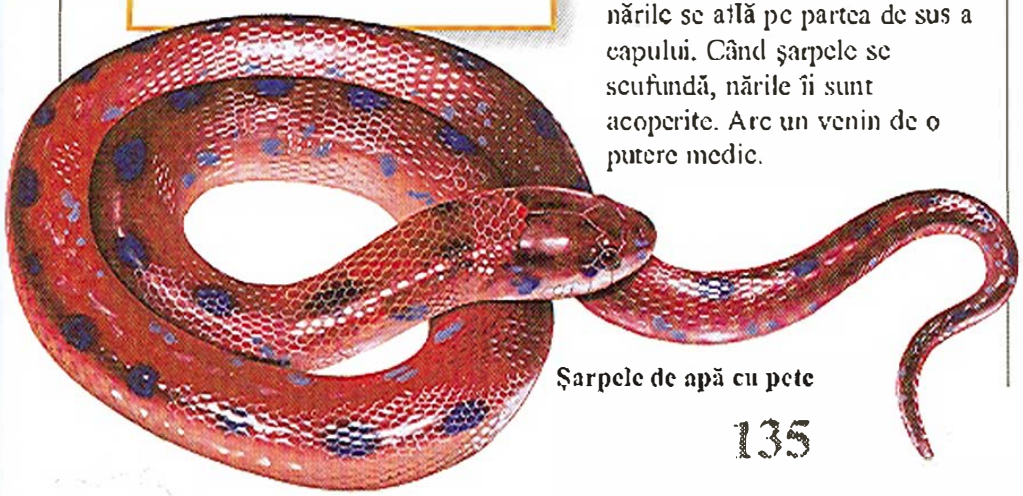

Şarpele de apă cu pete

Şarpele de iarbă

Şarpele de iarbă înoată bine şi vânează peşti şi broaşte din râurile din păduri, dar şi şoareci, pe uscat. Este unul dintre cei mai comuni şerpi din Europa. În sezonul de împerechere, masculul îi face curte femelei frecându-şi bărbia de corpul ei. Ea depune 30-40 de ouă într-un loc călduros.

Şarpele verde mamba

Şarpele verde mamba

Mamba este suplu şi rapid. Îşi petrece mare parte a vieţii în copaci, în care caută păsări şi şopârle. În sezonul de împerechere, masculii iau parte la lupte rituale pentru femele. Ei îşi încolăcesc corpurile unul în jurul altuia şi se ameninţă cu capetele.

Mărimea: 2 m
Răspândirea: estul şi sudul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Dendroaspis angusticeps*

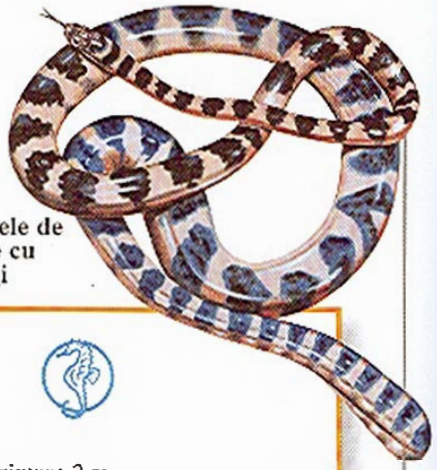

Şarpele de mare cu dungi

Mărimea: 2 m
Răspândirea: oceanele Indian şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Hydrophis cyanocinctus*

Şarpele de mare cu dungi

Acest şarpe îşi petrece toată viaţa în mare şi nu iese niciodată pe uscat. Are un corp uşor aplatizat şi o coadă în formă de cârmă, cu care se propulsează prin apă. Respiră aer, dar poate sta sub apă până la două ore. Ca toţi şerpii de mare, se hrăneşte cu peşte şi este veninos.

Şarpele cu clopoţei (Crotalul)

Acest şarpe veninos se ascunde în timpul zilei sub un tufiş sau într-o vizuină, iar noaptea iese să vâneze şoareci, şobolani şi şopârle. Locuitor al deşertului, şarpele cu clopoţei are un stil deosebit de deplasare pe nisip. Îşi unduieşte corpul astfel încât doar două porţiuni ale fiecărui arc ating solul. Şarpele se deplasează în lateral, împingându-se în aceste două puncte.

Mărimea: 43-82 cm
Răspândirea: sud-estul Statelor Unite şi Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Crotalus cerastes*

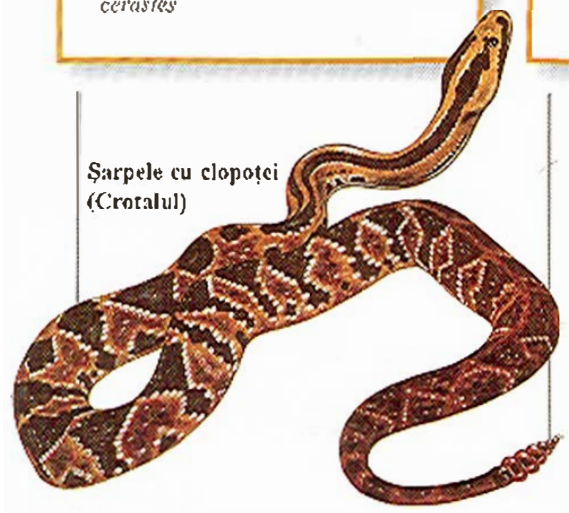

Şarpele cu clopoţei (Crotalul)

Şarpele paradisului

Mărimea: până la 1,2 m
Răspândirea: din Filipine până în Indonezia
Denumirea ştiinţifică: *Chrysopelea paradisi*

Şarpele paradisului

Acest şarpe este un excelent cătărător şi îşi petrece mare parte a vieţii în copaci. Cunoscut şi sub numele de şarpele zburător, el se poate lansa în aer, plutind pe distanţe de 20 m sau mai mari, dintr-un copac în altul al pădurii tropicale. Nu îşi controlează „zborul" şi nu poate să se înalţe şi nici să cârmească.

Şarpele arlechin

Desenul colorat al şarpelui arlechin avertizează duşmanii că acesta este foarte otrăvitor. Acest şarpe îşi petrece mare parte a timpului îngropat în nisip sau în frunzele uscate. Dimineaţa iese să caute şerpi şi şopârle mici, pe care le omoară cu muşcătura lui veninoasă.

Mărimea: 56-120 cm
Răspândirea: Statele Unite, Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Micrurus fulvius*

Şarpele arlechin

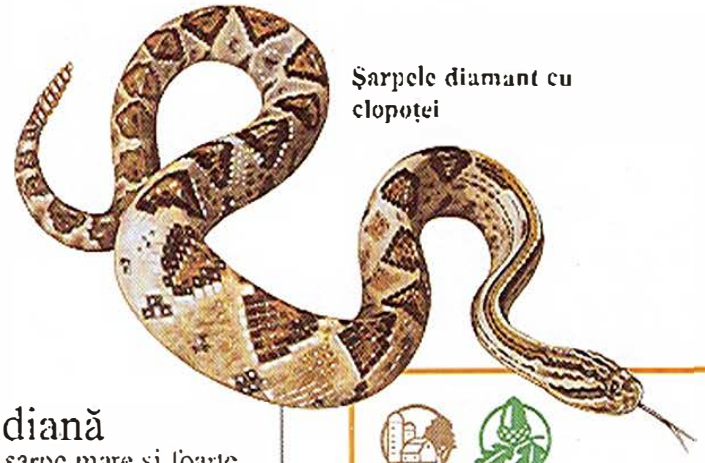

Șarpele diamant cu clopoței

Șarpele diamant cu clopoței

Este cel mai periculos șarpe din America de Nord, având o otravă care atacă celulele sângelui victimei. Ca toți șerpii cu clopoței, scoate un zornăit dintr-o serie de inele de piele tari și goale de la capătul cozii. Fiecare din aceste inele a fost înainte vârful cozii, rămas după năpârlirea șarpelui.

Mărimea: 1-2,4 m
Răspândirea: estul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Crotalus adamanteus*

Cobra indiană

Cobra este un șarpe mare și foarte veninos, care se hrănește cu șoareci, șopârle și broaște. Se poate să atace sau să se apere de la distanță „scuipând" jeturi de otravă. Aceasta poate să provoace mari dureri dacă atinge ochii vreunui mamifer. Pentru a-și amenința inamicii, cobra își ridică partea din față a corpului și își întinde coastele și pielea gâtului, formând un fel de glugă. Desenul în formă de ochi de pe această glugă poate să încurce și mai mult inamicul.

Cobra indiană

Mărimea: 1,8-2,2 m
Răspândirea: India, centrul Asiei și Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Naja naja*

Vipera de Gabon

Vipera de Gabon

Desenul pielii acestei vipere o ajută să se ascundă între frunzele de pe solul pădurii. Vânează noaptea, hrănindu-se cu șoareci, broaște și păsări. Colții ei ajung la lungimea de 5 cm, cei mai mari printre vipere, iar otrava ei este foarte puternică. Femela dă naștere la până la 30 de pui vii.

Mărimea: 1,2–2 m
Răspândirea: vestul Africii, sudul Saharei
Denumirea științifică: *Vipera gabonica*

Năpârca solzoasă

Năpârca solzoasă

Acest șarpe extrem de periculos cauzează în Africa mai multe morți omenești decât oricare alt șarpe. În timpul zilei, se ascunde de soare sub pietre sau bușteni. Noaptea se hrănește cu vietăți cum ar fi șoareci, șopârle și scorpioni. În sezonul de împerechere, femela depune în jur de cinci ouă. Puii de năpârcă ieșiți din ou au cam 20 cm.

Mărimea: 53-72 cm
Răspândirea: Africa de Nord, Asia
Denumirea științifică: *Echis carinatus*

Amfibieni

Amfibienii sunt primele animale vertebrate care au trăit pe uscat. Ei au evoluat din peşti cu aproximativ 370 milioane de ani în urmă. Amfibienii actuali încă îşi petrec o parte a vieţii în apă. De asemenea, multe specii se împerechează şi depun ouăle în apă. Din ouă ies larve care trăiesc în apă, cu aripioare şi branhii. Pe măsură ce se dezvoltă, îşi pierd branhiile şi capătă plămâni şi picioare, fiind capabili să trăiască pe uscat. Unii amfibieni, cum ar fi salamandrele nord-americane, îşi petrec întreaga viaţă în apă şi păstrează branhiile exterioare.

Există aproximativ 4.550 de specii cunoscute de amfibieni, dar alte specii sunt descoperite mereu, în special în zonele tropicale. Este probabil să existe peste 5.000 de specii. Acestea constau în două mari grupuri: pe de o parte tritonii şi salamandrele, iar pe de alta broaştele şi broaştele râioase. Există şi un al treilea grup de amfibieni, lipsiţi de picioare, cu corp lung, asemănători cu râmele, numiţi cecilieni.

Respectându-şi numele **salamandra de foc pătată** are pe spate pete galbene dispuse în linii, care se întind de la cap până în vârful cozii. În mod obişnuit este o fiinţă paşnică, dar masculul poate deveni agresiv atunci când îşi apără teritoriul împotriva intruşilor. El poate să-şi muşte rivalul de nas.

Broasca râioasă cu pântec

Ce este un amfibian?

Amfibienii sunt vertebrate cu sânge rece. Ei nu-şi pot controla temperatura corporală şi trebuie să se încălzească stând la soare. Deşi au plămâni, ci absorb prin piele cea mai mare parte a oxigenului necesar. Pielea lor nu are solzi şi trebuie menţinută umedă.

Decolarea

Tipuri de amfibieni

Cele trei tipuri de amfibieni sunt salamandrele şi tritonii, broaştele şi cecilienii (sau apodele — amfibienii fără picioare). O salamandră tipică are un corp lung, coadă lungă şi patru picioare. Deşi prin formă se aseamănă cu şopârlele, ea nu are nici piele solzoasă, nici colţi şi nici deschideri exterioare pentru urechi. Picioarele din spate, bine dezvoltate, folosesc pe uscat la salturi iar în apă la înot. Apodele au aspectul unor viermi şi trăiesc sub pământ, ieşind la suprafaţă foarte rar.

CECILIENI (APODE)

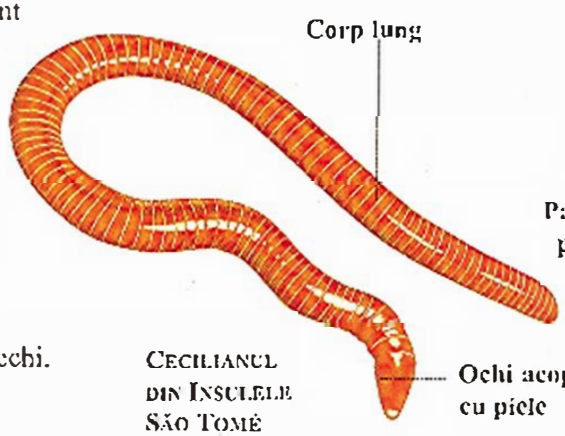

SALAMANDRE ŞI TRITONI

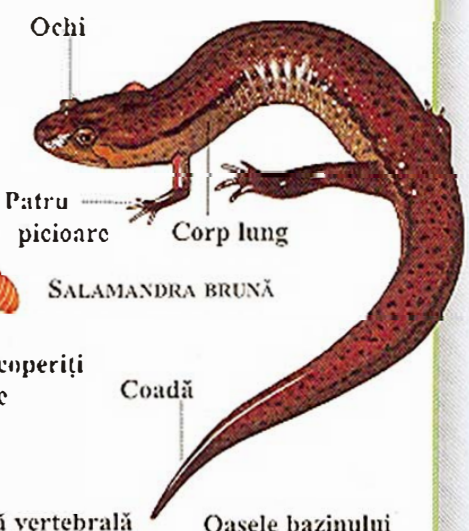

SCHELET DE BROASCĂ

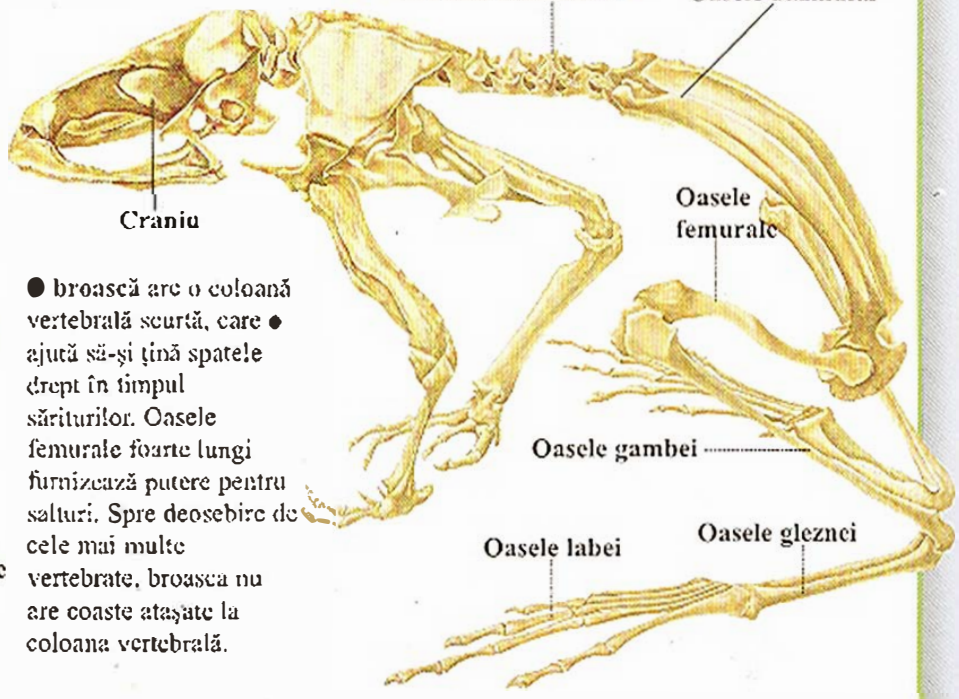

Broaşte

Broasca obişnuită

● broască are o coloană vertebrală scurtă, care ● ajută să-şi ţină spatele drept în timpul săriturilor. Oasele femurale foarte lungi furnizează putere pentru salturi. Spre deosebire de cele mai multe vertebrate, broasca nu are coaste ataşate la coloana vertebrală.

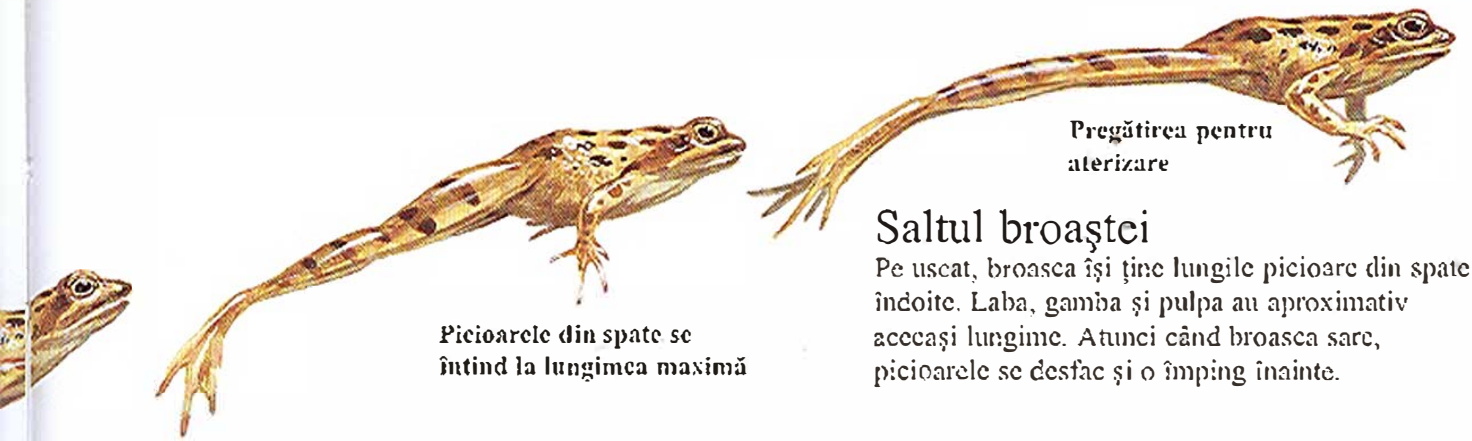

Saltul broaştei

Pe uscat, broasca îşi ţine lungile picioare din spate îndoite. Laba, gamba şi pulpa au aproximativ aceeaşi lungime. Atunci când broasca sare, picioarele se desfac şi o împing înainte.

De la stadiul de ou la cel de adult

O broască tipică se dezvoltă în stadii cunoscute sub numele de ciclul vieţii. Ouăle, care au un înveliş protector gelatinos, sunt depuse în apă. Din ouă ies mormolocii, care au coadă şi branhii ramificate ca nişte perii. Mormolocul creşte şi îi apar picioare şi plămâni, în vreme ce branhiile dispar. În sfârşit, atunci când ajunge să semene cu un adult în miniatură mormolocul îşi pierde şi coada. Nu toate broaştele au acelaşi ciclu vital. La unele specii, ouăle se dezvoltă în corpul femelei.

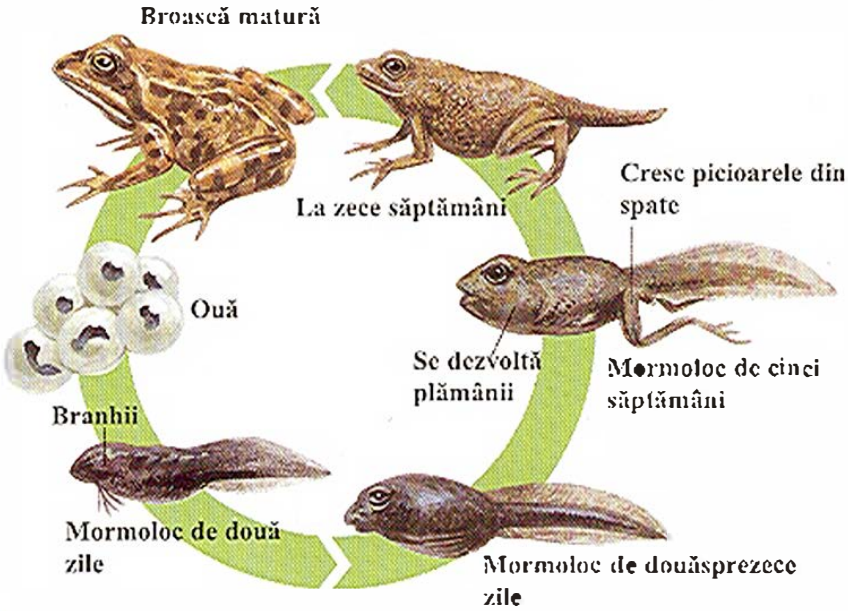

Broasca otrăvitoare de Panama

Broasca sud-americană cu ochi falşi

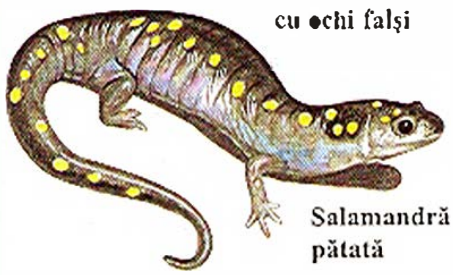

Salamandră pătată

Feriţi-vă de culorile aprinse

Mulţi amfibieni au pe piele desene regulate şi viu colorate. Acestea constituie de obicei un avertisment pentru prădători, care vor şti că pielea amfibianului conţine secreţii dezgustătoare. Mamiferelor, aceste secreţii le cauzează iritaţii grave, iar unele sunt chiar otrăvuri mortale. Broasca sud-americană cu ochi falşi are pe spate desene asemănătoare cu doi ochi. Dacă este atacată, prezintă aceşti „ochi", pentru ca inamicul să creadă că e mai mare decât în realitate.

Amfibieni preistorici

Amfibienii de tipul lui *Ichthyostega* au fost primele animale terestre cunoscute. *Ichthyostega* era o vietate robustă, cu patru picioare. Ca şi strămoşii lui peşti, avea coadă terminată cu o aripioară şi solzi osoşi pe abdomen şi coadă.

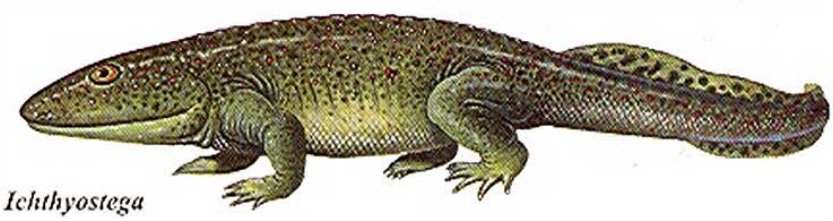

Ichthyostega

Tritoni şi salamandre

Există aproximativ 350 de specii de tritoni şi salamandre, împărţite în 10 grupuri sau familii. Sirenele, ţiparii Congo, proteul şi salamandrele americane sunt amfibieni cu corpuri lungi şi picioare mici, aproape inutile. Aceste animale trăiesc toate în apă şi au branhii păroase pentru respiraţie, pe care multe dintre ele le păstrează toată viaţa.
Salamandrele fără plămâni sunt cel mai mare grup de salamandre existente. Lipsite de plămâni, ele îşi obţin tot oxigenul prin pielea lor umedă. Există câteva alte grupuri de salamandre, din care cele mai multe au corpuri robuste şi picioare bine dezvoltate. Familia tritonilor include 49 de specii. Există tritoni de apă şi tritoni de uscat, dar cei mai mulţi stau în apropierea apelor.

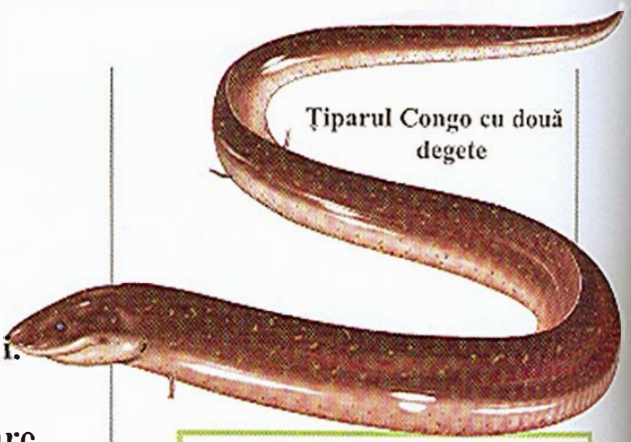

Ţiparul Congo cu două degete

Mărimea: 45-116 cm
Răspândirea: estul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Amphiuma means*

Ţiparul Congo cu două degete

Ţiparul Congo are un corp lung şi picioare minuscule, care practic nu îl ajută la mers. De obicei iese la vânătoare noaptea, când caută în apă vietăţi ca broaştele şi crustaceii. În timpul zilei, se ascunde într-un adăpost pe care-l sapă în nămol sau pe care îl preia de la alt animal. Ţiparii Congo se împerechează în apă, iar femela depune cam 200 de ouă într-un şirag ca de mărgele. Ea se înfăşoară în jurul ouălor, pe care le protejează până la ieşirea puilor.

Salamandra subţire de California

După cum îi spune numele, această salamandră are un corp şi o coadă lungă şi subţire. Picioarele sunt minuscule şi au câte patru degete. În general, trăieşte pe uscat şi se deplasează mai degrabă unduindu-şi corpul decât folosindu-se de picioare. Ziua se ascunde printre resturile de plante, iar noaptea iese să vâneze vietăţi cum ar fi viermi şi păianjeni.

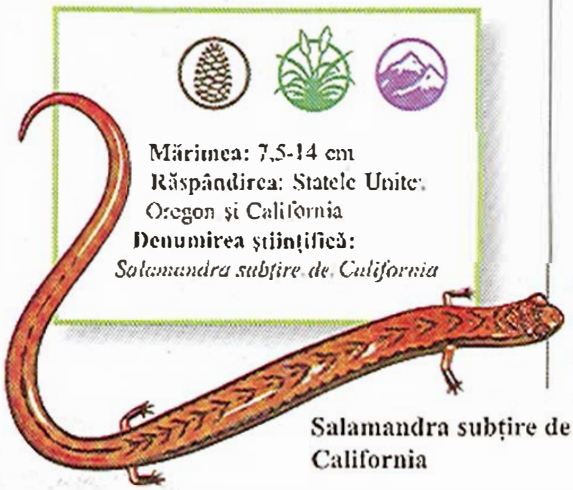

Salamandra subţire de California

Mărimea: 7,5-14 cm
Răspândirea: Statele Unite: Oregon şi California
Denumirea ştiinţifică: *Salamandra subţire de California*

Proteul de grotă

Această salamandră stranie are un corp lung şi branhii roşii, în formă de pană. Coada este plată, iar picioarele sunt mici şi slabe. Este aproape orb, locuind într-un întuneric total, în râurile şi lacurile subterane. Acolo scotoceşte în nămol după viermi şi mici crustacei. Colecţionarii de animale au cules atât de multe exemplare din aceste fascinante creaturi, încât astăzi locurile noi în care sunt descoperite sunt ţinute secrete.

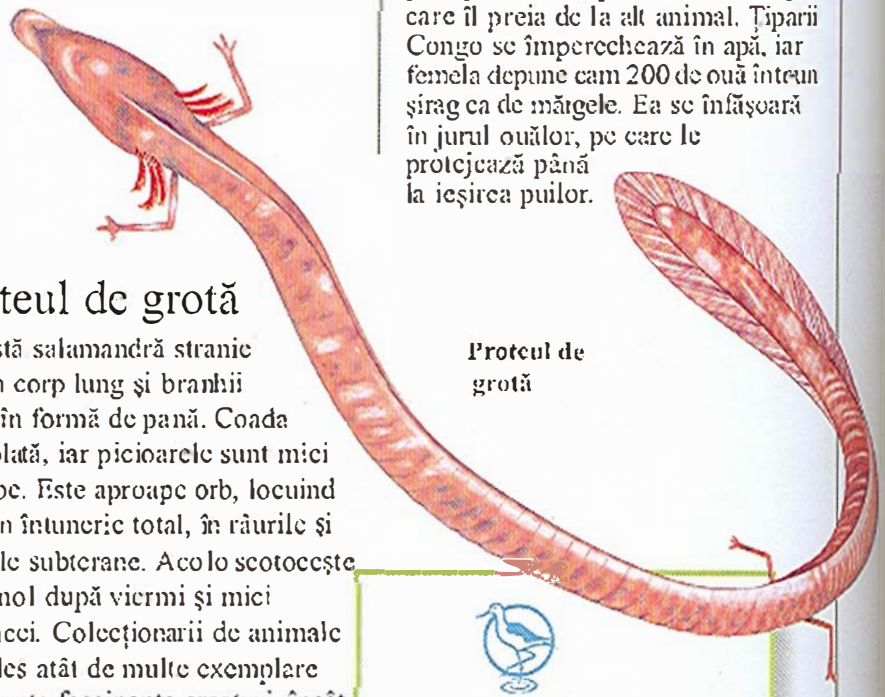

Proteul de grotă

Mărimea: 20-30 cm
Răspândirea: fosta Iugoslavie şi Italia
Denumirea ştiinţifică: *Proteus anguinus*

Cățelul de nămol

Cățelul de nămol își petrece toată viața în apă și de aceea și adulții au branhii mari, în formă de pană. Vânează noaptea viermi, crustacei și insecte. În sezonul de împerechere, femela depune până la 190 de ouă, lipindu-l pe fiecare separat de un buștean sau un bolovan.

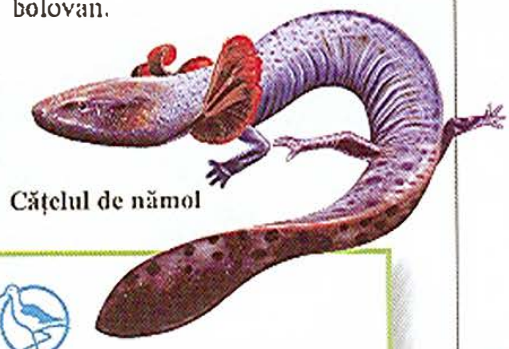

Cățelul de nămol

Mărimea: 20-43 cm
Răspândirea: sudul Canadei și Statele Unite
Denumirea științifică: *Necturus maculosus*

Sirena mare

Sirena are un corp lung, ca de țipar, și picioarele din față, prevăzute fiecare cu câte patru degete. În spate nu are picioare. Înoată cu mișcări ca de pește. În timpul zilei, se ascunde sub bolovani sau în vizuini de pe fundul albiei râului. Noaptea iese să prindă melci, insecte, larve și pești.

Mărimea: 50-97,5 cm
Răspândirea: Statele Unite
Denumirea științifică: *Siren lacertina*

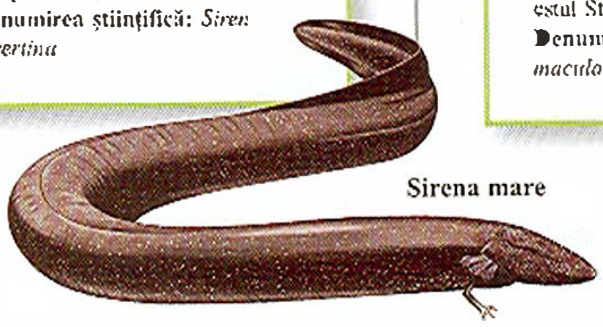

Sirena mare

Salamandra roșie

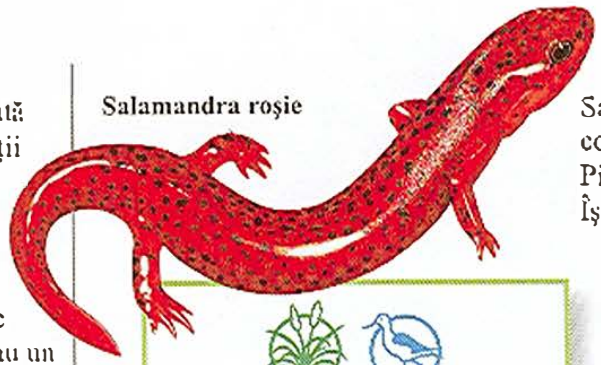

Mărimea: 9,5-18 cm
Răspândirea: estul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Pseudotriton ruber*

Salamandra roșie

Salamandra roșie este viu colorată și are un corp viguros. Picioarele și coada sunt scurte. Își petrece mare parte a timpului pe uscat, dar de obicei stă lângă apă. Hrana principală constă în viermi, insecte și salamandre mai mici. După ritualul de împerechere, femela depune între 50 și 100 de ouă. Larvele ies după aproximativ două luni, dar devin adulți abia la vârsta de doi ani.

Salamandra oarbă de Texas

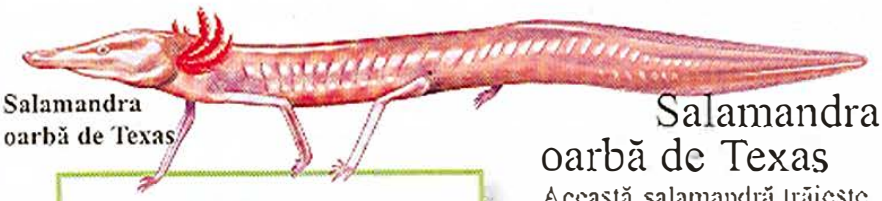

Mărimea: 9-13,5 cm
Răspândirea: Statele Unite: sudul Texasului
Denumirea științifică: *Typhlomolge rathbuni*

Salamandra oarbă de Texas

Această salamandră trăiește în apa din cavernele subterane. Are un corp lipsit de culoare, ochi minusculi și branhii în formă de pană care o mențin în viață. Salamandra oarbă de Texas se hrănește cu nevertebrate de peșteră, care la rândul lor se hrănesc cu excrementele liliecilor care populează tavanele.

Salamandra pătată

Mărimea: 15-24 cm
Răspândirea: sud-estul Canadei, estul Statelor Unite
Denumirea științifică: *Ambystoma maculatum*

Salamandra pătată

Salamandrele pătate își petrec majoritatea timpului ferite de priviri, săpându-și adăpost în solul umed, dar în fiecare primăvară se adună în grupuri mari în jurul bălților, pentru a se împerechea și a depune ouăle în apă. Din nefericire, acest spectacol nu se mai vede prea des, din cauză că ploile acide au poluat apele în care se reproduc.

Salamandra tigru

Cea mai mare salamandră de uscat din lume, salamandra tigru, are un corp solid, un cap lat și ochi mici. Trăiește în apropierea apei și adesea se ascunde printre frunze sau într-o vizuină abandonată. Se hrănește cu râme, insecte, șoareci și chiar mici amfibieni.

Mărimea: 15-40 cm
Răspândirea: America de Nord, Mexic
Denumirea științifică: *Ambystoma tigrinum*

Salamandra tigru

Salamandra uriașă de Pacific

Mărimea: 7-30 cm
Răspândirea: vestul Americii de Nord
Denumirea științifică: *Dicamptodon ensatus*

Salamandra de foc pătată

Desenele în culori vii avertizează că această salamandră are corpul acoperit cu o substanță lipicioasă de un gust neplăcut. Aceasta îi îndepărtează pe toți prădătorii care altfel ar încerca să o prindă. Deși își petrece cea mai mare parte a vieții pe uscat, ea stă de obicei în apropierea apei și preferă zonele umede. Salamandrele de foc se împerechează pe uscat. Ouăle se dezvoltă în interiorul corpului femelei. Peste cam 10 luni, ea dă naștere în apă unui număr de până la 50 de pui.

Mărimea: 20–28 cm
Răspândirea: o parte a Europei, sud-vestul Asiei, nord-vestul Africii
Denumirea științifică: *Salamandra salamandra*

Salamandra de foc pătată

Salamandra uriașă de Pacific

Cele mai multe salamandre sunt mute, dar această specie poate produce un strigăt guttural. Adulții trăiesc pe uscat, unde se ascund pe sub bușteni sau pietre. De obicei sunt activi noaptea, când se hrănesc cu melci, limacși, insecte și alte vietăți mici. Primăvara, femela depune aproximativ 100 de ouă pe o creangă din apă.

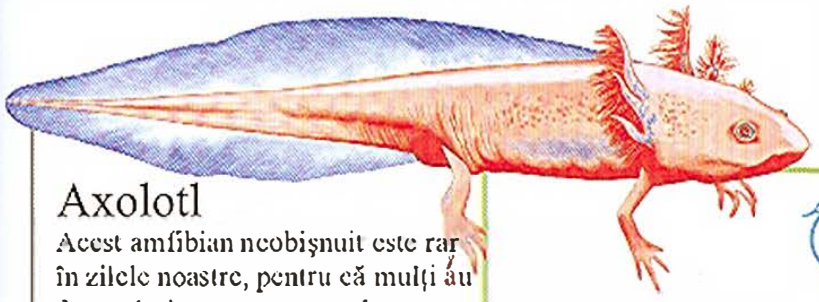

Axolotl

Axolotl

Acest amfibian neobişnuit este rar în zilele noastre, pentru că mulţi au fost culeşi pentru comerţul cu animale, iar în lacul în care trăieşte au fost introduşi peşti de pradă. Mulţi axolotl rămân toată viaţa în stadiul de larvă, cu branhii în formă de pană, dar unii ajung adulţi şi locuitori ai uscatului, lipsiţi de branhii.

Mărimea: Până la 29 cm
Răspândirea: Mexic: lacul Xochimilco
Denumirea ştiinţifică: *Ambystoma mexicanum*

Tritonul cu creastă

Acest triton, numit şi tritonul cu negi, are o piele accidentată, care pe spate se transformă în sezonul de împerechere într-o creastă, femelele sunt adesea mai mari decât masculii. Tritonii cu creastă se hrănesc de obicei cu mici nevertebrate. Mai mănâncă şi peşti mici, alţi amfibieni şi ouăle acestora.

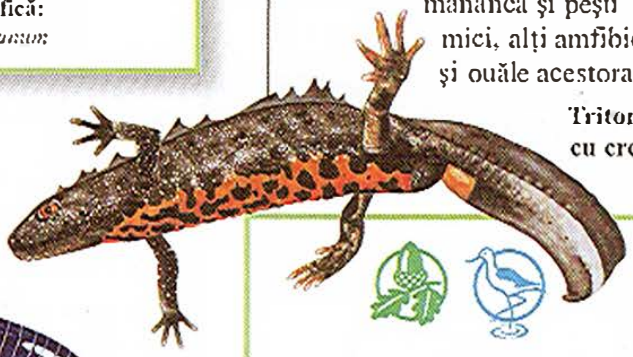

Tritonul cu creastă

Mărimea: 14-18 cm
Răspândirea: regiuni ale Europei
Denumirea ştiinţifică: *Triturus cristatus*

Apodul sud-american

Cecilienii sau apodele nu sunt salamandre, ci aparţin unui grup separat de amfibieni orbi, care trăiesc sub pământ. Acest cecilian are un corp scurt şi gros şi, spre deosebire de majoritatea apodelor, nu are solzi pe corp. Îşi petrece cea mai mare parte a vieţii sub pământ, hrănindu-se cu râme.

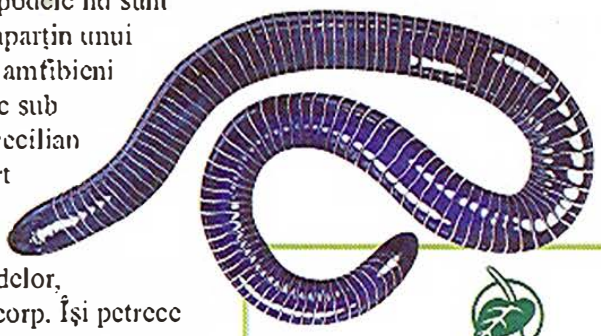

Apodul sud-american

Mărimea: 35 cm
Răspândirea: America de Sud, la este de Anzi
Denumirea ştiinţifică: *Siphonops annulatus*

Salamandra iadului

În ciuda numelui, această salamandră mare este o fiinţă inofensivă, care se ascunde în timpul zilei pe sub pietrele din apă. Noaptea iese să vâneze crustacei, melci şi viermi, pe care îi descoperă după miros şi pipăit, nu cu ajutorul văzului. Toamna, femela depune până la 500 de ouă într-o groapă săpată de mascul în albia râului.

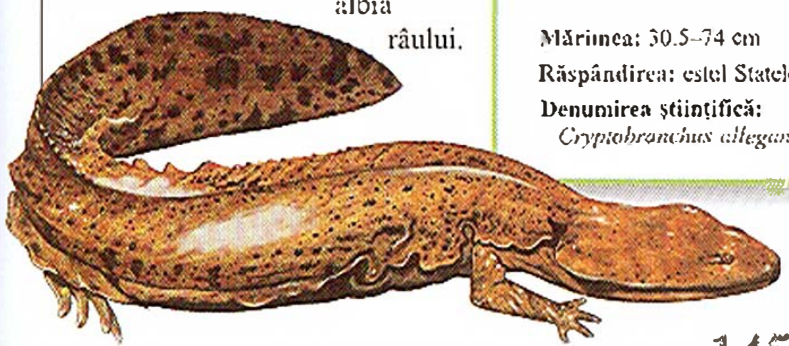

Salamandra iadului

Mărimea: 30.5–74 cm
Răspândirea: estul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Cryptobranchus alleganiensis*

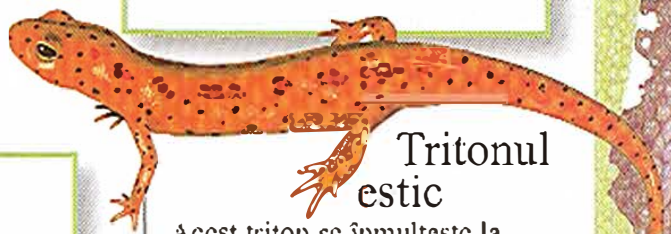

Tritonul estic

Tritonul estic

Acest triton se înmulţeşte la începutul primăverii. Femela depune pe plantele acvatice până la 400 de ouă, din care larvele ies după două luni. După câteva luni, larvele se transformă în subadulţi. Aceştia părăsesc apa şi trăiesc pe uscat până la trei ani, după care se întorc în apă şi devin adulţi.

Mărimea: 6,5-14 cm
Răspândirea: estul Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Notophthalmus viridescens*

Broaşte

Există mai mult de 3.500 de specii de broaşte şi de broaşte râioase. Oricare le-ar fi stilul de viaţă, toate arată la fel. În mod obişnuit, o broască adultă are membre posterioare lungi, degete unite şi este lipsită de coadă. Pielea este fie netedă, fie plină de negi, dar este întotdeauna umedă. Ca toţi amfibienii, şi broaştele sunt în mediul lor atât pe uscat cât şi în apă. Înoată, sar şi chiar se caţără în copaci. Cele mai multe se hrănesc cu mici vietăţi cum ar fi melci cu sau fără cochilie şi insecte, pe care le prind cu limba lor lungă şi lipicioasă.

Broaştele se înmulţesc în mod normal în apă, depunând ouă din care ies pui cu coadă, care trăiesc în apă, cunoscuţi sub numele de mormoloci. Mormolocii respiră în apă prin branhiile în formă de pană aflate de o parte şi de alta a capului, hrănindu-se cu plante. Pe măsură ce cresc, mormolocii îşi pierd branhiile şi coada, crescându-le şi picioare. La câteva săptămâni după ce ies din ou, ei se transformă în nişte broscuţe.

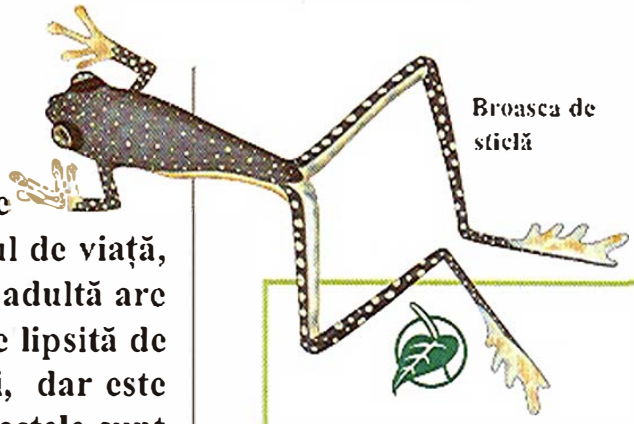

Broasca de sticlă

Mărimea: până la 3 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Centrolenella albomaculata*

Broasca de sticlă

Această delicată broscuţă trăieşte în copacii mici şi în tufişuri, de obicei lângă o apă curgătoare. Pe degete are nişte discuri lipicioase, care o ajută să se prindă atunci când urcă. Femela depune ciorchini de ouă pe partea de jos a frunzelor care atârnă deasupra apei. Când ies din ouă, mormolocii cad în apă şi îşi completează ciclul de dezvoltare.

Broasca africană cu gheare

Mărimea: 6,5-12,5 cm
Răspândirea: Africa de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Xenopus laevis*

Broasca africană cu gheare

Această broască râioasă se deplasează în apă ca un peşte şi poate chiar să înoate înapoi. Se foloseşte de ghearele de la picioarele din faţă pentru a săpa în nămolul de pe fundul bălţilor şi râurilor, mâncând orice vietate întâlneşte, chiar şi propriii mormoloci. Această broască se înmulţeşte în apă, masculul scoţând sub apă un zumzet pentru atragerea femelei. Ouăle se lipesc de plantele acvatice, iar după şapte zile din ele ies mormolocii.

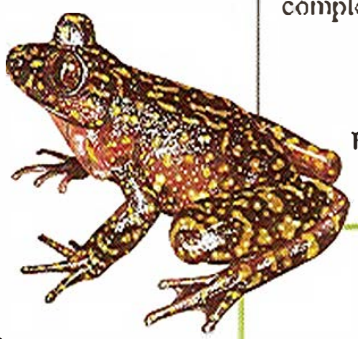

Broasca fantomă de Natal

Mărimea: până la 5 cm
Răspândirea: nord-estul Africii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Heleophryne natalensis*

Broasca fantomă de Natal

Această broască trăieşte în râurile rapide de munte. Femela depune ouăle într-o baltă sau pe pietrişul umed. O dată ieşiţi din ouă, mormolocii intră în râu, ţinându-se de pietre cu ajutorul gurilor lor ca nişte ventuze, ca să nu fie duşi de curent.

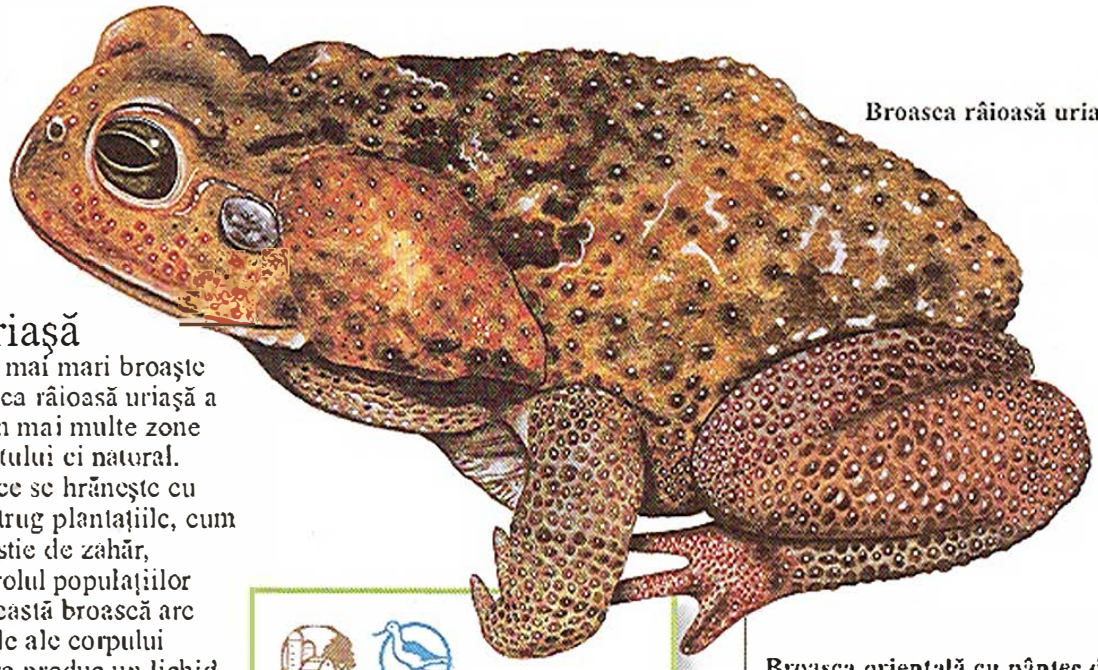

Broasca râioasă uriașă

Broasca râioasă uriașă

Una dintre cele mai mari broaște din lume, broasca râioasă uriașă a fost introdusă în mai multe zone din afara habitatului ei natural. Aceasta deoarece se hrănește cu insecte care distrug plantațiile, cum ar fi cele de trestie de zahăr, ajutând la controlul populațiilor dăunătoare. Această broască are în părțile laterale ale corpului niște glande care produc un lichid otrăvitor care produce iritații mamiferelor care încearcă să o mănânce. Ouăle sunt depuse în apă, iar după trei zile din ele ies mormolocii.

Mărimea: 10-24 cm
Răspândirea: Statele Unite: sudul extrem al Texasului, din Mexic până în America Centrală și de Sud
Denumirea științifică: *Bufo marinus*

Broasca râioasă moașă

Mărimea: până la 5 cm
Răspândirea: vestul Europei
Denumirea științifică: *Alytes obstreticans*

Broasca râioasă moașă

Ziua, broasca râioasă moașă se ascunde sub bușteni sau în crăpăturile din ziduri. Noaptea, ea se hrănește cu insecte și alte mici vietăți. După ce femela și-a depus ouăle, masculul le ia și le transportă pe spatele lui în tot timpul dezvoltării lor. Când puii sunt gata să iasă, masculul lasă ouăle în apa puțin adâncă.

Broasca lopătar

Expertă în îngroparea în pământ, această broască are la fiecare din picioarele din spate o gheară tare care o ajută la săpat. Își petrece ziua în vizuina ei, iar noaptea iese să se hrănească. Broasca lopătar așteaptă căderea ploii pentru a începe înmulțirea. Ouăle sunt depuse în apa de ploaie care băltește, mormolocii ieșind două zile mai târziu.

Broasca lopătar

Mărimea: 3,5-6,5 cm
Răspândirea: vestul Statelor Unite și Mexic
Denumirea științifică: *Scaphiopus hammondi*

Broasca orientală cu pântec de foc

Mărimea: 5 cm
Răspândirea: Siberia, nord-estul Chinei, Coreea
Denumirea științifică: *Bombina orientalis*

Broasca orientală cu pântec de foc

Pielea denivelată și viu colorată a acestei broaște râioase elimină o substanță lăptoasă care irită gura și ochii oricărui atacant. Femela depune ouăle sub bolovanii din apă. Ouăle sunt grupate câte două până la opt și sunt lăsate în părăsire.

Broasca Corroboree

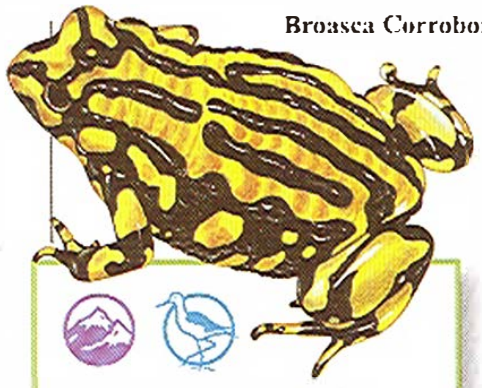

Mărimea: 3 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea ştiinţifică:
Pseudophryne corroboree

Broasca de aur

Această broască minusculă trăieşte printre frunzele moarte de pe solul pădurii, dar se poate ascunde şi în crăpături în copaci sau stânci, atunci când vremea este uscată. Are pe spate un scut tare, pe care-l poate folosi pentru blocarea intrării în ascunziş, astfel încât aerul dinăuntru să se menţină suficient de umed.

Broasca de aur

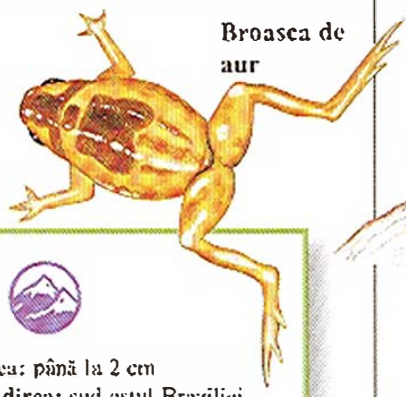

Broasca marsupială

Broasca marsupială are o metodă neobişnuită de a-şi purta ouăle. După ce femela îşi depune ouăle, masculul o ajută să le împacheteze într-o pungă de piele de pe spate. Câteva săptămâni mai târziu, ea găseşte o apă puţin adâncă, în care îşi lasă puii, deveniţi deja mormoloci. Pentru deschiderea pungii, ea se foloseşte de degetul lung de la piciorul din spate.

Broasca marsupială

Mărimea: până la 4 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică:
Gastrotheca marsupiata

Broasca Corroboree

Această broască locuieşte pe uscat, dar în apropierea apei, adăpostindu-se sub trunchiuri de copac sau într-o vizuină pe care şi-o sapă singură. Vara, perechile îşi crecază în mlaştini un cuib. Femela depune până la 12 ouă mari. De obicei, unul dintre părinţi păzeşte ouăle în vreme ce se dezvoltă. Mormolocii stau de obicei în ouă până când vine o ploaie suficient de puternică pentru a lua ouăle în râu, unde ei ies imediat.

Mărimea: până la 2 cm
Răspândirea: sud-estul Braziliei
Denumirea ştiinţifică:
Brachycephalus ephippium

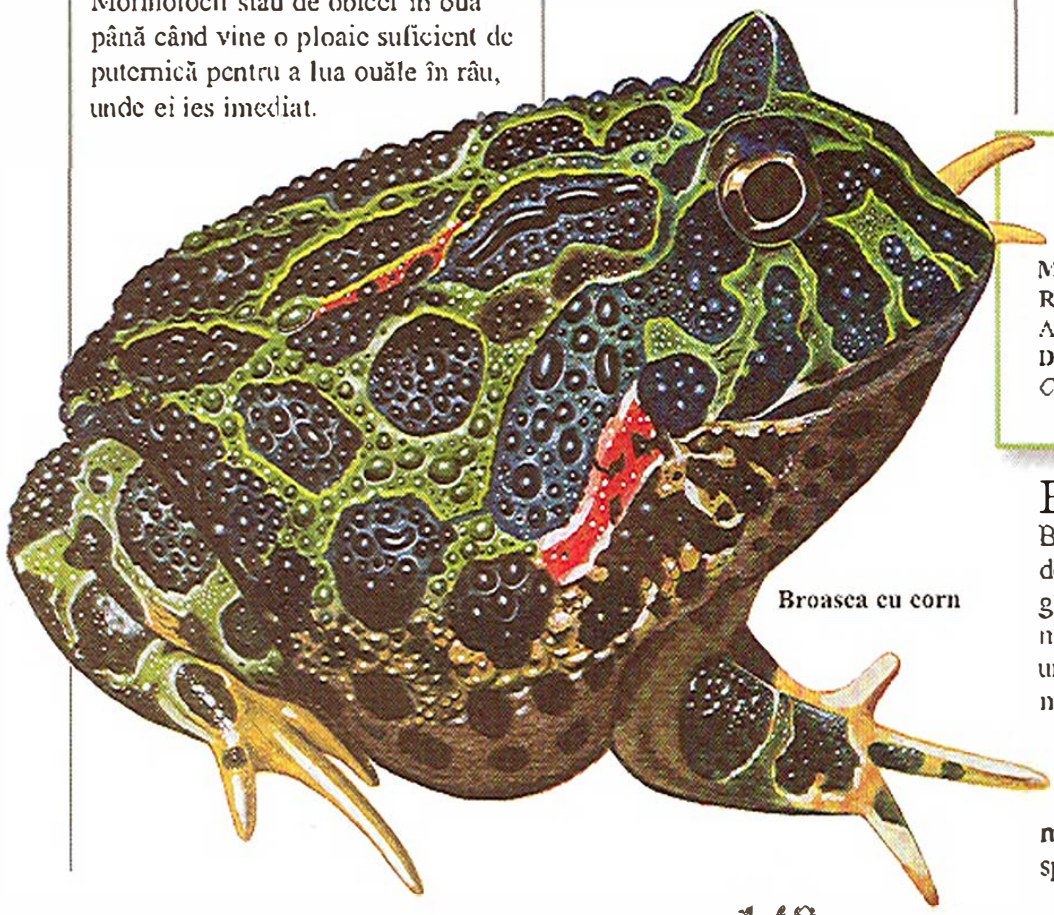

Broasca cu corn

Mărimea: 20 cm
Răspândirea: nordul şi centrul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică:
Ceratophrys cornuta

Broasca cu corn

Broasca cu corn este aproape la fel de lată pe cât este de lungă şi are o gură mare şi un cap lat. Are ochi mici, iar pe fiecare pleoapă are o umflătură. Chiar dacă îşi petrece mult timp pe jumătate îngropată în pământ, are degetele parţial unite. Se hrăneşte cu melci, mici broaşte şi şoareci şi probabil că mănâncă şi mormolocii propriei specii.

Broasca lui Darwin

Broasca lui Darwin

Această broască are obiceiuri de împerechere neobișnuite. Femela depune 20 până la 45 de ouă pe pământ. Câțiva masculi le păzesc timp de 20 de zile, până când puii încep să se miște în ouă. Atunci fiecare mascul ia în gură până la 15 ouă și le lasă să lunece într-un sac de sub bărbie. Mormolocii continuă să se dezvolte în acest sac. Când au ajuns niște mici broaște, masculii îi lasă în apă.

Mărimea: 3 cm
Răspândirea: sudul statelor Chile și Argentina
Denumirea științifică: *Rhinoderma darwinii*

Broasca râioasă orăcăitoare

Broasca râioasă orăcăitoare

Masculul acestei specii are cel mai puternic orăcăit dintre broaștele râioase europene. De obicei trăiește pe pământ, dar adesea se găsește în apropierea mării și chiar se poate împerechea în apă sărată. Aceste broaște râioase se împerechează noaptea, iar femela depune în apa puțin adâncă șiraguri de până la 4.000 de ouă. Ouăle se transformă în mormoloci în aproximativ 10 zile.

Mărimea: 7-10 cm
Răspândirea: vestul și centrul Europei
Denumirea științifică: *Bufo calamita*

Broasca de rodul-pământului

Broasca de rodul-pământului

Bună cățărătoare, această broască are pe fiecare deget câte un disc mare, lipicios, cu care se prinde de copaci. Partea inferioară a picioarelor este portocalie, dar, restul corpului își schimbă culoarea în funcție de condițiile exterioare. În sezonul de împerechere, masculii se urcă în arbuștii de rodul-pământului, de unde cheamă femelele. Se împerechează în apă, iar ouăle sunt depuse pe plante.

Mărimea: până la 6 cm
Răspândirea: Africa de Sud
Denumirea științifică: *Hyperolius horstockii*

Broasca ciripitoare

Broasca ciripitoare

Această broască agilă poate să se urce în copaci și să sară la înălțimi de 17 ori mai mari decât propria lungime corporală. Se hrănește în principal cu mici păianjeni și insecte, inclusiv insecte zburătoare, pe care le prinde sărind în aer după ele. În sezonul de împerechere, masculii stau în copaci, și atrag femelele cu cântecul lor ca de clopoțel.

Mărimea: 2-3 cm
Răspândirea: sud-estul Canadei, Statele Unite
Denumirea științifică: *Hyla crucifer*

Brotacul european

Brotacul european

Această broască cu piele fină își petrece cea mai mare parte din viață în copaci. Își poate schimba cu o viteză uimitoare culoarea pielii, de la un verde deschis în soare strălucitor, până la gri închis pe întuneric. Brotacii se înmulțesc la începutul verii. Femela depune în apă până la 1.000 de ouă.

Mărimea: până la 5 cm
Răspândirea: cea mai mare parte a Europei
Denumirea științifică: *Hyla arborea*

Broaştele otrăvitoare

Broasca otrăvitoare aurie

Otrava din pielea acestei broaşte otrăvitoare de un auriu strălucitor provine parţial din hrana ei, cum ar fi mici gândaci şi miriapozi. Deşi este atât de periculoasă pentru duşmani, otrava acestei broaşte se poate dovedi folositoare. Doctorii cercetează folosirea ei pe pacienţii care au suferit atacuri de inimă.

Broaştele otrăvitoare se numără printre cei mai coloraţi amfibieni. Dar pentru unele această aparenţă de bijuterie este un avertisment pentru animalele de pradă, ca aceste să se ţină departe, pentru că pielea conţine otrăvuri extrem de periculoase. Broaştele nu-şi pot injecta otrava în inamic. Ea este produsă de glande speciale şi lăsată pe piele, transformând broasca într-o masă periculoasă pentru prădători. Broaştele otrăvitoare trăiesc în pădurile tropicale din America Centrală. Există aproximativ 155 de specii, dar numai 55 extrem de periculoase.

Mică dar mortală

Una dintre cele mai periculoase broaşte otrăvitoare este *Phyllobates terribilis*. Această broască are o lungime de doar 5 cm, dar otrava ei este de cel puţin 20 de ori mai puternică decât cea a oricărei broaşte şi poate omorî oamenii care doar o ating. Este una dintre cele trei specii folosite de triburile locale pentru otrăvirea vârfurilor săgeţilor. Săgeata este pur şi simplu frecată de pielea broaştei şi este gata de folosire. Otrava rămâne eficientă timp de peste un an.

1. Ouăle sunt depuse pe o frunză

2. Ieșiți din ou, mormolocii urcă pe spatele mamei

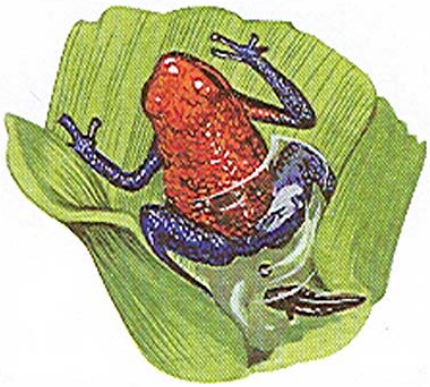

3. Aceasta îi cară până la o mică băltoacă dintr-o frunză, aflată sus, într-un copac

Îngrijirea puilor

Femela broască de foc are grijă de mormolocii ei, până ce aceștia devin broaște. Ea îi cară într-un copac și îi plasează în grupuri de aproximativ patru în mici băltoace de apă conținute în plante. Îi verifică la fiecare câteva zile și chiar le oferă spre mâncare ouă nefertilizate. Puii nu sunt otrăvitori în acest stadiu și de aceea sunt o pradă ușoară pentru alte vietăți.

Printre cele mai frumoase dintre toate broaștele otrăvitoare se numără ***Dendrobates tinctorius***, care are semne de un albastru strălucitor. Este una dintre cele 55 de specii otrăvitoare.

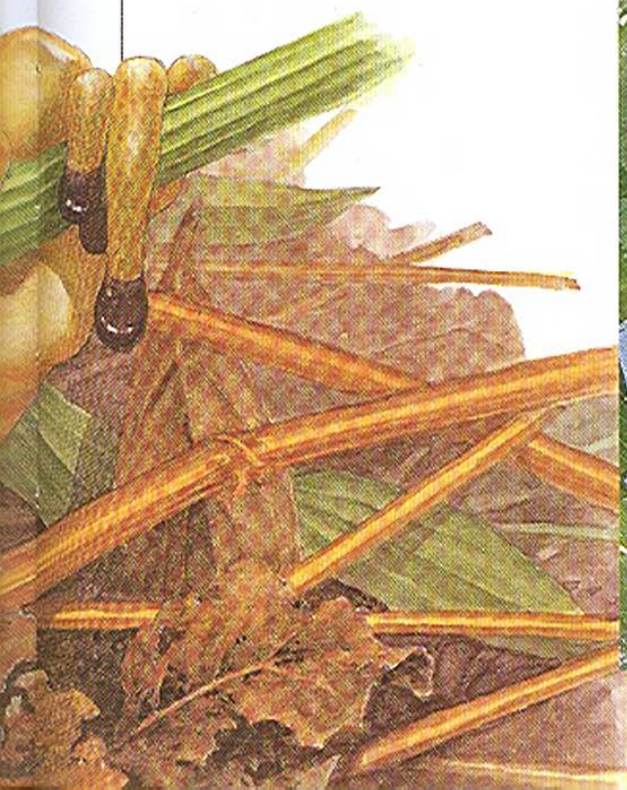

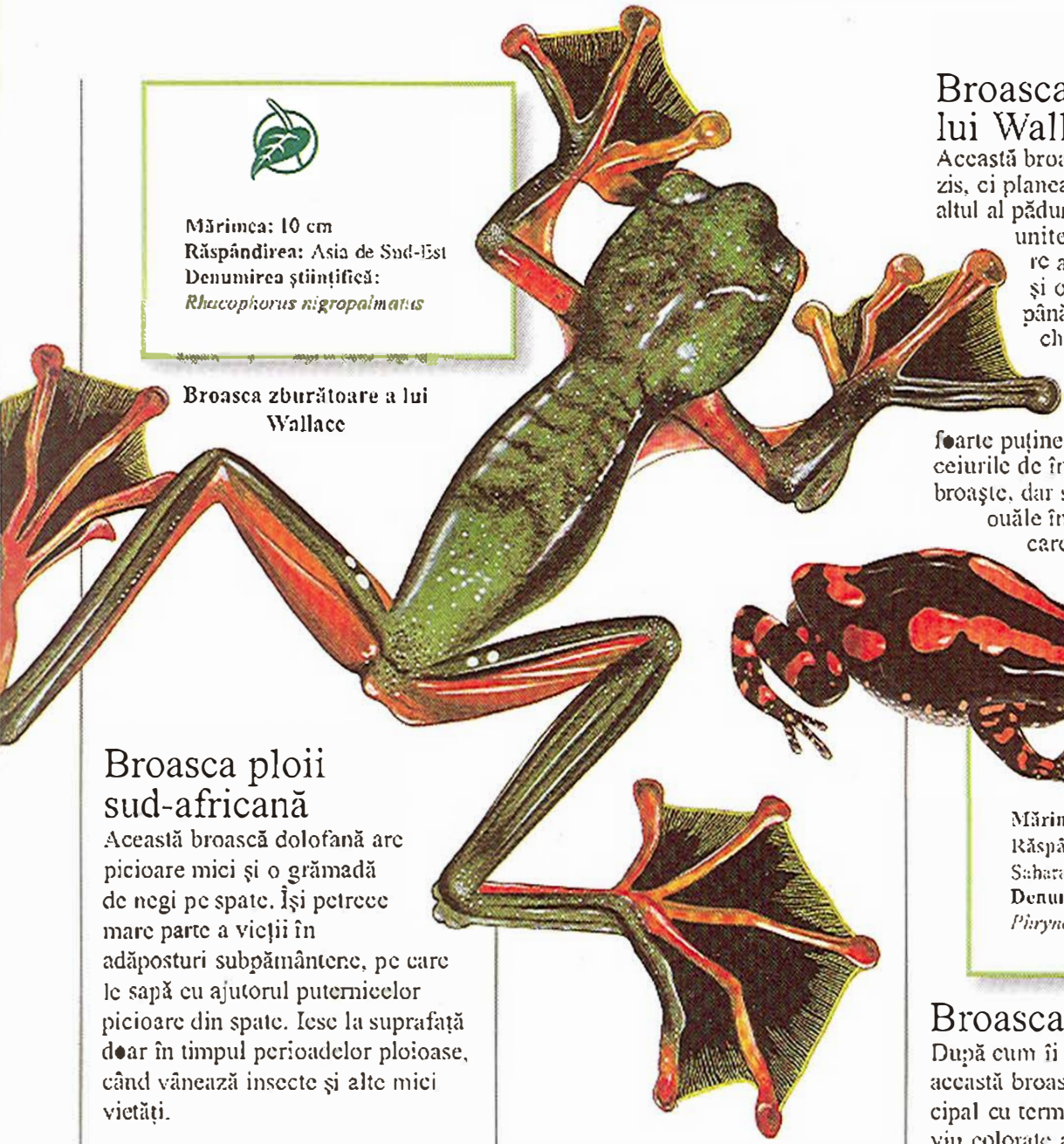

Mărimea: 10 cm
Răspândirea: Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Rhacophorus nigropalmatus*

Broasca zburătoare a lui Wallace

Broasca zburătoare a lui Wallace

Această broască nu zboară propriu-zis, ci planează de la un copac la altul al pădurii. Picioarele cu degete unite şi pielea de pe picioare acţionează ca o paraşută şi o ajută să planeze în aer până la 12 m. Broasca poate chiar să cârmească, prin schimbarea poziţiei unuia sau altuia dintre picioare. Se ştiu foarte puţine lucruri despre obiceiurile de înmulţire ale acestei broaşte, dar se crede că îşi depune ouăle într-o masă de spumă, care le protejează pe perioada incubaţiei.

Broasca termită

Mărimea: 5 cm
Răspândirea: Africa, la sud de Sahara
Denumirea ştiinţifică: *Phrynomerus bifasciatus*

Broasca ploii sud-africană

Această broască dolofană are picioare mici şi o grămadă de negi pe spate. Îşi petrece mare parte a vieţii în adăposturi subpământene, pe care le sapă cu ajutorul puternicelor picioare din spate. Iese la suprafaţă doar în timpul perioadelor ploioase, când vânează insecte şi alte mici vietăţi.

Broasca ploii sud-africană

Mărimea: 3 cm
Răspândirea: Africa de Sud, Namibia, Botswana, Zimbabwe
Denumirea ştiinţifică: *Breviceps adspersus*

Broasca termită

După cum îi spune şi numele, această broască se hrăneşte în principal cu termite şi furnici. Petele viu colorate avertizează asupra substanţei cu gust urât care irită gura sau pielea animalului de pradă. Broaştele termită se înmulţesc în bălţoace puţin adânci. Ouăle sunt acoperite cu o substanţă gelatinoasă şi se lipesc de plante sau stau pe fundul bălţii până la ieşirea mormolocilor.

Broasca bot îngust

Excelentă săpătoare, această mică broască poate să dispară în pământ într-o clipă. În timpul zilei rămâne în vizuină, iar noaptea iese să vâneze insecte, de pildă furnici. Se înmulţeşte vara, când plouă torenţial.

Broasca bot îngust

Mărimea: 2-4 cm
Răspândirea: sud-estul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Gastrophryne carolinensis*

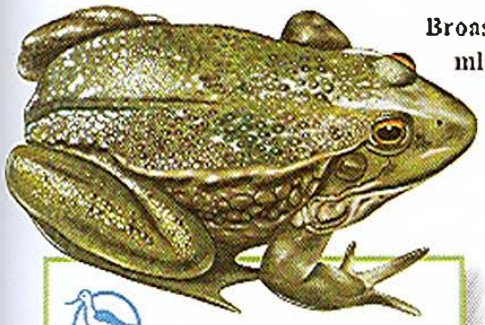

Broasca de mlaştină

Mărimea: până la 15 cm
Răspândirea: sud-estul Europei
Denumirea ştiinţifică: *Rana ridibunda*

Broasca de mlaştină

Această broască zgomotoasă îşi petrece cea mai mare parte a vieţii în apă, dar iese pe maluri sau pluteşte pe frunze. Prinde mici nevertebrate şi chiar şi mici păsări şi mamifere. Masculii cântă zi şi noapte, mai ales în perioada de împerechere. Femela depune mii de ouă, în câţiva ciorchini.

Broasca obişnuită

Această broască îşi petrece cea mai mare parte a vieţii pe uscat, hrănindu-se cu insecte, păianjeni şi alte victăţi mici. Se înmulţeşte primăvara, când masculii atrag femelele cu orăcăituri grave. Se împerechează în apă, femelele depunând ciorchini de 3.000-4.000 de ouă.

Broasca obişnuită

Mărimea: până la 10 cm
Răspândirea: Europa, până în Asia
Denumirea ştiinţifică: *Rana temporaria*

Broasca pătată săpătoare

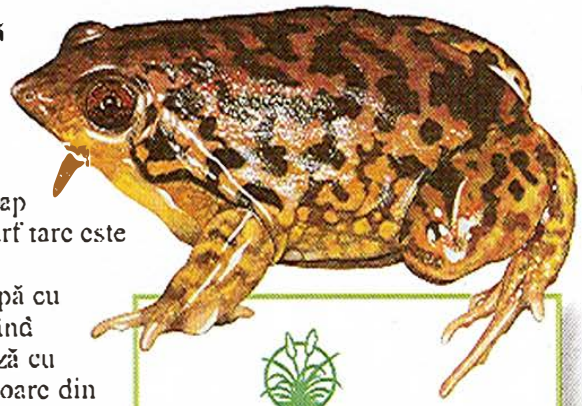

Broasca pătată săpătoare

Această broască are un cap mic şi ascuţit, al cărui vârf tare este folosit pentru săparea adăpostului. Mai întâi sapă cu ajutorul capului, împingând solul, după care înaintează cu ajutorul puternicelor picioare din faţă. Femela îşi depune ouăle mari într-o vizuină. Când apar puii, ca sapă un tunel prin care mormolocii înoată până la apa cea mai apropiată.

Mărimea: până la 3 cm
Răspândirea: nordul Africii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Hemisus marmoratum*

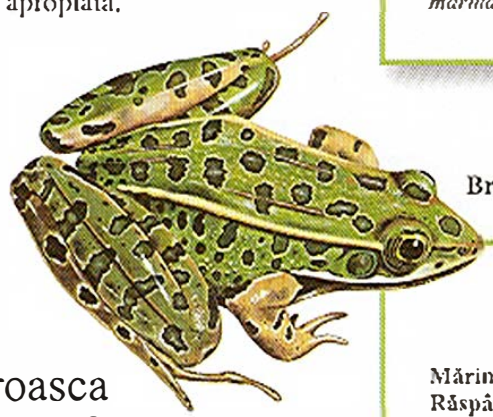

Broasca leopard

Broasca leopard

Această broască se adaptează la aproape orice fel de ape şi mănâncă aproape orice fel de mică victate întâlneşte. Dacă este tulburată când vânează la suprafaţă, sare în apă, într-o serie de zig-zag-uri. În sezonul de împerechere, masculii atrag femelele cu un fel de grohăială. Fiecare femelă depune aproximativ 20.000 de ouă, care vor sta pe fundul apei până la ieşirea mormolocilor, după cam patru săptămâni.

Mărimea: 5-12,5 cm
Răspândirea: cea mai mare parte a Americii de Nord, cu excepţia Coastei de Vest
Denumirea ştiinţifică: *Rana pipiens*

Broasca-bou

Cea mai mare broască din America de Nord, broasca-bou trăieşte în apă, dar îşi petrece timp şi pe uscat, la malul apei. Vânează noaptea, prinzând insecte, peşti, broaşte mai mici şi chiar şi păsări şi şerpi. Este o bună săritoare şi poate să sară de şapte ori mai mare decât propria lungime. În sezonul de împerechere, femela depune în apă până la 20.000 de ouă.

Mărimea: 9-20,5 cm
Răspândirea: estul şi centrul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Rana catesbeiana*

Broasca-bou

De ce sunt otrăvitore unele animale?

Multe animale folosesc otrava pentru a se apăra de inamici. Fiind o hrană neplăcută, mici vietăți ca broaştele râioase şi omizile pot să se apere de animale mult mai mari. Multe au desene viu colorate, care servesc la avertizarea celorlalți. Prădătorii învață să facă legătura dintre aceste culori vii şi gustul neplăcut şi nu atacă. Otrava este şi un instrument util al vânătorilor. Aceştia o folosesc pentru paralizarea sau omorârea prăzii, înainte ca aceasta să poată fugi.

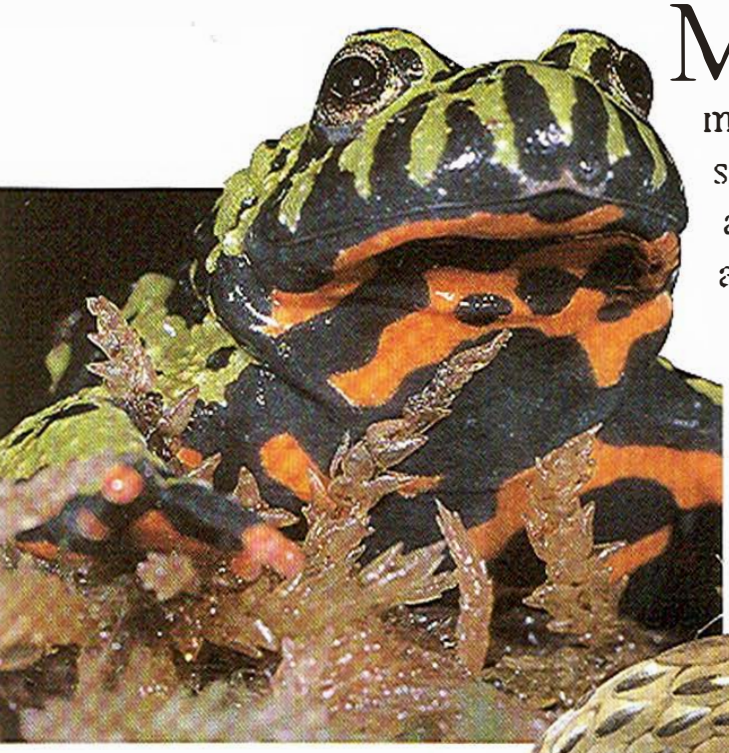

Broasca orientală cu pântec de foc are mici glande de otravă peste tot pe corp. Acestea produc o substanță cu gust neplăcut. Dacă este amenințată, broasca îşi prezintă petele roşii de pe abdomen, pentru a-l avertiza pe atacator.

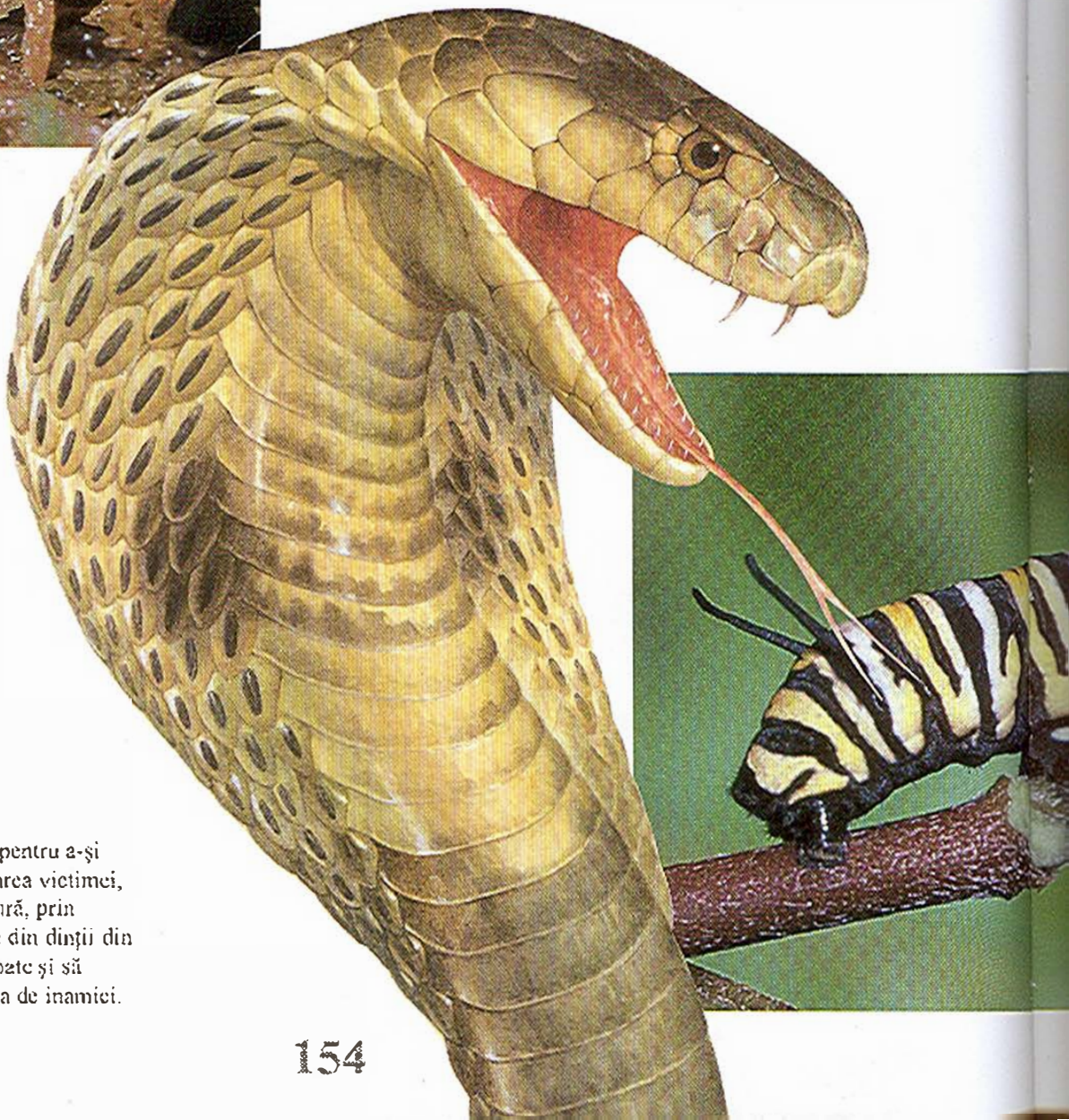

Cobra se foloseşte de otravă pentru a-şi omorî prada. O dată cu muşcarea victimei, otrava trece de la glandă în gură, prin intermediul canalelor speciale din dinții din față ai maxilarului. Şarpele poate şi să scuipe venin, pentru a se apăra de inamici.

Scorpionul își paralizează și își omoară prada cu ajutorul acului otrăvit. În apropierea acului ascuțit de la vârful cozii, el are glande cu venin. Când scorpionul atacă, el îndreaptă acul înainte, peste corpul propriu, înțepând victima. Mușchii forțează veninul să intre în acul gol. Unii scorpioni au o otravă suficient de puternică pentru a omorî un om.

Omida fluturelui monarh se hrănește cu planta otrăvitoare numită laptele-cucului. Otrava nu afectează omida, dar se acumulează în corpul ei și o face extrem de neplăcută la gust. Dungile proeminente avertizează animalele de pradă să stea departe. Când omida devine fluture, și acesta va fi otrăvitor.

Peşti

La ora aceasta, există în lume peste 24.000 de specii de peşti, mai multe decât orice alt tip de vertebrate. Ei pot fi minusculi, ca goby pitic, care nu depăşeşte 1 cm, până la dimensiuni gigantice, ca rechinul-balenă, care poate să ajungă la o lungime de 12 m.

Toţi peştii trăiesc în apă. În mări există cel puţin 14.000 specii de peşti, restul trăind în lacuri şi râuri cu apă dulce din toată lumea. Pentru a respira, peştii au structuri speciale, numite branhii, care le permit să extragă oxigenul dizolvat în apă. În locul picioarelor, peştii au o coadă, pentru a se putea deplasa prin apă.

Peştii se hrănesc într-o mare varietate de moduri. Unii mănâncă plante acvatice. Alţii prind mici animale sau le adună din apă, filtrându-le apoi cu ajutorul unor structuri ataşate la branhii. Mulţi sunt vânători activi, rapizi, cu dinţi ascuţiţi, în timp ce alţii, cum ar fi plătica şi dracul de mare, stau ascunşi pe fundul mării şi aşteaptă ca prada să vină lângă ei.

Ca multe alte specii de peşti, aceşti peşti cu dungi albastre înoată în grupuri mari, numite bancuri sau cârduri. Nu se cunosc exact cauzele pentru care ei formează bancurile, dar numărul mare le aduce în mod sigur un plus de siguranţă. Mulţi prădători sunt dezorientaţi de grup, care se poate întoarce fulgerător, schimbând direcţia de înot cu o iuţeală care-ţi taie răsuflarea.

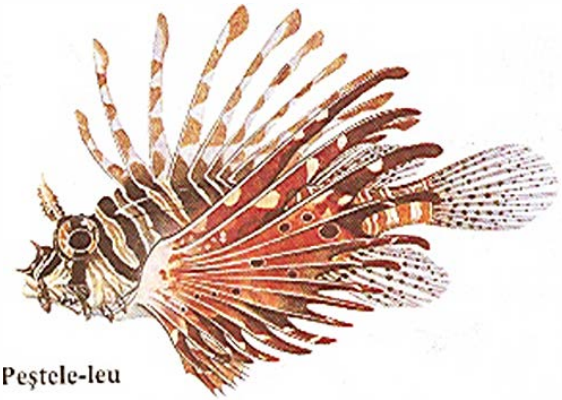

Peştele-leu

Ce este un peşte?

Peştii sunt primele vertebrate (animale care au o coloană vertebrală) care au trăit pe Pământ. Primii peşti au apărut acum aproximativ 500 de milioane de ani. Toţi, cu excepţia grupului care include peştii „nouă ochi" (*Petromyzontes*) şi „ţiparul de baltă" (*Myxine glutinosa*) au o coloană vertebrală constituită din oase numite vertebre, deşi la rechini şi calcani vertebrele sunt formate din cartilagii.

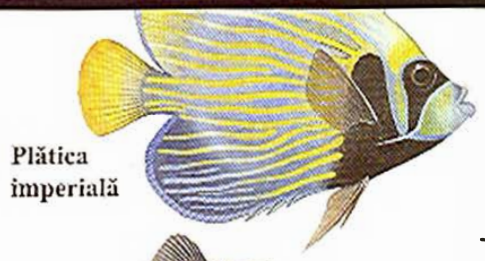

Coloratura deosebită ajută mulţi peşti să se ascundă de inamici. Desenele peştelui-înger, abdomenul deschis la culoare al macroului, spatele închis şi cu dungi îi fac mai greu de zărit.

BRANHIILE UNUI PEŞTE OSOS

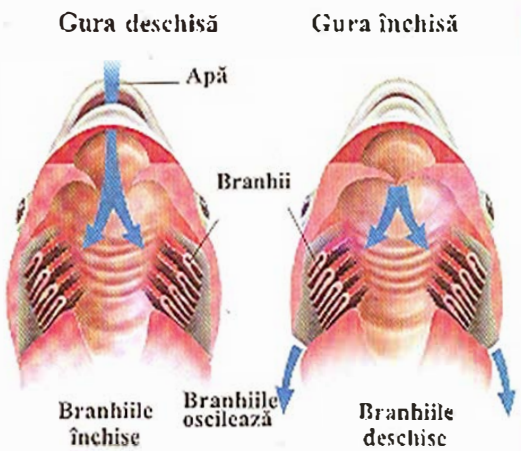

Cum respiră peştii?

Peştii respiră prin nişte organe speciale, numite branhii, aflate pe părţile laterale ale capului. Acestea sunt formate dintr-un număr mare de plăcuţe foarte delicate, înţesate cu vase de sânge. Atunci când apa curge prin branhii, moleculele de oxigen trec în sânge, care apoi le transportă în tot corpul. Partea exterioară a branhiilor unui peşte osos are o uşă protectoare. La rechini şi la calcani, fiecare branhie îşi are propria ieşire spre apă.

BRANHIILE UNUI RECHIN

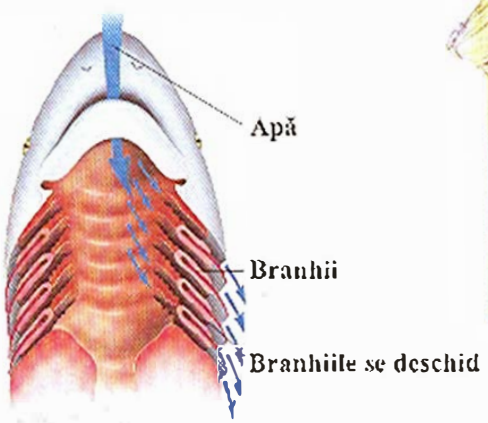

Structura unui peşte

Există trei grupuri principale de peşti şi de specii înrudite. Cele mai primitive includ „nouă ochi" şi „ţiparul de baltă" (clasa Cyclostoma). Aceste animale cu aspect de peşte nu au maxilare, gura lor fiind capabilă doar să sugă. Al doilea grup include rechinii şi calcanii. Aceştia sunt cunoscuţi sub numele de peşti cartilaginoşi, pentru că scheletele lor sunt formate în cea mai mare parte dintr-un „zgârci" numit cartilagiu, nu din oase. Al treilea şi cel mai mare grup e format din peştii osoşi. Cum le şi spune numele, aceşti peşti au schelete formate din oase.

ANIMAL ÎN FORMĂ DE PEŞTE, FĂRĂ MAXILAR

Gură care poate doar suge

GURA ÎN FORMĂ DE VENTUZĂ A LUI „NOUĂ-OCHI"

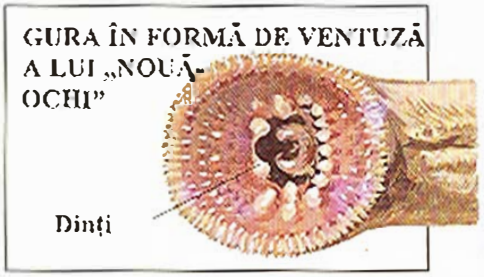

SCHELET DE PEŞTE OSOS

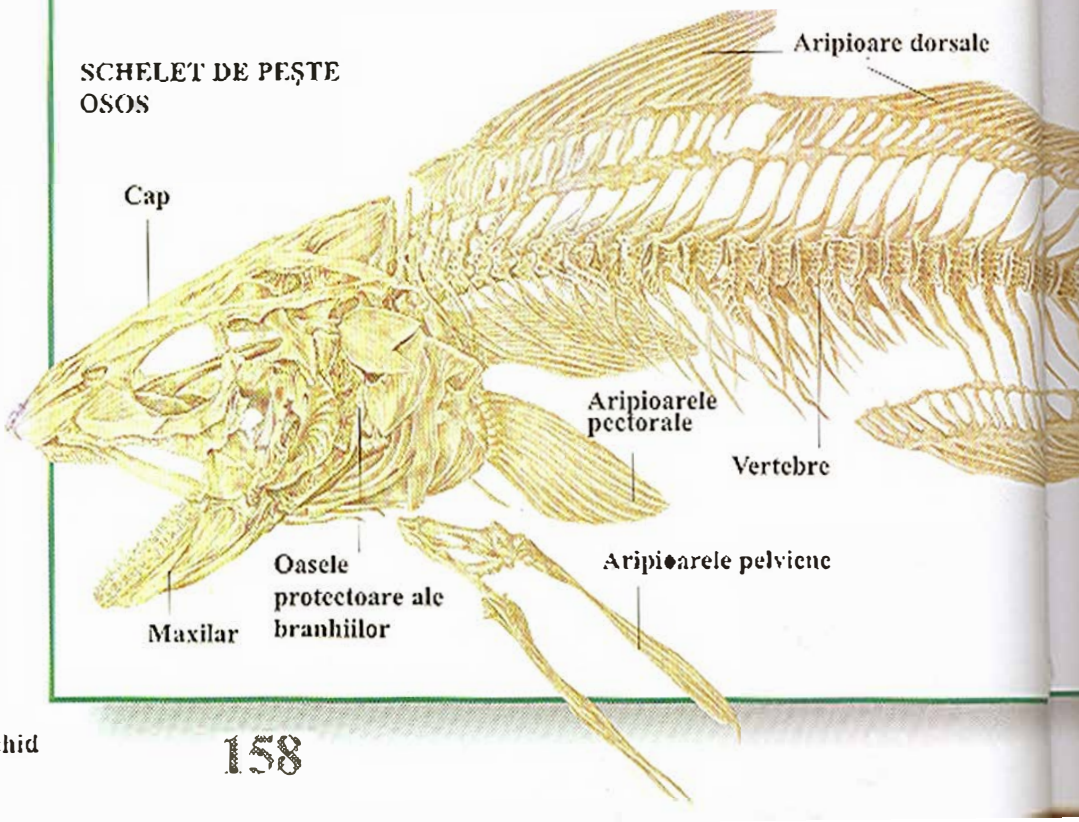

Ouă și pui

Cele mai multe femele eliberează în apă un număr mare de ouă mici. Apoi masculii eliberează sperma care va fertiliza aceste ouă, care fie vor pluti la suprafața apei, fie se vor depune pe fund. Din ouă vor ieși minuscule larve, din care multe sunt mâncate de alte victăți. Unele vor supraviețui și vor deveni peștișori, care seamănă cu adulții speciei. Puietul se hrănește și va deveni noua generație de pești adulți.

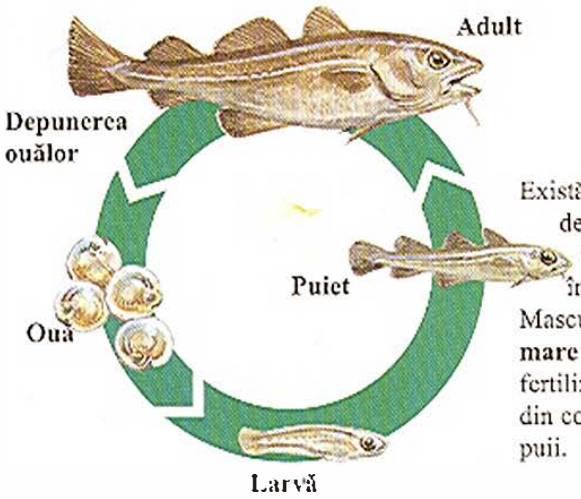

Pungă de incubație

Există multe excepții de la calea normală de înmulțire a peștilor. Masculul de **căluț de mare** păstrează ouăle fertilizate într-o mică pungă din corpul propriu, până când vor ieși puii.

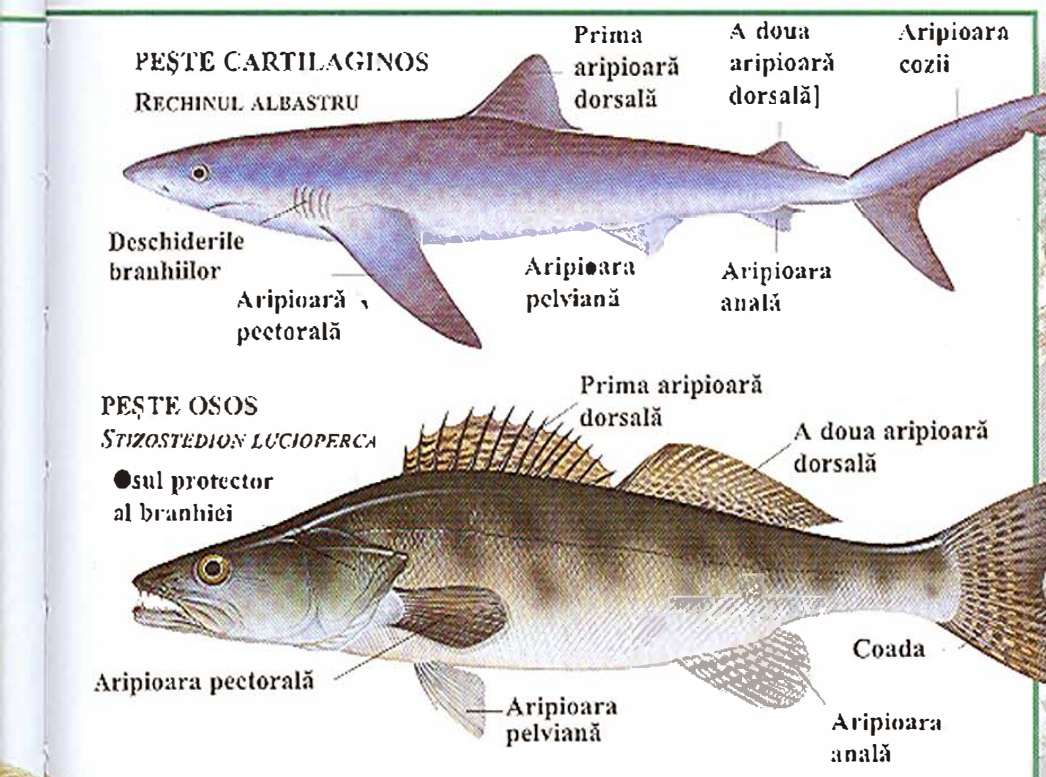

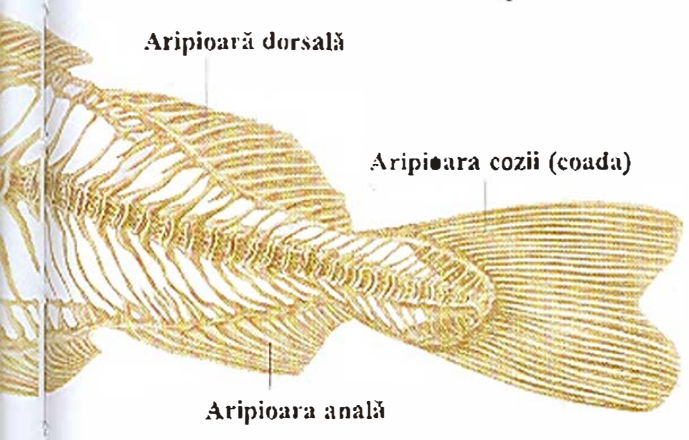

Ca toate vertebratele, peștii au un craniu osos și un maxilar inferior mobil. De fiecare parte a capului peștelui, oase speciale acoperă branhiile. În aripioare există oase fine, numite raze. Aceste oase păstrează aripioarele rigide și întinse.

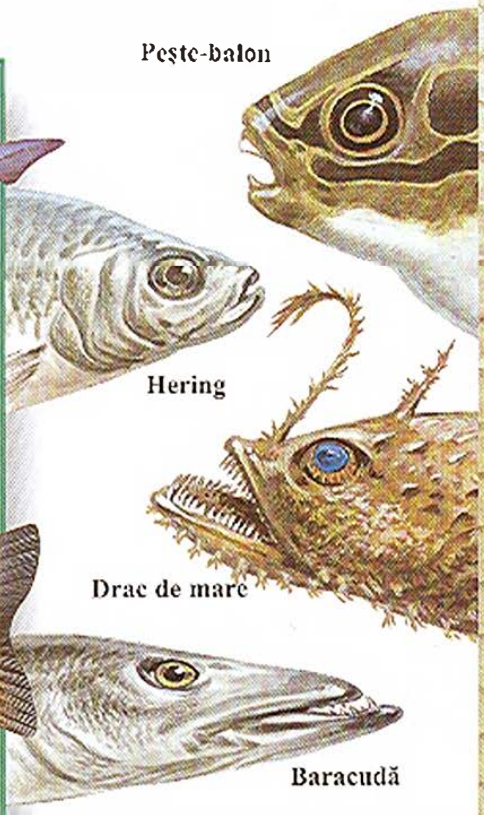

Gurile peștilor

Gura unui pește este adaptată la hrana lui. Peștii care vânează, cum ar fi baracuda, au un bot lung și o mulțime de dinți ascuțiți, pentru prinderea prăzii. Dracul de mare se folosește de gura lui mare pentru a înghiți brusc prada pe care o momește cu „undița" lui. Mulți, cum ar fi peștele-balon, au o gură dură, ca un cioc, pentru a zdrobi vietățile cu carcasă tare. Heringul filtrează minusculul plancton animal din apă cu ajutorul unor structuri speciale, legate de branhii, numite „greble".

Ţiparii, „nouă-ochi”, rechinii şi calcanii

Ţiparii de baltă şi peştii „nouă-ochi” sunt animale primitive asemănătoare cu peştii, care nu au maxilare adevărate. Ţiparii de baltă au un fel de crăpătură care ţine loc de gură, înconjurată de mici tentacule. „Nouă-ochi” au discuri care sug sângele altor animale. Toţi aceşti falşi ţipari trăiesc în mare, dar există şi specii de „nouă-ochi” care trăiesc în apă dulce.

Rechinii, peştii-fierăstrău, calcanii şi rudele lor sunt toţi peşti cartilaginoşi - au scheletul format nu din oase, ci din cartilagii. Există aproximativ 850 de specii de peşti cartilaginoşi. Toate trăiesc în mare. Cei mai mulţi sunt vânători activi, echipaţi cu dinţi ascuţiţi pe ambele fălci. Puţine din cele mai mari specii, cum ar fi rechinul-balenă, nu sunt vânători. Acestea filtrează micile animale din apa mării

Rechinul mako

Peşte puternic, cu corp suplu şi cap ascuţit, rechinul mako este un vânător rapid şi agresiv. De obicei se hrăneşte cu peşti de suprafaţă, cum ar fi tonul şi macroul. Femela de mako dă naştere unor pui vii, care se dezvoltă în interiorul corpului ei.

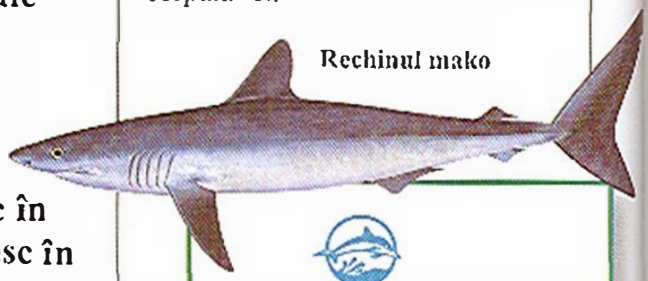

Rechinul mako

Mărimea: 3-4 m
Răspândirea: Oceanele Atlantic, Indian şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Isurus oxyrinchus*

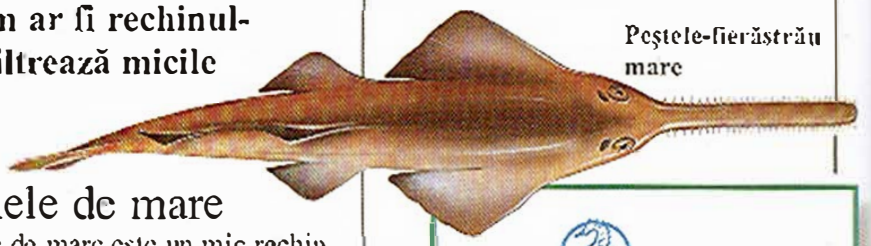

Peştele-fierăstrău mare

Mărimea: 7,7 m
Răspândirea: oceanele tropicale şi temperate
Denumirea ştiinţifică: *Pristis pectinata*

Rechinul ciocan

Rechinul ciocan are un cap lat. În fiecare extremitate laterală a capului se află un ochi şi o nară. Aceşti ochi şi nările depărtate îi îmbunătăţesc rechinului vederea şi simţul mirosului.

Mărimea: 4,3 m
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea ştiinţifică: *Sphyrna zygaena*

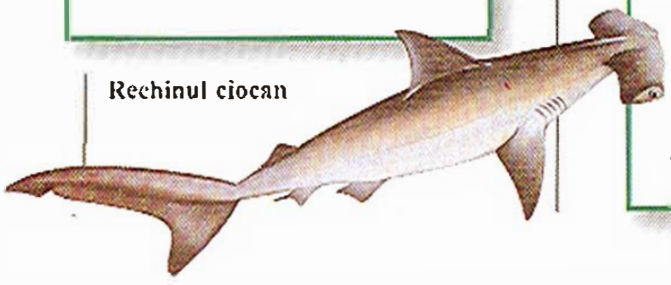

Rechinul ciocan

Câinele de mare

Câinele de mare este un mic rechin care trăieşte pe fundurile de mare nisipoase sau noroioase, unde se hrăneşte cu peşti şi nevertebrate de fund. Femela depune ouăle în carcase dure, care rămân pe fund, între ierburi şi alte obiecte. Puii apar după 5 până la 11 luni şi au dimensiunea de aproximativ 10 cm.

Câinele de mare

Mărimea: 60-100 cm
Răspândirea: Atlanticul de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Scyliorhinus canicula*

Peştele-fierăstrău mare

Cunoscut şi sub numele de „dinţi mici”, peştele-fierăstrău mare are un bot lung, în formă de lamă. Pe părţile laterale se află peste 24 de dinţi mari. Peştele-fierăstrău trăieşte în ape puţin adânci, pe fund, folosindu-se de fierăstrău pentru a săpa în nisip şi nămol, după victăţi mici. De asemenea, poate să înoate în bancurile de peşti mai mici, mişcând în lateral botul cu dinţi, pentru a ameţi prada.

Rechinul alb

Vânător mare și agresiv, echipat cu dinți triunghiulari neregulați, acest rechin omoară foci, delfini și chiar și alți rechini. De asemenea, mănâncă animale moarte și resturi. Sunt cunoscute cazuri de atacuri asupra oamenilor.

Mărimea: 6 m
Răspândirea: oceanele Atlantic, Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Carcharodon carcharias*

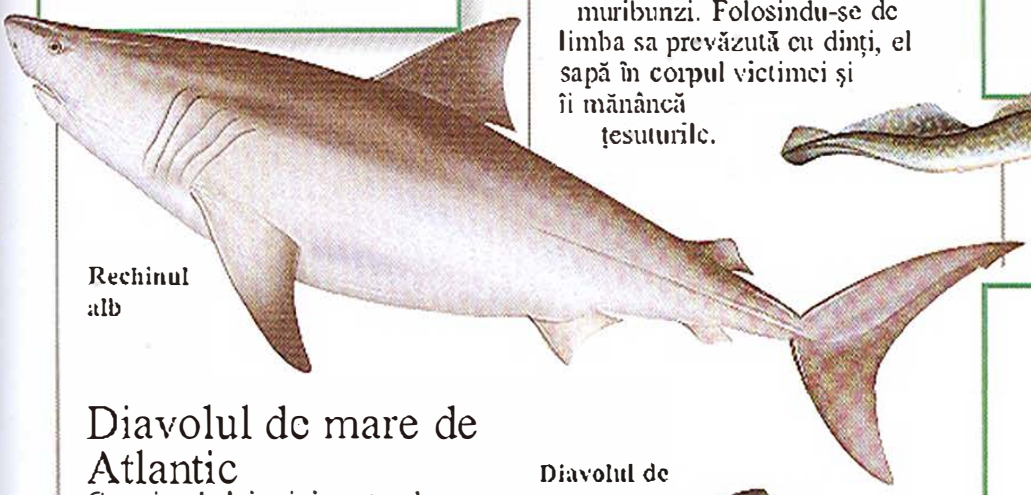

Rechinul alb

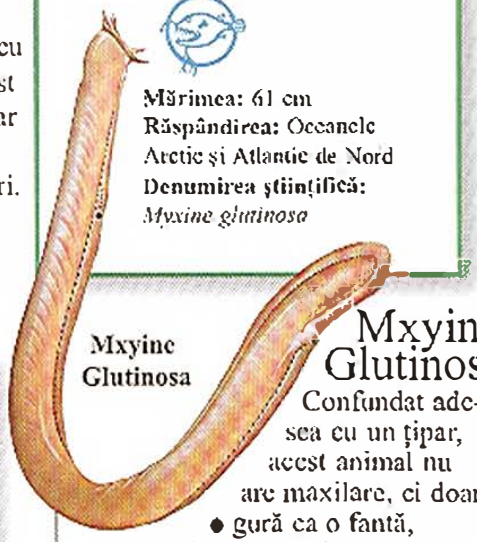

Mxyine Glutinosa

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: Oceanele Arctic și Atlantic de Nord
Denumirea științifică: *Myxine glutinosa*

Mxyine Glutinosa

Confundat adesea cu un țipar, acest animal nu are maxilare, ci doar o gură ca o fantă, înconjurată de mici tentacule. Se hrănește cu crustacei, dar mănâncă și pești morți sau muribunzi. Folosindu-se de limba sa prevăzută cu dinți, el sapă în corpul victimei și îi mănâncă țesuturile.

„Nouă-ochi” de mare

Adulții sunt paraziți care se hrănesc cu sânge. Nu au adevărate maxilare, ci o gură ca un disc care se atașează pe victimă atât de puternic, încât este imposibil să-l mai desprinzi. O substanță specială din gura lui face ca sângele victimei să curgă în continuare, pentru ca „nouă-ochi” să se poată hrăni. Adesea, victimele mor datorită hemoragiei.

Mărimea: 90 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului, Marea Mediterană
Denumirea științifică: *Petromyzon marinus*

„Nouă-ochi” de mare

Diavolul de mare de Atlantic

Cu uriașele lui aripi pectorale ascuțite, acest pește este cel mai mare din familia calcanilor. Ca și rechinul balenă, acest gigant se hrănește mai ales cu minusculul plancton animal, pe care îl filtrează din apă. De asemenea, mănâncă și pește. Diavolul de mare apare adesea la suprafața apei, fiind vizibile vârfurile aripioarelor pectorale.

Mărimea: 5,2 m lungime; 6,7 m lățime
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea științifică: *Manta birostris*

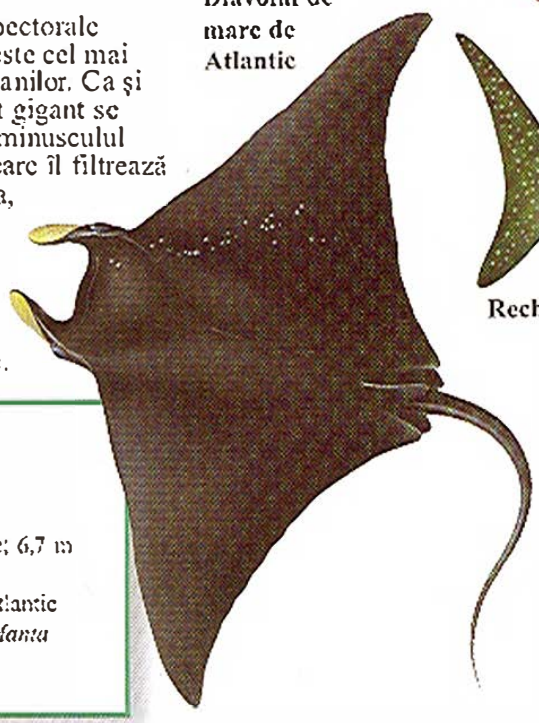

Diavolul de mare de Atlantic

Mărimea: 12 m
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea științifică: *Rhincodon typus*

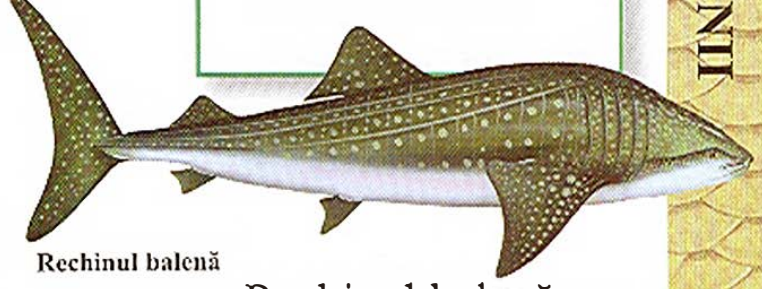

Rechinul balenă

Rechinul balenă

Rechinul balenă este cel mai mare pește existent. În ciuda mărimii lui, nu este un animal de pradă nemilos, ci mănâncă minusculul plancton animal, pe care îl filtrează din apă. Rechinul își deschide gura și înghite multă apă, care conține multe mici vietăți. Apa iese apoi prin deschiderile branhiilor, iar planctonul rămâne în gură.

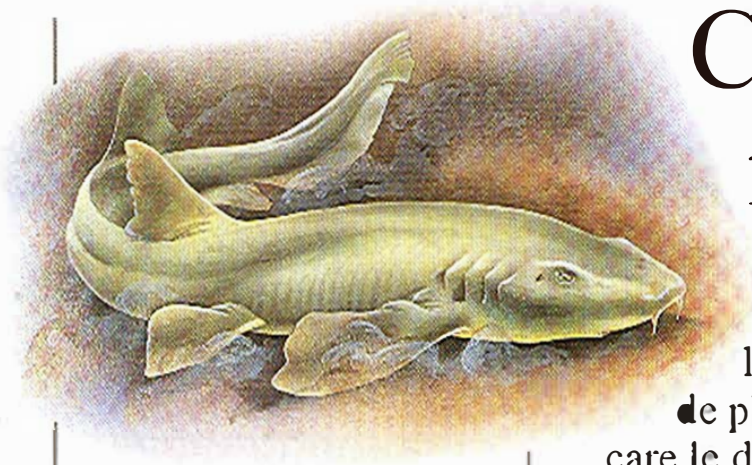

Calcani şi rechini de fund

Există mai mult de 300 de specii de calcanide , răspândiți în toată lumea. Cei mai mulți au un corp extrem de plat, lat, și înotătoare uriașe, ca niște aripi, care le dau o formă de diamant. Ei înoată fluturându-şi aripile sus-jos, dând impresia că zboară prin apă. Calcanidele își petrec cea mai mare parte a vieții pe fundul sau în apropierea fundului mării. Corpurile lor plate îi fac greu de văzut, atunci când stau pe jumătate acoperiți cu nisip. Se hrănesc în principal cu moluște, crustacei și pești, dar și cu animale moarte și alte resturi căzute în mare.
Se credea că rechinii sunt niște pești agili, care înoată în apele de suprafață ale oceanelor, dar unii sunt și locuitori ai fundului apei. Rechinii cu corn, infirmieri și rechinii covor stau pe fund, deplasându-se doar ca să prindă prada care trece prin apropiere.

Rechinul infirmier

Locuitor lent al fundului mării, acest rechin are mulți dinți ascuțiți, ideali pentru zdrobirea crustaceilor. Se crede că mustățile foarte sensibile de pe capul lui plat îl ajută să-și găsească prada pe fundul mării. Acest rechin își petrece mare parte a vieții pe fundul mării și atunci când este deranjat nu înoată, ci se târăște.

Raja

Corpul plat al acestui pește este acoperit cu mici țepi, iar coada are un șir de țepi mai lungi. Acești țepi apără peștele de atacuri. Femela își depune ouăle într-o pungă de piele ţuguiată, lăsată pe fundul mării. Puii apăruți au o lungime de aproximativ 20 cm.

Rechinul cu corn

Acest rechin are un corp lung și subțire și un cap mare și bont. Numele și l-a luat de la țepii ascuțiți din fața acelor înotătoare dorsale. Activ noaptea, își culege prada – arici de mare, crabi și viermi – de pe fundul mării. Le zdrobește cochiliile cu dinții plați din spatele maxilarelor.

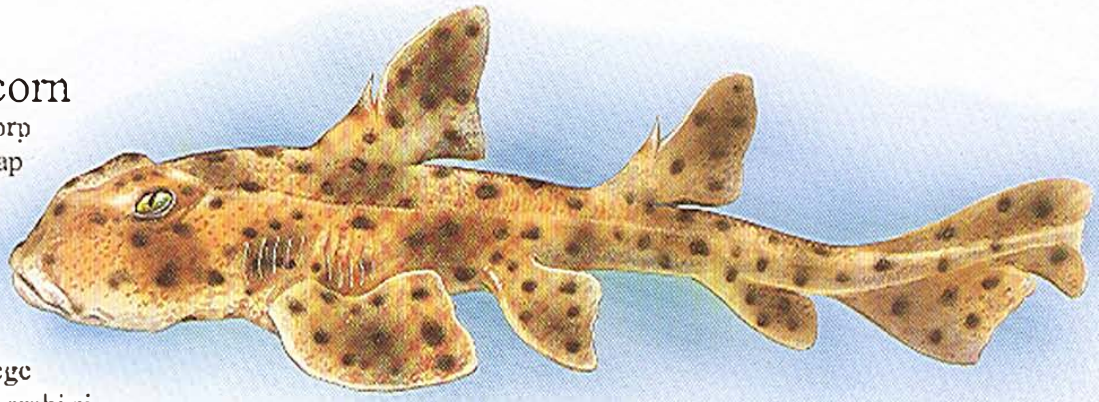

Camuflat de culorile lui și de multele petice de piele de pe părțile laterale ale corpului, **rechinul covor** stă pe fundul mării, în așteptarea apropierii prăzii.

Calcanul țepos comun

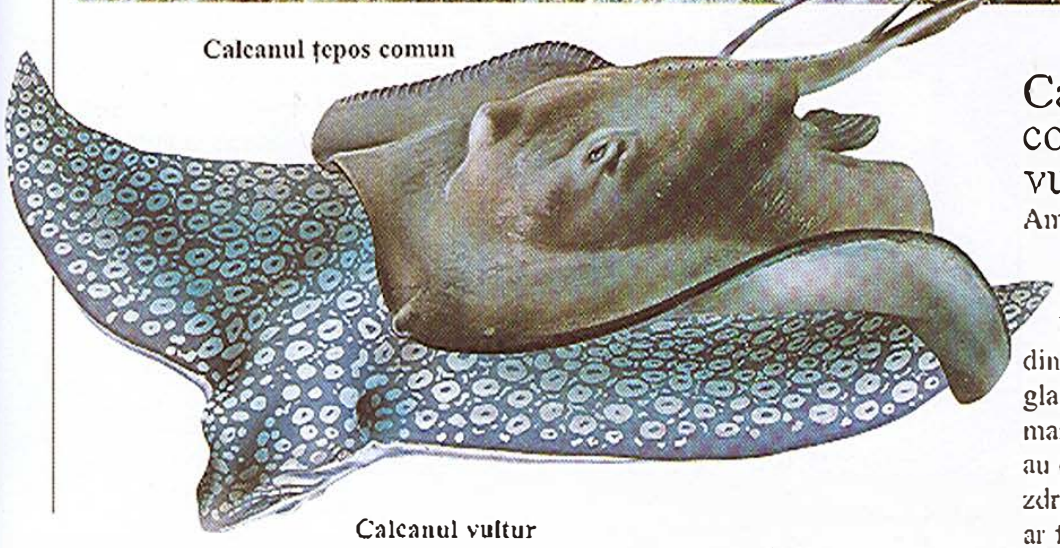

Calcanul vultur

Calcanul țepos comun și calcanul-vultur

Ambele aceste specii au cozi lungi, în formă de bici, pe care le folosesc pentru a-și înțepa inamicii și prada. Țepii din vârful cozii sunt legați de glande de venin și pot produce mari necazuri unui om. Calcanii au dinți aplatizați, cu care pot zdrobi carcasa tare a prăzii, cum ar fi crabii sau moluștele.

Sturionii, ştiucile şi speciile înrudite

Toţi aceşti peşti trăiesc în apă dulce, dar cei mai mulţi dintre sturioni îşi petrec o parte din viaţă în mare. Ei urcă în râuri pentru a-şi depune ouăle, iar puii rămân acolo câţiva ani, hrănindu-se şi crescând, după care fac prima călătorie în mare, unde îşi vor petrece viaţa adultă. Morunii sunt tot mai rari, parţial pentru că oamenii culeg ouăle nefertilizate ale femelelor, pe care le mănâncă sub denumirea de caviar. Ştiucile şi animalele înrudite cu ele formează un grup separat de peşti. În general, ei apar în zone cu densitate mare de plante acvatice.

Ochi-de-aur, pirarucus şi bot-de-elefant aparţin unui grup de aproximativ 220 de specii de apă dulce. Cele mai multe specii ale grupului trăiesc în emisfera sudică, dar există două specii de ochi-de-aur şi în America de Nord. Toţi aceşti peşti se hrănesc cu peşti şi insecte.

Amia

Acest peşte trăieşte în apele încet curgătoare cu vegetaţie deasă. Primăvara, masculul eliberează o porţiune a fundului apei şi construieşte acolo un cuib din rădăcini de plante şi pietriş. Femela depune ouăle, iar masculul le păzeşte timp de 8-10 zile, până la eclozare.

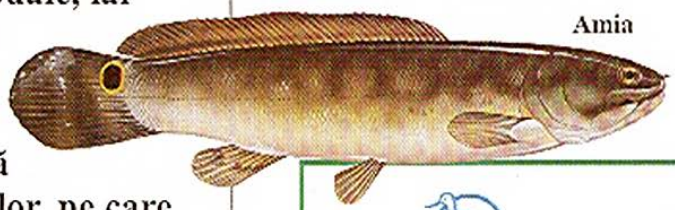

Amia

Mărimea: 91 cm
Răspândirea: nord-estul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Amia calva*

Ştiuca cu bot lung

Cum sugerează şi numele, această ştiucă are maxilare extrem de lungi, înţesate cu dinţi ascuţiţi. Se ascunde între plantele acvatice, aşteptând apariţia unor peşti sau a unor crustacei. Apoi se repede şi îşi prinde prada. Ouăle sunt depuse primăvara în apa puţin adâncă. Ouăle sunt lipicioase şi se lipesc de pietre sau de ierburile acvatice şi astfel nu sunt luate de curent.

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Lepisosteus osseus*

Polypterus weeksi

Peşte cu corp lunguieţ, acoperit cu solzi tari, în formă de diamant, trăieşte printre plantele acvatice de la malul râurilor şi lacurilor. Are o aripioară dorsală neobişnuită, formată din secţiuni care seamănă cu nişte drapele, fiecare susţinută de un os. Se hrăneşte în principal cu peşti, broaşte şi tritoni.

Mărimea: 40 cm
Răspândirea: centrul Africii
Denumirea ştiinţifică: *Plypterus weeksi*

Polypterus weeksi

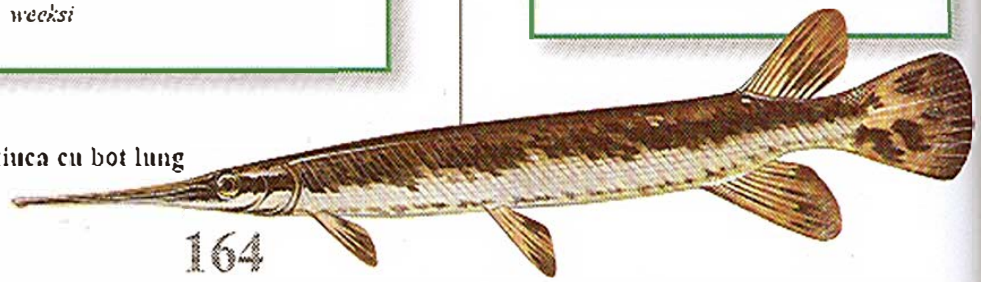

Ştiuca cu bot lung

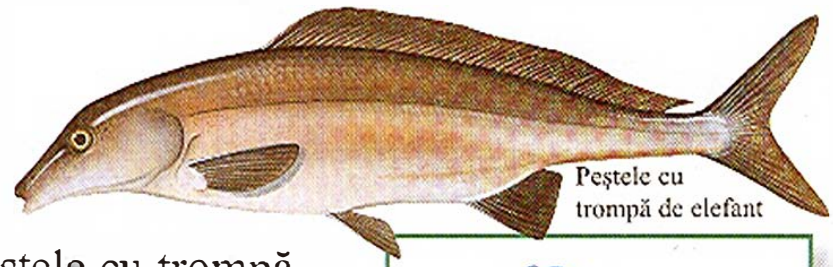

Peștele cu trompă de elefant

Peștele cu trompă de elefant (sau peștele tapir)

Acest pește își ia numele de la botul lung, în formă de trompă. Mușchii longitudinali ai corpului s-au adaptat pentru a produce mici sarcini electrice, care creează un câmp electric în apa din jurul lui. Peștele poate simți orice perturbare a acestui câmp, ceea ce îl ajută să-și găsească prada noaptea sau în ape tulburi.

Mărimea: 80 cm
Răspândirea: Africa: fluviul Nil
Denumirea științifică: *Mormyrus kannume*

Ochi de aur

Ochi de aur aparține micii familii de pești cunoscute sub numele de ochi-de-lună. Aceștia au ochi mari, de culoare aurie, pentru a vedea bine noaptea, perioada când sunt de obicei activi. Ochi de aur are un număr mare de dinți fini și se hrănește în principal cu insecte și larvele lor, ca și cu pești.

Ochi de aur

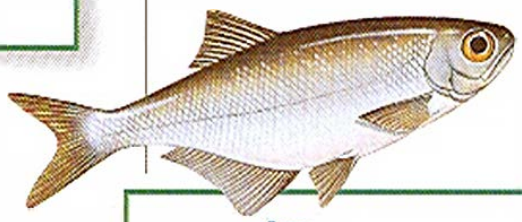

Mărimea: 30-40 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Hiodon alosoides*

Pirarucu

Unul dintre cei mai mari pești de apă dulce din lume, pirarucu ajunge până la 200 kg. Are solzi mari pe corp, dar nu și pe cap. Hrana lui principală constă în alți pești și insecte. Pirarucus se înmulțesc în apele cu fund nisipos. Ouăle sunt depuse într-o adâncitură în albia râului, iar părinții le păzesc până la ieșirea puilor.

Mărimea: până la 4 m
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Arapaima gigas*

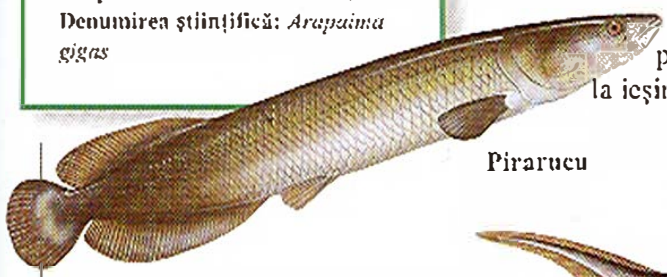

Pirarucu

Peștele vâslă

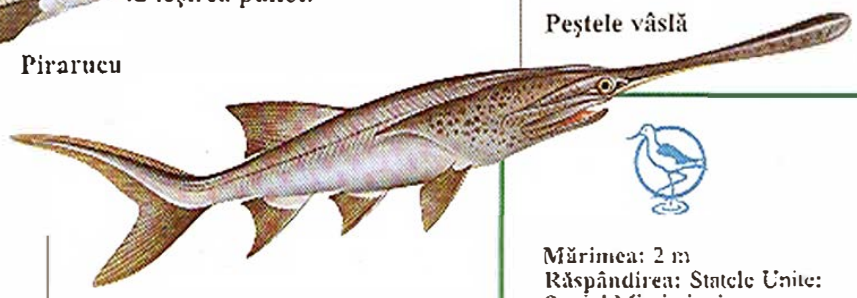

Sturionul comun

Sturionii își petrec cea mai mare parte a vieții în mare, hrănindu-se cu viermi și alte nevertebrate, dar își depun icrele în râuri. Primăvara, sturionii migrează în râuri, unde fiecare femelă depune mii de icre lipicioase de culoare neagră. Ouăle eclozează în aproximativ o săptămână. Puietul rămâne în râu încă aproximativ trei ani, după care călătorește spre mare.

Mărimea: 3 m
Răspândirea: coastele europene
Denumirea științifică: *Acipenser sturio*

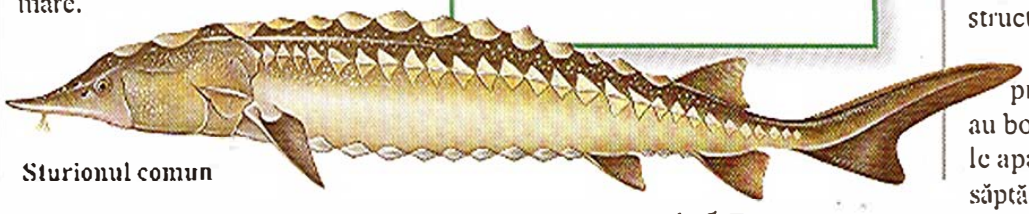

Sturionul comun

Peștele vâslă

Peștele vâslă este o rudă a sturionului. Înoată ținând deschisă gura lui mare, cu maxilarul inferior lăsat. Micile victăți din apă sunt prinse în structurile ca peria din gura peștelui. Depune icrele primăvara. Puii nou ieșiți nu au botul în formă de lopată, care le apare doar peste două-trei săptămâni.

Mărimea: 2 m
Răspândirea: Statele Unite: fluviul Mississippi
Denumirea științifică: *Polyodon spathula*

Țipari, tarpuni și heringi

Cea mai mare parte din acești pești trăiesc în mare, dar există țipari și tarpuni care își petrec cel puțin o parte a vieții în ape dulci. Există peste 730 de specii de țipari. Ei trăiesc în toate oceanele, cu excepția zonelor polare. Există și câteva specii de apă dulce. Toți au corpuri zvelte și aripioare dorsale și ventrale lungi.

Grupul heringului include mai mult de 350 de specii, din care unele au o mare importanță economică. Amintim heringul, sardeaua și anșoa. Cele mai multe specii sunt marine și trăiesc în bancuri de suprafață în larg sau în apropierea coastelor. Tarpunii aparțin unei mici familii de pești marini care se înrudește cu țiparii și heringii. Ei au corpuri zvelte și cozi puternic bifurcate.

Sardeaua

Sardeaua seamănă cu heringul, dar are un corp rotunjit și solzi mai mari. Bancurile de sardele înoată la suprafața apei, hrănindu-se cu zooplancton. Sardelele sunt o apreciată sursă de hrană și sunt prinse în număr mare în fiecare an.

Sardeaua

Mărimea: 25 cm
Răspândirea: coastele Europei
Denumirea științifică: *Sardina pilchardus*

Arinul

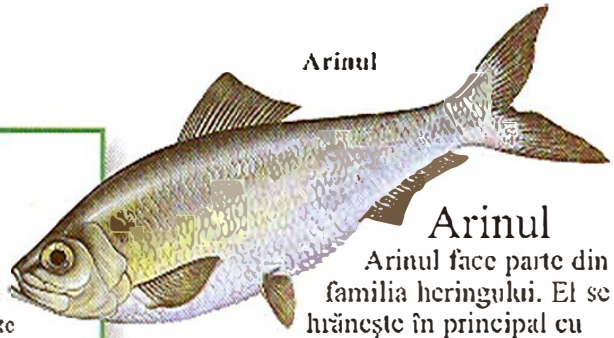

Mărimea: 38 cm
Răspândirea: nordul Coastei de Est a Statelor Unite
Denumirea științifică: *Alosa pseudoharengus*

Arinul

Arinul face parte din familia heringului. El se hrănește în principal cu planeton și pești mici. Deși își petrece viața în mare, înoată în râuri pentru a se împerechea și a depune icrele și de aceea se găsește adesea și în ape dulci. Unii își petrec toată viața în lacuri, dar lungimea lor este jumătate din cea a arinilor trăitori în mare.

Tarpunul

Pește puternic și rapid, tarpunul se hrănește cu multe tipuri de pești și de crabi femela depune milioane de ouă în apele de coastă, dar multe din larve ajung în râuri, unde vor rămâne până când se vor maturiza.

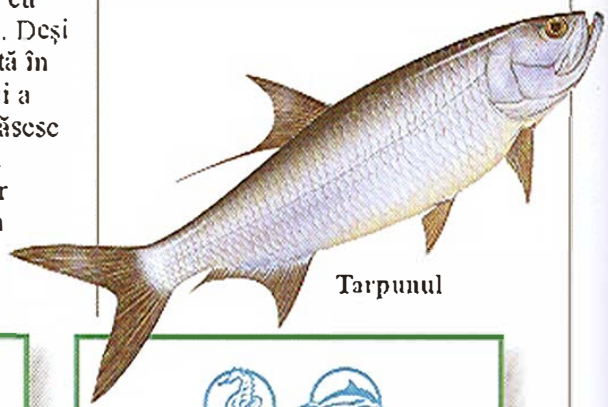

Tarpunul

Mărimea: 1,2-2,4 m
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea științifică: *Tarpon atlanticus*

Heringul de Atlantic

Heringii sunt de mult timp o importantă sursă de hrană pentru oameni, care prind cantități mari în fiecare an. În mare, inamicii naturali sunt păsările, alți pești, delfinii și focile. Heringii se hrănesc cu planeton, mici crustacei și pești.

Mărimea: 40 cm
Răspândirea: oceanele Atlantic și Pacific
Denumirea științifică: *Clupea harengus*

Heringul de Atlantic

Țiparul săgetător

Acest țipar car trăiește în adâncurile mării are un corp lung și suplu, cu aripioarele întinse pe aproape toată lungimea. Are fălci înguste, ca un cioc și dinți ascuțiți, îndreptați în față, pentru „săgetarea" prăzii, care constă în pești și crustacei.

Țiparul săgetător

Mărimea: 1-1,2 m
Răspândirea: oceanele Atlantic, Pacific și Indian
Denumirea științifică: *Nemichthys scolopaceus*

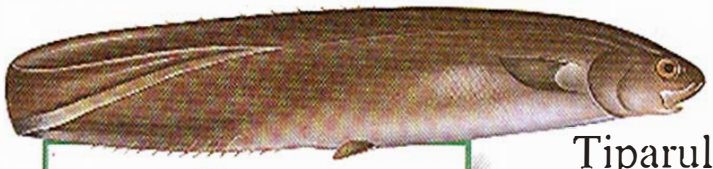

Țiparul țepos

Mărimea: 1,2 m
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Notacanthus chemnitzii*

Țiparul țepos

Țiparul țepos are un corp lung și zvelt, dar nu este un adevărat țipar. El are pe spate și pe abdomen țepi scurți. Despre acest pește care trăiește în adâncuri se cunosc puține lucruri, dar se crede că se rănește cu capul în jos, pe fundul mării, cu animale de fund, ca anemonele de mare.

Murena

Toate cele cam 100 de specii de murene se află în apele calde. Cea de față are un corp solid, lipsit de solzi, fălci puternice și dinți puternici și ascuțiți. Vânător nemilos, murena se ascunde de obicei printre stâncile subacvatice, scoțând doar capul, așteptând apariția prăzii, care poate fi un pește, o sepie sau un calmar.

Murena

Mărimea: 1,3 m
Răspândirea: apele de coastă ale Atlanticului și Mediteranei
Denumirea științifică: *Muraena helena*

Țiparul european (anghila)

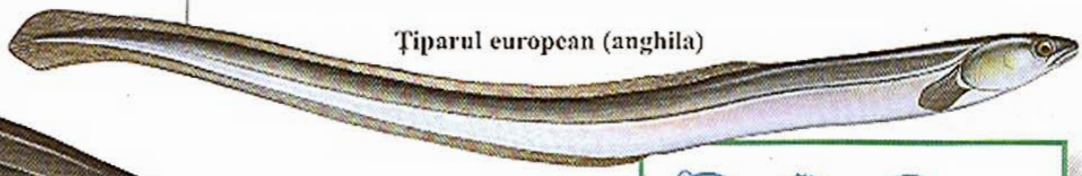

Mărimea: 50-100 cm
Răspândirea: Atlanticul de Nord
Denumirea științifică: *Anguilla anguilla*

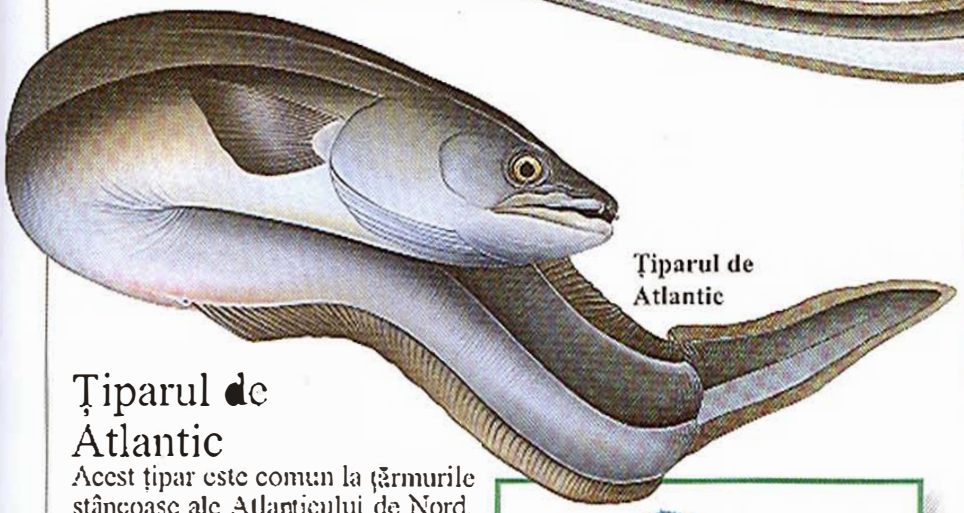

Țiparul de Atlantic

Țiparul de Atlantic

Acest țipar este comun la țărmurile stâncoase ale Atlanticului de Nord. De obicei, trăiește în apele puțin adânci, unde se ascunde printre stânci și iese ca să găsească pradă ca pești și caracatițe. Pentru a se împerechea și a depune icrele, țiparii de Atlantic se deplasează spre apele mai adânci. Din ouă ies mici larve transparente, care plutesc la întâmplare în ocean un an sau doi, până să se transforme în mici țipari.

Mărimea: 2,7 m
Răspândirea: apele costiere nordice ale Oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Conger conger*

Țiparul european (anghila)

Țiparii tineri trăiesc în ape dulci, unde se hrănesc cu insecte, crustacei și pești. Când sunt gata de înmulțire, înoată spre mare, unde se împerechează, depun icrele și apoi mor. Larvele ieșite din ouă plutesc în derivă la suprafața apei timp de cam trei ani. Apoi se îndreaptă spre râuri, iar ciclul se reia.

Crapul, plătica, piranha

Crapul, plătica, babuşca şi alţi peşti înrudiţi, cum ar fi crapul-bivol şi mreana albă, aparţin unui grup de aproximativ 2.700 de specii de peşti de apă dulce. Ei domină râurile şi lacurile din Europa, nordul Asiei şi America de Nord. Cei mai mulţi au solzi pe corp, dar nu şi pe cap, ca şi o singură înotătoare dorsală. Aceşti peşti mănâncă o mare varietate de vietăţi, iar unii se hrănesc şi cu plante.

Pacus şi piranha aparţin unui grup separat de peşti de apă dulce, cei mai mulţi trăind în lacuri şi râuri din America Centrală şi de Sud. Piranha, peşti carnivori, au dinţi ascuţiţi, cu care smulg carnea victimelor.

Carasul auriu

Coloratul caras auriu aparţine familiei crapului. În libertate, trăieşte în eleştee şi lacuri, în care se află din belşug plante acvatice, dar este cunoscut mai ales ca peşte ornamental, crescut pentru acvarii şi lacuri de agrement. Carasul auriu se găseşte acum în toată lumea.

Carasul auriu

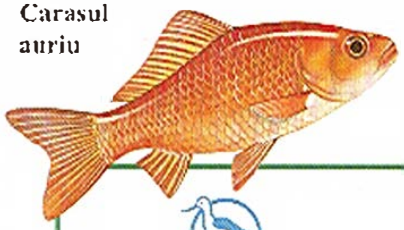

Mărimea: până la 30 cm
Răspândirea: Europa şi Asia; introdus în toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Carassius auratus*

Piranha roşu

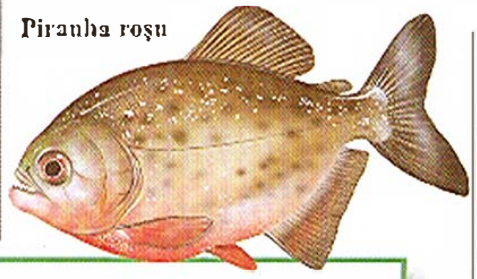

Mărimea: până la 30 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Serrasalmus nattereri*

Pacu

Nu toţi peştii piranha sunt vânători feroce. Unii sunt peşti paşnici, plantivori, cum ar fi pacu. Aceşti peşti se hrănesc cu multele fructe şi seminţe care cad din copacii de pe malurile râurilor în care trăiesc. Ei se folosesc de dinţii lor puternici pentru a le sparge. Peştii piranha care mănâncă plante sunt înotători mai lenţi decât speciile carnivore şi nu au maxilare atât de puternice.

Mărimea: 70 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Colossoma nigripinnis*

Crapul

Crapul este un peşte robust, aplatizat pe lateral. De obicei, trăieşte în apele încet curgătoare în care se găsesc din abundenţă plante acvatice, hrănindu-se în principal cu crustacei şi larve de insecte, ca şi cu plante. Icrele sunt depuse în apa puţin adâncă, unde se lipesc de plante până la apariţia puilor.

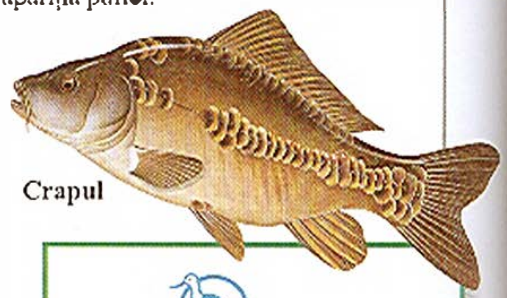

Crapul

Mărimea: 50-100 cm
Răspândirea: sudul Europei; introdus în multe alte regiuni
Denumirea ştiinţifică: *Cyprinus carpio*

Piranha roşu

Piranha nu sunt peşti mari, dar înoată în bancuri mari şi pot să prindă şi să omoare animale mari. Există relatări de vaci cărora în câteva minute li s-a smuls toată carnea.

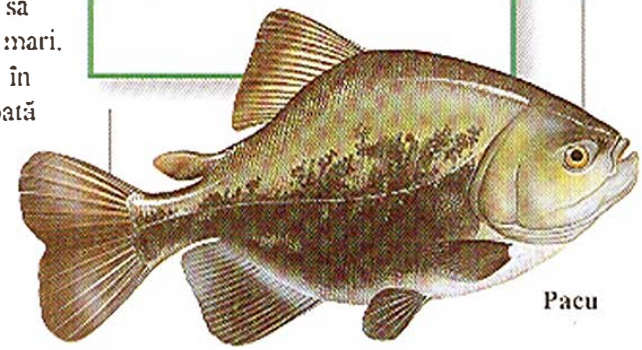

Pacu

Crapul bivol

Acest pește puternic se hrănește cu crustacei și larve de insecte, ca și cu plante. Primăvara, adulții se adună în apele puțin adânci, în care femelele depun în jur de 500.000 de ouă. Puii rămân în zona în care au apărut câteva luni, hrănindu-se cu plancton.

Mărimea: 1 m
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Ictiobus cyprinellus*

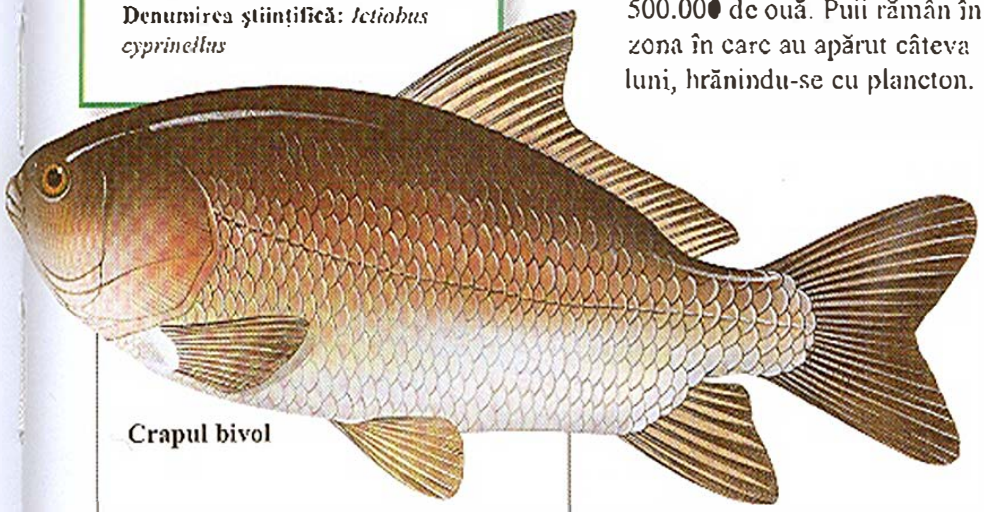

Crapul bivol

Babușca

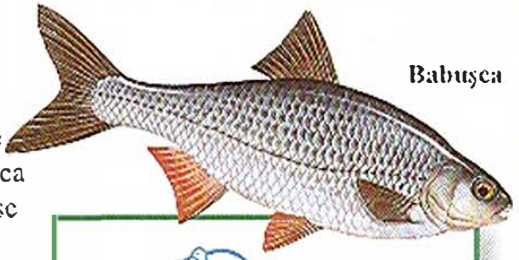

Babușca

Acest pește obișnuit în râuri se hrănește cu insecte și cu larvele lor, ca și cu moluște, crustacei și plante. La rândul său, este o importantă sursă de hrană pentru păsări și mamifere mâncătoare de pește. Babușca se înmulțește în apele puțin adânci, iar ouăle stau lipite de plante în tot timpul dezvoltării lor. Tineretul iese în cam două săptămâni.

Mărimea: 35-46 cm
Răspândirea: Europa și vestul Asiei
Denumirea științifică: *Rutilus rutilus*

Mreana albă

Acest pește trăitor pe fundul apei are buze care i-au adus denumirea populară de sugaci. Se hrănește cu larve de insecte, crustacei și moluște, ca și cu unele plante. Mreana albă se înmulțește primăvara, depunându-și icrele pe prundișurile de pe fundul râurilor. Ouăle se lasă la fund, unde stau printre pietricele până la apariția puilor.

Mărimea: 30-52 cm
Răspândirea: America de Nord
Denumirea științifică: *Catostomus commersoni*

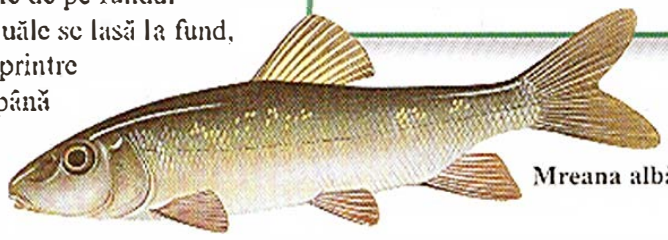

Mreana albă

Linul

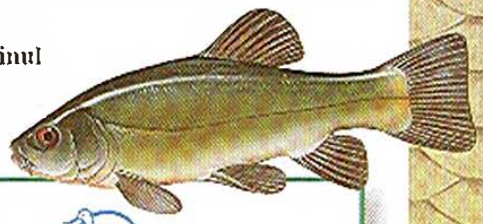

Linul

Rudă a crapului, linul are un corp mai lat și aripioare rotunjite. Solzii de pe corp sunt extrem de mici și acoperiți cu mucus. De obicei se hrănește pe fundul râurilor sau al lacurilor, cu larve de insecte, crustacei și moluște. Linul se înmulțește în apa puțin adâncă, depunându-și icrele pe plante.

Mărimea: până la 70 cm
Răspândirea: Europa, vestul și centrul Asiei
Denumirea științifică: *Tinca tinca*

Plătica

Acest pește are o gură în formă de tub cu care culege larve de insecte, melci și viermi de pe fundul râului. Plătica se înmulțește la sfârșitul primăverii sau vara, în ape puțin adânci. Icrele se lipesc de plantele acvatice, iar puii ies în cam 12 zile.

Mărimea: 23-28 cm
Răspândirea: Europa, nordul Asiei
Denumirea științifică: *Abramis brama*

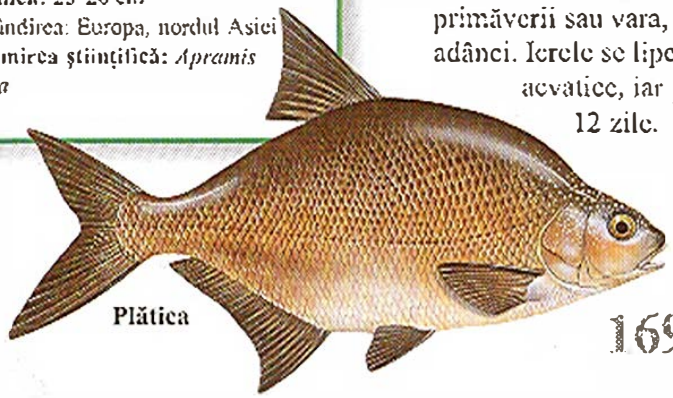

Plătica

Somnul şi rudele sale

Există mai mult de 2.400 de specii în grupul somnului, de la peşti minusculi, de abia 2 cm, până la giganţi de 1,5 m sau mai mult, cântărind peste 45 kg. Cei mai mulţi trăiesc în râuri şi lacuri cu apă dulce, în locurile calde ale lumii, dar există şi specii marine. Cele mai multe specii de somn se găsesc în America de Sud. Peştii nu au solzi obişnuiţi, dar unele specii au plăci osoase care formează un fel de armură articulată. Sunt specii care trăiesc pe fundul apei, căutându-şi hrana după gust şi atingere, săpând în albia râului sau fundul lacului până ce mustăţile lor sensibile detectează prada. Mustăţile sunt răspunzătoare şi pentru numele din unele limbi: peşte-pisică.

Somnul australian de apă dulce

Aripioarele acestui somn îi înconjoară corpul, pe spate şi abdomen. Dacă sunt atinşi, ţepii de pe spate sau de pe aripioarele pectorale pot provoca răni dureroase. Mustăţile sensibile din jurul gurii ajută la găsirea hranei, mai ales scoici, creveţi şi viermi.

Somnul australian de apă dulce

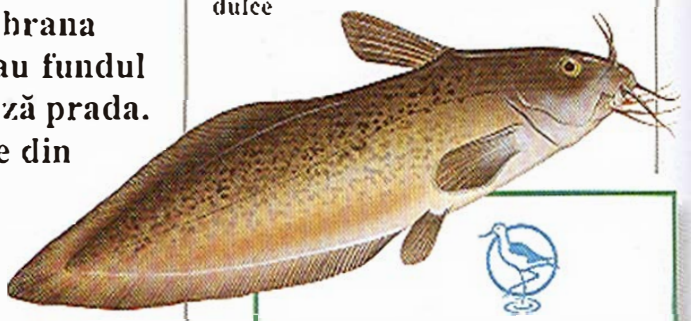

Mărimea: 60 cm
Răspândirea: sudul şi estul Australiei
Denumirea ştiinţifică: *Tandanus tandanus*

Surubim

Acest somn sud-american are un bot lung şi un corp subţire, marcat cu dungi şi pete negre. Îşi petrece cea mai mare parte a vieţii pe fundul râului, hrănindu-se cu nevertebrate. Mustăţile sensibile din jurul gurii îl ajută să-şi găsească hrana.

Mărimea: 50-90 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Pseudoplatystoma fasciatum*

Surubim

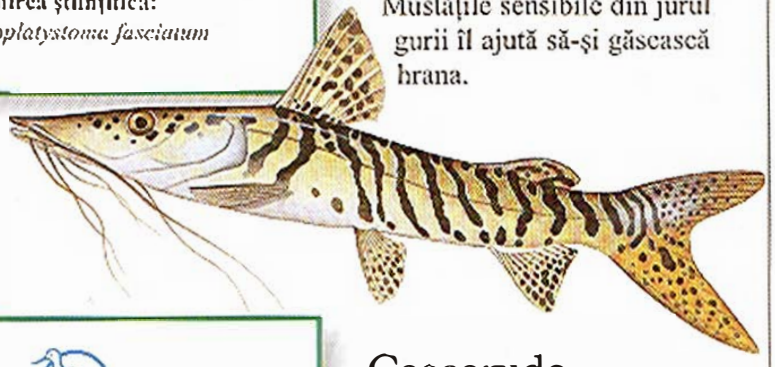

Candirú

Acest mic şi delicat somn este un parazit, hrănindu-se cu sângele altor peşti. La peştii mici, el muşcă pur şi simplu pielea şi apoi se hrăneşte, dar poate să pătrundă prin branhiile peştilor mai mari, rămânând acolo să sugă sânge. De obicei este activ noaptea, iar când nu se hrăneşte se îngroapă pe fundul râului.

Candirú

Mărimea: 2,5 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Vandellia cirrhosa*

Cascarudo

Corpul acestui mic somn este acoperit cu plăci osoase care se suprapun, pentru protecţia împotriva inamicilor. În sezonul de împerechere, masculul construieşte un cuib printre plantele plutitoare, eliberând bule de aer şi mucus, care vor forma o masă spumoasă.

Mărimea: 18 cm
Răspândirea: zona tropicală a Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Callichthys callichthys*

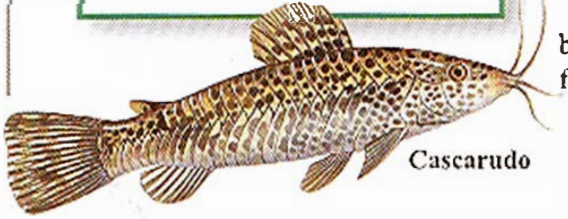

Cascarudo

Somnul de sticlă

După cum îi sugerează numele, acest peşte este transparent, multe organe interne fiind vizibile. Are o aripioară anală lungă, o aripioară dorsală minusculă şi o coadă uşor înclinată. Spre deosebire de majoritatea somnilor, se deplasează la suprafaţă, în mici bancuri, în timpul zilei. A devenit o specie populară datorită industriei acvariilor.

Mărimea: 10 cm
Răspândirea: Malaiezia, Indonezia
Denumirea ştiinţifică: *Kryptopterus bicirrhis*

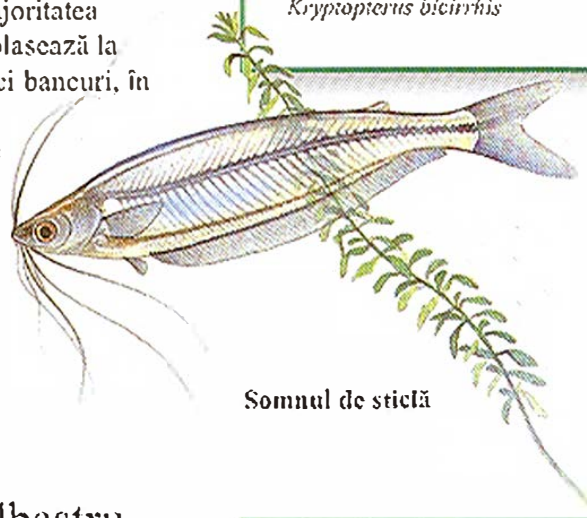

Somnul de sticlă

Somnul albastru

Una din cele mai mari specii de somn din America de Nord, somnul albastru poate ajunge la peste 45 kg, fiind o importantă sursă de hrană. Adesea trăieşte în râuri mai iuţi decât alţi somni, găsindu-se chiar în torenţi şi cascade, se hrăneşte cu peşti, chiar cu alţi somni. Icrele şi le depune pe fundul râului sau lacului, iar părinţii păzesc amândoi atât cuibul, cât şi puii.

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: Statele Unite, Mexic
Denumirea ştiinţifică: *Ictalurus furcatus*

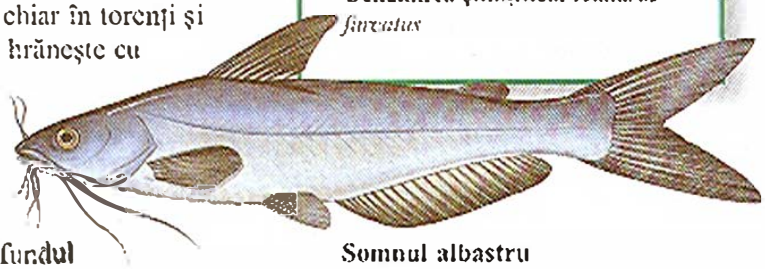

Somnul albastru

Somnul de mare

Acest somn marin este cel mai activ noaptea, când se hrăneşte cu crabi, creveţi şi peşti. Se înmulţeşte vara, iar după depunerea ouălor masculul le ia în gură, unde va avea loc incubaţia. În tot acest timp, masculul nu poate mânca. După ce ies din ou, puii pot să se refugieze printre dinţii tatălui lor.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: vestul Oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Arius felis*

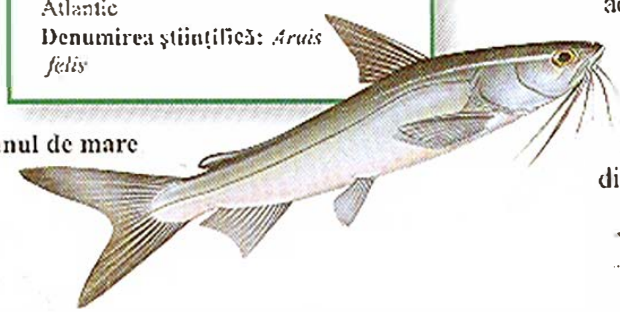

Somnul de mare

Somnul mergător

Acest somn trăieşte în lacuri şi bălţi temporare, care pot să dispară în perioadele de secetă prelungită. Când se întâmplă acest lucru, peştele poate să se deplaseze pe uscat până la altă baltă, unduindu-şi corpul ca un şarpe şi folosindu-se de aripioarele pectorale ca de nişte „picioare". Se hrăneşte cu peşti şi nevertebrate.

Somnul mergător

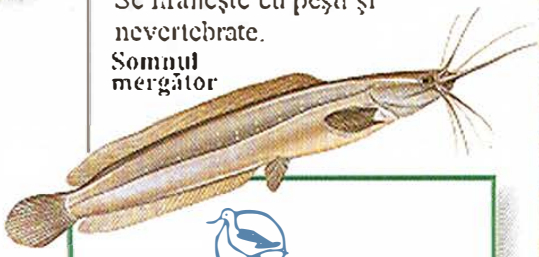

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: India, Sri Lanka, Asia de Sud-Est
Denumirea ştiinţifică: *Clarias batrachus*

Somnul răpitor

Acest somn mare are un cap mare şi o înotătoare anală lungă. Trăieşte în apele încet curgătoare sau stătătoare şi de obicei este activ noaptea, ziua ascunzându-se între plantele de pe fund. Hrana lui principală constă în peşti, dar mănâncă şi broaşte, păsări şi chiar şi mici mamifere, ca şoarecii de apă.

Mărimea: 1-3 m
Răspândirea: estul şi centrul Europei
Denumirea ştiinţifică: *Silurus glanis*

Somnul răpitor

Ţiparul electric, somonul, peştele toporişcă şi ştiuca

Ţiparul electric este singura specie a familiei lui. Nu este un ţipar autentic, dar are şi el un corp lung şi suplu şi, după cum sugerează numele, este capabil să producă electricitate.
Un grup separat conţine şi peştii-toporişcă. Aceştia trăiesc în adâncuri şi au organe care produc lumină. Aceasta îi ajută să se recunoască în întuneric şi să încurce animalele de pradă.
Familia somonului conţine aproximativ 76 de specii, care trăiesc şi în mare şi în apă dulce. Unii migrează din mare în râuri şi îşi depun acolo icrele. Babunul de mare face parte din alt grup de peşti marini, dar şi el călătoreşte spre râuri pentru a se înmulţi. Ştiucile sunt un mic grup de peşti de apă dulce.

Peştele toporişcă

Acest peşte trăieşte în mod normal la adâncimi de 400-600 m, dar în fiecare noapte iese la suprafaţă pentru a se hrăni cu planeton. Pe abdomen are şiruri de organe luminofore, care produc o lumină albastră palidă. Aceasta înşeală prădătorii asupra dimensiunilor şi formei peştelui, făcându-l mai greu de prins.

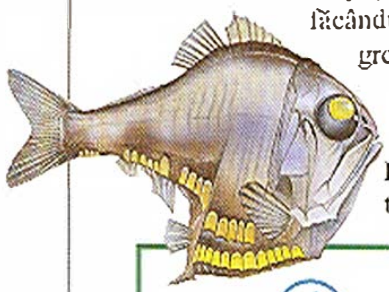

Peştele toporişcă

Mărimea: 7 cm
Răspândirea: zonele calde şi tropicale ale oceanelor
Denumirea ştiinţifică: *Argyropelecus aculeatus*

Ştiuca nordică

Prădător feroce, ştiuca aşteaptă printre plante apariţia prăzii. Ştiucile tinere se hrănesc în principal cu nevertebrate, dar adulţii prind alţi peşti şi chiar păsări şi mamifere. Femela este de obicei mai mare decât masculul, ajungând la 23 kg.

Ştiuca nordică

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: nordul Europei, Rusia, Alaska, Canada, nordul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Esox lucius*

Babunul de mare

Babunii sunt peşti marini care urcă în apele dulci pentru înmulţire. Iarna, peştii adulţi părăsesc marea pentru a ajunge în râuri. Primăvara, femelele îşi depun ouăle pe pietrişul de pe fundul râului sau pe plante. Când puii sunt destul de mari, înoată spre mare, unde se vor maturiza.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Osmerus eperlanus*

Babunul de mare

Ţiparul electric

Muşchi speciali din corpul ţiparului electric produc o tensiune electrică mare, care se poate descărca în apă. Ţiparul foloseşte aceste şocuri electrice pentru a-şi omorî prada, de obicei alţi peşti, sau pentru a se apăra de inamici. Descărcarea poate să producă un puternic şoc electric unui om.

Ţiparul electric

Mărimea: 2,4 m
Răspândirea: America de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Electrophorus electricus*

Lipanul

Membru al familiei somonului, lipanul are o aripioară dorsală ca o pânză și o coadă bifurcată. Se hrănește cu insecte și larvele lor, ca și cu crustacei și moluște. Primăvara, femela sapă o groapă în pietrișul de pe fundul apelor puțin adânci, unde depune ouă care vor ecloza trei sau patru săptămâni mai târziu.

Lipanul

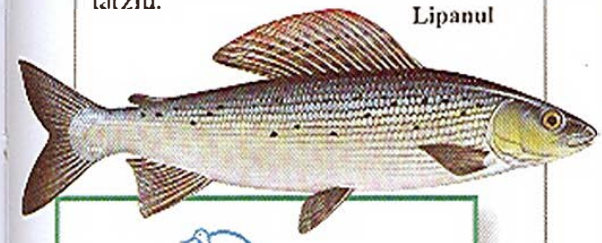

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: nordul Europei
Denumirea științifică: *Thymallus thymallus*

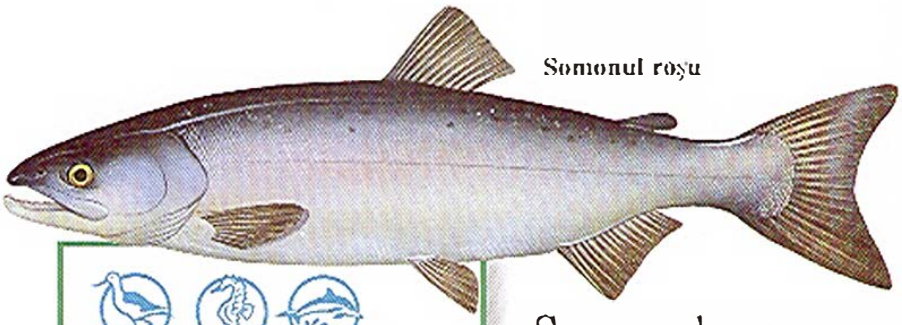

Somonul roșu

Mărimea: 84 cm
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea științifică: *Oncorhynchus nerka*

Somonul roșu

La vârsta de aproximativ patru ani, somonul roșu se deplasează din ocean în râuri, la locul în care s-a născut, uneori la 1.600 km în interiorul continentului. După depunerea icrelor, somonul moare. Puietul își petrece până la trei ani în apă dulce, după care migrează în mare.

Păstrăvul curcubeu

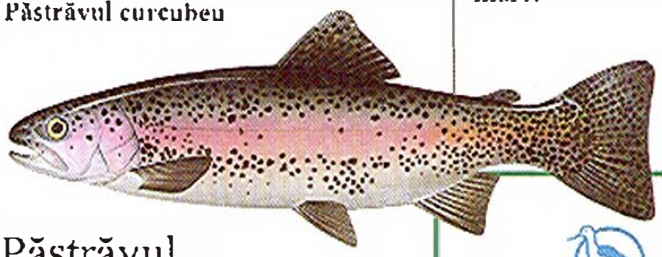

Păstrăvul curcubeu

Crescut astăzi în număr mare în ferme, păstrăvul curcubeu este un important pește alimentar. În libertate, trăiește în râuri, deși își petrece o parte a vieții în mare. Primăvara, femela face un cuib pe fundul râului, unde depune icrele, care apoi sunt fertilizate și acoperite de mascul.

Mărimea: până la 1 m
Răspândirea: vestul Americii de Nord; introdus în toată lumea
Denumirea științifică: *Salmo gairdneri*

Somonul arctic

Somonul arctic își petrece cea mai mare parte a vieții în apele polare, hrănindu-se cu pești și moluște. Când sunt pregătiți pentru înmulțire, ei înoată în râuri, unde femelele depun ouă prin pietrișul de pe fund. Puii se vor întoarce în mare. Unii somoni arctici trăiesc în lacuri.

Mărimea: 25-96 cm
Răspândirea: oceanul Arctic și nordul oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Savelinus alpinus*

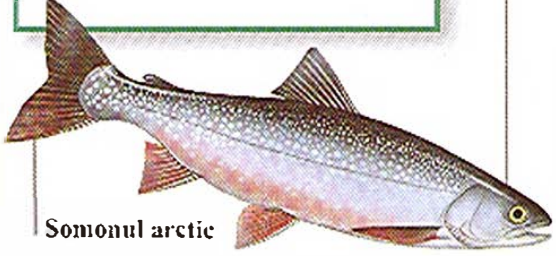

Somonul arctic

Somonul de Atlantic

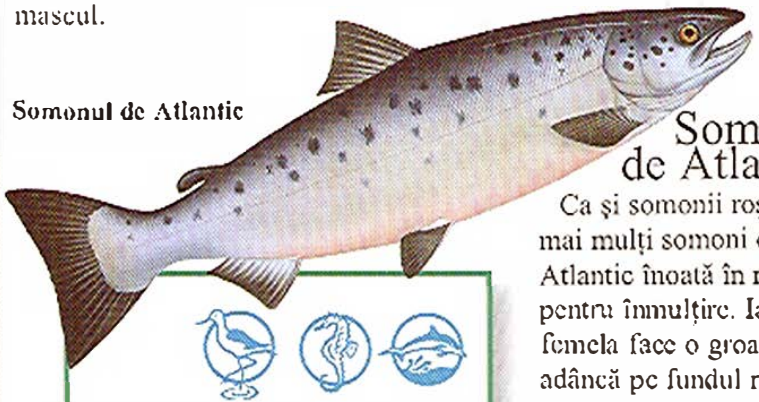

Somonul de Atlantic

Ca și somonii roșii, cei mai mulți somoni de Atlantic înoată în râuri pentru înmulțire. Iarna, femela face o groapă puțin adâncă pe fundul râului, depunând icrele, pe care masculul le fertilizează. Puii ies în primăvara următoare și își vor petrece în râu următorii șase ani, după care vor migra în mare.

Mărimea: până la 1,5 m
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Salmo salar*

Codul, peştii-pescari şi ţiparii-cod

Există aproximativ 480 de specii de peşti în familia codului, dintre care doar 5 trăiesc în apă dulce. Ceilalţi se găsesc în mare, în special în emisfera nordică, incluzând unii dintre cei mai populari peşti alimentari, cum ar fi codul, eglefinul, merlucius şi mihalţul. Aceştia sunt peşti de pradă, hrănindu-se cu alţi peşti şi cu animale nevertebrate. Mulţi au pe bărbie mustăţi senzoriale, care îi ajută să găsească prada pe fundul mării. Peştii-pescari includ cam 300 de specii de peşti. Toţi au un cap mare şi o gură extrem de largă, plină cu şiruri de dinţi ascuţiţi. Cei mai mulţi au pe cap o excrescenţă specială, cu ajutorul cărora momesc prada. Ţiparii-cod aparţin unui grup separat, fiind nişte peşti mici, cu aspect de ţipar, dar înrudiţi cu codul.

Ţiparul-cod de New Providence

Acest mic peşte asemănător cu un ţipar a fost descoperit în 1967 şi este văzut doar în unele lacuri cu apă dulce din Bahamas. Are un cap lat şi plat şi un corp care se îngustează, aripioara anală şi cea dorsală înălţându-se până în vârful cozii. Cea mai mare parte a capului este lipsită de solzi, dar restul corpului este acoperit cu solzi mici.

Ţiparul-cod de New Providence

Mărimea: 11 cm
Răspândirea: Bahamas
Denumirea ştiinţifică: *Lucifuga spelaeotes*

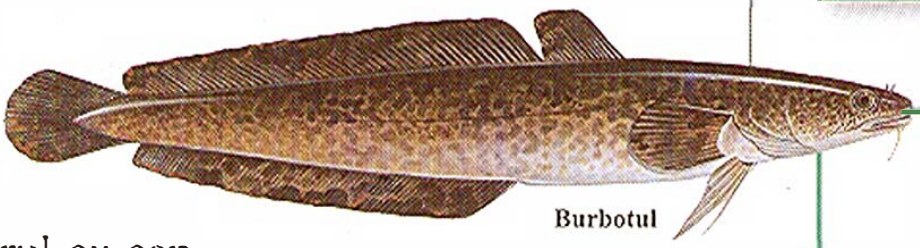

Burbotul

Mărimea: 50-100 cm
Răspândirea: Canada, nordul Statelor Unite, nordul Europei, Asia
Denumirea ştiinţifică: *Lota lota*

Grenadierul cu cap mare

Rudă a codului, grenadierul cu cap mare este un peşte de adâncime, cu un cap mare şi o coadă care se îngustează. Solzii sunt mari şi proeminenţi. Masculii scot sunete puternice, vibrând băşica (o pungă umplută cu gaz din interiorul corpului) cu ajutorul unor muşchi speciali.

Mărimea: 90-100 cm
Răspândirea: nordul Oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Macrourus berglax*

Grenadierul cu cap mare

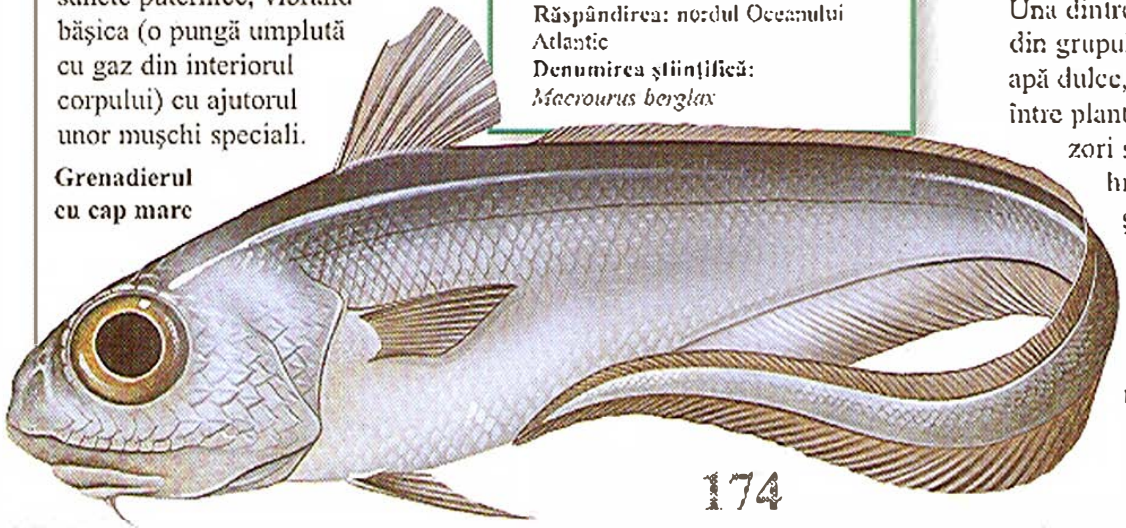

Burbotul

Una dintre puţinele specii de peşti din grupul codului care trăieşte în apă dulce, burbotul se ascunde ziua între plante şi iese la vânătoare în zori sau în amurg. Adulţii se hrănesc cu peşti, crustacei şi insecte, iar puietul cu larve de insecte şi mici creveţi. Îşi depun ouăle iarna, noaptea. O femelă poate să depună trei milioane de ouă

Mihalțul

Mihalțul

Mihalțul este cel mai des întâlnit în apele cu fund pietros, unde se hrănește cu pești și crustacei mari. Deși trăiește la adâncime, poate fi găsit și în ape puțin adânci, dacă fundul este stâncos. Se înmulțește primăvara. O femelă poate depune 60 de milioane de ouă.

Mărimea: 1,5-2 m
Răspândirea: nord-estul oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Molva molva*

Mărimea: 90 cm
Răspândirea: nordul oceanului Pacific
Denumirea științifică: *Theragra chalcogramma*

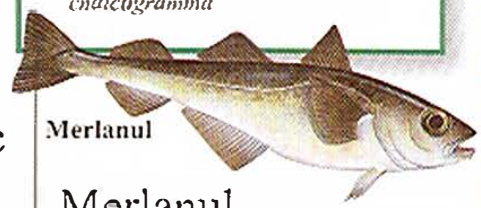

Merlanul

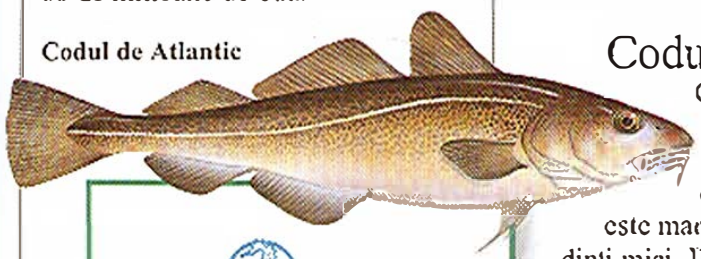

Codul de Atlantic

Codul de Atlantic

Codul are pe spate trei aripioare, iar la bărbie un singur fir de mustață. Gura este mare și conține mulți dinți mici. De obicei, codul înoată în bancuri în apele de suprafață, dar își caută hrana, care constă în pești și viermi, pe fundul mării. Codul este un pește alimentar extrem de prețios pentru oameni.

Mărimea: 1,2 m
Răspândirea: nordul oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Gadus morhua*

Merlanul

Merlanul are un corp lung, ascuțit, trei aripioare dorsale și două ventrale. Capul și gura îi sunt mari și are cei mai mari ochi din familia codului. Spre deosebire de celelalte specii de cod, se hrănește în apele intermediare, prinzând crustacei și mici pești.

Dracul de mare

Acest pește-pescar are pe cap un spin prelungit cu o bucată de piele. Pe aceasta o folosește pe post de momeală. Peștele stă pe fundul mării și își agită momeala, pentru a atrage alți pești. Când ceva vine suficient de aproape, dracul de mare își deschide uriașa gură. Apa intră și antrenează și prada.

Peștele-minge

Acest pește pescar de apă adâncă are un corp rotund, punctat cu plăci osoase, fiecare cu un spin central. Pe cap are o momeală cu un organ producător de lumină. Se folosește de această momeală pentru a atrage prada în întunericul abisurilor.

Peștele-minge

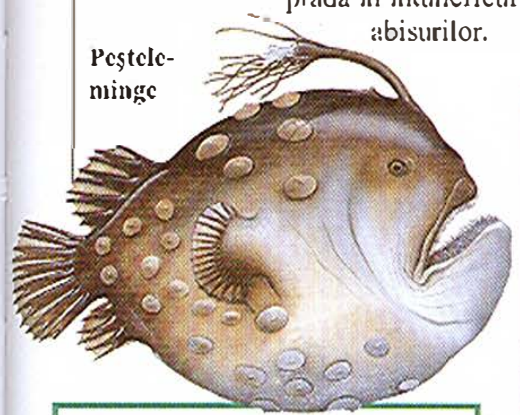

Egrefinul

Egrefinul este membru al familiei codului. Se hrănește cu viermi, moluște și stele de mare care trăiesc pe fundul mării, ca și cu pești. Pentru înmulțire, se adună în bancuri, iar icrele sunt lăsate să plutească în apele de suprafață, până ce eclozează. Adesea, puietul se refugiază între tentaculele meduzelor mari.

Mărimea: 76 cm
Răspândirea: nordul oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Melanogrammus aeglefinus*

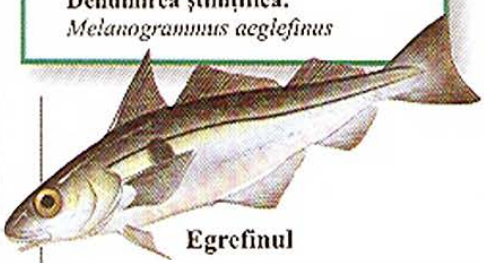

Egrefinul

Mărimea: 60 cm
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea științifică: *Himantolophus groenlandicus*

Dracul de mare

Mărimea: 1-2 m
Răspândirea: coastele Europei
Denumirea științifică: *Lophius piscatorius*

Familia bibanului

Este cel mai populat şi mai variat grup de peşti, cu specii care trăiesc în aproape orice habitat acvatic. Acest grup include cel puţin 9.300 de specii de peşti, cum ar fi bibanii de mare, cichlidele, gobiidele şi peştii buzaţi. Membrii grupului au o mare varietate de corpuri, între ei fiind peşti diferiţi, ca baracuda, peştele înger, peştele-spadă şi luptătorii siamezi. În ciuda deosebirilor dintre ei, peştii din familia bibanului au toţi una sau două înotătoare dorsale şi cei mai mulţi au aripioare pelviene în apropierea capului. Aripioarele pelviene au de obicei cinci oscioare şi un spin.

Bibanul

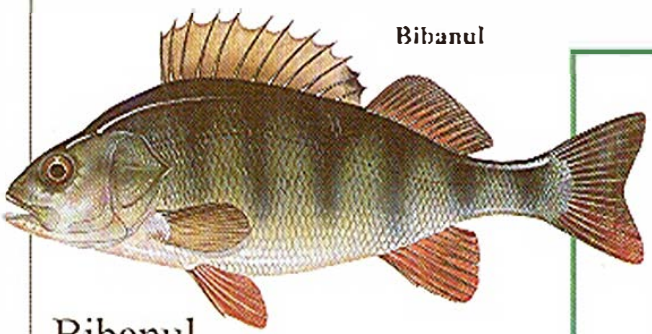

Mărimea: 35-50 cm
Răspândirea: Europa
Denumirea ştiinţifică: *Perca fluviatilis*

Bibanul

Dungile de pe corpul bibanului ajută la camuflarea printre plantele acvatice. Locuieşte în apele încet curgătoare şi se hrăneşte cu peşti. Bibanul se înmulţeşte în apa puţin adâncă, primăvara. Icrele sunt depuse în lungi şiruri care se încolăcesc pe frunze sau alte obiecte. Puii apar după cam opt zile şi se hrănesc cu planeton.

Mărimea: până la 1,8 m
Răspândirea: vestul oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Seriola dumerili*

Peştele de ambră

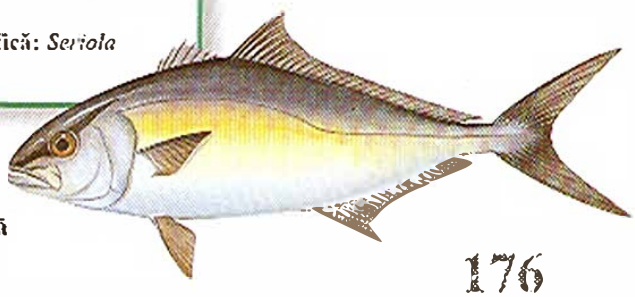

Peştele de ambră

Înrudit cu pompano, acest peşte are un corp neted şi o coadă puternic bifurcată. Se hrăneşte cu multe specii de peşte şi este la rândul lui pescuit pentru hrana oamenilor.

Gât portocaliu

Acest mic membru al familiei bibanului se hrăneşte cu insecte şi plancton animal. În perioada de împerechere, masculul are pieptul şi gâtul portocalii, iar femela are gâtul galben. Masculul alege un loc pentru cuib pe fundul râului şi apără ouăle de îndată ce sunt depuse.

Gât portocaliu

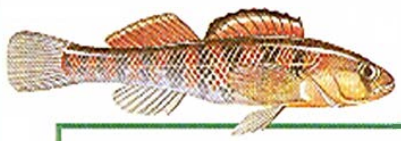

Mărimea: 8 cm
Răspândirea: centrul Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Etheostoma spectabile*

Mărimea: 1,2 m
Răspândirea: apele de coastă ale Atlanticului, Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Mycteroperca bonaci*

Bibanul de mare negru

Bibanul de mare negru

Acest biban de mare obişnuit poate să cântărească la maturitate până la 23 kg. Are un cap mare şi un desen neregulat negru pe părţile laterale ale corpului. Nu este un peşte deosebit de rapid şi stă mai mult ascuns printre pietre, aşteptându-şi prada. Când aceasta se apropie, el îşi deschide larg gura, sugând prada cu tot cu apa. De obicei, puictul stă în apele puţin adânci de coastă, dar adulţii se deplasează în ape mai adânci.

Bibanul albastru

Vânător extrem de feroce, bibanul albastru omoară mai mult decât poate mânca şi se hrăneşte cu aproape orice altă specie de peşti, inclusiv puiet din propria specie. Se deplasează în bancuri, urmărind bancuri ale altor peşti. Puietul formează propriile bancuri.

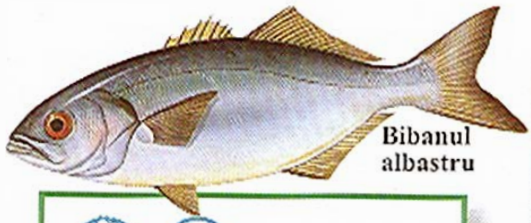

Bibanul albastru

Mărimea: până la 1,2 m
Răspândirea: apele calde şi tropicale ale Atlanticului şi Oceanului Indian, şi vestul Pacificului
Denumirea ştiinţifică: *Pomatomus saltatrix*

Pompano

Pompano are un bot rotund şi un corp aplatizat pe verticală, care se îngustează abrupt spre o coadă bifurcată. Se hrăneşte în principal cu moluşte şi crustacei, pe care-i găseşte în nămol şi nisip. Are un gust excelent şi o mare valoare economică.

Pompano

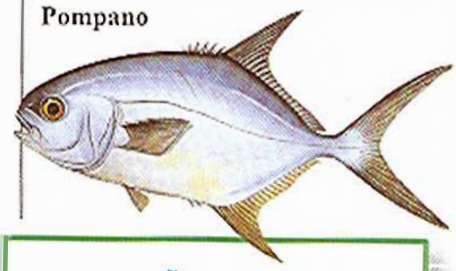

Mărimea: 45-65 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Trachinotus carolinus*

Bibanul de mare uriaş

Bibanul de mare uriaş

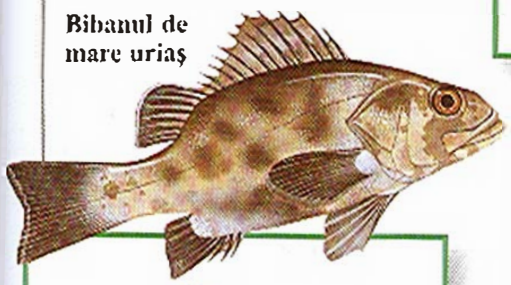

Mărimea: 2 m
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Stereolepis gigas*

Acest biban de mare este cu adevărat uriaş. Unele exemplare ajung la 250 kg şi trăiesc mai mult de 70 de ani. Se hrănesc cu peşti şi crustacei şi sunt pescuiţi pentru hrana oamenilor. Puietul este de culoare roşiatică şi mai aplatizat decât adulţii. Cu timpul, se dezvoltă, iar în 12-13 ani capătă aspectul de adult.

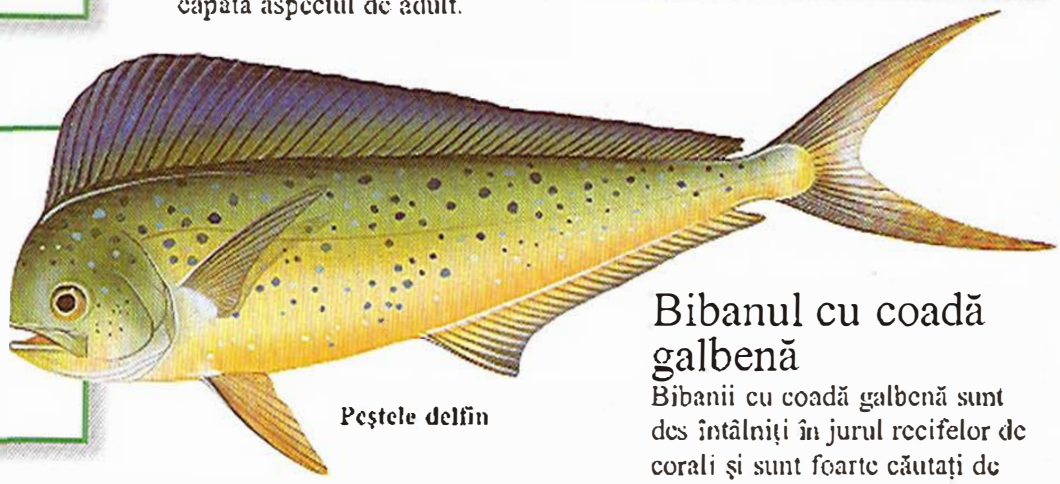

Peştele delfin

Mărimea: până la 1,5 m
Răspândirea: apele calde şi tropicale ale tuturor oceanelor
Denumirea ştiinţifică: *Coryphaena hippurus*

Peştele delfin

Peştele delfin este viu colorat, uşor de recunoscut prin aripioara dorsală mare, care ocupă întreaga lungime. Fruntea masculului devine tot mai abruptă o dată cu înaintarea în vârstă; altfel, masculul şi femela sunt asemănători. Peştele-delfin se mişcă în mici bancuri, hrănindu-se cu peşti, sepii şi crustacei. Sunt adesea văzuţi în jurul zonelor cu ierburi marine, unde se poate ascunde prada lor.

Bibanul cu coadă galbenă

Bibanii cu coadă galbenă sunt des întâlniţi în jurul recifelor de corali şi sunt foarte căutaţi de oameni pentru hrană. Această specie se recunoaşte uşor după coada lui de un galben intens şi dungile longitudinale de pe fiecare parte laterală. Se hrăneşte cu alţi peşti şi cu mici crustacei.

Mărimea: 76 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Ocyurus chrysurus*

Bibanul cu coadă galbenă

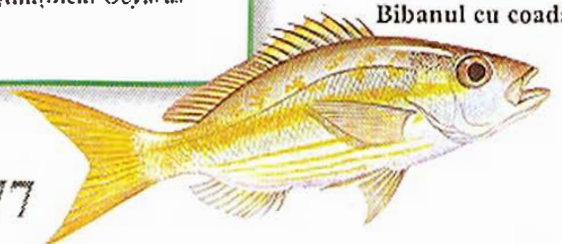

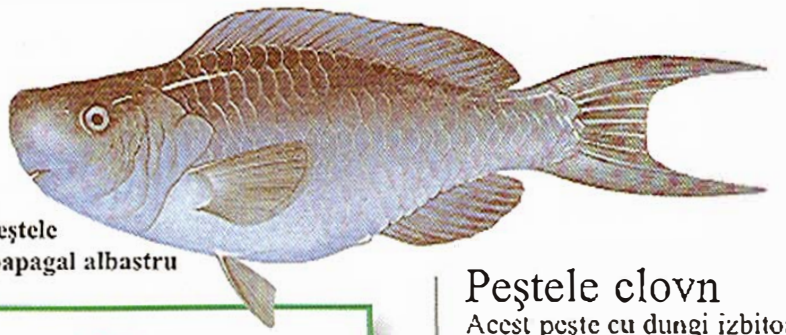

Peștele papagal albastru

Mărimea: până la 1,2 m
Răspândirea: vestul Atlanticului și Marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Scarus coeruleus*

Peștele papagal albastru

După cum sugerează numele, acest pește are maxilare în formă de cioc. Dinții sunt uniți, formând niște plăci solide, cu care mușcă din alge și chiar din reciful de coral. În tinerețe, are culoarea albastru deschis. Cu înaintarea în vârstă, culoarea se închide. Masculii bătrâni pot să capete o umflătură pe bot.

Peștele clovn

Acest pește cu dungi izbitoare trăiește printre tentaculele anemonelor de mare. Uneori, el curăță resturile alimentare ale gazdei și poate să folosească la atragerea altor pești pentru ca anemonele să-i prindă și să-i mănânce. Brațele urzicătoare ale anemonelor nu le fac nici un rău.

Peștele clovn

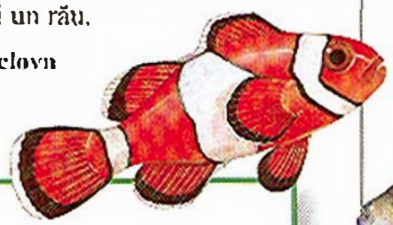

Mărimea: 6 cm
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea științifică: *Amphiprion percula*

Peștele înger

În ciuda desenului viu colorat, acest pește este greu de zărit printre coralii la fel de viu colorați. Are aripioare lungi pe spate și pe abdomen, care se întind dincolo de coadă. Se hrănește cu bureți și alte nevertebrate. Puietul joacă rolul de gunoier, culegând paraziții de pe alți pești.

Mărimea: până la 45 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic și Marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Holacanthus ciliaris*

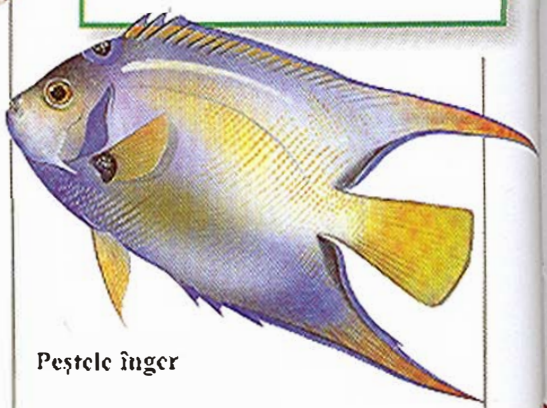

Peștele înger

Peștele pensetă

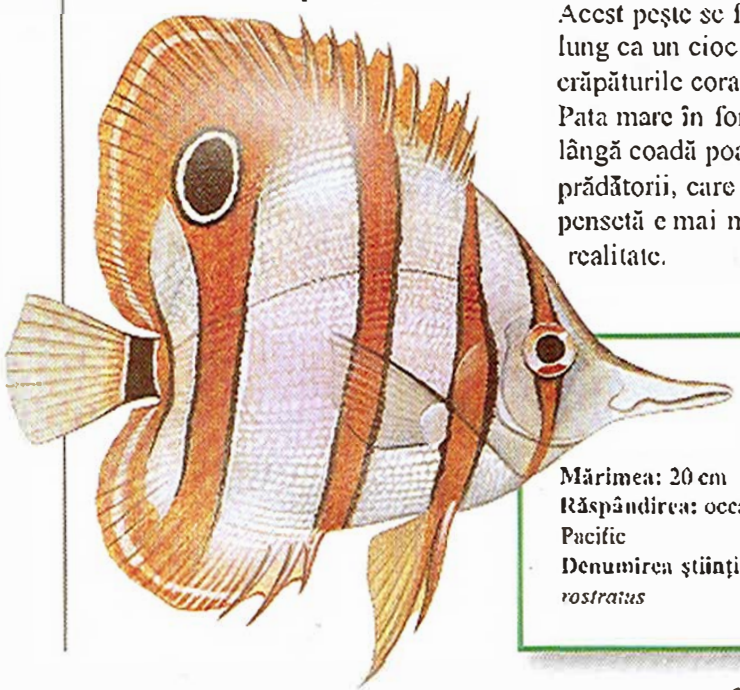

Peștele pensetă

Acest pește se folosește de botul lui lung ca un cioc pentru a scoate din crăpăturile coralului mici vietăți. Pata mare în formă de ochi de lângă coadă poate să deruteze prădătorii, care pot crede că peștele pensetă e mai mare decât în realitate.

Mărimea: 20 cm
Răspândirea: oceanele Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Chelmon rostratus*

Bibanul roșu imperial

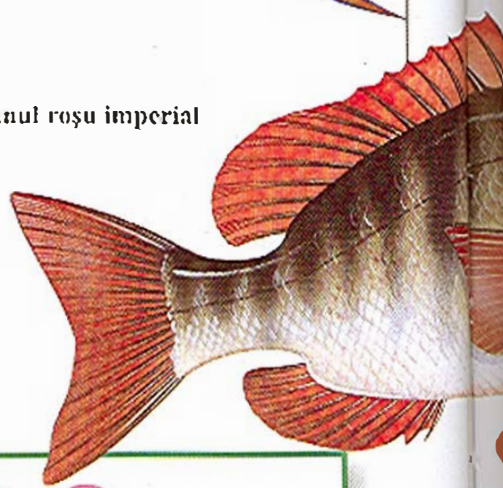

Mărimea: 90 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea științifică: *Lethrinus chrysostomus*

Stenotomus

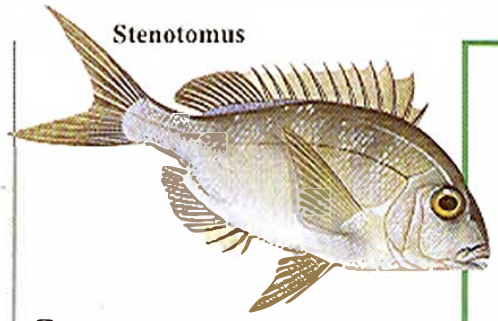

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: coastele atlantice ale Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Stenotomus chrysops*

Stenotomus

Acest peşte are un corp aplatizat pe vertical, o coadă puternic bifurcată şi spini atât pe aripioara dorsală, cât şi pe cea anală. Se hrăneşte cu crustacei şi viermi găsiţi pe fundul mării. Primăvara, adulţii se împerechează în apele de coastă, iar icrele vor pluti în derivă până când vor ecloza.

Mărimea: 35–50 cm
Răspândirea: Oceanul Atlantic şi marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Pagellus bogaraveo*

Plătica roşie de mare

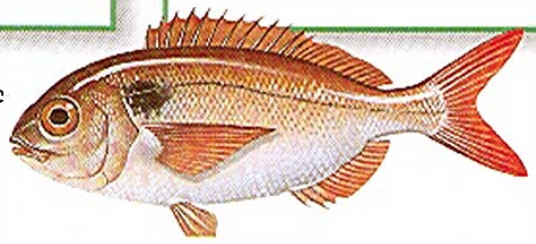

Pogonias

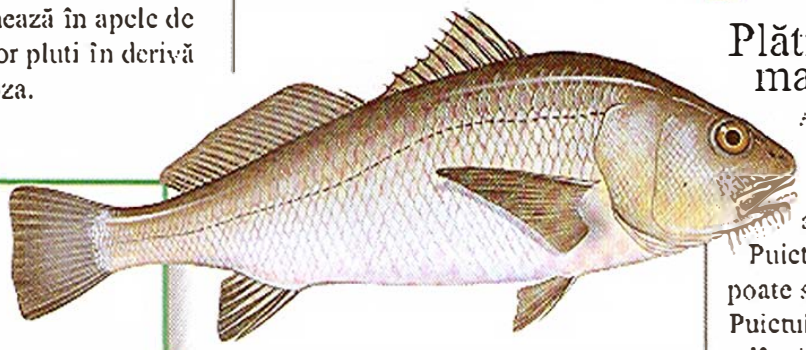

Plătica roşie de mare

Acest peşte este roşcat pe corp şi aripioare şi are o pată neagră deasupra aripioarei pectorale. Puiectul are culori mai palide şi poate să nu aibă pata neagră. Puiectul înoată în apele puţin adânci, în bancuri mari, hrănindu-se cu crustacei. Adulţii trăiesc în grupuri mai mici, în apele mai adânci, hrănindu-se atât cu peşti, cât şi cu crustacei.

Mărimea: 1,2-1,8 m
Răspândirea: vestul oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Pogonias cromis*

Pogonias

Acest peşte mare poate să cântărească până la 66 kg. Se hrăneşte pe fundul mării, cu moluşte şi crustacei, pe care-i poate zdrobi cu ajutorul unui dinte special plat aflat în gât. Hrana lui favorită sunt stridiile. De aceea, el pune în pericol comerţul crescătorilor de stridii. În ciuda mărimii sale, nu este un peşte comestibil popular.

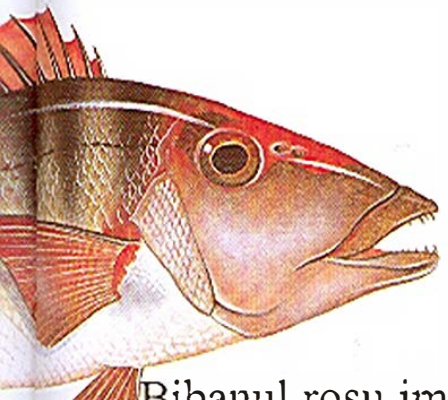

Mărimea: 40 cm
Răspândirea: estul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Mullus surmuletus*

Bibanul roşu imperial

Acest peşte mare este unul dintre mulţii vânători din recifele de corali. Are un cap mare în raport cu corpul, un bot lung, iar pe obraji nu are solzi. Are aripioare roşii profunde, dungi negre pe lateral şi cercuri roşii în jurul ochilor. Poate cântări peste 9 kg, fiind un peşte comestibil foarte popular.

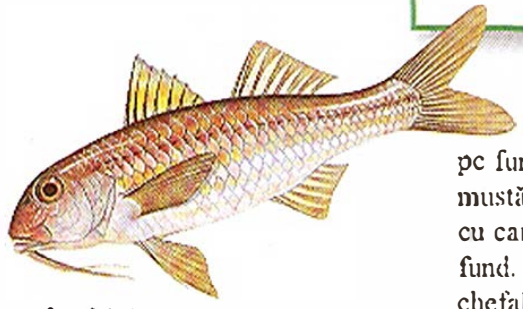

Chefalul roşu

Chefalul roşu

Acest peşte caută hrană pe fundul mării, folosindu-se de mustăţile sensibile de pe bărbie, cu care găseşte nevertebrate de fund. O dată găsită prada, chefalul roşu sapă după ea în nisip sau nămol. El poate să-şi schimbe culoarea după ciclul zi-noapte, pentru a se confunda cu peisajul.

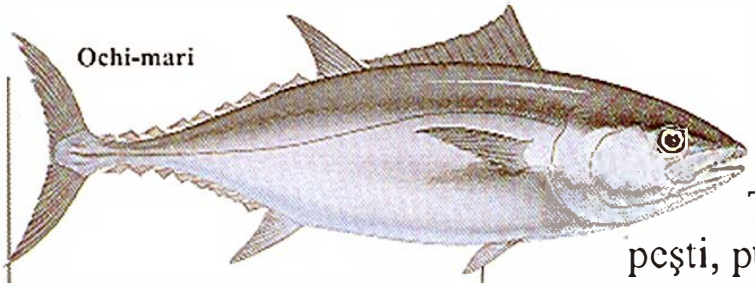

Ochi-mari

Tonul

Tonul se numără printre cei mai rapizi peşti, putând ajunge la 80 km/h. Sunt cei mai hidrodinamici peşti, cu un cap ascuţit şi un corp în formă de torpilă care se îngustează spre o coadă în semilună. Cele 13 specii de ton trăiesc la suprafaţa apei, în apele calde şi tropicale ale oceanelor. Toţi sunt vânători şi se hrănesc în principal cu peşti şi sepii. Multe specii înoată în bancuri mari, dar cele mai mari au fie indivizi solitari, fie grupuri mici. Tonul se opreşte rareori din înot, pentru că trebuie să respire. Înoată cu gura deschisă, pentru ca prin branhii să treacă un curent staţionar de apă. Peştii îşi obţin oxigenul din apa care trece prin branhii. Cei mai mulţi peşti îşi pompează această apă prin branhii, prin acţiunea unor muşchi. Dar tonul trebuie să înoate permanent, pentru ca fluxul de apă prin branhii să fie constant. Cu cât tonul înoată mai repede, cu atât mai multă apă trece prin branhii şi cu atât mai mult oxigen este extras.

Tipuri de ton

Tonul cu aripioare albastre este cel mai mare ton. Poate ajunge la 3 m lungime şi mai mult de 540 kg greutate — cât şapte sau opt oameni. S-a observat un caz în care aripioară albastră a traversat Atlanticul în 199 de zile, deci este un peşte rapid. Tonul ochi-mare ajunge la aproape 2,4 m lungime şi 180 kg greutate. *Thynnus thinnus* şi tonul săritor sunt mai mici - până la 1,5 m şi respectiv 90 cm. Tonul săritor şi-a luat numele de la obiceiul lui de a sări din apă în urmărirea prăzii.

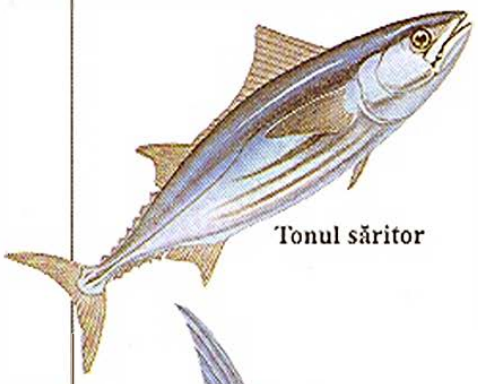

Tonul săritor

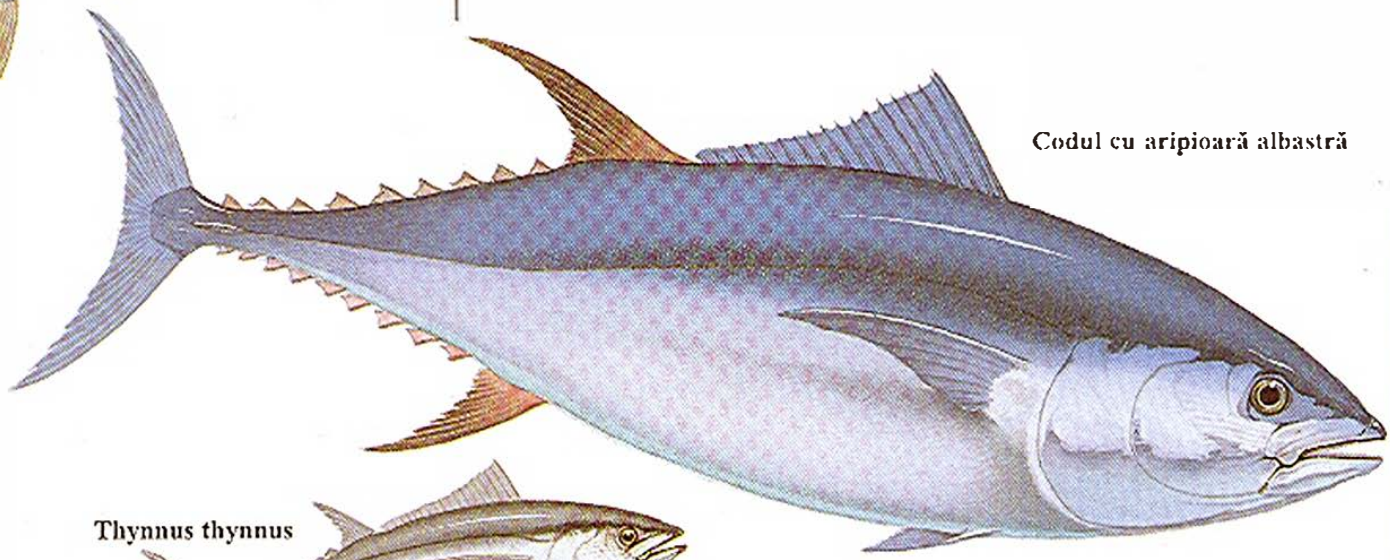

Codul cu aripioară albastră

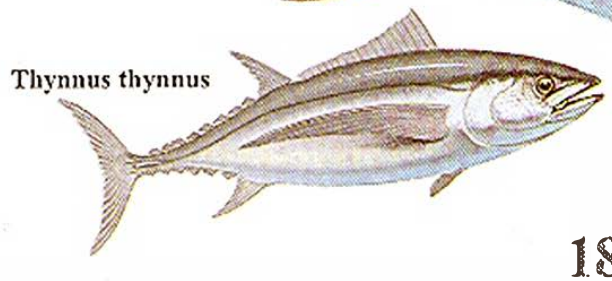

Thynnus thynnus

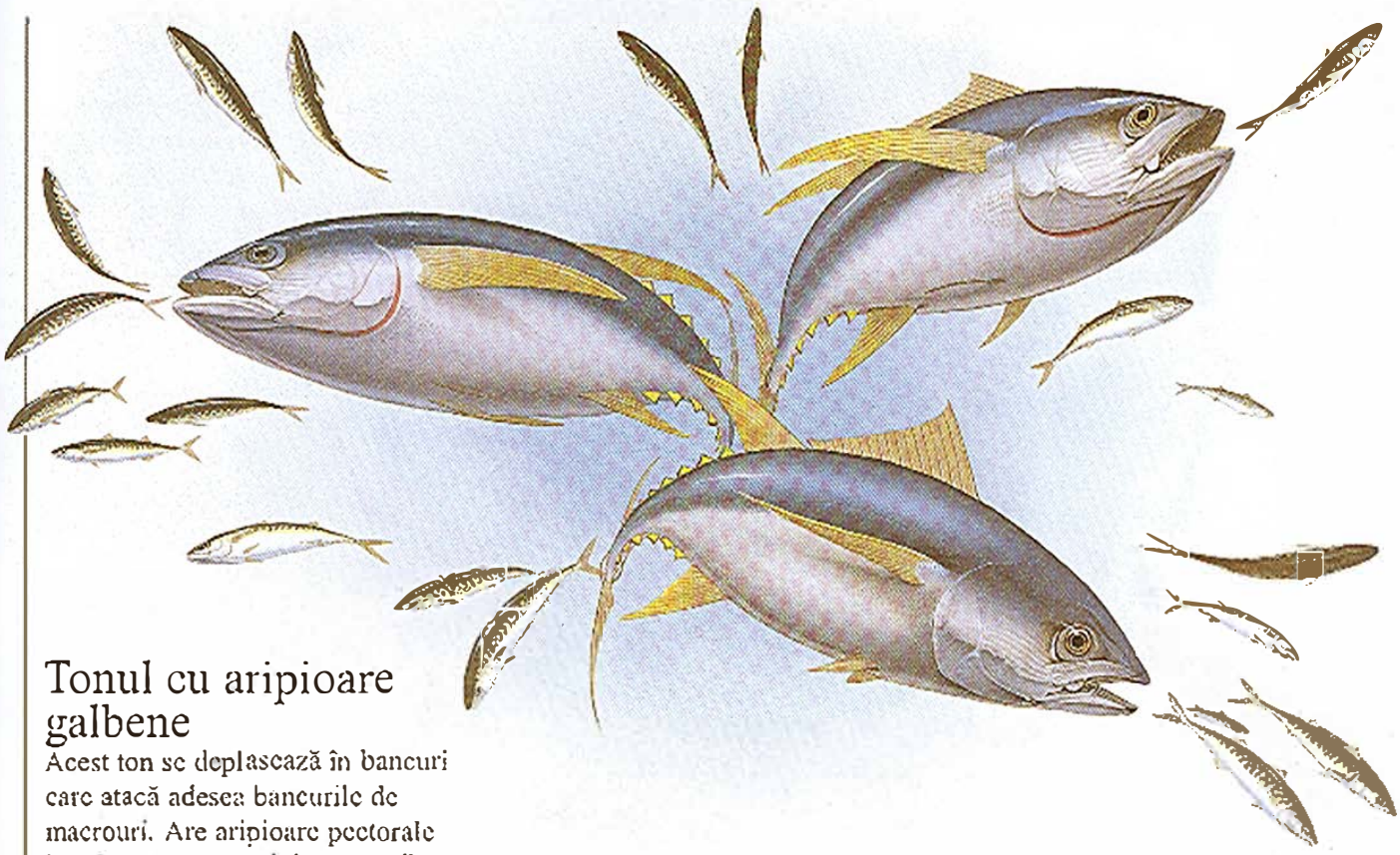

Tonul cu aripioare galbene

Acest ton se deplasează în bancuri care atacă adesea bancurile de macrouri. Are aripioare pectorale lungi, galbene, ca şi desene galbene pe părţile laterale. Tonul cu aripioare galbene trăieşte în oceanele Atlantic şi Pacific. Ajunge la 1,80 m şi aproximativ 204 kg.

Tonul cu aripioare galbene este cel mai preţios din punct de vedere comercial. Pescarii urmăresc în toată lumea bancurile acestor peşti şi îi prind în mari cantităţi.

Peştele chirurg albastru

Acest peşte are spini extrem de ascuţiţi şi mobili de fiecare parte a cozii, spini pe care îi poate ridica la apropierea inamicului. Puii au culoarea galben strălucitor, cu marcaje albastre. Această culoare se schimbă pe măsură ce peştele se maturizează, devenind complet albastră.

Mărimea: 30,5 cm
Răspândirea: vestul oceanului Atlantic şi Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică:
Acanthurus coeruleus

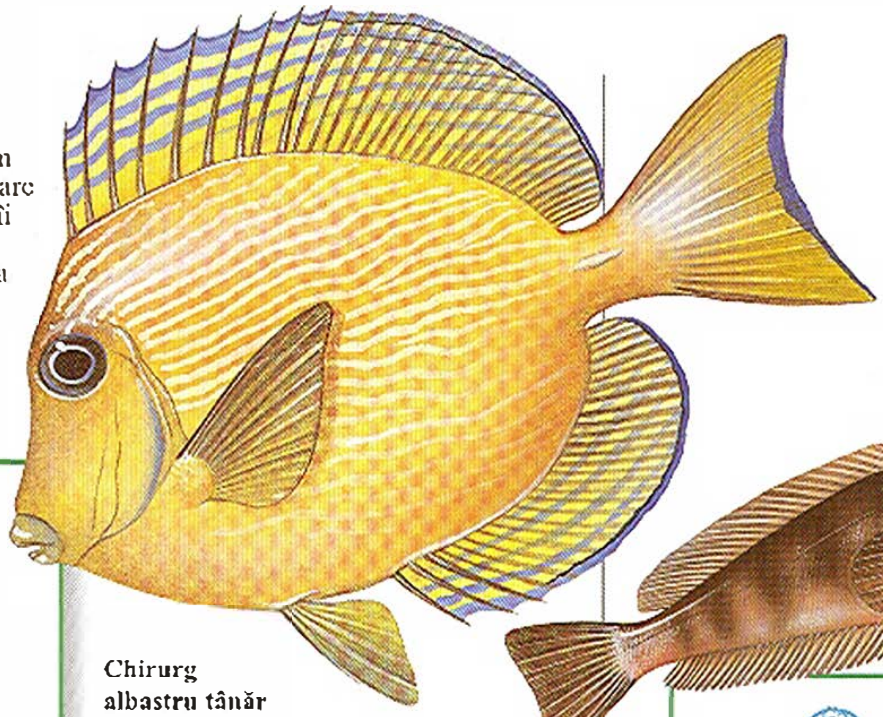

Chirurg albastru tânăr

Codul antarctic

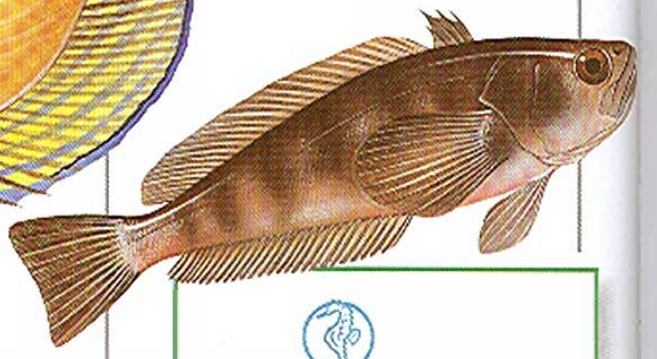

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: coastele Antarcticii
Denumirea ştiinţifică:
Notothenia coriiceps

Idolul maur

Acest peşte spectaculos are nişte dungi care ies în evidenţă şi aripioare care ajung departe în spate. Deşi este rudă cu chirurgul albastru, idolul maur nu are spini. Dar puii au un spin ascuţit de fiecare parte a gurii. Aceşti spini cad o dată cu dezvoltarea.

Mărimea: 18 cm
Răspândirea: oceanele Indian şi Pacific
Denumirea ştiinţifică:
Zanclus cornutus

Idolul maur

Codul antarctic

Acest peşte aparţine unui grup numit al peştilor de gheaţă. Mulţi dintre ei au în sânge o substanţă specială care coboară punctul de îngheţ. Din această cauză, peştii de gheaţă pot să supravieţuiască la temperaturi de -1,9°C, la care cei mai mulţi peşti ar muri îngheţaţi. Acest cod trăieşte pe fundul mării şi se hrăneşte cu moluşte, crustacei şi viermi, ca şi cu unele alge.

Peştele lopată de Atlantic

Acest peşte este foarte aplatizat pe verticală. Înotătoarele dorsală şi anală sunt proeminente. Coloraţia se schimbă o dată cu creşterea. Puii sunt negri, devenind apoi argintii, cu dungi verticale negre pe lateral. Peştii lopată se hrănesc în special cu mici nevertebrate.

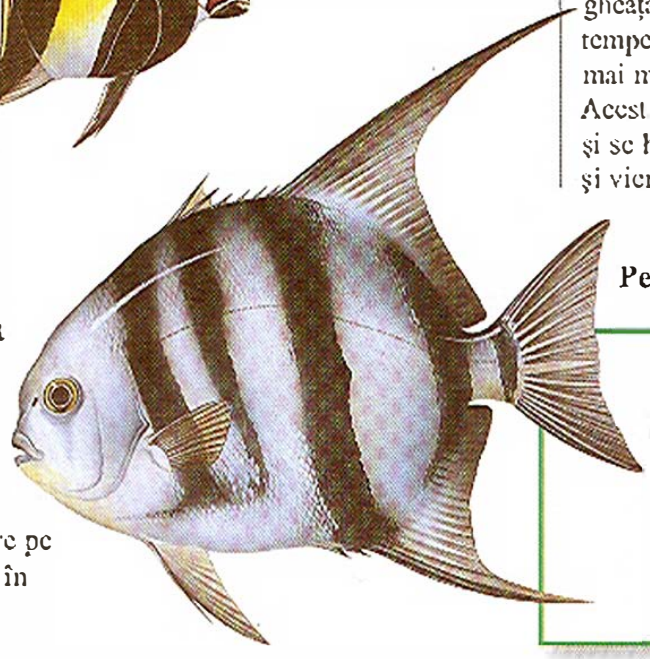

Peştele lopată de Atlantic

Mărimea: 46-90 cm
Răspândirea: vestul oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică:
Chaetodipterus faber

Micul dragon

Masculul este un peşte cu aspect izbitor, cu aripioarele lui lungi, albastre şi galbene. Femela este mai mică şi nu are aripioare alungite. Dragonul mic stă pe jumătate îngropat în nisipul de pe fundul mării, aşteptând să apară crustacei şi viermi, care sunt principala lui hrană. Se înmulţeşte primăvara sau vara, iar masculii impresionează femelele cu aripioarele lor decorative.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: estul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Callionymus lyra*

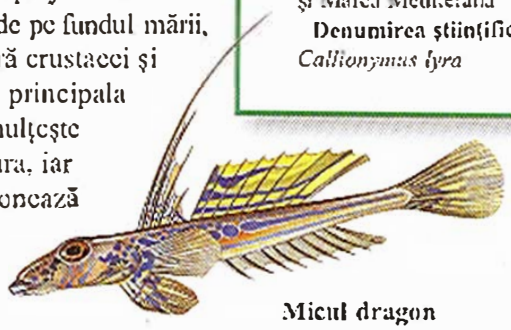

Micul dragon

„Privitorul la stele"

Privitorul la stele are un cap mare, iar gura este îndreptată în sus. Ochii se află pe partea de sus a capului şi sunt şi ei îndreptaţi în sus. Aceasta îi permite să stea pe jumătate îngropat în nisip, doar ochii şi gura rămânând afară. Pândeşte astfel sosirea unui peşte sau a unui crustaceu. În spatele ochilor se află o zonă specială, cu organe electrice. Acestea produc descărcări electrice, cu care peştele îşi buimăceşte prada. Privitorul la stele trăieşte în apele mai adânci din larg. Puii plutesc în derivă în apele de coastă, apoi devin maturi şi trec la viaţa de peşte de fund.

Mărimea: până la 30,5 cm
Răspândirea: coasta atlantică a Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Astroscopus guttatus*

„Privitorul la stele"

Peştele ventuză nordic

Peşte comun, peştele ventuză nordic are un corp neted şi un cap larg. Aripioara dorsală şi cea anală se află spre coadă. Ca la toţi peştii ventuză, aripioarele pelviene fac parte dintr-un disc-ventuză de pe abdomen. De această ventuză se foloseşte pentru a se prinde de stânci sau alte suprafeţe, pentru a nu fi luat de mareele puternice din apele de coastă în care trăieşte. Principala hrană constă în moluşte şi crustacei.

Peştele ventuză nordic

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Gobiesox maeandricus*

Mărimea: 12 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului, Golful Mexic şi Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Ophioblennius atlanticus*

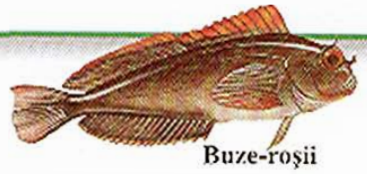

Buze-roşii

Buze-roşii

Acest peşte este uşor de recunoscut prin ţepii de pe botul rotund, ca şi după buzele roşii şi aripioarele cu vârf roşu. Trăieşte pe fundul de mare acoperit cu stânci sau corali, unde vânează mici nevertebrate. Femela depune icrele între corali sau sub stânci, iar masculul le păzeşte până când ies puii.

Peştele Goby de piatră

Există mai mult de 1.800 de specii de gobiide. Cele mai multe trăiesc în mare, dar există şi câteva specii de apă dulce. Goby de piatră este unul dintre cei mai mari din familie, dar este tipic pentru grup, cu capul lui mare şi bont şi coada rotunjită. Aripioarele pelviene formează o ventuză, cu care se prinde de stânci. Se hrăneşte cu mici nevertebrate şi cu peşti.

Mărimea: 12 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Gobius paganellus*

Peştele Goby de piatră

Peştele luptător siamez

Masculii acestei specii sunt crescuți în captivitate, pentru a lua parte la lupte regizate, dar în libertate masculii chiar se luptă pentru teritoriu. În sezonul de împerechere, masculul crează un cuib din aer și mucus. Când femela depune icrele, masculul le fertilizează și apoi le scuipă în cuib, pentru a fi în siguranță.

Mărimea: 6 cm
Răspândirea: Thailanda
Denumirea științifică: *Betta splendens*

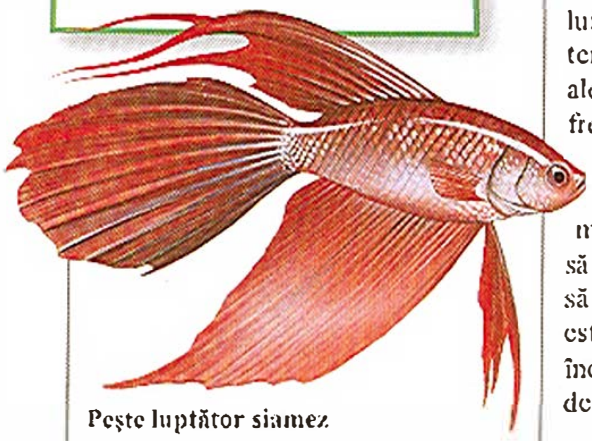

Peşte luptător siamez

Peştele cap de şarpe

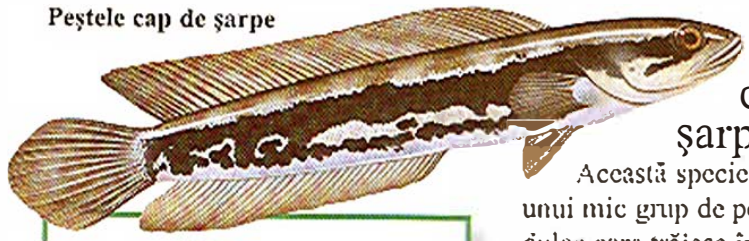

Peştele cap de şarpe

Această specie aparține unui mic grup de pești de apă dulce care trăiesc în Africa și Asia tropicală. De obicei trăiește în ape sărace în oxigen și în branhii are structuri speciale care ajută la recoltarea oxigenului din aer. Poate să supraviețuiască în afara apei, câtă vreme se poate îngropa în noroi, pentru a-și păstra pielea umedă.

Mărimea: 1 m
Răspândirea: India, China și Asia de Sud-Est
Denumirea științifică: *Channa striatus*

Peştele fregată

Acest peşte este cel mai bine cunoscut prin obiceiul lui de a trăi printre tentaculele lungi ale meduzei fregată portugheză.

Micul peşte nu este afectat de celulele urzicătoare ale meduzei. Poate că le împiedică să funcționeze. Meduza nu pare să remarce prezența peștelui, dar este posibil ca acesta să îndepărteze paraziții și alte resturi de pe corpul gazdei.

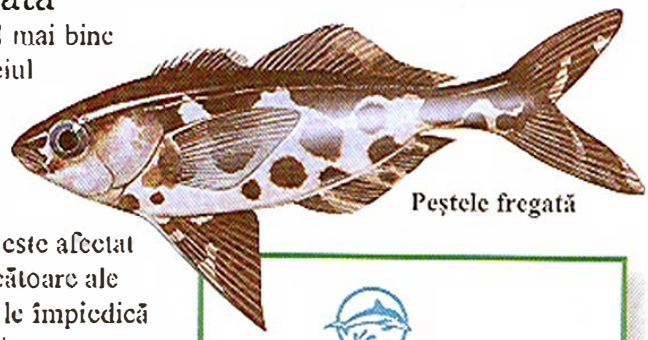

Peştele fregată

Mărimea: 22 cm
Răspândirea: zonele tropicale ale oceanelor Indian și Pacific și ale vestului Atlanticului
Denumirea științifică: *Nomeus gronovii*

Marlinul albastru

Acest peşte este unul din cei mai rapizi pești, cu corpul lui hidrodinamic și cu coada în formă de semilună, tipică pentru înotătorii de mare viteză. Cântărește cel puțin 180 kg și are un nas lung, ca un cioc, cu are poate să-și surprindă prada, cum ar fi pești mici din bancuri sau sepii.

Mărimea: 3-4,6 m
Răspândirea: în toată lumea, în mările calde și tropicale
Denumirea științifică: *Makaira nigricans*

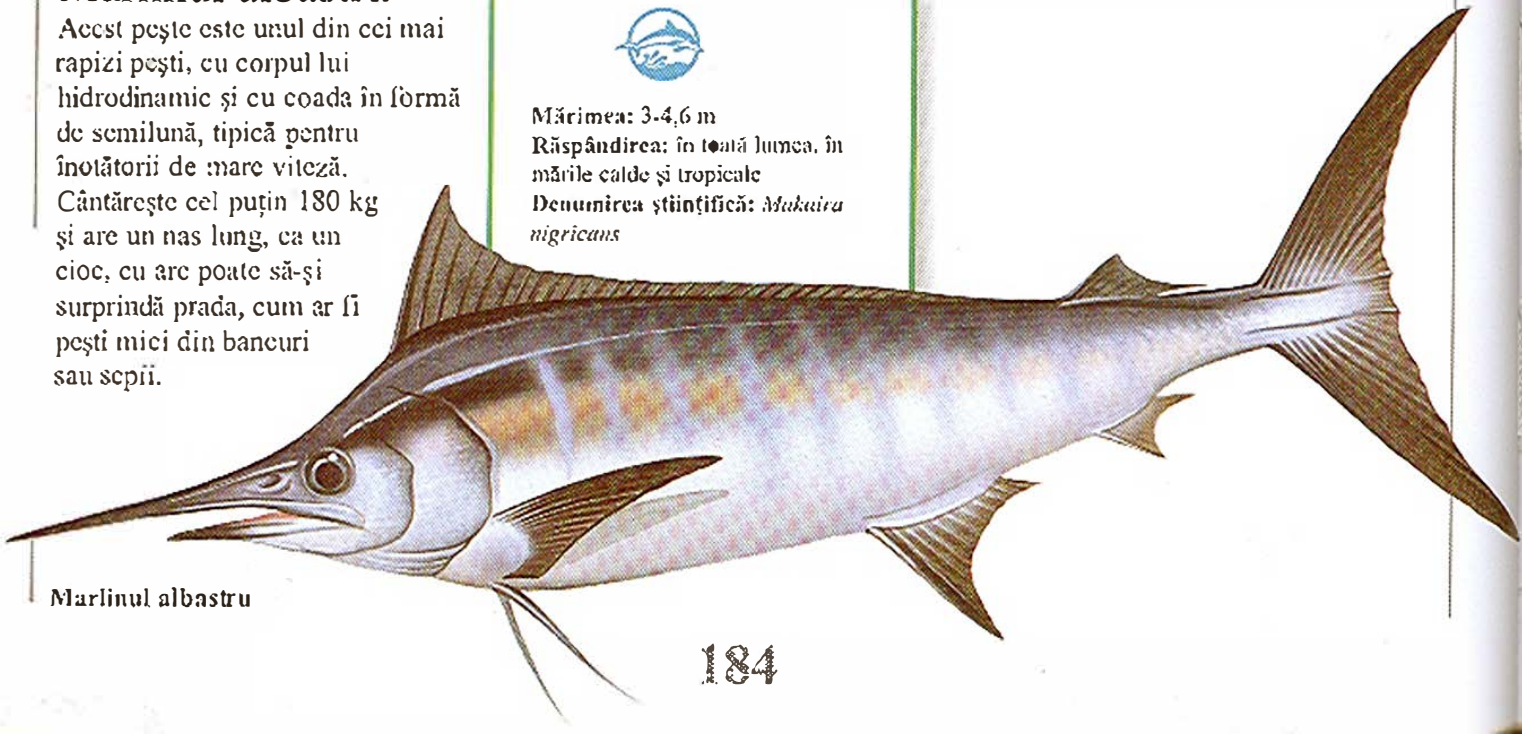

Marlinul albastru

Macroul

Mărimea: 41-66 cm
Răspândirea: Oceanul Atlantic şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Scomber scombrus*

Macroul

Macroul se deplasează în bancuri mari şi are migraţii regulate. Primăvara şi vara se îndreaptă spre nord, unde are loc înmulţirea; iarna se întoarce în sud. O femelă poate produce până la 450.000 de icre , care plutesc în apă până la apariţia puilor, patru zile mai târziu. Macroul adult se hrăneşte cu peştişori şi crustacei, în timp ce puietul consumă mai ales plancton şi larve de peşti.

Wahoo

Spre deosebire de rudele sale, macroul şi tonul, wahoo nu este un peşte de banc. De obicei înoată singur sau în grupuri mici. Are un corp mai lung şi mai suplu decât al oricărei specii de ton şi un bot îngust, echipat cu mulţi dinţi puternici. Înotător rapid, în urmărirea prăzii el poate să ajungă la viteze de 66 km/h.

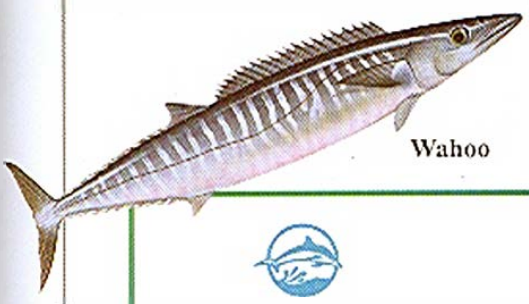

Wahoo

Mărimea: până la 2 m
Răspândirea: în toate mările tropicale
Denumirea ştiinţifică: *Acanthocybium solanderi*

Peştele spadă

Uriaşul şi spectaculosul peşte spadă este un vânător activ, cu corp hidrodinamic şi o coadă în formă de seceră. Se hrăneşte atât cu peşti mici, cât şi cu sepii, folosindu-se de botul extrem de lung pentru a sparge canturile de peşti. Puietul nu are botul lung; acesta creşte pe măsură ce peştele se maturizează.

Mărimea: 2-4,9 m
Răspândirea: în toate mările calde şi tropicale din lume
Denumirea ştiinţifică: *Xiphias gladius*

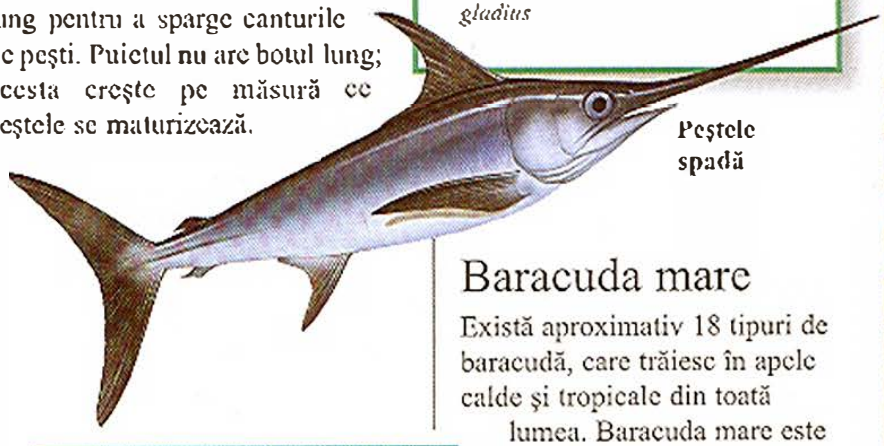

Peştele spadă

Baracuda mare

Există aproximativ 18 tipuri de baracudă, care trăiesc în apele calde şi tropicale din toată lumea. Baracuda mare este tipică pentru familie, cu corpul ei lung şi suplu şi maxilarele mari cu dinţi lungi. Prădător feroce al recifelor de corali, poate fi periculos şi pentru oameni, dacă este deranjat. Baracudele tinere se adună în bancuri, dar peştii mai mari vânează singuri.

Mărimea: până la 1,8 m
Răspândirea: în toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Sphyraena barracuda*

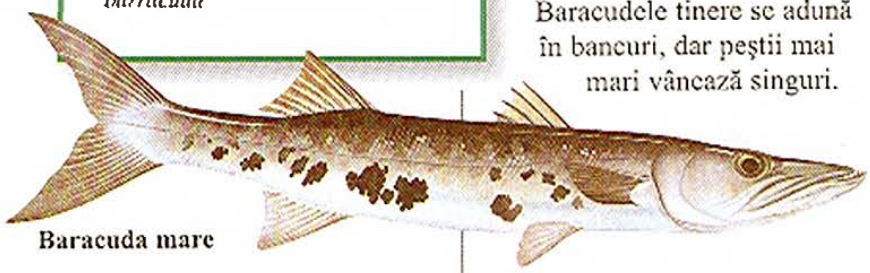

Baracuda mare

Peştele cu pânze

Acest peşte rapid are o aripioară dorsală înaltă, care aduce cu o pânză de corabie şi maxilare lungi şi curbate. Este un prădător feroce şi mănâncă aproape orice peşte sau sepie întâlneşte. Peştele cu pânze se înmulţeşte în larg. Femela depune câteva milioane de ouă, care plutesc la suprafaţa apei până când vor ecloza.

Mărimea: 3,6 m
Răspândirea: în apele calde şi tropicale din toată lumea
Denumirea ştiinţifică: *Istiophorus platypterus*

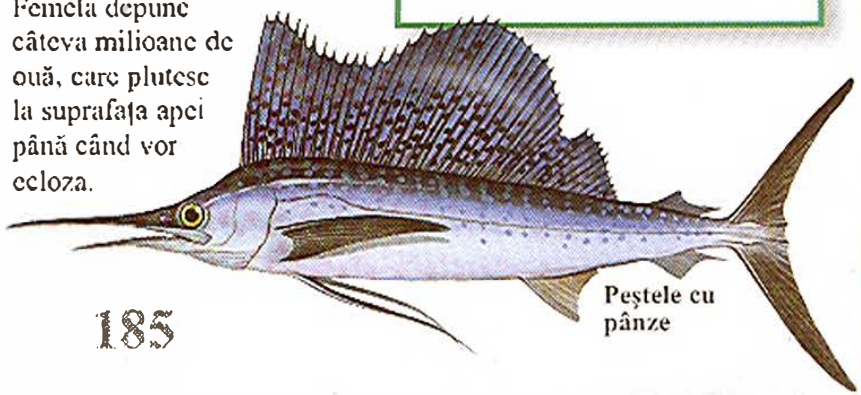

Peştele cu pânze

Peşti zburători, peşti lanternă, peşti-şopârlă

Peştii zburători aparţin unui grup mare de peşti, în cea mai mare parte marini, care includ şi peştii cu jumătate de bot, peştii saurus etc. Cei mai mulţi sunt activi în apropiere de suprafaţa apei sau chiar deasupra ei. Peştii zburători se pot ridica în aer cu ajutorul înotătoarelor pectorale, putând, bătând şi din coadă, să planeze deasupra suprafeţei pentru o scurtă distanţă. Peştii lanternă sunt peşti care trăiesc în adâncuri, în toate oceanele, din Arctica în Antarctica. Au organe producătoare de lumină. Peştele-şopârlă şi ruda lui numită bummalow trăiesc în apele puţin adânci de coastă, unde se hrănesc cu peşti mici.

Peştele luptător jumătate de cioc

Acest peşte mic şi subţire se hrăneşte cu larve de ţânţar şi astfel ajută la controlarea numărului acestor dăunători. Masculii sunt agresivi între ei şi se luptă cu ajutorul maxilarului lor inferior lung.

Peşte luptător jumătate de cioc

Mărimea: 7 cm
Răspândirea: Thailanda, Malaiezia
Denumirea ştiinţifică:
Dermogenys pusillus

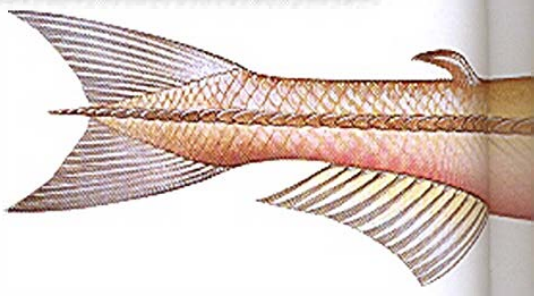

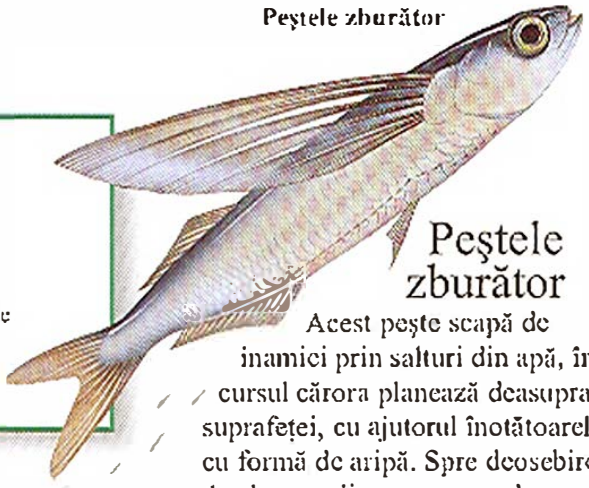

Peştele zburător

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: toate oceanele
Denumirea ştiinţifică:
Exocetus volitans

Peştele zburător

Acest peşte scapă de inamici prin salturi din apă, în cursul cărora planează deasupra suprafeţei, cu ajutorul înotătoarelor cu formă de aripă. Spre deosebire de alte specii, aceasta are doar o pereche de „aripi".

Mărimea: 45 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică:
Hemiramphus brasiliensis

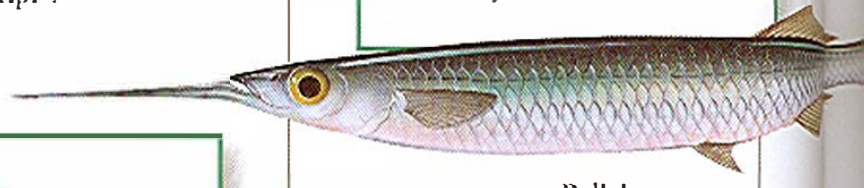

Ballyhoo

Peştele lanternă

Acest peşte are pe corp un grup de organe producătoare de lumină. Aceste organe sunt dispuse diferit la mascul şi la femelă. Organele luminoase pot ajuta peştele să lumineze adâncurile întunecate ale mării, pentru a găsi prada sau a încurca inamicii. Peştii lanternă se hrănesc cu zooplancton.

Mărimea: 10 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică:
Myctophum punctatum

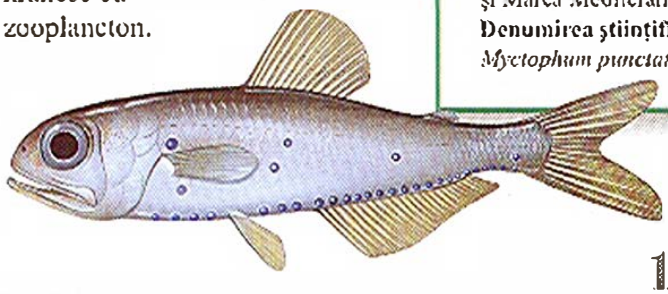

Peştele lanternă

Ballyhoo

Acest peşte nu poate plana deasupra apei ca ruda sa, peştele zburător, dar poate să înoate practic deasupra apei. Se deplasează în bancuri, hrănindu-se cu ierburi marine şi peşti mici, iar maxilarul inferior poate fi folosit pentru a prinde prada de la suprafaţă.

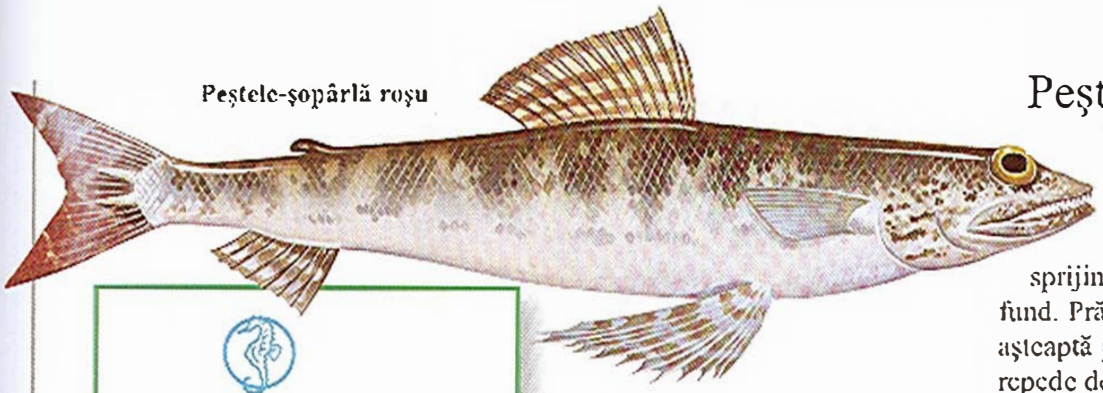

Peștele-șopârlă roșu

Peștele-șopârlă roșu

Acest pește are înotătoare pelviene lungi, pe care se sprijină atunci când se află la fund. Prădător feroce, el își așteaptă prada, după care se repede de pe fund și își prinde victima cu dinții lui lungi și ascuțiți.

Mărimea: 32 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea științifică: *Synodus synodus*

Bummalow

Bummalow are un corp lung și maxilare uriașe, înarmate cu dinți curbați, ascuțiți. Se găsește adesea la gurile fluviilor mari, unde se hrănește cu pești și crustacei mici. Acest pește este despicat și întins la soare, pentru a se consuma uscat. În această formă, este cunoscut sub numele de „rața de Bombay".

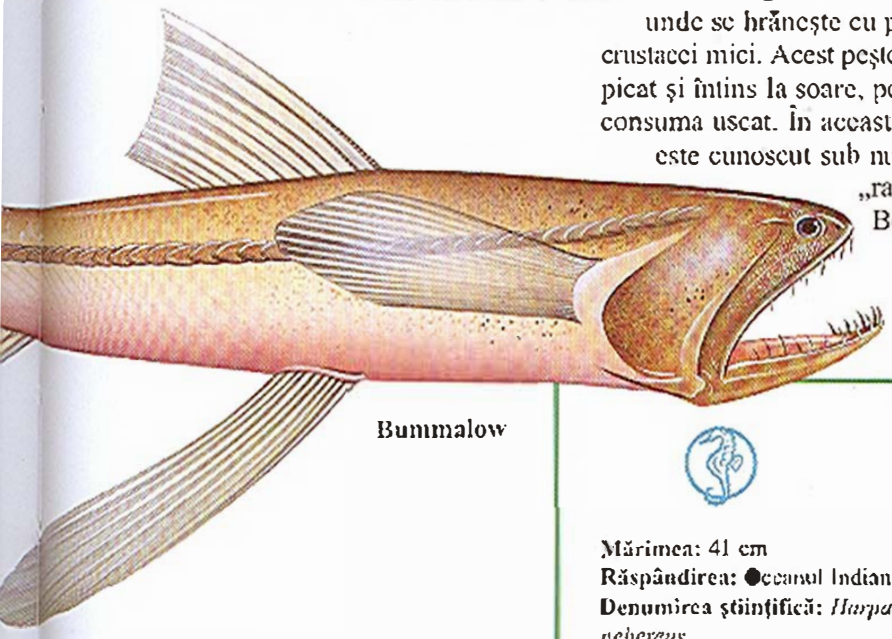

Bummalow

Mărimea: 41 cm
Răspândirea: Oceanul Indian
Denumirea științifică: *Harpadon nehereus*

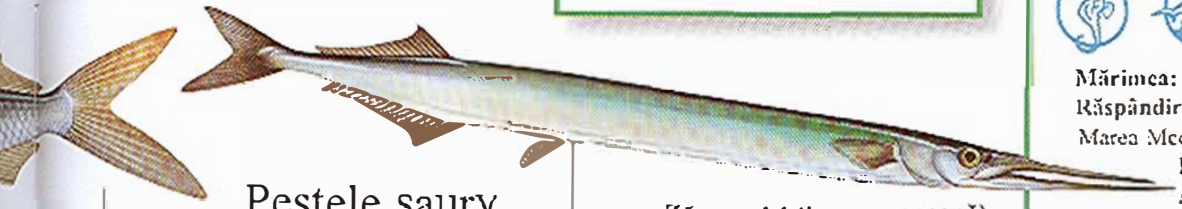

Zârganul (știuca europeană)

Peștele saury

Saury înoată în bancuri la suprafața apei, hrănindu-se cu pești și crustacei mici. Au un bot ca un ciocc, maxilarul inferior fiind mai lung decât cel superior. Puii apar cu maxilare mici și egale ca lungime. Maxilarul inferior devine mai lung o dată cu maturizarea.

Mărimea: 40-50 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului și Marea Mediterană
Denumirea științifică: *Scomberesox saurus*

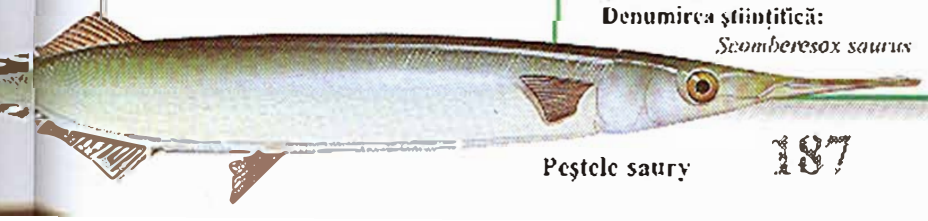

Peștele saury

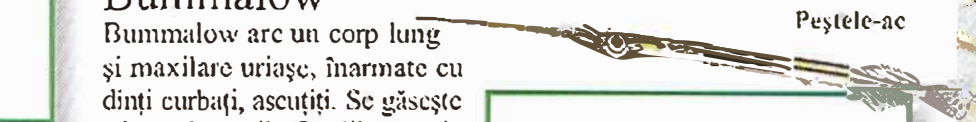

Peștele-ac

Mărimea: 5 cm
Răspândirea: America de Sud
Denumirea științifică: *Belonian apodion*

Peștele-ac

Acest mic pește de apă dulce are un corp extrem de subțire, cu aripioare mici în apropierea cozii. Are o falcă inferioară mai lungă, pe care o folosește pentru a prinde zooplanctonul.

Mărimea: 94 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului, Marea Mediterană, Marea Neagră
Denumirea științifică: *Belone belone*

Zârganul (știuca europeană)

Zârganul este un pește subțire, cu fălci lungi, înțesate cu dinți ca niște ace. Vânător activ, zârganul mănâncă pești și crustacei mici. Se înmulțește în apele de coastă, iar ouăle lui rotunde se lipesc de resturi plutitoare sau de alge.

Gupii, grunionii şi rudele lor

Gupii aparţin unui grup mare de peşti de apă dulce, care conţine peste 800 de specii, între peştele coadă de liră, peştele cu patru ochi, peştele cu cap de oaie. Cei mai mulţi înoată la suprafaţă şi se hrănesc cu insecte şi plante căzute în apă. Sunt extrem de adaptabili şi pot supravieţui în ape nemişcate, în care alţi peşti ar muri. Grunionii sunt un grup de mai mult de 280 de specii, între care şi peştele argintiu, somonul de nisip şi peştele curcubeu. Cei mai mulţi se hrănesc cu zooplancton şi trăiesc în bancuri mari în lacuri, estuare şi apele puţin adânci de coastă.

Peştele curcubeu cu pată purpurie

Acest peşte viu colorat este una dintre cele 53 de specii de peşti curcubeu găsite în Australia şi Noua Guinee. La începutul verii, depune icrele care se vor lipi de plantele acvatice prin fire fine.

Peştele curcubeu cu pată purpurie

Mărimea: 9 cm
Răspândirea: Australia
Denumirea ştiinţifică: *Melanotaenia fluviatilis*

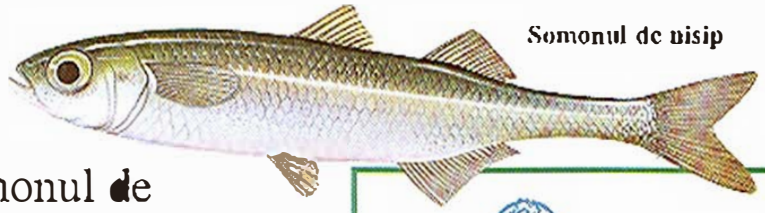

Somonul de nisip

Somonul de nisip

Acest mic peşte înoată în bancuri. Are un corp lung şi suplu şi două aripioare dorsale depărtate. Principala hrană constă în zooplancton, dar mănâncă şi peşti mici. La rândul lui, este mâncat de peşti mai mari şi de păsările marine, cum ar fi rândunica de mare.

Mărimea: 15-20 cm
Răspândirea: estul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Atherina presbyter*

Peştele argintiu cu cap tare

În timpul zilei, corpul subţirel al acestui mic peşte pare aproape transparent, datorită dungii laterale argintii înguste. La căderea nopţii, culoarea se închide. Peştii argintii sunt peşti comuni şi înoată în bancuri mari. Icrele lor au mici fire, care se ataşează de plantele acvatice pe timpul dezvoltării.

Peştele argintiu cu cap tare

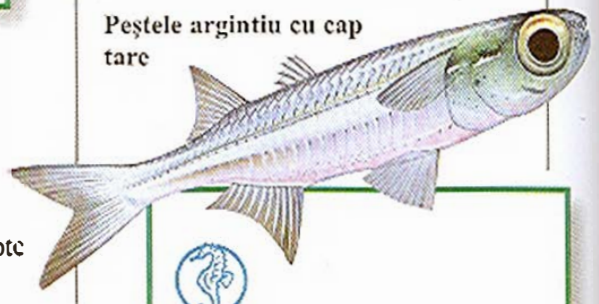

Mărimea: 12,5 cm
Răspândirea: nordul oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Atherinomorus stipes*

Grunionul de California

Grunionii îşi programează sezonul de împerechere în funcţie de maree. Într-o noapte cu flux deosebit de înalt, ei înoată spre ţărm şi îşi depun icrele. Următoarea maree va căra peştii înapoi în mare. Peste două săptămâni, la următorul flux înalt, ouăle vor eclozа, iar puii vor fi cărati în mare.

Mărimea: 18 cm
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Leuresthes tenuis*

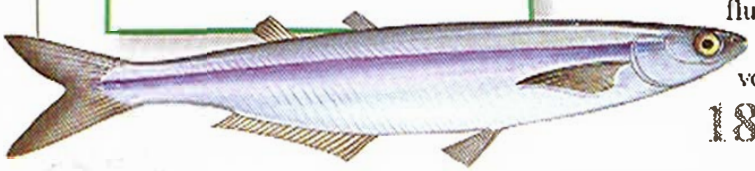

Peştele cu patru ochi

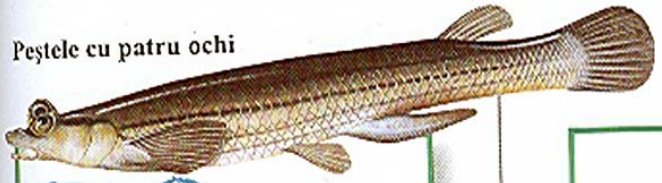

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: America Centrală şi nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Anableps anableps*

Peştele cu patru ochi

Acest peşte neobişnuit are de fapt doi ochi, divizaţi în câte două părţi. Partea superioară este pentru vederea în aer, iar cea inferioară pentru vederea în apă. Cele două secţiuni sunt separate printr-o bandă neagră. Peştele înoată la suprafaţă, iar banda neagră este la nivelul apei. Poate să vadă în acelaşi timp insecte în aer şi altă pradă în apă.

Mărimea: 7,5 cm
Răspândirea: Coastele Statelor Unite
Denumirea ştiinţifică: *Cyprinidon variegatus*

Peştele cu cap de oaie

În afara sezonului de împerechere, masculul şi femela acestei specii arată la fel, dar în perioada de înmulţire masculul capătă culori vii. Femela depune câteva ouă odată, pe care masculul le fertilizează îndată. Ouăle au fire lipicioase, cu care se prind de plante sau unul de altul.

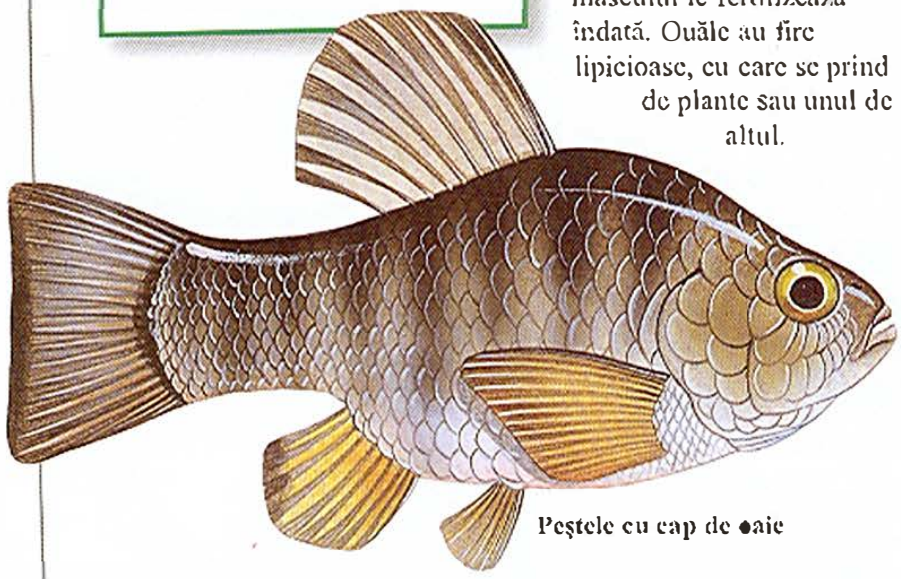

Peştele cu cap de oaie

Peştele cu coadă liră

Masculul peştelui cu coadă liră este viu colorat şi are aripioare mari şi ascuţite. Îşi depune icrele în nămol. Dacă sezonul uscat se prelungeşte, ouăle nu se mai dezvoltă şi aşteaptă venirea ploilor. Atunci embrionii încep din nou să se dezvolte şi larvele ies curând.

Mărimea: 6 cm
Răspândirea: Africa
Denumirea ştiinţifică: *Aphyosemion australe*

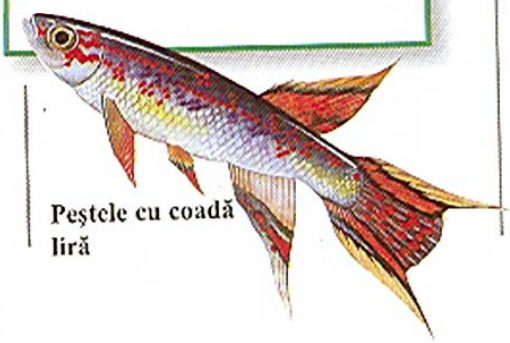

Peştele cu coadă liră

Mummichog

Mummichog, peşte robust, poate supravieţui în ape sărate şi în ape dulci, hrănindu-se cu aproape orice fel de plantă sau animal întâlnit. Se înmulţeşte primăvara, în ape puţin adânci. Masculul îşi urmăreşte perechea, după care o prinde cu aripioarele, pentru a fertiliza ouăle îndată ce au fost depuse. Icrele rămân împreună şi se scufundă împreună la fund.

Mărimea: 10-15 cm
Răspândirea: coastele Americii de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Fundulus heteroclitus*

Mummichog

Gupul

Gupul este un peşte extrem de răspândit. Oamenii îl simpatizează pentru că se hrăneşte cu larve de ţânţari, ajutând la controlul acestor dăunători. De asemenea, mănâncă şi larvele altor insecte, mici crustacei şi icrele şi puii altor peşti. Multe varietăţi colorate de guppi se cresc pentru acvaristică.

Mărimea: 6 cm
Răspândirea: nordul Americii de Sud
Denumirea ştiinţifică: *Poecilia reticulata*

Gupul

Peştii şarpe, peştele vrabie şi rudele lor

Toţi aceşti peşti trăiesc în mare. Peştele con de pin, peştele-vrabie, peştele cu barbă aparţin unui grup de cam 123 de specii aplatizate lateral, cu aripioare ascuţite. Zeiformele fac parte din alt grup de peşti plaţi, din care multe specii trăiesc în adâncuri. Peştele-balenă este o specie care trăieşte la adâncime. Peştele vâslă şi peştele sclipitor aparţin unui grup rar, despre care se cunosc puţine lucruri.

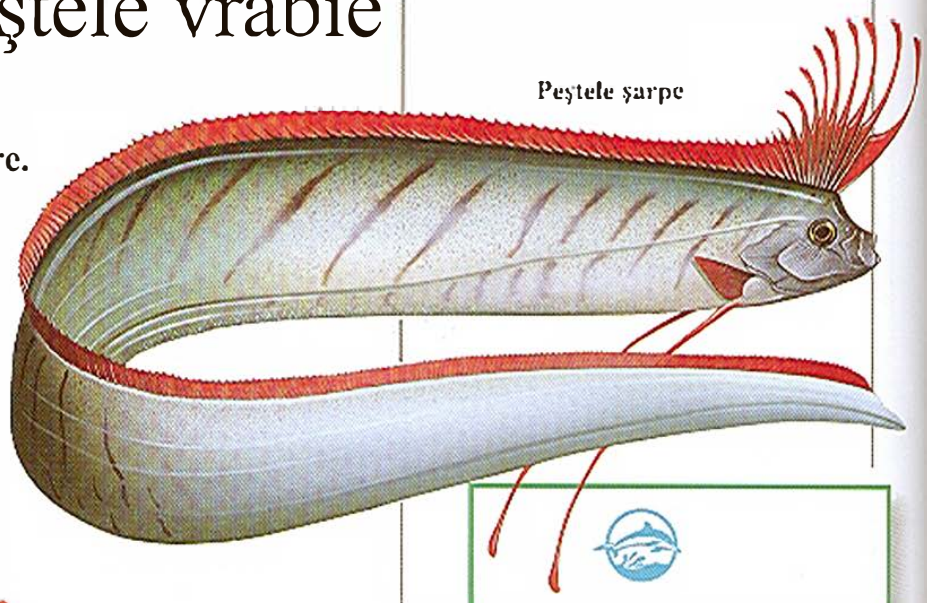

Peştele şarpe

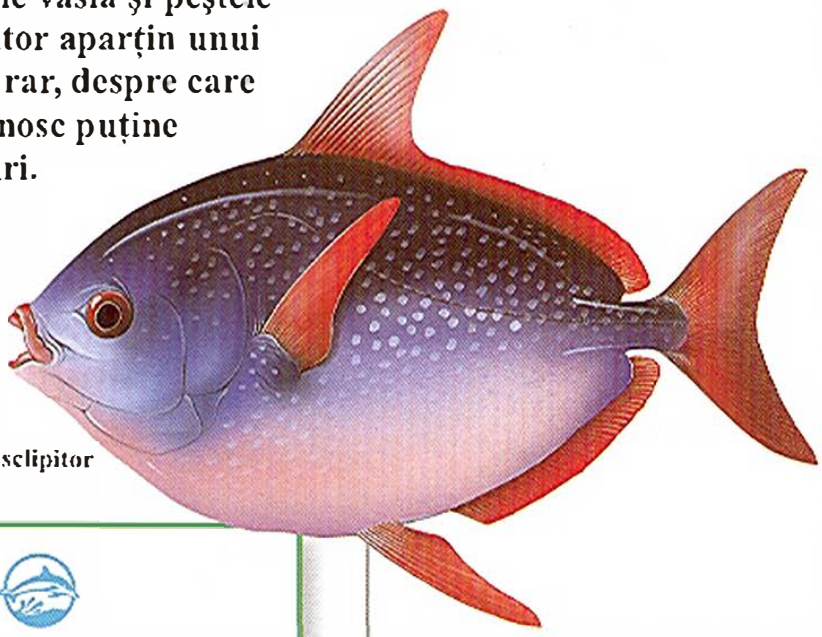

Peştele sclipitor (opah)

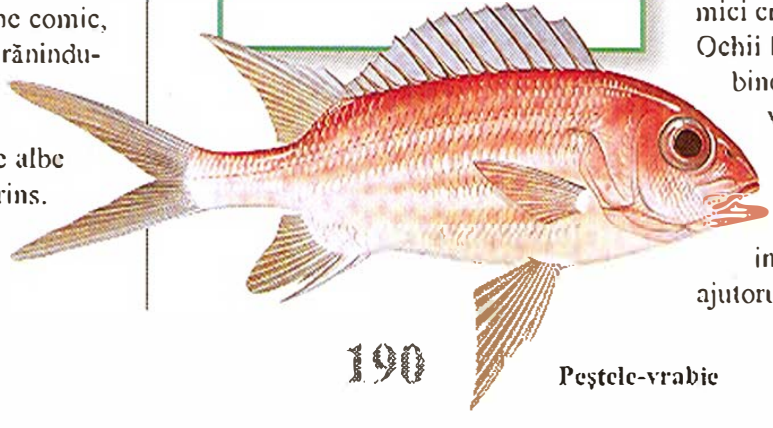

Peştele-vrabie

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: în toată lumea, cu excepţia Antarcticii
Denumirea ştiinţifică: *Lampris guttatus*

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Holocentrus ascensionis*

Mărimea: 7 m
Răspândirea: apele calde ale oceanelor Atlantic, Pacific şi Indian
Denumirea ştiinţifică: *Regalecus glesne*

Peştele şarpe

Acest peşte neobişnuit are un corp cu aspect de panglică şi o aripioară dorsală lungă aproape cât întregul corp. Înoată cu mişcări de şarpe şi se crede că este răspunzător pentru poveştile despre şerpii de mare gigantici. Peştele şarpe are o gură mică, lipsită de dinţi. Se hrăneşte cu mici creveţi.

Peştele sclipitor

În ciuda aspectului aproape comic, este un vânător eficient, hrănindu-se cu sepii şi peşti cum ar fi merlucius. Are un corp mare, rotund, cu pete albe şi aripioare de un roşu aprins. Poate ajunge la 73 kg.

Peştele-vrabie

Acest peşte viu colorat se găseşte de obicei în recifele de corali. După ce îşi petrece ziua ascuns în crăpăturile coralului, noaptea el iese la vânătoare de mici crustacei şi alte animale. Ochii lui mari îi permit să vadă bine pe întuneric. Un peşte-vrabie poate să scoată mai multe tipuri de sunete, vibrând băşica (un sac plin cu gaze din interiorul corpului lui) cu ajutorul unor muşchi speciali.

Mărimea: 12,5 cm
Răspândirea: oceanele Pacific și Indian
Denumirea științifică: *Monocentris japonicus*

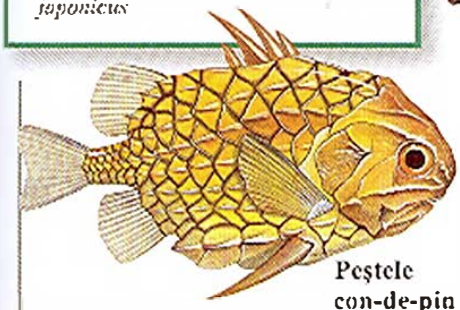

Peștele con-de-pin

Peștele con-de-pin

Corpul acestui pește este acoperit cu o armură din solzi groși. Aripioara dorsală este formată din țepi ascuțiți groși, alți țepi găsindu-se și pe abdomen. Sub maxilarul inferior are două organe producătoare de lumină. Peștele con-de-pin se deplasează în bancuri, în apropierea fundului mării.

Peștele-balenă

Peștele balenă aparține unui mic grup de pești de adâncime. Are un cap mare pentru dimensiunile lui și este lipsit de solzi. Se crede că zona dintre aripioara dorsală și cea anală strălucește în întuneric. Vânează, prinzându-și victimele cu ajutorul fălcilor presărate cu mulți dinți minusculi.

Mărimea: 14 cm
Răspândirea: oceanul Indian
Denumirea științifică: *Cetomimus indagator*

Peștele-balenă

Peștele cu barbă

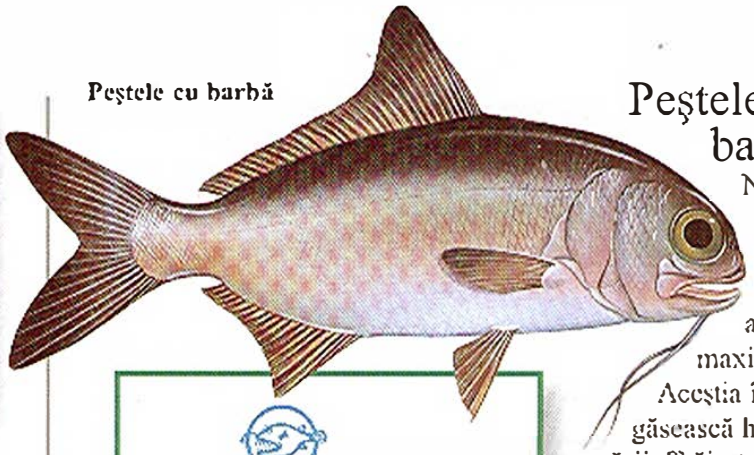

Mărimea: 25 cm
Răspândirea: zonele tropicale ale tuturor oceanelor
Denumirea științifică: *Polymixia nobilis*

Peștele cu barbă

Numele acestui pește provine din perechea de peri care îi atârnă de maxilarul inferior. Aceștia îl pot ajuta să-și găsească hrana pe fundul mării. Trăiește în mod obișnuit la adâncimi de 180-640 m.

„Roughie"

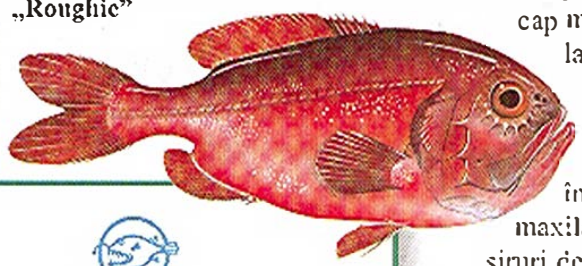

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Hoplostethus atlanticus*

„Roughie"

Acest pește viu colorat are un cap mare și este aplatizat lateral. Are țepi ascuțiți în fața aripioarei dorsale și în fața celei anale. Gura îi este mare și îndreptată în sus, iar maxilarele sunt înțesate cu șiruri de dinți mici. Se cunosc puține despre obiceiurile acestui pește, dar se crede că se hrănește cu mici crustacei.

Heringul regal

Heringul regal face parte din familia Zeiforme. Are 9 sau 10 țepi în partea din față a aripioarei dorsale și 3 sau 4 în fața celei anale. Nu este un înotător rapid și își prinde victimele apropiindu-se pe nesimțite și înghițindu-le brusc. Hrana lui principală constă din peștișori și crustacei.

Heringul regal

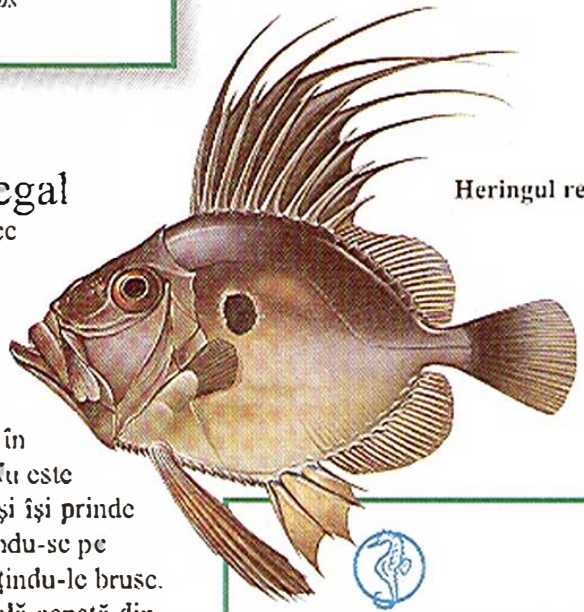

Mărimea: 40-66 cm
Răspândirea: estul Atlanticului și Marea Mediterană
Denumirea științifică: *Zeus faber*

Căluții de mare, peștii-scorpion și rudele acestora

Căluții de mare și peștii țepoși aparțin unui grup cu peste 260 de membri, care includ și acele de mare. Peștii țepoși au între 3 și 16 spini pe spate și se găsesc și în mare și în ape dulci. Extraordinarii căluți de mare, cu capul lor ca de cal, nu se găsesc decât în mare. Peștele-piatră, peștele-leu, prihorul nordic și cap țepos aparțin grupului peștilor-scorpion. Acesta include aproape 1.300 de specii, majoritatea marine. Mulți dintre acești pești sunt masivi și au țepi. Cocoșelul zburător aparține unui mic grup, format din doar șapte specii de pești marini. În ciuda numelui lor, acești pești nu au fost niciodată văzuți zburând pe deasupra apelor.

Căluțul de mare pitic

Acest pește neobișnuit se deplasează încet, propulsându-se prin mișcările minusculei aripioare dorsale. El se poate prinde de alge cu ajutorul cozii. În sezonul de împerechere, femela depune 50 de ouă sau mai multe, pe care le plasează într-o pungă din corpul masculului, unde vor incuba.

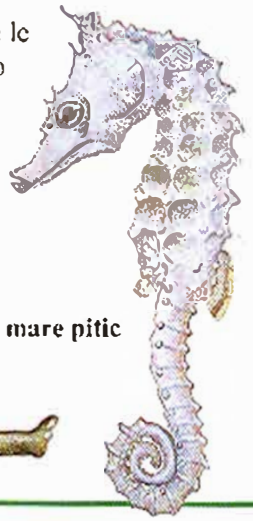

Căluțul de mare pitic

Mărimea: 4 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului și Marea Caraibelor
Denumirea științifică:
Hippocampus zosterae

Dragonul de mare verde

Se crede că multele excrescențe ca niște frunze de pe pielea acestui straniu căluț de mare îl ajută să se ascundă printre alge. Masculul incubează ouăle într-o pungă a pielii, în spatele cozii.

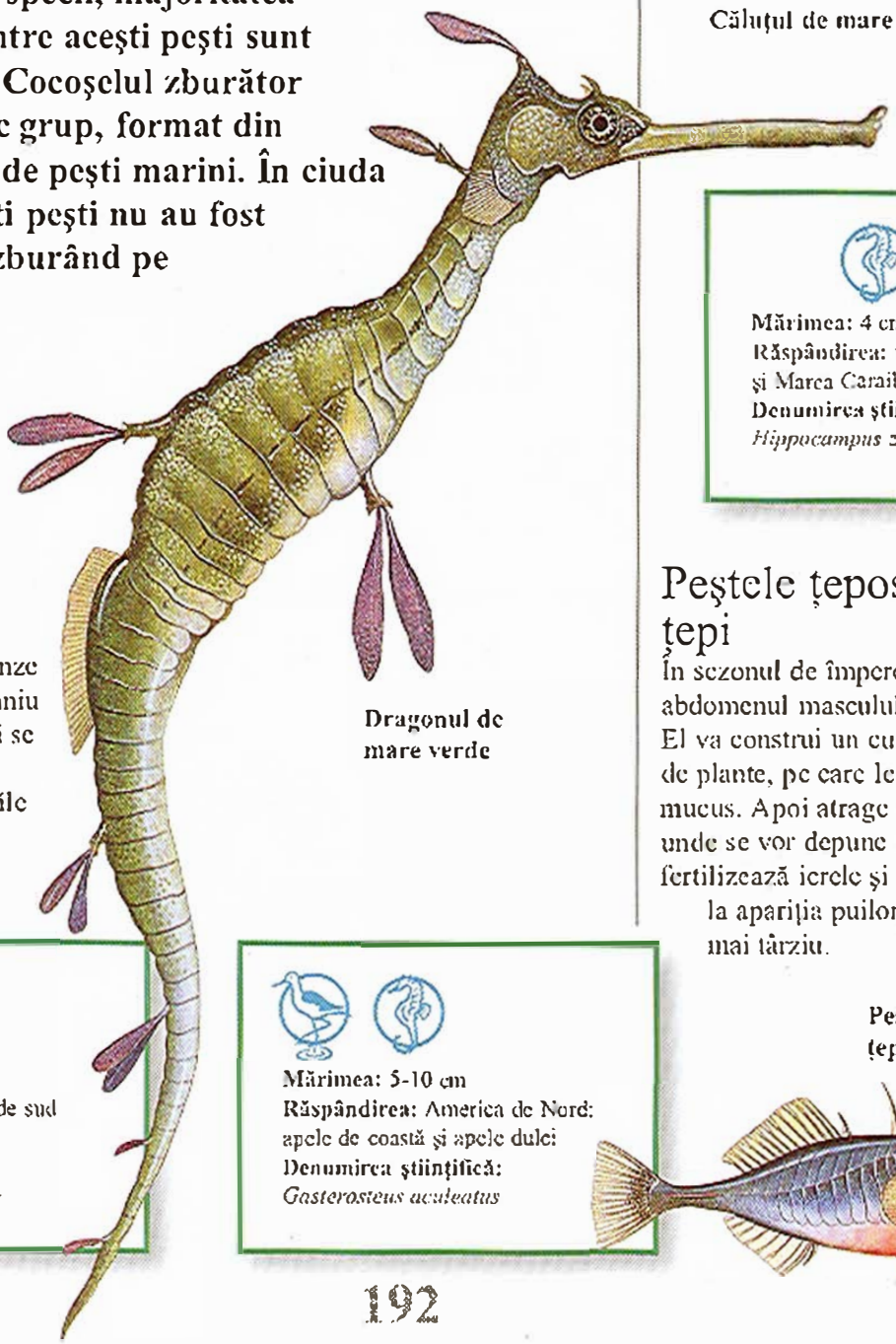

Dragonul de mare verde

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: coastele de sud ale Australiei
Denumirea științifică:
Phyllopteryx taeniolatus

Mărimea: 5-10 cm
Răspândirea: America de Nord: apele de coastă și apele dulci
Denumirea științifică:
Gasterosteus aculeatus

Peștele țepos cu trei țepi

În sezonul de împerechere, abdomenul masculului devine roșu. El va construi un cuib din bucățele de plante, pe care le va lega cu mucus. Apoi atrage femela în cuib, unde se vor depune icrele. El fertilizează icrele și le păzește până la apariția puilor, trei săptămâni mai târziu.

Peștele țepos cu trei țepi

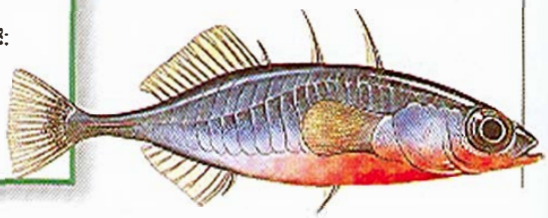

Peștele-leu

Mărimea: 38 cm
Răspândirea: oceanele Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Pterois volitans*

Peștele-leu

Cu corpul lui cu dungi viu colorate și aripioarele desfăcute în evantai, acest pește este unul dintre cei mai extraordinari pești din mare. Țepii de pe spate sunt veninoși și pot fi periculoși chiar și pentru oameni. Peștele se folosește de ei pentru a se apăra împotriva inamicilor, nu pentru a ataca prada.

Peștele de piatră

Culorile bălțate și forma neregulată a acestui pește îl ajută să se ascundă bine atunci când este pe jumătate îngropat printre stâncile de pe fundul mării. Țepii ascuțiți de pe spate sunt conectați la glande care produc un venin mortal, care poate omorî chiar și un om care a călcat pe ei.

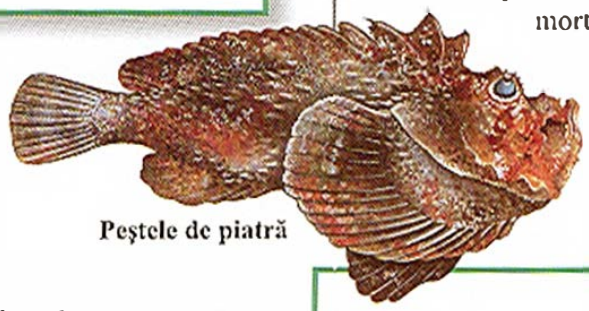

Peștele de piatră

Scorpia de mare

Cunoscut și sub numele de cormic, acest pește are țepi în apropierea branhiilor și pe părțile laterale ale corpului. Locuitor al fundului apei, se hrănește cu crustacei, viermi, dar și pești mici.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: oceanele Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Synanceia verrucosa*

Mărimea: 25-60 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Myoxocephalus scorpius*

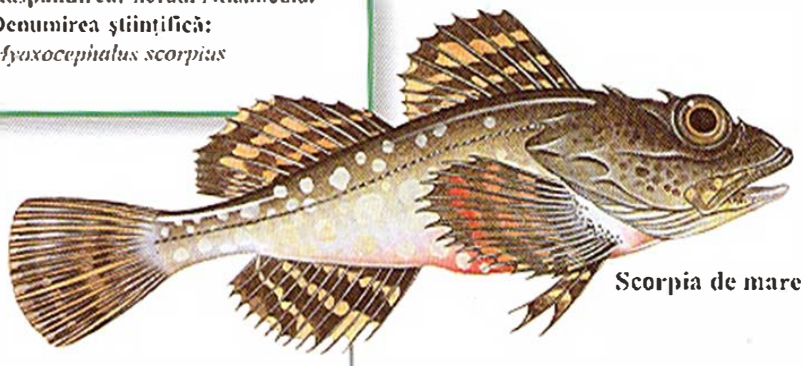

Scorpia de mare

Prihorul nordic

Rudă a peștelui-leu, prihorul nordic își petrece mare parte a vieții pe fundul mării, susținându-se adesea cu aripioarele pectorale. Se folosește de primele trei radii ale aripioarelor pectorale pentru a sesiza prada de pe fundul mării. Dacă este în pericol, se îngroapă în nisip, lăsând în afară doar vârful capului și ochii.

Cocoșelul zburător

Locuitor al fundului mării, cocoșelul zburător se folosește de aripioarele pelviene lungi pentru a „merge", în căutarea crustaceilor pe care-i mănâncă. Dacă se sperie, își deschide larg aripile, pentru a intimida inamicul cu petele albastre de pe acestea.

Mărimea: 30-40,5 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului și Marea Mediterană
Denumirea științifică: *Dactylopterus volitans*

Mărimea: 41 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului
Denumirea științifică: *Prionotus carolinus*

Cocoșelul zburător

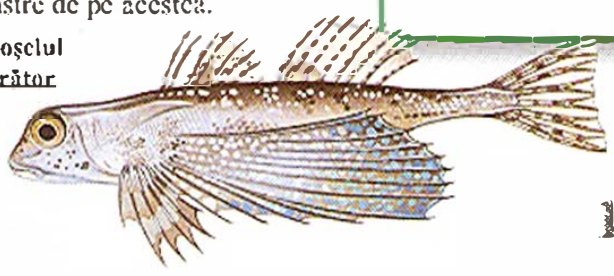

Prihorul nordic

Peştii plaţi

Peştii plaţi aparţin unui grup de aproximativ 570 de specii. Doar trei specii nu trăiesc în mare. La începutul vieţii, ei au corpuri normale, dar în decursul creşterii corpurile li se aplatizează, iar unul dintre ochi trece pe cealaltă parte, astfel încât ambii ochi vor fi îndreptaţi în sus. Un peşte plat tipic îşi petrece mare parte a vieţii pe fundul mării, privind în sus. Unii au ambii ochi pe partea dreaptă, alţii pe partea stângă.

Paltus

Acest calcan extrem de plat are culori variabile, dar desenul îl ajută să se ascundă atunci când stă întins pe fundul mării. Adulţii se hrănesc în cea mai mare parte cu peşti, dar puii mănâncă mici crustacei. Se înmulţesc primăvara sau vara, femela producând până la 10 milioane de ouă.

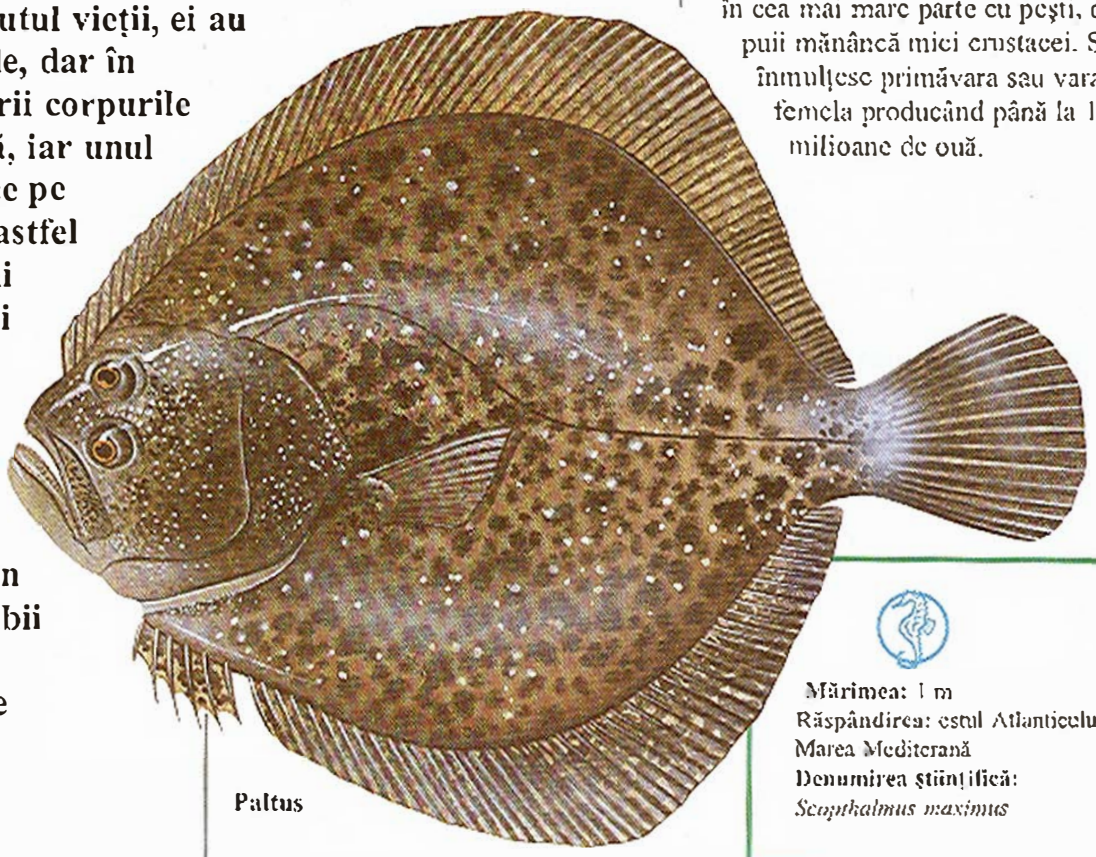

Paltus

Mărimea: 1 m
Răspândirea: estul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Scophthalmus maximus*

Adalah

Adalah este mai puţin plat decât majoritatea peştilor plaţi. Unele exemplare au ochii pe stânga, altele pe dreapta, dar unul dintre ochi este la marginea capului, nu lateral, împreună cu celălalt ochi. Ca şi alţi peşti plaţi, îşi petrece mare parte a vieţii pe fundul mării, dar înoată şi în apele intermediare, în căutare de peşti şi de alte victăţi.

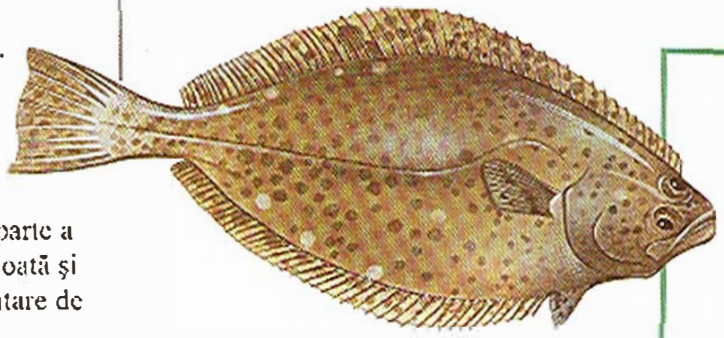

Halibut (calcanul de California)

Mărimea: 1,5 m
Răspândirea: oceanul Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Paralichthys californicus*

Adalah

Mărimea: 61 cm
Răspândirea: Marea Roşie, oceanul Indian, vestul Pacificului
Denumirea ştiinţifică: *Psettodes erumei*

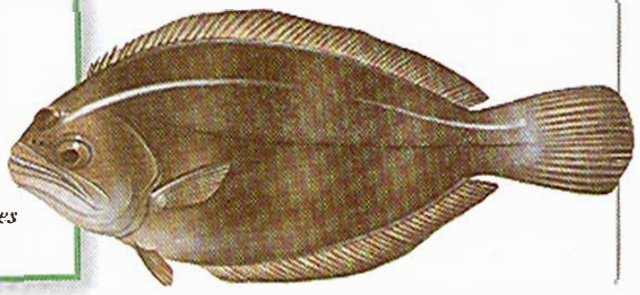

Halibut (calcanul de California)

Acest calcan are o gură mare şi dinţi puternici şi ascuţiţi. Se hrăneşte cu peşte, mai ales anşoa, şi este şi el mâncat de alte animale, de pildă rechini sau delfini. De asemenea, este o importantă sursă de hrană pentru oameni. Un individ mare poate ajunge la 32 kg.

Plătica de vară

Mărimea: până la 1 m
Răspândirea: vestul oceanului Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Paralichthys dentatus*

Plătica de vară

Peşte suplu, activ, plătica de vară se hrăneşte cu crustacei, moluşte şi peşti şi la nevoie urmăreşte prada până la suprafaţa apei. Dar deşi este un înotător rapid îşi petrece mare parte a vieţii îngropat pe jumătate pe fundul mării. Culoarea variază în tuneţie de cea a fundului mării, dar de obicei este maro-cenuşiu, cu pete întunecate.

Limba de mare

Limba de mare se hrăneşte de obicei noaptea, ziua petrecându-şi-o îngropată în nisip sau nămol. Se înmulţeşte în apele puţin adânci, ouăle plutind la suprafaţă până la apariţia larvelor. Larvele trăiesc la suprafaţă, dar când ajung la lungimea de 1,25 cm se mută pe fundul mării.

Limba de mare

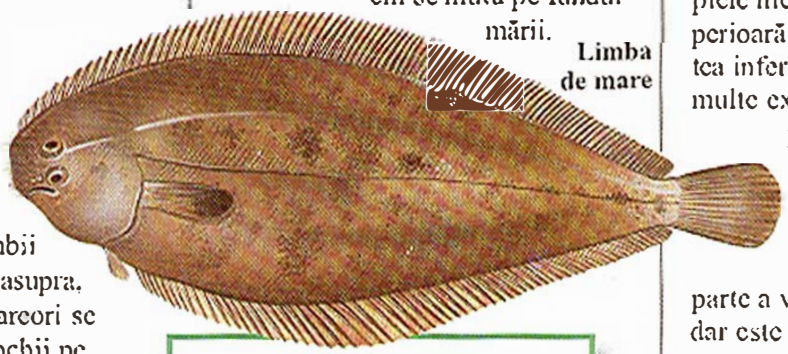

Bărboaia

Partea superioară a acestui peşte este maron închis, punctat cu pete portocalii. Ambii ochi sunt de obicei deasupra, pe dreapta corpului; rareori se găsesc exemplare cu ochii pe stânga. Se înmulţeşte primăvara, iar larvele trăiesc până la şase săptămâni în apele de suprafaţă, după care încep viaţa de locuitori ai fundului mării. Important peşte alimentar.

Mărimea: 30-50 cm
Răspândirea: estul oceanului Atlantic şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Solea solea*

Bărboaia

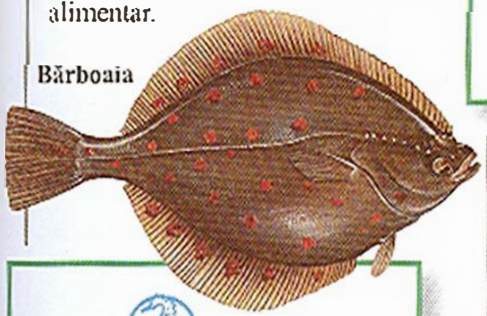

Mărimea: 50-91 cm
Răspândirea: estul Atlanticului şi Marea Mediterană
Denumirea ştiinţifică: *Pleuronectes platessa*

Limba de mare nudă

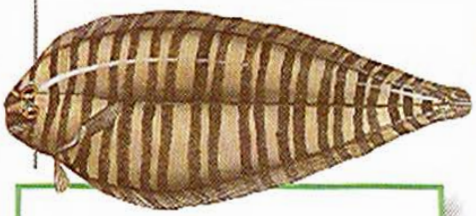

Mărimea: până la 23 cm
Răspândirea: nord-vestul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Gymnachirus melas*

Limba de mare nudă

Limba de mare nudă nu are pe piele nici un solz. Pe partea superioară are dungi maronii. Partea inferioară este albă. Cele mai multe exemplare au ambii ochi pe dreapta şi o gură mică, de asemenea răsucită spre dreapta. Limba de mare nudă îşi petrece cea mai mare parte a vieţii pe fundul mării, dar este un vânător activ şi la nevoie poate să înoate rapid.

Limba de mare cu obraz negru

Acest calcan are un corp lat în faţă, care se îngustează până la coada ascuţită. Aripioarele dorsală şi anală se unesc cu aripioara caudală. Ambii ochi sunt pe partea stângă a capului, iar gura este răsucită spre stânga. Ca şi alţi calcani, trăieşte pe fundul mării şi se hrăneşte cu mici nevertebrate, cum ar fi viermi şi crustacei.

Mărimea: 20 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului
Denumirea ştiinţifică: *Symphurus plagusia*

Limba de mare cu obraz negru

Latimeria, peştii cu plămâni, peştii-balon şi speciile înrudite

Se consideră că Latimeria este asemănător cu peştii primitivi. Foarte răspândit cu milioane de ani în urmă, acum mai există doar sub forma unei singure specii. Peştii cu plămâni se înrudesc cu primii peşti care au respirat aer şi sunt consideraţi peştii actuali cei mai înrudiţi cu amfibienii. Ei au organe de respirat asemănătoare cu plămânii, pe care le folosesc atunci când ies din apă. Peştii balon şi cei înrudiţi cu ei aparţin unui grup de aproximativ 340 de specii. Mulţi dintre aceşti peşti sunt fie rotunzi, fie au aspect de cutie. Cei mai mulţi sunt peşti marini.

Aluterus

Rudă a speciei balistes, acest peşte are pe spate un spin lung. Şi solzii se termină în mici spini ascuţiţi. Se hrăneşte cu animale nevertebrate de pe fundul mării şi cu alge. Când se hrăneşte, stă cu capul în jos. Adesea se ascunde în pâlcurile de ierburi, fiind bine camuflat, datorită culorii lui verzi.

Aluterus

Mărimea: 91 cm
Răspândirea: apele tropicale ale Atlanticului, Pacificului şi oceanului Indian
Denumirea ştiinţifică: *Aluterus scriptus*

Porcul spinos de mare

Corpul acestui peşte este acoperit cu ţepi lungi şi ascuţiţi. Aceştia stau în mod normal culcaţi, dar când peştele este în pericol îşi umflă corpul şi ţepii se ridică, iar animalelor de pradă le este aproape imposibil să îl prindă. Are doi dinţi pe fiecare maxilar. Dinţii sunt uniţi, formând un cioc ascuţit, cu care poate să zdrobească prada cu cochilii, cum ar fi moluştele şi crabii.

Mărimea: 56 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului şi Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Balistes vetula*

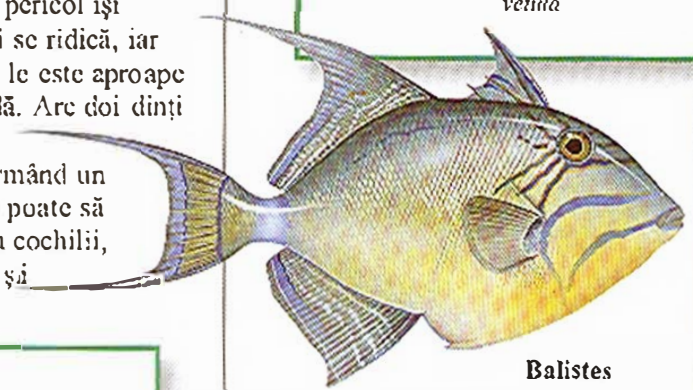

Balistes

Peştele-cutie cu pete albastre

Ca toţi peştii cutie, şi acesta este înconjurat de o platoşă dură, formată din plăci articulate. Gura, ochii, aripioarele şi deschiderile branhiilor sunt singurele fisuri în această armură, care protejează peştele de inamici. Se hrăneşte mai ales cu nevertebrate care trăiesc pe fundul mării.

Peştele-cutie cu pete albastre

Mărimea: 46 cm
Răspândirea: oceanele Indian şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Ostracion tuberculatus*

Mărimea: 91 cm
Răspândirea: apele tropicale ale oceanelor Pacific, Indian şi Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Diodon hystrix*

Porcul spinos de mare

Balistes

Această specie are pe spate trei spini. Când primul este ridicat, cel de-al doilea îl blochează în poziţie. Dacă este în pericol, peştele se strecoară într-o crăpătură şi rămâne acolo datorită acestui sistem de blocare, fiind foarte greu de mişcat. Se hrăneşte cu mici vieţăţi nevertebrate, în special cu arici de mare.

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: India, Myanmar, Malaiezia
Denumirea științifică: *Tetraodon cutcutia*

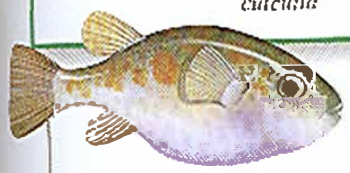

Peștele-balon comun

Peștele-balon comun

Dacă este amenințat, acest pește poate să-și umfle corpul până când devine aproape perfect rotund și foarte greu de apucat de către orice animal de pradă. Multe tipuri de pești-balon sunt apreciate ca hrană, chiar dacă unele părți ale corpului sunt foarte otrăvitoare. În Japonia, bucătarii sunt special antrenați pentru prepararea peștilor-balon.

Mola mola

Acest extraordinar pește solar oceanic este rudă cu peștii țepoși, dar are trăsături specifice. Are corpul aproape complet rotund, terminându-se într-o coadă ciudată, cu franjuri. În ciuda mărimii uriașe, are o gură mică, asemănătoare cu un cioc, pentru că se hrănește cu mici viețăți, cum ar fi zooplanctonul și minuscule meduze.

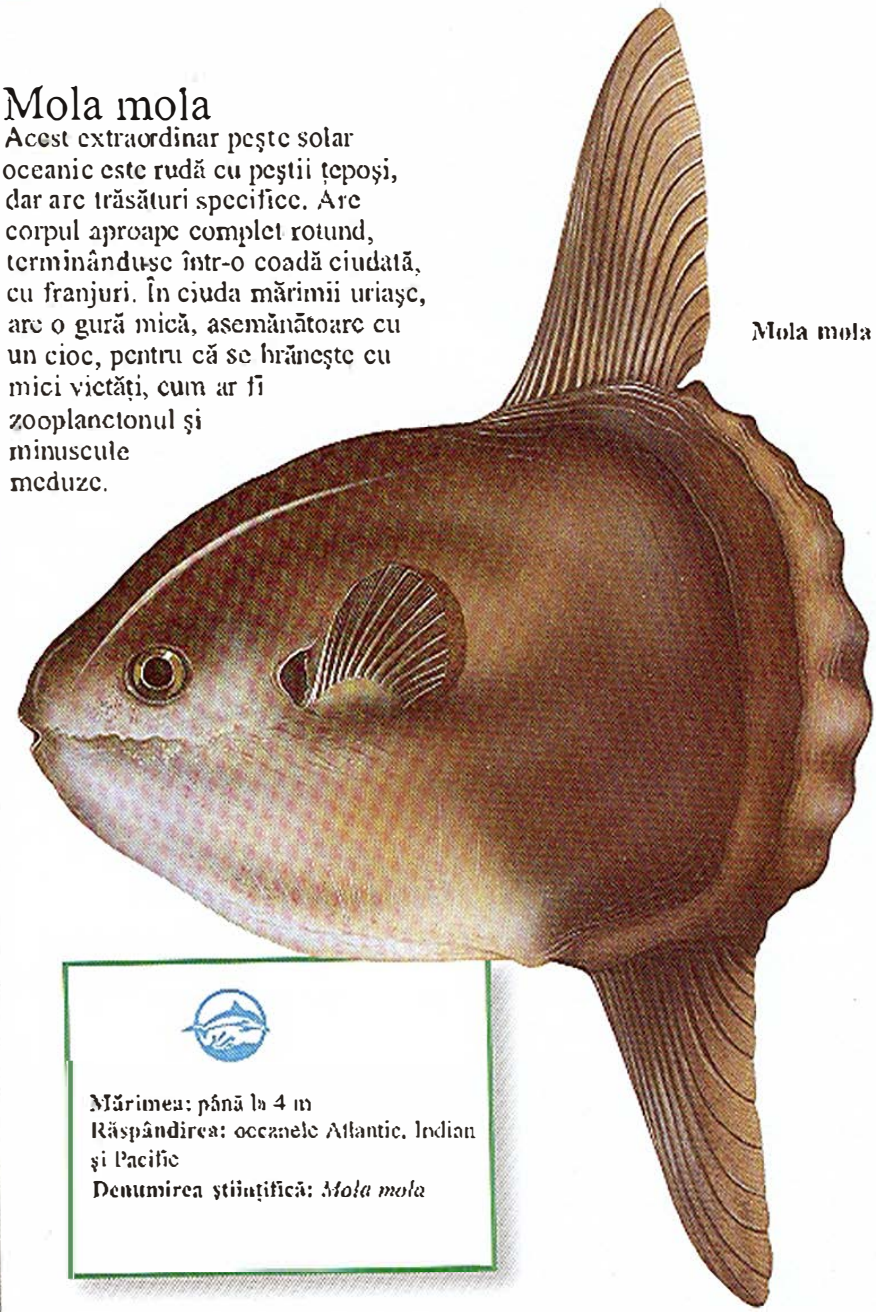

Mola mola

Mărimea: până la 4 m
Răspândirea: oceanele Atlantic, Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Mola mola*

Latimeria

S-a considerat că această specie a dispărut acum câteva milioane de ani, până când un exemplar a fost prins în 1938 în largul coastelor sud-africane. Această specie vie seamănă foarte mult cu rudele sale fosile. Are un corp greu și secțiuni cărnoase la bază tuturor aripioarelor, cu excepția celei dorsale. Se crede că se hrănește cu alți pești, pe care îi vânează.

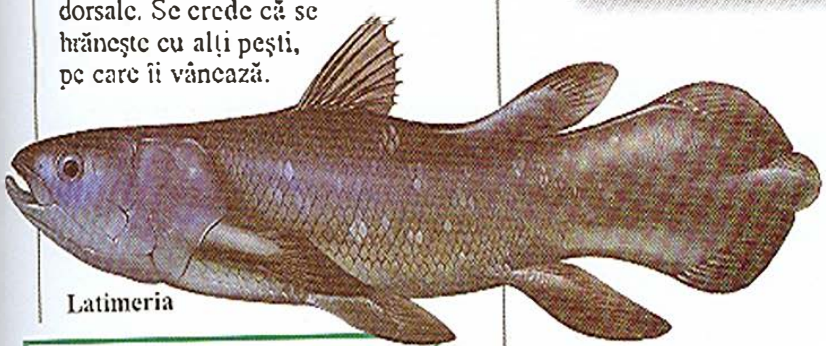

Latimeria

Mărimea: 2 m
Răspândirea: oceanul Indian: în largul insulelor Comoro și al Indoneziei
Denumirea științifică: *Latimeria chalumnae*

Peștele cu plămâni sud-american

Acest pește cu plămâni trăiește în mlaștini care seacă în unele perioade ale anului. În acest timp, el trăiește într-o vizuină pe care și-o sapă în nămol și respiră aer cu ajutorul unor organe interioare asemănătoare cu plămânii. Când vin ploile, iese din vizuină.

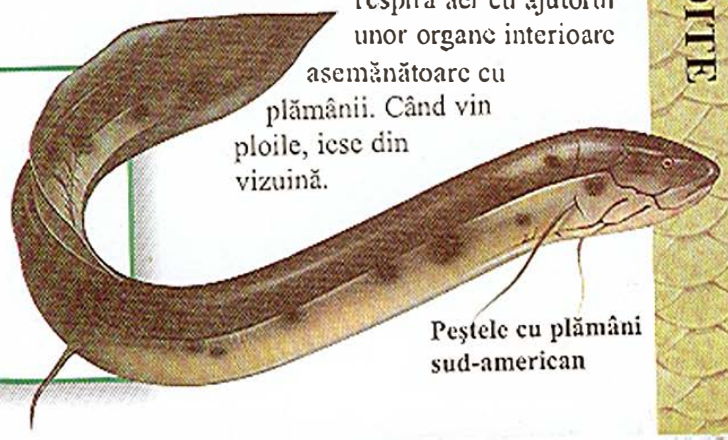

Peștele cu plămâni sud-american

Mărimea: 1,25 m
Răspândirea: centrul Americii de Sud
Denumirea științifică: *Lepidosiren paradoxa*

De ce conlucrează unele animale?

Când animalele încep să aibă legături strânse cu membrii altei specii, ambele părți pot să profite. Peștele gunoier, de pildă, se hrănește cu paraziții și cu resturile mici de hrană de pe corpurile peștilor mai mari. Peștele gunoier capătă o hrană bună, iar gazda are un corp curat de resturi și de paraziți dăunători. Uneori, doar unul dintre parteneri are de profitat. De pildă, egretele vitelor urmăresc mamiferele mari, cum ar fi elefanții, și se hrănesc cu insectele speriate de trecerea acestora. Egretele vor avea hrană din belșug, dar încă nu este clar ce avantaj are elefantul.

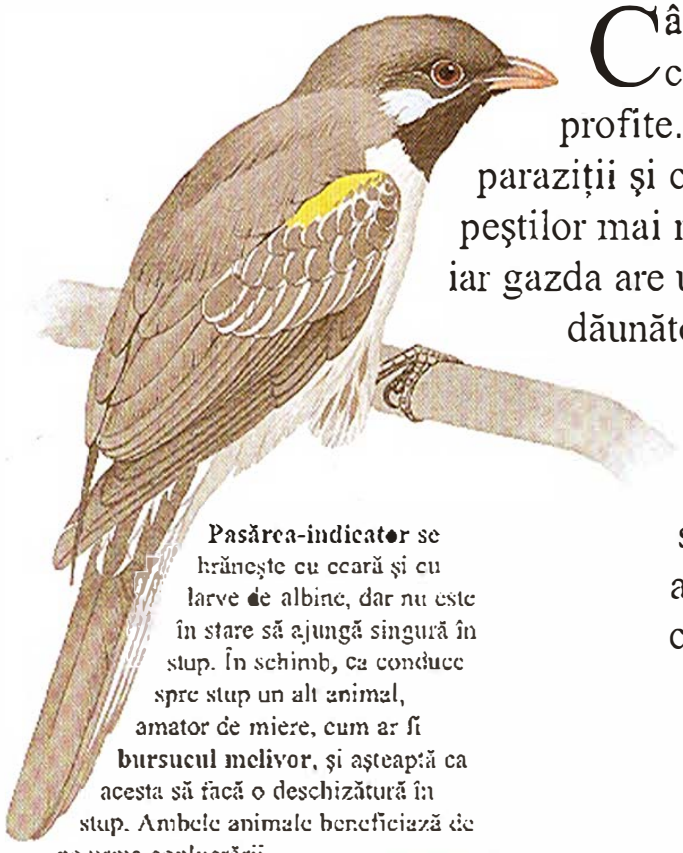

Pasărea-indicator se hrănește cu ceară și cu larve de albine, dar nu este în stare să ajungă singură în stup. În schimb, ea conduce spre stup un alt animal, amator de miere, cum ar fi **bursucul melivor**, și așteaptă ca acesta să facă o deschizătură în stup. Ambele animale beneficiază de pe urma conlucrării.

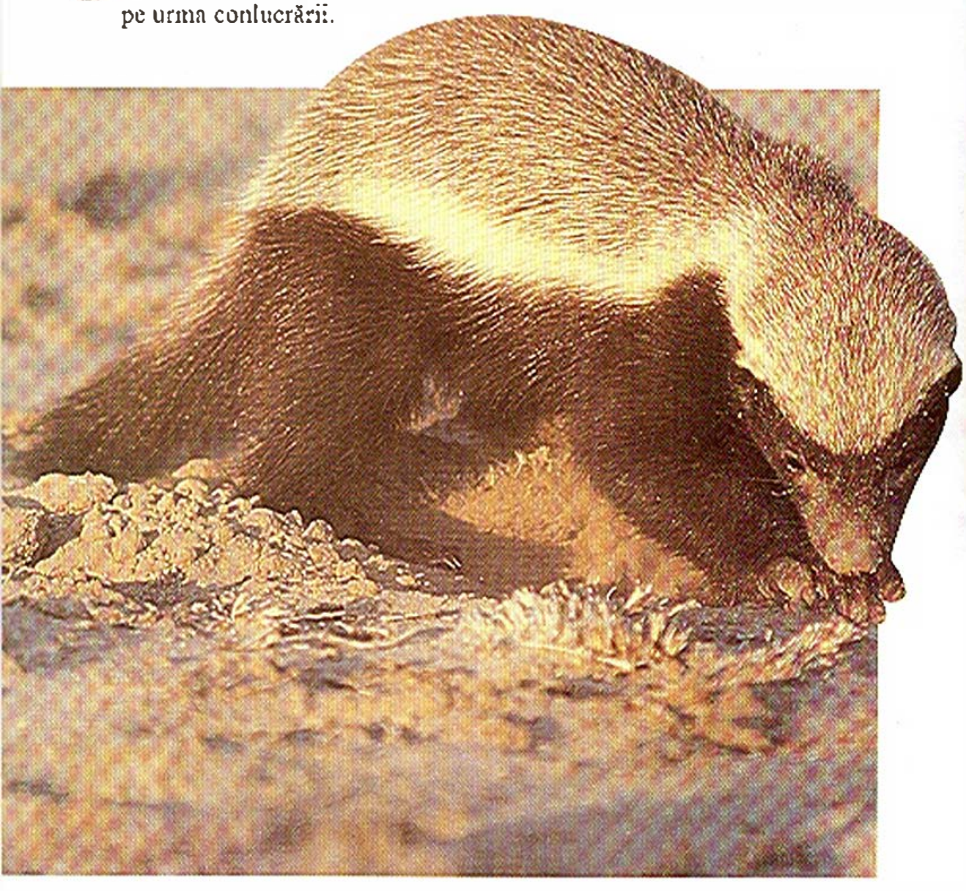

Furnicile negre protejează de alte insecte grupuri din minusculele insecte numite afide. Când o furnică atinge o afidă cu antenele, aceasta produce o picătură de substanță zaharoasă numită rouă de miere, care este o hrană delicioasă pentru furnici.

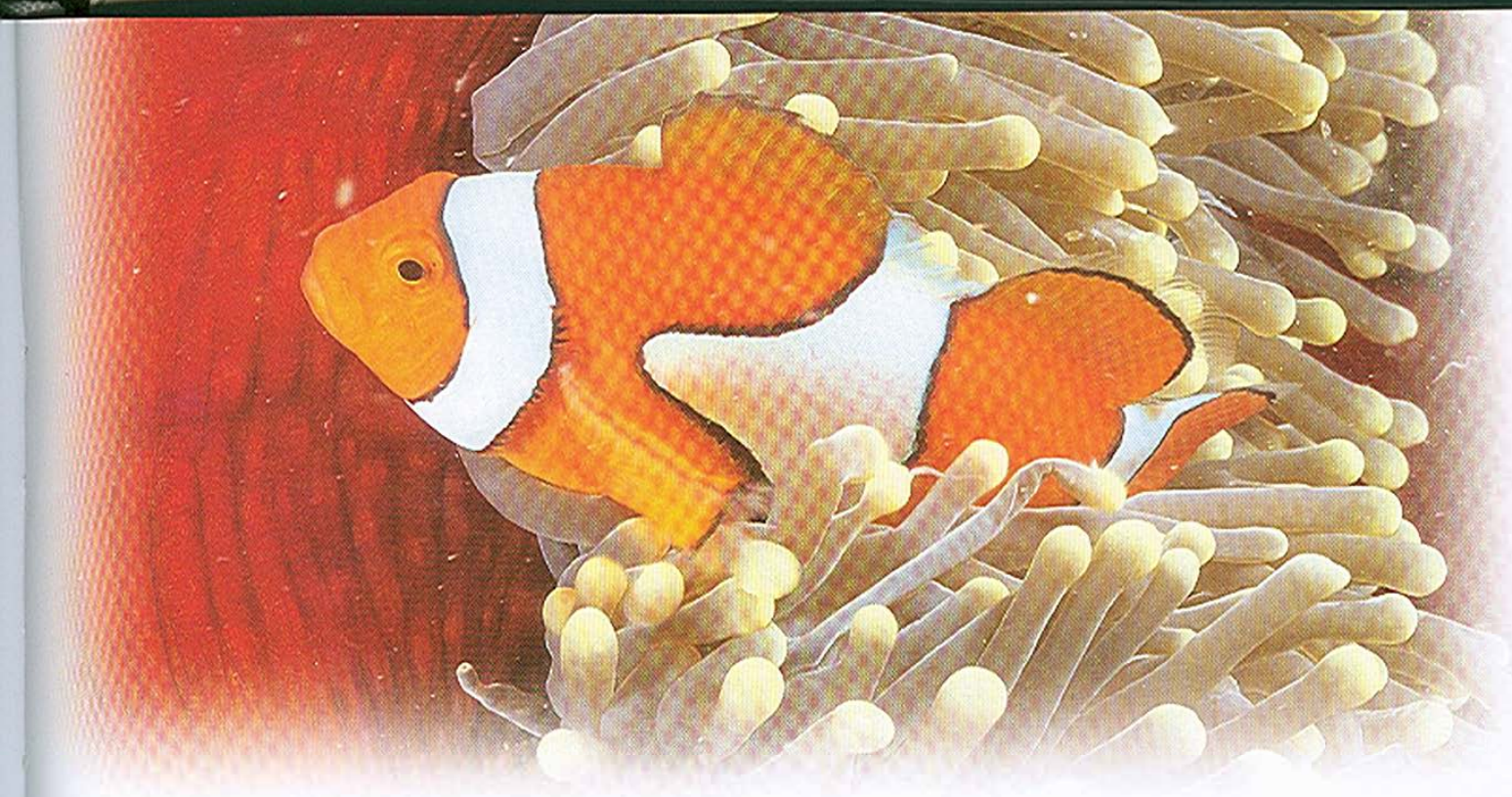

Peştele clovn îşi găseşte siguranţa între tentaculele **anemonei de mare**. Pielea lui este imună la veziculele usturătoare. Peştele clovn poate să atragă alţi peşti suficient de aproape pentru ca anemona să-i prindă.

Ciocănitoarea bivolilor este foarte utilă acestora din urmă, alegându-se şi ea cu o hrană abundentă. Pasărea mănâncă căunii şi alţi paraziţi care trăiesc în pielea bivolului.

Insecte, păianjeni şi alte nevertebrate

Insectele depăşesc numeric orice altă vietate de pe Pământ. Există aproximativ un milion şi jumătate de specii de animale în lume, iar cam un milion dintre acestea sunt insecte. Unii experţi cred că mai sunt de descoperit încă de 30 de ori pe atâtea specii. Arahnoidele, ca şi insectele, se găsesc în toată lumea, în orice fel de habitat. Există cel puţin 75.000 de specii de arahnoide, între care păianjenii sunt grupul cel mai numeros.

Insectele şi păianjenii nu sunt singurele tipuri de animale nevertebrate. Pe uscat există şi vietăţi ca viermii, melcii, şi miriapozii. În mare există o uluitoare serie de 160.000 de specii de nevertebrate, între care bureţii, scoicile, meduzele şi crabii.

Un **gândac verde de mentă**, pe o frunză din planta lui preferată. Aceşti gândaci se hrănesc cu frunzele şi florile diverselor plante, iar larvele lor pot să atace rădăcinile plantelor. Mulţi asemenea gândaci de frunze produc daune foarte serioase plantelor de cultură.

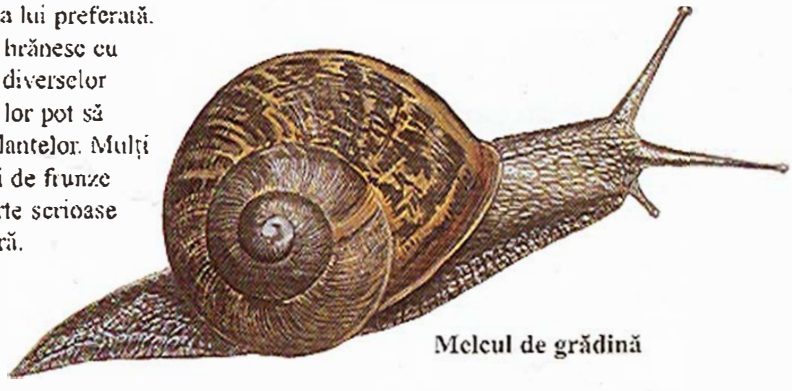

Melcul de grădină

Ce este un animal nevertebrat?

Un animal nevertebrat este un animal fără coloană vertebrală; vietăți cum ar fi crabii, viermii, insectele și păianjenii sunt toate nevertebrate. Există nevertebrate pe uscat, în mare și în apele dulci. În aer zboară multe insecte. Aceste animale au o extraordinară varietate de stiluri de viață și de hrănire.

Artropodele

Artropodele sunt grupul cel mai numeros de nevertebrate și unele dintre cele mai reușite ființe care au trăit vreodată pe Pământ. Ele includ insectele, păianjenii și crabii. Una din cauzele pentru care artropodele s-au bucurat de succes este aceea că au un schelet extern dur, numit exoschelet, care protejează corpul moale din interior.

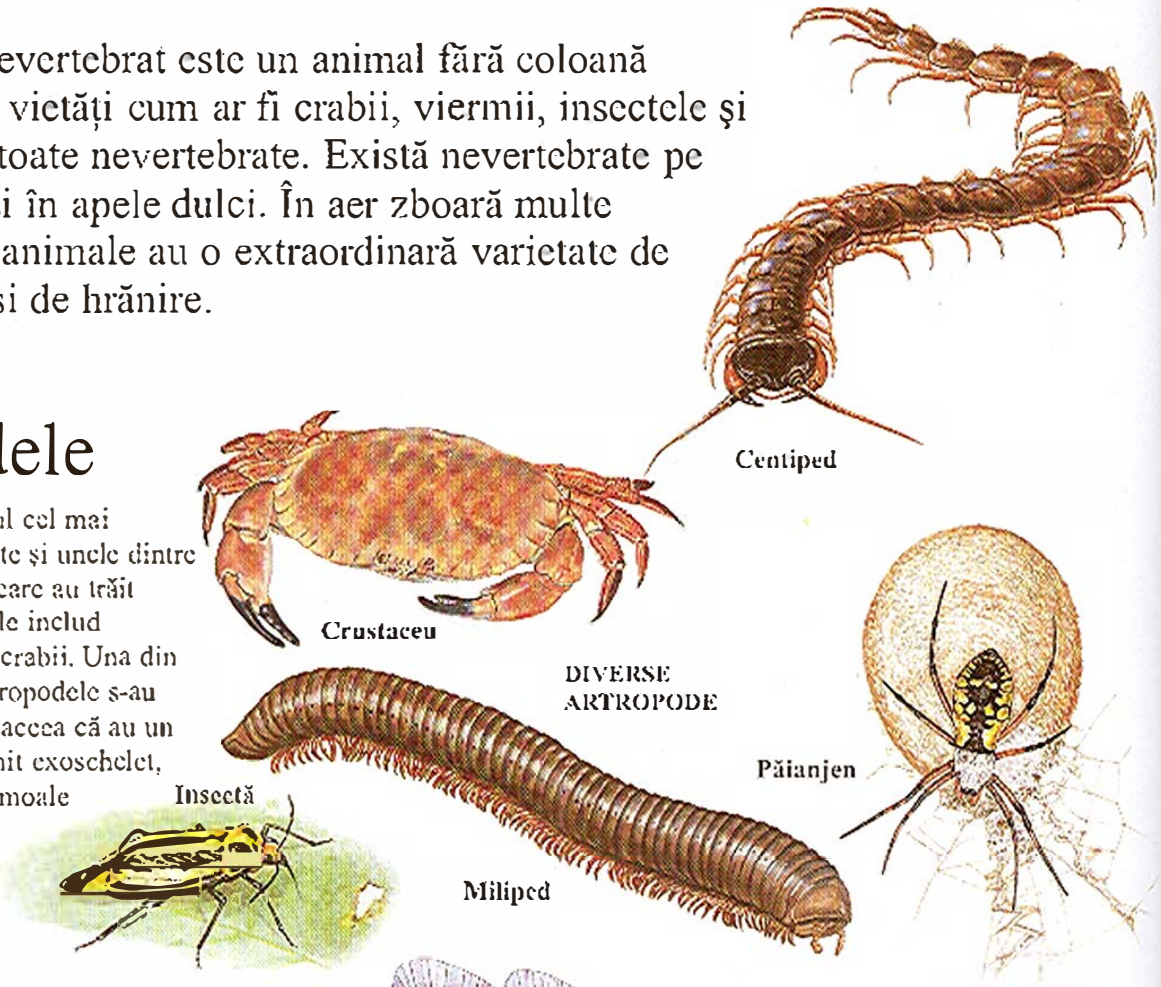

Corpul unei insecte

O insectă are trei părți distincte: capul, toracele și abdomenul. Capul este prevăzut cu ochi, o pereche de antene senzoriale, folosite de insectă pentru a se informa asupra mediului înconjurător, și gura. Acestea variază ca formă, în funcție de alimentația insectei. De torace se leagă trei perechi de picioare și, în general, două perechi de aripi.

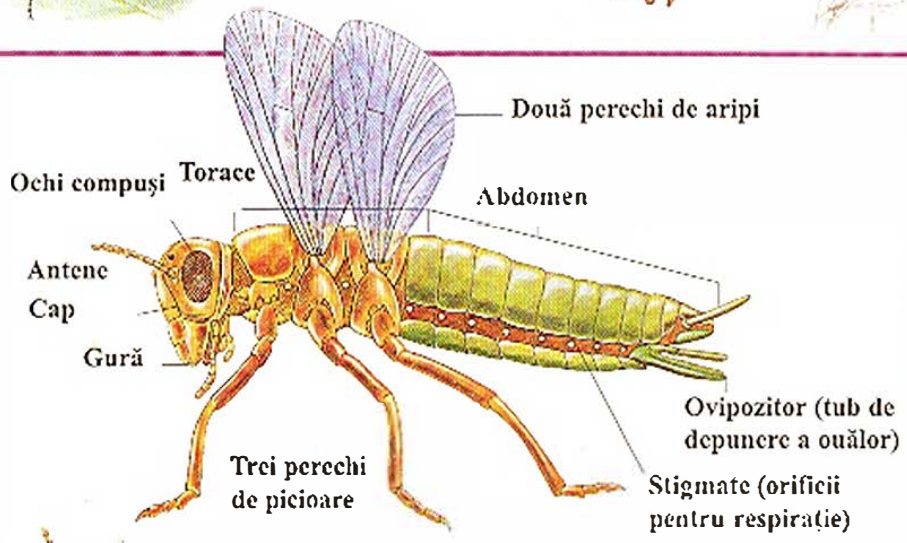

Diverse tipuri de gură

Corpul unui păianjen

Corpul unui păianjen tipic este împărțit în două. Capul și toracele sunt împreunate, într-o structură numită cefalotorax. Aceasta se leagă de abdomen printr-o zonă îngustă. Pe cap, în față, se află maxilarele păianjenului, numite chelicere. În spatele acestora se află gura. Păianjenii au patru perechi de picioare. Fiecare dintre acestea este segmentat și are în vârf două sau trei gheare.

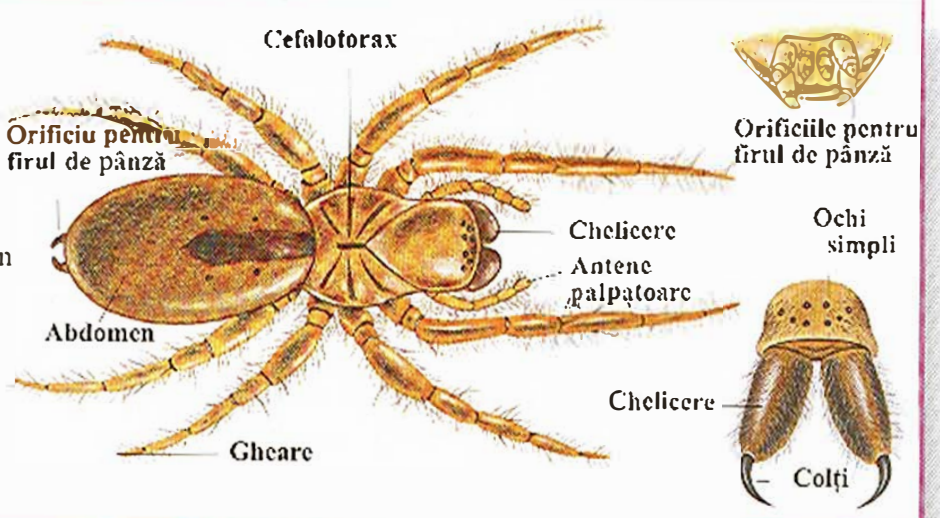

Alte grupuri de nevertebrate

Moluștele

Cele trei tipuri de moluște sunt gastropodele - animale de tipul melcului; bivalvele - scoicile; și cefalopodele: sepia, caracatița, calmarul și nautilus.

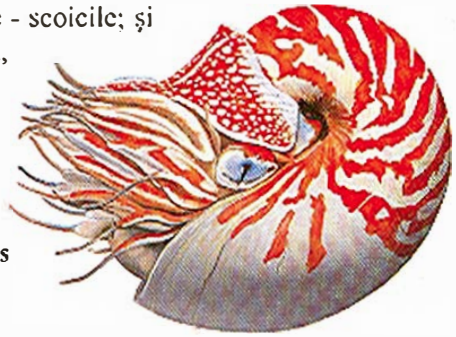

Nautilus

Ctenoforele

Ctenoforele au un corp simplu, ca o pungă, cu opt linii de fire minuscule. Aceste fire deplasează animalul prin apă.

Ctenofora Beroe

Echinodermele

Există patru grupuri principale de echinoderme: stelele de mare, stelele de mare cu schelet extern, castraveții de mare și aricii de mare. Cele mai multe din aceste specii se deplasează cu ajutorul unor picioruțe tubulare.

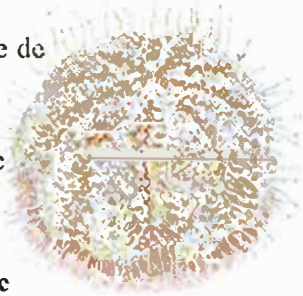

Ariciul de mare floare

Viermii inelați

Există aproximativ 11.500 de asemenea viermi, trăitori pe uscat sau în apă. Toți au corpul divizat în segmente.

Lipitoarea medicală

Cnidarienii

Acest grup include animale cum ar fi anemonele de mare, meduzele și coralul. Cele mai multe au corpul tubular, cu o gură centrală, înconjurată de tentacule.

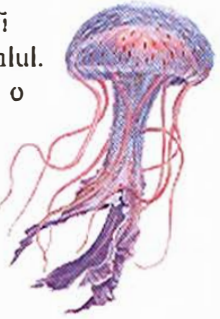

Meduza purpurie

Brahiopodele

Există aproximativ 260 de specii ale acestui grup, care datează de peste 600 de milioane de ani. Toate brahiopodele au o valvă inferioară și una superioară.

Brahiopod

Bureții

Bureții sunt cele mai simple animale pluricelulare. Formele lor variază de la minuscule cupe la tuburi și vase înalte, până la mase rotunde. Celule speciale de filtrare din corpurile lor reține particulele de hrană din apă.

Buretele de sticlă

Gândaci moi, urechelnițe, greieri, lăcuste și specii înrudite

Aceste insecte nu sunt înrudite îndeaproape, dar au anumite caracteristici comune. Toate au maxilare puternice pentru mestecat și capete mobile, iar majoritatea au aripi mari. De asemenea, în această categorie intră unul dintre cele mai vechi grupuri de insecte - gândacii „de bucătărie" există de aproximativ 350 de milioane de ani. Cele mai multe dintre aceste vietăți sunt bine cunoscute de om, unele fiind oaspeți nedoriți în casele noastre.

„Copilul focului"

Face parte din familia insectelor cu coadă filiformă. De obicei trăiește în case, în apropierea surselor de căldură, cum ar fi cuptoare sau cazane. Aleargă repede și caută resturi alimentare.

„Copilul focului"

Familia: Lepismatidae
Mărimea: 0,8-1,9 cm
Număr de specii: 200

Gândacii, urechelnițele și insectele cu cozi lungi

Deși cei mai mulți gândaci trăiesc în natură, ei sunt cunoscuți și ca oaspeți nedoriți ai caselor, în toate climatele, de la cel montan la junglă. Urechelnițele, care se găsesc în orice grădină, sunt și ele considerate dăunătoare, pentru că se hrănesc cu plante și flori. De asemenea, în case se găsesc și insecte fără aripi cunoscute sub numele de „peștișorul argintiu", insectă cu coadă filiformă.

Familia: Forficulidae
Mărimea: 0,9-2,5 cm
Număr de specii: 450

„Peștișorul argintiu"

Această insectă rapidă, care se ferește de lumină, trăiește de obicei în ungherele întunecoase din casă, hrănindu-se cu hârtie, clei și resturi alimentare. Corpul lung, care se îngustează spre spate, este acoperit cu solzi minusculi.

„Peștișorul argintiu"

Familia: Lepismatidae
Mărimea: 0,8-1,9 cm lungime
Număr de specii: 200

Urechelnița comună

Urechelnița comună

Femela urechelniță își depune ouăle într-o vizuină și le supraveghează îndeaproape. Lucru neobișnuit la o insectă, ea are grijă de pui până ce aceștia sunt destul de mari ca să aibă singuri grijă de ei.

Gândacul de bucătărie german

Familia: Blattellidae
Mărimea: 0,6-2,5 cm
Număr de specii: 1.750

Gândacul de bucătărie german

Gândacii germani se găsesc peste tot prin lume, în special în case. Ei sunt buni alergători, iar corpurile lor aplatizate sunt ideale pentru strecuratul în crăpături și pe sub podele.

Gândacul de bucătărie american

Oaspete obișnuit al clădirilor, acest gândac se ascunde ziua și se hrănește cu orice găsește noaptea. Femela își depune ouăle într-o incintă atașată de corpul ei, lăsând apoi ouăle într-un loc întunecos și sigur, înainte de ieșirea puilor.

Urechelnița cu cozi lungi

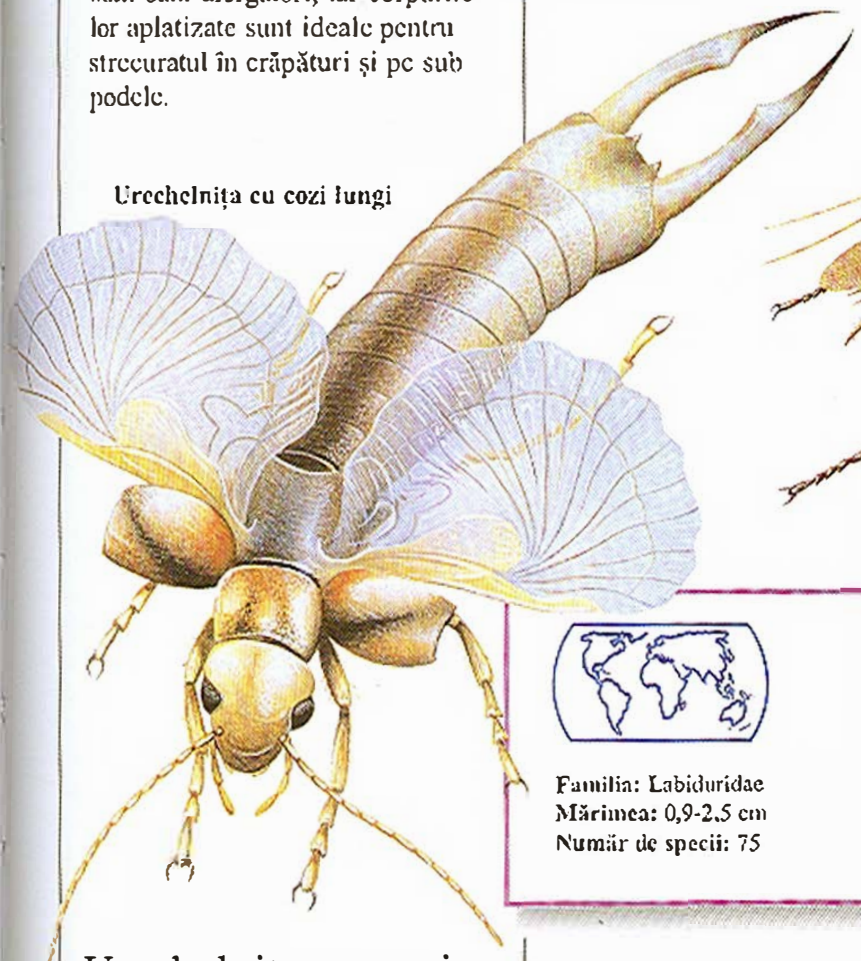

Gândacul de bucătărie american

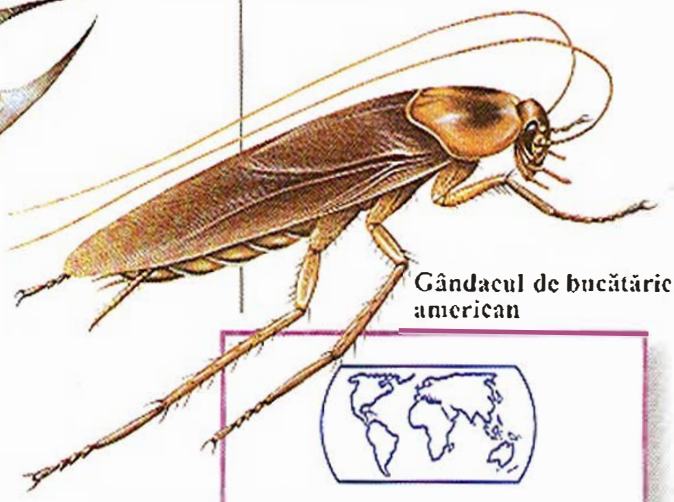

Familia: Blattidae
Mărimea: 1,9-5 cm
Număr de specii: 600

Familia: Labiduridae
Mărimea: 0,9-2,5 cm
Număr de specii: 75

Gândacul șuierător de Madagascar

Acești gândaci mari, fără aripi, scot prin orificiile respiratorii de pe abdomen un șuierat pentru a avertiza inamicul. Masculii scot și un șuierat mai slab atunci când vor să atragă femelele.

Urechelnița cu cozi lungi

Este cunoscută și sub numele de urechelnița dungată, datorită desenului de pe torace. Ca toate urechelnițele, și aceasta stă ascunsă ziua și iese noaptea să vâneze alte insecte. Dacă este atacată, poate să împroaște un lichid urât mirositor din glandele speciale de pe abdomen. Are aripi mari, semicirculare, pe care trebuie să și le plieze de mai multe ori ca să poată fi acoperite de aripile chitinoase, mai mici, aflate în față.

Gândacul șuierător de Madagascar

Familia: Blaberidae
Mărimea: 5-7,5 cm
Număr de specii: 1.000

Greieri, lăcuste şi specii înrudite

Mai mult auzite decât văzute, lăcustele sunt cunoscute pentru chemările lor, de obicei emise de masculi în perioadele de împerechere. Ele scot aceste sunete frecându-şi anumite secţiuni ale aripilor şi picioarelor. Există două familii principale de lăcuste: cele cu antene scurte, care sunt lăcustele propriu-zise, şi cele cu antene lungi, între care se numără katididele (greierii americani). Greierii sunt înrudiţi cu lăcustele şi scot şi ei sunete ascuţite. Insectele-beţigaş şi insectele-frunze sunt faimoase prin capacitatea de camuflare sub formă de rămurele sau frunze.

Lăcusta călătoare

Lăcusta călătoare este una dintre cele mai păgubitoare insecte. Nori de lăcuste se aşează pe recolte şi se hrănesc cu ele. În urma lor rareori rămâne vreo frunză. Un nor de lăcuste poate să conţine până la 50 de miliarde de insecte.

Familia: Acrididae
Mărimea: 1,2-7,5 cm lungime
Număr de specii: 9.000

Lăcusta călătoare

Lăcusta cu antene scurte

Aceste lăcuste se caracterizează prin antenele foarte scurte. Ca toate lăcustele, picioarele lor din spate sunt puternice şi pot să sară pe distanţe care depăşesc de 20 de ori lungimea proprie.

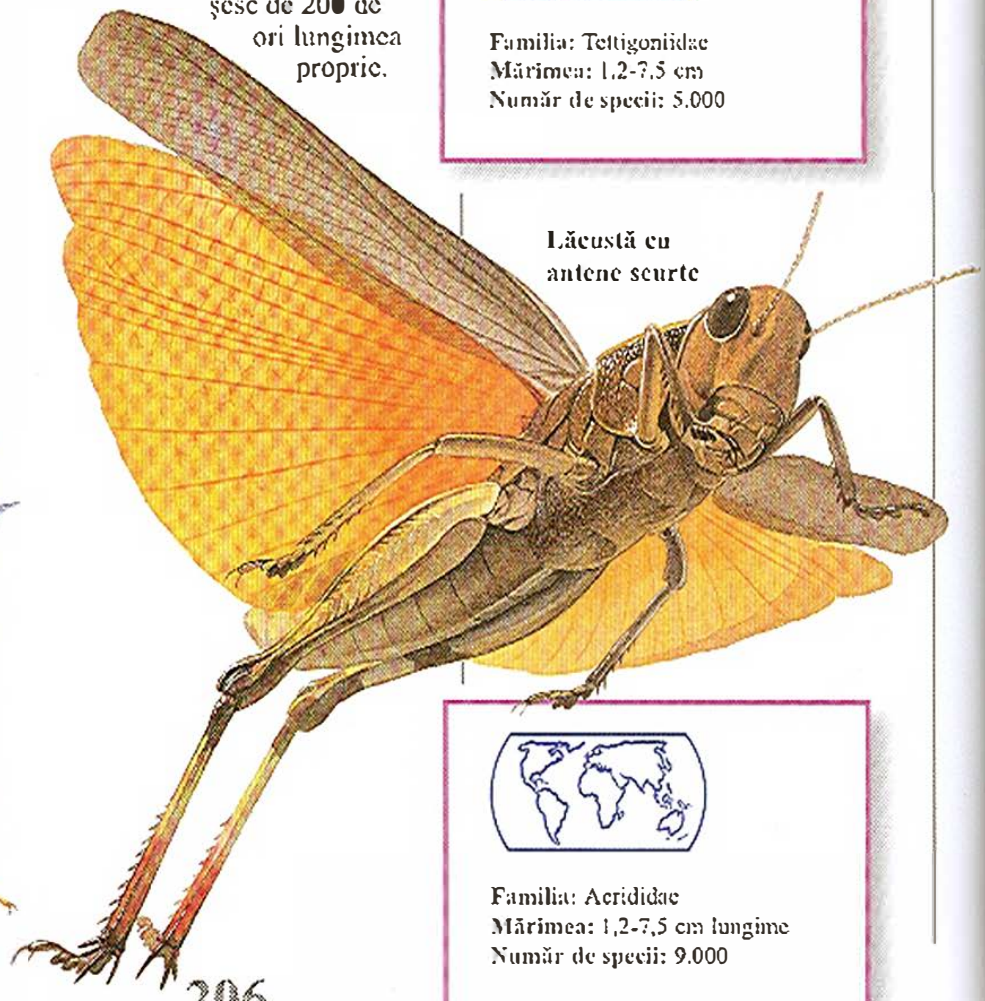

Lăcustă cu antene scurte

Familia: Acrididae
Mărimea: 1,2-7,5 cm lungime
Număr de specii: 9.000

Lăcusta cu antene lungi (cosaşul)

După cum sugerează şi numele, lăcustele acestea au antene lungi. Se hrănesc cu plante, dar prind şi devorează şi mici insecte. Multe exemplare sunt verzi sau maronii şi cu greu pot fi zărite în copacii şi tufişurile în care trăiesc.

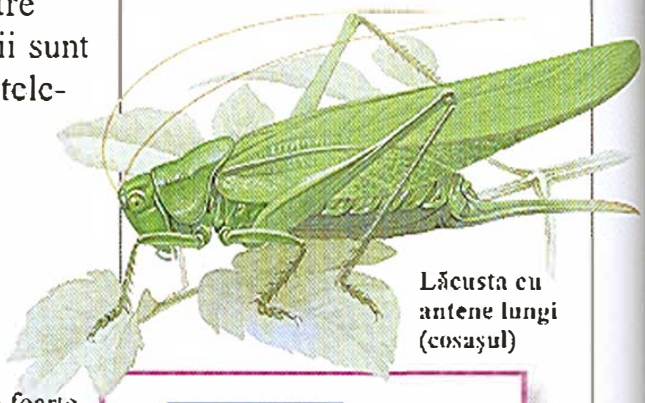

Lăcusta cu antene lungi (cosaşul)

Familia: Tettigoniidae
Mărimea: 1,2-7,5 cm
Număr de specii: 5.000

Insecta-frunză

Insecta-frunză

Aceste insecte extraordinare au exact forma frunzelor printre care trăiesc, inclusiv nervurile. Chiar și ouăle depuse de ele seamănă cu semințele plantei. Insectele-frunză trăiesc în unele zone tropicale ale Asiei și Australiei.

Familia: Phylliidae
Mărimea: 5-10 cm
Număr de specii: 50

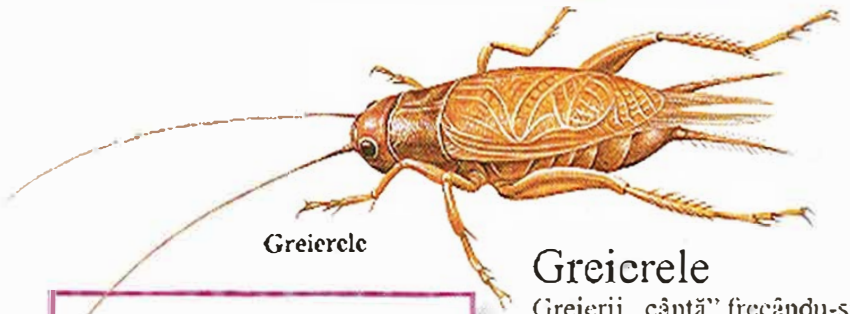

Greierele

Greierele

Greierii „cântă" frecându-și zonele speciale zimțuite și fortificate ale aripilor din față, scoțând astfel un sunet ascuțit. De obicei, au culoarea verde, negru sau maro. Au un corp robust, iar abdomenul se termină cu organe tactile foarte bine dezvoltate.

Familia: Gryllidae
Mărimea: 0,9-2,5 cm
Număr de specii: 2.000

Coropișnița

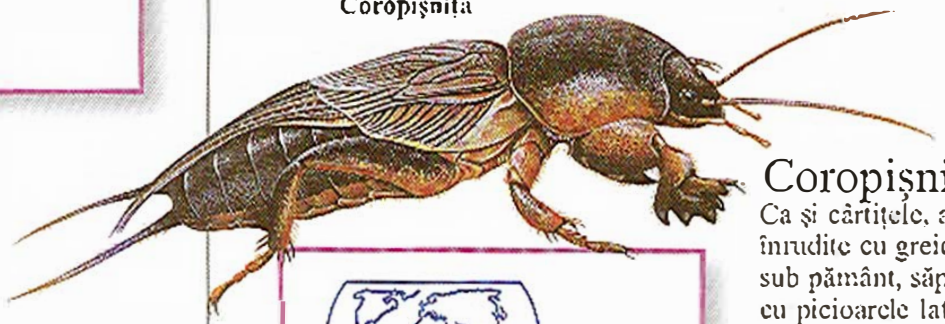

Coropișnița

Ca și cârtițele, aceste insecte înrudite cu greierii trăiesc sub pământ, săpând galerii cu picioarele late din față. Corpul este protejat de pământ printr-un acoperământ format din fire fine. Principala hrană constă în rădăcini de plante, rezultând adesea pagube în recolte sau pomi fructiferi. De asemenea, prind și mănâncă viermi și larve.

Familia: Gryllotalpidae
Mărimea: 2-5 cm
Număr de specii: 60

Katiidele

Aceste insecte au aripi care seamănă cu frunzele, pentru a se putea ascunde printre plante. Femela are un tub de depunere a ouălor în formă de pumnal. Ea se folosește de acesta pentru a introduce ouăle în tăieturi făcute de ea în tulpinele plantelor.

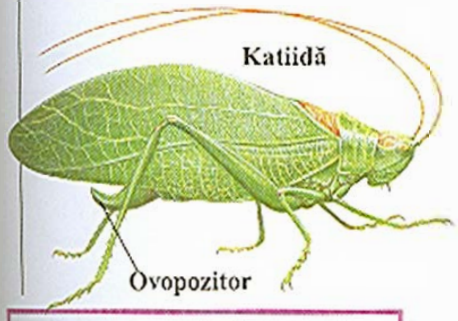

Familia: Tettigoniidae
Mărimea: 1,2-7,5 cm
Număr de specii: 5.000

Insecta bețigaș

Cu corpul ei suplu, maroniu sau verde, această insectă arată exact la fel cu o crenguță lipsită de frunze, pe care păsările flămânde cu greu o pot detecta. În timpul zilei, se cațără pe o plantă și doar picioarele i se mai mișcă ușor, parcă atinse de briză. Noaptea, insectele bețigaș ies din nemișcare, hrănindu-se cu frunze.

Familia: Phasmatidae
Mărimea: până la 30 cm
Număr de specii: 2.000

Insecta bețigaș

Călugărițele, libelulele și speciile înrudite

Aceste insecte sunt dintre cei mai feroce vânători din lumea insectelor. Călugărițele sunt echipate cu picioare anterioare lungi, care se pot întinde fulgerător pentru a prinde prada. Libelulele sunt vânători și mai activi, fiind unele dintre cele mai rapide insecte zburătoare. Ele își prind prada în aer sau culeg mici insecte de pe frunze. Insecte ca crispidele, plecopterele, leul-furnicilor, călugărița cu aripi sunt cunoscute ca insecte cu aripi cu nervuri. Ele au două perechi de aripi cu delicate vinișoare, care se pot plia deasupra corpului, ca un acoperiș. Larvele lor se hrănesc cu vietăți mici, pe care le prind cu maxilarele lor puternice.

Călugărița de Angola

Această călugăriță este greu de văzut atunci când stă pe o creangă acoperită cu licheni. Rămâne absolut nemișcată în timp ce așteaptă victima, apoi se întinde fulgerător ca să o prindă. Larvele ies direct ca versiuni miniaturale ale părinților și încep pe loc să vâneze singure.

Familia: Mantidae
Mărimea: 1,2-15 cm
Număr de specii: 1.400

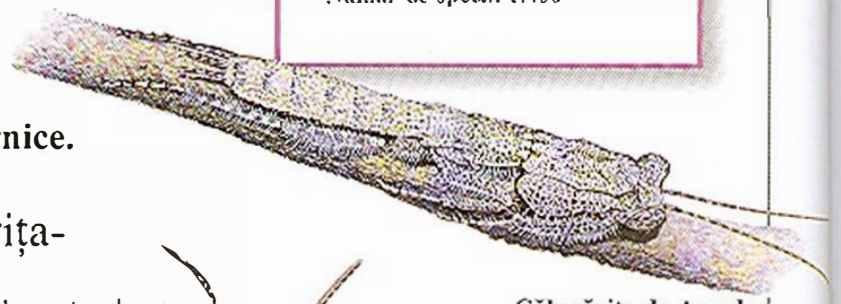

Călugărița de Angola

Călugărița

Puternicele picioare din față ale călugăriței sunt armele ei de vânătoare. Ele sunt presărate cu zimți ascuțiți, care permit ca insecta să se prindă bine de suportul pe care se află, în timp ce se hrănește. De obicei, femelele sunt mai mari decât masculii și uneori atacă și chiar îi mănâncă în timpul împerecherii.

Călugărița-floare

Unele mantide sunt colorate ca să se potrivească cu florile pe care stau. Aceasta le ajută să se ascundă atât de victime, cât și de prădătorii lor. De obicei, mantidele (călugărițele) vânează alte insecte, dar pot să prindă și broaște și mici șopârle.

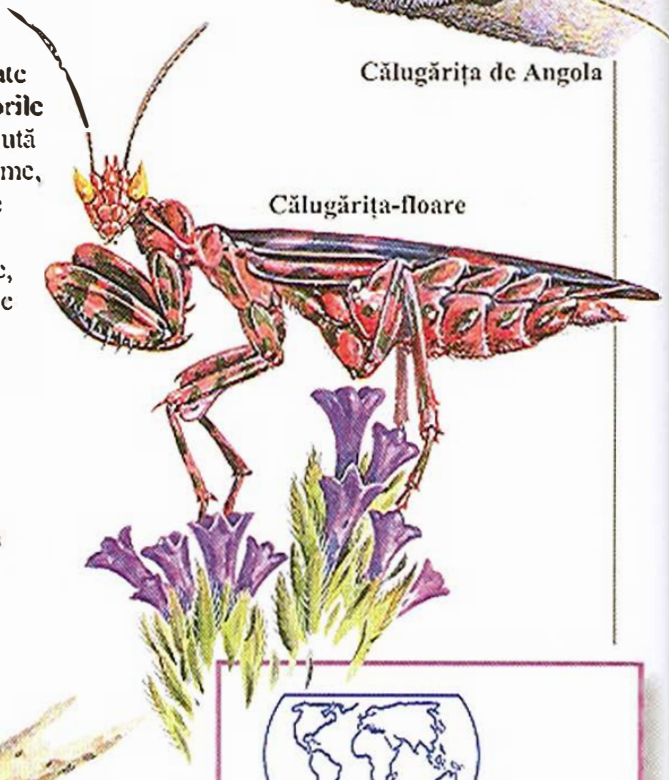

Călugărița-floare

Familia: Mantidae
Mărimea: 1,2-15 cm
Număr de specii: 1.400

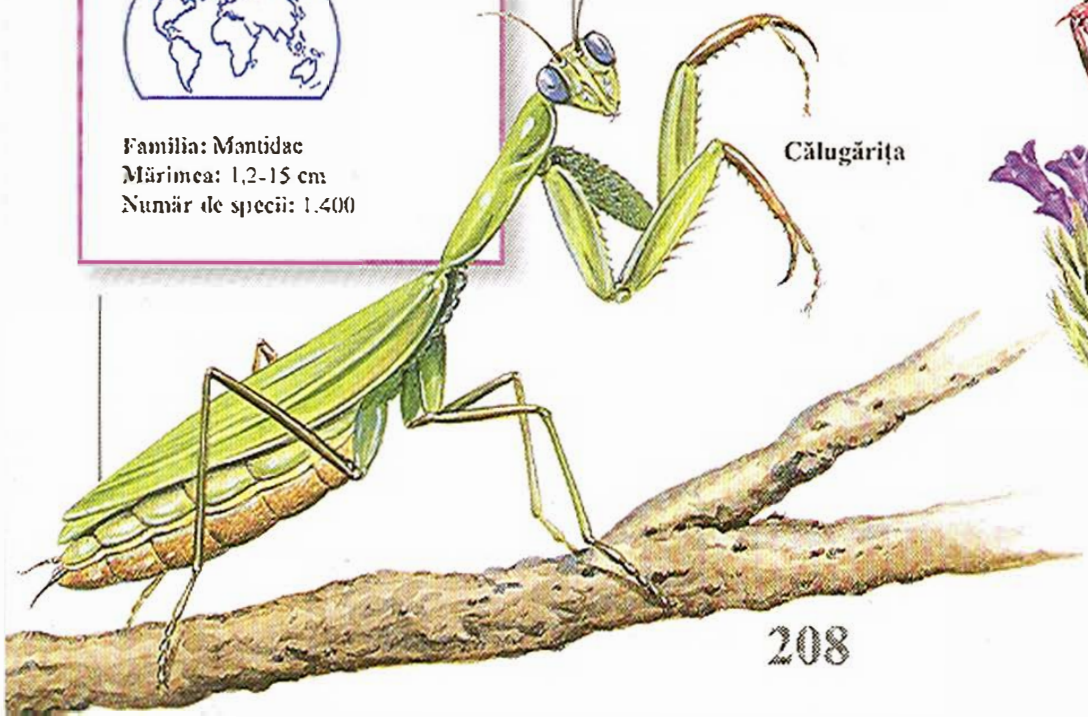

Călugărița

Familia: Mantidae
Mărimea: 1,2-15 cm
Număr de specii: 1.400

Familia: Perlidae
Mărimea: 0,9-4 cm
Număr de specii: 350

Plecoptera comună (musca de piatră)

Nimfele (puii) muștei de piatră trăiesc în râuri, unde se hrănesc în principal cu plante, deși unele vânează insecte. Ele pot să absoarbă oxigenul prin suprafața corpului, dar au și branhii, aflate de obicei între perechea a doua și a treia de picioare, ceea ce le ajută să respire și sub apă. Muștele de piatră adulte nu sunt bune zburătoare și își petrec mare parte a zilei odihnindu-se pe pietre, cu aripile înfășurate în jurul corpului. Ele trăiesc doar două sau trei săptămâni și majoritatea nu se hrănesc.

Familia: Raphidiidae
Mărimea: 0,6-2,5 cm
Număr de specii: 85

Musca-șarpe

Și-a căpătat numele de la gâtul lung, ca de șarpe, pe care și-l ridică atunci când caută prada. Și adulții și larvele vânează insecte, cum ar fi afide și omizi.

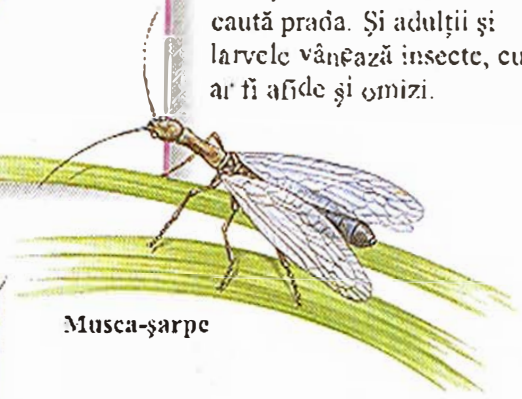

Musca-șarpe

Plecoptera comună (musca de piatră)

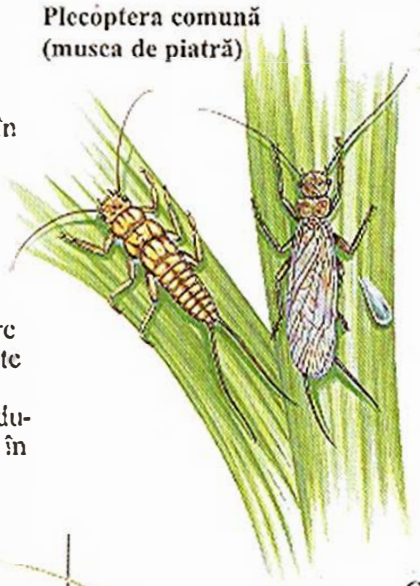

Familia: Myrmeleontidae
Mărimea: 0,9-5 cm
Număr de specii: 1.000

Călugărița zburătoare

Această rudă a crispidei arată ca o călugăriță miniaturală și își prinde prada în același fel. Unele larve sapă în cuiburile viespilor sau ale albinelor și mănâncă larvele găsite. Altele se hrănesc cu ouă de păianjen.

Crispida verde

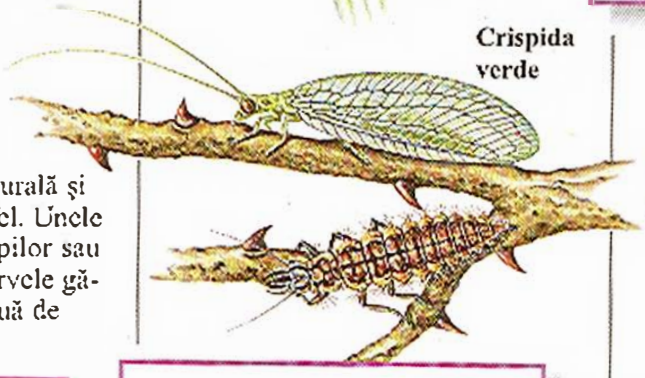

Leul furnicilor

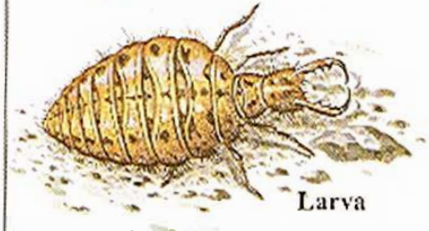

Larva

Familia: Mantispidae
Mărimea: 0,3-2,5 cm
Număr de specii: 350

Familia: Chrysopidae
Mărimea: 0,9-1,9 cm
Număr de specii: 1.600

Crispida verde

Și adulții și larvele se hrănesc cu insecte mici, cum ar fi afidele. Larvele sug din corpul victimei lichidele vitale cu ajutorul unei trompe speciale.

Leul furnicilor

Adultul leului furnicilor arată ca o libelulă, dar are antene mai lungi, cu vârfuri mai ascuțite. Numele de leul furnicilor provine de la larvă, care este un vânător feroce cu maxilarele ei zimțuite. Larva sapă în solul nisipos un fel de puț. Când se apropie o insectă, larva de leul furnicilor aruncă în ea cu nisip, până ce insecta cade în capcană.

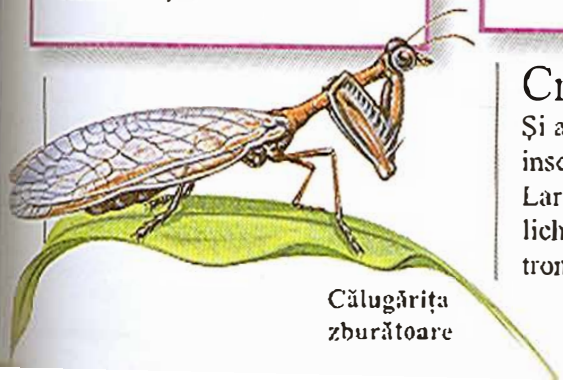

Călugărița zburătoare

Cordulegastridae

Aceste libelule mari se văd în jurul râurilor de pădure, unde ele plachează la 30 cm deasupra apei. De obicei au culoare maronie, au ochi uriași care aproape se ating, un cap lat, în funcție de specie. Nimfele acestei familii sunt mari și trăiesc sub apă, unde se hrănesc cu insecte și mormoloci.

Exemplar de cordulegastridae

Familia: Cordulegastridae
Mărimea: 6-8,5 cm
Număr de specii: 75

Familia: Lestidae
Mărimea: 3-5 cm
Număr de specii: 200

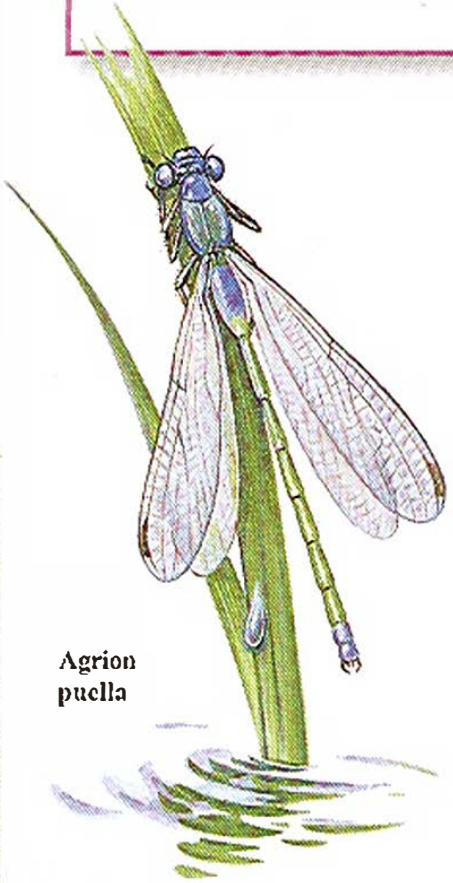

Agrion puella

Agrion puella

Aceste insecte sunt cunoscute și sub numele de mireasă, pentru că își țin aripele parțial desfăcute. Trăiesc în jurul bălților și al mlaștinilor, unde pot prinde insecte, cum ar fi muște mici.

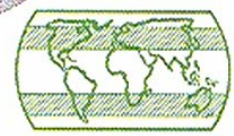

Familia: Bactidae
Mărimea: 1 cm
Număr de specii: 800

Efemerida

Adulții efemeridelor trăiesc doar o zi, timp suficient ca să se împerecheze și să depună ouăle. Cea mai mare parte și-o petrec sub formă de nimfă.

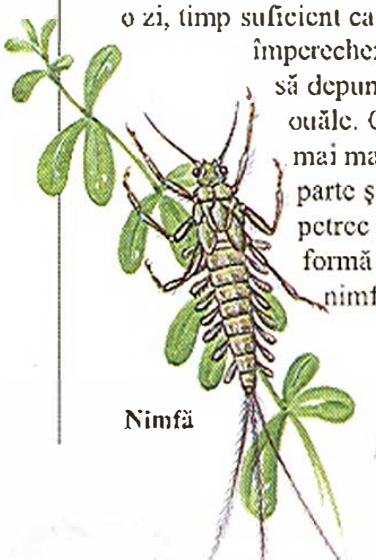

Nimfă

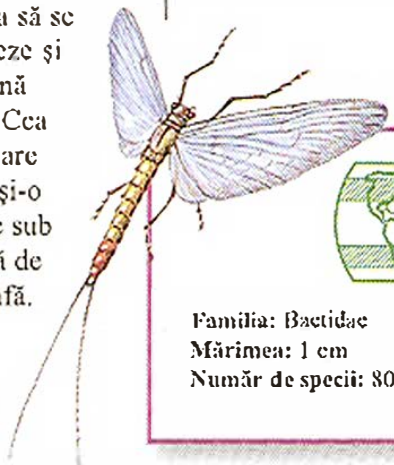

Adult

Libelula de râu
Aceste libelule vânează într-un mod diferit de al celorlalte libelule. Ele descoperă o creangă convenabilă, de pe care urmărește prada, iar când o zărește se repede ca o săgeată și o prinde, după care se întoarce pe ramură.

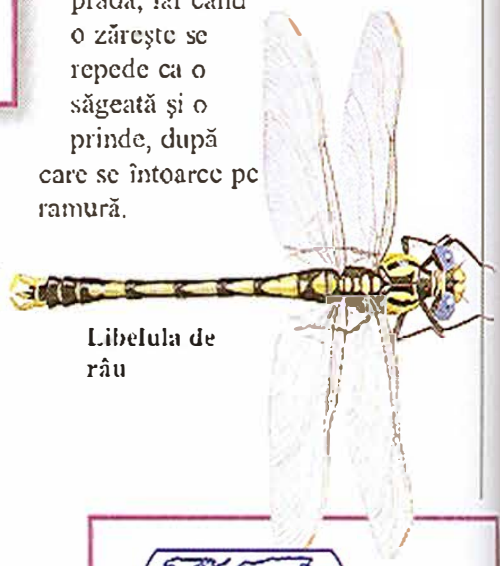

Libelula de râu

Familia: Gomphidae
Mărimea: 5-7,5 cm
Număr de specii: 875

Familia: Coenagrionidae
Mărimea: 2,5-5 cm
Număr de specii: 1.000

Mireasa cu aripi înguste

Masculii speciei au de obicei culori mai vii decât femelele. Nimfele, ca toate Lestidaele, trăiesc în apă și prind mici insecte.

Mireasa cu aripi înguste

Familia: Libellulidae
Mărimea: 2-6 cm
Număr de specii: 1.250

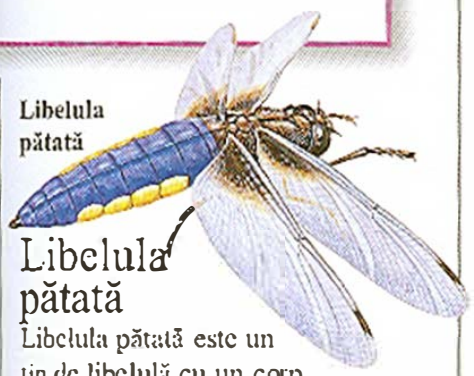

Libelula pătată

Libelula pătată

Libelula pătată este un tip de libelulă cu un corp larg, aplatizat, mai scurt decât aripile. Unele exemplare au o anvergură mai mare de 10 cm. De obicei se văd în jurul apelor încet curgătoare, cum ar fi bălțile și mlaștinile.

Familia: Libellulidae
Mărimea: 2-6
Număr de specii: 1.250

Libelula-săgeată

Se numește așa datorită stilului său de zbor. Ca toate libelulele, și această specie își depune ouăle în apă sau în preajma ei. Puii se numesc nimfe sau naiade. Ele nu seamănă cu adulții și trăiesc în apă, unde se hrănesc cu animale cum ar fi mormolocii.

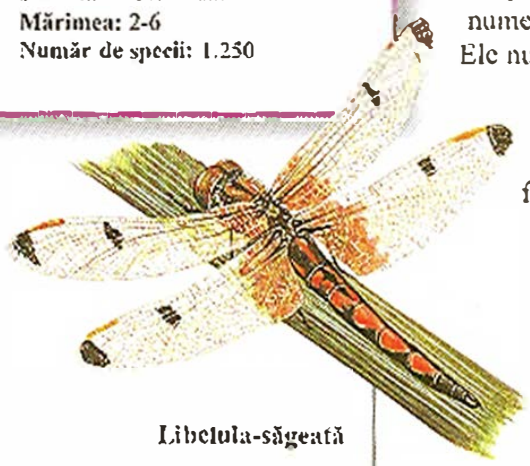

Libelula-săgeată

Familia: Panorpidae
Mărimea: 1,2-2 cm
Număr de specii: 400

Libelula-scorpion

Această insectă și-a căpătat numele de la coada curbată, care seamănă cu una de scorpion. Adulții au două perechi de aripi și picioare lungi și subțiri. Ei se hrănesc cu fructe și cu insecte.

Libelula-scorpion

Familia: Aeschnidae
Mărimea: 6-12 cm
Număr de specii: aproximativ 1.000

Aeschinidae

Se numără printre cele mai mari și mai rapide specii de libelule. Când vânează, pendulează înainte-înapoi, cu picioarele întinse, gata să prindă prada. Masculul are un acut simț al teritoriului - zona în care patrulează și pe care o apără. Femelele au voie să intre în această zonă, dar alți masculi sunt goniți.

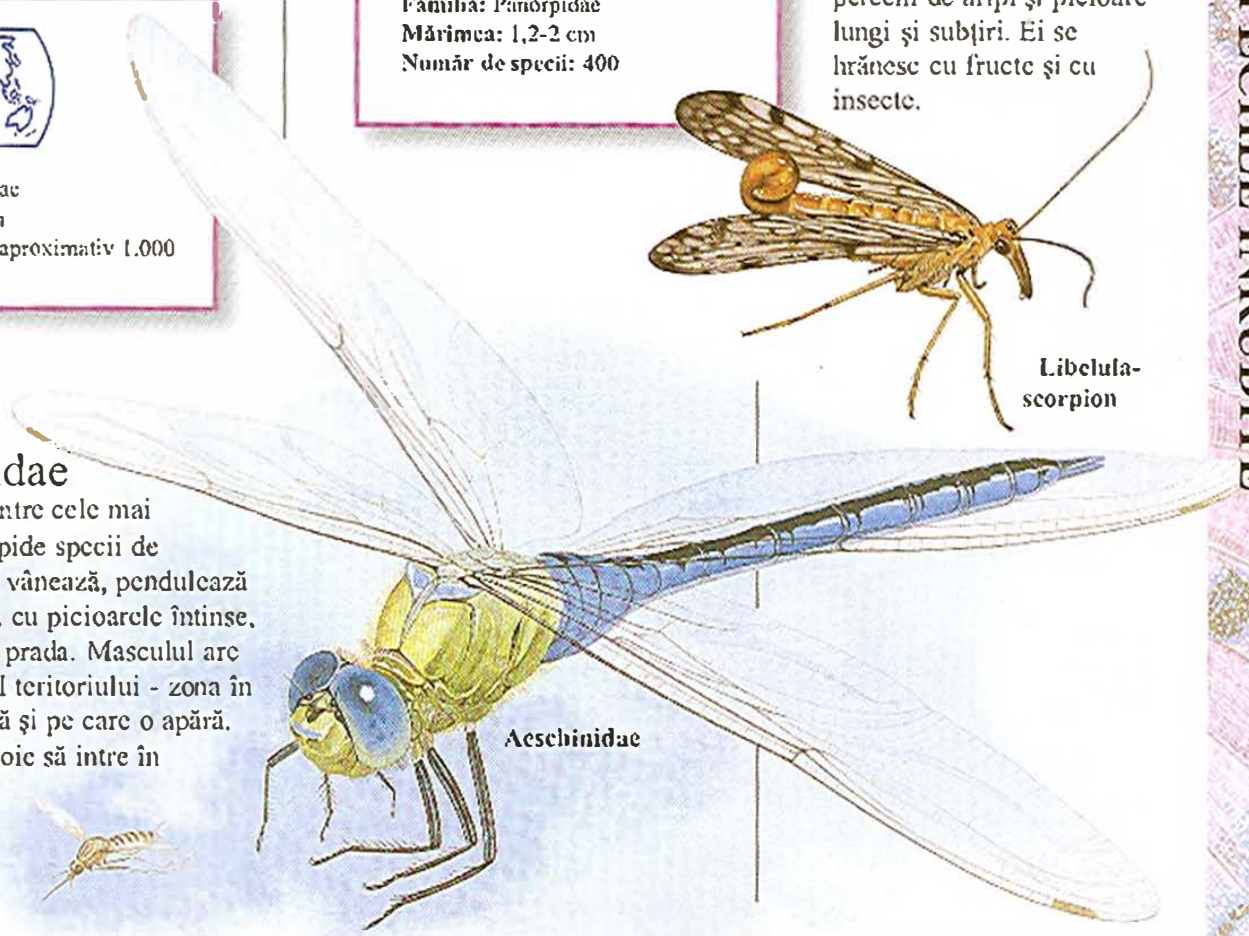

Aeschinidae

Gâze, păduchi, purici şi coleoptere

Aceste insecte sunt printre cele mai numeroase. Coleopterele formează grupul cel mai mare de specii, ele fiind 40% din toate insectele. Una din cauzele succesului lor este faptul că se adaptează la aproape orice tip de hrană. Şi gâzele se hrănesc cu un spectru larg de tipuri de hrană, de la suc de fructe la sângele uman. Păduchii şi puricii duc o viaţă parazitară, hrănindu-se cu sânge, piele, pene sau părul altor animale.

Gâze, păduchi şi purici

Deşi numele de gâză desemnează în general orice insectă, el descrie un grup anume de insecte. Acestea includ o mare varietate de specii, cum ar fi afidele, cicadele şi ploşniţa cerealelor. Toate au guri speciale pentru sfărâmarea hranei şi sugerea sucurilor. Păduchii sunt mici insecte fără aripi, care trăiesc pe păsări sau mamifere. Există două tipuri de păduchi: cei care sug şi cei care mestecă. Şi puricii sunt lipsiţi de aripi. Ei au picioare puternice, care îi ajută să sară pe alte animale, pe care să se hrănească.

Cicada

Această insectă este cel mai bine cunoscută pentru chemarea ascuţită constantă a masculilor. Sunetul este produs de o pereche de organe, numite ţimbale, localizate pe abdomen, care sunt puşi în vibraţie de muşchi speciali. Femelele depun de obicei ouă în crăpături din coaja copacilor. Nimfele trăiesc sub pământ şi se hrănesc cu rădăcini de plante.

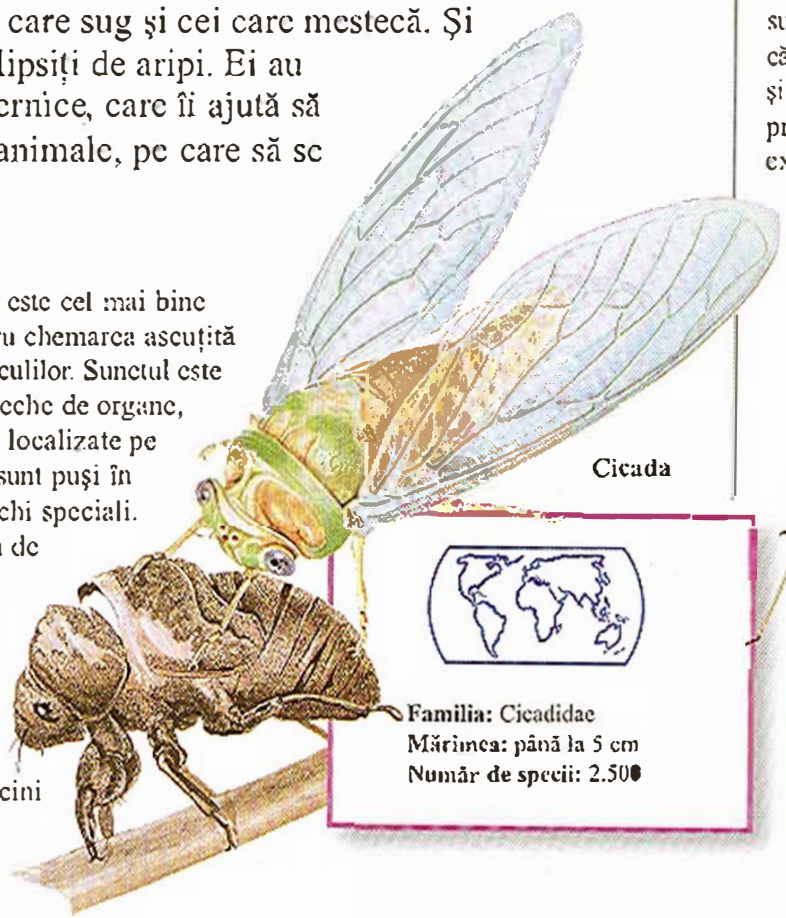

Cicada

Familia: Cicadidae
Mărimea: până la 5 cm
Număr de specii: 2.500

Lăcusta de copac

Multe din aceste mici gâze au ciudate extensii pe torace, care le fac să arate ca nişte spini de plantă. Se hrănesc în principal cu seva copacilor şi altor plante.

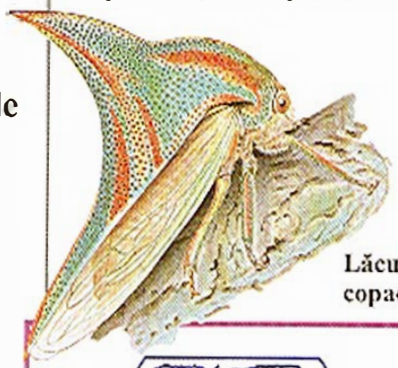

Lăcusta de copac

Familia: Membracidae
Mărimea: 0,6-1,2 cm
Număr de specii: 2.500

Afida

Aceste insecte mici, cu corpuri moi sunt cunoscute grădinarilor, pentru că se hrănesc cu seva din frunzele şi tulpinile plantelor şi pot să producă pagube. Se reproduc extrem de rapid, dar multe sunt distruse de insecte ca buburuzele şi viespile parazite.

Afida

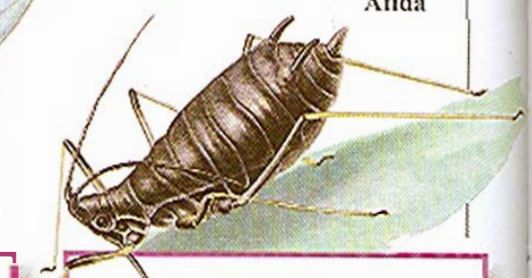

Familia: Aphididae
Mărimea: până la 0,9 cm
Număr de specii: 4.100

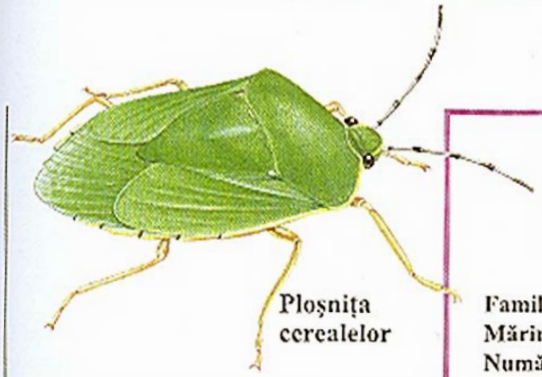

Ploşniţa cerealelor

Familia: Pentatomidae
Mărimea: 0,6-2 cm
Număr de specii: 5.250

Ploşniţa cerealelor

Atacată, această insectă elimină un lichid urât mirositor. Lichidul provine de la glandele de pe abdomenul ei. Gura este în interiorul botului cu aspect de cioc. Insecta se foloseşte de acest cioc pentru a perfora suprafaţa plantei sau a animalului, pentru a ajunge la sevă sau la fluidele corporale.

Păduchele de cap

Păduchele de cap este un parazit care trăieşte pe capul oului, hrănindu-se cu sânge. El stă pe cap, ţinându-se de firele de păr cu puternicele lui picioare şi cu ghearele. De asemenea, el îşi lipeşte micile ouă de firele de păr ale gazdei.

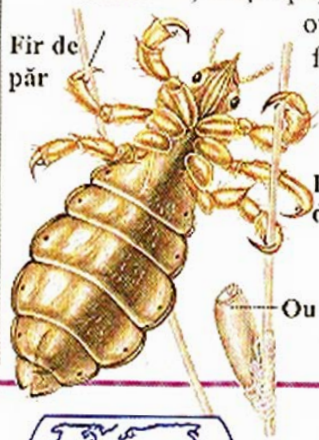

Familia: Pediculidae
Mărimea: 0,15-0,3 cm
Număr de specii: 2

Ploşniţa

De obicei, ploşniţele stau ascunse pe timpul zilei, iar noaptea ies ca să se hrănească cu sângele păsărilor şi al mamiferelor. Nu trăiesc pe gazda lor, ci îşi au propriul cuib, iar corpul lor plat le permite să se strecoare în toate crăpăturile. Adulţii pot să supravieţuiască săptămâni întregi fără hrană.

Ploşniţa

Familia: Cimicidae
Mărimea: până la 0,6 cm
Număr de specii: 90

Gândacii de plante

Cel mai mare grup de gâze, gândacii de plante trăiesc în aproape orice fel de habitat. Cele mai multe specii se hrănesc cu frunze, seminţe şi fructe, iar unele produc mari pagube unor recolte, cum ar fi cele de lucernă. Alţi gândaci de plante sunt mult mai bine văzuţi de fermieri, pentru că se hrănesc cu insecte ca afidele, care produc pagube. Gândacii de plante au corpuri delicate, adesea viu colorate.

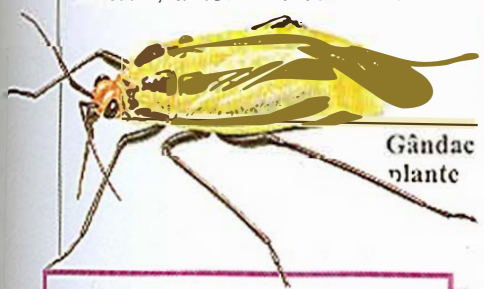

Gândac de plante

Familia: Cercopidae
Mărimea: 0,3-1,2 cm
Număr de specii: 1.400

Familia: Miridae
Mărimea: 0,3-1,9 cm
Număr de specii: 7.000

Lăcusta-broască

Ca şi broaştele mici, această insectă sare pe plantele cu care se hrăneşte. Ele îşi depun ouăle pe tulpinile de plante, iar când apar nimfele, ele se acoperă cu o substanţă asemănătoare cu saliva. Aceasta provine din glandele abdominale, iar în reacţie cu aerul se transformă într-o substanţă spumoasă. Acea spumă ajută la protejarea nimfelor şi la ascunderea faţă de inamici.

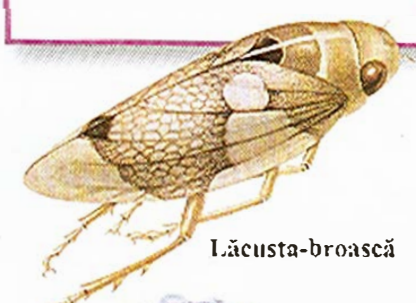

Lăcusta-broască

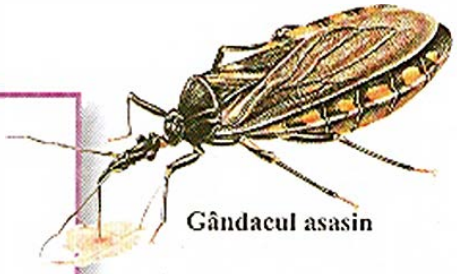

Gândacul asasin

Familia: Reduviidae
Mărimea: 1,2-5 cm
Număr de specii: 5.500

Gândacul asasin

Gândacul asasin, care are un aspect fioros, atacă şi omoară alte insecte, cum ar fi omizi, coleoptere şi albine. Îndată ce şi-a prins prada, îi injectează salivă, care o paralizează. După aceea, sucurile corporale ale victimei sunt supte. Unii gândaci asasini muşcă şi mamifere mari, inclusiv pe oameni, pentru a se hrăni cu sângele lor. Aceste muşcături pot fi dureroase şi purtătoare de boli.

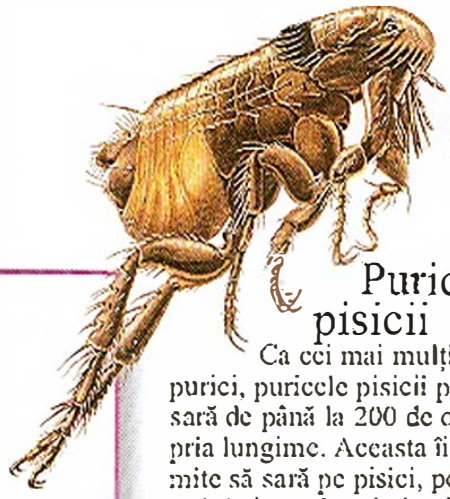

Puricele pisicii

Puricele pisicii

Ca cei mai mulţi dintre purici, puricele pisicii poate să sară de până la 200 de ori propria lungime. Aceasta îi permite să sară pe pisici, pentru a se hrăni cu sângele lor. Perii ascuţiţi de pe picioare folosesc la prinderea de blana gazdei. Cu cât este mai fină blana gazdei, cu atât mai apropiaţi sunt spinii acestui „piepten". Puricele se foloseşte şi de gheare ca nişte cârlige pentru a se ţine de pielea gazdei. Femela depune ouăle în cuibul sau în patul gazdei.

Familia: Pulicidae
Mărimea: până la 0,6 cm
Număr de specii: 200

Familia: Psocidae
Mărimea: 0,15-0,6 cm
Număr de specii: 500

Păduchele păsărilor

Păduchii păsărilor sunt păduchi mestecători. Ei trăiesc pe o mare varietate de păsări. La toate picioarele au câte două gheare, cu care se agaţă de penele gazdei. Se hrănesc cu bucăţele de pene pe care le rup cu puternicele lor maxilare. Femelele depun până la 100 de ouă, pe care le fixează de pene cu ajutorul unei substanţe cleioase pe care o produc chiar ele.

Pană

Păduche de pasăre

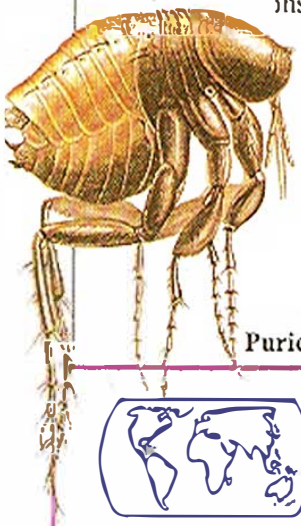

Puricele Chigoe

Puricele Chigoe (Tunga penetrans)

Ca şi alţi purici, şi acesta se hrăneşte cu sângele oamenilor şi al altor animale. Muşcătura lui cauzează o reacţie care face ca pielea să se umfle şi să încorporeze insecta. Aflată astfel în pielea gazdei, femela îşi depune ouăle.

Familia: Tungidae
Mărimea: 0,3-0,6
Număr de specii: 20

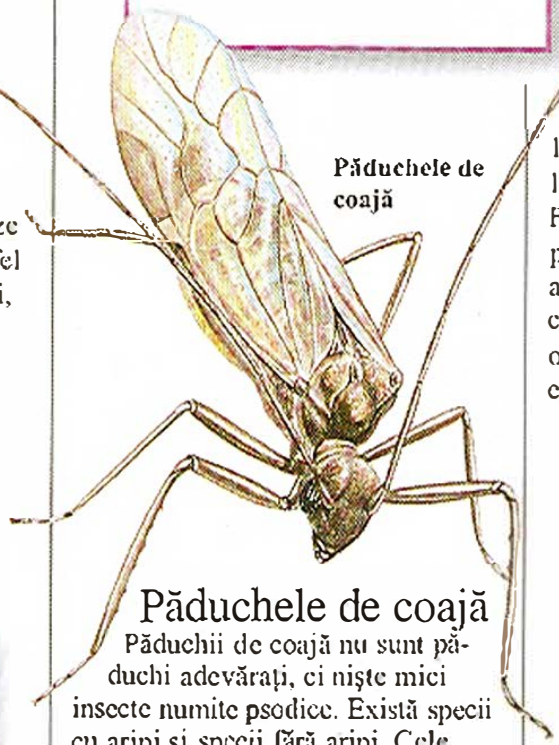

Păduchele de coajă

Păduchele de coajă

Păduchii de coajă nu sunt păduchi adevăraţi, ci nişte mici insecte numite psodice. Există specii cu aripi şi specii fără aripi. Cele mai multe trăiesc în afara casei, sub coaja copacilor şi în tufişuri, hrănindu-se cu licheni şi alge. Alte specii trăiesc în casele oamenilor, hrănindu-se cu pământ sau cu alimente. Adesea li se spune şi păduchi de cărţi.

Familia: Philopteridae
Mărimea: 0,15 cm
Număr de specii: 2.700

Coleoptere

Sunt cunoscute peste un sfert de milion de specii de coleoptere şi în mod sigur există mult mai multe nedescoperite. Coleopterele trăiesc aproape în orice tip de habitat, de la ţinuturile polare până la pădurile ecuatoriale, hrănindu-se cu aproape orice vel de hrană, ajutate de puternicele lor maxilare. În mod obişnuit, un coleopter are două perechi de aripi: aripile din faţă, numite chitinoase, mai groase şi mai dure, care acoperă aripile din spate, mai delicate, care sunt aripile de zbor. Când se odihnesc, coleopterele îşi pliază aripile din spate la loc sigur, sub cele chitinoase.

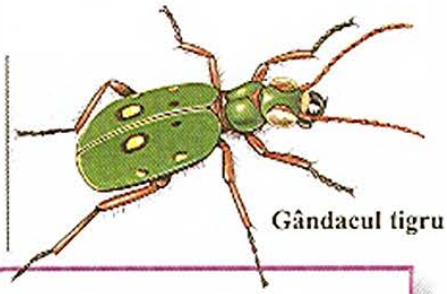

Gândacul tigru

Familia: Cicindelidae
Mărimea: 0,6-2,5 cm
Număr de specii: 2.000

Gândacul tigru

Viu coloratul gândac tigru are picioare lungi şi este un alergător rapid. Vânător vorace, activ, el prinde insectele mai mici în mandibulele lui puternice. Femela îşi depune ouăle în nisip. Când larvele ies, ele sapă tunele în care se ascund, aşteptând să prindă prada ocazională.

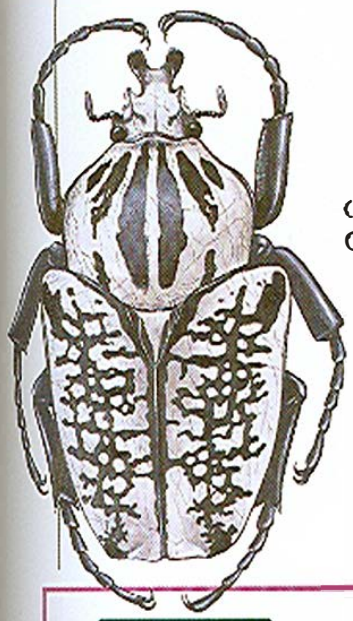

Gândacul Goliath

Familia: Staphylinidae
Mărimea: până la 4 cm
Număr de specii: 27.000

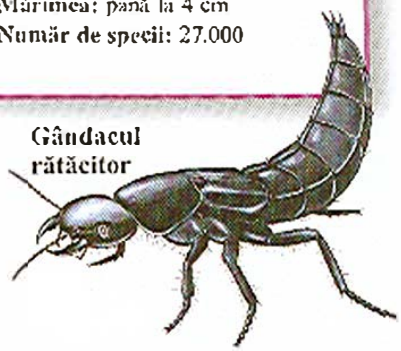

Gândacul rătăcitor

Gândacul rătăcitor

Acest gândac are un corp lung şi aripi care acoperă doar o mică parte a abdomenului. Când este speriat, ridică partea din spate a corpului, ca un scorpion. Şi adulţii şi larvele vânează pentru hrană insecte şi alte mici vietăţi, cum ar fi viermii.

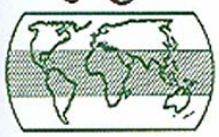

Familia: Scarabacidae
Mărimea: 1,8-12,5 cm
Număr de specii: 20.000

Gândacul morişcă

Gândacul morişcă este un coleopter lucios, care înoată la suprafaţa bălţilor şi a râurilor, hrănindu-se cu insectele care cad în apă. Ochii îi sunt împărţiţi în două, astfel încât el poate vedea simultan atât în apă cât şi în afara ei. Larvele lor se hrănesc cu insecte de apă, dar vânează şi mici vietăţi, cum ar fi melcii.

Gândacul Goliath

Gândacul Goliath, care trăieşte în Africa, este una dintre cele mai mari insecte din lume. Masculii sunt uriaşi; femelele sunt mai mici şi au desene mai puţin evidente. Aceşti gândaci au picioarele din faţă foarte puternice, ceea ce face din ei nişte buni cătărători. Ei urcă în copaci în căutare de sevă şi de suc de fructe moi.

Familia: Gyrinidae
Mărimea: 0,3-1,5 cm
Număr de specii: 750

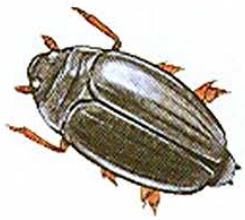

Gândacul morişcă

Rădaştele

Cu capetele lor mari şi cu mandibulele masive, masculii de rădaşcă sunt cele mai spectaculoase insecte. Dar, în ciuda aspectului lor înfricoşător, aceste insecte sunt inofensive şi se hrănesc în principal cu sevă de copac sau cu alte lichide. Există aproximativ 1.250 de specii de rădaşte, unele măsurând până la 10 cm în lungime. Cele mai multe sunt negre sau maronii. De obicei, trăiesc în pădure şi sunt foarte obişnuite mai ales în zonele tropicale. Mandibulele seamănă cu coarnele unui cerb. Ca şi cerbii, aceste insecte participă la lupte înverşunate, pentru cucerirea femelelor. Rareori muşcă, doar împing cu aceste coarne. Uneori îşi distrug aripile chitinoase. De obicei, rădaşca cu cele mai mari coarne câştigă competiţia.

Femela rădaşcă depune ouăle în crăpături din stâncă, în buşteni sau în trunchiurile copacilor morţi. Când larva iese, se hrăneşte cu sucurile lemnului intrat în putrefacţie.

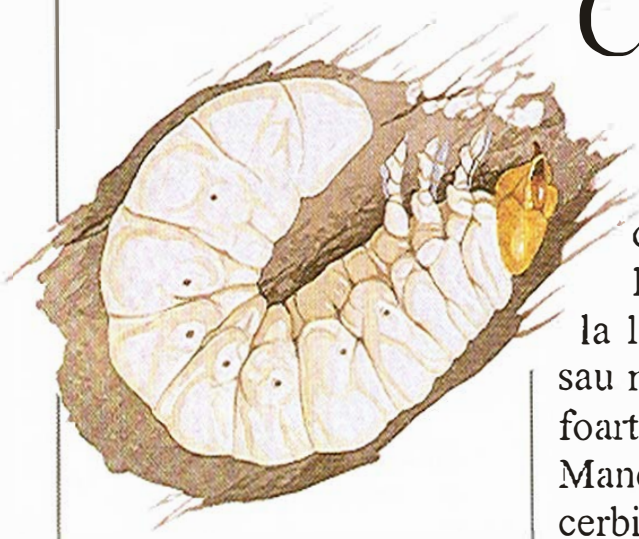

Larvă şi pupă

La ieşirea din ou, larva de rădaşcă arată ca un vierme încolăcit în forma literei C. Larvele îşi petrec cel mai mult timp hrănindu-se. Ele cresc repede. În cursul creşterii, o larvă năpârleşte de mai multe ori - îşi părăseşte pielea, ca să poată să se dezvolte. Când a ajuns la creşterea maximă, larva devine pupă - stadiul în care larva se transformă în insecta adultă. Când procesul s-a încheiat, din pupă iese un gândac adult.

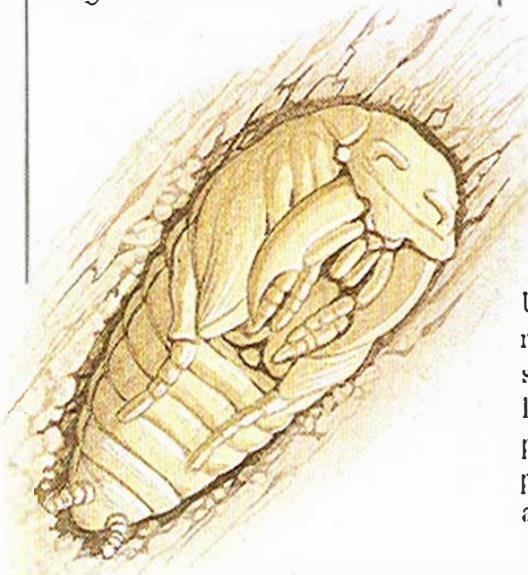

Femela rădaşcă

Femela rădaşcă este mai mică decât masculul şi nu are mandibule atât de mari. Totuşi, dacă este atacată ea poate reacţiona mult mai violent. Uriaşele coarne ale masculilor sunt specializate pentru luptele rituale şi sunt practic inutile pentru hrănire sau apărare.

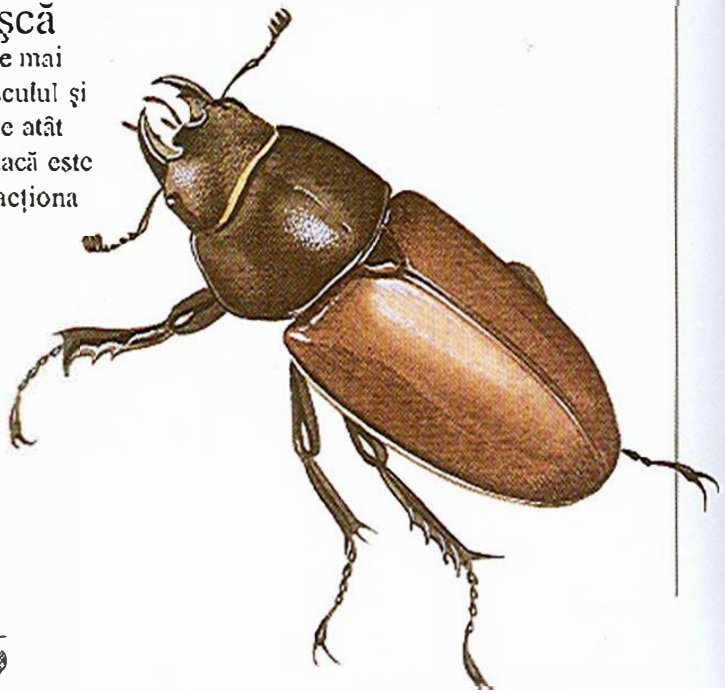

Cu aripile chitinoase întinse, acest magnific mascul de rădașcă este pe cale să decoleze. Când rădașca nu zboară, cutia aripilor, formată din aripile chitinoase, va proteja delicatele aripi din spate, care se pliază înăuntru.

Învinsul rămas fără apărare

Dacă o rădașcă aterizează pe spate după o bătălie, îi va fi foarte greu să se redreseze. În această poziție, inamicilor, în special păsărilor, le este foarte ușor să captureze gândacul.

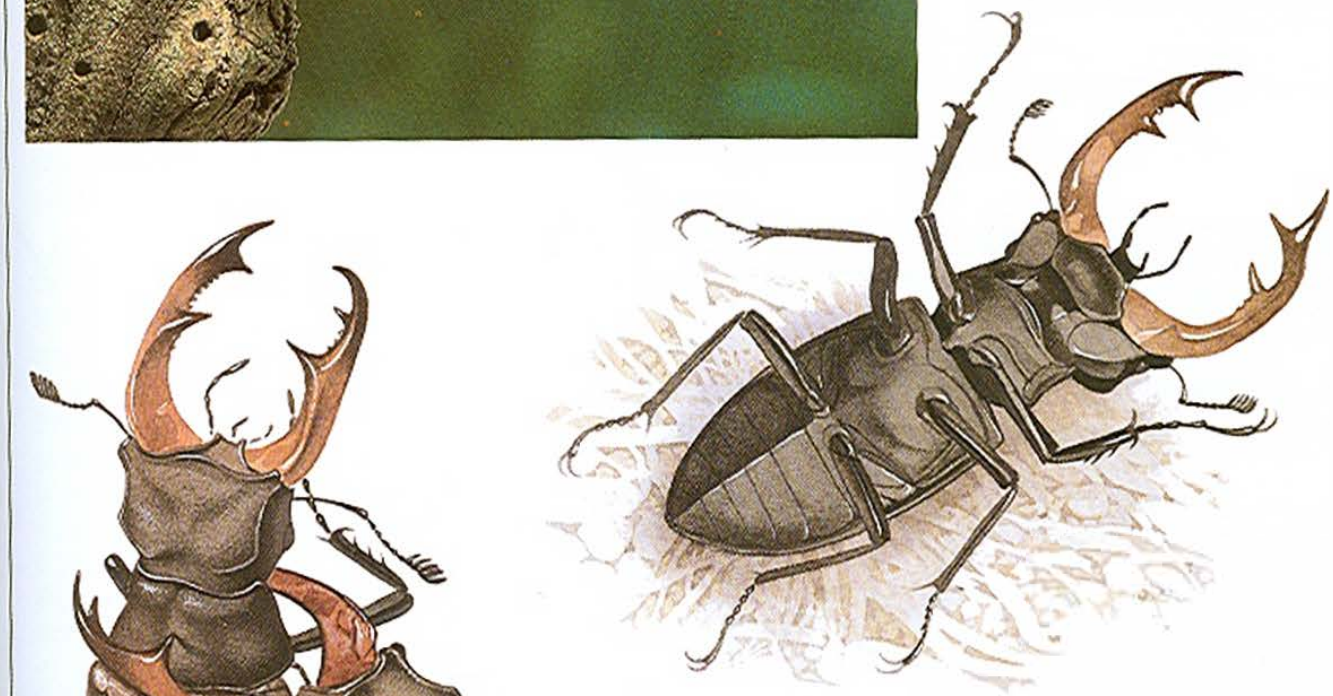

Rivali în bătălie

De obicei, masculii de rădașcă se întâlnesc pe o creangă. În timp ce se luptă fiecare va încerca să-l prindă în cleşti pe rival - deschizătura cleştilor are exact forma necesară pentru a prinde corpul unei rădaşte.

Atunci când unul dintre competitori va reuşi să-l prindă pe adversar, îl va ridica în coarne şi îl va arunca de pe creangă.

Gândacul scufundător

Gândacii scufundători trăiesc în bălți și lacuri. Ei înoată mișcându-și picioarele din spate ca pe niște lopeți de barcă. Atunci când se scufundă, acești gândaci pot sta un timp sub apă, respirând aerul prins sub aripile chitinoase. Și adulții și larvele vânează victăți.

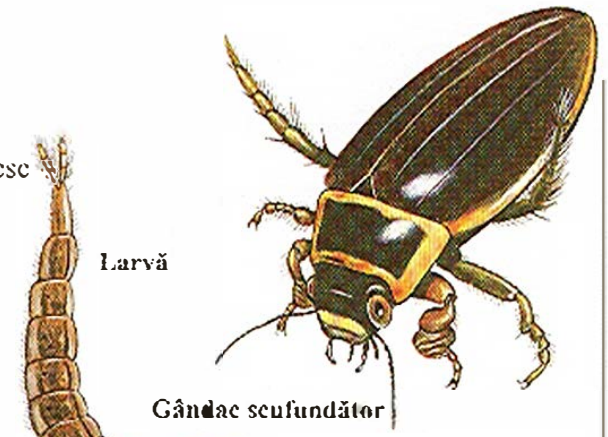

Larvă

Gândac scufundător

Familia: Dytiscidae
Mărimea: 0,15-4 cm
Număr de specii: 3.500

Gândacul de stârvuri (Necroforul roșu)

Acești gândaci viu colorați și larvele lor se hrănesc cu animale moarte, cum ar fi șoareci sau păsări. Unii gândaci de stârvuri sapă sub cadavre, făcându-le să se scufunde în pământ. Apoi își depun ouăle pe cadavrul intrat în putrefacție, astfel încât la apariție larvele să aibă la dispoziție o sursă de hrană.

Familia: Silphidae
Mărimea: până la 4 cm
Număr de specii: 250

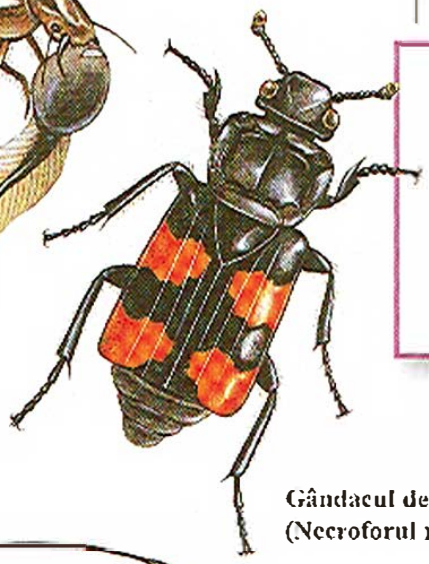

Gândacul de stârvuri (Necroforul roșu)

Familia: Buprestidae
Mărimea: 2-6 cm
Număr de specii: 14.000

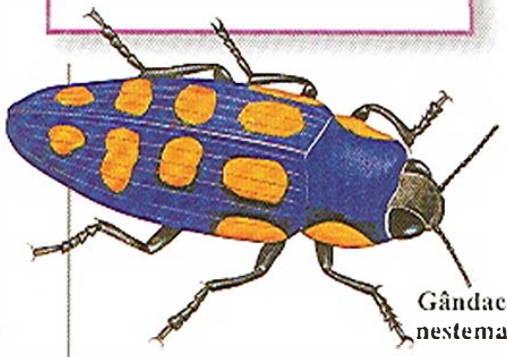

Gândacul nestemată

Gândacul nestemată

Cu culorile lor strălucitoare, metalice, gândacii nestemată își merită numele. Ei trăiesc în păduri, de obicei în zonele tropicale, unde adulții se hrănesc cu nectarul florilor și cu frunze. Larvele sapă galerii în trunchiurile copacilor morții sau vii și astfel pot aduce multe pagube.

Familia: Cerambycidae
Mărimea: până la 18 cm lungime totală
Număr de specii: 25.000

Gândacul cu antene lungi

Gândacul cu antene lungi

Acest coleopter are antene extrem de lungi - de trei ori lungimea corpului. În timp ce masculul stă de pază, femela depune ouăle în crăpăturile din copacii vii sau morți. La apariție, larvele sapă tuneluri prin lemn pentru a se hrăni și astfel pot aduce pagube importante copacilor. Larvele se hrănesc și cu rădăcini. Gândacii adulți se hrănesc cu polen și nectar.

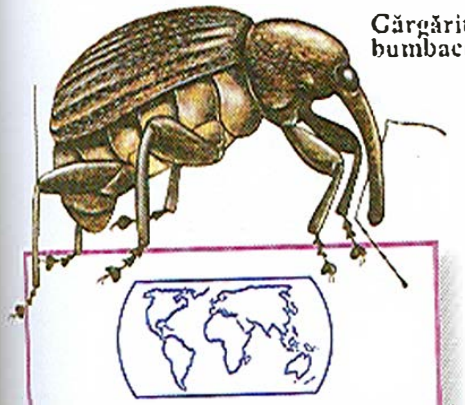

Gărgărița bumbacului

Familia: Curculionidae
Mărimea: 0,15-4 cm
Număr de specii: 40.000

Gărgărița bumbacului

Această insectă aparține familiei gărgărițelor. Toate speciile familiei mănâncă plante și pot provoca mari pagube. Gărgărița bumbacului se folosește de botul lung pentru a săpa în căsuțele seminale și în mugurii bumbacului. Femela depune ouă în găurile provocate în căsuțele seminale.

Gândacul negru

Un obișnuit al zonelor uscate, în care trăiește pe sub pietre, gândacul negru iese să se hrănească noaptea. Este gunoier, hrănindu-se cu multe tipuri de alimente, inclusiv lemn putrezit, larve de insecte și grâne stocate. Unii gândaci negri de deșert au picioare lungi și se pot deplasa rapid de la un petic de umbră la altul.

Familia: Tenebrionidae
Mărimea: 2-4,5
Număr de specii: 15.000

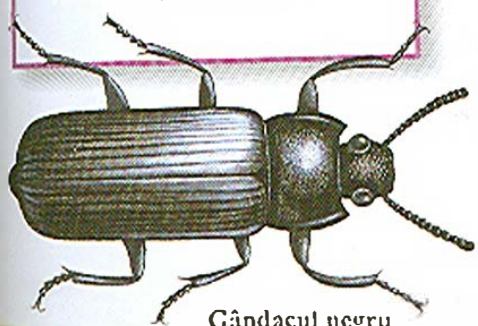

Gândacul negru

Buburuza

Corpul rotund și strălucitor face din buburuză una din cele mai ușor de recunoscut insecte. Adulții și larvele se hrănesc în principal cu afide, care sug sucurile plantelor și pot produce pagube însemnate. Fără buburuze, aceste insecte ar cauza mult mai multe probleme grădinarilor și fermierilor. Culorile aprinse ale buburuzei avertizează inamicii că are un gust neplăcut și ar putea fi otrăvitoare. Adesea, buburuzele hibernează, adăpostindu-se sub bușteni, sub coajă de copac, sub grămezi de frunze sau în poduri.

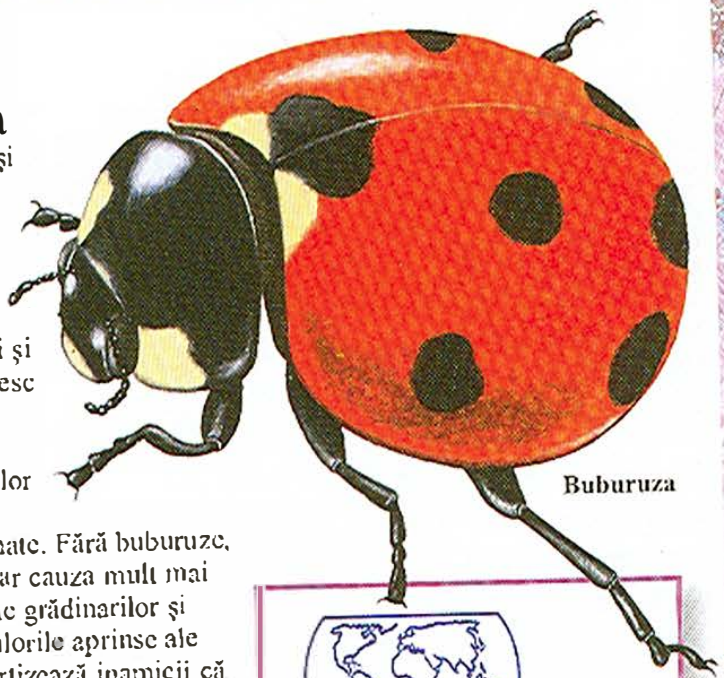

Buburuza

Familia: Coccinellidae
Mărimea: până la 0,9 cm
Număr de specii: 5.000

Licuriciul

Licuricii pot să producă o lumină galben-verzuie, într-o regiune specială de la capătul abdomenului. Fiecare specie de licurici strălucește într-un anume fel, pentru atragerea perechii de același fel. Masculii au aripi, dar femelele sunt adesea lipsite de aripi și au aspect de larve. De obicei, licuricii strălucesc în amurg și pot să-și stingă luminile atunci când nu e nevoie de ele.

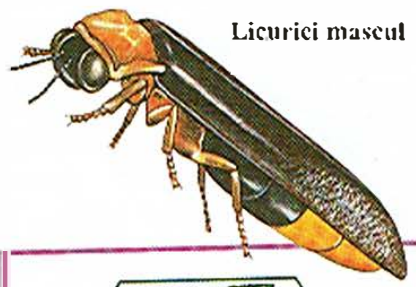

Licurici mascul

Familia: Lampyridae
Mărimea: Până la 2,5 cm
Număr de specii: 2.000

Gândacul rapid (Gândacul pocnitor)

Cel de-al doilea nume al acestui gândac provine de la pocnetul pe care-l scoate pentru a se redresa, după ce a căzut pe spate în urma unei sărituri. Poate să sară 30 de centimetri. Adulții trăiesc la nivelul solului sau în lemnul putrezit.

Gândacul rapid (Gândacul pocnitor)

Familia: Eleteridae
Mărimea: până la 6 cm
Număr de specii: 8.500

Vietățile aderente la stânci

În vreme ce majoritatea creaturilor marine înoată sau plutesc liber în apă, unele trăiesc prinse puternic de stânci sau de alte suprafețe. Acestea le protejează de valurile care tind să le mute de două ori pe zi, când vine fluxul. De pildă, gâsca cu guler alb este printre cele mai întâlnite vietăți marine de pe țărm. Uriaşe colonii din această specie acoperă stâncile şi diverse resturi plutitoare şi chiar se prind de alte animale, cum ar fi scoicile. Gâştele de mare îşi încep viața sub formă de larve care înoată liber şi îşi petrec cam o lună plutind în apele de coastă şi hrănindu-se cu plancton. În timpul etapei finale a stadiului de larve, aceste animale caută un loc în care să se aşeze. Se fixează pe suprafață cu ajutorul unei substanțe asemănătoare cu cimentul, produsă de propriile glande. O dată aşezată, nu se va mai deplasa niciodată. Littorina, melcii cu cochilie spirală şi chitonii se prind de stânci cu ajutorul picioarelor ca nişte ventuze. Prinderea este foarte puternică, dezlipirea lor fiind foarte dificilă. Dar toate aceste vietăți pot şi să se deplaseze, pentru a consuma alge.

Littorina

Există mai multe tipuri din aceste gasteropode, fiecare adaptat la diverse țărmuri. Trăiesc pe pietre şi stânci, mai sus decât oricare altă specie.

Chiton

Spre deosebire de alte moluşte, chiton are o cochilie formată din opt segmente, ținute împreună cu ajutorul muşchilor. Dacă este în pericol, se ghemuieşte, ca un tatu.

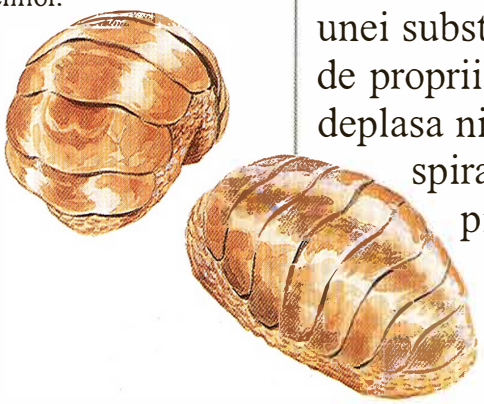

Melcul spiralat comun

Acest melc se deplasează pe stânci, consumând alge, lăsând în urma lui o dâră de mucus. Aceasta îl ajută să se întoarcă în exact acelaşi loc de pe stâncă după fiecare călătorie de hrănire.

Melcul ghindă

Când este acoperit de apă la fluxurile înalte, acest melc îşi deschide partea superioară a cochiliei şi îşi scoate brațele cu cili pentru a se hrăni cu plancton. Când vine refluxul, îşi închide ermetic cochilia.

Molia atlas

Molia atlas

Aceste molii cu desene viu colorate sunt printre cele mai mari din lume. Cele mai multe au pe aripile lor largi zone lipsite de puf și antene lipsite de peri. Antenele ajută masculul să recepteze mirosul emis de femela care caută un partener. Adulții au trompe foarte mici și în general nu se hrănesc în cursul scurtei lor vieți.

Familia: Saturniidae
Mărimea: anvergura aripilor 2,5-25 cm
Număr de specii: 1.100

Molia de bumbac

Această molie aparține uneia dintre cele mai mari familii de molii. Cele mai multe specii din această familie zboară noaptea și au culori închise. Molia de bumbac se hrănește cu căsuțele seminale ale bumbacului și poate să pună în pericol plantele.

Molia de bumbac

Familia: Noctuidae
Mărimea: anvergura 1,2-7,5 cm
Număr de specii: 25.000

Familia: Phryganeidae
Mărimea: anvergură de 1,2-2,5 cm
Număr de specii: 500

Larva

Frigandina mare

Molia tigru

Moliile tigru au corpuri păroase și aripi cu desene care ies în evidență. Semnele deschise de pe aceste molii și de pe omizile lor păroase avertizează păsările și mamiferele că nu e bine să le mănânce. Omizile se hrănesc cu plante otrăvitoare pentru animalele vertebrate și stochează otrava pentru apărare.

Frigandina mare

Frigandinele seamănă cu moliile, dar nu au peri și nici solzi pe aripi și nici pe corp. Nu au un proboscis înfășurat, ci o trompă mică, cu care ling hrana. Larvele, asemănătoare cu omizile, sunt în general acvatice și trăiesc și se împupează în apă, în cuiburi formate din frunze, pietre sau rămurele.

Molia Luna

Această frumoasă molie are aripi care pot ajunge la 11 cm întinse, ca și cozi lungi care atârnă în spate. Trăiește în păduri, iar omizile ei se hrănesc cu frunzele unor copaci cum ar fi hickory, nucul sau mesteacănul. Omizile se transformă în cocon pe pământ.

Familia: Arctiidae
Mărimea: anvergură 2-7 cm
Număr de specii: 2.500

Familia: Saturniidae
Mărimea: anvergura aripilor 2,5-25 cm
Număr de specii: 1.100

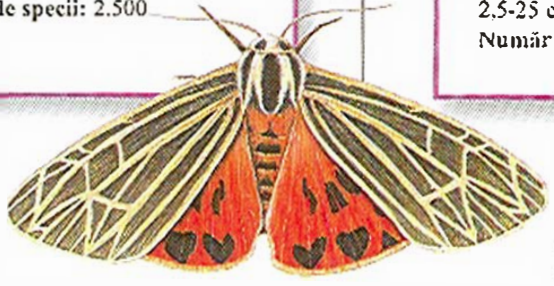

Molia tigru

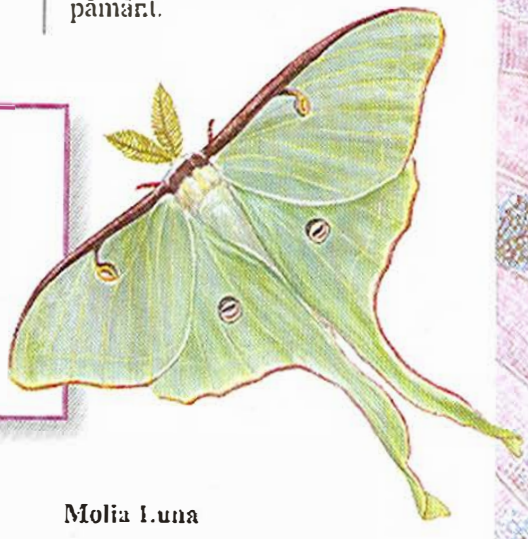

Molia Luna

Moliile sfinx

Dintre toți fluturii și moliile, moliile sfinx, numite și moliile-șoim, sunt cele mai bune zburătoare. Aripile lor bat atât de repede, încât scot un zumzăit. Moliile pot chiar să plutească în fața florilor, în timp ce se hrănesc, precum fac păsările colibri.

Ca toate moliile, moliile sfinx adulte se hrănesc cu lichide, cum ar fi nectarul plantelor. Ele sug hrana cu un tip special de limbă, numită proboscis. Această structură este goală la mijloc, ca un pai de băutură, și este ținută rulată sub cap atunci când nu este folosită. Moliile sfinx au cele mai lungi limbi dintre molii și se pot hrăni cu nectarul din fundul florilor tubulare lungi.

Există aproximativ 1.200 de specii de molii sfinx, unele ajungând la o anvergură de 15 cm. Cele mai multe au corpuri mari și aripi anterioare înguste și lungi. Omizile lor sunt grase și netede, iar uneori au un fel de structură ca un corn la capătul abdomenului.

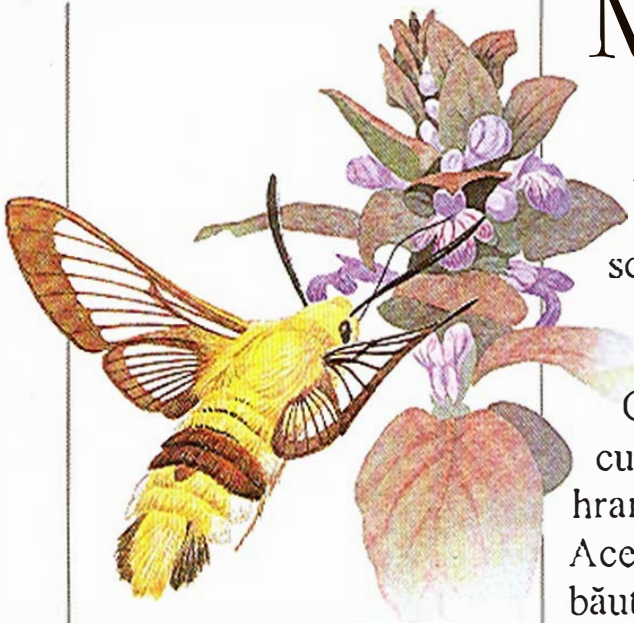

Molia sfinx albină

O molie sfinx albină își introduce lunga trompă într-o floare. Cu corpul ei larg, dungat și cu zonele libere de solzi de pe aripi, această molie seamănă izbitor cu o albină, în timp ce plutește pe deasupra plantelor. Zboară ziua, nu noaptea.

Molia sfinx polară

Culoarea și forma neregulată a aripilor moliei sfinx polare o ajută să se ascundă pe coaja copacilor, atunci când se odihnește, în timpul zilei. Omizile ei se hrănesc cu frunzele unor copaci cum ar fi plopul și salcia.

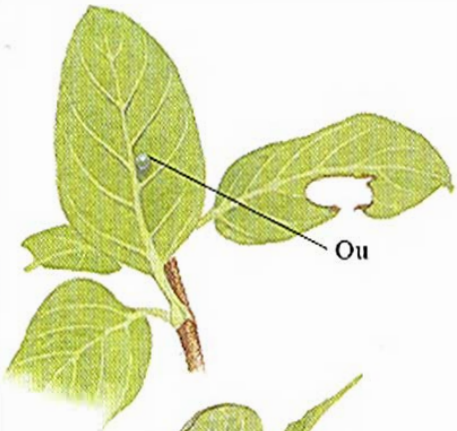

De la ou la pupă

Îndată ce a ieșit din ou, omida începe să se hrănească, devorând plantele cu maxilarele ei puternice. Crește rapid și își schimbă de câteva ori pielea, pe măsură ce se dezvoltă. Când și-a încheiat creșterea, omida devine o pupă. Molia sfinx albină se împupează pe sol, într-un cocon făcut din mătase.

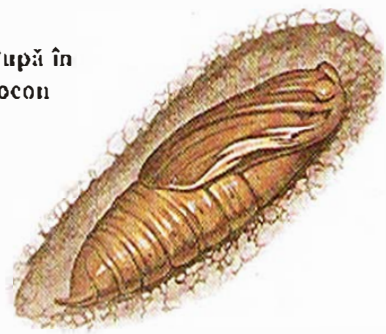

Molia sfinx de oleandru

Aceasta este una dintre moliile cu cele mai frumoase desene. Omida ei se hrăneşte cu frunzele plantelor cum ar fi oleandrul, ajungând la o lungime de 15 cm. Pe corp, omida are pete mari, asemănătoare cu ochii, care pot face un prădător să creadă că are a face cu o vietate mult mai mare decât în realitate.

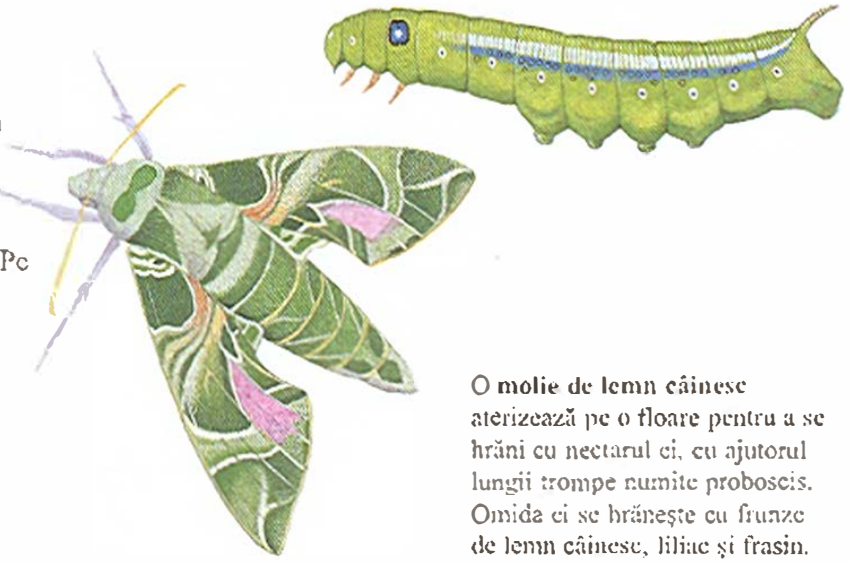

O **molie de lemn câinesc** aterizează pe o floare pentru a se hrăni cu nectarul ei, cu ajutorul lungii trompe numite proboscis. Omida ei se hrăneşte cu frunze de lemn câinesc, liliac şi frasin.

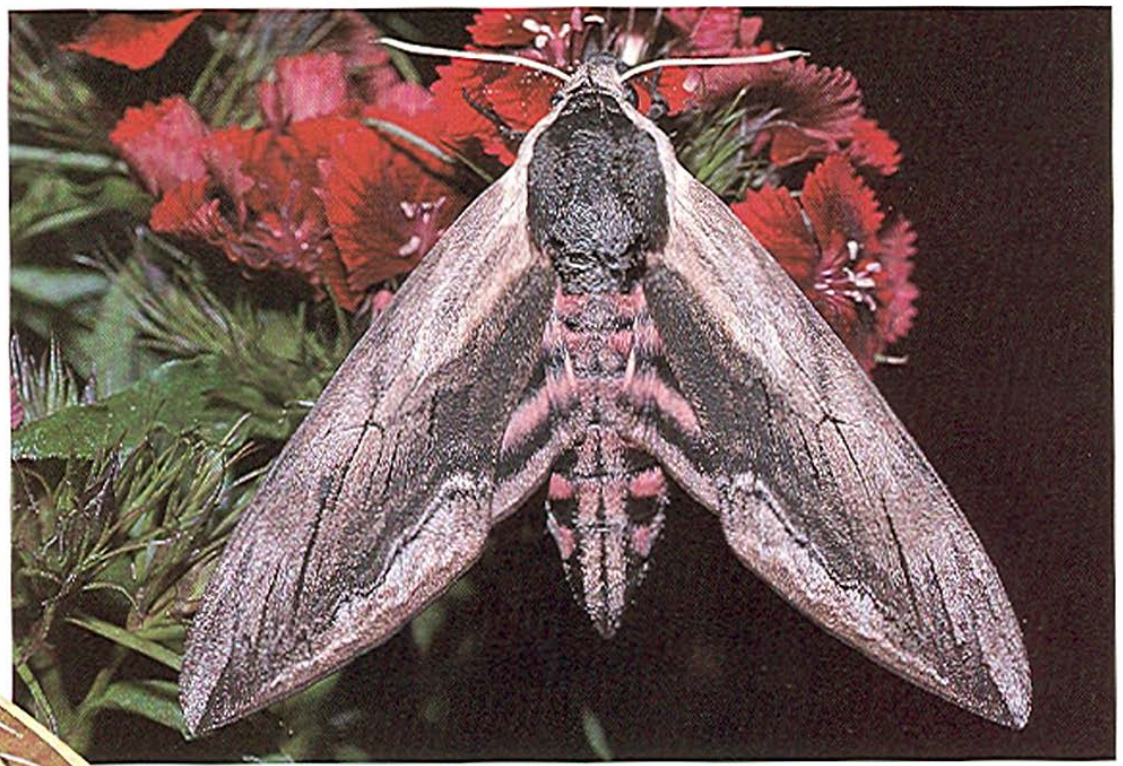

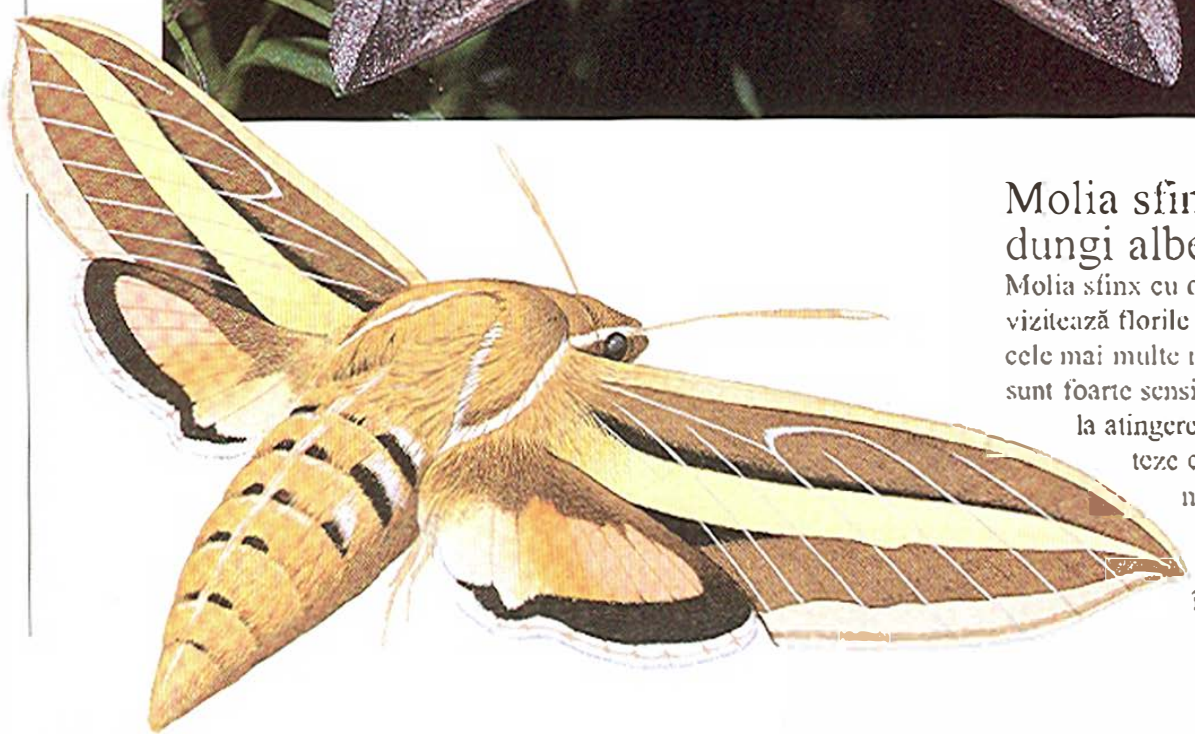

Molia sfinx cu dungi albe

Molia sfinx cu dungi albe vizitează florile noaptea. Ca la cele mai multe molii, antenele ei sunt foarte sensibile la miros şi la atingere. Poate să detecteze cele mai slabe mirosuri, care o ajută să descopere florile în întunerec.

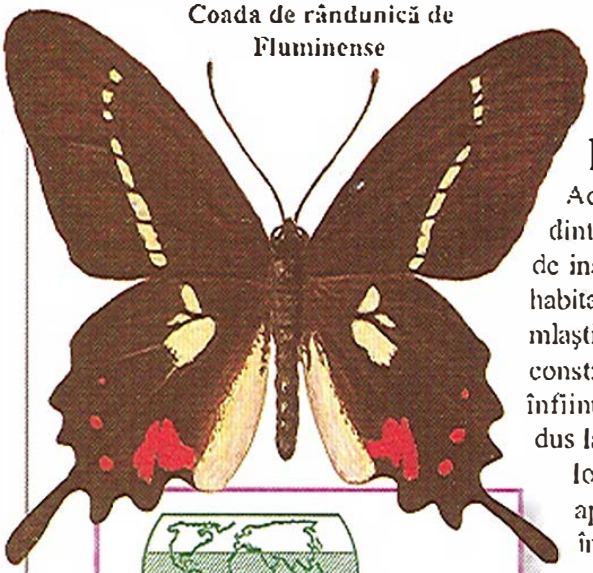

Coada de rândunică de Fluminense

Coada de rândunică de Fluminense

Acest frumos fluture este una dintre cele mai periclitate specii de insecte din Brazilia. Drenarea habitatului lui, care consta din mlaştini cu tufişuri, pentru construirea de case şi pentru înfiinţarea de plantaţii de banane a dus la dispariţia lui din mai multe locuri. Chiar şi cele aproximativ 10 areale în care se mai găseşte sunt ameninţate. Ecologiştii speră să poată prinde exemplare, pentru a le coloniza în locuri mai sigure.

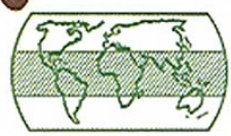

Familia: Papilionidae
Mărimea: anvergură de 5-28 cm
Număr de specii: 700

Fluturele morpho

Fluturii morpho trăiesc în junglele din America Centrală şi de Sud. Masculii sunt viu colorați - frumoasa culoare irizată a aripilor lor este determinată de aranjarea şirurilor de solzi, care reflectă lumina într-un fel anume. Femelele sunt mult mai anoste. Ca toţi fluturii din familia Nymphalide, fluturii morpho se deplasează pe doar patru picioare. Perechea din faţă este prea mică pentru a fi folosită la deplasare.

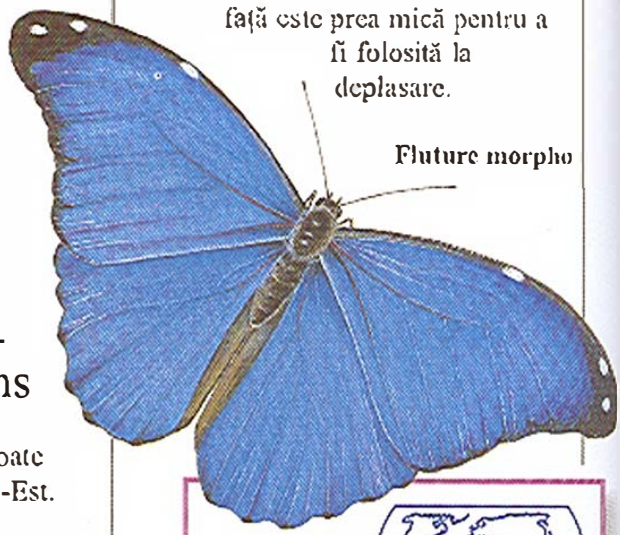

Fluture morpho

Familia: Nymphalidae
Mărimea: anvergura 2,5-11 cm
Număr de specii: 3.500

Coada de rândunică

Fluturii coadă de rândunică au aripi care ies din comun. Numele lor provine de la extensiile aripilor, asemănătoare cu nişte cozi. Acestea pot ajuta la distragerea atenţiei inamicului de la zonele cu adevărat vulnerabile. Fluturii adulţi se hrănesc cu nectarul florilor, în vreme ce omizile lor se hrănesc în mod obişnuit cu frunzele unor copaci ca frasinul şi dafinul.

Familia: Papilionidae
Mărimea: 5–28 cm
Număr de specii: 700

Fluturele aripă-de-pasăre Cairns

Acest tip de fluture, ca toţi fluturii aripă-de-pasăre, se poate întâlni numai în Asia de Sud-Est. Femele sunt mai mari decât masculii, dar masculii sunt mai colorați. Fluturii aripă-de-pasăre, cei mai mari din lume, sunt căutaţi de colecţionari şi multe specii sunt acum rare. Adulţii se hrănesc cu nectarul florilor, dar omizile mănâncă frunzele unor plante otrăvitoare pentru cele mai multe vietăţi.

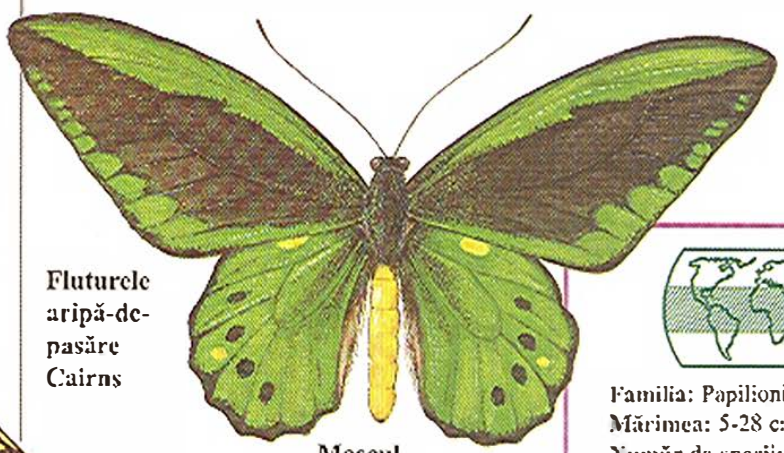

Fluturele aripă-de-pasăre Cairns

Masculi

Familia: Papilionidae
Mărimea: 5-28 cm
Număr de specii: 700

Coada de rândunică

Omida

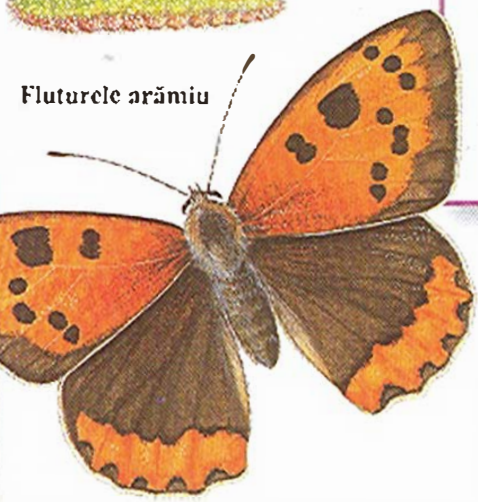

Fluturele arămiu

Familia: Lycaenidae
Mărimea: anvergura 2,5-5 cm
Număr de specii: 6.000

Fluturele arămiu

Acești mici fluturi au aripi viu colorate, adesea irizate. Când se odihnesc sau se hrănesc pe flori, își țin aripile împreunate pe spate. Omizile lor sunt grase și au aspectul unor melci fără cochilie. Se hrănesc cu frunzele unor plante ca măcrișul și ștevia.

Fluturele de varză

Fluturele alb de varză, ca toți cei din familia lui, este un fluture foarte obișnuit. Spre deosebire de mulți alți fluturi, fluturele de varză are picioare puternice, pe care le folosește pentru mers. Adulții se hrănesc cu nectar, iar omizile cu varză și cu alte legume, putând provoca mari pagube.

Fluturele de varză

Omida

Familia: Nymphalidae
Mărimea: anvergura 2,5-11 cm
Număr de specii: 3.500

Fluturele monarh

În fiecare toamnă, milioane de fluturi monarh zboară din Canada spre Mexic, migrând pe o distanță de 3.200 km. În primăvara următoare, fluturii se întorc în nord, după ce își depun ouăle. Noii fluturi monarh vor zbura spre nord înainte de sosirea toamnei.

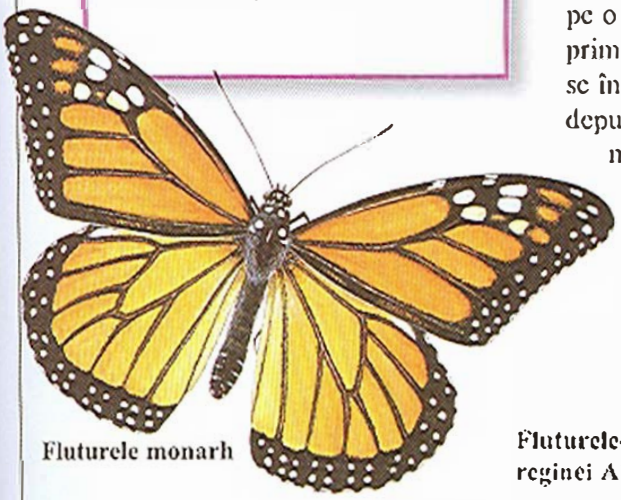

Fluturele monarh

Familia: Pieridae
Mărimea: anvergura 0,9-7 cm
Număr de specii: 1.300

Fluturele-pasăre al reginei Alexandra

Femela acestui fluture gigantic este cea mai mare din lume, cu o anvergură de 28 cm. Este foarte prețioasă și de aceea băștinașii o prind și o vând comercianților. Se speră că băștinașii vor fi îndrumați spre turism, cruțând astfel fluturii.

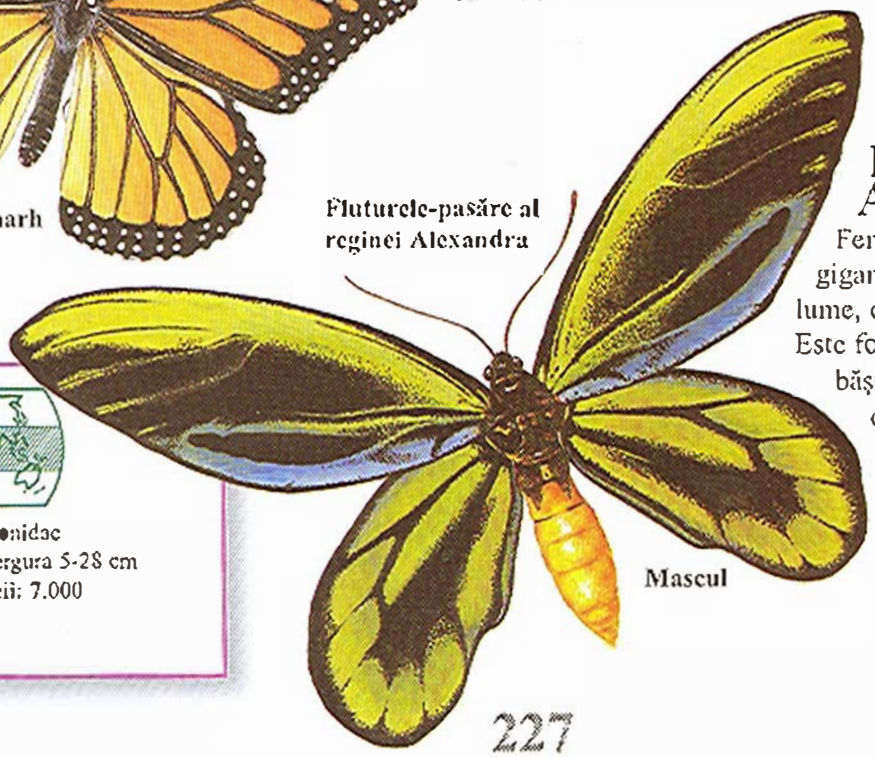

Fluturele-pasăre al reginei Alexandra

Mascul

Familia: Papilionidae
Mărimea: anvergura 5-28 cm
Număr de specii: 7.000

Albine, viespi, furnici şi termite

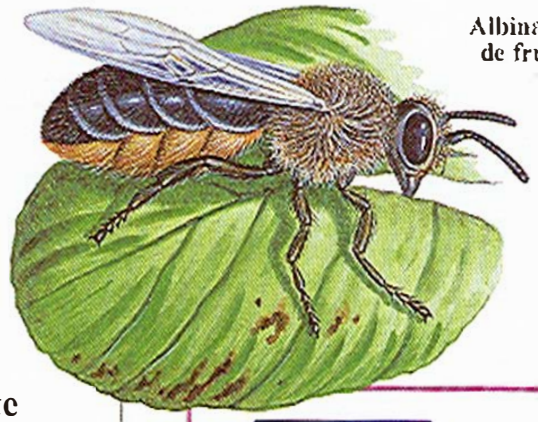

Albina tăietoare de frunze

Albinele, viespile şi furnicile aparţin unui grup mare de insecte, cunoscute sub numele de Hymenoptera. Deşi au mărimi foarte diferite, toate au un mijlocel în faţa abdomenului. Au mandibule pentru mestecare şi structuri asemănătoare cu limba, pentru sugerea lichidelor cum ar fi nectarul florilor. Himenopterele care au aripi au două perechi, dar multe furnici lucrătoare sunt lipsite de aripi. Furnicile şi unele albine şi viespi trăiesc în colonii, în cuiburi foarte complexe. Termitele nu sunt înrudite cu furnicile, albinele şi viespile, dar trăiesc şi ele în colonii uriaşe. Ele îşi construiesc cuiburile în sol, în copaci sau în muşuroaie special înălţate.

Familia: Magachilidae
Mărimea: 0,9-2 cm
Număr de specii: 3.000

Albinele

Există aproximativ 22.000 de specii de albine. Ele au două perechi de aripi şi corpul acoperit cu peri. Unele tipuri, cum ar fi albinele tăietoare de frunze, trăiesc singure şi îşi fac singure cuiburile pentru creşterea puilor. Altele, cum ar fi albinele melifere şi bondarii, trăiesc în colonii uriaşe, de mii de indivizi. Acestea sunt singurele tipuri de albine care produc miere.

Albina tăietoare de frunze

Această albină se numeşte aşa din cauza obiceiului ei de a tăia cu mandibulele bucăţi circulare de frunze şi flori. Aceste bucăţi de plante vor păva tunelele în care sunt crescute larvele, săpate în pământ sau în lemn putrezit. Rezerve de nectar şi polen sunt dispuse în celule, iar în mijlocul acestor rezerve sunt depuse ouăle, unul de fiecare celulă.

Bondarul

Bondarii sunt insecte mari, păroase, colorate de obicei în negru, cu dungi galbene. Primăvara, albinele, care sunt singurele din colonie care lucrează iarna, caută locuri de cuib subterane. Fiecare regină colectează nectar şi polen şi produce o hrană numită pâinea bondarului. După aceea, ea depune ouă, iar larvele ieşite din acestea vor mânca pâinea bondarului. Larvele devin bondari lucrători şi preiau munca în colonie, în vreme ce regina continuă să depună ouă.

Familia: Apidae
Mărimea: 0,3-2,5 cm
Număr de specii: 1.000

Bondarul

Albina zidar

Familia: Colletidae
Mărimea: 0,3-2 cm
Număr de specii: 6.000

Albina de orhidee

Cele mai multe albine de orhidee trăiesc în zonele tropicale şi sunt viu colorate. Masculii sunt atraşi de nectarul florilor de orhidee. Ei polenizează florile şi le iau mirosul, care s-ar putea să joace un rol în ritualurile de împerechere ale speciei.

Albina de orhidee

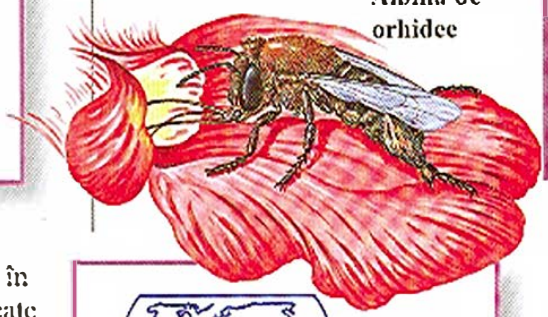

Familia: Apidae
Mărimea: 0,3-2,5 cm
Număr de specii: 1.000

Albina dulgher

Familia: Apidae
Mărimea: 0,3-2,5 cm
Număr de specii: 1.000

Albina zidar

Albinele zidar îşi fac cuiburile în sol, în vizuine cu tunele ramificate. Ele îşi pavează tunelele cu o secreţie a glandelor din abdomen, care se întăreşte şi devine o substanţă impermeabilă. Celulele pentru larve sunt construite în tunele.

Albina dulgher

Femela albinei dulgher roade în lemn cuiburi sub formă de tunele. În fiecare tunel, ea sapă un şir de celule, pe care le umple cu nectar şi polen, după care depune un ou în fiecare celulă. Femela va sta în apropiere şi va apăra cuibul împotriva inamicilor.

Familia: Andrenidae
Mărimea: 0,3-2 cm
Număr de specii: 4.000

Albina fără ac

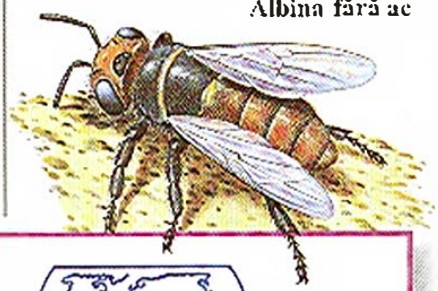

Familia: Apidae
Mărimea: 0,3-2,5 cm
Număr de specii: 1.000

Albina cuc

Ca şi pasărea cu acelaşi nume, această albină cu aspect de viespe îşi depune ouăle în cuiburile altor albine, care au pregătit provizii de hrană pentru ouăle lor. Larvele albinelor cuc ies primele şi mănâncă hrana destinată larvei-gazdă.

Albina cuc

Albina miner

Albina miner

Albinele miner îşi fac cuiburile în lungi tunele ramificate, pe care le sapă în pământ. Celulele din tunele sunt umplute cu nectar şi polen, după care în ele sunt depuse ouăle. Fiecare albină îşi sapă propriul cuib, dar ele se pot reuni pentru a trăi împreună în număr mare.

Albina fără ac

După cum spune şi numele lor, aceste albine nu pot să înţepe, dar au mandibule puternice, cu care pot să muşte orice intrus. Trăiesc în colonii şi îşi fac cuiburile sub pământ, într-un trunchi de copac sau chiar într-o zonă a unui cuib de termite.

Familia: Anthophoridae
Mărimea: 0,9-1,2 cm
Număr de specii: 4.200

Viespile

Viespile sunt mai folositoare decât s-ar crede. Ele îşi hrănesc larvele cu alte insecte, cum ar fi omizi şi afide, care aduc pagube grădinilor şi culturilor. Fără viespi, aceste insecte dăunătoare ar fi mult mai numeroase. Viespile adulte se hrănesc în principal cu nectar şi cu sucul fructelor coapte. Multe specii de viespi, inclusiv viespea de noroi şi viespea păianjen, duc o viaţă solitară şi îşi fac singure cuiburile pentru ouăle lor. Altele, cum ar fi viespea comună şi bărzăunele, trăiesc în colonii mari şi au cuiburi comune. Coloniile de viespi nu stochează hrana, ca albinele. Toată colonia moare, excepţie făcând doar regina.

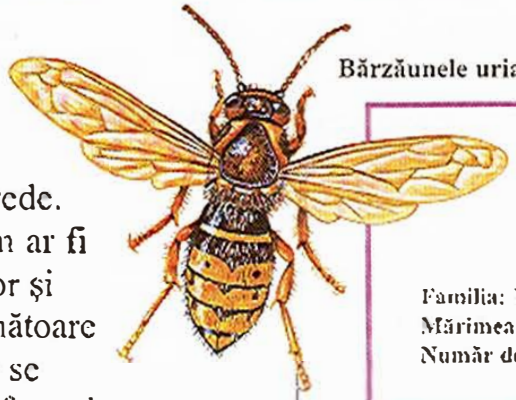

Bărzăunele uriaş

Familia: Vespidae
Mărimea: 1-3 cm
Număr de specii: 3.800

Bărzăunele uriaş

Bărzăunii adulţi se hrănesc cu insecte şi cu nectar şi ajung la o lungime de până la 3 cm. Trăiesc în colonii, în cuiburi făcute dintr-un material asemănător cu hârtia, obţinut din plante mestecate. De obicei, cuibul se află într-un copac sau într-o casă veche. Larvele se hrănesc cu insecte aduse de adulţi.

Furnica de catifea

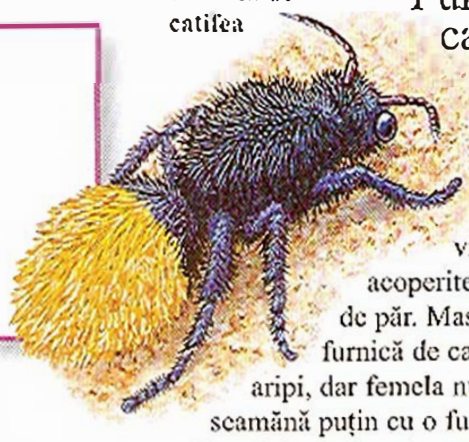

Furnica de catifea

Furnicile de catifea nu sunt furnici, ci nişte viespi acoperite cu fire dese de păr. Masculul furnică de catifea are aripi, dar femela nu are şi seamănă puţin cu o furnică. Femelele caută cuiburile albinelor sau ale altor viespi şi îşi depun ouăle pe larvele acestora. Când larva de furnică de catifea iese din ou, îşi va mânca gazda.

Familia: Mutillidae
Mărimea: 0,6-2,5 cm
Număr de specii: 5.000

Viespea de vezică

Aceste viespi minuscule îşi depun ouăle doar pe anumite specii de plante. Din cauze care nu sunt pe deplin înţelese, planta-gazdă formează în jurul oului o excrescenţă, o vezică. Atunci când iese din ou, larva se va hrăni cu conţinutul acestei vezici.

Familia: Cynipidae
Mărimea: 0,15-0,9 cm
Număr de specii: 1.250

Musca fierăstrău

Vezică

Musca fierăstrău

Musca fierăstrău este înrudită cu viespile, dar nu are mijlocelul dintre abdomen şi torace. Femela îşi depune ouăle pe frunzele de salcie. Curând după aceea, în jurul ouălor de pe frunze se formează nişte vezicule. Când apar, larvele se vor hrăni cu conţinutul acestor vezicule.

Familia: Tenthredinidae
Mărimea: 0,3-2 cm
Număr de specii: 4.000

Viespea de vezică

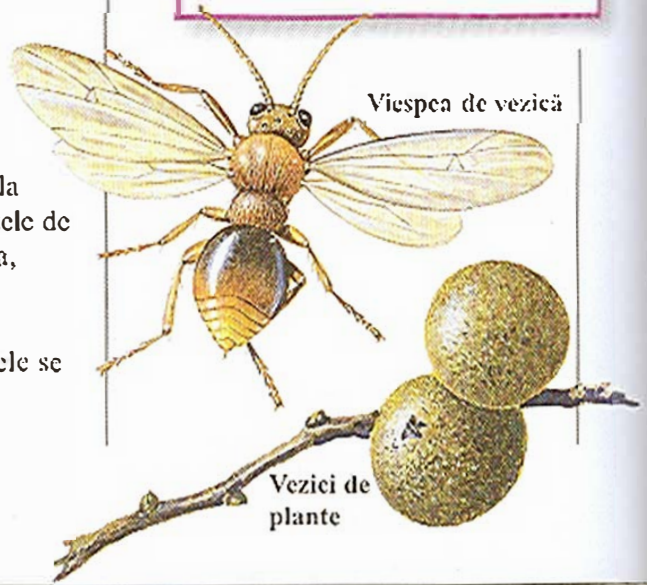

Vezici de plante

Viespi de hârtie în cuib

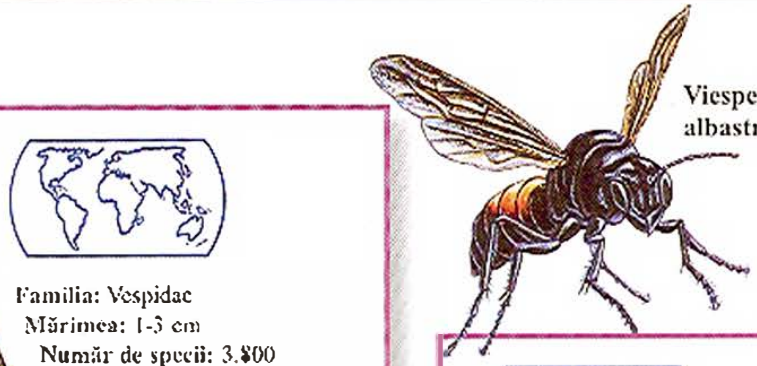

Viespea-păianjen albastră-neagră

Familia: Vespidae
Mărimea: 1-3 cm
Număr de specii: 3.800

Viespea de hârtie

Viespea de hârtie îşi construieşte cuibul dintr-un material asemănător cu hârtia, pe care îl produce singură, din lemn mestecat la care adaugă salivă. Femela depune ouăle în celule din hârtie. Mai multe femele se reunesc pentru a hrăni puii cu alte insecte. De obicei, într-un cuib locuiesc în jur de 20 de viespi.

Familia: Pompilidae
Mărimea: 0,9-5 cm
Număr de specii: 4.000

Viespea-păianjen albastră-neagră

Viespile-păianjen nu seamănă cu păianjenii, ci îşi hrănesc larvele cu păianjeni. Adulţii se hrănesc cu nectar. Doar femela prinde păianjeni, pe care îi paralizează cu o înţepătură de ac, după care îi plasează în celule, împreună cu câte un ou. Larva ieşită din ou va mânca păianjenul.

Viespea ichneumon

Viespea ichneumon

Femela ichneumon poate să sape în lemn un tunel în care îşi depune ouăle, în apropierea larvelor altor insecte, cum ar fi viespile de lemn. Această viespe are un tub special pentru depunerea ouălor, numit ovopozitor. Când apare, larva de ichneumon se hrăneşte cu larva-gazdă.

Familia: Ichneumonidae
Mărimea: 0,3-5 cm
Număr de specii: 20.000

Viespea de nămol

Viespile de nămol sunt solitare şi se hrănesc cu alte insecte şi cu nectar. Femela produce un cuib din nămol. În fiecare celulă ea plasează un ou şi o insectă paralizată, pentru ca larva să aibă cu ce să se hrănească la apariţie.

Familia: Sphecidae
Mărimea: 0,9-5 cm
Număr de specii: 8.000

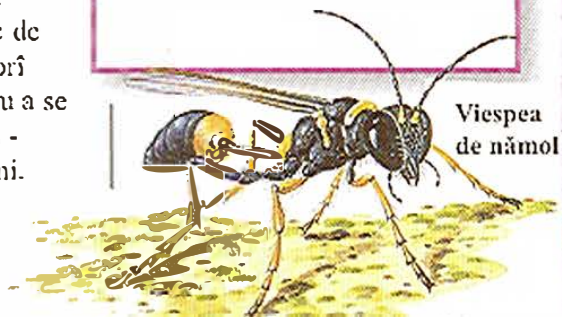

Viespea de nămol

Familia: Vespidae
Mărimea: 1-3 cm
Număr de specii: 3.800

Viespea comună

Viespile comune se hrănesc cu nectar şi altă hrană dulce, cum ar fi fructele coapte. Ele prind alte insecte, pentru a-şi hrăni puii. Viespile sunt bine cunoscute pentru înţepăturile lor. Acul ascuţit de la coadă este legat de o pungă de venin. Viespile se folosesc de ac pentru a-şi omorî victimele şi pentru a se apăra de duşmani - inclusiv de oameni.

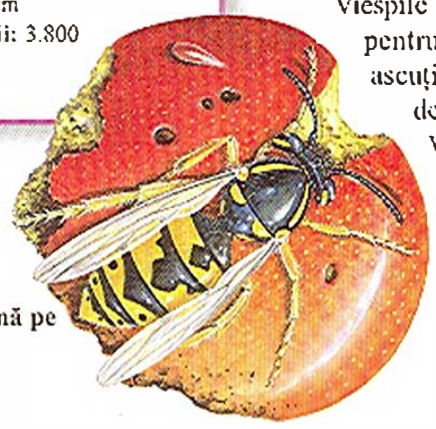

Viespe comună pe un măr

Albinele melifere

Din toate tipurile de albine, cele mai cunoscute sunt probabil cele care produc mierea. Ele polenizează nenumărate recolte şi produc în fiecare an miere de o valoare imensă.

Multe albine duc o viaţă solitară, dar albinele melifere trăiesc în colonii uriaşe de mii de indivizi, cu o organizare socială complexă. Fiecare colonie are o regină. Regina este mai mare decât celelalte albine şi depune toate ouăle coloniei. Cei mai mulţi membri ai coloniei sunt femele lucrătoare. Ele au grijă de tineret, construiesc şi repară cuibul şi aduc hrana, dar nu depun ouă.

Masculi se află în cuib doar într-o anumită perioadă a anului. Ei nu muncesc şi se află acolo doar pentru a se împerechea cu noile regine. Cuibul este aşezat într-o scorbură mare de copac, sau într-o construcţie adusă de apicultor, numită stup. Cuibul constă în plăci formate din şiruri de celule hexagonale (cu şase laturi). Aceste celule conţin ouă şi puiet, ca şi provizii de polen şi de miere.

Lucrătoarele

O albină lucrătoare trăieşte doar aproximativ şase săptămâni. În prima săptămână a vieţii ei adulte, ea are grijă de ouă şi de larvele coloniei. Apoi ea ajută la construirea fagurilor şi la întreţinerea cuibului. În cele din urmă, ea ajunge strângătoare de hrană, aducând la cuib polen şi nectar.

Celula regală

Viitoarele regine cresc în celule speciale, care atârnă de marginea cuibului. Larvele din aceste celule sunt hrănite cu lăptişor de matcă - o substanţă bogată în proteine, care provine de la o glandă de la capul lucrătoarei. Larvele de lucrătoare sunt hrănite câteva zile cu lăptişor de matcă şi apoi cu polen şi nectar.

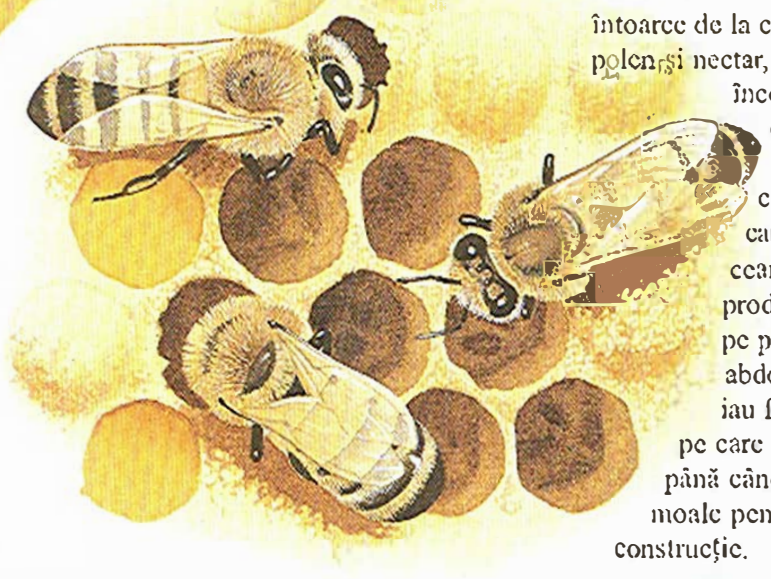

Harnicele albine

Albinele lucrătoare au întotdeauna foarte mult de lucru. Atunci când se întoarce de la culeş, încărcată cu polen şi nectar, o lucrătoare este înconjurată de celelalte, care îi iau povara. Lucrătoarele fac şi celulele cuibului, pe care le construiesc din ceară, o substanţă produsă de o glandă de pe partea de jos a abdomenului. Albinele iau foi subţiri de ceară, pe care o înmoaie cu gura până când este destul de moale pentru a fi folosită la construcţie.

Echipate pentru muncă

Toate uneltele de care are nevoie o albină lucrătoare sunt în ea. Pe fiecare din picioarele din față are peri lungi, folosiți pentru a-și îndepărta polenul de pe corp, ca și o crestătură specială, pentru curățarea antenelor. Pe picioarele medii se află un șir de peri care ajută la îndepărtarea polenului de pe picioarele din față și un spin pentru recoltarea cerii de pe abdomen. Pe fiecare dintre picioarele din spate se află un coș pentru polen: o zonă specială, înclinată, cu peri, în care este cărat polenul.

O albină meliferă lucrătoare tocmai s-a întors dintr-o călătorie de recoltare, cu coșurile pline de polen galben-auriu. Alte lucrătoare se adună în jurul ei, pentru a descărca polenul și a-l pune în celule.

Furnici şi termite

Furnicile trăiesc în uriaşe grupuri de mii de indivizi, bine organizate, numite colonii. Cele mai multe colonii îşi fac cuiburile sub forma unor tunele interconectate în lemnul putrezit sau sub pământ. Fiecare colonie are cel puţin o regină, care depune ouăle. Lucrătoarele sunt şi ele femele, dar ele nu pot depune ouă. Ele fac toată munca în colonie, adunând hrana şi având grijă de ouă şi de pui. Termitele nu sunt înrudite cu furnicile, deşi au un comportament similar. Ele construiesc cuiburi uriaşe, cu camere speciale pentru ouă şi pui şi pentru proviziile de hrană.

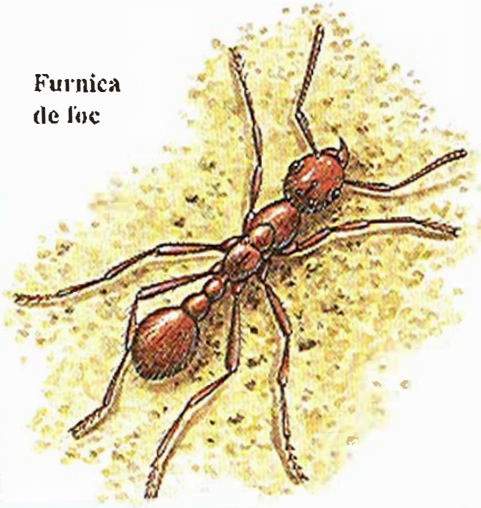

Furnica de foc

Furnica de foc

După cum sugerează şi numele, furnica de foc are o muşcătură şi o înţepătură redutabile, care pentru oameni pot fi foarte dureroase. Ea vânează alte insecte, pe care le omoară prin înţepare, dar se hrăneşte şi cu seminţe, fructe şi flori. Aceste furnici îşi fac cuiburile în pământ sau sub bolovani şi buşteni.

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

Furnica războinică

Spre deosebire de alte furnici, furnicile războinice nu îşi construiesc cuiburi permanente. Ele mărşăluiesc în căutarea prăzii, copleşind toate insectele sau celelalte vietăţi mici întâlnite în cale. Periodic, se opresc pentru a produce ouă şi rămân într-un loc până când puietul s-a dezvoltat. Furnicile lucrătoare îşi unesc corpurile, formând un cuib temporar, numit bivuac, pentru protejarea reginei şi a puietului.

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

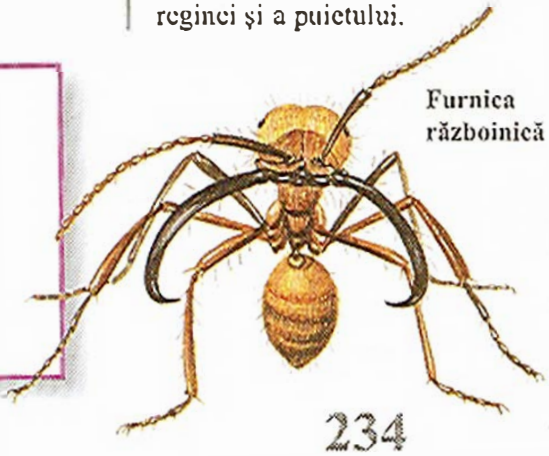

Furnica războinică

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

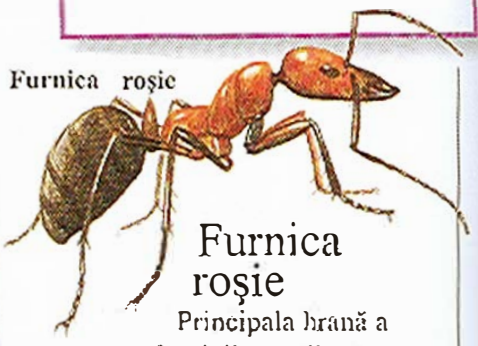

Furnica roşie

Furnica roşie

Principala hrană a furnicilor roşii este „roua de miere", un produs secundar al sistemului digestiv al minusculelor gâze numite afide. Furnica atinge afida într-un anume fel, pentru a o încuraja să elibereze picătura de lichid bogat în zahăr. Furnicile roşii se mai hrănesc şi cu nectarul florilor.

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

Furnica secerătoare

Furnica secerătoare

Aceste furnici şi-au căpătat numele de la obiceiul lor de a se hrăni cu seminţe, mai ales de cereale. Când găsesc o sursă abundentă de seminţe în apropierea cuibului, ele lasă o urmă mirositoare pentru a le conduce şi pe celelalte din colonie la hrană. În perioadele de abundenţă, furnicile strâng mai multe seminţe decât au nevoie şi le depozitează în zone speciale ale cuibului, numite hambare.

Furnica dulgher

Furnica dulgher

Coloniile de furnici dulgher îşi fac cuiburile în clădirile de lemn sau în stâlpii sau în copacii putreziţi şi adesea constituie un mare pericol. Ca şi la celelalte furnici, regina depune toate ouăle coloniei. După ce a depus un ou, lucrătoarele îl iau şi îl duc într-o cameră specială, numită creşă, unde vor avea grijă de el.

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

Furnica tăietoare de frunze

Aceste furnici îşi produc propria hrană. Ele taie bucăţele de frunze cu mandibulele lor ca nişte foarfeci şi le duc în cuibul lor subteran. Acolo, frunzele sunt mestecate şi amestecate cu dejecţii, obţinându-se astfel grămăjoare de îngrăşământ. Pe aceste grămăjoare vor creşte ciuperci, pe care furnicile le mănâncă.

Familia: Formicidae
Mărimea: 0,15-2,5 cm
Număr de specii: 8.800

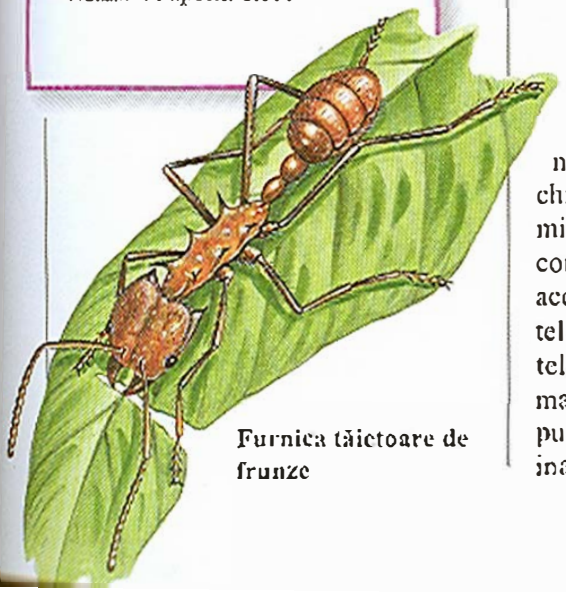

Furnica tăietoare de frunze

Termita cu bot ascuţit

Cele mai multe colonii de termite au indivizi specializaţi, numiţi soldaţi, pentru apărarea împotriva duşmanilor, cum ar fi furnicile, care pot să le atace cuiburile. Soldaţii acestui tip de termite au boturi lungi, cu care împroaşcă furnicile şi alţi duşmani cu un lichid urât mirositor şi lipicios.

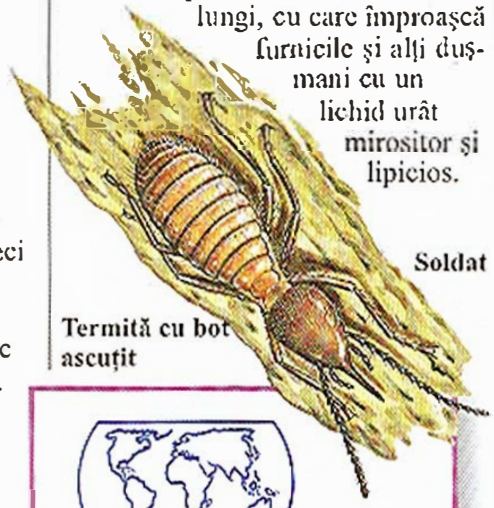

Soldat

Termită cu bot ascuţit

Familia: Termitidae
Mărimea: până la 6 cm
Număr de specii: 1.650

Termita de lemn

Aceste termite atacă lemnul clădirilor, mobila şi chiar cheresteaua. Organisme microscopice specializate din corpul lor le ajută să digere această hrană foarte grea. Termitele specializate, soldaţii, au capetele mai mari şi mandibulele mai mari decât celelalte, pentru a putea să apere colonia împotriva inamicilor.

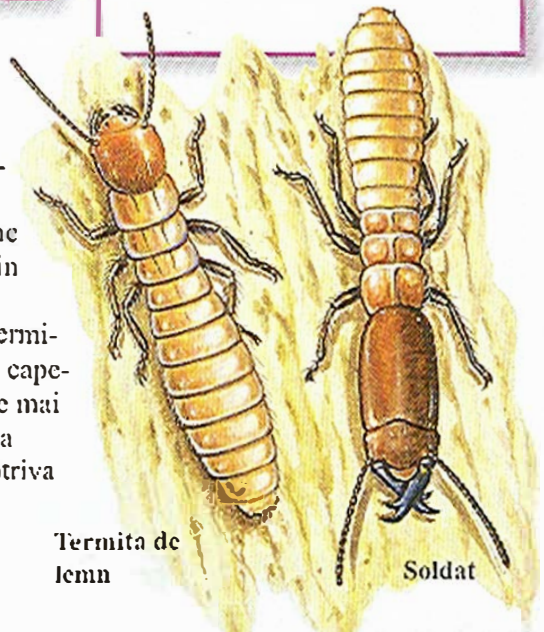

Termita de lemn

Soldat

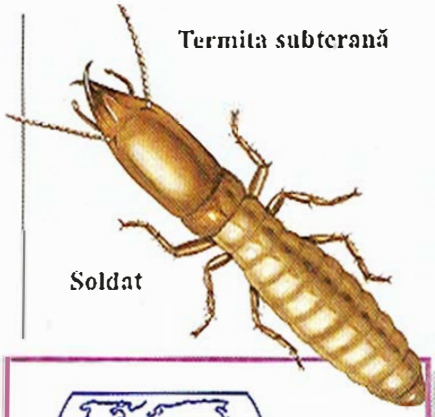

Termita subterană

Soldat

Familia: Rhinotermitidae
Mărimea: 0,6-0,9 cm
Număr de specii: 200

Termita subterană

Cum spune şi numele, aceste termite locuiesc în cuiburi subterane. Ele trăiesc în zonele păduroase călduroase şi se hrănesc cu lemn putrezit sau cu rădăcini.

Familia: Kalotermitidae
Mărimea: până la 2,5 cm
Număr de specii: 8.800

Păianjeni şi scorpioni

Arahnidele, care includ păianjenii, câteva tipuri de scorpioni şi diversele tipuri de căpuşă, sunt adesea considerate insecte, dar ele formează un grup separat de nevertebrate. Ele sunt nişte animale foarte vechi, care au apărut pe uscat cu cel puţin 400 de milioane de ani în urmă. Astăzi, arahnidele includ un larg spectru de forme corporale, dar în general ele au patru perechi de picioare şi sunt lipsite de aripi sau de antene. Cele mai multe trăiesc pe uscat şi vânează alte vietăţi, pe care le mănâncă.

Păianjenii

Cei mai mulţi păianjeni sunt cu totul inofensivi. Doar câţiva, cum ar fi păianjenul cu pânză în pâlnie, au o muşcătură periculoasă pentru oameni. De fapt, păianjenii le fac oamenilor un mare serviciu, ţinând sub control populaţia de insecte, pentru că toţi sunt vânători şi se hrănesc în principal cu insecte mici. Unele dintre speciile mai mari, cum ar fi păianjenul păsărar, se hrănesc chiar cu mici mamifere şi păsări. Toţi păianjenii pot să producă mătase cu nişte glande speciale de la spatele corpului, dar nu toţi construiesc pânze. Păianjenii folosesc firele de mătase pentru a îşi închide cuiburile, iar unii chiar construiesc capcane de mătase, pe care le ţin între picioare, pentru a prinde prada. Tinerii păianjeni folosesc firele lungi de mătase ca pe nişte paraşute, atunci când vor să plece în căutarea de noi teritorii.

Păianjenul săritor

Spre deosebire de majoritatea păianjenilor, păianjenul săritor are o vedere foarte bună, care îl ajută la găsirea prăzii. O dată ce a zărit ceva, păianjenul sare pe victimă. Înainte de a sări, el lipeşte de locul de unde sare capătul unui fir, ca un fel de coardă de siguranţă, pe care se va întoarce în ascunzătoare.

Păianjenul săritor

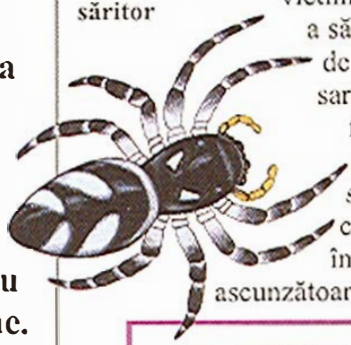

Familia: Salticidae
Mărimea: 0,3-1,5 cm
Număr de specii: 4.000

Văduva neagră

Femela păianjenului văduva neagră are la picioarele din spate peri deşi, cu ajutorul cărora aruncă asupra prăzii prinse în plasă o împletitură suplimentară de mătase. Are o muşcătură veninoasă. O singură picătură echivalează cu o cantitate apreciabilă de venin de şarpe cu clopoţei. Masculul nu muşcă.

Familia: Theridiidae
Mărimea: până la 2,5 cm lungime
Număr de specii: 2.500

Văduva neagră

Familia: Lycosidae
Mărimea: 0,3-4 cm
Număr de specii: 2.500

Păianjenul lup

După cum îi spune şi numele, păianjenul lup este un vânător rapid, care se strecoară până lângă pradă, după care o prinde, după o scurtă şi rapidă cursă. Cei mai mulţi nu construiesc pânze. Păianjenii lupi au o foarte bună vedere, care îi ajută să găsească prada.

Păianjenul lup

Familia: Ctenizidae
Mărimea: 0,5-9 cm
Număr de specii: 700

Păianjenul cu uşă

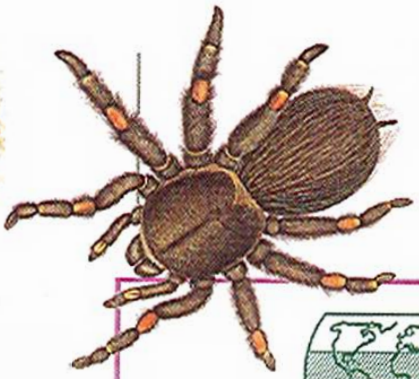

Tarantula cu genunchi roşii

Familia: Theraphosidae
Mărimea: până la 9 cm în lungime
Număr de specii: 300

Păianjenul cu uşă

Vizuina acestui păianjen are un capac articulat. Păianjenul aşteaptă în interiorul vizuinei până când simte mişcarea prăzii deasupra. Apoi iese repede pe uşă, prinde prada şi se întoarce cu ea în vizuină.

Păianjenul crab

Acest păianjen se deplasează lateral, ca un crab. Nu ţese pânză, dar masculii, mai mici, leagă uneori femelele înainte de împerechere. Unii păianjeni crab sunt maro închis sau negri, dar aceia care îşi aşteaptă prada pe flori sunt deschis colorați, pentru a se potrivi cu petalele.

Păianjenul crab

Familia: Thomisidae
Mărimea: 0,15-0,9 cm
Număr de specii: 3.000

Tarantula cu genunchi roşii

Tarantulele se numără printre cei mai mari păianjeni. Picioarele lor se pot întinde pe 20 cm. Cele mai multe se ascund în timpul zilei, iar noaptea ies să vâneze insecte şi mici viețăți, pe care le omoară cu muşcătura lor veninoasă. Pentru oameni, sunt inofensive şi devin tot mai mult nişte animale de casă. Localnicii culeg tarantulele pentru export într-un număr atât de mare, încât în curând s-ar putea ca puține să mai fie văzute în libertate.

Păianjenul de licheni

Păianjenul de licheni este bălțat, fiind bine ascuns pe coaja copacilor acoperiți de licheni. Toate umbrele care i-ar putea trăda prezența sunt atenuate de părul des. Dacă păianjenul bănuieşte că se apropie un inamic, se lipeşte şi mai mult de coaja copacului şi devine foarte dificil de zărit.

Păianjenul de licheni

Familia: Sparassidae
Mărimea: 0,9-3 cm
Număr de specii: 1.000

Păianjenul scuipător

Acest vânător neobişnuit se apropie de victimă şi scuipă asupra ei două fire dintr-o substanță lipicioasă, care provin din glandele de lângă gură. Firele cad în zigzag pe pradă, pe care o imobilizează. Apoi păianjenul îşi ucide prada cu o muşcătură.

Familia: Scytodidae
Mărimea: 0,9 cm
Număr de specii: 200

Păianjenul scuipător

Păianjenul cu mătase aurie

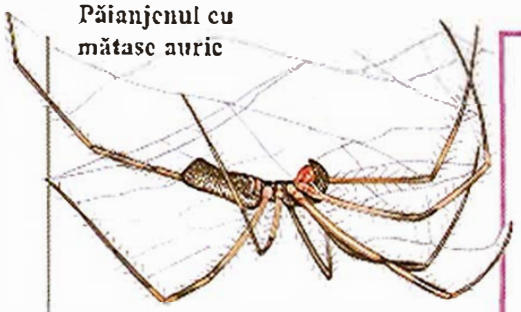

Familia: Araneidae
Mărimea: 0,15-3 cm
Număr de specii: 2.500

Păianjenul cu mătase aurie

Femela păianjen cu mătase aurie este de opt-nouă ori mai lungă decât masculul şi poate să cântărească de 100 de ori mai mult decât acesta. De fapt, mărimea masculului este un avantaj atunci când se apropie de femelă pentru a se împerechea cu ea. Ca şi în cazul unor insecte mici care îi intră în plasă, masculul este prea mic pentru ca femela să se obosească să îl atace.

Păianjenul comun de casă

Păianjenul de casă are picioare lungi, presărate cu peri tari. Îşi construieşte o pânză plată, mare, într-un colţ liniştit al casei, garajului sau şopronului. El stă în spatele pânzei, aşteptând ca prada să se încurce în pânza lipicioasă, după care scoate prada de acolo şi o mănâncă.

Păianjenul comun de casă

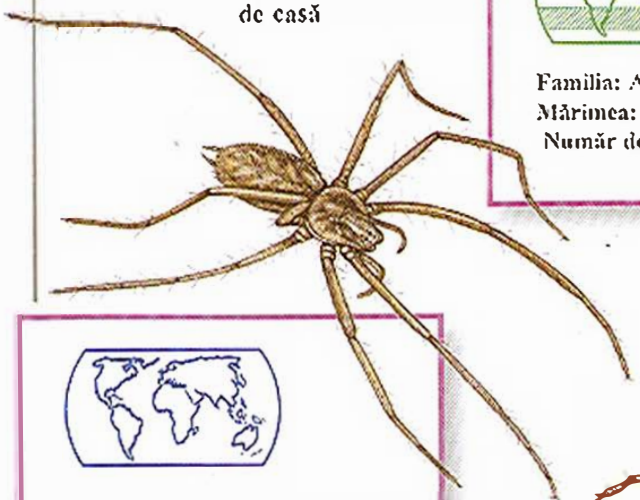

Familia: Agelanidae
Mărimea: 0,15-2 cm
Număr de specii: 1.000

Păianjenul cu pânza în pâlnie

Acest păianjen construieşte o pânză în formă de pâlnie, care conduce spre vizuina lui subpământeană. Dacă o victate vine în apropierea pânzei, păianjenul o simte şi se grăbeşte să o prindă. Păianjenii cu pânza pâlnie prind broaşte, şopârle şi insecte şi au o muşcătură extrem de veninoasă.

Familia: Dipluridae
Mărimea: cam 3 cm
Număr de specii: aproximativ 100

Păianjenul cu pânză-pungă

Acest păianjen construieşte un tub de mătase într-o vizuină înclinată din pământ. Partea de sus a tubului se întinde mai sus de nivelul solului şi este camuflată cu frunze. Când o insectă aterizează pe pânză, păianjenul o înhaţă prin pereţii tubului cu colţii lui ascuţiţi şi o trag înăuntru.

Păianjenul cu pânză pâlnie

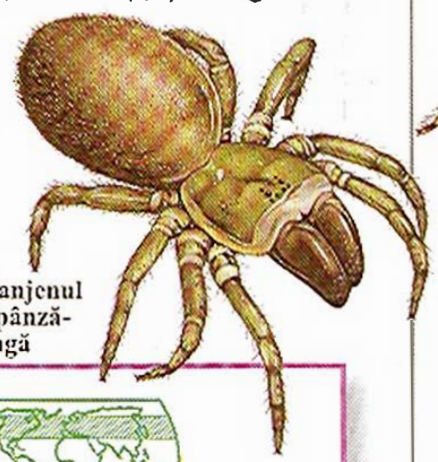

Păianjenul cu pânză-pungă

Familia: Atypidae
Mărimea: 0,9-3 cm
Număr de specii: 1

Dysdera crocata

Aceşti păianjeni au doar şase ochi - cei mai mulţi au opt. Ei îşi petrec ziua ascunzându-se sub pietre, iar noaptea ies ca să vâneze păduchi de lemn. Păduchii de lemn au un schelet extern extrem de tare, dar acest păianjen poate să le străpungă armura cu uriaşii lui colţi ascuţiţi.

Familia: Dysceridae
Mărimea: 2 cm
Număr de specii: 1

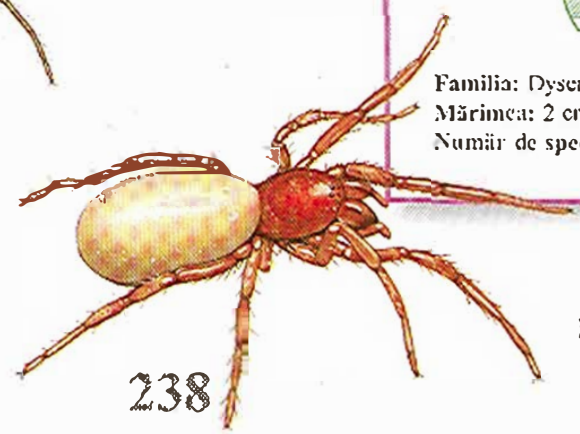

Dysdera crocata

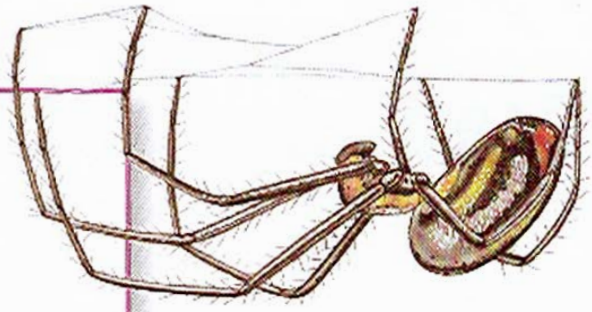

Păianjenul de livadă

Familia: Araeneidae
Mărimea: 0,15-3 cm
Număr de specii: 2.500

Păianjenul de livadă

Deşi este membru al familiei de păianjeni ţesători, păianjenul de livadă nu ţese pânză. El stă pe o creangă de copac şi prinde orice molie se apropie prea mult de puternicele lui picioare din faţă. Se pare că păianjenul emite un miros care atrage moliile spre el.

Păianjenul de apă

Păianjenul de apă este singurul păianjen care îşi duce întreaga viaţă în apă. El îşi construieşte sub apă un adăpost special, în care poate să respire aer. După ce a construit o structură de mătase în formă de clopot, el aduce în ea aer colectat de la suprafaţă. Apoi intră în casă, aşteptând apariţia prăzii. Se repede la victimă, pe care o aduce în clopot, unde o mănâncă.

Familia: Pisauridae
Mărimea: 0,6-2,5 cm
Număr de specii: 400

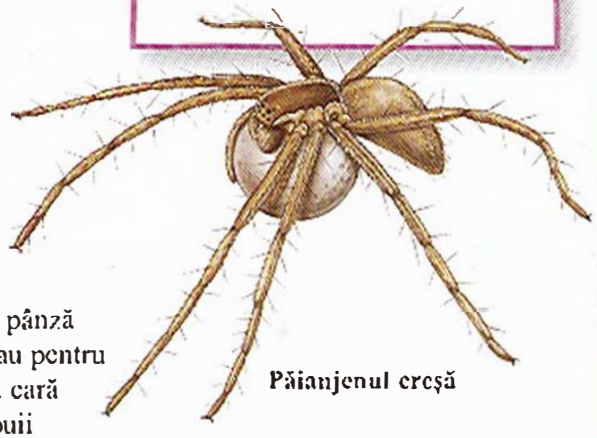

Păianjenul creşă

Păianjenul creşă

Aceşti păianjeni nu ţes o pânză pentru prinderea prăzii sau pentru protejarea puilor. Femela cară sacul cu ouă până când puii sunt gata să apară. Atunci ea ţese peste ouă o pânză protectoare, aşteptând în apropiere ieşirea puilor.

Linxul verde

Familia: Agelenidae
Mărimea: 0,15-2 cm
Număr de specii: 1.000

Familia: Oxyopidae
Mărimea: 0,3-1,5 cm
Număr de specii: 500

Păianjenul de apă

Linxul verde

Linxul este un vânător activ şi rapid. Nu îşi construieşte pânză, ci îşi urmăreşte prada printre plante, sărind de pe o frunză pe alta. Are o bună vedere, care îl ajută să vadă prada, în vreme ce culoarea lui verde îl face aproape invizibil când stă pe frunze. Femela ţese un sac de mătase pentru ouă, pe care îl lipeşte de plante.

Păianjenii țesători

Foarte puține ființe construiesc capcane pentru prinderea prăzii. Printre cele mai cunoscute se numără păianjenii țesători, care țes pânzele pe care le vedem adesea în grădini și case. Există mai mult de 2.500 de specii diferite din acești păianjeni, care trăiesc în toată lumea.

Păianjenii își construiesc pânzele din două tipuri de mătase. Mătasea provine de la glandele de la spatele corpului. Când iese din deschiderile de la capătul abdomenului, numite filiere sau duze, mătasea este lichidă. Unul din tipurile de mătase se întărește, devenind un fir foarte rezistent, care nu este lipicios. Celălalt tip este lipicios și se folosește pentru centrul pânzei. După construirea pânzei, păianjenul stă în mijlocul acesteia sau se ascunde în apropiere, legat de pânză printr-un fir de semnalizare. Prin acesta, păianjenul simte orice mișcare sau perturbare a pânzei. După ce prada este prinsă în partea lipicioasă a pânzei, păianjenul se grăbește să o muște și să o înfășoare în fire de pânză, pentru a împiedica evadarea.

Păianjenul cu față de căpcăun

Acest păianjen își duce plasa la victimă. El țese o plasă mică dar rezistentă din fire foarte lipicioase, puse peste o rețea de mătase nelipicioasă. Îndată ce a terminat capcana, păianjenul se atârnă de o crenguță prin câteva fire, ținând plasa între cele patru picioare din față. Când o insectă se apropie, păianjenul întinde pânza, iar victima zboară direct în ea și se lipește. Prada este apoi legată ca o boccea și dusă în altă parte spre a fi consumată.

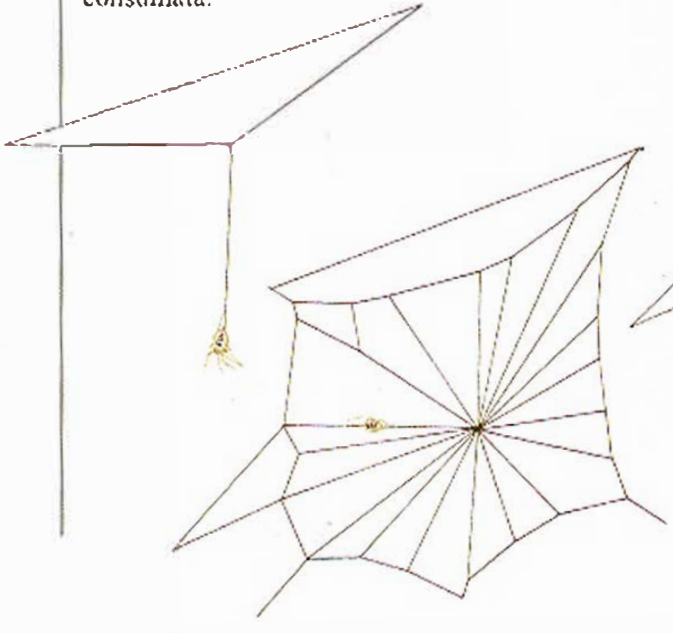

Construirea unei pânze

Mai întâi, păianjenul țesător construiește o structură de fire nelipicioase, legate solid de plantele înconjurătoare sau de alte suporturi. Se adaugă apoi mai multe „spițe", după care păianjenul crează o spirală largă temporară. După ce totul s-a stabilizat, păianjenul intră pe pânză și țese spirala lipicioasă, îndepărtând spirala temporară. Întregul proces durează mai puțin de o oră, iar păianjenul poate să țească o pânză în fiecare noapte.

Păianjenul cu pânză plană

Dar există și un alt tip de pânză, cum ar fi cea a acestui păianjen. Acesta țese o pânză plană ca o foaie, care poate să se întindă pe un diametru de 30 cm, după care așteaptă sub ea. Deasupra pânzei există mai multe fire care o țin pe loc. Când prada atinge aceste fire, ea cade în plasă, unde este prinsă de păianjenul care așteaptă.

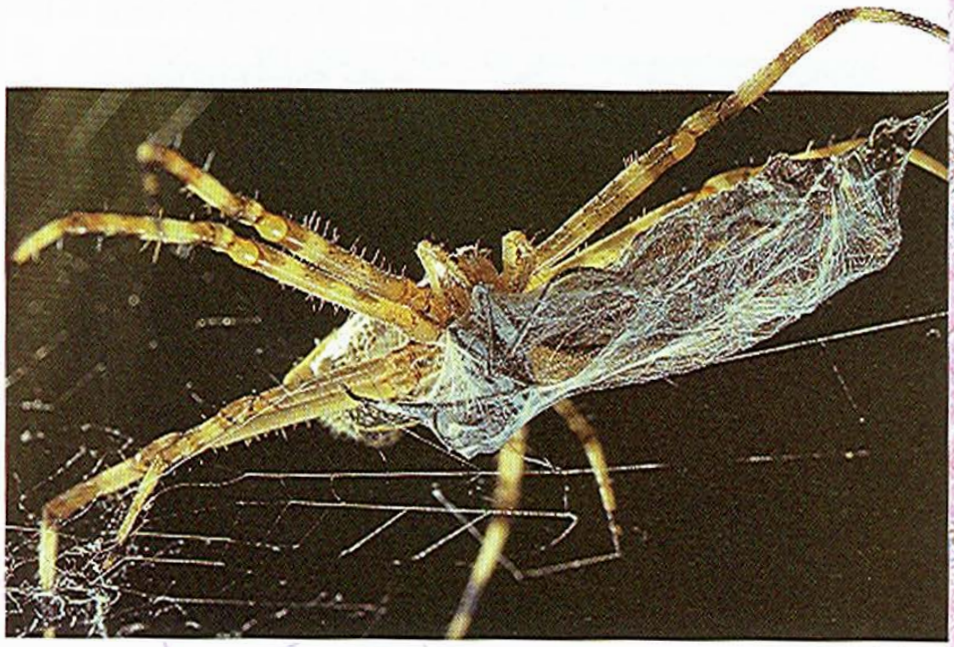

Acest **păianjen țesător** a prins în plasă un fluture, pe care îl înfășoară în pânză, pentru ca să nu poată evada. El îl va cără apoi într-o ascunzătoare de lângă pânză, unde îl va mânca.

La pândă pe pânză

Acest păianjen de grădină așteaptă ca o insectă să se aventureze în apropierea pânzei și să se lipească de ea. Păianjenul are pe fiecare picior structuri care seamănă cu niște gheare suplimentare, cu care se ține de firele nelipicioase ale pânzei, evitându-le pe cele lipicioase. Dacă păianjenul atinge vreo parte lipicioasă, un ulei special de pe picior împiedică prinderea.

Scorpioni şi alte arahnide

Există Aproximativ 1.500 de tipuri de scorpioni, care trăiesc în toată lumea, din deşerturi până în junglele din regiunile calde. Ei se folosesc de acul veninos de la capătul corpului pentru a omorî prada şi pentru a se apăra. Puține tipuri de scorpion au un venin atât de puternic încât să omoare un om, dar cei mai mulți au o înțepătură mult mai gravă decât cea a albinelor sau a viespilor. Tot din grupul arhnidelor fac parte şi minusculele căpuşe. Căpuşele se hrănesc cu ouă de afide sau vânează alte mici insecte. Unele dintre ele duc o viață parazitară, pe alte animale. În general, se hrănesc cu sângele păsărilor sau al mamiferelor.

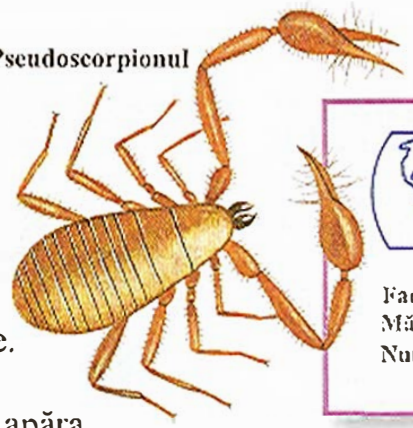

Pseudoscorpionul

Familia: Chernetidae
Mărimea: până la 0,6 cm
Număr de specii: 1.000

Pseudoscorpionul

Aceste minuscule rude ale scorpionului, trăitoare la sol, au glande veninoase în palpatoare, pe care le folosesc la atacarea prăzii. Nu au ac. Pseudoscorpionii au glande de producere a mătăsii şi îşi țes coconi în care îşi petrec iarna.

Scorpionul centruroid

Acest scorpion se ascunde în timpul zilei pe sub pietre, iar noaptea iese să vâneze mici insecte şi păianjeni cu cleştii lui puternici. Femela îşi cară nou născuții pe spate câteva săptămâni, până când sunt destul de mari pentru a se apăra singuri.

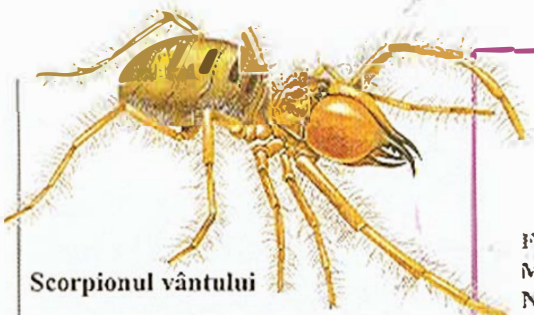

Scorpionul vântului

Familia: Eremobatidae
Mărimea: 1,5-4,5 cm
Număr de specii: 900

Scorpionul vântului

Scorpionii vântului, numiți uneori şi păianjenii soarelui, sunt de fapt rude ale adevăraților scorpioni. Se găsesc de obicei în deşerturi. Fiind vânători rapizi, ei vânează insecte şi chiar şi mici şopârle. Se folosesc de lungile lor palpatoare, asemănătoare cu niște picioare, pentru a prinde prada, în vreme ce rolul de senzor este preluat de prima pereche de picioare.

Scorpionul cu bici (scorpionul flagelat)

Acest animal nu este un scorpion adevărat. Are o coadă lungă şi este lipsit de ac. Are patru perechi de picioare, dar prima pereche este folosită pe post de palpatoare.

Scorpionul cu bici este cunoscut şi sub numele de oțetar, pentru că amenințat împroaşcă un lichid acid din glandele aflate la baza cozii.

Familia: Buthidae
Mărimea: 5-7 cm
Număr de specii: 700

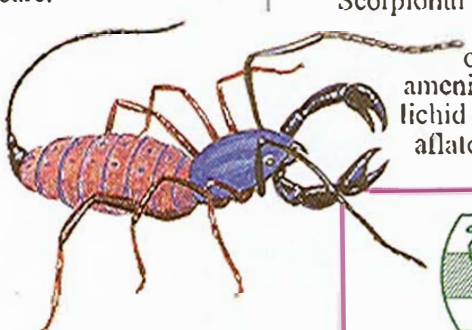

Scorpionul cu bici (scorpionul flagelat)

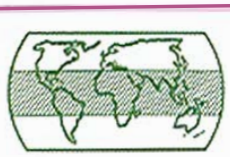

Familia: Thelyphonidae
Mărimea: 14,5 cm lungime, cu tot cu coada
Număr de specii: 100

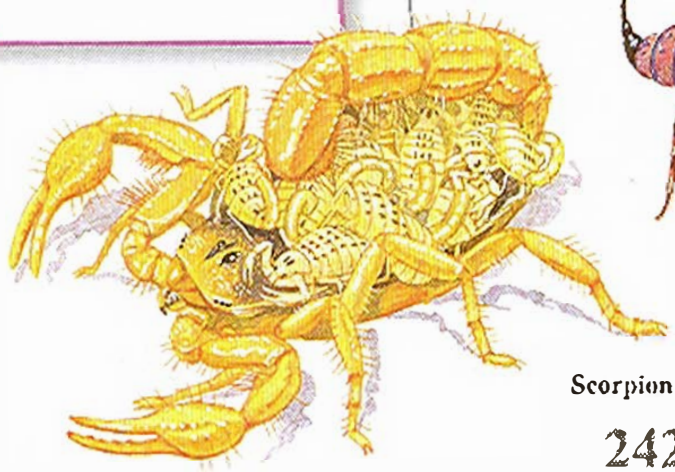

Scorpion centruroid

Căpuşa de catifea

Familia: Trombiculidae
Mărimea: până la 0,5 cm
Număr de specii: 200

Familia: Pyroglyphidae
Mărimea: 0,25-0,5 mm
Număr de specii: 20

Căpuşa de catifea

Această căpuşă se numeşte aşa din cauza părului des şi fin care îi acoperă corpul rotund. Adulţii duc o viaţă independentă, hrănindu-se în special cu ouă de insecte. Ei îşi depun ouăle pe pământ. Când apar, larvele vor trăi ca paraziţi ai insectelor sau păianjenilor, hrănindu-se cu fluidele corporale ale acestora.

Căpuşa de praf

Aceste căpuşe trăiesc în casele din toată lumea. Ele se hrănesc cu minusculii solzi de piele care se găsesc în praful casnic. Materiile lor fecale conţin substanţe care cauzează reacţii alergice sau astm (dificultate în respiraţie) la unii oameni sensibili.

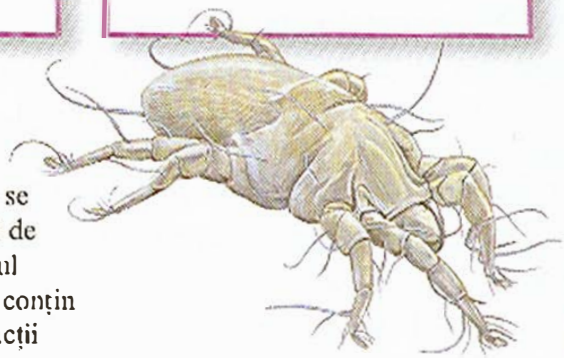

Căpuşa de praf

Scorpionul comun

Scorpionul comun îşi găseşte prada în principal prin simţul pipăitului, folosindu-se de fire fine de pe corp, picioare şi cleşti, ataşate unor nervi, pentru a simţi mişcarea din jur. El îşi prinde prada în uriaşii cleşti, după care îşi curbează coada pentru a injecta victimei otrava, pentru a o paraliza sau a o omorî înainte de a o mânca.

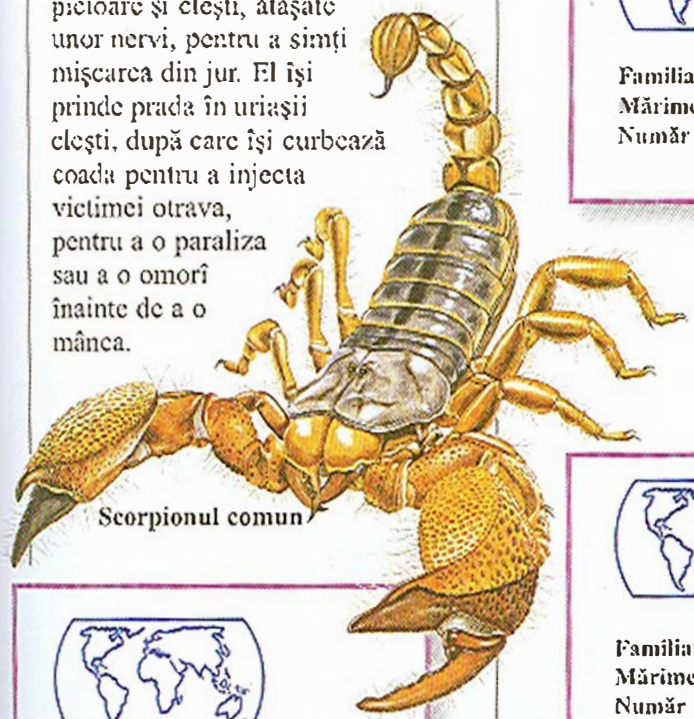

Scorpionul comun

Familia: Phalangiidae
Mărimea: 0,3-2 cm
Număr de specii: 3.400

Păianjenul cu picioroange

Cunoscut şi sub numele de secerător, această vietate este de fapt o rudă a păianjenilor. Are un corp rotund, fără obişnuitul mijloc îngust al păianjenilor. Toate picioarele lui sunt foarte lungi, dar perechea a doua este cea mai lungă. De obicei activ noaptea, păianjenul cu picioroange vânează insecte. Femela depune ouăle pe sol, unde vor sta toată iarna, iar puii vor ieşi primăvara.

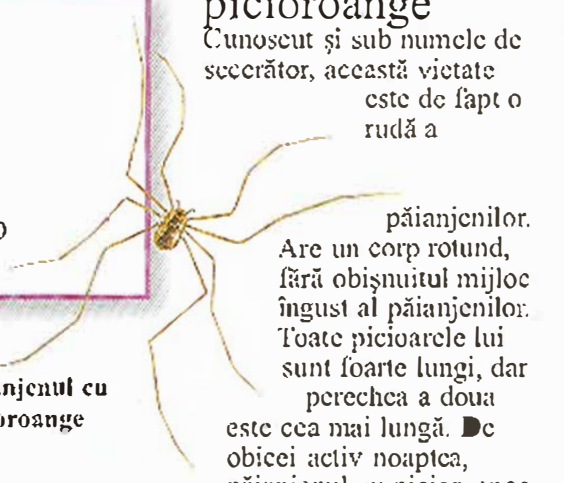

Păianjenul cu picioroange

Familia: Ixodidae
Mărimea: 0,15-0,3 cm
Număr de specii: 650

Căpuşa

Căpuşele sunt paraziţi care se hrănesc cu sângele mamiferelor, păsărilor şi reptilelor. Ele stau pe o gazdă câteva săptămâni, timp în care se hrănesc, bine prinse cu ajutorul gurii lor puternice. Unele specii pot să transmită boli în timp ce se hrănesc.

Căpuşa

Familia: Buthidae
Mărimea: 5-7 cm
Număr de specii: 700

Melcul, limaxul şi alte nevertebrate de uscat

Pe lângă insecte şi păianjeni, există multe alte tipuri de nevertebrate care îşi petrec viaţa pe uscat. Cele mai multe moluşte trăiesc în mare, dar există şi specii terestre, cum ar fi melcii şi limacşii. „Păduchii de lemn" sunt de fapt rude cu crustaceii marini, cum ar fi crabii şi creveţii. Râmele sunt rude cu viermii segmentaţi din mare, dar îşi petrec viaţa săpând în solul câmpurilor, pădurilor şi grădinilor. Toate aceste animale sunt comune în toată lumea.

Ca şi insectele şi păianjenii, milipedele şi centipedele sunt nişte artropode. Creaturi foarte reuşite, ele trăiesc peste tot, de la jungle până la tundră. Adesea pot fi confundate cu nişte insecte, dar au mult mai multe picioare şi sunt lipsite de aripi. Corpurile lor se pot usca repede la soare şi de aceea aceste vietăţi sunt active numai noaptea.

Râma

Râmele se întâlnesc în solurile din toată lumea. Ele îşi petrec cea mai mare parte a vieţii în pământ şi ies la suprafaţă doar noaptea sau pe vreme umedă. Se hrănesc în principal cu frunze moarte sau cu alt material vegetal, dar mănâncă şi pământ, digerând ceea ce se poate şi excretând restul.

Mărimea: până la 30 cm
Răspândirea: în întreaga lume
Denumirea ştiinţifică: *Lumbricus terrestris*

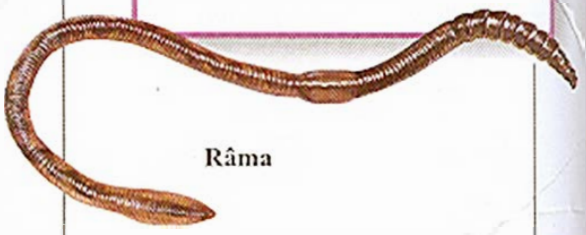

Râma

Păduchele de lemn

Păduchele de lemn se înrudeşte cu crustaceii, cum ar fi crabii şi creveţii, dar s-a adaptat la viaţa terestră. Corpul lui este format din 13 segmente şi are 7 perechi de picioare. Se ascunde în locuri întunecoase şi umede în timpul zilei şi noaptea iese să se hrănească cu plante putrezite şi cu mici vietăţi moarte.

Mărimea: 1 cm
Răspândirea: în întreaga lume
Denumirea ştiinţifică: *Armadillium vulgare*

Marele limax negru

Limaxul este o moluscă. Seamănă cu un melc, dar nu are cochilia externă. Toate moluştele de uscat produc mucus. Această substanţă îl ajută pe limax să nu se usuce atât de repede şi îi permite să se deplaseze mai uşor. Limaxul lasă peste tot pe unde merge urme de mucus şi astfel poate să se orienteze. Se hrăneşte în special cu plante vii şi putrezite şi cu materiale lăsate de animale, pe care le găseşte cu ajutorul mirosului.

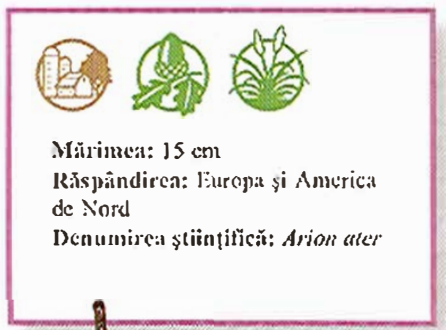

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: Europa şi America de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Arion ater*

Marele limax negru

Păduchele de lemn

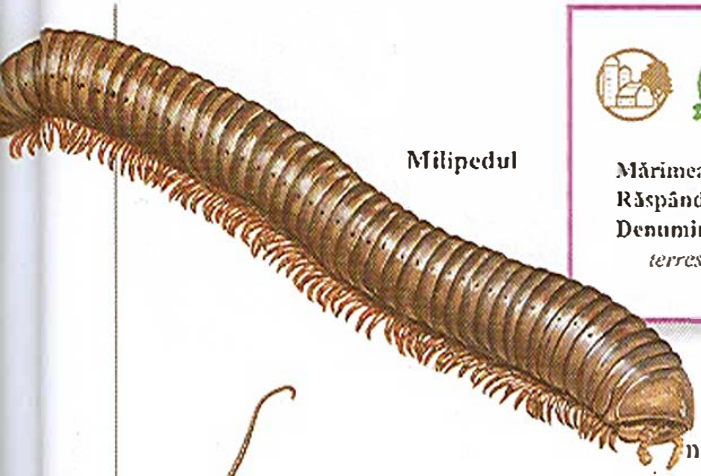

Milipedul

Mărimea: până la 9 cm
Răspândirea: Europa
Denumirea ştiinţifică: *Julus terrestris*

Milipedul

În ciuda numelui, milipezii nu au o mie de picioare. Cele mai multe specii au doar câteva sute. Sunt fiinţe lente, care se hrănesc cu plante şi trăiesc pe sub pietre sau sub coaja copacilor, sau se ascund în interiorul vegetaţiei putrezite.

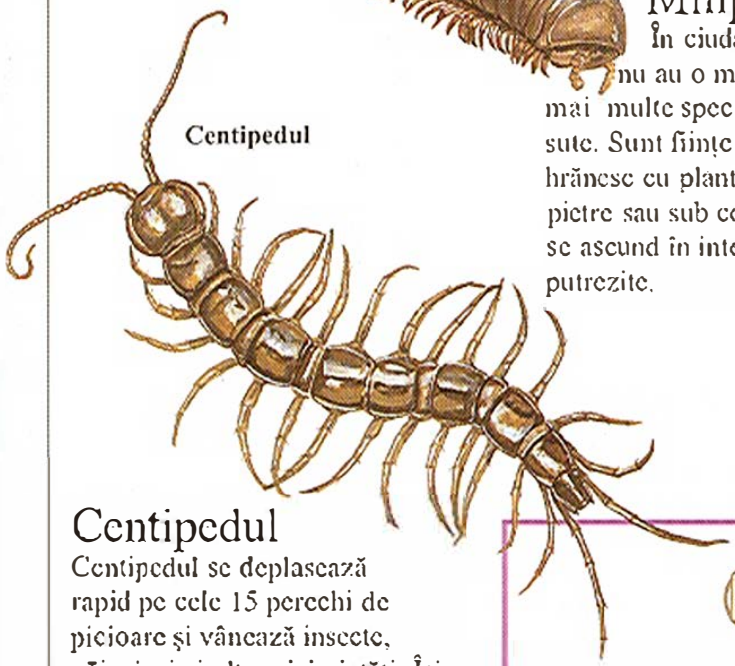

Centipedul

Centipedul

Centipedul se deplasează rapid pe cele 15 perechi de picioare şi vânează insecte, păianjeni şi alte mici vietăţi. Îşi prinde prada în ghearele sale ascuţite, care pot să injecteze o otravă puternică, pentru paralizarea victimei.

Mărimea: 3 cm
Răspândirea: Europa
Denumirea ştiinţifică: *Lithobius forficatus*

Milipedul blindat

Milipezii blindaţi au o cochilie exterioară tare. Ei trăiesc în păduri, unde se hrănesc cu frunze şi alte plante putrezite de pe sol. Au glande otrăvitoare, iar unii dintre ei chiar pot să împroaşte venin pentru a se apăra.

Milipedul blindat

Mărimea: până la 13 cm
Răspândirea: întreaga lume
Denumirea ştiinţifică: *Polydesmus* spp.

Melcul de grădină

Diverse tipuri de melci se găsesc în toată lumea. Toţi au un corp moale, ca al limaxului, şi o cochilie tare pe care o cară pe spate. Cei mai mulţi melci îşi petrec ziua în interiorul cochiliei şi ies noaptea pentru a se hrăni cu plante foioase. Ei se deplasează cu ajutorul unui „picior" musculos pe un strat de mucus pe care-l produc sub corp.

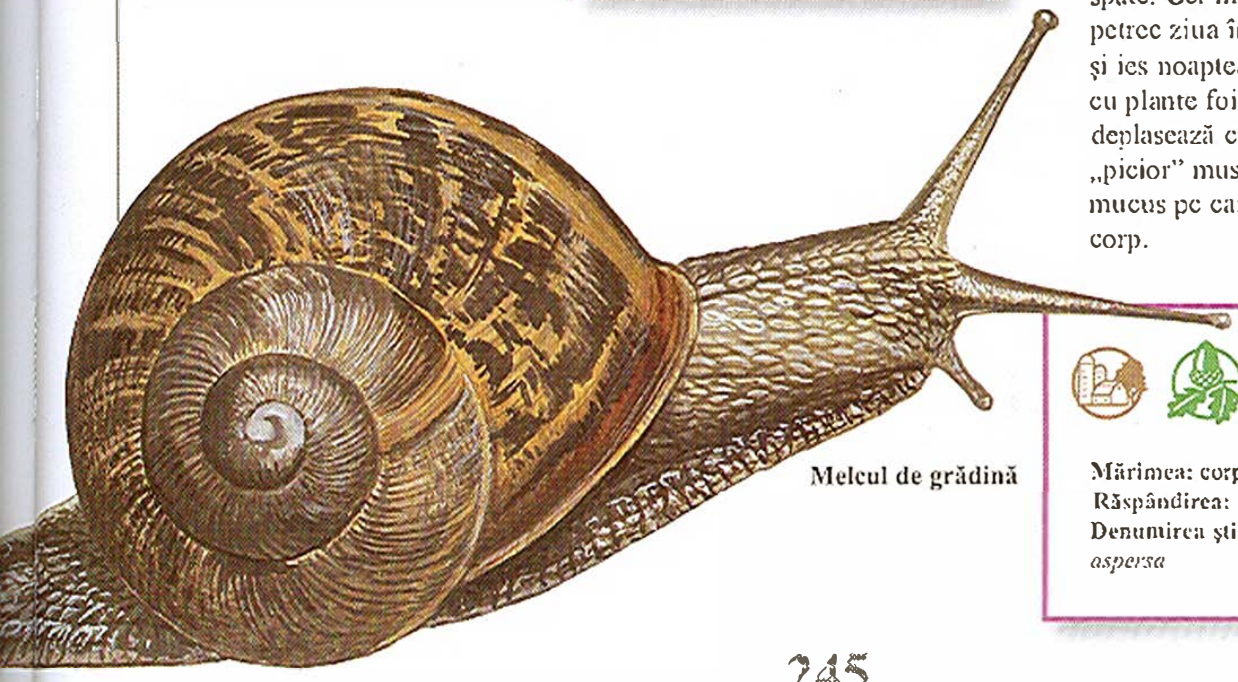

Melcul de grădină

Mărimea: corpul până la 9 cm
Răspândirea: Europa
Denumirea ştiinţifică: *Helix aspersa*

Creaturi marine

Pe lângă miile de specii de peşti car trăiesc în oceane, există şi un uriaş număr de specii de nevertebrate. Cel puţin 160.000 de specii, între care scoicile, crabii şi meduzele trăiesc în toate regiunile oceanului, de la apele de suprafaţă până la fundurile abisale. Apele cele mai populate sunt cele aflate în apropierea suprafeţei. Aici, lumina abundentă pătrunde până la adâncimea de 100 m, producând o abundenţă de fitoplancton. Aceste plante microscopice sunt consumate de zooplancton - animale minuscule care plutesc la suprafaţa apei şi care sunt la rândul lor mâncate de animalele mai mari.

Bureţii, meduzele şi speciile înrudite

Bureţii au nişte corpuri atât de simple, încât par să fie mai mult plante decât animale. Larvele lor înoată liber, dar adulţii rămân într-un loc, pe o stâncă sau pe fundul mării. Şi anemonele de mare seamănă cu nişte plante. Ele aparţin unui grup mare de vietăţi numite cnidariene, în care mai intră şi coralul şi meduzele. Cele mai multe au un corp simplu, tubular, şi tentacule înarmate cu celule urzicătoare. Ctenoforele seamănă cu meduzele, dar formează un grup separat. Ele sunt animale translucide, mici, dar plutesc în apele de suprafaţă. Brahiopodele sunt creaturi cu cochilii, care se ancorează de stânci sau de fundul mării cu ajutorul unui „picior" cărnos.

Brahiopodele

Brahiopodele, numite şi scoici cu picior sau „scoici-lampă", sunt membre ale unui grup de animale care trăiesc pe Pământ de aproximativ 550 milioane de ani. Au o cochilie pereche şi un picior scurt, pe care se pot deplasa. Când îşi deschid cochiliile, dau la iveală tentacule încolăcite, presărate cu perişori. Aceşti perişori aduc apa spre tentacule, care prind în capcană micile particule de hrană.

Mărimea: 3 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Terebratulina septentrionalis*

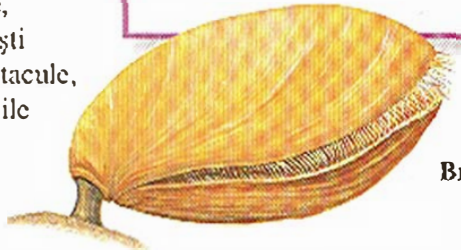

Brahiopod

Cnetoforul comun

Acest tip de cnetofor se deplasează cu ajutorul micilor cili (perişori) aranjaţi în linie în partea de jos a corpului lor asemănător cu o pungă translucidă. Aceşti perişori se mai numesc şi piepteni, de unde şi denumirea de meduze cu piepteni. Ei vor vibra împreună, pentru a propulsa animalul prin apă. Prind animale cum ar fi creveţii şi alte mici vietăţi.

Cnetoforul comun

Mărimea: 15 cm în înălţime
Răspândirea: zona arctică şi cea antarctică a Oceanului Planetar
Denumirea ştiinţifică: *Bolinopsis infundibulum*

Buretele

Bureţii sunt printre cele mai simple animale. Pentru a se hrăni, ei trag apă în camerele corpului, micile particule de hrană fiind reţinute şi digerate. Apa le aduce şi oxigenul şi înlătură bioxidul de carbon.

Burete

Mărimea: până la 50 cm în lungime
Răspândirea: Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Callyspongia* spp.

Coralul creier

Pana de mare

Pana de mare

Pana de mare nu este un animal, ci un grup de animale individuale, numite polipi. Un polip mare, cu aspect de tulpină, se fixează de fundul mării și susține întregul grup. Pe părțile laterale se află polipii hrănitori. Dacă este atinsă, pana de mare începe să emită o lumină fosforescentă.

Mărimea: până la 38 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Pennatula phosphorea*

Fregata portugheză

Fregata portugheză nu este o meduză propriu-zisă, ci o colonie de sute de animale individuale, numite polipi. Acestea trăiesc împreună sub această structură care seamănă cu o pânză plină cu gaz și care plutește la suprafața apei. Fiecare tip de polip îndeplinește o sarcină specifică în colonie, cum ar fi capturarea hranei sau producerea ouălor.

Fregata portugheză

Mărimea: colonie cu diametrul până la 2 m
Răspândirea: apele tropicale ale oceanelor Indian și Pacific și Marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Meandrina* spp.

Coralul creier

Coralul creier se găsește cel mai adesea în ape adânci de 6-12 m. Trăiește sub forma unor cupole în colonii de minuscule creaturi asemănătoare cu anemonele, numite polipi. Fiecare dintre acești polipi are un schelet tare. Scheletele formează baza solidă a coloniei.

Mărimea: cupola 30 cm; tentaculele 18 m
Răspândirea: apele calde și tropicale din oceanele Atlantic, Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Physalia physalis*

Anemona de mare

Anemona de mare are aspect de floare, dar de fapt este un animal și se hrănește cu alte vietăți, pe care le capturează. La un capăt al corpului are o ventuză cu care se prinde ferm de stâncă. La celălalt capăt se află gura, înconjurată de tentacule.

Anemona de mare

Meduza purpurie

Ca majoritatea meduzelor, această vietate are multe celule urzicătoare pe lungile tentacule. Aceste celule o protejează de inamici și o ajută să prindă planctonul cu care se hrănește. Deși cunoscută sub numele de meduză purpurie, ea poate fi și galbenă, roșie, sau chiar maronie.

Meduza purpurie

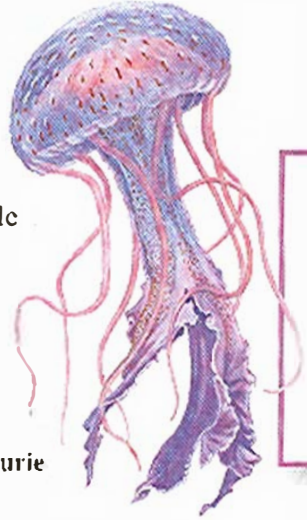

Mărimea: clopotel 3 cm; tentaculele 90 cm lungime
Răspândirea: Oceanele Atlantic, Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Pelagia noctiluca*

Mărimea: până la 25 cm în înălțime
Răspândirea: coastele Atlanticului și Pacificului
Denumirea științifică: *Tealia* spp.

Crustaceii

Există aproximativ 31.000 de specii de crustacei, între care crabii, homarii şi creveţii. Păduchii de lemn trăiesc pe uscat şi există şi câteva specii de creveţi şi de alte specii de apă dulce, dar cei mai mulţi crustacei trăiesc în mare. În mod obişnuit, crustaceii au un schelet exterior dur, care protejează corpul moale din interior. Capul este constituit din până la şase segmente, pe care se găsesc două perechi de antene şi câteva tipuri de gură. De restul corpului, care se poate împărţi în torace şi abdomen, se leagă picioarele de mers.

Crevetele de adâncuri

Antenele crevetelui de adâncuri sunt mai lungi decât corpul lui. El îşi întinde antenele pentru a găsi hrana în întunericul apelor adânci. Mănâncă orice materie moartă şi în curs de putrezire pe care o întâlneşte.

Crevetele de adâncuri

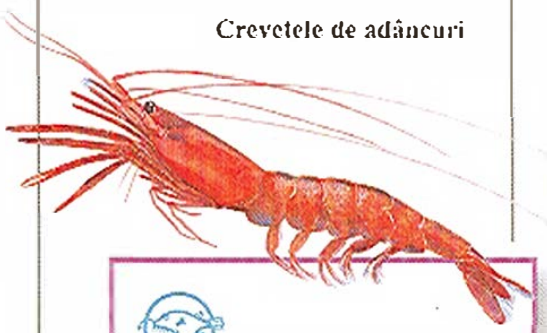

Mărimea: 10 cm lungime
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Paxiphuea* spp.

Gâsca cu guler alb

Gâsca cu guler alb trăieşte fixată prin piciorul ei de orice obiect pluteşte în mare, inclusiv buşteni, resturi de naufragii şi nave. Corpul este închis într-o cochilie formată din cinci straturi. Acestea se deschid la vârf, astfel încât gâsca cu guler alb poate să-şi scoată cele şase perechi de braţe cu peri pentru a colecta minuscule particule de hrană din apă.

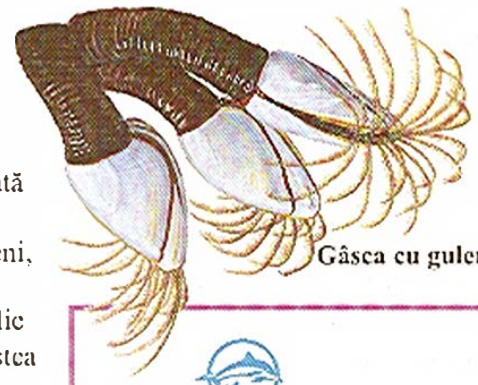

Gâsca cu guler alb

Mărimea: 15 cm, cu tot cu piciorul
Răspândirea: oceanele Atlantic şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Lepas anatifera*

Izopodul uriaş

Este o rudă marină a păduchelui de lemn, care trăieşte în apele Antarcticii, unde prinde orice hrană poate găsi. De asemenea, este şi gunoier al fundului mării, hrănindu-se cu victăţi moarte sau muribunde. Izopodele din Antarctica sunt mult mai mari decât oricare altele din lume.

Izopodul gigantic

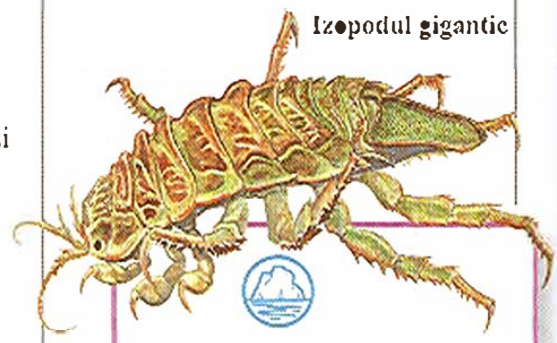

Mărimea: 12,5 cm lungime
Răspândirea: zona antarctică a oceanului
Denumirea ştiinţifică: *Glyptonotus antarcticus*

Homarul

În timpul zilei, acest crustaceu mare se ascunde în crăpăturile din stânci, dar noaptea iese la vânătoare. Îşi foloseşte cleştii uriaşi pentru a perfora şi a rupe prada, care constă în moluşte şi crabi. Vara, femela homar depune mii de ouă, pe care le cară cu ea pe abdomen. Din ouă vor ieşi larve asemănătoare cu creveţii, care vor pluti la suprafaţă timp de câteva săptămâni. Apoi se vor aşeza pe fundul mării şi vor începe să se transforme în adulţi.

Mărimea: 30 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului de Nord
Denumirea ştiinţifică: *Homarus americanus*

Homarul

Pagurul

Spre deosebire de alți crabi, pagurul nu are o cochilie dură proprie. El își protejează corpul moale trăind în cochilia abandonată a altei viețăți, cum ar fi un melc marin. Crabul are cleşti mari pe prima pereche de picioare, cu ajutorul cărora își prinde prada.

Pagurul

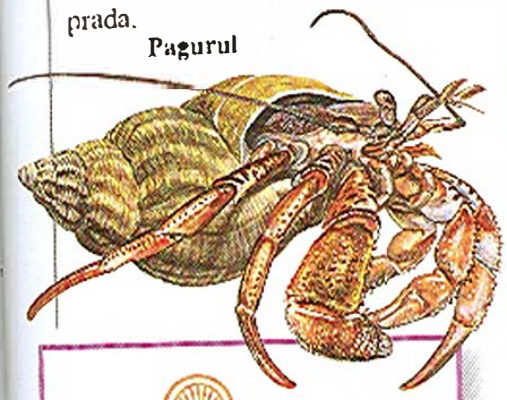

Mărimea: până la 10 cm
Răspândirea: nordul Atlanticului
Denumirea științifică: *Pagurus bernhardus*

Krill-ul antarctic

Krill-ul antarctic

Krill-ul are aspect de creveți și se hrănește cu fitoplancton și cu mici animale pe care le filtrează din apă. La rândul lui, este principala hrană pentru mulți pești, pentru pinguini și chiar pentru balene. O balenă albastră poate să mănânce zilnic până la patru milioane de exemplare de krill. Krill-ul este extrem de răspândit, iar uneori este atât de dens, încât marea se înroșește.

Mărimea: până la 5 cm
Răspândirea: oceanele sudice
Denumirea științifică: *Euphausia superba*

Amfipodul

Amfipodul

Acest mic crustaceu trăiește pe țărmurile cu ape puțin adânci, sub stânci sau printre ierburi. Se hrănește cu mici bucățele de plante sau cu substanțe animaliere. Pe abdomen are trei perechi de picioare cu ajutorul cărora sare. Femela de amfipod își ține puii într-o pungă din partea de jos a corpului.

Mărimea: până la 2,5 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului și Pacificului
Denumirea științifică: *Gammarus locusta*

Langusta Montague

Langustele au o platoșă mult mai subțire decât crabii sau homarii. Membrele de pe abdomen sunt folosite pentru înot, în timp ce cele de pe torace folosesc la mers sau pentru aducerea hranei la gură.

Mărimea: până la 12,5 cm lungime
Răspândirea: coastele Atlanticului de Nord
Denumirea științifică: *Pandalus montagui*

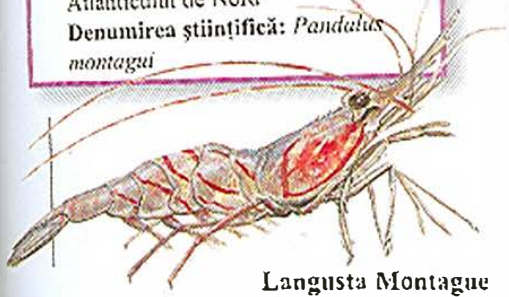

Langusta Montague

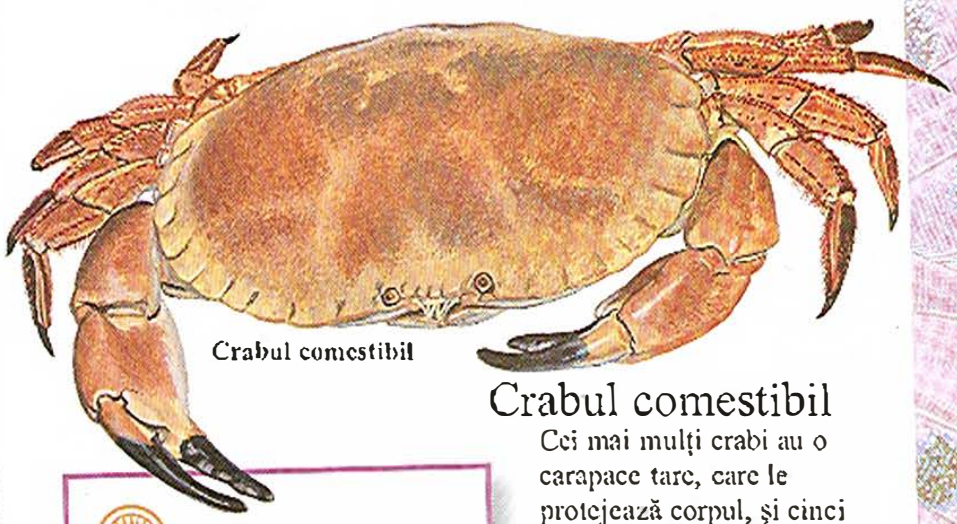

Crabul comestibil

Crabul comestibil

Cei mai mulți crabi au o carapace tare, care le protejează corpul, și cinci perechi de picioare. Prima pereche are cleşti puternici, folosiți pentru a sparge cochiliile prăzii, care constă în moluște. Celelalte picioare sunt mai mici. Crabii trăiesc între stânci, pe țărmurile joase.

Mărimea: 30 cm în lățime
Răspândirea: coastele de nord ale Atlanticului
Denumirea științifică: *Cancer spp.*

Moluştele

Există cel puţin 100.000 de specii actuale de moluşte. Ele se împart în trei mari grupuri: gastropodele, cum ar fi melcii de mare, bivalvele, cum ar fi scoicile, şi cefalopodele, cum ar fi caracatiţele, sepiile, calmarii şi nautilus. Melcii şi limacşii trăiesc şi pe uscat şi în apă dulce, dar majoritatea covârşitoare a moluştelor se găsesc în mare. La cele mai multe moluşte, corpul se împarte în trei părţi: capul, care conţine gura şi organele de simţ, corpul şi picioarele, care sunt o parte cărnoasă a corpului cu ajutorul căreia moluştele se deplasează. În marea lor majoritate, dar nu toate, moluştele au o cochilie dură care le protejează corpul moale.

Scoica obişnuită

Deşi i se spune şi „de râu", această scoică trăieşte îngropată în nisipul sau noroiul de pe fundul oricărei ape, inclusiv al mării. Îşi sapă groapa cu picioarele, care sunt o prelungire cărnoasă a corpului. Apa şi hrana (mici fiinţe) trec printr-un tub. Apoi apa iese de cealaltă parte a tubului.

Scoica obişnuită

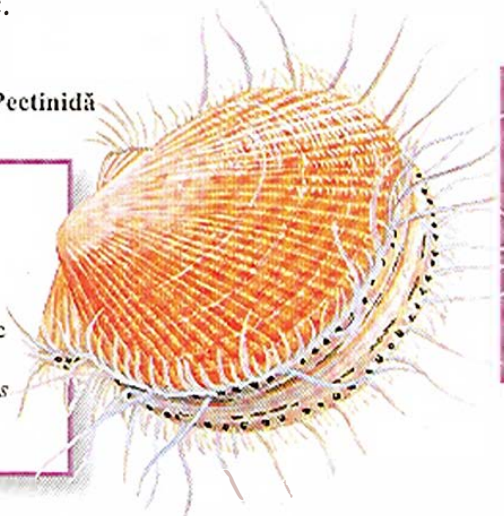

Pectinidă

Mărimea: 10 cm lungime
Răspândirea: oceanele Atlantic şi Pacific
Denumirea ştiinţifică: *Chlamys islandicus*

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: nordul Pacificului
Denumirea ştiinţifică: *Saxidomus nuttalli*

Cypraea cervus (căprioara de Atlantic)

Această moluscă este un melc marin cu o cochilie foarte frumoasă. Spre deosebire de majoritatea melcilor, căsuţa poate fi acoperită cu mantaua şi astfel animalul se poate camufla mai bine. (Mantaua este un strat subţire de ţesut dintre cochilie şi corpul propriu-zis.) Deschiderea cochiliei este presărată cu 35 de dinţi.

Pectinidele

Pectinidele au un corp moale, protejat, ca la scoici, de două cochilii. Când cochiliile se întredeschid, este vizibil un şir de ochi bine dezvoltaţi. Tot spre deosebire de scoicile cu care seamănă, pectinidele se deplasează prin închiderea bruscă a cochiliilor, care forţează ieşirea apei şi propulsarea în direcţia opusă.

Stridia

Stridia este un tip de moluscă bivalvă. Are un corp moale, apărat de două cochilii tari, care sunt ţinute lipite prin muşchi puternici. Mănâncă mici bucăţele de plante şi animale, pe care le filtrează din apă. Apa este trasă în cochilia parţial desfăcută, iar hrana este prinsă în perii lipicioşi de pe branhiile stridiei.

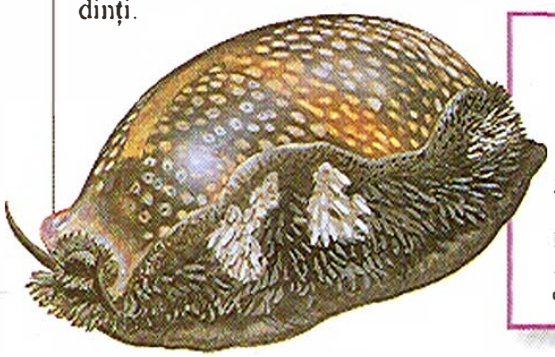

Mărimea: până la 12,5 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic şi Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Cypraea cervus*

Mărimea: până la 10 cm lungime
Răspândirea: coastele Atlanticului şi Pacificului
Denumirea ştiinţifică: *Ostrea* spp.

Cypraea cervus

Stridia

Caracatița comună

Caracatița are un corp ca o pungă și opt brațe lungi, fiecare din acestea având două șiruri de ventuze. Brațele puternice o ajută să meargă pe fund, dar poate și să înoate rapid, aruncând din corp jeturi de apă. Își petrece mare parte a timpului ascunzându-se în crăpături și pe sub pietre, în așteptarea prăzii, cum ar fi crabi, creveți, alte moluște. Caracatița își prinde prada cu brațele și o poate omorî sau paraliza cu o mușcătură veninoasă.

Mărimea: până la 100 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului
Denumirea științifică: *Octopus vulgaris*

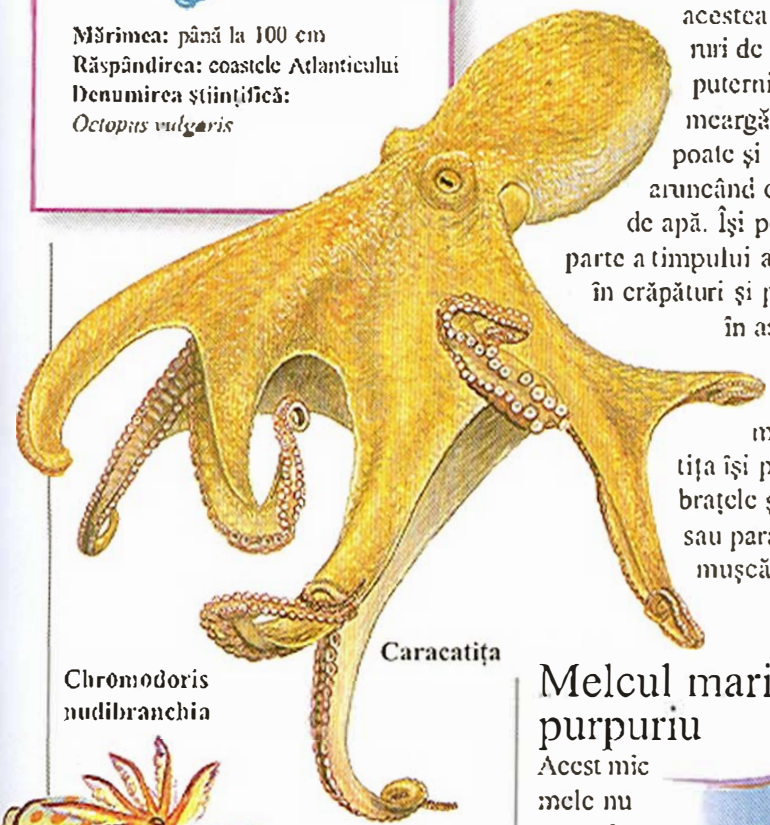

Caracatița

Melcul-trăznet

Acest melc mare are o cochilie spirală, cu dungi maronii. Trăiește pe fundurile nisipoase sau mâloase, în apele puțin adânci, hrănindu-se în principal cu alte moluște, cum ar fi scoicile pe care le scoate din noroi.

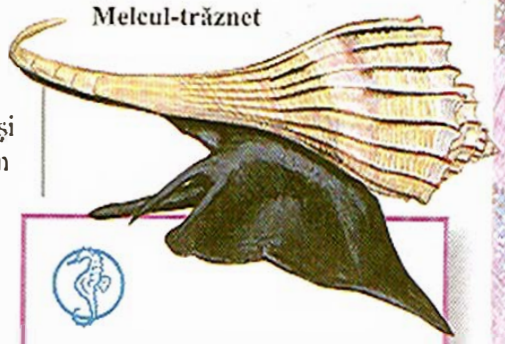

Melcul-trăznet

Mărimea: lungime 40 cm
Răspândire: Oceanul Atlantic
Denumirea științifică: *Busycon contrarium*

Melcul marin purpuriu

Acest mic melc nu poate înota, dar plutește la suprafața mării agățat de un fel de plută de bule pline cu gaz. Pereții bulelor sunt formați din mucusul secretat de melc, care se solidifică la contactul cu apa mării.

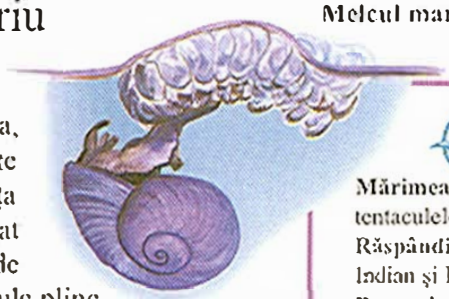

Melcul marin purpuriu

Mărimea: 2,5 cm, cu tot cu tentaculele
Răspândirea: oceanele Atlantic, Indian și Pacific
Denumirea științifică: *Janthina janthina*

Chromodoris nudibranchia

Nudibranchia, sau melcii de mare fără cochilii, sunt rude ale melcilor. Adesea sunt viu colorate. Această specie are o pereche de proiecții care seamănă cu niște coarne și un mănunchi de branhii în formă de pană pe spate. Se hrănesc în principal cu bureți.

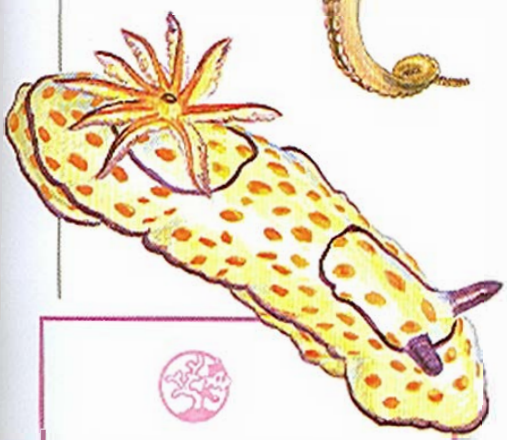

Chromodoris nudibranchia

Mărimea: 15 cm
Răspândirea: coastele Pacificului
Denumirea științifică: *Chromodoris nudibranchia*

Sepia

Sepia are un corp lung, în formă de torpilă, patru perechi de brațe și o pereche de tentacule mult mai lungi. Ventuzele de pe brațe și vârfurile tentaculelor ajută la prinderea prăzii - în principal moluște și crustacei. Înotătoare rapidă, sepia se deplasează cu un fel de motor cu reacție, ejectând apa din corp pentru a înainta.

Mărimea: până la 76 cm lungime, inclusiv tentaculele
Răspândirea: oceanul Atlantic, Marea Mediterană
Denumirea științifică: *Loligo pealii*

Sepia

Vietățile aderente la stânci

În vreme ce majoritatea creaturilor marine înoată sau plutesc liber în apă, unele trăiesc prinse puternic de stânci sau de alte suprafețe. Acestea le protejează de valurile care tind să le mute de două ori pe zi, când vine fluxul. De pildă, gâsca cu guler alb este printre cele mai întâlnite vietăți marine de pe țărm. Uriașe colonii din această specie acoperă stâncile și diverse resturi plutitoare și chiar se prind de alte animale, cum ar fi scoicile. Gâștele de mare își încep viața sub formă de larve care înoată liber și își petrec cam o lună plutind în apele de coastă și hrănindu-se cu plancton. În timpul etapei finale a stadiului de larve, aceste animale caută un loc în care să se așeze. Se fixează pe suprafață cu ajutorul unei substanțe asemănătoare cu cimentul, produsă de propriile glande. O dată așezată, nu se va mai deplasa niciodată. Littorina, melcii cu cochilie spirală și chitonii se prind de stânci cu ajutorul picioarelor ca niște ventuze. Prinderea este foarte puternică, dezlipirea lor fiind foarte

Littorina

Există mai multe tipuri din aceste gasteropode, fiecare adaptat la diverse țărmuri. Trăiesc pe pietre și stânci, mai sus decât oricare altă specie.

Chiton

Spre deosebire de alte moluște, chiton are o cochilie formată din opt segmente, ținute împreună cu ajutorul mușchilor. Dacă este în pericol, se ghemuiește, ca un tatu.

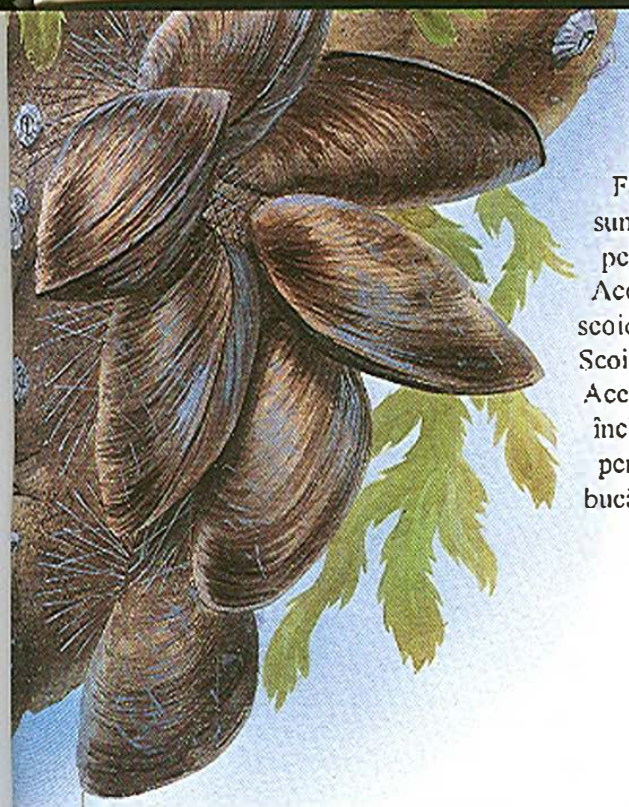

Scoica de stâncă

Firele care țin scoica de stâncă sunt formate dintr-un fluid lipicios pe care îl produce o glandă. Acest fluid se întărește și ține scoica lipită strâns de suport. Scoica are două jumătăți. Acestea stau în mod normal închis, dar se pot deschide parțial, pentru a se filtra din apă mici bucăți de hrană.

Melcul cu dungi albastre

Nu toți melcii se prind de stânci. Melcul cu dungi albastre se prinde de ierburile marine, care la rândul lor sunt ancorate de stânci sau de fundul mării, în apropierea țărmului. Melcul se hrănește fie cu iarba-gazdă, fie cu alge din apropiere.

Un melc viu colorat se prinde de stâncile de la țărm, înconjurat de anemone de mare și de alte viețăți. Acest melc se hrănește cu plante minuscule, numite alge, care cresc pe stânci.

Viermi şi echinoderme

Există aproximativ 11.500 de specii de viermi segmentaţi, sau inelaţi. Între ei se numără şi râmele, care trăiesc pe uscat, ca şi unii viermi de apă dulce, cum ar fi lipitorile, dar cei mai mulţi viermi trăiesc în mare. Toţi au corpul divizat într-un număr de segmente. Toate echinodermele trăiesc în mare există două grupuri mari: crinii de mare, stelele de mare, castraveţii de mare şi aricii de mare, împreună cu bănuţii de mare. Multe specii au un corp împărţit în cinci sectoare radiale, cu o gură într-o parte şi un anus în cealaltă. Cele mai multe echinoderme se deplasează pe picioare tubulare, fiecare terminat cu o ventuză discoidală.

Şoarecele de mare

În ciuda formei lui plinuţe, şoarecele de mare este de fapt un fel de vierme. Partea superioară este acoperită cu peri deşi gri-maronii, care-i dau aspect de blană şi îi inspiră numele. Şoarecele de mare îşi petrece mare parte a vieţii sub noroiul sau nisipul de pe fundul apelor puţin adânci.

Şoarecele de mare

Mărimea: 18 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului şi ale Mediteranei
Denumirea ştiinţifică: *Aphrodita aculeata*

Crinul de mare

Crinul de mare

Această vietate are un picior prins în stâncă. Braţele ramificate au mici picioare tubulare ca nişte ventuze. Când se hrăneşte, crinul de mare îşi întinde braţele şi filtrează planctonul şi alte particule cu ajutorul picioarelor tubulare. Hrana este trecută mai departe prin şanţuri cu cili până la gură, în centrul corpului.

Mărimea: până la 60 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Ptilocrinus pinnatus*

Ariciul de mare cu ţepi lungi

Ţepii îi protejează pe aricii de mare împotriva inamicilor. Gura animalului se află în partea de jos a corpului şi are cinci dinţi, aranjaţi în cerc, cu care mestecă hrana. Ziua, aceşti arici stau ascunşi în recif, dar noaptea ies să se hrănească cu alge.

Mărimea: corpul 10 cm; ţepii 10-40 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic şi Marea Caraibelor
Denumirea ştiinţifică: *Diadema antillarum*

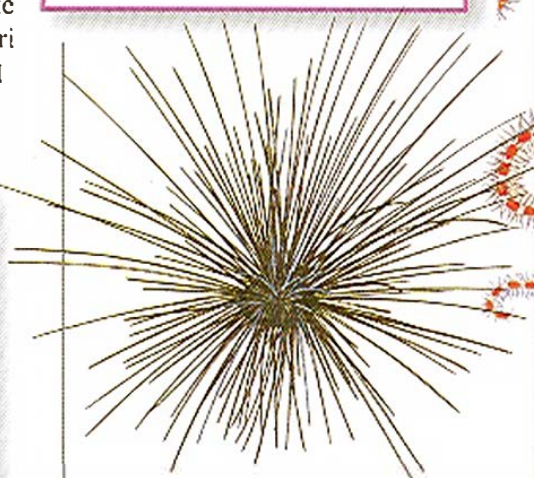

Ariciul de mare cu ţepi lungi

Steaua-şarpe fragilă

Această stea are un corp central în formă de disc şi cinci braţe lungi, cu ţepi, separate între ele. Gura animalului este în partea inferioară a discului. Steaua-şarpe se foloseşte de braţele ei lungi pentru a prinde mici crustacei şi alte vietăţi.

Steaua-şarpe fragilă

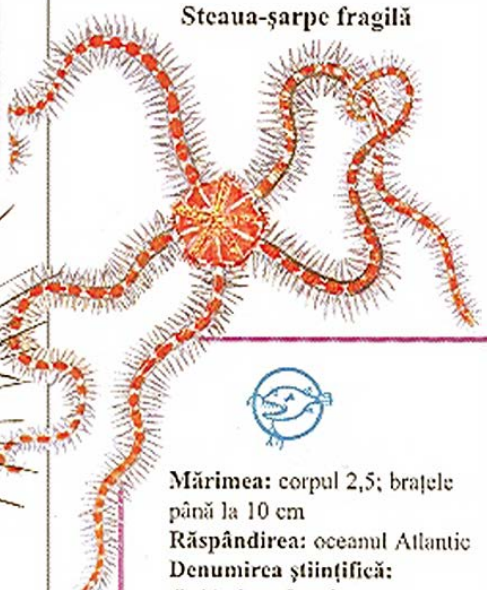

Mărimea: corpul 2,5; braţele până la 10 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic
Denumirea ştiinţifică: *Ophiothrix fragilis*

Viermele perie de praf

Corpul acestui vierme spectaculos stă de obicei ascuns într-un tub flexibil legat de recif sau de fundul mării. Tubul este format din nisip fin, lipit cu ajutorul unei substanțe rășinoase produsă de corpul viermelui. Viermele prinde prada cu coroana lui de branhii în formă de pene.

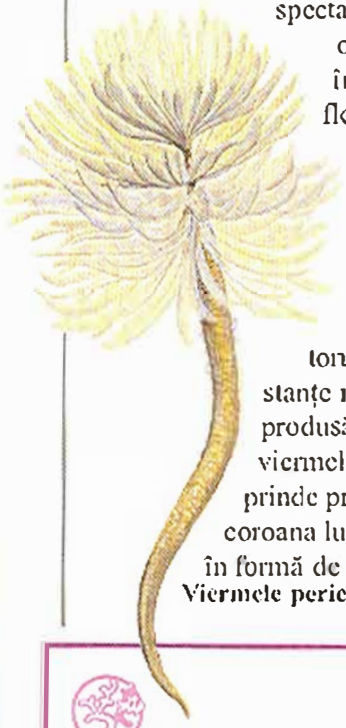

Viermele perie de praf

Mărimea: 12,5 cm
Răspândirea: oceanul Atlantic și Marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Sabellastarte magnifica*

Bănuțul de mare comun

Bănuțul de mare are un corp aplatizat în formă de disc și o cochilie acoperit cu spini scurți. Pe partea inferioară are șiruri de picioare tubulare minuscule, care ajută animalul să adune hrana din apă.

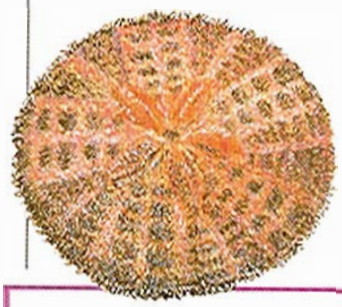

Bănuțul de mare comun

Mărimea: 7,5 cm diametru
Răspândirea: coastele nordice ale Atlanticului și Pacificului
Denumirea științifică: *Echinarachnius parma*

Mărimea: până la 25 cm
Răspândirea: nordul oceanului Atlantic
Denumirea științifică: *Holothuria forskali*

Castravetele de mare

Castravetele de mare

Castraveții de mare sunt înrudiți cu stelele de mare, dar au corpul lung, simplu. La unul din capete se află anusul, iar la cealaltă gura, înconjurată de tentacule care adună hrana. Pe toată lungimea corpului, are șiruri de picioare tubulare minuscule. Atunci când este tulburat, castravetele de mare ejectează din anus fire lipicioase, care încurcă prădătorii.

Viermele palolo

Acest vierme trăiește sub pietre, între ierburile marine, atât la țărm, cât și în ape adânci. Are patru perechi de tentacule la cap și multe fire în formă de vâslă de-a lungul corpului, de ambele părți laterale. Se hrănește în principal cu alți viermi.

Steaua de mare cu ghimpi

Steaua de mare ghimpată

Corpul și brațele acestei stele de mare sunt acoperite cu spini mari. Sub fiecare braț există două șiruri de picioare tubulare. Picioarele tubulare funcționează simultan, întinzându-se și contractându-se, pentru ca steaua de mare să se deplaseze în căutarea prăzii.

Mărimea: 12 cm
Răspândirea: vestul Atlanticului și Marea Caraibelor
Denumirea științifică: *Echinaster sentus*

Mărimea: până la 45 cm
Răspândirea: coastele Atlanticului și Pacificului
Denumirea științifică: *Phyllodoce* spp.

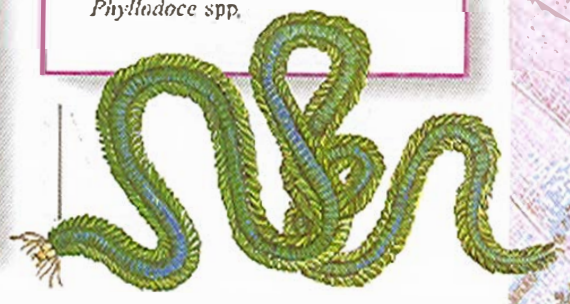

Viermele palolo

De ce îşi construiesc animalele cuiburi?

Cuibul acestei păsări atârnă de capătul unei rămurele subţiri, unde animalele de pradă pot să ajungă cu greu. Cuibul este ţesut din fibre vegetale şi are intrarea în apropierea vârfului.

Deşi multe animale se descurcă şi fără cuib sau vreo casă de orice fel, altele construiesc structuri pe care le folosesc pentru a se adăposti şi pentru a-şi creşte puii în siguranţă. Această casă poate fi construită special, cum ar fi un cuib de pasăre, sau poate fi pur şi simplu o cavitate naturală, sau un loc adăpostit. Cuiburile pot fi făcute în copaci sau pe sol sau în vizuini sub pământ. În general, păsările îşi construiesc cuiburi doar pentru perioada de înmulţire. De obicei, cuibul este părăsit îndată ce puii au plecat. Unele mamifere, cum ar fi castorii şi câinii de preerie, îşi petrec mult timp în casele pe care şi le construiesc. Acestea pot să aibă camere speciale pentru dormit, pentru pui şi pentru depozitarea hranei. Insectele cum ar fi albinele, viespile, furnicile şi termitele construiesc şi ele cuiburi complexe.

Castorii zăgăzuiesc un râu cu ramuri şi pământ, pentru a crea un lac în care se va stoca hrana pentru iarnă. Dincolo de baraj se construieşte un adăpost făcut din crengi.

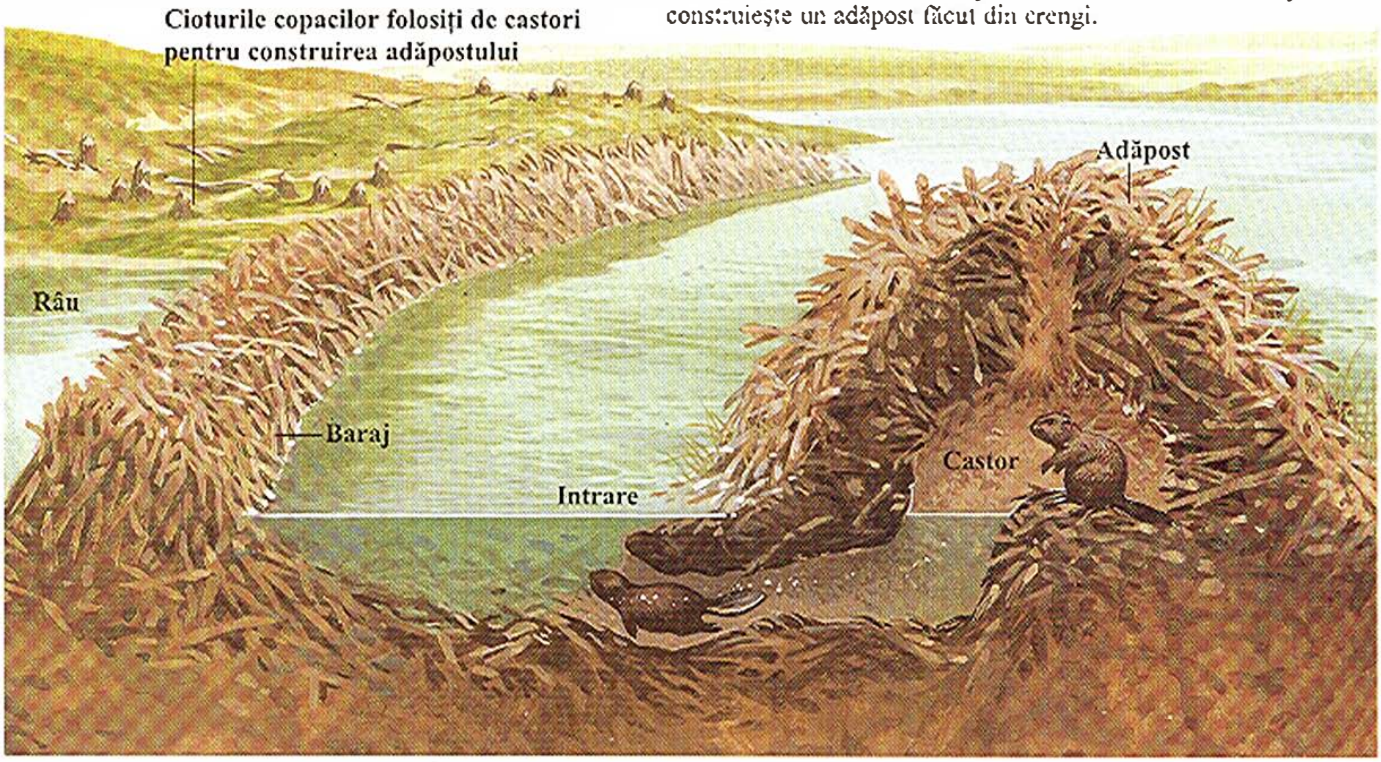

Femela **şoarecelui secerător** construieşte un adăpost pentru pui. Ea găseşte tulpini de cereale uscate şi începe să îndoaie frunzele una în jurul alteia, până când va reuşi să construiască o platformă la înălţimea de 50 cm deasupra solului. Apoi ia fire de iarbă sau frunze şi va ţese o structură globulară cu diametrul de aproximativ 10 cm.

Această movilă mare este construită de insectele cu corp moale numite **termite**. Muşuroiul este format din pământ amestecat cu fecalele termitelor. În interiorul lui se află un cuib foarte complex. Un labirint de camere şi tunele conţine zone speciale pentru hrană, pentru ouă şi pentru puiet. Coşurile ajută la ventilaţie şi ajută la menţinerea temperaturii din interior în limite acceptabile.

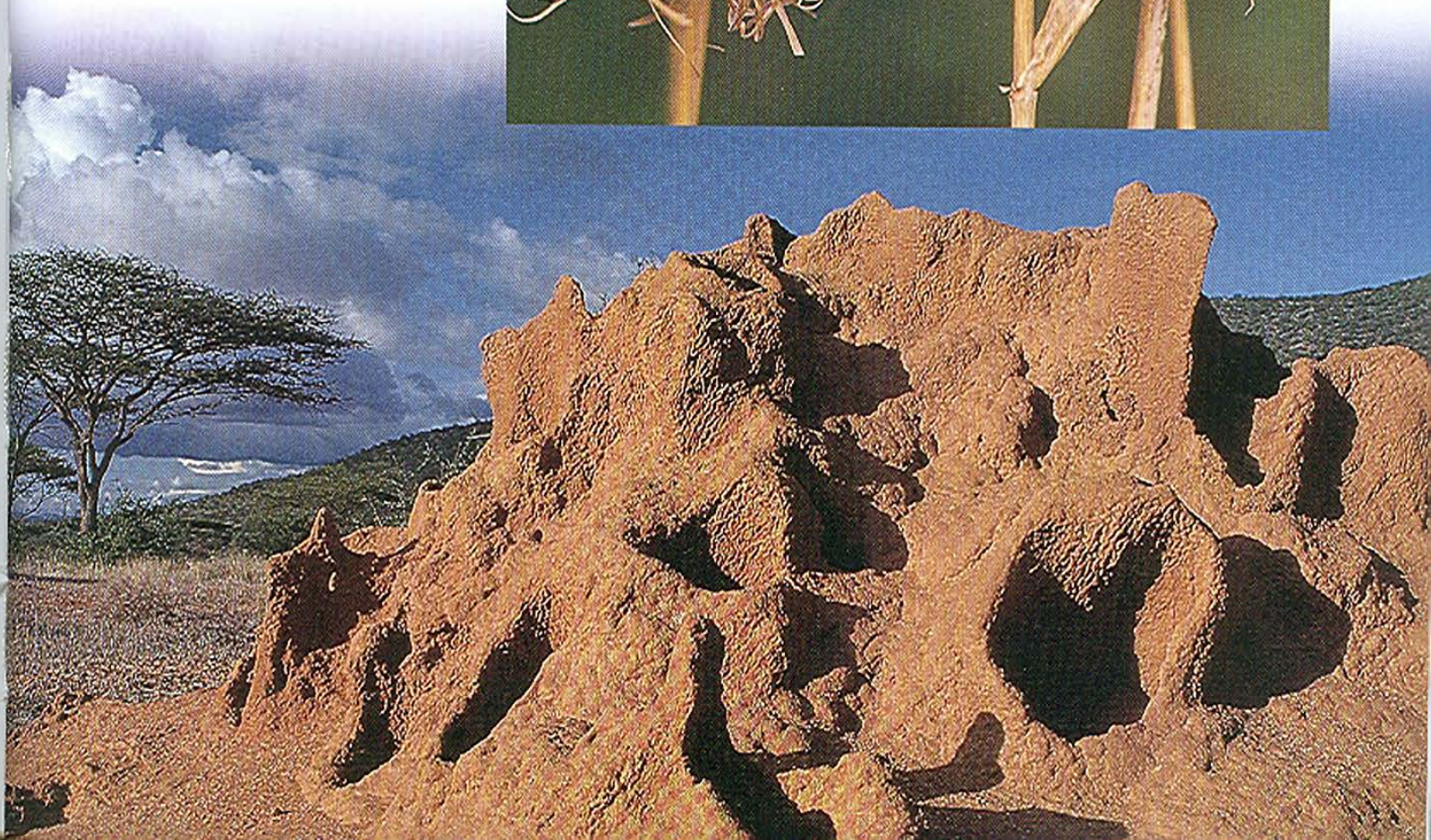

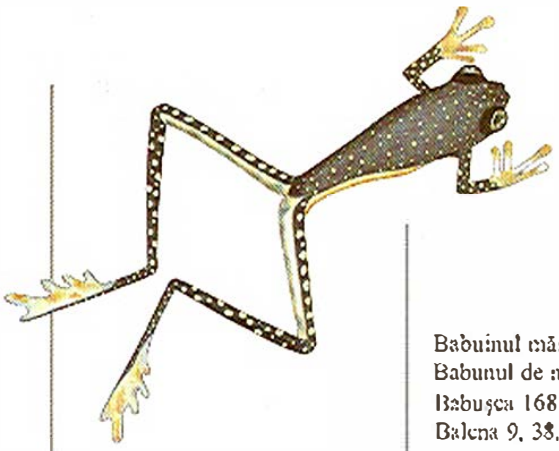

Index

A

Acele de mare 192
Adalah 194
Alida 198, 212, 230
Agamidul arab cu cap de mormoloc 129
Albatros 70, 84, 88
Albatrosul călător 88
Albina cuc 229
Albina de orhidee 229
Albina dulgher 229
Albina fără ac 229
Albina miner 229
Albina tăietoare de frunze 228
Albina zidar 229
Albine 228-229, 256
Albinele melifere 228, 232-233
Alergătorul de junglă 130
Aligatorul 118, 120
Aligatorul american 120
Aluterus 196
Amfibieni 138-153
Amfipodul 249
Amia 164
Anaconda 134
Anemona de mare 199, 246, 247
Anola verde 130
Antilopa 50, 52
Antilopa gnu 53
Antilopa Mendes 55
Antilopa oryx 55
Apodul sud-american 145
Ariciul 16
Ariciul de mare 203, 254
Ariciul de mare cu țepi lungi 254
Ariciul de mare floare 203
Ariciul vest-european 16
Arinul 166
Artropodele 202-203, 244
Axolotl 145
Aye-Aye 22, 23

B

Babuinul măsliniu 25
Babunul de mare 172
Babușca 168, 169
Balena 9, 38, 42-45, 114
Balena albă 44
Balena albastră 9, 42-43
Balena cenușie 44
Balena cu cioc al lui Cuvier 44
Balena Minke 45
Balena ucigașă 42
Balistes 196
Ballyhoo 186
Bănuțul de mare 254, 255
Bănuțul de mare comun 255
Baracudă 159, 176, 185
Baracuda mare 185
Barbeta cu doi dinți 99
Bărboaia 195
Bărzăunele 230
Bărzăuncle uriaș 230
Bătlanul 78
Bibanul 157, 177
Bibanul 176
Bibanul albastru 177
Bibanul cu coadă galbenă 177
Bibanul cu dungi albastre 156-157
Bibanul de mare 176, 177
Bibanul de mare negru 176
Bibanul de mare uriaș 177
Bibanul roșu imperial 179
„Bietul Will" 97
Bivalvele 250
Bivolul 53, 199
Bivolul de apă asiatic 53
Bizonul 54
Bizonul american 54
Bizonul european 54
Boa constrictor 134
Bondarul 228
Bongo 53
Botgrosul 106
Boul moscat 56
Brahiopode 203, 246
Broasca 139, 140, 141,146, 148-153
Broasca otrăvitoare 150-151
Broasca 139, 140, 146, 147, 149,154
Broasca africană cu gheare 146
Broasca bot îngust 152
Broasca cirripitoare 149
Broasca Corroboree 148
Broasca cu corn 148
Broasca de aur 148
Broasca de foc 151
Broasca de mlaștină 153
Broasca de rodul-pământului 149
Broasca de sticlă 146
Broasca fantomă de Natal 146
Broasca leopard 153
Broasca lopătar 147
Broasca lui Darwin 149
Broasca marsupială 148
Broasca obișnuită 140, 153
Broasca otrăvitoare aurie 150
Broasca pătată săpătoare 153
Broasca ploii sud-africană 152
Broasca râioasă cu pântec 139, 147, 154
Broasca râioasă moașă 147
Broasca râioasă orăcăitoare 149
Broasca râioasă uriașă 147
Broasca sud-americană cu ochi falși 141
Broasca termită 152
Broasca țestoasă 117, 118, 119, 120, 124, 125, 126-127
Broasca țestoasă aligator 127
Broasca țestoasă cu balamale 125
Broasca țestoasă cu cap mare 117, 127
Broasca țestoasă cu țestul în piele 126
Broasca țestoasă de Aarau 124
Broasca țestoasă de baltă 124
Broasca țestoasă de baltă europeană 118
Broasca țestoasă de pădure 124
Broasca țestoasă moale cu ghimpi 127
Broasca țestoasă moscată comună 127
Broasca țestoasă păpușă 125
Broasca țestoasă verde 127
Broasca zburătoare a lui Wallace 152
Broasca-bou 153
Brotacul european 149
Buburuza 219
Bufnița 90
Bufnița cu urechi lungi 90
Bufnița de hambar 90
Bufnița polară 90
Bummalow 186, 187
Burbotel 174
Buretele 201, 203, 246
Buretele de sticlă 203
Bursucul 34, 198
Bursucul eurasiatic 34
Bursucul melivor 34
Buze-roșii 183

C

Caii 56-57
Caimani 120, 121
Caimanul cu ochelari 121
Câinele de mare 160
Câinele de pădure 28
Câinele de preerie cu coadă neagră 59, 256
Câinele sălbatic african 28
Câinele 28-29, 114
Calcanul 158, 160, 162, 163
Calcanul 162
Calcanul de California 194
Calcanul țepos 163
Calcanul vultur 163
Călugărița 208
Călugărița de angola 208
Călugărița zburătoare 208, 209
Călugărița-floare 208
Călugărița cu aripi 208
Calul lui Przewalski 57
Călutul de mare 192
Călușul de mare pitic 192
Cameleonul 132-133
Cameleonul cu guler de piele 133
Cameleonul lui Jackson 133
Cameleonul Meller 133
Cameleonul pitic 133
Cămila 50, 66
Cămila bactriană 50, 66
Candirú 170
Cangurul 13
Cangurul 8-9, 13
Cangurul cu coadă inelată 8-9
Cangurul cu unghie în coadă 13
Cangurul de copaci 13
Cangurul șobolan moscat 13
Cangurul roșu 13
Caşalotul 44-45
Capibara 64, 65
Capra neagră 55
Capra 50
Caprimulgul 96
Căprioara de apă 50
Căprioara de Atlantic 250
Căprioara de pampas 52
Căprioara moscată 51
Capucinul cu frunte albă 26
Căpușa 236, 243

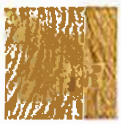

Căpuşa de catifea 243
Căpuşa de praf 243
Caracatiţa 250, 251
Carasul auriu 168
Cârtiţa 16
Cârtiţa europeană 16
Cârtiţa uriaşă aurie 16
Cascarudo 170
Castorul 59, 60, 256
Castorul american 60
Castravele de mare 254, 255
Casuarul 75, 76
Casuarul comun 76
Căţărătorul cu cioc lung 111
Căţelul de nămol 139, 142, 143
Cecilieni 139, 140, 145
Cefalopode 250
Centipied 201, 202, 244, 245
Cerbul roşu 51
Cervide 50-52
Chefalul roşu 179
Chinchilla 64
Chipmunk 59, 60
Chiţcanul 16, 17
Chiţcanul cu platoşă 17
Chiţcanul elefant cu urechi scurte 17
Chiţcanul obişnuit de copac 17
Chiton 252
Chromodoris nudibranchia 251
Chuckwalla 128
Cicada 212
Ciclidele 176
Cimpanzeul 27
Cinteză 71, 107
Cinteza zebră 107
Cioara 70, 112
Cioara americană 112
Cioara hoitar 70
Ciocănitoarea 199
Ciocănitoarea 96, 99
Ciocănitoarea cu creastă 99
Ciocârlia de apă 112
Cisticola 115
Civeta 34, 35
Civeta africană palmată 35
Cnetolorul comun 246
Cnidarienii 203, 246
Coada de rândunică 226
Coada de rândunică de Coati 32
Cobai 64, 65
Cobra 137, 154
Cobra indiană 37
Cocoşelul zburător 192, 193
Cocoşul de junglă 73
Cocoşul de munte 72, 74
Cocoşul de munte vestic 74
Cocoşul de pădure american 79
Cocoşul de stâncă 111
Cocoşul negru de munte 74
Cocorul 80,81,83
Cocorul comun 81
Cocorul strigător 83
Codul 174, 175, 182
Codul antarctic 182
Codul cu aripioară albastră 180
Codul de Atlantic 175
Coioţi 114
Colibri 70, 71, 96, 97, 100-101
Colibri topaz-stacojiu 100
Colibri uriaş 71
Colibri vultur 100
Colibri albină 100
Colibri cu ciocul sabie 100
Colibri violet 101
Condorul 90, 91, 93
Copiii de tufişuri 22, 23
Copilul de tufişuri mare 23
Coralul 246, 247
Coralul creier 247
Corcodelul 80, 81
Corcodelul mare cu creastă 81
Cordulegastridae 210
Cormoranul mare 70, 84
Coropişniţa 207
Coţofana 112
Crabul 115, 201, 202, 244, 246, 248, 249
Crabul comestibil 249
Crabul scripcar 115
Crapul 168
Crapul bivol 168, 169
Crevetele 244, 248, 249
Crevetele de adâncuri 248
Crinul de mare 254
Crispida 208
Crispida verde 209
„Copilul focului" 204
Crocodilul 117, 118-19, 120, 121, 122-23
Crocodilul de estuar 121
Crocodilul de Nil 118-19, 122-23
Crocodilul indian 121
Crocodilul pitic west-african 121
Crustacee 202, 244, 248-49
Ctenofora 203, 246
Ctenofora Beroc 203
Cuci 96, 102
Cucul comun 102
Cufundarul 80, 82
Cufundarul cu gât roşu 82
Cufundarul cu pieptul roşu 71
Cuiburi 256
Culicul 78
Curcanul brazilian mare 75
Curcanul 74, 75
Curlanul 83

D

Delfinul 38, 42, 43
Delfinul comun 43
Delfinul de Atlantic 7, 43
Delfinul de Gange 43
Diavolul de mare de Atlantic 161
Diavolul tasmanian 12
Dinozauri 118, 119
Dovekie 84
Dracul de mare 67, 157, 159, 174, 175
Dragonul de mare verde 192
Dromader 50
Dropia mare 75, 76
Dugong 45
Dysdera crocata 238

E

Echidna 8, 10
Echidna cu cioc lung 10
Echidna cu cioc scurt 8
Echinodermele 203, 254, 255
Efemerida 210
Egrefinul 174, 175
Egreta 80, 82, 198
Egreta mare 82
Egretele vitelor 198
Elanul 51
Elefantul 46, 48-49, 198
Elefantul african 48, 49
Elefantul indian 8, 48
Emu 72, 75, 76
Eretele 91
Erelii 91

F

Facocerul 46
Fazanul 70, 72, 73
Feline 36-37, 114
Fenecul 29
Flamingo 78, 80, 83
Fluierar 71, 78
Fluierarul de apă 112
Fluierarul roşu 78
Fluminense 226
Fluturele 155, 202, 220, 222, 226-227
Fluturele arămiu 227
Fluturele aripă-de-pasăre Cairns 226
Fluturele de varză 227
Fluturele monarh 155, 227
Fluturele morpho 226
Fluturele-pasăre 226, 227
Fluturele-pasăre al reginei Alexandra 227
Foca 38, 39-41
Foca antarctică 40-41
Foca cu blană sud-americană 38
Foca de Groenlanda 39
Foca de port 39
Foca leopard 39
Foca mâncătoare de crabi 40
Foca Ross 41
Foca Weddell 41
Fregata mare 89
Fregata portugheză 247
Frigandina 222, 223
Frigandina mare 223
Furnica 198, 228, 234-235, 256
Furnica de catifea 230
Furnica de foc 234
Furnica dulgher 235
Furnica neagră 198
Furnica războinică 234
Furnica roşie 234
Furnica secerătoare 234
Furnica tăietoare de frunze 235
Furnicarul 14
Furnicarul african 15
Furnicarul gigant 14
Furtunarul negru 89

G

Găina mare de preerie 74
Găina roşie 73
Găinuşa de nisip Pallas 75, 76
Gaiţa albastră 113
Gândacul 204, 205
Gândacul verde de mentă 200-201
Gândacul de plante 213
Gândacul 201, 202, 212, 215-219
Gândacul asasin 214
Gândacul cu antene lungi 219
Gândacul de bucătărie american 205
Gândacul de bucătărie german 205

Gândacul de stârvuri 218
Gândacul Goliath 215
Gândacul morişcă 215
Gândacul negru 219
Gândacul nestemată 218
Gândacul şuierător de Madagascar 205
Gândacul rapid 219
Gândacul rătăcitor 215
Gândacul scufundător 218
Gândacul tigru 215
Gâsca 80
Gâsca cu guler alb 248
Gâsca de Canada 80
Gâsca de mare 84, 89
Gâsca de mare nordică 89
Gărgăriţa bumbacului 219
Gastropodele 250
Gât portocaliu 176
Gaviatul 120
Gâze 212-214
Gecko 128
Gecko cu coada în formă de frunză 128
Gecko cu degetele unite 128
Gerbilul 62, 63
Gerbilul mare 63
Gheară-lungă cu gât galben 113
Ghepardul 37
Gibonul 9, 27
Gibonul păros 9
Girafa 50, 52
Goby 157, 176, 183
Goby pitic 17
Gorila 9, 27
Grangurele auriu 107
Graurul 105
Greierele 204, 206, 207
Grenadierul cu cap mare 174
Grenionul 188
Grenionul de California 188
Guguştiucul 99
Gupii 188, 189

H

Hamsterul 61
Hamsterul comun 61
Hârciogul 64
Hârciogul de deşert 64
Heringul 159, 166
Heringul de Atlantic 166
Heringul regal 190, 191
Hermelina 34
Hiena 36
Hiena dungată 36
Hipopotamul 46-47
Hipopotamul pigmeu 47
Hoaţinul 102
Homarul 248
Hornarul ruginiu 110
Hulia 64, 65

I

Ibis 80, 83
Ibisul lucios 80
Ibisul-călugăr 83
Idolul maur 182
Iepurele 8, 58
Iepurele cangur 59, 60
Iepurele european 58
Iepurele polar 58
Iguana 129
Iguana comună 129
Iguana de mare 128, 129
Iguana rinocer 129
Impala 55
Insectele 200-255
Insecta bețigaş 206, 207
Insecta frunză 66, 206, 207
Insectele cu cozi lungi 204
Izopodul uriaş 248

J

Jacamarul cu coadă roşie 98
Jaçana 78, 79
Jaguar 37
Jerboa 64

K

Katiidele 206, 207
Kiwi 75
Kiwi maroniu 75
Koala 12
Kowari 11
Krill-ul antarctic 249

L

Lăcusta 204, 206
Lăcusta călătoare 206
Lăcusta cu antene lungi 206
Lăcusta cu antene scurte 206
Lăcusta de copac 212
Lăcusta-broască 213
Langusta Montague 249
Larul 27
Lăstunul 70, 96, 97
Lăstunul cu gât alb 97
Lăstunul de copac cu creastă 96
Latimeria 196, 197
Lebăda 80
Lebăda de tundră 80
Lechwe 54
Lemingul 62
Lemingul norvegian 62
Lemurul 22
Lemurul cu coadă inelată 22
Lemurul zburător 17
Leneşul cu trei degete 14
Leopardul 37
Leopardul zăpezilor 37
Leul 36, 37
Leul de mare 38, 39
Leul de mare californian 38
Leul de mare Steller 39
Leul furnicilor 208, 209
Leul tamarin auriu 23
Libelula de râu 210
Libelula pătată 211
Libelula săgeată 176, 211
Libelula scorpion 211
Licuriciul 115, 219
Liliacul 14, 18-21
Liliacul comun cu urechi lungi 19
Liliacul cu nas ascuţit 18
Liliacul uriaş mâncător de fructe 19
Liliacul-fantomă 18
Liliacul-potcoavă 19
Liliecul-vampir 20-21
Limaxul 244, 250
Limba de mare 195
Limba de mare cu obraz negru 195
Limba de mare nudă 195
Linul 169
Linxul 36
Linxul verde 239
Lişiţa 81
Lipanul 173
Lipitoarea 203, 254
Lipitoarea medicală 203
Littorina 252
Lori 22
Lori subţirel 22
Luptătorii siamezi 176, 184
Lupul 28
Lupul cenuşiu 29
Lupul cu coamă 28

M

Macacul japonez 24
Macaul stacojiu 102
Macroul 158, 185
Maimuţa 24-26, 114
Maimuţa de mlaştină Allen 25
Maimuţa Diana 24
Maimuţa năsoasă 25
Maimuţa roşie cu colţi 25
Maimuţa urlătoare roşie 26
Maimuţa-păianjen lânoasă 26
Maimuţele din Lumea Nouă 26
Maimuţele din Lumea Veche 24-25
Maki 22, 23
Maki de vest 23
Mamifere 6-65
Manatul american 45
Mandrilul 24
Mangusta 34, 35
Mangusta indiană 35
Marele alergător 77
Marele flamingo 83
Marele jerboa 64
Marele limax negru 244
Marlinul albastru 184
Marmosetele 22
Marmosetul pigmeu 22
Marmota 59
Marsupiale 8-9, 10, 11-13
Matamata 126
Meduza 201, 203, 246, 247
Meduza purpurie 203, 247
Megaptera 45
Melcul 248, 252
Melcul 201-244, 245, 250
Melcul colorat 253
Melcul cu dungi albastre 253
Melcul de grădină 201, 245, 251
Melcul ghindă 252
Melcul marin purpuriu 251
Melcul spiralat 250, 252, 253
Melcul spiralat comun 252
Melcu-trăznet 251
Merlanul 175
Merlucius 174
Micul dragon 183
Mierla de pârâu americană 107
Mihalţul 174, 175
Miliped 201, 202, 244, 245
Milipedul blindat 245
Mireasă 210
Mireasă cu aripi înguste 210
Mola mola 197

Molia 114, 220, 222-223
Molia atlas 223
Molia colibri 222
Molia de bumbac 223
Molia de haine 222
Molia de lemn chinezesc 225
Molia de mătase 114
Molia lună 223
Molia măsurătoare 222
Molia sfinx albină 224
Molia sfinx cu dungi albe 225
Molia sfinx de colcandru 225
Molia sfinx polară 224
Molia tigru 223
Molia sfinx 224-225
Moluștele 203, 244, 250-253
Momotul 98
Monotreme 8, 10-11
Monstrul Gila 130
Morsa 38
Mreana albă 168, 169
Muflonul 56
Mummichog 188, 189
Murena 167
Muște 202, 220-221
Muște de carne 221
Muște de casă 202, 221
Muște florilor 221
Muște fructelor 221
Muște macara 221
Muște răpitoare
Muște-de-cal 220
Muște-fierăstrău 230
Muște-șarpe 208, 209
Mustarul 71, 105, 115
Mustarul regal 69, 110
Musculița 220
Mustelide 34-35

N

Negâțul 79
Năpârca solzoasă 137
Narvalul 44
Nautilus 203
Nectarina cardinal 113
Nectarina purpurie 106
Nevertebrate 4, 200-255
„Nouă-ochi" de râu 158
„Nouă-ochi" 158, 160, 161
„Nouă-ochi" de mare 161

O

Ochi de aur 164, 165
Ochi-mari 180
Okapi 52
Olingo 32
Omida 154, 230
Omida fluturelui 155, 222, 226, 227
Omida moliei 222, 223, 224, 225
Oposumul 11
Oposumul cu coada-perie 12
Oposumul de apă 11
Oposumul de Virginia 11
Ornitorincul 10-11

P

Pacu 168
Păduchele 212, 213, 214
Păduchele care mestecă 212
Păduchele care suge 212
Păduchele de cap 213
Păduchele de coajă 214
Păduchele de lemn 244, 248
Păduchele păsărilor 214
Pagurul 249
Păianjenul 201, 202-203, 236-241
Păianjenul comun de casă 238
Păianjenul crab 237
Păianjenul creșă 239
Păianjenul cu față de căpcăun 240
Păianjenul cu mătase aurie 238
Păianjenul cu pânza pâlnie 236, 238
Păianjenul cu pânză plană 241
Păianjenul cu pânză-pungă 238
Păianjenul cu picioarunge 243
Păianjenul cu ușă 237
Păianjenul de apă 239
Păianjenul de grădină 241
Păianjenul de licheni 237
Păianjenul de livadă 239
Păianjenul lup 236
Păianjenul păsărar 236
Păianjenul săritor 236
Păianjenul scuipător 237
Păianjenul țesător 240-241
Paltus 194
Pana de mare 247
Panda 32, 33
Panda roșu 32
Panda uriaș 32, 33
Pangolinul uriaș 15
Pantârușul nordic 104
Papagalul 71, 96, 103
Papagalul cu creastă galbenă 103
Papagalul cucubeu 103
Papagalul eclectic 103
Papagalul pitic 103
Parula nordică 106
Păsărea 68-109, 114
Pasărea albastră a paradisului 108
Pasărea cardinal 106
Pasărea colibri cu piept rubiniu 97
Pasărea cu fața albă 84
Pasărea de salcie 105
Pasărea liră 110
Pasărea paradis mare 109
Pasărea paradisului cu coadă-panglică 108
Pasărea paradisului Wilson 109
Pasărea Quetzal 98
Pasărea rinocer 77, 102
Pasărea rinocer de sud 77
Pasărea rinocer indiană 102
Pasărea soarelui 112, 113
Pasărea soarelui cu smocuri roșii 113
Pasărea soarelui cu spate galben 112
Pasărea țipătoare nordică 82
Pasărea tropicală cu coadă roșie 88
Pasărea zeflemitoare 105
Pasărea-indicator 198
Pasărea-pavilion violet 75
Pasărea-rinocer de sud 77
Pasărea-secretar 92
Păsări acvatice 78, 80-83
Păsări cântătoare 104-107, 109-113
Păsări de copaci 96-103
Păsări de pradă 90-95
Păsări de vânătoare 72-74
Păsări din apropierea apelor 78-79
Păsări marine 78, 84-89
Păsări terestre 72, 75-77
Păsările paradisului 108-109
Păstrăvul cucubeu 173
Păunul 72-73
Păunul de Congo 72
Păunul indian 72-73
Pecari 46, 47
Pecari cu guler 47
Pectinidele 250
Pelicanul 85
Pelicanul maronie 85
Peștele 156-197
Peștele-ac 186, 187
Peștele argintiu 204
Peștele argintiu cu cap tare 188
Peștele-balon 159, 196
Peștele-balon comun 197
Peștele-balenă 191
Peștele buzat 176
Pește cartilaginos 158, 159, 160-163
Peștele chirurg albastru 182
Peștele clovn 178, 199
Peștele clovn 199
Peștele con de pin 190, 191
Peștele cu barbă 191
Peștele cu cap de oaie 188, 189
Peștele cu cap de șarpe 184
Peștele cu coadă de liră 189
Peștele cucubeu cu pată purpurie 188
Peștele-cutie 196
Peștele-cutie cu pete albastre 196
Peștele cu pânze 185
Peștele cu patru ochi 188, 189
Peștele cu plămâni sud-american 197
Peștele cu trompă de elefant 164, 165
Peștele-delfin 177
Peștele de ambră 176
Peștele de piatră 192, 193
Peștele fregată 184
Peștele Goby de piatră 183
Peștele gondolier 198
Peștele înger 158, 176, 178
Peștele lanternă 126
Peștele leu 157, 192, 193
Peștele lopată de Atlantic 182
Peștele luptător jumătate de cioc 186
Peștele șarpe 190
Peștele osos 159
Peștele pensetă 178
Peștele Saury 186, 187
Peștele sclipitor 190
Peștele scorpion 192
Peștele spadă 176, 185
Peștele țepos 192
Peștele țepos cu trei țepi 192
Peștele toporișcă 172
Peștele vâslă 165
Peștele ventuză nordic 183
Pești de lacuri cu apă dulce 157, 164-165, 168-171, 173, 188-189
Pești de mare 157, 160-163, 166-167, 171, 172, 173, 174-187, 191-197
Pești primitivi 158, 160, 161, 196, 197

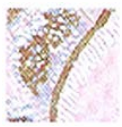

Peştele-fierăstrău mare 160
Peştele-minge 175
Peştele osos 158-159, 164-197
Peştele-sopârlă roşu 187
Peştele-vrabie 190
Peştele papagal albastru 178
Peştele cu jumătate de bot 186
Peştele cu plămâni 196, 197
Peştele zburător 186
Peştele-sopârlă 186, 187
Pescăruşul 68-69, 84
Pescăruşul argintiu 85
Pescăruşul cu centură 99
Pescăruşul mare 85
Pescăruşul mare cu spate negru 84
Pescuitorul de stridii 79
Pika 58
Pika nordic 58
Pinguinul 84, 86-88
Pinguinul Adélie 87
Pinguinul cu ochelari 88
Pinguinul de Atlantic 89
Pinguinul de Galápagos 88
Pinguinul imperial 86
Pinguinul pitic 86-88
Pinguinul regal 86
Pipra cu coadă sârmoasă 111
Pirahna roşu 168
Piranha 168
Pirarucu 164, 165
Pisica sălbatică 36
Piţigoiul negru 105
Pitonul 119, 134
Pitonul indian 134
Pitulicea de granat 111
Plătica 157, 168, 169, 179, 194-195
Plătica de vară 195
Plătica imperială 158
Plătica roşie de mare 179
Plecoptera comună 209
Ploierul 78, 79
Ploierul auriu american 78
Ploierul mare eschimos 79
Ploşniţa cerealelor 212, 213
Ploşniţa213
Pogonias 179
Polifagul american 34
Polyprerus weeksi 164
Pompano 177
Popândăul 59, 60
Popândăul cu pungă 60
Porcul 46, 47
Porcul Jepos 64, 65
Porcul Jepos cu creastă 65
Porcul Jepos de copaci 65
Porcul de mare 42
Porcul cu barbii 47
Porcul de mare Dall 42
Porcul de mare de port 42
Porcul mistreţ 9, 46
Porcul spinos de mare 196
Porumbelul 96, 98
Porumbelul evantai 98
Potoo 96
Prepeliţa californiană 73
Presura arctică 106
Priboiul 104, 105
Priboiul european 105
Priboiul nordic 192, 193
Primatele 22-27
Privighetoarea 104
Privighetoarea cu favoriţi roşii 104
Privitorul la stele 183
Proteul de grotă 142
Pseudoscorpionul 242
Ptarmigan 72
Puma 36
Pupăza 98
Puricele 212, 214
Puricele Chigoe 214
Puricele pisicii 214

Q

Quelea 107

R

Rădaştele 216-217
Ragiani 109
Râma 244, 254
Rândunica 70, 97
Rândunica de casă 97
Rândunica de mare 84, 85
Rândunica de mare comună 85
Rândunica de nisip 97
Rata 71, 78, 80, 81
Rata mallard 71, 80
Rata mandarin 81
Rata polară comună 82
Ratonul 32
Rechinul 157, 158, 159, 160-163
Rechinul de fund 162-163
Rechinul alb 161
Rechinul albastru 159
Rechinul balenă 157, 160, 161
Rechinul covor 162, 163
Rechinul infirmier 162
Rechinul mako 160
Regele saxon 108
Renul 51
Reptile 116-137
Rhebok 54
Rinocerul 56, 57
Rinocerul de Sumatra 57
Rinocerul negru 57
„Roughie" 190, 191
Rozătoare 58, 59-65

S

Saiga 55
Saki-ul călugăr 26
Salamandra 139, 140, 141, 142, 143, 144
Salamandra brună 140
Salamandra de foc 144
Salamandra iadului 145
Salamandra pătată 143
Salamandra roşie 143
Salamandra subţire de California 142
Salamandra tigru 144
Salamandra uriaşă de Pacific 144
Sardeaua 166
Scincida 128, 130
Scincida de preerie 131
Scincida vestică cu limbă albastră 130
Scoica 201, 246, 250, 253
Scoica de stâncă 253
Scoicesul 34, 35
Scoicesul dungat 35
Scorpia de mare 192, 193
Scorpionul 155, 236, 242, 243
Scorpionul centruroid 242
Scorpionul cu bici 242
Scorpionul vântului 242
Scrup 179
Sepia 250, 251
Scrieina cu picioare roşii 77
Sfârcioul 112
Silful minunat 101
Sirena 142, 143
Sirena mare 143
Solenodonul cubanez 17
Somnul 170-171
Somnul albastru 171
Somnul australian de apă dulce 170
Somnul de mare 171
Somnul de sticlă 171
Somnul mergător 171
Somnul răpitor 171
Somonul 172, 173
Somonul 188
Somonul arctic 173
Somonul de Atlantic 173
Somonul de nisip 188
Somonul roşu 173
Stârcul 80
Steaua de mare cu ghimpi 255
Steaua de mare 254, 255
Steaua-şarpe fragilă 254
Stridia 250
Struţ 72, 75, 77
Struţul 70, 72, 75, 77
Struţul american 77
Sturionul 164, 165
Sturionul comun 165
Sturzul estic 105
Surieata 35
Surubim 170

Ş

Şarpele 117, 118, 128, 134-137
Şarpele arlechin 136
Şarpele boa 117, 134
Şarpele boa de smarald 116-117
Şarpele cu clopoţei 136
Şarpele de apă cu pete 135
Şarpele de copaci 135
Şarpele de iarbă 135
Şarpele de mare cu dungi 136
Şarpele diamant cu clopoţei 137
Şarpele oră din vest 134
Şarpele otrăvitor 117
Şarpele paradisului 136
Şarpele popândău 135
Şarpele verde mamba 136
Şarpele-bici verde 118
Şoarecele 59, 60, 61, 63
Şoarecele de câmp 62, 63
Şoarecele de mare 254
Şoarecele de pădure 63
Şoarecele de poiană 63
Şoarecele secerător 257
Şoarecele-căprioară 61
Şoarecele cu pungă 59, 60
Şoarecii din Lumea Nouă 61
Şoarecii din Lumea Veche 63
Şobolanul 58, 60, 61, 62, 63
Şobolani din Lumea Nouă 61
Şobolani din Lumea Veche 63
Şobolanu-cangur de deşert 60
Şobolanul cenuşie 63
Şobolanul de bambus 62
Şoholanul de bumbac 61

Şobolanul de mlaştină 62
Şobolanul marsupial maroniu 12
Şobolanul-cangur de deşert 60
Şobolanul-cârtiţă 61, 62
Şobolanul-cârtiţă gulaş 62
Şoimul 70, 90, 91, 92
Şoimul cu coada roşie 91
Şoimul peregrin 92
Şopârla 114, 117, 118, 128-133
Şopârla cu guler 131
Şopârla nocturnă de deşert 130
Şopârla-şarpe 128, 131
Şopârla-şarpe de Transvaal 131
Şorecarul cu picioare groase 95
Ştiuca 164, 172
Ştiuca cu bot lung 164
Ştiuca nordică 172

T

Tamandua din nord 15
Tamarinul 22, 23
Tamarinul imperial 23
Tanagerul stacojiu 107
Tapirii 56, 57
Tapirul malaiezian 57
Tarantula cu genunchi roşii 237
Tarpanul 166
Tam-ul 14, 15
Tam-ul cu nouă benzi 15
Tenrecul dungat 16
Terapinul de râu 124
Termita 228, 234, 235, 256, 257
Termita cu bot ascuţit 235
Termita de lemn 235
Termita subterană 235
Thymnus thymnus 180
Tigrul 30-31, 36
Tinamou mare 75
Tiranul de torent 111
Tiranul oriental 110
Tonul 180-181
Tonul cu aripioare galbene 181
Tonul săritor 180
Tritonul 139, 142, 145
Tritonul cu creastă 145
Tritonul estic 145
Tuatara 118, 129
Tucanul 71, 103
Tucanul Toco 103
Turaco cu creastă roşie 102

Ţ

Ţânţarul 202, 220
Ţestoasa cioc de şoim 126
Ţestoasa Murray 126
Ţestoasa uriaşă de Galápagos 125
Ţestoasa-cârtiţă 125
Ţiparul 142, 158, 160, 161, 166, 167, 172
Ţiparul Congo 142
Ţiparul Congo cu două degete 142
Ţiparul-cod 174
Ţiparul-cod de New Providence 174
Ţiparul de Atlantic 167
Ţiparul electric 172
Ţiparul european 167
Ţiparul săgetător 167
Ţiparul ţepos 167

U

Uliul 91
Uliul nordic 91
Urangutanul 27
Urechelniţa 204, 205
Urechelniţa comună 204
Urechelniţa cu cozi lungi 205
Ursul 32,33
Ursul brun 33
Ursul cu ochelari 33
Ursul malaiezian 33
Ursul polar 6-7, 33

V

Văduva neagră 236
Vahoo 185
Vânturelul comun 92
Varanul 128, 131
Vertebratele 4, 118, 140, 158
Veveriţa 58, 59
Veveriţa dungată indiană 59
Veveriţa roşie europeană 59
Veveriţa zburătoare uriaşă 13
Vicuna 50
Vidra 34-35
Vidra de mare 35
Vidra eurasiatică 34
Viermele 131, 201, 202, 254, 255
Viermele lent 131
Viermele palolo 255
Viermele perie de praf 255
Viermele inelat 203, 254
Viermele luminos 115, 219
Viespea 228, 230-231, 256
Viespea comună 231
Viespea de hârtie 231
Viespea de noroi 230, 231
Viespea de vezică 230
Viespea ichneumon 231
Viespea-păianjen 230, 231
Viespea-păianjen albastră-neagră 231
Vipera de Gabon 137
Vrabia 104, 106
Vulpea 28, 29
Vulpea arctică 29
Vulpea roşie 29
Vulturul 70-71, 90, 91, 92, 93 94-95
Vulturul de mare 94, 95
Vulturul auriu 71, 92
Vulturul codalb 93, 95
Vulturul de mare 92
Vulturul de mare al lui Steller 95
Vulturul pescar de Madagascar 93
Vulturul pleşuv 91
Vulturul regal 93
Vulturul-harpie 70-71, 94

W

Wombat 12

Y

Yacul 53

Z

Zărgănul 186, 187
Zebra 56, 66, 67
Zebra Grevy 56
Zmeul roşu 91

Listă de abreviaţii

cm = centimetru
m = metru
km = kilometru
km/h = kilometru pe oră
km² = kilometru pătrat
kg = kilogram

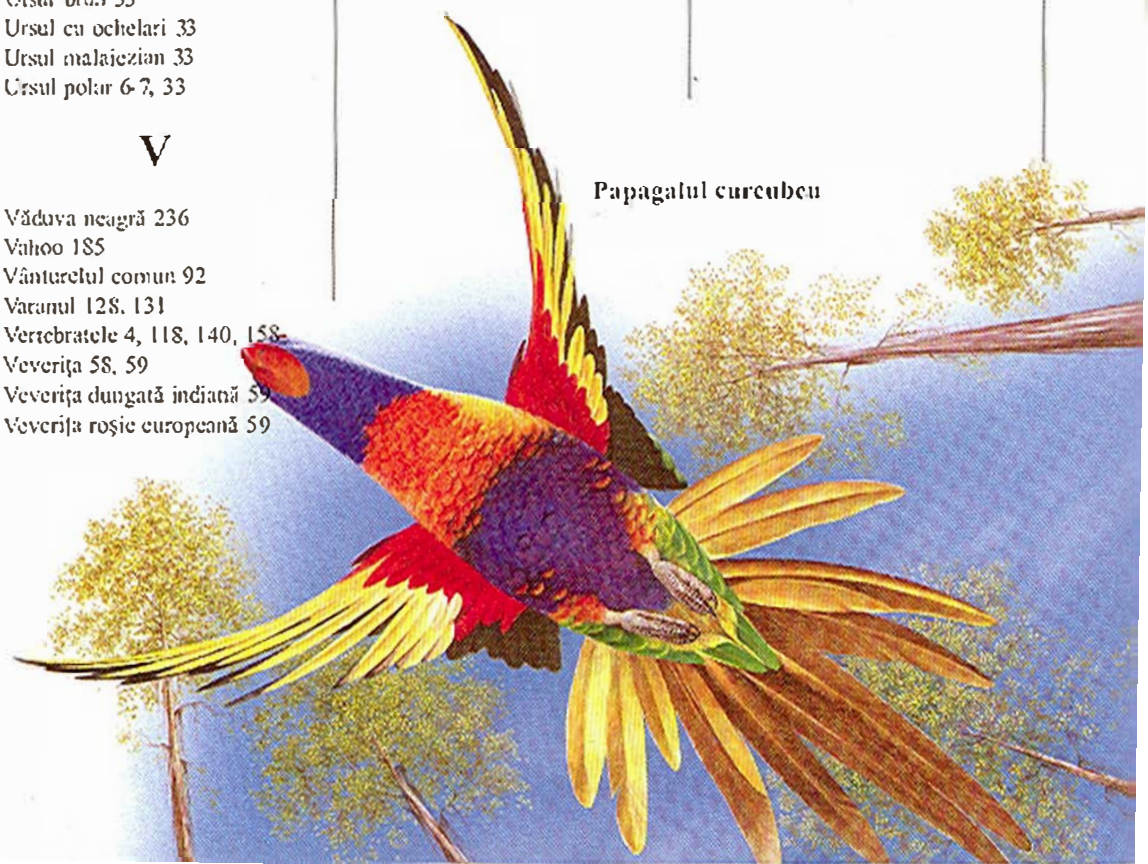

Papagalul curcubeu